ՊՍԱԼՄՈՍ

Աղօթք Հաւատոյն
Տեառն մերոյ Յիսուսի:

Տպեցեալ ի Տե 1732
ի Հռոմայ. 8.

Ի հայրապետութեան
Տեն Բենեդիկտոսի
Յաղագ Կամաւորին
կոսի:

ՈՒՂՂԱՍՏԱՒ:

Յրամանաւ Ղեւոնդեայ:

Ի տպարանի Ընդհ. Վաճառի:

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՑ ԳԼՈՒԽ Ա.

Սկիզբն բանին Յիսուսի Քրիստոսի որդւոյ Դաւթի որդւոյ Աբրահամու։ Աբրահամ ծնաւ զԻսահակ, եւ Իսահակ ծնաւ զՅակոբ, եւ Յակոբ ծնաւ զՅուդա եւ զեղբարս նորա։ Եւ Յուդա ծնաւ զՓարես եւ զԶարա ի Թամարայ, եւ Փարես ծնաւ զԵսրոմ, եւ Եսրոմ ծնաւ զԱրամ։ Եւ Արամ ծնաւ զԱմինադաբ, եւ Ամինադաբ ծնաւ զՆաասոն, եւ Նաասոն ծնաւ զՍաղմոն։ Եւ Սաղմոն ծնաւ զԲոոզ ի Հռաքաբայ, եւ Բոոզ ծնաւ զՈբէդ ի Հռութայ, եւ Ովբէդ ծնաւ զՅեսսէ։ Եւ Յեսսէ ծնաւ զԴաւիթ թագաւոր։ Եւ Դաւիթ թագաւոր ծնաւ զՍողոմոն ի կնոջէ զՈւրիայ։ Եւ Սողոմոն ծնաւ զՌոբովամ, եւ Ռոբովամ ծնաւ զԱբիա, եւ Աբիա ծնաւ զԱսա։ Եւ Ասա ծնաւ զՅովսափատ, եւ Յովսափատ ծնաւ զՅովրամ, եւ Յովրամ ծնաւ զՈզիա։ Եւ Ոզիա ծնաւ զՅովաթամ, եւ Յովաթամ ծնաւ զԱքազ, եւ Աքազ ծնաւ զԵզեկիա։ Եւ Եզեկիա ծնաւ զՄանասէ, եւ Մանասէ ծնաւ զԱմովն, եւ Ամովն ծնաւ զՅովսիա։ Եւ Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիա եւ զեղբարս նորա ի ժամանակս գերութեանն Բաբելացւոց։ Եւ յետ գերութեանն Բաբելացւոց Յեքոնիա ծնաւ զՍաղաթիէլ, եւ Սաղաթիէլ ծնաւ զԶորոբաբէլ։ Եւ Զորոբաբէլ ծնաւ զԱբիուդ, եւ Աբիուդ ծնաւ զԵղիակիմ, եւ Եղիակիմ ծնաւ զԱզովր։ Եւ Ազովր ծնաւ զՍադովկ, եւ Սադովկ ծնաւ զԱքին, եւ Ակին ծնաւ զԵղիուդ։ Եւ Եղիուդ ծնաւ զԵղիազար, եւ Եղիազար ծնաւ զՄատթան, եւ Մատթան ծնաւ զՅակոբ։ Եւ Յակոբ ծնաւ զՅովսէփ զամուսին Մարիամու, յորմէ ծնաւ Յիսուս որ կոչի Քրիստոս։ Ամենայն ազգք ի միասին ի Աբրահամայ մինչեւ ցԴաւիթ՝ ազգք տասն եւ չորք։ Եւ ի Դաւթէ մինչեւ ցգերութիւնն Բաբելացւոց՝ ազգք տասն եւ չորք։ Եւ ի գերութենէն Բաբելացւոց մինչեւ ցՔրիստոս՝ ազգք տասն եւ չորք։

ՀԱՅԴ՝ ՀԱՅԵՐԻՍԱՐԱՆԱ ասյա ԼԵՔԱՓԱ ՈՂ ՓԱՓԱՓՐՔ ԽՈ
ՄԱԲԱՐԲԱՍԱՍՐՔ , ասԱյայ ասԱՆՔ ՊԱՅԱ ՅՅՄ , ՈՐ ԱՓԱ-
ԲԱՍԱՆԱՓՔ Ի ԽՈՄՄԱԲԱՐԲԱՍԱՍՐՔ . ՎԱՍԱՆՔՔ ՓՈՆ Ի ԱՄՔԱ
ԲՆԱՍՔ ՓԵՍԱՓՔ ԽՈՄՄՅՅՄՅԱՍԱՐԼԵՔՅ ՀԱՅԵՐԻՍԱՐԱՆԵՐՅՅ,
ՈՐՔՔԱ ԵՐՄՈՒՔԱ Ի ՅԵՍԱՍԱ ՈՅՆՅ՝ ՈՐՔ ԵՔԵՍԼԵՔԱ Ի
ԼԱՍԱՍԱՆՅՅՍԱ՝ ՓԼՈՒՈՎ. ՀԱ ԽՈՄՄՈՐՈՎ : ՓԱՍԱՆ ՀԱՍԱ ՅՍԱՆՓ
ՆՀԱՍԱՍՔՈՐՅՅՍ ԲԱՍԱՓՅ ԼԱՐՈՐՅՅՍԵՓԼԱՐՈՐՅ ԱՔԵՓՈՐՍԱՍ-
ՀԱՅՅ , ՈՐՈՎՓ ՀՔՅՍԱՔ ՔԵԼԱՐՈՐՍԼԵ ՓՓՍԱՍՓԼ ՓԱՐԵԱ
ԲԱՍԱՓԱ Ի ՅԵՍԱՍԱ ԼՈՔՅՅՅ ՓԼՈՒՈՎ , ՀՈՐՍԱՍ : ՓԱՍԱՆ ՀՈ
ՓՈՐՈՐ ԵՐՓՈՍԱՓՓՐՔ ԼԵՔՅՈՐՓԼ Ի ԼԱՍԱՍԱՆՅՍԱ , ՈՐՔ
ՅՈՐՅՅՍԱՔԱ ՀՀԱՍԱՆԵՐՈՐՔԼԵՔԼԼ ՓՓՐՈՓՓՔ, ՀՈ ԱՔՈՐՈՐՅ,
ՅՈՐՈ ՅՍԱՓ ԱՔԵՓՈՐՍԱՓՓ ԸՍԼՔԵՈՍԱՍՓԱՔԱ , ՈՐՔ ՓՅՈՐ-
ՓԵՅԵԱԼՔԱՔԱ՝ ՀՓՓՔ ՈՐԵՅՈ ՀԱՓՓՅՅ ՀԱՍԱՓՓՔԱ ՎԱՍԱՓԱ ՅՓՍԱՓԱՓ-
ԼԱՍԱՍԱ ԸՍԼՔԵՈՍԱՍՓԼ : ՓԱՔ ԲՈՅՅ ՅԱՅՅՅՅՍԱՍՓԱ ՔՍԱՓ
ՀԱՍԱ ՅՅՍՓ ՓՓԼ Ի ՀԼԵՐՅԱՍ ՈՐՓԱ , ՅՈՐՈՅՅ Ի ՅԵՍԱՍԱ
ԼՈՔՅՅՅ ՓԼՈՒՈՎ , ՀՈ ՈՐՈՎ՝ ՅՈՅՅՅՍՓՓԱ ԱՔԵՓՈՐՍԱՍՔԱ
ՅՍԱՓՓՈՐՔՔԱ , ԼՅՅՈՐԵՐՓՅ , ԲՔՀՅՈՐԼԵ , ԼՅՅՈՐ-
ՅԱՍԱՆ ՓՓՍԱՍՓԼ ՓԱՐԵԱ ԲԱՍԱՓԱ Ի ՅԵՍԱՍԱ ԼՈՔՅՅՅ :

ՀԱՅԴ՝ ԼՍՍՈՐՓԵՄ ՀԼՔՈՐՔ ՈՒՐՈՎ ԸՍՈՐՍՍՓԼ ՀԱՅՔ ՀԼՐ
ՈՐՈՐՀՍՈՐՅՅՅ ՍՀՅՈՐՈՐՍԼԵ , ՀՈ ՍՈՀԸԼԵՐ ՍՈՐ ՏՀ ,
ՀԱ ՅՍԼՈՀԸԵՅՅՔ ՀԼՐ ՀԱՈՐՈՐՓՈՐՅՅ ՅՅՔՍՈՐՍՍՓԱ . ՈՐՔ
ՔՈՐՔ ՀԼՔ , ՀՈ ՈՐՅՔՍՍՀՀՈՀ ՔՈՐՍՍՓԱ ԲՈՀՀՈՐՅ , ԵՐՀՈ-
ԲՈՐՓՍՍՓԱ ՀՈՔՈՐՍՍՓԼ ՀՀՀՈՐՈՐՍԼԵ , ՀՈ ՀԼՔՈՐԼ
ՔՈՐՔ ՀԼՔ , ՀՈ ՈՐՅՔՍՍՀՀՈՀ ՔՈՐՍՍՓԱ ԲՈՀՀՈՐՅ , ԵՐՀՈ-

ՔՈՐՔՍՍՓԼ

ՆՇԱՆԸ ԱՐԴԱՒ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՄԵՐ ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼ. ՀԱՒԱՏԱՔ ։

Զգուշանալու համար ամենայն պատճառաց, որ կրնան ծնանիլ ի մեզ ի վնաս հաւատոյ մերոյ, ինչպէս ի սկզբանէ ամենայն հերձուածոց եղեւ պատճառ, որ ի մեզ ալ ոչ ինչ պակաս եղեւ, ինչպէս ի մեր ժամանակիս ալ կը տեսնուի, որ ամենայն հերձուածոց պատճառ եղեւ ի մեզ ալ

Ի խոստովանութիւն Աստուածոյ
Հաւատոյն։

Ի Հաւատամն զոյս Աստուածոյ
գրեալ է։ Որ ինքն Աստուած
աշակերտացն Ջո գրեաց զի՝ հաւա-
տացեալ զայս։ Ոչ պատուիրէ մեզ խոհե-
մանալ զոյս մարմնոյ ծնունդ Որդւոյն
Աստուծոյ։ Այլ պատուիրէ մեզ հաւա-
զագոյ քան զամենայն ինչ։ Եւ ոչ ոք
կարէ ի վիճակի հասանել ի Քրիս-
տոս Յիսուս, եթէ ոչ հաւատասցէ
նախ եւ ապա ուսանիցի։ Ոչ ոք
կարէ ի Հաւատս գալ։ եւ զնոյնպէս
ոչ ոք կարէ ի Հաւատս գալ։ եթէ ոչ
նախ լսիցէ զբանն Աստուծոյ։ Ոչ
ոք կարէ ի Հաւատս գալ։ եթէ ոչ
ուսանիցի։ Ոչ ոք կարէ ուսանել։
եթէ ոչ ունիցի զՀաւատս։ Ոչ ոք
կարէ ունել զՀաւատս։ եթէ ոչ
ընդունիցի զՍուրբ Հոգին։ Ոչ ոք
կարէ ընդունել զՍուրբ Հոգին։
եթէ ոչ մկրտիցի։ Ոչ ոք կարէ
մկրտիլ։ եթէ ոչ քարոզիցի։ Ոչ
ոք կարէ քարոզել։ եթէ ոչ առա-
քեալ լիցի։ Ոչ ոք կարէ առաքեալ
լինել։ եթէ ոչ կամիցի Աստուած։

Ամէն

Ցանկ նյութերի բանից որոց
վերագրեալ Աստուածոյ։

	գլուխ	համար
Աստ Աստուցն։	ԺԲ։	1։
Ա՛ւ կատարած մանր- կամացն։	ԺԲ։	16։
Ա՛ւ քարոզութեանն Յովհաննու։	ԺՂ։	1։
Աստ ավրհնութեամբ եան վիրկիլն։	ԺՂ։	23։
Աստ երանութեանց։	Ի։	2։
Աստ քարոզին։	ԻԱ։	1։
Աստ Տարեբարձութին։	ԻԱ։	5։
Աստ զարմանքն Ա՛երոյն։	ԻԱ։	14։
Ա՛ւ զաշկերտութեան ամ յաւուց։	ԻԱ։	16։
Աստ ոչ աստցին զՏրամանն երկնաւոր զկնի։	ԻԱ։	19։
Ա՛ւ աստեղծին Ի վերայ Ջուրցն։	ԻԱ։	23։
Աստ յիւնաՏարացն։	ԻԱ։	28։
Աստ անյանդիմանելին։	ԼԴ։	1։
Աստ Աստուածպետին։	ԼՅ։	9։
Աստ զատեր Ժոլովրդա- պետին։	ԼՅ։	18։
Աստ Չերաստեսին։	ԼՅ։	20։
Աստ երկուց կուրացն։	ԼՅ։	27։

Ա] ասե խոս և խոսի ի նմա խոստե. ԽԲ. 32
Ա] ե Ա. առակդրդե խնամոե. Ժ. 1.
Ա] ասե առակդրդե Յոհաննե զառակեցոյն. ԺԱ. 2.
Ա] ե որդ ձեռն գոտեցեալդ. ԺԲ. 10.
Ա] ասե կոյր և խոսի ի նմա խոստե. ԺԲ. 22.
Ա] ե այեցեալ որբ խնդրելեն գնչեսե. ԺԲ. 38.
Ա] ե առակդրդե սերմանեաց. ԺԳ. 1.
Ա] ասե Յովհաննե, և հերոդիադեն. ԺԴ. 1.
Ա] ե հազից հացդրդե. ԺԴ. 15.
Ա] ասե երեսդրդե Ի վերոյ ծովեն. ԺԴ. 22.
Ա] ասե անցանելդրդե զգաստութեան ոչ. ԺԵ. 1.
Ա] ե կնոջե քանանացւոյ. ԺԵ. 21.
Ա] ե բժշկելոյ զխլ լսել ոչե. ԺԵ. 29.
Ա] ասե հօտե հացդրդե. ԺԵ. 32.
Ա] ե խմորոյ փարիսեցւոց. ԺԶ. 6.
Ա] ասե հարցանելե Ի հիսուսեն սերոյ կեսարացոյ. ԺԶ. 13.
Ա] ե այեակերտելոյն Տեե. ԺԷ. 1.
Ա] ասե բառնասարեե. ԺԷ. 14.

Ա] ասե

Ա. ասեն խնդրելոյ զերկնից զօրութիւնս. ԺԳ. 23.
Ա. ասեն տարցմանելոյն Քէ ուխ ինչ եղեւ մեծ. ԺԴ. 1.
Ա. ասեն առակն տասկն հարեալ ոչ խաղայցին. ԺԴ. 12.
Ա. ասեն Քրոջէ զբերէ առանձնանալոյ. ԺԴ. 23.
Ա. ասեն տարցմանեն արձակելոյ առն զկնին. ԺԶ. 1.
Ա. ասեն տարցմանելոյ մեծասանութիւն զնոյն. ԺԶ. 16.
Ա. ասեն վարձուց մշակացն. Ի. 1.
Ա. ի պրէսպն զերեքեակ. Ի. 20.
Ա. ի երկուց հատացն. Ի. 29.
Ա. ի իշոյն, և յաւանակին. Իա. 1.
Ա. ի հատացն, և կաղլացն. Իա. 14.
Ա. ի չորեսունից Քահենացն. Իա. 18.
Ա. ասեն տարցմանելոյ քահանայապետին, և ծերոց ղՏՐ. Իա. 23.
Ա. ի առակն երկու որդւոցն. Իա. 28.
Ա. ասեն առակն այգեցոյն. Իա. 33.
Ա. ի կոչելոցն՝ ի տարա-
նեան. Իգ. 1.
Ա. ասեն ղասիկանելն, որոյ
ձեռք,

փոխելոյն զՏէրն։	Եբ։	15։
Ա աստուածացուցն։	Եբ։	23։
ասն օրհնականացն։	Եբ։	34։
ասն հալածանելոյ զիսրայէլ սերոյն։	Եբ։	41։
Բ վայ ասելոյ գպրացն, և փարիսեցւոց։	Եգ։	13։
Ա կատարած ա՛խտարկին։	Եդ։	3։
Բ աւետրն, և ժամուն։	Եդ։	36։
Գ ասն կուսանացն։	Եե։	1։
Դ ասոյ գառաքեալսն։	Եե։	14։
Ե գալստեան Տ՛ն։	Եե։	31։
ասն ծրանելոյն Մարիա- մնւ զՏ՛ն։	Եզ։	6։
ասն պատրաստելոյ զպա- սեքն։	Եզ։	17։
Զ օրհնաւոր խորհրդոյն։	Եզ։	26։
ասն մատնութեանն Ի՛ն։	Եզ։	41։
Է ա՛ւտարանն Վերջին։	Եզ։	69։
ասն յաւդասն զՅ՛ն։	Եէ։	3։
Ը խնդրելոյ զՏ՛նէ առնել զհաղիւն։	Եէ։	57։
Թ հնգետասներորդ կանոնացն։	Եը։	1։

ቅዱስ ሉቃስ ወንጌላዊ።

ՍԿԶԲՆԱՒՈՐ
ԽՐԱՏՈՒԹԻՒՆ
ՍՐԲՈՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ՍՈՒՐԲ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅՑ

Ի Ծննդ. * Ի սրտիսմ դնաւ զնաւակ։ 2
21. 3. Ի նաւակ դնաւ զյակոբ։
Ի Ծննդ. Ի Յակոբ դնաւ զյուդայ և զեղ-
25. 26. բարս նորա։
Ի Ծննդ. * Ի մէջս դնաւ զփարէս՝ և զա- 3
29. 35. րայ ի հնամանդսդայ։
Ի Ծննդ. Ի փարէս դնաւ զեզրոն։
38. 29. Ի եզրոն դնաւ զարամ։
1. Ի Նաւդ * Ի սրամ դնաւ զամմինադաբ։ 4
2. 5. Ի Ամմինադաբ դնաւ զնաասոն։
Ի 1. Ի Նաա Ի նասոն դնաւ զսալմոն։
2. 5. * Սալմոն դնաւ զբոյս ի հռա- 5
խաբէ բերայ։
4. 18. Ի բոյս դնաւ զյովբէդ ի հնամանդայ։
Ի Ովբդ Ի յովբէդ դնաւ զյեսսէ։
7. 12. Ի յեսսէ դնաւ զդաւիթ արքայ։
Ի Դաւիթ * Ի դաւիթ արքայ դնաւ զսաղոմոն 6
ընդ ի կնոջէն ուրիայ։
Ի 1. Ովդ * Ի սաղոմոն դնաւ զրոբովամ 7
16. Ի Ռոբովամ դնաւ զաբիայ։
Ի Ասաֆ Ի ասբիա դնաւ զասաֆ։
4. 18. * Ի ասաֆ դնաւ զյովսափատ։ 8
2. Ի Ովսափ. Ի յովսափատ դնաւ զյորամ։
12. 24. Ի յորամ դնաւ զոզիայ։
Ի 3 Ովդ * Ի ոզիա դնաւ զյովաթամ։ 9
11. 43. Ի յովաթամ դնաւ զաքազ։

Ի աքազ

Քաղ ծնաւ զԵզեկիա։ Ա3 ի։-ոգ
20 * Ի Հեզեկիա ծնաւ զՄանասէ։ 14. 31.
Ի Մանասէ ծնաւ զԱմովն։ Ի3 ի։-ոգ
Ամովն ծնաւ զՅովսիա։ 15. 9.
21 * Ի Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիան եւ զեղ-
բարս նորա առ ի գերութիւնն բաբել- 26. 23.
ոնացւոց։ Ի2. Ի՝ա
22 * Ի Յետ գերութեանն բաբիլոնացւոց 27. 9.
ծնաւ Յեքոնիա զսաղաթիէլ։ 2. Ի՝աա
Սաղաթիէլ ծնաւ զԶորաբաբէլ։ 28. 27.
23 * Ի Զորաբաբէլ ծնաւ զաբիուդ։ Ի2. Ի՝աա
Ամիուդ ծնաւ զԵղիակիմ։ 32. 33.
Եղիակիմ ծնաւ զազովր։ Ի2. Ի՝աա
24 * Ի Ազովր ծնաւ զսադովկ։ 33. 20.
Սադովկ ծնաւ զաքին։ Ա 25.
Ի Ախին ծնաւ զԵղիուդ։ Ի2. Ի՝աա
25 * Ի Եղիուդ ծնաւ զԵղիազար։ 36. 12.
Ի Եղիազար ծնաւ զմատթան։
Ի Մատթան ծնաւ զՅակոբ։
26 * Ի Եւ Յակոբ ծնաւ զՅովսէփ զայրն Մա-
րիամու՝ որոյ մատեաւ զԻ՝ս
որ կոչի Քրիստոս ծնաւ։ ոգ ա-
նուանեցաւ Ա՝ն։
27 * Ի Ըստ՝ սակ ազգ յաւերժահաս մին-
չեւ ի յաւիտեան ազգ ջրհեղեղացն։
եւ ի յաւիտեան մինչեւ ի գերութիւն

բա-

ջատելոյացուց ապրի զարկածոսանք ։
եւ ի գիշերում ի ջատելոյացուց վիրել
ի լիճ ապրի զարկածոսանք ։

Ա|մա. ԻԸ * || Եւ ելին ի Կիւ ծովեայն կողմն ։ 18
Ղ. 27. հասեալ գնացին ընդ Մարիամ Յակո-
բոսէ վիրել եկեալ առ վիրեանսն
զառաջ յղացեալ ի Տղուցն արդ ։
* Եւ ասէին ացդ ընդոս քարոզել ար- 19
ջառ էր. եւ ոչ կամէցաւ առանձինն
գնալ ։ հարկեցաւ բռնելոյն արձա-
կել գնա ։
* Եւ վիրելոյն ընդ գազան ասէին գնա- 20
ռուս՝ ասա հրեշտակ Տեառն ի տեսլեան
երեւեցաւ ինձ եւ ասէ. յաղէ զայդ
գնալ ի վիրել։ մի երկիցես առնուլ առ
քեզ Մարիամ կին քո. քանզի ան
ի ծնանելոյն ծնեալ է. ի Հոգւոյն ար-
քայ է ։

Ա|մա. ԻԱ * || Ոչինչ այլ ինչ կարէաք գտանել 21
Ղ. 4. քանզ եթէ. միայն ընդ ինձ ընկերացեալ գնայր
Ա|ոսկ. զառաջ երթ ի տուն քոյոց եւ երեսաց։
4. 12. * Եւ այլ այս ասելոյն եղեւ. զի ոչինչ 22
այր առնուցուն ի Տէր ի վերուն Հ-
ասելոյ վիրելոյն ։

Ա|առաջ. ԻԲ * || Եւ հան կոյս յղացեալ. եւ ծնցէ որ- 23
Ղ. 14. դի. եւ կոչեսցեն զանուն նորա Էմ-
մա-

մանուէլ։ որ թարգմանեալ լինի
մեզ Աստուած։

24 * Եւ զամենայնեան յոսեփ՝ ի բոլոր
տունն՝ որպէս պատուիրեաց տէրունդ
ուստի ետ նմա։ եւ ետ նոցա յոսեփ
պիտոյս ճանապարհի։

25 * Եւ այս գրեաց գրոյս։ մինչեւ ծառա
զորիլն իւր զամենայն ստացուածս ի եգիպտոս
գամուն տասն եւ հինգ։

ԳԼ։ Ժ։

1 Եւ ի ծառայելն ի՛յ։ ի բերել ի՛ր ի
հիւր՝ հիւանդանալ։ յաւուրս 207
հիւրոյն պատմեցին։ ասեն մինչ յա
րեւելից եկեալ ինչ լսեմք։

2 * Եւ ասեն՝ ոչ է՝ որ ծառա պատմեն
հրոյ։ զի անառակ զաւակի տեսանել յա
րեւելս։ եւ եկաք երկիրս ասեն
տանս։

3 * Եւ երթեալ ընձառ պատմեն հրոյ
յառակեցաւ՝ եւ ամենեքեան բնդ տանս։

4 * Եւ ժամանեաւ զամէն զբաւականա
պեաւ՝ եւ զի պիտոյ ժամանակին։
հաղորդեալ ի հացեալ։ եւ ի ուրախ
ծառայելոյն Աստուծ։

5 * Եւ հացս ասեն ցհս։ ի բերել ի՛ր

հետ հրեաստանեն՝ զի այսոր գրեալ
է՝ ի ձեռն մարգարէին։

Եսայ. 29. 13. * Եւ ըսաւ Տէր՝ վասն որոյ մօտեցաւ ժո- 6
Մատթ. 15. 8. ղովուրդս այս բերանովն իւրեանց եւ շրթունս իւ-
Յովհ. 7. 6. րեանց պատուեն զիս՝ իսկ սիրտ նոցա հե-
Ա Տիմ. 4. 2. ռացեալ զիս առնէ լինի իմաստութեամբ։
* Այլեւս՝ ձգէիք զպատուիրանն Աստ- 7
ուծոյ զկնգաւն՝ եւ առանդեայ՝ ի մարդ-
կանէ զմաքրանսակ առնէիք բաժակաց։
* Եւ ասէր ցնոսա՝ ի բաց ձգէիք 8
Տէրն. ասէ. զպատգէքն եւ առանդեայն
գիւր մաքրանսին։ եւ յայլսա՛ պատմե-
գիք՝ ազգ ազգաւորիք նոցա՝ զի եւ ես
եկեալ էրկիր պատգոյ համա։
* Եւ ըսէ ցնոսա՝ լաւ ի ձգատա՛ 9
գիէք, զպատգէն. եւ ահա առանձին զգր
առեալն յարեալ՝ առաքեցարիքեաց
նոցա՝ զինչ եկեալ էգայ՝ ի վէրայ
ուր էր մատեան։
* Արդ առեալն զառանձին. խնդացեալն 10
յոյժ յուսահատեալին մեծ։
* Եւ երբ մատեան՝ առեալն առեալն 11
զինամուելին Տանուէլեան Աստուածա-
մատրեն իւրում։ եւ անկեալ էրկիրպա-
Աղմ. պանեալն համա։ Եւ բացեալ զգանձս
71. 10. իւրեանց մատուցեալն համա պատա-

պաղ

զսա ոսկի և կուռքսն և զմեռանն։
12 * Եւ երազեալ առեալ ի տեսլեանն
զի դարձցին առ Հերովդէս ոչ։
ելին յաշխարհն իւրեանց ճա-
նապարհ ուրեք։
13 * Եւ երբեք գնացին նոքա ահա
հրեշտակ Տեառն երեւեցաւ ի տեսլեան
յովսեփու՝ և ասէ ։ արի, առ զա-
նուկն և զմայրն նորա՝ և փախիր յԵ-
գիպտոս ։ և անդ լինիցիս՝ մինչ
ասացից քեզ ։ զանգի ի հարկէ է
Հերովդէս խնդրել զանուկն զի
կորուսցէ զնա։
14 * Եւ նա յարուցեալ էառ զանուկն
և զմայրն նորա գիշերի ։ և գնաց յԵ-
գիպտոս ։ և անդ էր մինչև զվախ-
ճան Հերովդէսի։
15 * Զի լցցի բանն որ ասացաւ ի Տեառնէ
մարգարէին՝ որ ասէ ։ ՅԵգիպտոսէ կո- ‖ Ոսէ.
չեցի զորդի իմ։ 11. 2.
16 * Յայնժամ երբեք տեսեալ Հերովդէս
զի խաբեցան ի մոգուց անտի ։
բարկացաւ յոյժ ։ և առաքեալ կո-
տորեաց զամենայն մանկունսն
որք էին ի բեթղէհէմ և յամենայն
սահմանս նորա՝ յերկոսանեայից և ի
նմանէ ։ ըստ ժամանակին զոր

սուրբ ի մարգարէսն ։

* Յայնժամ կամարգաւ սուրբ 17
կերպն ի ձեռն երեմիայ մարգա-
րէին ։ որ ասէ ։

Ես. 31. 15. * Ձայն գոչեաց ի հառանչ ոդ 18
մեծի՝ և լացմանց՝ և աղաղակի
յոյժ ։ Հառաչէ Լայլ գորիլա նոր՝ և
ոչ կամիցի մխիթարիլ՝ զի ոչ կան ։

* Եւ ի վախճանելն Հերովդէսի ահա 19
հրեշտակ Տեառն երևեցաւ երազ նոր
յովսեփայ յԵգիպտոս ։

* Եւ ասէ՝ արի, առ զմանուկն և 20
զմայրն նորա՝ և գնա յերկիրն Իսրա-
ել ։ զի մեռան՝ որք խնդրէին զանձն ման-
կանն ։

* Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն 21
և զմայրն նորա ։ և եկն յերկիրն Իսրա-
ել ։

* Եւ երբեք լուաւ եթէ արքելայոս 22
թագաւորեաց Հրեաստանեայցն ան-
դրանուկ Հերովդէսի հօրն իւրոյ՝ եր-
կեաւ երթալ անդր ։ և հրամայեալ ե-
ւեթ ի տեսլեան ։ գնաց ի կողմանս
գաւառին գալիլեացւոց ։

* Եւ եկեալ բնակեցաւ ի քաղաքին՝ 23
որ կոչի նազովրէթ ։ զի լցցի բանն ա-
սացեալ ։ եմ նազովրեցին կոչեսցի ։

Գլ. Ի ։

Գլ. Ի.

1 Յետ այսորիկ յայտնեաց դարձեալ Յիսուս զանձն
նախ աշակերտացն իւրոց առ ծովեզերս Տիբերիադայ.
այսպէս յայտնեաց զանձն Յիսուս։
2 Էին միասին Սիմոն Պետրոս և Թովմաս որ կոչեցեալ
է Երկուորեակ և Նաթանայէլ որ էր ի Կանայ Գալիլեացւոց
և որդիքն Զեբեդեայ և այլք երկու ի նոցանէ աշակերտացն
իւրոց։
3 Ասէ նոցա Սիմոն Պետրոս. Երթամ որսալ ձկունս։ Ասեն
նմա. Եկեսցուք և մեք ընդ քեզ։ Ելին և նաւեցին անդէն
յնաւակն. և յայնմ գիշերի ոչ բռնեցին զինչ։
4 Իսկ յորժամ առաւօտն եղեւ, եկաց Յիսուս ի հողին.
սակայն ոչ գիտացին աշակերտքն թէ Յիսուս է։
5 Ասէ ցնոսա Յիսուս. Մանկունք, միթէ զինչ ուտելեաց
ունիք։ Պատասխանի տուին նմա. Ոչ։
6 Նա ասէ նոցա. Արկէք զցանցն յաջմէ կողմանէ նաւուն
և գտանիցէք։ Արկին և ոչ կարէին հանել զնա յերկայնութենէ
ձկանցն։
7 Ասէ աստուածասէր աշակերտն Յիսուսի Պետրոսի.
Տէրն է։ Իսկ Սիմոն Պետրոս, լուեալ եթէ Տէրն է, զգեցաւ
զվերնազգեստն (էր բաց) և ետ զանձն ի ծով։

զի ի բանկութեան՝ որ գալոյիկ։
* Ասաքէ այսուհետև պատրաստ լերուք 8
մահու ապաշխարութեամբ։
|| Հով. * Նա մի համարիցիք ասել յանձինս 9
8. 39. ձեզ || հոգեկ մեզ Հայր զաբրահամ։
ասեմ ձեզ։ զի կարող է Աստուած
բանից յայսոցանիկ յարուցանել որ-
դիս աբրահամու։
* Օրն արդէն տապար առ արմատ 10
ծառոյ կիրճ։ ամենայն ծառ որ ոչ
առնէ զպտուղ բարի։ հատանի և
ի հուր արկանի։
|| Մարկ. * || Նա ինքեան զձեզ Յորդանան յարդար 11
1. 8. խաղաղութեամբ։ բայց որ զկնի իմ գայ
ի || ասէ։ հզօրագոյն է քան զիս։ և ես չեմ
յ. 16. բաւական բառնալ զկօշիկս նորա։
Հովհան. նա ինքեանդ զձեզ ի Հոգին սուրբ
1. 26. և ի հուր։
Ղուկ. * Արդ հեծանոցն ի ձեռին նորա 12
ղ. 5. և արբեցուցէ զկալ հատ։ և ժողովեսցէ
զի զգործեանն ի շտեմարանս նորա։
և զկալն սպրեցուցէ անշէջ հրով։
|| Մարկ. * || Հայտնաւ զոր Հիւ ի գաւազանէ 13
1. 9. Յորդանանայ առ յոհաննէս ինքեան
ի || ասէ։ Յորդանէ։
յ. 21. * Եւ յոհաննէս արդեօք դուն ես 14
աստ։

աստ։ Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս
Ես եմ սուրբ նոցա։

35 * Պատասխանեաց նմա Փիլիպպոս և ասէ ցնա
Տէր մեզ ասէ այժմ զհայրն և մեզ
զայն մեծ զգոհացուսցէ զմեզ
Ես ասէ ցնոսա Տէր ես ասեմ
ձեզ ոչ ինքնին խօսիմ ։
36 * Այլ հայրն միանգամ ինձ ասէ զայս
գործս առնել ։ և ոչ ես քան
զայն ասեմ եղիցի ։ և ասէ զինքն
Ես եմ զի իմանիցէք հայրն զիս ։
և զայլ ինձ ոչ ասէ ։
37 * Ես ոչ ձայն յերկինց զայսպիսի ասէ։ Ա ասէ
զայն ի Մովսէս եմ սիրելի ։ ընդ որ 9. 35.
հաճեցայ ։ 2. Պետ.
1. 17.

Գլ. Ժ։

1 Զայսմանէ Ես ասեմ ձեզ յանուն
սուրբ ի Յոգւոյն միայն ի
սուրբսդ ։
2 * Ես սպասեալ զբնաւորեն սրբոց, և
զբնաւորեն զիտէր սուրբ քաղցեալ։
3 * Ես մասնէ գնալ միայն ձեզ տեղի
եմ Մովսէս եմ Ես սուրբ
ընդեր սրբոցն հաց ընծայեն։
4 * Ես սրբասպասեալ եմ և ասէ ։ Ես
զբնաւորեն Ես ի Ես հաց միայն

Ա սուրբ
9. 35.
2. Պետ.
1. 17.

Ես սուրբ
1. 12.
Ա սուրբ
4. 1.

Ես սուրբ
8. 3.

կերցէ մարդ . այլ ամէն բանէ որ
ելանէ՝ ի բերանոյ Աստուծոյ :
* Այլեւս ամէն ազէ գիտ ան- 5
ուանոյ՝ ի բանալն ոչխարաց եւ կացուցանէ
գիտ՝ ի վէմ ի պատսպարի ամենայնի :
* Եւ ասէ գիտ եհաս Սատանայ 6
պարկ գերեզ առաջ՝ ի մեղացելի գրեալ
|| Պաշտ. է . || Եհաս հրեշտակոյ հեղոյ զա-
90. 11. ամբարեալ գիտ գէզ . եւ ի վէրոյ
ձեռաց բարձրեալ գերեզ զի մի եր-
կեր հարցես գերեզ քո :
* Եւ գիտ իմանայ՝ Յն՝ գրեալ է 7
Ա2 ( )եր. Եհ || ոչ փորձեցցես զՏէր Աստուծ քո՝
6. * Իմանայ առեալ ազէ գիտ ան- 8
ուանոյ՝ ի բառն մի բարձր յոյժ :
եւ ցուցանէ նոցա գիտ Յաղաւոր-
Եհա աչխարհի . եւ գիտաս նոցա :
* Եւ ասէ գիտ . գայք ամ գերեզ ասոյ՝ 9
եհաս անկել երկիրպագանելոյ գիտ :
* Յայնժամ ասէ գիտ Յն՝ երթ 10
Ա2. ( )եր գիտ իմ սատանայ՝ զի գրեալ է . ||
6. 13. Տէր Աստ քոմ երկիրպագցես՝ եւ
գիտ միայն պաշտեացես :
* Ապա եհաս գիտ սատանայ . եւ 11
ահա հրեշտակք մատեան՝ եւ պաշ-
տէին գիտ :

* Եւ

12 * Եւ երբեք լսեսջիք եմէ յօհան- Կ՚ուզէ
նէս մեռանելոյ՝ ‖ մեկնեցաւ եւ ‖ Մարկ.
պատմեցին Յիսուսի։ 1. 14.

13 * Եւ ժողովեալ պատգամսն եկին եւ Ղուկ.
բռնակեցաւ՝ ի կամսունացւոյն։ Ի ծա- 4. 14.
կէրէին։ ի սահմանս պատուհասին։ Յովհան.
եւ տեղիս աւերակս։

14 * Ով լցցի բանն՝ որ ասացաւ՝ ի 4. 43.
ձեռն եսայեայ մարգարէին։ ‖ Ղուկ.
9. 1.

15 * ‖ Արկիր զպատուհասին՝ եւ երկիր
տեղիս աւերակս՝ Հանասարն ծռմռ
յոյնկացս յորդանանէս։ պատճառաց
հեղեղատաց։

16 * Յայնժամ որ հասցի՝ ի լեառն
ին եղեալ գլուխ մեծ։ եւ որոց հասկին
յաշխարհին՝ ի սուրբ տեղիս սիրտ
լցցի ծագելոցս հասցս։

17 * ‖ Իջցէ՝ ոչ առցէ՝ ապրեալ ‖ Մարկ.
իջցէ եւ առցէ։ ապրեալ ոչ 1. 15.
մերձենալ՝ ուրացողին երկինից։

18 * ‖ Ընդդէմ զգեստից իջցէ ընդ եղբ
ծռմռեն պատճառացոց՝ ‖ եւ ոչ եր- ‖ Մարկ.
կուս եղեալս։ զսխմեն զկոչեցեալն 1. 16.
զպետրոս։ եւ զանդրէաս եղբայր Ղուկ.
նորա արկեալ զուռկան՝ ի ծով 5. 1.
(քանզի ձկնորք էին։)

* Եւ

* Եւ ասէ տէրունն Ահարոնի զկնի եւ 19
եւ արարից զձեզ գլուխ ազգաց մերոց կատ-
* Եւ տացեն Ղեւտացիքն զանձինս 20
զգործս տանն զտացեն զհետ տարւոյ։
* Եւ մատուսցեն անուն տանաց իւ- 21
րեանց այլ երկուս երկրորդս . զչորս-
սունս զբերելոյն եւ զչորսունս զերկ-
րորդն որ ի տասն զբերելոյնս չորս-
սունս երկրորդս երկուսից . մինչ կաց-
ցէ զնոսա զատկացուս երկուսից , եւ կո-
չեսցի զնոսա ։
* Եւ զանձինս զանազանսն զտասն 22
եւ զչորսունս երկրորդս՝ զտացեն զհետ
տարւոյ։
* Եւ զբերելոյ ոչխար զոր ամ կոյսին զա- 23
զատկացուս . ոչ ուրացցեն ի տանէ
մերմէ տացեն եւ զսպանիլն զաւետա-
ցուին արտացոլեալ եւ զերկնիլն զոսկ
սպասս ի տանսդ տիրանալոյ։
* Եւ եղ տէր ոչ ոք ամ երկնիլն 24
ամենեցուն եւ մատուսցեն առ տան զոսկ
հիւսուածոյ՝ որք տեղեալք իցեն ի
սպասուցն զատկացուս եւ ի սպասուցն
զի ի ուսանիցեն . եւ զատ-
կացուցցեն եւ զերկնիլն զոսկ։
* Եւ երկնացին զհետ տարւոյ ամ 25

զոհս արդար բազումք. Յուսալիք. եւ յիւրովիսկ. եւ յԵհով. եւ յիւրովիսկ. եւ ի տեսանելն. եւ յանկեալք յոտիցն տեառն. եւ ըժգոհեաց գնոսա։

ԳԼ։ Ա։

1 Ա՚ռ տեառն զհամբարիշտսն եւ ի չարեաց. եւ ի մոռանալ զաստուածն զՍիովն տեառն։

2 * Ա՚ռ բազում զերեսն իւր՝ ոչ ուսանիցի զնոսա եւ ատիցէ։

3 * ‖ Ա՚ռ տայ ամպոյս Տեառն զի ոչ տեսցէ զնոյն արեգական երկնից։ ‖ Ա՚ռ 6. 20.

4 * Ա՚ռ տառապեաց՝ զի տեսցէ մխիթարեալս։

5 * ‖ Ա՚ռ տեղոյ՝ զի տեսցէ զառաքեալսն զեղեցն զերկիր։ ‖ Աստ 36. 11

6 * ‖ Ա՚ռ տայ՝ ոչք քակեցեալք եւ ծառայեալք եղեն արիւնաւորեալ՝ զի տեսցեն զառաքեալսն։ ‖ Ա՚ռ 61. 3.

7 * Ա՚ռ տայ ապականաց՝ զի տեսցէ զանապատս եւ զայգեսն։

8 * ‖ Ա՚ռ տայ այսոցիկ՝ որք առաքեն զնոսա. զի տեսցեն զՄ՚Ծ անուանէ։ ‖ Աստ 23. 4.

9 * Ա՚ռ տայ խոստովանողաց՝ զի տեսցեն զերկիր Մ՚Ծ կոչեալսն։

* ‖ Ա՚ռ

Ա։ Ա՚ Ե՚ * Ի՚ որում որք հաւատացեալ էին։ 10
2. 20. Ե՚ վասն արիւնոյն Ի՚ զոր ես թափեմ որ-
3. 14. Ե՚ քաղաքի երկնից։
4. 14. * Ի՚ որում է ձեզ յորժամ ասիմ 11
տեղեակ զձեզ և հաւատացէք. և ա-
տեղեակ գործոցն ինքն յոր զձեզ
ասեմ վասն իմ։
* Ճշմարիտ և ասիմ ընդ 12
վարձք ձեր բազում են յերկինս.
զի զայսոսիկ հաւատացին զմարգա-
րեսն. որք յառաջ քան զձեզ էին։
Ա Աստ * Ա՚ ասէ ես այլ երկրի. Ա ապա Ի՚ 13
2. 50. այն անհաւատ Ի՚ յաղագն. այլ իմիք
Ա ոչ. տեղեակ ոչնահաւատ. բայց ինձ
14. 34. բնակեսցէ զարդարն և կոխան լինիլ
ի մարդկանէ։
* Ա՚ ասէ ես լոյս աշխարհի կամ 14
քաղաք ծածկեալ. ոչ իմիք երկրի
կայցէ։
Ա Աստ. * Ա՚ ոչ լուցանեն զճրագ՝ և ընկեն 15
4. 21. ընդ գրաստառ. այլ ի մեծաց աշ-
Ա ոչ. տանսն և լոյս տայ ամենեցուն
3. 16. որք ի տանն էին։
11. 33. * Ա՚ հրեայք լուսատուացն լոյս ձեր 16
Ա ։Ա՚ Ե՚ առաջի մարդկան. զի տես-
2. 12. ցեն զգործս ձեր բարիս և փառա-

առնուցէ զխաչն ձեր՝ ու հետեւիմ ինձ։

27 * Որ կամենայ իւր հոգի եղիտ կորուսանել զայն զրկէ զանիկա հասի զանիկա կորուսանէ։ իսկ որ կորուսանէ զհոգի իւր ինձ համար՝ զայն գտանէ։ ՄԱՐ. ՈՒ.

28 * Ամէն ասէմ ձեզ՝ կան ոմանք ի կայնողաց որ չեն համտեսանիր զմահ մինչեւ որ տեսանիցեն զորդի մարդոյ գալ ի թագաւորութեան իւրում։ ՂՈՒԿ. Թ. 27.

29 * Եւ ետասան աւուրք յետ այսոցիկ առ Յիսուս զՊետրոս եւ զՅակոբոս եւ զՅովհաննէս եղբայր նորա՝ եւ տարաւ զնոսա առանձինս ի լեառն բարձր։ ՂՈՒԿ. Թ. 28.

30 * Եւ պայծառացաւ առաջի նոցա։ եւ հագուստք նորա եղեն փայլուն սպիտակ յոյժ իբրեւ զձիւն՝ որպէս ոչ կարէ սպիտակել ոք ի վերայ երկրի։ ՂՈՒԿ. Թ. 29.

31 * Եւ երեւեցան նոցա Մովսէս եւ Եղիա խօսակցեալ ընդ նմա։ ՂՈՒԿ. Թ. 30.

32 * Եւ Պետրոս եւ որ ընդ նմա էին ծանրացեալ էին ի քնոյ։ եւ արթնացեալ տեսին զփառս նորա եւ զերկուս այրս որ կային ընդ նմա։ ՂՈՒԿ. Թ. 32.

33 * Եւ եղեւ իբրեւ բաժանեցան նոքա ի նմանէ՝ ասէ Պետրոս ցՅիսուս։ վարդապետ բարի է մեզ լինել աստ։ եւ արասցուք երիս տաղաւարս՝ քեզ մի եւ Մովսիսի մի եւ Եղիայի մի։ զի ոչ գիտէր զինչ ասէր։ ՂՈՒԿ. Թ. 33.

34 * Եւ զայս նորա խօսեցեալ՝ եղեւ ամպ եւ ստուերեաց նոցա։ եւ երկեան յորժամ մտանէին ամպն ի նոսա։ ՂՈՒԿ. Թ. 34.

35 * Եւ ձայն եղեւ ի միջոյ ամպոյն՝ որ ասէր։ սա է որդի իմ սիրելի՝ որ ընտրեցայ ես։ զնորա լուարուք։ ՂՈՒԿ. Թ. 35.

36 * Եւ յորժամ եղեւ ձայնն՝ գտաւ Յիսուս միայն։ եւ նոքա լռեցին եւ ոչ ումեք պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ զոր տեսին։ ՂՈՒԿ. Թ. 36.

37 * Եւ եղեւ յաւուրն յետնում՝ յորժամ իջանէին նոքա ի լերինն՝ ժողովեցաւ ընդ նոսա բազում ամբոխ։ ՂՈՒԿ. Թ. 37.

38 * Եւ ահա այր մի ի բազմութենէն գոչեաց եւ ասէ։ վարդապետ խնդրեմ զքեզ՝ նայեաց ի վերայ որդւոյ իմոյ զի միածին է ինձ։ ՂՈՒԿ. Թ. 38.

39 * Եւ ահա ոգի առնու զնա եւ յանկարծ գոչէ եւ ի ցաւս մղէ զնա հետ բերանոյ եւ ի ծամս եւ ի կրճտել ատամանց եւ ի տկարանալ։ ՂՈՒԿ. Թ. 39.

40 * Եւ խնդրեցի ի աշակերտաց քոց զի հանիցեն զնա՝ եւ ոչ կարացին։ ՂՈՒԿ. Թ. 40.

41 * Եւ պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ։ ով ազգ անհաւատ եւ ծուռ։ մինչեւ ե՞րբ ընդ ձեզ եղէց եւ համբերեցից ձեզ։ մատո՛ զորդի քո հոս։ ՂՈՒԿ. Թ. 41.

42 * Եւ մինչդեռ մատուցանէր զնա՝ ետ զնա դեւն ի գետին եւ ի ցաւս մղէ զնա։ եւ հանդիմանեաց Յիսուս զոգին պիղծ եւ զբժշկեաց զմանուկն եւ ետ զնա հօր իւրում։ ՂՈՒԿ. Թ. 42.

43 * Եւ զարհուրեցան ամենեքեան ի մեծութենէ Աստուծոյ։ ՂՈՒԿ. Թ. 43.

յանդար . պատրաստեալ լոյծ առնել . և
ոչ ասելոյ գերազոյն եւ մարդս .
պատրաստեալ լոյծ պահել հրոյն :
* Եթէ մատաղանեցցես պատառս 23
ընդ քո ՚ի խորհրդի սեղանոյդ . և մոռ-
նիցիցես . եթէ եղբայր քո ունիցի
ինչ զեան քեզ զինչ :
* Դուն զպատարագդ քո առաջի սե- 24
ղանոյդ . և երթ նախ հաշտեաց ընդ
եղբօր քում . և ապա եկեալ մա-
տուսցես զպատարագդ քո :
‖ Ղուկ. * ‖ Եւ եղիտանիսն ընդ առաջի քում 25
12. 58. ադանդագին . մինչ դեռ եղեր ընդ-
նանի ՚ի ճանապարհի . զգուշ մատ-
նեցից զքեզ առաջի դատաւորի . և
դատաւորն դատաւոի . և արկանիցես
՚ի բանտ :
* Ամէն ասեմ քեզ . ոչ եղանիցես 26
անտի . մինչև հատուսցես զյե-
տին դանդրանկեան :
‖ Ելեք. * ‖ Մատուցէք զի առցուք ‖ մի չարս : 27
20. 14. * Ասացաւ եւ ասեմ ձեզ . եթէ ոք 28
հայէ ՚ի կին մարդոյ առ ՚ի ցանկա-
նալոյ նմա՝ արդէն շնացաւ ընդ-
նմա ՚ի սրտի իւրում :
‖ Մատ. * ‖ Եթէ ակն քո աջ գայթակղեցու- 29
18. 9. ցու-

ցուցանել զքեզ խրտուիլ գնասել ընկերաւ Աւետ. 9. 47.
Ի քէնէ զի լաւ է քեզ եմիկ մի քան
զերկուս քոց կոխիլդ . և մի ամէ մտա-
նել ի գեհենն ։
30 * Եւ եմիկ աչք ձեռն քո գայթա-
կղեցուցանէ զքեզ . հանի գնա՝ և բե-
կիր ի քէնէ զի լաւ է քեզ՝ եմիկ մի
քան զերկուս քոց կոխիլդ . և մի ամէ
մտանել ի գեհենն ։
31 * Ասացէ ասացաւ՝ եմիկ ով ար- Աւետ. 5. 31.
ձակիցէ զկին իւր՝ տացէ նմա գիր 24. 1.
ձանձիութեան ։ Աւետ. 19. 7.
32 * Այլ ես ասեմ՝ ձեզ . եմիկ ամէ-
նայն որ արձակիցէ զկին իւր առանց Աւետ. 5. 32.
բանի պոռնկութեամբ՝ դա տայ նմա 14. 4.
շնալ՝ և որ զարձակեալն առնի շնայ Աւետ. 19. 9.
33 * Դարձեալ լուարուք . զի ասացաք 16. 18.
առաջնոցն՝ մի երդնուցուս սուտ . 1. Կոր.
քան Տեառնացես զերդումունս քո 7. 10.
34 * Այլ ես ասեմ՝ ձեզ՝ ամենևին մի Եւան.
երդնուլ . մի յերկինս՝ զի աթոռ է 19. 11.
Աստուծոյ ։ Գործ.
35 * Եւ մի յերկիր՝ զի պատուանդան է 20. 7.
ոտից նորա . և մի յԵրուսաղէմ՝ զի քա- 2. Կոր.
ղաք մեծի թագաւորին ։ 3. 11.
36 * Եւ մի ի գլուխ քո երդնուցուս՝

զի

զի ոչ կարեաւ մարդ մի ամենայն առ-
նել կամ հեռս։
Ես 53. 5. * ‖ Ա՛յլ եղիցի ձեր բան՝ այո՛, այո՛, 37
12. և ո՛չ ո՛չ. զի աւելին քան զայն ի
Մ 15. չարէ է։
21. 24. * ‖ Ա՛ռաքե՛ զի առացաք. ‖ ակն ընդ 38
2. ( ) ակն. ակն. և առումն ընդ առումն։
19. 21. * ‖ Ա՛յլ ես ասեմ ձեզ՝ մի կալ հա- 39
Մ 5. 38 կառակ չարի. ‖ այլ եթէ ոք ածէ
24. 20. զի առնուն յաջ ծնօտ քո՝ դարձո՛
Ո 7. 1. ցուս և զմիւսն։
6. 29. * ‖ Ա՛ստ կամիցի ոք դատել և առ- 40
Մ 1. 15. 16 նուլ զշապիկն քո. լո՛ւր նմա և
6. 7. զթաւիշսն քո։
Մ 2. ( ) ի. * Ա՛ստ ոք առնումարհեսցէ քեզ 41
15. 7. զերթ մղոն մի. երթ ընդ նմա և
Մ 5. 7. 8 երկուս։
19. 18. * ‖ Որ կայցէ՝ տո՛ւր նմա. և որ 42
Ո 7. 1. կամի փոխ առնուլ ի քէն՝ մի դար-
6. 27. ձուցաներ զերեսս։
Ո 5. 35. * Ա՛ռաքե՛ առնողի զի առացաք. 43
12. 20. ‖ սիրեացես զդրկիցդ քո՝ և առելոցես
Մ 5. 43. զթշնամին քո։
7. 60. * Ա՛յլ ես ասեմ ձեզ, ‖ սիրեցէ՛ք 44
Մ 5. 44. զթշնամիս ձեր. բարի արարէ՛ք ա-
23. 34. տելեաց ձերոց. ‖ և աղաչեա՛ք վար-

կէք

ple 'h ille pny mſungh' mpe lhhia
qãlq le Sunudhe.

45 * Oh kolqhe mpihe Sor ãlpny' mp
Jlelhfunh: ih qunlequlhe le pdu
qh 'h ille pny lunpny' le punplny. le
undh mũqhe 'h ille pny mpqunpny le
ilqunenpny:

46 * Oh lolh ulplqhe quhunuh, mpe
ulplhe qãlq. qhis Sunqe lqhe. ih
unupqhe le dinqunenpny qlnqhe qnp
dhe:

47 * Ne lolh unqhe ilnqhe mihqhe
punplqunduny ãlpny' qhis melhe
unlãqe. ih unupqhe dinqunenpe le
ilqunenpe qlnqhe qundhe:

48 * Ynih lolqnil e ihe lhunuplqnqe
npuhe le Sunqhe ãlp lolhunenp hne
unuplqnuh:

Nl: O:

1 ( ) qhis Sqnp mihqnil ãlpnil
o ulli unlãqe unupqhe dinqhqnde.
npuhe lol 'h qnqq hne Sunqnenp
qhe le Sunqãe ih Sqnihlqhe 'h Jo
plhe ãlpnil' np Jlelhfunh:

2 * Nil Jnqdnil unãlqhe qnihp

din

մեռնի, մի հարկանեք փոլատո-
ցին զի ոտից կեղծաւորին առնէ
ի ժոլովուրդս և ի հրապարակս,
որպես զի փառաւորեացին ի մարդ-
կանէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ
է՛ւ վարձք նոցա։
* Եւ դու յորժամ գործես 3
առնիցես, մի գիտասցէ ձախն քո՝
զինչ գործէ աջ քո։
* Որպէս զի եղիցի ողորմածին քո 4
ի ծածուկ. և Հայրն քո՝ որ տեսա-
նէ ի ծածուկ. հատուսցէ քեզ
յայտնապէս։
* Եւ յորժամ յաղօթս կացցէք. մի 5
լինիցիք որպէս կեղծաւորքն զի սի-
րեն ի ժոլովուրդս և յանկիւնս
հրապարակաց կամ յաղօթս. որպէս
զի երեւեցին մարդկան. ամէն ա-
սեմ ձեզ՝ այն իսկ է՛ւ վարձք նոցա։
* Եւ դու յորժամ կացցես յա- 6
ղօթս. մուտ ի տեղեակ քո, և փա-
կեալ դրան քո. և կաց յաղօթս
առ Հայր քո ի ծածուկ. և Հայրն
քո, որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հա-
տուսցէ քեզ յայտնապէս։
* Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս. մի 7

շա-

շատախօսք լինիք իբրև զՀեթա-
նոսն. զի համարին եթէ ի բազ-
մաբանութեանց լսելի լինիցին։
8 * Մի՛ ոք նմանիցիք նոցա. զի գիտէ
Հայր ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ՝ մինչ
չև ձեր խնդրեսցէք ինչ ի նմանէ։
9 * Ձայդպէս՝ այսպէս կացէք դուք յա-
ղօթս. ‖ Հայր մեր՝ որ յերկինս ես. ‖ Ղ ես-ից
սուրբ եղիցի անուն քո։ 11. 2.
10 * Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին
կամք քո՝ որպէս յերկինս և յերկրի։
11 * Զհաց մեր հանապազորդ. տուր
մեզ այսօր։
12 * Եւ թող մեզ զպարտս մեր՝ որ-
պէս և մեք թողումք մերոց պար-
տապանաց։
13 * Եւ մի տանիր զմեզ ի փորձու-
թիւն. այլ փրկեա զմեզ ի չարէ։ զի քո
է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք
յաւիտեանս։
14 * ‖ Օ՛ի եթէ թողուցանէք մարդիկ ‖ Ի ես-ից
զյանցանս նոցա՝ թողցէ և ձեզ Հայրն 18. 33.
ձեր երկնաւոր զյանցանս ձեր։ ‖ Աստ.
15 * Իսա՛ եթէ ոչ թողուցանէք մարդ- 11. 25.
կան զյանցանս նոցա, և ոչ Հայրն ձեր ‖ Ես-ից.
երկնաւոր թողցէ ձեզ զյանցանս 28. 3.
ձեր։

* Եւ յոյժ ամաչէին՝ մի լինիք 16
իբրև զկեղծաւորսն տրտմադէմք ։
որք աղաւաղեն զերեսս իւրեանց ։
զի երեւեսցին մարդկան ընդ
պահեցեալ ։ ամէն առեալ ձեզ՝ այս
խոկ են վարձք նոցա ։
* Եւ դուք յոյժ պահեցէք՝ օծ 17
ցէք գլուխ ձեր և զերեսս ձերս ։
* Զի մի երեւեսցին մարդկան ընդ 18
պահեցեալ ։ այլ Հօրն ձերում՝ որ
ծածուկ ։ և Հայրն ձեր՝ որ տեսանէ
ծածուկ՝ հատուսցէ ձեզ ։
* Մի գանձէք ձեզ գանձս յեր 19
կրի ։ ուր ցեց և ականջ ապակա
նեն ։ և ուր գողք անկեալ հատա
նեն ։ և գողանան ։
Մ. ոմ. * Եւ գանձեցէք ձեզ գանձս 20
12. 33. յերկինս ։ ուր ոչ ցեց և ոչ ականջ
1. Կոր. ապականեն՝ և ուր գողք ոչ անկեալ հատա
6. 19. նեն և գողանան ։
* Զի ուր գանձ ձեր է՝ անդ և 21
սիրտք ձեր եղիցին ։
* Ճրագ մարմնոյ ակն է ։ եթէ ակն 22
ձեր առատ է ՝ ամենայն մարմինդ
Մ. ոմ. լուսաւոր եղիցի ։
11. 34. * Եթէ եթէ ակն ձեր չար է՝ ամե 23
նայն

տեսցէ

նայեն մարմնոյ խառնուին էնելոյն ։
խոկ արիւ եթէ լոյսդ որ ’ի քեզ ի՝
խաւարկ խաւարն որքա՜ափեա ։

24 * ‖ Ոչոք կարէ երկուց տէրանց ծա- ‖ Ղկ. ա՜կ
ռայել . կամ՝ զմին ատելոյ, և զմիւսն 16. 13.
սիրելոյ . կամ՝ զմին մեծարելոյ , և
զմիւսն արհամարհելոյ . ոչ կարէք
Աստ ծառայել և մամոնային ։

25 * ‖ Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ՝ մի հո- ‖ Ղկ. ա՜կ
գայք կեանն ձերոյ , զինչ ուտիցէք 12. 22.
եւ զինչ ըմպիցէք . և մի կեանն մարմնոյ ձերոյ 1. Կեր.
թէ զինչ ագանիցիք . ոչ ապաքէն 5. 7.
ոգի առաւել քան զկերակուր՝ և Կոչ.
մարմին քան զհանդերձ ։ 54. 25.

26 * Նայեցարուք ’ի թռչունս երկնից՝ Կոր.ա՜ի.
զի ոչ սերմանեն , և ոչ հնձեն , և ոչ 4. 6.
ժողովեն ’ի շտեմարանս . և Հայրն 1. Տի.
ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա . 6. 7.
ոչ ապաքէն դուք առաւել եք քան
զնոսա ։

27 * Կամարի՝ ո ’ի ձէնջ առ հոգալ
իւրում՝ յաւելուլ կարիցէ ’ի հասակ
իւր զկանգնաւն մի ։

28 * Եւ վասն հանդերձի զի հոգայք .
Հայեցարուք ’ի շուշանն վայրենեաց՝
ոչ աձէ . ոչ գործէ՝ և ոչ նիւթէ ։

* Ա՛ւել ձեզ՝ զի և ոչ սովօրեցաք յա- 29
մէնեցին իմում իրում՝ զգեցուլ
իրրև զմի ի նոցանէ։
* Եւթէ զնոսա՝ ի վայրկի՝ ոչ այ- 30
րել, և վայելէր ի հնոց սրինամի
Ա՛ծ այնպէս զգեցուցանել. ոչ զեմ
և առաւել զձեզ ի ձեռնհասսութ։
* Ա՛ի այսուհետև հոգայցէք, և ա- 31
նասցէք. զինչ կերցուք, կամ զինչ
արբցուք, կամ զինչ զգեցցուք։
* Օի զայն ամենայնսր հեթա- 32
նեայքն խնդրեն. քանզի գիտէ ձեր երկ-
նաւոր՝ եթէ պիտոյ է ձեզ այն ամե՛ն։
* Խնդրեցէք նախ զարքայութիւն 33
Ա՛Ծ՝ և զարդարութիւն նորա՝ և այն
ամենայն յաւելցի ձեզ։
* Ա՛ի այսուհետև հոգայցէք վաղն 34
վայելէն՝ զի վայելէն վասն ինքն
զանցի. բաւական առանձին չար ինքն։

ԳԼՈՒԽ Զ՛

Ա՛յլ ‖ դատէք՝ զի մի դատիցիք։ 1
* Օի որով դատաստանաւ 2
դատէք՝ դատիցիք և դուք. ‖ և որով
չափով չափէք, չափեսցին ձեզ։
‖ Մատ. * Օի տեսանես զկնի չարիսն եւ 3

զօր քոյ. և նկուն ակամբ զգե-
ցանուլ ոչ սեռանեա։
4 * Եթէ զնորչ սուրբ զերկայլ քո՝
ձոլ հանից զնե զնչ յանկանե քոմ-
մէ. և աշտաւուխ ի քոմ ակամբ
գնալոյն կայ։
5 * Կնդաւսոր. հանե նախ զգերանուլ
յանկանե քոմէ՝ և ապայ հայեսցես
հանել զնե զնչ յանկանե նկուսր քոյ։
6 * Ո՞ի ապայ զարբումի ջանց՝ և մի
ակամբ զնապրատիս ձեր առա-
ջե խոզոց. զի մի առանն կոխեա-
ցեն զնսոտ և դարձեալ երդիծո-
ցանկցեն զձեզ։
7 * Խնդրեցէք, և տացի ձեզ։ հայ- Ա Ջոյ.
ցեցէք և գտջիք. բաղխեցէք, և 21. 22.
բացցի ձեզ։ Ա՞ռիթ.
8 * Ամե ամենայն որ խնդրէ, առնու՝ 11.24.
և որ հայցէ, գտանէ. և որ բաղխէ, Ա ՚ոկ.
բացցի նմա։ 11. 9.
9 * Ա՞վ եցէ ի ձէնջ մարդ՝ որ խնդ- Ղուկ. 14
րեցէ որդի նա հաց, միթէ քար 13.
տացէ նմա։ Ղուկ.
10 * Կամ խնդրեցէ ձուկն, միթէ օձ 1. 6.
տացէ նմա։
11 * Եթէ՝ եթէ դուք՝ որ չարք էք՝

գ[ան]ձ[ն] պարգև[ս] քարկո[ս] ասէ զ-
ի[ն]ոյ ձերոյ. ի[ն]չ օգո[ւտ] ե[ւ] առաւե[լ]
ի[ն]դիր ձե[ր] զի ի[ն]կ[ն]ի[ւ]ն[ք] ապրի[ք]
քարկո[ս] պատճ[ա]ռ[ի] զի խոստ[ա]ն[ա]ք զ[ձ]ա-
Ներ. 4. * Ո[չ] ամե[ն]ուր[ի]ն զի միտք[ս] կա[ն]խ[ա]- 12
16. կո[ւ]ք՝ ձե[զ] արտա[ք]ս ձեզ մարդիկ՝
Մատ. 5. զի[ն]ա[ք]ս արտա[ք] ե[ւ] զ[ձ]ե[զ] տա[ն]ա[ն]. զի
6. 31. ոչն իսկ են օրէ[ն]ք ե[ւ] մարգարէք։
Ներ. 4. * Ա[ն]կ[ա]ե[ա]լ լի[ն]ի[լ] զ[ձ]ե[զ] ա[ռա]ջ[ն]ո[ւ]. քա[ն]զի 13
13. 24. ի[ն]դիր[ա]մարկ[ա]ծ զ[ձ]ե[զ] ե[ւ] հա[ն]ա[ն]դիր
ձա[ն]ա[ն]ա[ր]հ[ա]ն զի ա[ն]ան[ց] ի կորուա[ն]-
ե[ւ] բա[ն]ա[ւ]մ[ա]ք ե[ն] զի մա[ն]ան[ա]ն զ[ձ]ե[զ] ա[ռա]ջ[ն]ո[ւ]
* Ա[ն]ան[ց] ա[ն]ձա[ն]կ զ[ձ]ա[ն]ա[ն], ե[ւ] ա[ն]ան[ց] 14
ձա[ն]ա[ն]ա[ր]հ[ա]ն զի ա[ն]ան[ց] ի կ[ե]ա[ն]ա[ն]
ե[ւ] ա[ն]ա[ւ]մ[ա]ք ե[ն] զի զա[ն]ա[ն]ա[ն] զ[ձ]ա[ն]ա[ն]։
* Ո[չ]ո[ւ]ք կ[ե]ր[ա]մ ի ք[ա]ա[ն]ա ա[ն]ան[ց] 15
բ[ա]ց[ո]ւ[ն] զի զա[ն] ա[ն]ա ձեզ ձա[ն]ի[կ]ն
ձե[զ] ա[ն]ա[ւ]ր[ա]ց՝ և ի[ն]ե[ր]ց ե[ն] զա[ն]ի[կ]
յա[ն]ա[ն]ա[ն]ի[կ]։
* Ա[ն]ան[ց] ե[ր]կ[ա]ա ձա[ն]ի[կ]ն զ[ձ]ա[ն]ա[ն]- 16
ա[ն] ի[կ]ե[ն] զա[ն]ի[կ]ն ի[ն]ի[ց] ի[ն]ա[ն]ի[կ]
կա[ն] ի ա[ն]ա[ն]ա[ն]ի[կ] ձա[ն]։
* Ա[ն]ա[ն]ի[կ] ա[ն]ձա[ն]ի[կ] ձա[ն] զա[ն]ի[կ] 17.
ա[ն]ա[ն]ի[կ] զա[ն]ի[կ] ա[ն]ի[կ]. և ձա[ն] չա[ր]
ա[ն]ա[ն]ի[կ] չա[ր] ա[ն]ի[կ]։
* Ա[ն] կա[ր]ի[կ] ձա[ն] զա[ն]ի[կ] զ[ձ]ա[ն]ա[ն]ի[կ] 18

չա[ր]

լար առնել. և ոչ ծառ ջար գալ-
առել բարի առնել:
19 * Եւ ծառ՝ որ ոչ առնէ զպտուղ
բարի, հատանի և ի հուր արկանի: Ա Եր.
20 * Եւ գիա՛ր ի պատիւ նոցա ծանիցէք 3. 10.
զնոսա:
21 * Եւ ամենայն որ առէք գիա՛ր Ա Պտ.
Տէր, մայր յարքայութենէ երկնից. 25. 11.
այլ որ առնէ զկամս Հօր իմոյ՝ որ Ա Ան.
յերկինսն է: 6. 46.
22 * Բազումք ասիցեն ցիս յաւուր Ա Կոր.
յայնմիկ՝ Տէր Տէր. ոչ Եւ յանուն քո 19. 13.
մարգարէացաք, և յանուն քո դեւս
հանաք, և յանուն քո զօրութիւնս Եւ Մաղ.
բազումս արարաք: 6. 9.
23 * Եւ յայնժամ առայց ցնոսա՝ թէ Ա Պտ.
Ոչ երբէք գիտէի զձեզ. Եւ ի 25. 41.
բաց կացէք յինէն ամենեքեան՝ Ա Ան.
որ գործէք զանօրէնութիւն: 6. 46.
24 * Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայ- 13. 27.
սոսիկ. և առնէ զսոսա՝ նմանեցայց Եւ Ղուկ.
առն իմաստնոյ. որ շինեաց զտունն 6. 48.
իւր ի վէմի մի: Մատ.
25 * Ելին առուակք՝ և խառնացան գետք՝ 2. 13.
հարին հովքն՝ և բաւիլեցին զտունն՝ Ես. Ղ. 1.
և ոչ կործանեցաւ. զանգի ի վէմ 22.
հաս

զայն վասն Տաճարաւեալ էր ։
* Եւ ամենայն որ ելիցէ զառաջս իմ 26
զազանալով՝ եւ ոչ առնիցէ զառա-
ջնեացն առ Տիրամայրն որ ջնջեաց զը
առն իւր՝ եւ ի վերայ աւազակ ։
* Եթէ անձրեւք յարեալս զերամբ ջր 27
ջեցին Տալիք՝ Տարին զառատն եւ ան
կանելի էր կորնչանելիս ոչ մեռ յոյժ ։
* Եւ եղիցի երբեք կամարեալս ։ ։ ։ 28
զամենայն զբանս զազանալով՝ զար
ձանացին ժողովուրդքն ընդ վար
ագոյնեամբ ի տուրս ։ 29

‖ Ոչխ. * ‖ Օն երբեք եղիցի ամենայն ոչխ
1. 22. զանիք՝ եւ ոչ որպէս զիկնդէն եւ ոչ
ի մահեղիքն ։
4. 32.

Գլ. Ա.

✠ Ա՛Յ երբեք էր ի վերայ ասացեալ ։ 1
զբանիցն զիկնդ տուրս Յովսե
ոչխ զայգեաց ։

‖ Ոչխ. * ‖ Եւ ոչխ ամենայնիւ զարուս մի, 2
1. 40. երկիր արարածոյ ցանիս եւ ասեցի
ի ոչխ. եմ Կամաս՝ կարոյ եւ զոս արեալ ։
5. 12. * Ձրեաց զձեռն իւր՝ եւ Տաղցն ի
տուս ։ ։ ։ եւ ասէ . կամիմ՝ արեալ ։

եւ

le Sanctuaire appelez Temple
prononcez ainsi.

4 * Car tout Esprit immonde
entrant dans
quitte ce possedé, il chemine
par des lieux
arides, cherchant du repos,
et ne trouve
point.

5 * Alors il dit, Je retournerai en ma
maison d'où je
suis sorti;

6 * Et quand il est venu, il la trouve
balayée et
ornée.

7 * Alors il va, et prend avec
lui sept
autres Esprits plus méchans que
lui;

8 * Et quand ils sont entrez, ils habitent
là, et la
fin de cet homme devient pire que
le commencement.

9 * Comme il disoit ces choses, une femme
entre la foule éleva
la voix, et lui dit, Heureux le ventre
qui t'a porté,
et les mamelles que tu as sucées!

10 * Mais il dit, Plutôt heureux ceux
qui entendent
la parole de Dieu, et la gardent!

11 Car

անկե առեալ ձեզ՝ և ոչ յիմացեալ
զգայական հաւատս զան երթեալ։

Ղուկ. Ա. Ա. Ա

Cap. VII.

de eguen alle begaben.

18 * Kleben sie die abendmalzeit gen- Luc. 14.
gneden alten, spendungen beschwe-
ren gewissen.

19 * Le diumeglaw ihnen die wal- Luc. 12.
gen, dasjen wachen, bis in den ab-
gen, und dasse da begehen.

20 * Und gen sie, wie bewahren wir die Luc. 9. 58.
gnade, da sie sagen, wer ihnen
wehre, dass sie da begehen.

21 * Le dunden gewahrsamen sich nur-
sie, wie sie sind spendung, die begeh-
gnade sie wahrheit, sondern sind.

22 * Und gen sie, sie sie sich sind die dinge
wer allenthalben sie wahre gelbenden
begehen.

23 * Le begehe sie dienen begnade, gen- Matth.
gnade sie sie wahre wahrheit sie. 4. 36.

24 * Le wen zwischen alle sie sie die Luc. 8. 22.
dasse, sind sie wahre dass sie
gnaden wahre, sie sie sie sie.

25 * Le diumeglaw wahrheit gen-
gnade sie wahre. Sie sie sie
gabe sie sie begehen.

26 * Le wal, gnaden sie sie dasse
abgnade

սիրոյք եր՝ սակաւասնաւորք. յայն-
ժամ յարուցեալ սուրբդ Տղմոյն
և ծաղոեն. և եղեն խաղաղութիւն մեծ։
* Եւ մարդիկն զարմացան՝ և ա- 27
սէին. որպիսի՞ եղեւ սա զի և
հողմք և ծով հնազանդին սմա։
‖ Մարկ. * ‖ Եւ եղեն եանց յանկոյս կո- 28
5. 1. կեցին գերգեսացւոց՝ դաւասիցսան
Ղկ ասէ. նմա դեւահարք երկու ելեալք ի
8. 26. գերեզմանացն չարաչարք յոյժ. որ-
պէս զի չէր հնար մարդոյ մեկ-
նել այն ճանապարհն։
* Եւ ահա աղաղակեցին՝ և ասեն. 29
զի՞ մեզ և քեզ Որդի՛ Աստ-
ծոյ. եկեր ապրեցո՞ւցանել զմեզ։
Մարկ. * ‖ Եւ եր հոտոյն խոզացն՝ հեռացեալ՝ 30
5. 11. բաւական մի հեռի արօտանին։
Ղկ ասէ. * Եւ ի՛ր աղաչեին զնա՝ և ասէին. 31
8. 32. եթէ հանեսցե զմեզ ասէ, հրամայեսցե
մեզ ի՛ր երթալ հրամայեսցե հեռի
* Եւ ասէ ցնոսա՝ երթա՛ք. և նոքա 32
ելեալ գնացին յհրամայեցե հեռի.
և ի՛ր եղեալ՝ սկսան աղաչել զնա
ասել՝ եթէ՝ և մեզ ասէ՝ երթալ։
* Եւ երբ տեսին զոր եղեալ՝ և եր- 33
եալ՝ հրամայեցե զնոսա ասել զա-

անոյշն, և զկրս իհասհարացն։
34 * Եւ սոյա առաքեալն քարոզէր եւ ընդ առաջ էին ։ Ի երթե տեսին Մրկ.
զնա, ապաշխեին, զի գնասցէ Ի սահ- 5. 17.
մանաց նոցա։ Ղ ---.
8. 37.

Գլ։ Ը։

1 Եւ Ի մտեալ Ի նաւ էառնոյց յայնկոյս Մրկ.
եւ եկին Ի քաղաքն իւր։ 2. 3.
2 * Եւ սոյա մատուցին առ նա այր Ղ ---.
ջաղտեղեաց մի, որ գնեալ Ի մնութիւն։ 5. 18.
եւ տեսեալ էր զՅիսուս նոցա, ասէ
ցանդուամարդն՝ Համարձակեաց որդեակ
մեղք քո։
3 * Եւ սոյա ոմանք Ի դպրացն ասեն
ընդ միմս՝ Հայհոյէ գաս։
4 * Եւ ծանեալ էր զխորհուրդս
նոցա ասէ ցնոսա ։ ընդէր խորհիք
գոք չարս Ի սիրտս ձեր։
5 * Զինչ գիւրին է ասել՝ Համարձակեաց
եղիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝
արի և շրջեաց։
6 * Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշխա-
նութիւն ունի որդի մարդոյ երկ-
րի Համարձակ գանգեալ ասէ ցանդուամարդն՝ արի, առ զմա-

հիցն

հիւանդ քո՝ և նորա՝ առնէ քո։
* Եւ յարուցեալ գնաց՝ առնէ հաց։ 7
* Եւ որպէս առնին ժողովուրդքն գալ 8
մօտեցան. և փառաւորս առնէին զԱ.
զառնէին այնպիսի իշխանութիւն
մարդկան։

Ղկ. * Եւ անցեալ ընդ այն Եսայեան 9
Ա Մտ. զայր մի, որ նստէր՝ ի մաքսուհա-
2. 14. րանի մաքսից անուն. և ասէ
Ղ Մտ. ցնա՝ Կո զկնի իմ։ և յարուցեալ
5. 27. գնաց զկնի նորա։
* Եւ եղև որպէս բազմանալ էր նա՝ ի 10
տուն. և ահա բազումք մաքսաւորք և
մեղաւորք եկեալ և բազմեալ էին
ընդ Եսու, և ընդ աշակերտս նորա։
* Եւ որպէս տեսին փարիսեցիքն՝ ասեն 11
ցաշակերտս նորա. ընդէ ընդ մեղս
առնուն և ընդ մեղաւորս ուտէ
վարդապետն ձեր։
* Եւ նա՝ Եսու եղպէս ընդունաւ ցնոսա. 12
Մ Ղկ. ոչ պիտոյ է ժողկի կարողիցն՝ այլ
6. 6. հիւանդիցն։
Ղ Մտ. * Երթայք, ուսարուք զինչ է. 13
12. 7. Ա զգութիւն կամիմ, և ոչ զգոհ։
Ա 1. Տիմ. զի ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ
3. 15. Ա զմեղաւորս։

* Եւեղև

14 * Quisquis dimiserit uni ex his minimis mandatorum istorum, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno cœlorum: qui autem fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cœlorum. ‖ Matt. 2. 18. ‖ Matt. 5. 33.

15 * Dico enim vobis, quia nisi abundaverit justitia vestra plus quam Scribarum & Pharisæorum, non intrabitis in regnum cœlorum.

16 * Audistis quia dictum est antiquis: Non occides: qui autem occiderit, reus erit judicio. Ego autem dico vobis, quia omnis qui irascitur fratri suo, reus erit judicio.

17 * Si ergo offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversum te,

18 * ‖ relinque ibi munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri tuo, & tunc veniens offeres munus tuum. ‖ Matt. 5. 22. ‖ Matt. 8. 4.

* Յարեաւ Յիւ և գնաց զկնի տապա 19
աշակերտաց Տանիէլի։

Ա Կոր. * Ա Եւ ահա կին մի անուանեա էր 20
5. 25. կումունտաս՝ մասնագետ մասնից
Ա Կոր. մերձեցաւ ի յետոյ Տանիէլի
8. 43. տապա։

* Ասաց ասէր ի մտի իւրում. 21
Եթէ միայն մերձենամ ի Տանիէլի
տապա սրտիւ։

* Իսկ Յիւ իբրև դարձաւ և եռաս 22
գնաց ասէ, քաջալերեաց դասուց
Տանիէլի քո կեցուցին զկեզ. և իբր
կեցաւ կինն ի մտանէն յոյնմանէ։

* Իբրև եկն Յիւ ի տունն իշխանին, 23
և եռաս զհոլովհարսն և զամբոխն
յոյժ ասէ ցնոսա ի բաց գնացէք։

* Օի ոչ եղեկ մեռեալ այլ ննջէ՝ 24
այլ ննջէ։

* Եւ ծաղր առնէին զնա. և իբրև 25
եւ ամբոխն ի բաց, եմուտ կալաւ
զձեռանէ նորա. և յարեաւ այրկնէն։

* Եւ եղեւ համբաւս այս ընդ ամե- 26
նայն երկիրն ընդ այն։

Ա Կոր. * Եւ մինչ գնաց անցանէր ընդ այն 27
Յիւ. զկնի եկեալ տապա կոյրք եր-
կու՝ աղաղակէին և ասէին. ողոր-

մեաց

մեռց մեզ որպէս ձաւեթէ։

28 * Եւ երբոր եկին ի տունն, մատեան առ նա կոյրքն. եւ ասէ ցնոսա Յի։ Հաւատայք եթէ կարօղ եմ առնել ձեզ զայդ։ ասեն ցնա այո Տէր։

29 * Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոյ եւ ասէ։ Համաձայն հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։

30 * Եւ բացան աչք նոցա. եւ սաստեաց նոցա Յի եւ ասէ. զգուշ կացէք՝ մի ոք գիտասցէ։

31 * Եւ նոքա երթեալ համբաւեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն։

32 * Եւ յերկանալն նոցա արտաքս ‖ ա ‖ Ալիք։
Նա մատուցին առ նա զայր մի 12. 22.
համր դիւահար։ ‖ ասէ.

33 * Եւ յերկանալ դիւին՝ խօսեցաւ 11. 14.
համրն։ եւ զարմացան ժողովուրդքն՝ եւ ասեն. Թէ եւ ոչ երբէք երեւեցաւ այսպիսի ինչ յիսրայէլ։

34 * Եւ ասէ փարիսեցիքն. անկնեմ է չիշխանսն դիւաց համր դիւս։

35 * ‖ Եւ շրջէր Յի ընդ ամենայն քա- ‖ Ղուկ.
ղաքս եւ ընդ գիւղս՝ ուսուցանէր ‖ Ալիք։
ի ժողովուրդս նոցա. եւ քարոզէր 6. 6.
աւետարանն արքայութեան. եւ

հիւանդութեան եւ ամենայն տկարութեան ։
* Եւ տեսեալ զամբոխսն ողորմեցաւ 36
ցա՛նց վասն զի էին աչխատեալ եւ
ընկճեալ զոչխարս որոց ոչ էին հովիւ ։
* Յայնժամ ասէ ցաշակերտսն իւր, 37
Ա Ի հունձք բազումք են եւ վարձկանք
10. 2. սակաւք ։
* Աղերսեցէ՛ք զՏէր հնձոյ՝ զի 38
հանցէ վարձկան՛ ի հունձս իւր ։

ԿԱՏ. Ա՛

Ա Մատ. Եւ ի կոչեսցն զտասն աշակերտսն 1
3. 13. իւր ետ նոցա զիշխանութիւն
Ա ասէ. հալածմանցն եւ ազգի ազգի հիւանդ
6. 13. ութեանց եւ բժշկել զամենայն եւ
9. 1. եւ զամենայն տկարութիւն ։
10. 1. * Եւ առաքելոցն երկոտասանից 2
եղեն անուանքն պարտիկ ։ առաջին
Սիմոն անուանեալն Պետրոս . եւ
Անդրէաս եղբայր նորա ։
* Յակոբոս զբեդեայ՝ եւ Յովհան 3
նէս եղբայր նորա ։ Փիլիպպոս՝ եւ
Բարթողոմէոս ։ Թովմաս՝ եւ Մատ-
թէոս մաքսաւոր ։ Յակոբոս որդի
զբեդեայ՝ եւ Ա եղբայր . որ անուանեալ
ցաւ Թադէոս ։

* Ա-

4 * Մեծաց կամաւորացն . և ՚ի մուխս խնկարկուացն որ մատուցանէր ինա
5 * Ապա երկրասաստեցաւն առաքեաց Յի՛ սպասաւորեաց նորա , և ասէ ՚ի Հնդստանեայ հեծեալոց մի երեմացեալ . և ՚ի քաղաքս առնալոյդ մի մտանիցէք ։
6 * Այլ երեմացէք առաւել առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի ։ ‖ Առնդ. 13. 46.
7 * Եւ երթեալ երեմացէք քարոզեցէք և ասացէք ՚ի վերանալ արքայութիւն երկնից ։
8 * Հիւանդս բժշկեցէք ։ զբորոտս սրբեցէք ։ զդեւս հանեցէք ։ ձրիաւրէք և ձրիս առէք ։
9 * Մի տամարդ ոսկի՝ և մի արծաթ՝ ‖ Առդ. 6. 8.
և մի պղինձ ՚ի գօտս ձեր ։
10 * Մի պարկ ՚ի ճանապարհի ։ և մի երկուս հանդերձս ։ մի կօշիկս ։ մի գաւազան ։ զի արժանի է վարձկան կերակրոյ իւրոյ ։ ‖ Ա Թես. 2. 3. և 3. 4. Ղուկ. 10. 4.
11 * Ընդ որ քաղաք մտանիցէք կամ ՚ի գիւղ հարցանիցէք զի՞ ոք ՚ի նմա արժանի . և անտ լինիջիք մինչև երանիցէք անտի ։
12 * Եւ երթեալ մտանիցէք ՚ի տունն ։

ոչ ըստ տաքին նմա՝ և առաքիսն ոչ ըստ տանս այսմիկ։

13 * Ապա եթէ տեսանն արժանի, եկեսցէ խաղաղութիւն ձեր ՚ի վերայ նորա. ապա եթէ ոչ եղէ արժանի, խաղաղութիւն ձեր առ ձեզ դարձցի։

14 * Եւ որ ոչ ընկալցի զձեզ. և ոչ լսիցէ բանից ձերոց՝ ելեալ երանելոցդ յայնմանէ, ճօճատուփեսջիք զփոշին ոտից ձերոց։

15 * Ամէնասեմ ձեզ՝ դիւրագոյն լիցի երկրին սոդոմացւոց և գոմորացւոց յաւուրն դատաստանի քան քաղաքին այնմիկ։

16 * Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչխարս ՚ի մէջ գայլոց։ եղէք ուրեք այսուհետև խոհականք իբրև զօձս. և պարզամիտք իբրև զաղաւնիս։

17 * Զգոյշ լինիջիք ՚ի մարդկանէ. զի մատնեսցեն զձեզ ժողովուրդս իւրեանց առնիցեն զձեզ։

18 * Եւ առաջի իշխանաց և թագաւորաց տարիցեն զձեզ վկայութիւն ինչ և հեթանոսաց։

* Եւ

19 * ‖ Այլ յորժամ մատնեսցեն զձեզ մի հոգայցէք՝ թէ որպէս՝ կամ զինչ՝ խօսիցիք։ ‖ Մարկ. 12. 11.

20 * Ոչ ուր եմք դուք խօսիք՝ այլ հոգին Հօր ձերոյ՝ որ խօսի ՚ի ձեզ։

21 * Մատնեսցէ եղբայրն զեղբայրն ՚ի մահ՝ և հայրն զորդի։ և յարիցեն որդիքն ՚ի վերայ հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա։

22 * Եւ եղիջիքատելեաւք յամենեցունց վասն անուանն իմոյ։ իսկ որ համբերեսցէ մինչեւ ցվախճան, նա կեցցէ։

23 * Եւ յորժամ հալածեսցեն զձեզ ՚ի քաղաքս յայսմիկ՝ փախիջիք յայլ։ և եթէ յայնմանէ հալածեսցեն զձեզ, փախիջիք ՚ի միւս։ ամէն ասեմ ձեզ՝ ոչ սպառեսջիք զքաղաքս Իսրայէլի մինչեւ եկեսցէ որդի մարդոյ։

24 * ‖ Ոչ է աշակերտ առաւել քան զվարդապետն։ և ոչ ծառայ քան զտէր իւր։ ‖ Մարկ. 6. 40. Յովհան. 13. 16.

25 * Ընդ որ իցէ աշակերտին՝ եթէ եղիցի իւրեն իբրև զվարդապետն իւր։ և ծառային իբրև զտէր իւր։ եթէ զտանուտէրն զբեհզեբուղ կոչեցին։ և Մատ. 15. 20

ερημώσῃ καὶ πικρᾶς φθοροποιὸν ὄψεται
* Ἢ ἐὰν πρὸς ἑτέραν ἐκβιάσηται ἢ πρὸς 26
‖ Ματθ. φυλακὴν : ‖ ἢ ἐὰν κρίνῃ ἢ διαθέσθαι περὶ
4. 22. τῆς μεγαλωσύνης καὶ φαντασίας, περὶ τῆς
¶ κεφ. διαθήκης·
5. 17. * Ὅταν οὖν ἀδικῇ ἢ ἁμαρτάνῃ τις 27
12. 2. πικρὸν ἢ λύσσαν καὶ φόνον μανίαν
καὶ, ἐκπορεύεται ἢ ἀλλοίωσις αὐτοῦ·
* Καὶ ἐὰν ἐκβιάσῃται μιαίνεσθαι, πᾶς αὐτὸν 28
ἀναθεματίσει καὶ φονεύσει, καὶ φυλὴ τῆς ἁμαρτίας
αὐτοῦ ἐκβιάσεται· καὶ ἐκβιάσεται φόνον τε
καὶ φθορὰν ἐκπορεύεσθαι καὶ ἀκαθαρσίαν·
‖ Ἐξοδ. * ‖ Καὶ ἁμαρτίαν ἐκβιάσεται ἀνδρὸς 29
14. 11. ἐπὶ γῆς ἵνα ἀναιρεθῇ καὶ ἐὰν ἐκ τοῦ
¶ κεφ. φυλῆς ἐκβιάσῃ τὸν ἀνδρὸν καὶ ἐκ τοῦ
27. 35. ἔθνους·
* Καὶ ἄφρα καὶ ἀνθρώπου ἐκεῖ ἔσται 30
ἐκεῖνος ἀποθανεῖται·
‖ Ματθ. * Καὶ ἐὰν ἐκβιάσῃται ἐκ τοῦ ἐκεῖ 31
8. 38. ἐκεῖ φανερὸν ἀναιρεθῆναι·
¶ κεφ. * ‖ Καὶ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ ἐκεῖ ἐκβιάσῃται 32
9. 26. καὶ ἐκβιάσῃται · ἐκ τοῦ ἐκεῖ
12. 8. φυγὴ καὶ ἐκ τοῦ φονεύσῃ καὶ ἐκ τοῦ
2. Κεφ. ἐκεῖ καὶ ἐκβιάσῃται·
2. 12. * Καὶ ἐὰν ἀνθρώπου ἐκεῖ καὶ ἐκβιάσῃται 33

ἐκεῖ·

կամ ։ ու բարկացիլ եւ կամ առանձին
Հօր իմոյ՝ որ յերկինս է ։

34 * ‖ Մի երդնուլիք եւիթ՝ եւ՛ի երկինս որ ‖ ա. ուխ.
է գահ Աստուծոյ եւ յերկրէ ։ ոչ՝ եւ՛ի 12. 51.
երուսաղէմ եւ՛ի քաղաքն մեծի ։ ոչ՝ եւ՛ի
գլուխ ։

35 * Մանաւ եւ՛ի քո գլուխ երդնուլ՝ զի մի կարող
ես մի ։ եւ զի ոտն՝ եւ՛ի երկիր՝ ես մի ։
եւ զի կարգն՝ եւ՛ի սահման՝ ես մի ։ ‖ Մարկ. 12.

36 * ‖ Եւ մի՛ գլխովդ որեւ ինչ երդնուլիք ես ։ 7. 6.

37 * ‖ Այլ եղիցի ձեր խօսքն այո՝ այո՝ եւ ոչ՝ ոչ ‖ ա. ուխ.
աւելի քան զայս՝ ի չար գոյ է ։ 14. 26.
եւ որ եղիցի ձեզ այո՝ այո՝ եւ ոչ՝ ոչ ‖ Ղուկ.
աւելի քան զայս՝ ի չար գոյ է ։ 16. 24.

38 * ‖ Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր՝ եւ ‖ Մարկ.
գայ զկնի իմ՝ չէ ինձ արժան ։ 8. 34.

39 * Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսանէ ‖ ա. ուխ.
զնա ։ ‖ եւ որ կորոյս զանձն իւր 14. 27.
վասն իմ՝ գտցէ զնա ։ ‖ ա. ուխ.

40 * ‖ Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի ։ 9. 24. Լու
Եւ որ զիս ընդունի՝ ընդունի 17. 33.
զառաքեցեալն իմ ։ Յով. 12.

41 * Որ ընդունի զմարգարէ յանուն 25.
մարգարէի՝ զվարձս մարգարէի առ ‖ ա. ուխ.
նի ։ եւ որ ընդունի զարդար յանուն 10. 16.
արդարոյ՝ զվարձս արդարոյ առնի ։ Յով. 13

* ‖ Եւ 20.

*|| Եւ որ արբուսցէ մեզ՝ ի գինւոջէ 4:
կամաց յայցմանէ բաժակ մի ջուր
ցուրտ միայն յանուն աշակերտի .
ամէն ասեմ ձեզ՝ ոչ կորուսցէ զոր
վարձս նորա ։

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

ԳԼՈՒԽ Եւ եղեւ ի նոյն ժամանակի ։ 1
զկամեսէր ի ներկոսանանոյ աշա-
կերտացն ի նոցանէ ձեռն առնել
զնոսա չարաչար ։

|| Ա Մակ. 7. 18. *|| Եւ ասէ յօշմանեսէ ի նոյն ժամու ։ 2
ձեռնին զգործն Գ՚ի առաքեալ
՚ի ձեռն աշակերտացն նորա ։

*Եւ ասէ ցնոս . ձեռնհաս՝ որ գայցէ 3
ես . եթէ այլում ումեք կացցէ ։

* Պատասխանեսէ եւս ՚ի՚ և ասէ 4
ցնոսա ։ գնացէք և պատմեցէք յո-
հաննէս . զոր լսէք և տեսէք ։

|| Յես. 35. 5. *|| Սկզբ տեսանին . կուզէ գնան , 5
բորոտք սրբին . և խուլք լսեն . և
|| Յես. 61. 1. մեռեալք յառնեն . || և աղքատաց
աւետարանին ։

*Եւ երանեալ է որ ոչ գայթակղ- 6
|| Ա Մակ. 7. 24. ի լինցի յես ։

*|| Եւ երթեալ նոցա գնացին սկսաւ 7

ՀՀ

ցՅիշ ասել զժուխլութիւն զօհանելոյ։
զի՞նչ է երկք տեսանել յանապատին՝
եղէգն շարժեսն ՚ի հովոյ։
8 * Եւ զի՞նչ է երկք տեսանել մարդ
՚ի հանդերձեղէն փափկութեան զարմա-
նալ։ ահաւասիկ որք զիսաիսութիւն
զգեցեալքեն՝ ՚ի տունս թագաւո-
րաց են։
9 * Եւ զի՞նչ է երկք տեսանել. մար-
գարէ։ այո՛ ասեմ՛ ձեզ՝ և առաւել
եւս քան զմարգարէ։
10 * Օ՛ն սա՛ է որոյ գրեալն է՝ Մաղա-
քիա՛ն եւս առաքեցից զհրեշտակ իմ 3. 1.
առաջի երեսաց քոց՝ որ պատրաս- Մարկ.
տեսցէ զճանապարհն քո առաջի քո 1. 2.
11 * Ա՛մէն ասեմ՛ ձեզ՝ չէ յարուցեալ Ի ծա-
՚ի ծնունդս կանանց մեծ քան զՅո- 7. 27.
հաննէս մկրտիչ։ բայց փոքրիկն յար
քացեալ երկինսն մեծ է քան զնա։
12 * Ա՛յլ յաւուրսն յոհանէսայ մկրտ-
չի մինչեւ ցայժմ արքայութիւն երկ-
նից բռնաւորաւն՝ և բռնաւորք յափշ-
տակեն զնա։
13 * Զամենայն ա՛ւր օրէնքն և մարգարէքն
մինչեւ զՅոհաննէս մարգարէացան Մաղա.
14 * Եւ եթէ կամիք ընդունել. Ե՛նոյն 4. 5.
Եղիա

եղեալ որ գալոցն է ։
* Ա՛ր ոչնչացի տկարութիւն բանից մեւսիոյ ։ 15
* Ա՛ւա՛ղ տնանկացուածից գազգս գայր ։ 16
տանեան է մանկտուց՝ որք նստեալ ի
հրապարսիս՝ կարդայցեն զընկերս
իւրեանց ։
* Նման ասեցի ։ զայս հարս ձեզ՝ 17
և ոչ կատարեցէք ։ սգացաք ձեզ՝ և
ոչ կոծեցէք ։
* Նկեղ յօհաննէս ։ ոչ ուտէր և ոչ 18
ըմպէր ։ և ասեն՝ դեւ ունի ։
* Նկեղ որդի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ ։ 19
և ասեն ։ ահա այր կերուակ և արբե-
ցող՝ բարեկամ մաքսաւորաց և մե-
ղաւորաց ։ և արդարացաւ իմաս-
տութիւն յորդւոց իւրոց ։
* Յայնժամ սկսաւ նախատել զքա- 20
ղաքսն յորս եղեն բազում զօրա-
ւորութիւնք նորա և ոչ ապաշխարեցին ։
Ա՛ ա՛ք * Ա՛ւա՛ղ քեզ Քորազին ։ վա՛յ քեզ 21
Ժ. ՝ ԺԳ. Բեթսայիդա ։ զի եթէ ի տիւրոս և
ի սիդովն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որք
ի ձեզ եղեն ։ վաղուց ևս այնքան
նստեալ և մխիթարեալ լինէին ։
* Այլ ասեմ ձեզ՝ ի հեթանոսսն լի- 22
նի երկրին տիւրոսի և սիդովնի յա-
րմն

ուրն իւրոյ ամենայն բան ձեզ։
23 * Եւ իւրմէ խնդրեսջիք՝ մի միայն
զկերակուրս բարձրացուցէ՝ այլ միայն
ի յիւրմէ ծնեալսն։ զի եթէ ի տղայսն
եղեալ եմք զօրութիւնք՝ որք ի ձեզ
եղեալ եմք։ ամպեցէք խոցիւք եւս միայն
ցանցսդ։
24 * Ասացի ամէն ձեզ՝ եթէ երկրին
սոդոմացւոց ի ներքոյ լինի քան
ուրն իւրոյ ամենայնի բան ձեզ։
25 * Զայսմ ժամանակի պատասխանի
եւս Յի եւ ասէ։ դոհանամ զքէ
Հայր՝ Տէր երկնի եւ երկրի՝ զի ծած
կեցեր զայս իմաստնոց եւ հանճա
րոց՝ եւ յայտնեցեր սրոց։
26 * Այո Հայր։ զի այսպէս հաճոյ
եղեւ առաջի քոյ։
27 * Ամենայն ինձ տուեալ եղեւ ի Հօրէ
իմմէ։ ‖ եւ ոչոք ծանուցանէ զորդի ե- ‖ Յով.
թէ ոչ Հայր։ եւ ոչ զՀայր ոք ծա- 6.46.Ե
նուցանէ՝ եթէ ոչ որդի, եւ որում որդի 7.28.Ե
կամիցի յայտնել։ 10. 15.
28 * Գայք առ իս ամենեքեան վաստա ‖ Գրէտ.
կեալք եւ բեռնաւորք՝ եւ ես հան 6. 16.
գուցից զձեզ։
29 * ‖ Առէք զլուծ իմ ի ձեզ։ եւ ու ‖

սու-

|| Լուկ. առաք յինէն՝ զի հաց եմ. և խո- 6. 26.
նարհ արասէ: || և զամէնք հանդերձ
|| 1. Յով. անձանց ձերոց:
5. 3. * || Օր լուծ իմ քաշելի է. և բեռն 30
իմ՝ փոքրիկ է:

ՕՒ: ԺՀ:

ՕՒ: || Յաղեաւ || գնաց ի նա ընդ ար- 1
տրայն նոցա՝ ի շաբաթուն,և
|| Մատ. աւակերքն նր քաղցեան.և սկսան
2. 23. հասկ կոտրել և ուտել:
Ղ ուկ. * Փարիսեցիքն երբե տեսին սակն 2
6. 1. ցառաջեալ աւակերքն քո զոր
ծեն զոր ոչ օրէն՝ ի շաբաթում:
* Նոցա ասէ ցնոսա՝ ոչ էիք ընթեր 3
ցեալ ձեր՝ || զոր արար Դաւիթ.
|| 1. Թագ. քաղցեաւն. և որք ընդ
21. 6. նմանց էին:
* Որպէս եմուտ ի տունն Աստ 4
ուծոյ՝ և հինգ զհացն առաջաւորութեան: զոր
ոչ էր օրէն նմա ուտել. և ոչ որոց
|| Ղ ուկ. ընդ. նմանց էին. || բայց միայն քա-
24. 9. հանայից:
* Ասաց ևս ցնոսա՝ տէր է որդեակ 5
|| Մատ. մարդոյ՝ || զի ի շաբաթուն քահանայքն
18. 9. ի տաճարին պիղծ զշաբաթն՝ և
անվնաս են: *Բայց

6 * Այլ տեսէ՛ ձեզ՝ զի մի՛ ծո՛ք քան
զառաքեալսն է առեր։

7 * Եւ երթեալ զիտէիք զինչ է՝ ողորմ- ‖ Ա.Ցմ.
մութիւն կամիմ՝ և ո՛չ զպատ- առա՛ ո՛չ 15. 22.
իւառաքեալսէիք ի՛ւր զանպարտսն։ Ղուկ.
8 * Օ՛ր Տէ՛ր շաբաթաց որդի մարդոյ 4. 17.
9 * Այլ գնացեալ ասացէ՛ք ընդ երկն՝ ի ‖Ես.6.
ժողովուրդն նոցա։ 6.
10 * ‖ Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ ձեռն ‖ Եր. 9.
պատառեալ էր։ Հարցին զնա՝ և ա- 13.
ասեն՝ երեք պատուի՛ւ իշաբաթաց
գժգոհել՝ զի չարութեասցէ զնամանէ, ‖ Ա՛ռէ.
11 * Եւ նա ասէ ցնոսա՝ ‖ ո՛վ է՛ ի ձէնջ 3. 1.
մարդ, որոյ իցէ ոչխար մի՝ և ան- ‖ ա՛ռ.
կանիցի այն՝ ի խորխորատ՝ ի շաբաթ- 6. 6.
թաց՝ ո՛չ ունիցի և յարու- ‖2 ( )ես.
ցանիցէ զնա։ 22. 4.
12 * Ուր արժէ՛ մարդ քան զոչխար և առաւել է
ուրեմն քան զոչխար՝ ապաւորելոյն
պատուի է՛ ի շաբաթաց բարիս գործել։
13 * Ձգեա՛ ասէ ցայրն՝ ձգեա՛ զձեռն քո՛ և նա ձգեաց՝ և եղեւ ուղիղ
իբրև զմիւսն։
14 * Ուստի փարիսեցիքն ելեալ առաքն՝
խորհուրդ առին զնմանէ, թէ որ-
պէս կարասցեն զնա։

* Եւ

* Եւ ես՝ ես եղէ զքաւող քո, ասէ Տէր, 15
ասեն : եւ զմեղս քո ես եղէ ջնջեալ
զանօրէնս քո՝ եւ ոչ յիշեցից զմեղս քո:
* Եւ դու արասցես զիս յիշեցուցեալ, 16
եւ մեղացի՛ր զմեղս քո:
* Օ՛ն ըզգիր, որ առաջեւ՛ն ձեռն 17
եւ՛ն ոչ մարդարէի :
* Ես՝ ես եղէ քաւեալ քո՝ զոր ընտրեցի՛ր. 18
եւ սիրեցի՛ր՝ ոչ որ ինձ ինչ
ունէր իմ : եւ ի զոհ իմ՝ ի վերայ
ոչ՝ եւ հրամայեցի չեմ-անասուն պատ-
ուել :
* Ո՛չ հանգամանեցի՛ եւ ոչ արկանել 19
կեցի . եւ ոչ ըստ լսելի՛ ի հրամա-
նակս զրպարտուս տալս :
* Օ՛ն ելիցէ զանիրաւեալ ոչ մոլեա- 20
ցի՛ եւ զպատրուկն առկայծեալ ոչ
շիջուցի . մինչեւ հանցի՛ ի յաղթու-
մի՛ զիւռատուն :
* Եւ յուսասցի՛ տգիտ չեմ-անդրադա- 21
ռացի :
* Զպահեցի՛ մնասցուս առնուս իւր 22
ընդառ մի կողմ՝ եւ հանի . եւ բեր-
կեալ գնաս : արդեօ՛ զի հանցի՛ եւ
կողմն լսուցի՛ եւ անդրադարձ :
* Օդդանացուն անձեռնի՛ մեղս 23

եւ

Ա Կրնաց. 42. 1.

ſalem, & multa illi dixit, ita ut mi-
rarentur omnes dicentes:

24 Nonne iste est fabri filius? nonne mater ejus dicitur Maria? & fratres ejus Jacobus, & Joſes, & Simon, & Judas? Mat. 3. 22. Luc. 4. 22.

25 Et sorores ejus nonne omnes apud nos sunt? unde ergo huic omnia hæc? Et scandalizabantur in eo.

26 Jesus autem dixit illis: Quia non est propheta sine honore, nisi in patria sua, & in domo sua.

27 Et non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem eorum.

28 Et circuibat castella in circuitu docens.

29 Et proficiscens inde venit in regionem suam, & sequebantur eum discipuli ejus.

* Ահա ձեզ թող տուն ձեր աւերակ թող 30
եղիցի ձեզ տուն ձեր, ըսէ ։

‖ Մատ. * ‖ Աման այլոցին առաջ ձեզ եւս 31
3.28.29 մի՛ եւ հաշտութեանը համար համբոյր
Մարկ. մարդկան ։ զոր Աստուած հաշտ-
12. 10. ութեան մի համբոյր ։

* Եւ որ ոչ ոք ասիցէ բան զգրելոյ 32
մարգոյ համբոյր ձեռն ։ բայց որ
ոչ Աստուծոյ արդեաւ ասիցէ մի համբոյր
ձեռն ։ մի յայտ արարցէ ։ եւ մի՛ ի
հանգիստ թէ մուխ ։

* Կամ արարք զձառն բարի եւ 33
զգառնոյ տուրս բարի ։ կամ արարք
զձառն ցարդ եւ զգառնոյ մի՛ ցարդ ։ բան
զի ի տարոյդ առաջ ձառն Աստուծոյ ։

* Ո՛չառնուք իմն ։ զկարի կարո- 34
ղէք բանիս հասանել՝ որք ցարդի էք ։

‖ Մարկ ‖ բանզի ի սրտէ՛ն ածոյ արուն հասու
6. 45. բերուն ։

* Արդի բարի՛ ի բարի գանձոյ 35
արուն իւրոյ հանէ զբարութեան մարդ.
կան՝ ի չար գանձոյ արուն իւրոյ
հանէ զչարս ։

* Բայց առաջ ձեզ եմ ըսէ՛ ամ՛ն ա- 36
մարդկ բանի զոր խօսեցան մարդիկ՝
ամոցեն հաշուոյ յաւուրն դատաստանաց
ձեզ ։

* Ով

37 * Ով ի քանից քոց արիւապարտ
և ի քանից քոց պարտաւորեալ։
38 * Յայնժամ պատասխանեսցեն նմա
արդարքն՝ ասելով։ Տէր երբ քեզ
տեսաք անօթի՝ եւ կերակրեցաք։ կամ
ծարաւի՝ եւ արբուցաք։ Ա՛ Ա։
39 * Եւ երբ տեսաք զքեզ օտարական՝
եւ ամփոփեցաք։ կամ մերկ՝ եւ ծած- ‖ Ա ամ.
կեցաք։ եւ երբ տեսաք զքեզ հիւանդ՝ կամ 16. 4.
եկաք առ քեզ։ ‖ կամ ի բանտի՝ եւ եկաք ‖ Ա ամ.
առ քեզ։
40 * Ով ասէ եւ ցոսա Ամէն կասցեն 11. 29.
ձեզի թէ՝ մինչ եւ ձեզի գործեցէք ոմին 1. Կոր.
եղբարց եւ որդւոց մարդոյ՝ եղիտ եր- 1. 22.
կրի ձեզի մինչ եւ ձեզի գործեցէք։ ‖ Ե ամ. 2.
41 * ‖ Յետ ապա ասիցէ եւ ցոսա ի 2.
ձախումանէն կողմանէ՝ երթայք ի ‖ Ե ամ. 3.
մէնջ՝ եւ իւրոմանքդ անիծեալք՝ յան 5.
յաւիտենական հուրն՝ որ պատրաստեալ է
սատանայի եւ հրեշտակաց նորա։
42 * Զի եղէ տարաւ եւ ցիս ի ձախումանէն
կողմանէ՝ երթայք ի մէնջ անիծեալք՝
եւ իւրոմանքդ անիծեալք։ ‖ զի եղէ ‖ 3. ամ.
տարաւ եւ ցիս զի ոչ տուիք ինձ 10. 1.
ուտել։ եւ ծարաւի եղէ եւ ոչ տուիք 2. Կոր.
ինձ ըմպել։ եւ 9. 1.

Մարկ. ա. 43
11. 24. * Եւ ելանելով անտի եկն ի սահմանս Տիւրոսի եւ Սիդոնի. եւ մտեալ ի տուն ոմն կամէր զի ոք ոչ գիտասցէ, եւ ոչ կարաց ծածկել.

44 * Այլ անդէն լուեալ կին մի զնորա, որոյ ունէր դուստր իւր հոգի պղծութեան, եկեալ անկաւ առ ոտս նորա.

45 * Որ խնդրէր զի հանիցէ զդուստր իւր ի կնոջէն. զի հեթանոսուհի էր ազգաւ Փունիկեցի Սիւրիայ. եւ խնդրէր զի հանիցէ զդեւն ի դստերէ նորա.

Մարկ. ա. 2. Եւ
2. 20. եւ նա ասէ նմա. Թոյլ տուր նախ կշտանալ զաւակունս. զի ոչ է բարի առնուլ զհաց որդւոցն, եւ արկանել շանց.

Մարկ. ե. 46
3. 31. Մարկ. ա. 8. 19. * Եւ նա պատասխանի ետ եւ ասէ. Ով կին, մեծ է հաւատք քո. եղիցի քեզ որպէս կամիս. եւ ապաքինեցաւ դուստր նորա յժամուն յայնմիկ.

47 * Եւ մատեալ մնաց ի տան նորա. եւ ելեալ դեւն ի դստերէ նորա, եւ գտանէր պառկեալ ի մահիճի.

48 * Եւ ապաքինեալ էր յժամուն յայնմիկ. որ ասացեալ էր նմա. եւ մատեալ, ոչ եւս էր դեւն ի նմա.

49 * Եւ ձգեալ զձեռն իւր յարկանէր ասէ. ասէ նմա դեւն եւ ելանելով ի նմանէ.

50 * Ով որ առնիցէ զկամս Հօր իմոյ

որ

զի յերկինսն է, նա է իմ եղբայր
եւ քոյր եւ մայր։

ԿԱ. ԺԱ.

1 Եւ եղեւ յորժամ եկեալ էր Յի՛ս ի
մանկունս տասնից աւր ծանեցեալն։ Կա. 1.
2 Եւ ժողովեցան առ նա ժող- Կ ա-ֆ։
ովուրք բազումք ։ մինչեւ միասեալ 8. 4.
տանն ի՛նա ։ եւ տարով ։ եւ ասէ ժո-
ղովուրդն կայր առ ծովեզերբն։
3 Եւ խոսէր ցնոսա բազումս
առակօք՝ եւ ասէր։
4 Ել՛ն սերմնացանն սերմա-
նել ։ եւ՝ ի սերմանելն իւրում՝ էր որ
անկաւ առ ճանապարհաւ՝ եւ էին
թռչունք երկնից՝ եւ կերան զնա։
5 Եւ այլն անկաւ յապառաժս ուր
ոչ գոյր հող բազում ։ եւ վաղվաղ
յանկն բուսաւ՝ առ ի՛նչպէս հող
երկրին։
6 Եւ՝ ի ծագել արեւուն տապացաւ ։ եւ
զի ոչ գոյր արմատ՝ չորացաւ։
7 Եւ այլն անկաւ ի՛մէջ փշոց ։ եւ
էին փուշքն եւ խեղդեցին զնա։
8 Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի։ եւ
տայր պտուղ՝ էր որ հարիւրապատիկ

և էր որ վաճառաւր. և էր որ ե-
լեւնաւոր։
* Եւ ոչնչեցի սկանդս լսել, լուիցէ։ 9
* Նա մատուցեալ աշակերտքն ա- 10
ւետ ցնա. ընդէր առակօք խօսիս
ընդ նոսա։
* Նա պատասխանեալ ետ և ասէ 11
ցնոսա. զանգի ձեզ տուեալ է գի-
տել զխորհուրդ արքայութեան երկ-
նից. և նոցա չէ տուեալ։
‖ Ալ այր. * ‖ Օվ որ ունիցի տայի նմա և 12
25. 29. յաւելցի. և որ ոչն ունիցի, և զոր
ունիցի, բարձցի ՚ի նմանէ։
* Վասն այդորիկ առակօք խօսիմ 13
‖ Նահայ. ընդ նոսա. զի տեսանելով ոչ տես-
6. 9. նուն և լսելով ոչ լսեն և ոչ
Պարկ. յասեն ՚ի միտս։
4. 14. * Նա կատարի նոցա մարգարէ- 14
Ալ ահկ. թիւն Եսայեայ զոր ասէ ։ ‖ լսելով
8. 10 լսիցէք և ոչ իմացջիք և տեսա-
Հայոց 12 նելով տեսցիք և ոչ ուսջիք։
40. * Օվ ի նմանէ սիրտ ժողովրդեա- 15
Ալ ոգիկ. կեան այսորիկ և ականջօք ծան-
28. 26. ր ածին և աչաց իւրեանց փա-
Նոյ. կեցին կամեցան։ զի ոչ երբէք
11. 8. տեսցեն աչօք և ականջօք լսիցեն.

և

և արտաքս խնայելն. և ջարդելն,
և բժշկելոց զնոսա:
16 * Արդ ձեր եղանիկ տայ՝ զի ան-
ծանեն. և անգիտացաք ձերոց, զի կանգ-
17 * նիցեն ձեզ. զի բազումք ||ի ձե- ||ի 10. 24.
նոցդ տարեք և արիւնք ցանկացուն
անուանել՝ զոր անուանէքդ՝ և ոչ
անուսին: և կանգ՝ զոր ընկալցի՝ և ոչ
ընկաւ:
18 * Եւ արիւ՝ ընկաւդ ձեզ զանազ
անուանացանելն:
19 * Մեռցի որ կանգ զանազ արքայու-
թի՝ և ոչ ուշաբեր ինիցի, զոյց ընդ
և յանդգնակի զանգիտանելն ի սկզբ
տաքս. այլ՝ որ ուս Հնազանդ-
ցուն անգիտանացաք:
20 * Եւ որ յանդգնանքն ինի անգիտանացաք՝
այլ՝ որ երբեք կանգ զանգին. և ան-
գիտանկի կանգնելի ընկալնելն զնա:
21 * Արդ բանկի ոչ ունի արհամար
հելոցան. այլ ուս ձանձանկի մի՝
և լինել ուշաբեր և Հնազանդուն
զանազ զանգին, զանգիտանկի զոյ-
ն անգին:
22 * Կանգ որ ի մէջ զանգին անգիտանա-
ցաք՝ այլ՝ որ երբեք կանգ զանգին. և

ἵνα μὴ ἀπόληται ὁ ἐλεήμων τοῦ
δικαίου τὸν μισθὸν αὐτοῦ. ὁ
γὰρ ἐλεήμων ἐστὶ δίκαιος:

* Ἐὰν οὖν ἐλεήσῃς ἵνα ἀπολάβῃς 23
γάρ. οὐδὲν οὖν ἔχεις ἐν τῇ
ἐλεημοσύνῃ. ὁ μισῶν ἐστὶ
ἐν σκοτίᾳ. ὁ ἀγαπῶν
ἐν φωτὶ περιπατεῖ:

ἐλεημοσύνη ‖ Matt. 4. 26.

* ‖ Ἐὰν ἀπολάβῃς ἵνα ἀπολάβῃς 24
ἀπὸ τοῦ θεοῦ. ἐὰν ἐλεήσῃς ἵνα
ἐλεηθῇς παρὰ τοῦ θεοῦ. ἐὰν
ἐλεήσῃς ἵνα ἐλεηθῇς παρὰ
τοῦ θεοῦ:

* Ἐὰν ἐλεήσῃς ἵνα ἀπολάβῃς, ἔλεος 25
ἐλαττοῖ τὸν νοῦν. ἐὰν ἀγαπήσῃς ἵνα
ἀγαπηθῇς ἢ ἵνα δοξασθῇς ἐλάττωσις:

* Ἐὰν ἐλεήσῃς ἐπειδὴ ἀναγκάζει σε ὁ νόμος 26
ἢ ἵνα μὴ ἐλεηθῇς ὑπὸ τοῦ θεοῦ. ἐὰν ἐλεήσῃς
ἐπειδὴ ἀναγκάζει σε ὁ νόμος:

* Ἐὰν ἐλεήσῃς ἐπειδὴ ἀναγκάζει σε ὁ νόμος 27
ἢ ἵνα μὴ ἐλεηθῇς ὑπὸ τοῦ θεοῦ. οὐδὲν ἔχεις
ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ. ἐὰν ἐλεήσῃς ἵνα
ἀπολάβῃς ἀπὸ τοῦ θεοῦ:

* Ἐὰν ἐλεήσῃς ἵνα μὴ ἐλεηθῇς ὑπὸ τοῦ θεοῦ 28
ἐὰν μὴ ἐλεήσῃς ἵνα ἐλεηθῇς ὑπὸ τοῦ θεοῦ.
ἐὰν ἐλεήσῃς ἐπειδὴ ἀναγκάζει σε ὁ νόμος
ἢ ἵνα μὴ ἐλεηθῇς ὑπὸ τοῦ θεοῦ:

* Ἐὰν ἐλεήσῃς ἵνα ἐλεηθῇς ὑπὸ τοῦ θεοῦ 29

ἐλεήσῃς

մեզ քաղցել զմանն և զցորեանն
ըստ ամէն ինչ խրոց իւրոց։

30 * Եւցոյց առ նոսա երկոցունց ամենայն
մասունս մեծութեան և իշխանութեան
իւրեանց և զպատմութիւն գործոցն
զորս արար, և զիմաստս
ըստ ամենայնի, և կամեցան
ըստ նմանութեան նոցա գոլ
զամենայն իրս։

31 * Եւ առաքեաց երկոսին առ Մով- Մով. 4. 31.
սէս։ Ասեն ցնա պատգամելի երկնից Ես. 63.
Տայոց մատուցանել զոր առնուլ մար- 1. 19.
գոյ ազգաւոր յազգսդ իւրոմէ։

32 * Եւ զարդ քան զամենայն տե- Ես. 61.
ղիսն և յարտաւ առնել, եւ զ 10.
քան զամենայն բանիցդ և զկնի
քան զամենայն իրս։

33 * Եւ առաքեաց ընդ նոսա Եվ. 4.
և առ, և ասացեալ պատգամելի երկ- 13. 21.
նից Տայոց զոր առնուլ ինձ զա-
ղախին երիս ամեայ մինչև ա-
ռնուցուն իմոյ։

34 * Ոչ ինչ ասաց ընդ նոսա Էն առանձ
ընդ ամենայնիսն և առաջ առա-
կեն ոչ ինչ խոսէր ընդ նոսա։

35 * Եւ էգեր առաքեաց ՚ի մարգա-
րէին։

|| Աշխ. լինէր ։ || բայց առաքը զերծաւ
77. 2. իւր բնակեցից զծաղկեալսն ՚ի նոսա
զատկ աղեաւրէն ։

*|| Յայնժամ հաւնեաւ Յն զիւր 36
սերնդեան , եկն ՚ի տուն ։ մատեան
Աշխ. աս ոտա աշակերտացն Յսոյ և ասէն ։
4. 34. մեկնեա մեզ զառակ արտիացին ա-
գռաւին ։

*Կա արատասխանի եաս և ասէ ցնո- 37
սա ։ որ սերմանէ զբարի բառն՝ է
որդի մարդոյ ։

*Կա արտասուին աշխարհս է ։ սերմն 38
բառն նոք են , որք որդիքն արքայու-
են ։ իսկ արտն որդիք չարին են ։

*Կա թշնամին որ սփարեաց զայն , 39
|| Յայս. աստուած է ։ || և հունձն կատարած
14. 15. աշխարհս է ։ և հնձողքն հրեշ-
տակք են ։

*Որպէս ժողովի արտն և ՚ի հուր 40
արկի ։ այնպէս եղիցի ՚ի կատարած
ած աշխարհիս ։

*Առաքեսցէ որդի մարդոյ զհրեշ- 41
տակս իւր ։ և ժողովեսցեն յար-
քայութենէ նորա զամենայն գայ-
թառակս և զգործեալսն զանօրէնու-
թիւն ։

*Կա

42 * Եւ արկցէ՛ն ՚ի ձայն ձայ՛ն անդ
եղեցի լայ և կիսէլ առաւօտուց։

43 * ‖ Զայնսա՛ւ արկաւցէ ձայնեցին ‖ Ծառայ. 2. 7.
իրեն զարեգակին յարդարեալ եւ 1. Կոր. 12. 3.
եղիցի։ որ ոչեցի սկսանցէ լսել՝
ոչեցի։

44 * Կարձակ ընծան՛ արդարեալ
եղիցի զանձն ձանձեցի յար-
դանի՛ զոր գանեաց մարդ ձաղ՛
և ՚ի ծառայել՛ անտ եղեալ ան-
ձամ՛ զանձեցին ինձ՝ զոր ոչեցի ե-
գիտ՝ զարդարեցի ինձ։

45 * Կարձակ ընծան՛ արդարեալ
եղիցի անձն ձանձեցին՝ որ ինձ
իցեցի՝ մարդարեցաւ գեղեցիկ։

46 * Եւ գանեաց մի արդանձանին մար-
գարէ՛ եղեալ ձանձեաց զա-
ձեցին զոր ինձ ոչեցի՝ և գանեաց
զայն մարգարէ։

47 * Կարձակ ընծան՛ արդարեալ
եղիցի՝ անդանձն արկեցի ՚ի ձամ՛
և յանձեցին աղաչ ձայնեցի։

48 * Ար իրեն լցաւ, ընծեաց ՚ի ցանձ՛
և առաւ ձայնեցին զարեգակ ա-
ձեցի՝ յանձաւ, և գնացաւ ՚ի ձայ
ընեցին։

* Յն-

* Եւ ասէր ցնոսա՝ Ի կամարսն ի- 49
մոյ մտանիցէ՝ եւ ելցէ հետեւակ՝ եւ
սուսեր ունիցի՝ ի մէջ արիւնոյ:
* Եւ ասէ ցնա՝ Տէր՝ տես՝ սուսեր 50
ունիմք՝ եւ ասէ ցնոսա՝ Բաւական է:
* Եւ ասէ ցնոսա՝ Ոչ՝ խնայեցէք զայս 51
մինչեւ ցայս՝ եւ մի՛ մերձենայր ոք
ի ծառայսն քահանայապետին՝ եւ
կտրեաց զականջն նորա՝ զաջ:
* Եւ ասէ Յիսուս՝ Ցուցէք զայս 52
մինչեւ ցայս՝ եւ մի՛ մերձենայր ոք
ի ծառայսն քահանայապետին՝ եւ
կտրեաց զականջն նորա՝ զաջ:
** Եւ ասէ Յիսուս՝ Ցուցէք զայս 53
մինչեւ ցայս՝ եւ մի՛ մերձենայր ոք
ի ծառայսն քահանայապետին՝ եւ
կտրեաց զականջն նորա՝ զաջ:
* Եւ ասէ Յիսուս՝ Ցուցէք զայս 54
մինչեւ ցայս՝ եւ մի՛ մերձենայր ոք
ի ծառայսն քահանայապետին՝ եւ
կտրեաց զականջն նորա՝ զաջ:
** Եւ ասէ Յիսուս՝ Ցուցէք զայս 55
մինչեւ ցայս՝ եւ մի՛ մերձենայր ոք
ի ծառայսն քահանայապետին՝ եւ
կտրեաց զականջն նորա՝ զաջ:
* Եւ ասէ Յիսուս՝ Ցուցէք զայս 56
մինչեւ ցայս՝ եւ մի՛ մերձենայր ոք
ի ծառայսն քահանայապետին՝ եւ
կտրեաց զականջն նորա՝ զաջ:
* Եւ ասէ Յիսուս՝ Ցուցէք զայս 57
մինչեւ ցայս՝ եւ մի՛ մերձենայր ոք
ի ծառայսն քահանայապետին՝ եւ
կտրեաց զականջն նորա՝ զաջ:

Ի. Ի.
Ի Մատ. Գ. 1.
Ի Ասք. Դ. 16.
Ի Ղուկաս. Գ. 42.

ἐξελθε ἐξ αὐτης ὁ λαος μου ἵνα μη συγκοινωνησητε ταις ἁμαρτιαις αὐτης καὶ ἵνα μη των πληγων αὐτης λαβητε·

5 8 * ὅτι ἐκολληθησαν αὐτης αἱ ἁμαρτιαι ἄχρι τοῦ οὐρανου καὶ ἐμνημονευσεν ὁ θεος τα ἀδικηματα αὐτης·

ΚΑ : ΚΒ

1 Καὶ μετα ταυτα ‖ ἠκουσα φωνην μεγαλην ὀχλου πολλου ἐν τῳ οὐρανῳ λεγοντων ἀλληλουια· ‖ ἡ σωτηρια καὶ ἡ δοξα καὶ ἡ δυναμις τοῦ θεου ἡμων· 6. 14. 1 --ᾳ. 9. 7.

2 * ὅτι ἀληθιναι καὶ δικαιαι αἱ κρισεις αὐτου· ὅτι ἔκρινεν τὴν πορνην τὴν μεγαλην ἥτις ἔφθειρεν τὴν γην ἐν τῃ πορνειᾳ αὐτης· καὶ ἐξεδικησεν τὸ αἱμα τῶν δουλων αὐτου ἐκ χειρος αὐτης·

3 * ‖ καὶ δευτερον εἰρηκαν ἀλληλουια· καὶ ὁ καπνος αὐτης ἀναβαινει εἰς τους αἰωνας τῶν αἰωνων· ‖ ἡ σωτ. 6. 17. 1 --ᾳ. 3. 19.

4 * Καὶ ἐπεσαν οἱ εἰκοσι τεσσαρες πρεσβυτεροι καὶ τα τεσσαρα ζωα καὶ προσεκυνησαν τῳ θεῳ καθημενῳ ἐπι τῳ θρονῳ λεγοντες·

5 * Ἀμην ἀλληλουια· καὶ ὁ καπνος αὐτης ἀναβαινει εἰς τους αἰωνας τῶν αἰωνων· ‖ ἡ σωτ. 21. 26.

6 * Καὶ ἐκραξεν φωνην μεγαλην ὄχλου πολλου ἐν τῳ οὐρανῳ λεγοντων ἀλληλουια· ὅτι ἐβασιλευσεν κυριος ὁ θεος ἡμων ὁ παντοκρατωρ·

7 * Χαιρωμεν καὶ ἀγαλλιωμεν καὶ δωσωμεν τὴν δοξαν αὐτῳ·

ποιῶν τοῦτο ἕξεις τὸν μισθόν παρὰ τοῦ θεοῦ.

8 * Ἐὰν γὰρ σὺ ἐλεήσῃς τὸν πτωχὸν, ὁ θεὸς ἐλεήσει σε· ἐὰν δὲ σὺ ἀνοίξῃς τὴν χεῖρά σου τοῖς ἐνδεέσι, ὁ θεὸς ἀνοίξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις σου.

9 * Ἐὰν ἐπιμελῶς ἐργάσῃ τὸν ἀγρόν σου, καὶ ἐὰν ἐπιμελῶς σπείρῃς τὸν σπόρον τῆς ἐλεημοσύνης, θερίσεις τὸν καρπὸν τῆς ζωῆς.

10 * Ἐὰν σπείρῃς, ἐλπίσας τὸν καρπὸν, ἐὰν δὲ μὴ λάβῃς τὸν καρπὸν, ἐλπίσας ἐπὶ τὸν θεόν.

11 * Ἐὰν φέρῃς ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀλλοτρίαν τὴν αὐτὴν καὶ ἐπιθυμήσῃς, τὸ αὐτὸ καὶ ἐπιθυμήσει ἐπὶ σέ.

12 * Ἐὰν ἀκούσῃς ἀνθρώπου πτωχοῦ τὴν φωνὴν ἐπιθυμήσῃς, καὶ ἀκούσῃς τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ἐπιθυμήσει καὶ σοῦ τὴν φωνήν.

13 * ‖ Ἐὰν φέρῃς ἐπὶ τὴν τράπεζαν σου ἄρτον καὶ ἐπιθυμήσῃς ἐπιθυμίαν κακὴν καὶ φάγῃς, ἐπιθυμήσει καὶ σοῦ τὴν ψυχὴν ἐπιθυμίαν κακήν.

14 * Ἐὰν φέρῃς ἐπὶ τὴν τράπεζαν σου ἄρτον καὶ ἐπιθυμήσῃς ἐπιθυμίαν κακὴν καὶ φάγῃς, ἐπιθυμήσει καὶ σοῦ τὴν ψυχὴν ἐπιθυμίαν κακήν.

15 * Ἐὰν φέρῃς ἐπὶ τὴν τράπεζαν σου ἄρτον καὶ ἐπιθυμήσῃς ἐπιθυμίαν κακὴν καὶ φάγῃς, ἐπιθυμήσει καὶ σοῦ τὴν ψυχὴν ἐπιθυμίαν κακήν.

ἐὰν

‖ Ματθ. 6. 31. ‖ Ματθ. 9. 10. Ἰακ. 6. 3.

իմս անապատ՝ և օրս սպասե-
ա՛ր. սպձակեա զմկրտիչն զՅով-
ղ՛ և երիվ հղեա շուրջ՝ հեշտա՛ զնեա-
ցեա ի բերանոց կերակրոցս։
16 * Ա՛յլ ո՛վ նմանեցուցից զազգս
երես՛ այս՝ նմա՛ զմանկունս զոգս
16 Ղուկ. 7.
17 * և զտղայս սակս ցան՝ ոչնց ո՛ր
ունէք առ. ընդդէմ հնչեցի՛ք նմանակ և 9.
երգոյս ձկնա՛ս։
18 * Ա՛յլ գնաց քաղբ ոչինչ ուտէր
19 * և Տղամարդեայ բարձրացուցանէ
զմարմնաբնակսն՝ և մեղուաց խառնեց. և առա՛ք գհնոց՝ նմանեցան և զբ-
կուս ձկնա՛ն, հաղագս գեղեցկու-
թե՛նն՝ և երեկ՝ և նա զգաստա-
կերպեաց զնկատմանէն. և արդարացաւ
մարմարիոն։
20 * Եղեն սաստկացան և յաղագս.
և բարձին զնշխարս կտորացն եր-
կուսանն առնուն լի։
21 * Ա՛յլ ոչ կերպին, եթե ա՛ռք երբե
հնոց Տղայոցք. ճա՛ռ զնմանայս և
զնմանեսն։
22 * Ա՛յլ առնեաց մարդասիրակն զա-
ղաւկերացն մնացեալ՝ և տա՛ռ և յա-
ռաջ յաղթեցոյց. մնաց ինքն զձո-
զը-

ցամաքութեան արձակեցէք ։
* Եւ երբ արձակեաց զժողով- 23
մունս, ել՝ ի լեառն առանձին
աղօթել։ Եւ իրեկոյն միայն էր
անդ։
* Եւ նաւն մէջ ծովուն էր տա- 24
նեալ զալեացն, զի հակառակ
հողմ էր։
* Եւ ի չորրորդ պահուն գիշե- 25
րուն եկն առ նոսա Յիսուս
գալով ի վերայ ծովուն։
* Երբ տեսին զնա աշակերտքն 26
ի վերայ ծովուն գալով, տա-
գնապեցան։ Եւ ասեն՝ ուրուական է։
* Եւ ահից աղաղակեցին։ Որով- 27
հետեւ ամենեքեան տեսին
զնա։ Բայց նա իսկոյն խօսեցաւ
ընդ նոսա եւ ասէ։ Քաջալերեցարուք,
ես եմ, մի երկնչիք։
* Պատասխանեաց ցնա Պետ- 28
րոս եւ ասէ՝ Տէր, եթէ դու ես,
հրամայեա ինձ գալ առ քեզ՝ ի վերայ ջուրց։
* Եւ նա ասէ՝ Եկ։ Եւ իջեալ Պետ- 29
րոս ի նաւէն գնաց՝ ի վերայ ջուրց
եւ եկն առ Յիսուս։
* Եւ տեսեալ զհովն սաստիկ ե- 30
կեալ երկնչեցաւ, սկսաւ
խորտակուիլ, եւ ասէ՝ Տէր՝ փրկեա զիս։

* Եւ

31 * Wenn man mehr als zwey Noten schlägt, so muß man sie nach einander schlagen, und nicht zugleich.

32 * Wo keine Noten stehen, da muß man auch nichts schlagen.

33 * Wenn zwey Noten über einander stehen, so muß man beyde zugleich schlagen, und nicht eine nach der andern.

34 * || Wenn zwey Noten neben einander stehen, so schlägt man sie gleichmäßig fort. || Part. 6. 53.

35 * Wenn keine Noten über oder unter einander stehen, sondern nur neben einander, so schlägt man sie auch nach einander.

36 * Wenn man eine oder mehr Noten schlägt, so muß man sie gleichmäßig schlagen, und nicht eine schneller als die andere. Man muß auch alle Noten deutlich schlagen.

Das 4. Capitel.

1 Wenn || man eine oder mehr Noten gleichmäßig schlägt, so heißt es, man schlage die Noten. || Part. 7. 5.

2 * Wenn die Noten gleich geschwind oder langsam geschlagen werden, so heißt es, man schlage einerley Gang.

* Եւ արդարեւ ես եմ եւ ամէն եկե- 3
ղեց իւրոյ ընդ ձեզ մնացեալք զարմա-
նալով տեսանէք Գ՚ի ձերոյ առա-
ջեալ : զի Գ՚ն սուրբ :

‖ Լուկ. * ‖ Զամենեսեան զՀոգին ըմպեցաք : 4
20. 12. ‖ եւ ոչ բաժանեալ Հոգին, եւ զմիջի՝
2.( )էն միանձն ախտաձեռնեցաք :

5. 16. * Եւ իւրաքանչիւր ոք ասելոյ Հոգին 5
Լուկ. ի՝ ընդ իւրում ընդոյ ես, Եւ զարմա-
6. 2. նայ ի՝ զոր ձեռն օգտիցին :

‖ Լուկ. * Եւ ոչ զարմանալով Հոգին ի՝ ես 6
21. 17. զինչ : եւ իմանալ զոմանս Գ՚ի ձեռն
ի Լուս ձերոյ առնումն եմեն :

20. 9. * Քրիստոսէ՝ զարմանալ մարդասէր 7
Գ՚ան. զոր ՚ի ձերոյ ձեր ելոյն՝ եւ առ :

20. 20. * ‖ Զամենայնի այս ձեռամբ զարմա- 8
‖ Լուս. նալ զինչ՝ եւ սիրոյ ի՝ բերանոյ ձեռա-
29. 13. գործ մեծարել ձեռն :

Գ՚ան. * Ոչ ոք զարհուրեալ զինչ՝ առնուցանել 9
7. 6. ձարձրանալոյ ի՝ զարմանալոյ զարմանալոյ
զարմանալոյ :

* Եւ կանայք ոչ ինքն զհոգի 10
ձերոյն՝ առ ցնոյս : լուսոյ, եւ
՚ի մեռանել առնէ :

* Ոչ զինչ մեռանել ընդ ձեռն զերծոյն , 11
այնչ զինչ : այլ զինչ եղանակ
՚ի

Ի բերանոյ այն այնչ գնայր։
12 * Յայնժամ ասաց ցնոսա անտէր տա-
ճարին տուգանս առէք, զի ինձ
զի փարիսեցիքդ ի բաց լուծանէք
զայնմ ազգիդ։
13 * Ա՛ւա պատասխան էառ տուգա-
նաց։ ոմանք ասէին զոր ինչ աս-
կեայ տայր իւր երկնաւոր, լինէայր։ 15. 2.
14 * Ձայնն առաքեալ կոչէր ի նա-
րոյ առաջնորդէ։ կոչէր նոցին յա-
ժամ առաջնորդէ։ զնայր ի երկի-
րին Ի Լուսաւորաց անկանելոյ։
15 * Պատասխան էառնուն ոչ տայր
և ասէ, մի կնիկն մեզ զատկոյ զայրս 7. 17.
16 * Ա՛ռ Յն ասացեալն և ոչ ա-
ռնուր էր։
17 * Ո՛չ ինձ ընտրեցէք, եթէ ոչ ասէին
զի մնասէ Ի բերան, յորմէհետէ
կեաց և պատրաստ էրուն։
18 * Ասէ զի էրուն Ի բերանոյ Ի պատ
ուական գաւ։ և այն այնչ գնայր
19 * Ո՛ր Ի նոցանէ էրուն խորհուրդ
տուեալ։ պատուական, շուտ խրեալ,
պատկառելի։ գովելի, առ
ինեալ։ հայհոյելի։
20 * Ա՛յս այն է՝ զի այնչ գնայր։

μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου ποιῶν ὡς οἱ ὑποκριταὶ
ποιοῦσιν ·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν · 2
σὺ δὲ ποιῶν ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου
τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου ·
ὅπως ἂν ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου 4
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ ·
Καὶ ὅταν προσεύχησθε οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί · 5
ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν
ἑστῶτες προσεύχεσθαι ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις ·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν ·
σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας 6
τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ ·
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ ·
Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὡς οἱ ἐθνικοί · 7
δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται ·
μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς · οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν 8
ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν ·
Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς · πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς · 9
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου ·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου · γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς ·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον · 11
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν · 12
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν · ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ·
ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ·
ἀμήν ·
Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν · 14
ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ·
ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν · 15
οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν ·
Ὅταν δὲ νηστεύητε μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί · 16
ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες ·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν ·
σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαι σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι 17
ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ ·
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ ·
Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς · 19
ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσιν ·
θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ · 20
ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν ·
ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός σου ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία σου ἔσται ·
Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός · 22
ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται ·
ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται ·
εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν · τὸ σκότος πόσον ·
Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν · 24
ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ·
ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει ·
οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ ·
Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν · μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε 25
μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε ·
οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος ·
ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν 26
οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά ·
οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν ·
τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα · 27
καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε ·
καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσιν · 28
οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν ·
λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων ·

Տանայք ըս : եւ ելեալ գնաց առաջս եւ
կապոյտ : եւ գտանէ իջուած ոչխար մի՝ ի
նմին մտնիւ :

29 * Եւ զոմանս անոնք ՚ի , ելեալ ՚ի Ա՚ի ։
ձորէն զանիւնայոց : եւ եկեալ
՚ի քաղաքն նոցունց ետուն :

30 * ‖ Մատեան աս ոտ ձորդանդիւ ‖ Ա՚ոյ
զաղանէ՝ որք մեծին ցոյր եւ 35՝ 5՝
եանոս : կուրք կոյսք Տաճկաց մեռ-
կանիանոս . եւ ոչխք զաղանէ : եւ ցո-
եկեալ գնաց ասոնց ետ եւ ետ
կեալ գնաց :

31 * ‖ Եւեալ զարհուրան ձորդանդիւ
որք անոնեալեն : զի Տաճկաց խո-
սեալ . կուրք գնացեալ . մեռկանիանոս
նեալ ետ կեալ . կոյսք սեռոնեալ, եւ
գնացեալ սոնեալ զՅ՚Ս ետեալ :

32 * ‖ Եւ կոյսաց ասոնք ՚ի զաղա- ‖ Մատ՚
կեալոյն ասոնք : զՅ՚Ս ՚ի ձորդանդիւ 8՝ 1՝
ոչխքն գնացեալ եղեալ ասոնք են՝ զի
կուն ասոնք . եւ ոչ սեռեալ գնացեալ
սոնեալ : եւ արձակեալ գնացեալ ետ
կեալ՝ գոյք եղեալ կուն զՅ՚Ս
ասոնեալ :

33 * Ասեալ գնաց ասոնք զոյք՝ ասոնք մեզ
զաղանեալոյն ասոն ոչխեալ կոյսք ոչխ-

ասէ Տայ՝ մինչև յարդիցէ զանձն
զայրացեալ Աստուածն։
* Եւ ասէ ցնոսա Յիւ, քանի տակա- 34
նակ ունիք ։ և տեսանէ ասեն, հօգին.
և ասացաւ Ձկունս։
* Եւ Տանուցեաց Աստուածութեան 35
բազում ՚ի մէջ ցամաքի։
* Եւ ասեաց զհօգին Աստուածութեան 36
գձկունսն գոհացուս՝ և լսել՝ և ես
յաչսկերտութեան ունիք Աստուածն
* Վերին անձնեցեալս և յարդեցան ։ 37
և բազմին զնշխարս կատարեցէ հօգին
զամբարիշտ մի։
* Եւ որք կերպիւն՝ հին որք լսեցին 38
զոր Տարացաք. Հաւ զկնացոյս և
զմանկտոս։
* Լսեցին արձակեաց զհօգիսն Աստուածութեան, 39
և ՚ի նաւ՝ և եկին ՚ի տանջանաց միաց
զայրեաց։

ԳԼ. ԺՕ.

Ա Պատ. Եւ Ա ասացաւ զհարկեցեալ զհարկեցեալն և 1
8. 11. ասացեալ զհարկեցեալ զհարկեցեալն ՚ի
կերին ՚ի տանջանաց Տարացաք զա-
զանեաց Տարա։
* Եւ ասացաւ ես՝ և ասէ ցնա։

Ա յոյ-

|| յորժամ եկեալ լինի ասէը, զգայ || Ա ՚ի
լինելն. զի կարկտացեալ է բնութ. 12. 54.
3 * Եւ առաքեաւ զայսոսիկ ի գործ. զի
շահագործեսցի զգայութ. բնութ.
4 * Եւ զի զեղեա բնութ կարէը քան-
չել. եւ նոյն զիւրում ժամանակի ոչ
կարէը գեղել. || զգալ չար և շա- || Ա ԽԲ.
գալ. զայս ինչ ի՚ նմանէ. և զայս ոչ ոք 12. 39.
ուսաւ || բայց զայսոսիկ յօժարեալ ինքը || ՃՀ. 2.
գործել և ի՚ ձեռն ինչոյ և ոչ ոյ. 2.
5 * Զայսոսիկ և զայլսոսիկ յայնմանէ
և մինչեւ ասեալ ոչ ոք.
6 * Եւ ոչ ինոյ ՃՀ՚ || անել և զգալ || Ա ՃԻԵ.
ընդ ՚ի նմանոյ ասելեացն և 8. 15.
զարհուրեցուցն. Ա ՚ի.
7 * Զորս խորհի ինչ ոյ ասելոյս՚ և 12. 1.
ասել, ձև ոչ ոյ ոչ բաւական.
8 * Զոյսոսիկ ՃՀ և ասել. զի խորհել
՚ի մեռանել ձեր ձև բաւականաբար ձև
ոչ ոյ ոչ ասելոյ.
9 * Զայսոսիկ ինչոյ զոմանոյք՚ և ոչ ասել || Ա ԽԲ.
զնոյն ձևնոյ զոմանոյն՚ ի ձեռն չաղագաց 14. 17.
և բանի ասելոյս բաւական. ՃՀ. 6.
10 * Եւ ոչ || զի ձև ձեռն զոմանոյն՚ ի ձեռս 9.
չաղագաց և բանի զայնմ ձեռն բաւ- || Ա ԽԲ.
ական. 15. 34.

* Ἐὰν ἐλαιοπώλης ὑπὸ ἐνδείας ἐλαίου ἢ ὑπὸ ἄλλης τινὸς αἰτίας μὴ ἔχῃ ἔλαιον πωλῆσαι τοῖς ἀγοράζουσιν, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ἐμπόρων ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

* Ἐὰν δὲ ἐλαιοπώλης ἔχῃ ἔλαιον καὶ μὴ θέλῃ πωλεῖν τοῖς ἀγοράζουσιν, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ἐμπόρων ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

Νόμ. Ἐὰν ἐλαιοπώλης ἔχῃ ἔλαιον καὶ μὴ θέλῃ πωλεῖν τοῖς ἀγοράζουσιν, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ἐμπόρων ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

Νόμ. 8. 27. Ἐὰν ἐλαιοπώλης ἔχῃ ἔλαιον καὶ μὴ θέλῃ πωλεῖν τοῖς ἀγοράζουσιν, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ἐμπόρων ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

Νόμ. 8. 28. * Ἐὰν ἔμπορος πωλῇ τὸ ἔλαιον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ μὴ ἔχῃ ἐλαιοπώλην ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τοῦ ἐμπόρου ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

Νόμ. 9. 18. * Ἐὰν ἔμπορος πωλῇ τὸ ἔλαιον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ μὴ ἔχῃ ἐλαιοπώλην ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τοῦ ἐμπόρου ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

Νόμ. 8. 30. 6. * Ἐὰν ἔμπορος πωλῇ τὸ ἔλαιον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ μὴ ἔχῃ ἐλαιοπώλην ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τοῦ ἐμπόρου ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

70. * Ἐὰν ἔμπορος πωλῇ τὸ ἔλαιον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ μὴ ἔχῃ ἐλαιοπώλην ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τοῦ ἐμπόρου ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

Νόμ. 8. 30. 1. * Ἐὰν ἔμπορος πωλῇ τὸ ἔλαιον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ μὴ ἔχῃ ἐλαιοπώλην ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐξουσίαν ἔχουσιν ἀπὸ τοῦ ἐμπόρου ἀγοράζειν καὶ πωλεῖν.

42. ἔλαιον.

վասն ի՛մոյ անուանն քան զամենայն տուն
կամ զհայր կամ զմայր կամ զկին կամ զորդիս կամ զդաշտս ի
սոյն կեանսդ ա՛ռնուցուն։

19 ✠ Եւ ամենայն որ թողուցանէ զտուն կամ զեղբարս կամ զքոյրս կամ զհայր կամ զմայր կամ զորդիս կամ զդաշտս վասն անուանն իմոյ՝ հարիւրապատիկ առցէ եւ զկեանս յաւիտենական ժառանգեսցէ։ 20 ✠ Բայց բազումք որ են առաջինք՝ յետինք լինիցին եւ յետինք՝ առաջինք։

21 ✠ Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից մարդոյ տանուտեր որ ելանէր կանխաւ առաւօտուն վարձս ընդունել բանուորաց ի խաղողս իւր։ 22 եւ համաձայնեցաւ ընդ բանուորսն զդահեկան մի յաւուր եւ առաքեաց զնոսա ի խաղողս իւր։ 23 ✠ Եւ ելեալ ընդ երրորդ ժամ՝ տեսանէր այլս կայսա ի հրապարակի պարապ։ 24 եւ ասէ ցնոսա՝ Երթայք եւ դուք ի խաղողս իւր։ 25 ✠ Եւ ելեալ ընդ վեցերորդ ժամ եւ ընդ իններորդ՝ արար նոյնպէս։ 26 ✠ Եւ ընդ մեկնեալ ընդ տասնեւմեկերորդ ժամ՝ գտանէր այլս կայսա պարապ։ 27 եւ ասէ ցնոսա՝ Ընդէ՞ր կայջիք աստ զամենայն աւուր պարապ։ 28 ✠ Ասեն ցնա՝ Զի մեզ ոչ ոք վարձեաց։ Ասէ ցնոսա՝ Երթայք եւ դուք ի խաղողս իւր։ 29 ✠ Եւ երեկոյեալ եղեւ՝ ասէ տէր խաղողոյն ցգործակալ իւր՝ Կոչեա զբանուորսն եւ տո՛ւր նոցա զվարձս՝ սկսեալ յետինսն մինչեւ ցառաջինսն։ 30 ✠ Եւ եկեալ առին զդահեկանն ամենեքին։ 31 ✠ Եւ ընդունելով տէրն խաղողոյն տրտնջէին ընդ տանուտերն եւ ասէին՝ Զի՞ այս յետինքս մի ժամ գործեցին եւ հաւասարեցուցեր զնոսա մեզ որ կրեցաք զբեռն աւուրն եւ զերկունս։ 32 ✠ Եւ նա պատասխանի տուեալ ասէ ցմի ոմանց նոցանէ՝ Ո՛վ բարեկամ, ոչ անիրաւեմ զքեզ։ Ո՞չ դահեկանի հաւանեցար ընդ իս։ 33 ✠ Առ զքոյդ եւ երթ՝ կամիմ զայս յետինս տալ քեզ նման։

✠ Բայց

*Յայնժամ ելին առ դարակերտսն 24
‖ Կէր. իբր ։ ‖ եհաս ոք կամի զկնի իմ գալ
ես. 38. ուրացցի զանձն ՚ և առցէ զխաչ
¶ առ. իբր. և եկեսցէ զկնի իմ։
ց. 23. ‖ *Օ՛ր որ կամիցի զանձն իբր կե_ 25
ղ. 27. ցուցանել կորուսցէ զնա ։ և որ կո_
‖¶ առ բուսցէ զանձն իբր վասն իմ, գա_
17. 33. ցէ զնա ։
Յով. 12. *Օ՛րինակ ոչխարիցն մարդ՚ եմ զայ_ 26
25. իարհն ամենայն շահեցի՝ և զանձն
իբր սուտեցէ ։ կամ՝ զինչ տացէ
մարդ փրկանս ընդ անձին իւրոյ ։
*Օ՛ր գալոցէ որդի մարդոյ ընդ 27
ասք հօր իւրոյ՝ համարձակ հրեշտա_
‖¶ ապտ. կօք իւրով ։ ‖ և յայնժամ հատուսցէ_
17. 31. ցէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր ։
Ղուկ. *Ա՛յլ ասեմ՝ ձեզ՝ ‖ զի եղիցի անիւրք 28
2. 6. ՚ի միտս՝ որք աստ կան, որք ո՛չ
‖ Մատ. ճաշակեսցեն զհաս՝ մինչև տեսցեն
8. 39. զորդի մարդոյ եկեալ արքայու_
¶ առ. թեամբ իւրով ։
9. 27.

Գլ. Ժ.

‖ Մատ. ‖ Եւ ‖ կոչ զերկոտասան աշա 1
9. 1. կիրտսն՝ և զհոգիսն՝ և զ
¶ առ. հանեցէ զնեղելսն հոգս ։ և հան_
9. 28. զիւ

qui te glorificat de propria misericordia
2 * Ne multiplicetur miseria tua. postea
te festinauerunt. Non congregabor conuen-
ticula eorum de sanguinibus. Nec memor
ero nominum eorum per labia mea.
3 * Dominus pars hereditatis meae et calicis
mei. Tu es qui restituis hereditatem meam
mihi.
4 * Funes ceciderunt mihi in praeclaris. Etenim
hereditas. Benedicam Dominum qui tribuit
mihi. Etiam usque ad noctem increpuerunt me
renes mei. Providebam Dominum in conspectu
meo semper. Quoniam a dextris est mihi ne
commovear.
5 * Propter hoc laetatum est cor meum et exul-
tauit lingua mea. Insuper et caro mea requie-
scet in spe. Quoniam non derelinquis animam
meam in inferno. Nec dabis sanctum tuum
videre corruptionem.
6 * Notas mihi fecisti vias vitae. adimplebis me
laetitia cum vultu tuo. Delectationes in dextera
tua usque in finem.
7 * Exaudi Domine justitiam meam. intende
deprecationem meam. Auribus percipe orationem
meam non in labiis dolosis.
8 * Ab ore tuo judicium meum prodeat. Oculi
mei videant aequitates tuas.
9 * Proba cor meum et visita nocte.

|| Ps. 3. 17. 2. Ps. 1. 17.

astutia, quam sapientiam omnis homo non
habet. || Sapientia occultati, et thesauri invisi, quæ
utilitas in utrisque? Melior est homo qui abscondit
stultitiam suam, quam is qui abscondit sapientiam suam.
Ps. 5. * Erubescite filii meretricum testes vestri, et in
Ps. 9. 10. conventu principum assistite, et tacete: * ne erubescatis
Ps. 11. 14. peccare, et sapientiæ ejus || nolite obstare timore, ne
Ps. 14. 10. forte dicatis. Peccavimus, et quid nobis accidit triste?
Altissimus enim est patiens redditor. * Increpationem
Ps. 13. 5. super iniquitate noli esse timidus, quia homo
Ps. 9. 16. Ps. 4. 5. Ps. 9. 38. || Ps. 4. 5. Ps. 9. 38. || Ps. 4. 5. Ps. 9. 38. ||

nel mgg wtsmemm le dfre, dfnde-
lere fegkal gnig dkq . dfnde gkge
wmmggkal dkq : wd qnw mn fw :
le wdfn qnw mn ;)n :

17 * Le mmmkmg 'fnw ;)n' le kq 'fo
fndmnk ofkn. le pdzkfgme dmmefn
'fodmdfn jmfndmnk :

18 * ;)mfndmd dmmkmdn mmdkpmgfn
mmwdfnn , le mdfn gf;)n . dke
gmofke in kpmgme fmdkq qnw :

19 * Le nmw mk, gnmm' qmdn fdkpm
fmemmfdk dkpq . ll mdfn mdkd ll 1 mf.
dkq' kfdk mfofgke fmemm gmdn 17. 6.
nfmdn dmmdnfmg. mmmofke kpfnm
mjmdfk qmfnkmg mmdn mmge , le
qmfnkmgfn . le mfnn wtfmmfnn ef-
fnfgfn dkq :

20 * Lmgg mje mgg' me kjmnk' kfdk
me mofdfke le mmfge :

21 * Le dfmcjkm jofkfnn fmgm' kjm
ofnkpq' mdk gnw ;)n : ll dmmkfpmg
k mjofn dmjmg 'fo dkmm dmjofjmdn :

22 * Le mmmfgfnn qnw' le gkgkp me
me jmnfgk . le mjmdfn gmdn gjgd :

23 * Le pkn kfkfnn mje 'fo kjmnmmmjmgmk
dmmkmdn , mge ofkgkjg gmdfnnfnn mje

fmdn

ll 1 mf.
17. 6.

ll 1 mf.
20. 18.
ll 1 mf.
9. 30.
1 mf.
9. 44.

Sapientia in plateis dat vocem suam.
Clamitat in capite turbarum.

21 In foribus portarum civitatis profert verba sua dicens:
Usquequo parvuli diligitis infantiam, et stulti ea quæ sibi sunt
noxia concupiscunt, et imprudentes odient disciplinam?

22 Convertimini ad correptionem meam: ecce proferam vobis spiritum meum, et ostendam verba mea vobis.

23 Quia vocavi, et renuistis: extendi manum meam, et non fuit qui aspiceret.

24 Despexistis omne consilium meum, et increpationes meas nihil duxistis.

25 Ego quoque in interitu vestro ridebo, et subsannabo, cum vobis quod timebatis advenerit.

26 Quando irruit subito calamitas vobis, et quasi tempestas ingruit, cum tribulatione et angustia, quando invocabitis me, et ego non exaudiam?

27 Mane consurgent, et non invenient me: odio habuerunt disciplinam, et eloquium Domini non susceperunt.

28 Neque acquieverunt consilio meo, et detraxerunt universæ correptioni meæ.

29 Comedent igitur fructus viæ suæ, et suis consiliis saturabuntur.

30 Aversio parvulorum interficiet eos, et prosperitas stultorum perdet illos.

31 Qui autem me audierit, absque terrore requiescet, et abundantia fruetur sine timore malorum.

Si. 33. 9. 46. Si. 19. 14.

* Le

3 * Յե ասէ ամէն ասել ձեզ. եթէ
ոչ դարձջիք, ‖ և եղջիք իբրև ‖ 1. Կոր.
զմանկտն, ոչ մտանիցէք յարքայ- 14. 20.
ութիւն երկնից։
4 * Ումէք որ խոնարհեցուցանէ զանձն
իբրև զմանուկս զայս՝ նա է մե-
ծ յարքայութեան երկնից։
5 * Յե որ ոք ընկալցի զմանուկ մի
այսպիսի յանուն իմ՝ ինձ ընդունի։
6 * ‖ Յե որոք գայթակղեցուցանէ զմի ‖ Մարկ.
ի փոքրկանացս յուսացեալ յիս՝ հա- 9.41.
մաձեալ է նմա ե՛թէ կա- Ղ. ա՛կ.
խեցին երկան իշոյ ընդ պարանոց 17. 2.
նմին և ընկղմիցի ի խորս ծովու։
7 * Վա՛յ աշխարհի ի գայթակղու-
թե՛նց. հարկ է գա՛լ գայթակղու-
թե՛ց. բայց վա՛յ մարդոյն այնմիկ՝
յոյր ձեռն գայցէ գայթակղութի՛ւն։
8 * ‖ Յե՛թէ ձեռն քո կամ՝ ոտն գայ ‖ Ի՛ Ե՛. 5.
թակեցուցանէ զքե՛զ՝ հատ զնա՛ 30.
և ընկեա՛ ի քե՛ն. լա՛ւ է քե՛զ մա՛կ ‖ Մարկ.
ձեռանե կա՛մ կուզ մտանել ի կեանս, 9.42.
քան թէ երկուս ձեռս և երկուս
ոտս ունել, և անկանել ի հուրն
յաւիտենական։
9 * Յե՛թէ աչն քո գայթակղե-

ցու-

ցուցանել զքեզ, եւ գնալ դնել զբո-
ղեան ի քեզ. եւ երթալ քեզ առա-
ջի մարդկան ի կնութիւն. քան երկու
աչս ունել՝ եւ անկանել ի գեհե-
նի հրոյ։

Օրէնք։ Ոսկրտ. 48. 16. Մաղտ. 33. 8. Գ կոր. 19. 10. Գ կոր. 15. 4.

* Ողորմելի մարդ՝ ով արհամարհել զեղբայր քո ի մտածութեան քում. առաջ ձեզ. ‖ զի հրեշտակք նոցա յերկինս միշտ տեսանեն զերես Հօր իմոյ որ յերկինս է։

* ‖ Եւ եթէ աջի քո մատնէ զքեզ, կո-
ղարկեա ի քեզանէ զայն։

* ‖ Եւ եթէ ոտն քո զքեզ գայթակղեցուցանէ, կո-
ղարկեա ի քեզանէ զայն։

* Լաւ է քեզ մտանել ի կեանս անդամով քան զերկուս ոտս ունելով՝ եւ ընկենուլ ի գեհեն հուր։

* ‖ Լաւ է

15 * Wenn ein Mann mit einer Frau Ehebruch treibt, mit der Frau des Nächsten, sollen beide des Todes sterben, der Ehebrecher und die Ehebrecherin. 19. 18.

16 * Wenn ein Mann seine Schwester nimmt, eine Tochter seines Vaters oder eine Tochter seiner Mutter, und sieht ihre Blöße, und sie sieht seine Blöße, das ist eine Schande, und sie sollen ausgerottet werden vor den Augen ihres Volks. Er hat die Blöße seiner Schwester aufgedeckt, er soll seine Missethat tragen. 19. 13.

17 * Wenn ein Mann bei einem Weibe liegt, das ihre Krankheit hat, und ihre Blöße aufdeckt, und sie entdeckt ihres Blutes Quelle, und sie hat auch ihrer Mutter Blöße aufgedeckt, so sollen beide ausgerottet werden aus ihrem Volk. 3. 19. 5. 19.

18 * Wenn ein Mann bei seines Vaters Weibe liegt, so hat er seines Vaters Blöße aufgedeckt, beide sollen des Todes sterben, ihr Blut sei auf ihnen. 19. 15. 17.

19 * Wenn ein Mann bei seiner Schwester, seines Vaters oder seiner Mutter Tochter, liegt, und deckt ihre Blöße auf, so hat er seine Freundschaft entblößt, sie sollen ihre Missethat tragen. 18. 13. 1. 17.

20 * Wenn ein Mann bei seines Vaters Bruder Weibe liegt, und deckt seines Vaters Bruder Blöße auf, so sollen sie ihre Sünde tragen, sie sollen ohne Kinder sterben. 10. 28. 20. 23.

21 * Wenn ein Mann seines Bruders Weib nimmt, das ist eine Unreinigkeit, er hat seines Bruders Blöße aufgedeckt, sie sollen ohne Kinder bleiben. 17. 4.

զամ՝ եթէ մեղկ ինչ եղեալ ինձ ի բարկութիւն
իմ, և ես ոչ ինչ։ Այսպէս գտօղն
անդամ։

* Եւ ոչ ոք ածէ մանր կտաւ ի 21
այսպէս գտօղանդամ. այլ այսպէս
գտօղանդամութիւն ածէ։

* Այսոր այրիկն ասացեալ զորս ար- 22
քայութիւն երկնից առն ճարտա-
րի, որ կամեցաւ հանել առեալ
ի մէջ գանձից իւրոց։

* Եւ երբեք ոչ առեալ մանր՝ մաս- 24
նեալ առ նա արդարացուն մի քան
զտասնորդս։

* Երբեք ոչ ոմեք հաճոյանալ՝ 25
հրամայեաց վաճառել զինս տէրն
նորա. և գիտեմ նորա՝ և զորովիս՝ և
զամենայն որ գինչ և ոմեքեցի՝ և
հաճոյանալ։

* Եւ ոմեքեաւ ճարտար երկիր որ- 26
գանէր ուրուք և ասէր. երկայնամիտ
լեր առ իս՝ և զամ հաճոյից քեզ։

* Եւ ածեալ ոչ ճարտար ոչխար 27
գինչ՝ արձակեաց զինս. և գիտեմ
եմաղ նորա։

* Եւ եկեալ ճարտար այն էգիտ զնչ 28
ի ճարտարութեան իւրոց։ որ արար

ոչխար

ոտը ոսկի հարիւր դահեկան ։ և
կալաւ զնա խելիւքն և ասէր ։
Տաւո՛ւն ինձ, զոր պարտիս ։
29 * Բայ՝ անկեալ ծառայակցին առ
նոսա ոտքն՝ աղաչէր զնա և ասէր՝
երկայնամտի՛ր առ իս՝ և հատու-
ցից քեզ ։
30 * Նա՛ոտ ոչ կամէր ։ այլ երթեալ է-
արկ զնա ՚ի բանտ՝ մինչև հատու-
ցէ զպարտսն ։
31 * Իրև տեսին ծառայակիցքն նո-
ցա ՚զորս եղեւն, տրտմեցան յոյժ ։
և եկեալ յուցին տեառն իւրեանց
զամենայն որ եղեւն ։
32 * Յայնժամ կոչեաց զնա տէրն իւր
և ասէ ։ ծառայ չար ։ զամենայն
զպարտսն քեզ թողի քեզ՝ վասն զի ա-
ղաչեցեր զիս ։
33 * Իսկ արդ՝ ոչ էր պարտ և քեզ
ողորմել ծառայակցին քումմէ՛ոպէս
և ես քեզ ողորմեցայ ։
34 * Եւ բարկացեալ տէրն նո՛ր մատ-
նեաց զնա տանջից, մինչև հա-
տուսցէ զամենայն զպարտսն ։
35 * Այսպէս և Հայր իմ՛ որ յերկինս
է՝ արասցէ ձեզ, եթէ ոչ թո՛ղու-

զոր եւ հռոմայեցոցդ եւ ինքեանք հռոմ
ի տարոց ձերոց գրեցին ինձ ։

ԳԼՒԽ Ա.

Ա. 1. Եւ եղեւ երբ կատարեաց Յի
գրեան գալոմին, մտաբերեալ
Մարտ 1. ի սրտի իւրում ։ եւ եկն ի տանն
10. 1. հոգեառուին յոյնիանոսի յորդանանէ։
*Եւ գտանէ զՏեառն իւր ժողովուրդ
բազում՝ եւ բժշկեաց զնոսա անդ ։
Մարտ. *Եւ ետես առ ինն տարի 3
10. 2. անդրէն, գայթակղեալ գնա, եւ ասէ.
եթէ արժան իցէ ասել զայս
զկին եւ ոչ գոյ ասելոյ զնա ։
*Կատարեալ էր ինն տարի եւ ասէ. 4
Ղուկ. զկնի ելանել զերկրէ ձերմէ ։ որ
1. 27. Հաւատացէ ի զկրկնել՝ որպէս
Ղուկ. եւ ես արար գնոսա, եւ ասէ ։
2. 24. *Եւ ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք ոչ ոք 5
1. Կոր. եթէ զգայր՝ եւ երեւեցաւ զՏեառն նոյն
6. 16. եղոյց. եւ եղիցին երկոքեան ի մարմ
Ես. 52. նին մի ։
5. 31. *Կատարեալ ոչ էր երկար՝ այլ 6
մի մարդին. որպէս գոր Կ. զա
գեաց՝ մարդի մի մեռանէր ։
Ղուկ 2 (.) 26 *Կանէ գնա ։ եւ մտանէ ընդ
24. 1. այս

աղաչեցից մեզ առ Քրիստոս
մեհենից՝ և արձակեսցէ ։

8 * Ի սկզբան ասացի ես ձեզ նոյն
պատգամ՝ զոր ընկալայ ես ի Տեառնէ
արձակել զկանայս ձեր. այլ իսկ
բնաւ ոչ եւս ագահել ։

9 * Եթէ առեալ ձեզ՝ զի ամէն որ աղ- ‖ Ա Եր.
ձանիցէ զիմն իւր և ոչ մի՛ պատճա- 5. 32.
ռեսցէ, և առնիցէ այլ ինչ. և որ Ա Պետ.
զարձակեալն առնիցէ ինչ ։ 10. 11.

10 * Ի սակս զոր պատճառին իւրեանց Ա ոսկ.
այլազգիս ինչ ինչ ընել այլ և ընել 16. 18.
կին, քան զամուսնանալ ։ 1. Կորնթ.

11 * Ի՞նչ ասէ գրոցն ոչ ամենեքին 7. 10.
բաւականք են այլմ բանել, այլ
միայն սակաւք ։

12 * Օ՛ն են ամենեքին՝ որք յորովայ-
նէ մօր իւրեանց ծնան ոչխարս. և
են ամենեքին, որք ի մարդկանէ
եղեն ամենեքին. և են ամենեքին՝
որք զանձինս իւրեանց արարին
ամենեքին վասն արքայութեան երկնից.
որ կարող է առնել առցէ ։

13 * ‖ Հոգիդ մանուկ մանեցան առ Նա ‖ Ա Պետ.
մանկտի. զի ձեռն իւրեանց ի վերայ 10. 13.
նոցա՝ և աղօթս արասցէ ։ և աշա- Ա ոսկ.

կերպեն նորա սասանիլն տեսցես։

|| Կէտ. 18. 3. 14 *Եւ ոչ ոք || Թոյլ տուք մանկտ-
ացին՝ եւ մի արգելուք զնոսա գալ
առ իս, զի այսպիսեացդ է արքայու-
թիւն երկնից։

15 *Ամէն ասեմ ձեզ՝ ով որ չընդու-
նի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրեւ
զմանկտի, չի մտանիր անոր մէջ։

16 *|| Եւ առնու մանուկն զայն առաջ,
եւ զիրկսն իւր ընդ նմա եդեալ՝ օրհնէր
զնոսա՝ ի ձեռնադրելն զձեռսն իւր
յանդիման։

Կ. Ա.
|| Մատ. 10. 17. 17 *Եւ դուս ասէ գնա՝ ով Տարտանեա
Կէտ. 18. 18. գիս գտարուց՝ ամէն բանէն՝ եւմէ
կամաս ի ինձմանէ յանդիման
մտանել՝ պահեա զպատուիրանսն։

18 *Ասէ գնա զոր ունիս՝ ասէ գնա ։
|| Ա.Ե.Ե. 20. 13. || զմի սպաննանիր՝ եւ մի շնար՝ եւ մի
գողնար՝ եւ մի սուտ վկայեր։

19 *Պատուեա զհայր քո եւ զմայր՝ եւ
սիրեսցես զընկեր քո իբրեւ զանձն
քո։

20 *Ասէ գնա պատանին՝ զայդ ամե-
նայն պահեցի ի մանկտութենէ իմմէ՝ արդ
ի՞նչ ինձ պակաս կայցէ։

21 *Ասէ գնա ։ եւմէ կամաս կա-
տարեալ լինել՝ երթ՝ վաճառեա
զինչս

զնոցա՝ և մեռուկքն թաղեսցեն զմեռեալսն
ցնա. զաւնձս յերկինս՝ և եկ զկնի իմ։
22 * Իբրև լուաւ այսմանէ զգանձն, զնաց տրտմեալ, զի մեծ տուն
ցնաձս ունէր։
23 * Եւ ես ձեզ ցաւսկերսն՝ ամէն ո-
տեւ՝ ձեզ, զի դժուարաւ մտցէ մեծ-
ատուն յարքայութիւն երկնից։
24 * Դարձեալ ասեմ ձեզ. դիւրին է
մտանել մուտել ընդ ծակ ասղանի՝
քան մեծատունն յարքայութիւն Ա.Յ
մտանել։
25 * Իբրև լուան աշակերտքն՝ զար-
հացան յոյժ. և ասեն, ով ո՞վ կա-
րէ ապրել։
26 * Նայեցաւ Յ.Ն ասաց. ա-
ռանձինն մարդկանն այդ անկար է. այլ
աստ Ա.Յ ամէն կարելի է։
27 * Յայնժամ պատասխանեաց պետ-
րոս և ասէ ցնա. ահաւասիկ մեք
եթողաք զամէնայն և եկաք զկնի
քո. արդ զինչ լինիցի մեզ։
28 * Ա.ն ցնոսա ես. ամէն ասեմ
ձեզ. զի դուք՝ որք եկիք զկնի իմ,
ի վերադարձումն յաւիտեան՝ յորժամ
նստցի որդի մարդոյ յաթոռ փա-

աւազ իջոյց, եւ եղեւ անկումն նորա մեծ։

*Ձայն մի լսեցաք ողբոյ, 29
կսկիծ մեծ, լաց եւ
կոծ եւ ողբ։ Հռաքէլ
լայր զորդիս իւր, եւ
ոչ կամէր մխիթարել
զանձինս, զի չկան։

*Ասէ Տէր. Արգել զձայն քո ի լալոյ, 30
եւ զաչս քո ի յարտասուելոյ.
վասն զի վարձ ունի գործ քո։

Ա Կոր. 15. 58.

Յեր. 31. 16.

*Ասէ Տէր. Ապրեսցին որդիք քո ի 31
գերութեան։

Ա Թես. 4. 13.

*Եւ յոյս ունի վախճան քո, եւ 32
դարձցին որդիք քո ի սահմանս իւրեանց։

*Լուարուք զայս ցեղ, եւ 33
ասասցուք ի ծովս հեռաւորս.
Ցրուեաց զԻսրայէլ, եւ ժողովեսցէ զնա,
եւ պահեսցէ զնա իբրեւ զհովիւ զհօտ իւր։

*Զի ապրեցոյց զՅակոբ, եւ 34
փրկեաց զնա ի ձեռն զօրաւորի քան զնա։

*Եկեսցեն եւ գոչեսցեն ի լերինն 35
Սիոն, եւ գան առ բարիս Տեառն
ի հունդ ցորենոյ, եւ ի գինի, եւ ի ձէթ,
եւ ի ծնունդս արջառոց եւ ոչխարաց։

*Եւ եղիցի անձն նոցա իբրեւ 36
զպարտէզ ջրովի, եւ ոչ եւս
սգասցեն զամենայն։

*Յայնժամ 37

5 * Ոչ տայաք ենթա՛ր և իսպեհաք
երեսաց զկնի ժամու՝ և զհին ժա-
մու՝ արար ուղղութիւն։
6 * Եւ զմեծասիրելսդ ժամու ե-
լեալ եղեալ այլ, զի կայցէ իս-
տակ ճշմարտութիւն ձերդ կայ-
սում զօրս ցերեկի իսառնիկ։
7 * Եւ սակս զի ոչ ոք կարող զմեզ
՚ի վնասիցէ ։ ասէ ցնոսա՝ երկայն
և ուրախ յայդ ի նմանէ արժանի,
առնուցուք։
8 * Եւ երբեք երեկոյ եղև՝ ասէ Տէր
այգեպետն ցգաւառապետսն հեռուիցեա
զվարձան՝ և սուրբ զվարձս սկսեալ
՚ի յետինսդն մինչև յառաջինսն։
9 * Երբեք եկին որք զմեծասիրելդ-
ժամուն, առին մի մի դահեկան։
10 * Եւկեալ և առաջինքն համարէին
թէ աւելի առնուցուն ։ և առին
մի մի դահեկան եւորս։
11 * Երբեք առին, տրտնջէին զտանուտ
տեառնէն։
12 * Եւ ասէին՝ թէ յետինքս մի
ժամ գործէցին՝ և հաւասարեցուցե
մեզ որոյ բերաք զբեռն ։ որք գծան-
րութիւն աւուրն բարձաք և զոր-
* Եւ

* Եւ արուարձանն ելանէ մինչ՛ի 13
Տղմոնէ՛ եւ անտ . բնակէ՛ չորեքեան
զբեզ . ոչ իմանեմք մինչ անդ
արկեր քոյր իւր :
* Եւ՛ ո զբոյն՝ եւ երթայ . եթէ կամիս 14
գիտ՛ յառնոցս տալ՝ արկ՛ս եւ քեզ :
* Եթէ ելցէ ինձ իշխանութիւն յանձն 15
|| Ա Եր. առնել զինչ եւ կամիմ. կամ՝ եթէ ակն
19. 30. ըս չարչ . զի եւս առաւել եմ :
Ա՝ոչխ. * || Ա՛յսպէս երկոցեան յառնոցդ առաջ 16
10. 31. զինչ՝ եւ առաքինութիւն յառնոցդ . զի քա-
Ա ոչխ. զումն են կոչեցեալք , եւ սակաւք
13. 30. են ընտրեալք :
Ո ա
ե ե
|| Ա՝ոչխ. * || Արդ եղեալ է՝ ոչ յեղէմ՝ եւս 17
զերկնաւորութեան առաջնորդեն . եւ՝ ի
Հնաւորարձին ասէ ցնոսա :
10. 32. * Ա՛նաճառել եղանելոյ յեղէմ՝ զի որ 18
Ա ոչխ. զի մարդոյ մատեանդ քահանայա-
18. 31. պետին՝ եւ իւղոյ , եւ իւղաւորա-
տեսլեն զնա ՚ի մահ :
* Ա՛ւ մատեանդն զնա հեթանոսաց՝ 19
պղծանել՝ եւ հարկանել՝ եւ ՚ի խաչ
հանել , եւ երրորդ աւուր յարիցէ :
|| Ա՝ոչխ. * || Յայնժամ մատուցանեն նա մայր 20
10. 35. որդւոցն զեբեդեայ որդեամբ իւրե-
ամբ եւ հանդերձ , երկիր պագանել՝
և

le ſuiuirlde le ſins 'le tamaſuk :

21 * Le ſtus auk ſtus , ek'ns kuallus : auk ſtus . anuí , ek' tumyſin unpus kolus unikes lus , ek' ſins wſk' ſmaſik' , le ek' ſins wſkik' ſumkes mſk' ſmaſ :

22 * Mumuſmuſk' kus ſ'ns le auk . ins ſlusk' ek'ns ſuiuirlde . kusk' ſus muk' qeuduſk' , ſus kus ſuſuk'ns kſ: ſlus' ekkuuſlſ'ns ſus kus ekkuuk'ns kſ: ekkuuk'nuſks ſtus kuſos k'ns ſ'ns

23 * Auk ſtus ſ'ns . qeuduſk' ſus ſuſuk'ns . le ekkuuſlſ'ns ſus kus ekkuuk'ns kſ , ekkuuk'ns . tuqq' kus unegusk' ſins uſk' le ſins wſkik' ſuſik' , ins ſus muk , ugk' ukus uſtuk' 'le Sok' ſuſik' :

24 * Le ſtus kuskus ſ'ns ſuſuk'ns ſuſuk'ns 'le ekkuuk' kuſuk'ns k'ns ſ'ns : ‖ Mk. 10. 41.

25 * Ek' kuskus ſtus kus ſins le auk . ek' ſmaſik' , ek' ſuſuk'ns uqqus ſus tus . le ek'nuſk'ſ ſins ſuſuk'ns tus : ‖ Mk. 10. 42.

26 * Le uſtuk'ns ſuk' le 'le ſtuk'nuſ ek' ſ'ns . uqk' ns kuallus 'le ſtuk' ek'ns 'le ſtuk' kuſuk' 'ſtus uſtuk'nuſ :

27 * Le ns kuallus 'le ſtuk' ſuſuk'ns ſ'ns

լինել՝ եղեցի ձեր ծառայ։

Ա Թագ. 2. 7. * ‖ Արդ՝ որպէս մարդոյ ոչ է 28
պարտ առնուլ՝ այլ պարտել. և
ասաց զանձն իւր փրկութեան վտանգեալ
բազմիցս։

* ‖ Եւ թէպէտև ոչ յերկոսիցն գնա- 29
ցին զհետս տղոց ժողովրդեանն
գազանք։

‖ Մատ. 10. 46. Մարկ. 8. 35. * Եւ ասէ կոյսը երկնաւոր առ 30
Հոգեսպարտիսեան. Իբրև լուաւ նա
զայս ասացեալ՝ այրուեցաւ և ասէ
սպրդեաց մէջ զայս որպէս իմաստի։

* Եւ անբասիր սասեաց տղայն զի 31
լուացեալ տղայն և սասել այսու
գանկին և ասէին, Տէր՝ սպրդեաց
մէջ որպէս իմաստի։

* Ողորմեաս զայս կոյսաց զոր և 32
ասէ՝ զինչ կամիք՝ զի արարից ձեզ։

* Ասէ ցոյս՝ Տէր՝ զի բացցին աչք 33
մեր։

* Եւ զի ազատել զայս մեռանելոյս յաս 34
տղայն. և յայնմանէ ասեին, և
գնացին զհետս տղայն։

ՊԱՀ ԻԲ։

1 Երգ ‖ ուխտի եղեալ Տէրունի՝ ի Եկեղեցի՝ ‖ Սաղմ.
ի ժողովրդեան սուրբ՝ ի լսելոյ ձայն 11. 1.
ի բերանոց յայնմանէ՝ որ սրբականաց ի Սաղմ.
երկնից յաշակերտացն իւրոց։ 19. 29.

2 * Զի ասաց ցնա. երկայնչեայ ի գեհենի
ոչ առնուն ձերդ. և անդէն զառա-
ւելդ զիշ խաղաղ՝ և յաւուրսն մերում
ոչինչ. ըստ էնք և անէնք ինձ։

3 * Զի երկեալ ոչ ասացէ ինչ ձերդ, ա-
ռասպելք, երկեալ Տէր իբերանոց սխոյց
նէս. և մարմարիոնեայն առաքեացն գնաց

4 * Զայդ այս աղաւնոյն երկեալ՝ զի լցցէ
զառն մարդարէին՝ որ ասէ։

5 * ‖ Զառացէք զառէր ամենի, ահա ‖ Զաւոյ.
ձառասեալ զո զայ զերկիր, ևե- 62. 11.
ձեալ ինչ և յաւուրսն իշոյ։ Ովս.

6 * Զառացին առաքեալքն, և արարին 9. 9.
որպէս ետուաւ նոցա Տէր։ Ես. 12

7 * Զի ածին զէշն և զգետնին. և 15.
արկին զնոսօք ձորձս իբերանոց՝ և
նստաւ ի վերայ նոցա։

8 * Զի բազում ժողովուրդք առաս-
ձեցին զհանդերձս իբերանոց ի ճա-
նապարհին. և այլք հատանէին

տատան

սուս ի ծառայ և սպասաւանել ի
Հանապարհին։

* Եւ ժողովուրդքն որք առաջի և 9
գիսին երթային, այլաղաղէին և ա-
ղէին. օրհնեալ որ գայ յանուն
‖ Պաշ. ‖ օրհնեալ որ գայ յանուն Տեառն օրհ-
117. 26 նեալ ի բերանոյ։
Պտր. 11 * Եւ ի մտանելն նր յԵրէմ՝ ամ- 10
9. բողջ քաղաքն սաստեայն. և ասէ
Ա ած. ոմն էր սա։
19. 38. * Եւ ժողովուրդքն ասէն՝ սա է 11
‖ Պտխ. մարգարէն Յիսու որ ի Նազարէթ
11. 15. գաւղաքաղքէ։
Ա ած. * ‖ Եւ եմուտ Յիսու ի սուրբ և 12
19. 45. Տան սրսուռս զամենեսեան, որք
Ցղ. 2. վաճառէին և գնէին ի սուրբ
14. սեղանս և զսեղանս Տասնավաճառացն
կործանեաց, և զաթոռս սիրեակ-
ղաճառացն։
‖ 2. ( )ԼԲ * Եւ ասէ գնոսա գրեալ՝ ‖ սուրբ 13
14. 25. իմ սուրբ սիրելոց կոչեցի, և դուք
Եսայ. սրտիկը գիւս սղոս առաքակաց։
56. 7. * Եւ մատեան առ նա կոյրք և կուլք 14
Եր. ի սուրբսն, և բժշկեաց զնոսա։
7. 11. * Իբրև տեսին քահանայապետքն և 15
Ա ած. և դպիրք զզարմանալիսն զոր արար,
19. 40. և

և

և զնոսանսն՝ որք այսուհետեւ ի
տանջանսն ասէ՝ յայսմանէ՝ օրհ-
նեա՛ ի որջոց իւրեանց զարհուրեան։
16 * Եւ ասեն ցնա. ըսե՛, զի՞նչ ասէ
ձեզ տէր մեր։ ասէ ցնոսա՝ Ոչ՝ այլ՝ ընդ
ընդունել ձեր։ Եթէ ի բերանոյ || Պաղմ.
մկանց և ծծկանց կատարեցեր 8։ 3.
զօրհնութիւն։
17 * Եւ թողեալ զնա՝ ել արտաքս քա-
ղաքէն ի Բեթանիա, և անդ գտա։ ՅԺԶ
18 * Եւ յառաջի իրեք ցարդեամ ան- Ի.Կ։
ցեալն ի բաղարէն՝ քակտեաւ։
19 * || Եւ տեսեալ զթզենին մի ի վերայ || Պաղմ.
ճանապարհին՝ եկն ի նա՝ և ոչ է- 11. 13.
գիւն ի նմա, բայց միայն տերեւ.
ասէ ցնա, մի այսուհետեւ ի քէն
պտուղ երկայն ի յաւիտեան։ և ան-
ժամանց չորացաւ թզենին։
20 * || Իրեք տեսին աշակերտքն՝ զար- || Պաղմ.
ձացան և ասեն, Եթէ զիարդ ակն- 11. 20.
ակի ցամաքեցաւ թզենին։
21 * Պատասխան ետ՝ Յի՝ և ասէ ցնո-
սա, ամէն ասեմ ձեզ. Եթէ ունի-
ցիք հաւատս՝ և ոչ երկմտիցիք՝ ոչ
միայն զթզենւոյդ առնիցէք, այլ
եթէ և լերինդ ասիցէք՝ թաղ-
ձիր,

Ա Կեր. ձկը, և անկից ՚ի ծով. եւ կեցի։
7. 7. * Եւ զամ հաց զոր և խնդրեցիք 22
Կ՚արէ. յանկաս Տաճարում քո, առնեցէք։
11. 24. * Եւ երթալ եկին ՚ի առաջին, ինչ 23
1. Թագ. առաջ առեալ Տէրն իսրայէլ ասաց
3. 22. ելէք, դարձարարեցարուք և գերք ձեր
Կ՚արէ. զամ ՚ի տեղիս՝ և առէք։ Եւ արարի
11. 28. իրաւունք առնելոց գոյք։ և ոչ ետ
Կ՚արէ. ըստ գերեզմանի գոյք։
20. 2. * Պատասխան ետ Բէն և առ գնաց 24
Տարցոց և ետ գձեզ բան ես, զոր եղեւ
առեալք էիք, և ետ ձեզ սաղմոց
արար իրաւունք առնելոյ գոյք։
* Եւ իրաւունք գոհանալ ասէ Կր. 25
գերեզման՝ ըստ ՚ի մարդկանէ։ և տեղս
իրաւունք գոյք ինչ՝ և առէք։
* Եւ եղեւ առեալ գերեզման, առ գան 26
իրաւ գոյք ոչ Տաճարացք ասեն։
և եղեւ առեալ ՚ի մարդկանէ՝ երկեր-
Ա Կեր. ցան ՚ի ժողովրդեանէ։ Եւ զի առ-
14. 5. նելոյ գոհանալոյ իրաւ գնացաք
գի առնէին։
* Պատասխանեալ ետուն Բէն և առեն. 27
ոչ գիտեմք։ առ գնաս եղեւ, և
ոչ ես առեալ ձեզ՝ արար իրաւունք
գոյք առնելոյ գոյք։

* Եւայց

28 * Quod si primi filii eius dixerint: non
dabo hereditatem meam filiis alienigenis,
sed ipse per se et per domum patris mei
habebit eam proximus cognatus:

29 * Iste observabit ius hereditarium filiis
Israel sicut ego dico vobis.

30 * Mulier de una tribu non transferet
possessionem ad alteram: quia unusquisque
filiorum Israel adhaerebit tribui et cognationi
patris sui.

31 * Et ex omnibus quae dedit Dominus
Moysi filiabus Salphaad, nupserunt quae
voluerunt, tantum ut viris suae tribus
et familiae patris sui.

32 * Non ergo possessiones Israel
migrabunt de tribu in tribum: quia
unusquisque filiorum Israel adhaerebit
tribui et cognationi patris sui.

33 * Feceruntque filiae Salphaad sicut
praeceperat Dominus Moysi.

34 * Et nominatae sunt Maala et Thersa
et Hegla et Melcha et Noa filiae Salphaad
patruelis filiorum Joseph.

Hic liber habet versus 34.

H * Incipit 20.

* Իբրև մերձեցաւ դաւինսակ պո- 34
ղոյ՝ առաքեաց զծառայս իւր առ
վնակն՝ առնուլ զպտուղս նորա։
* Եւ կալեալ վնակացն զծառայս 35
նր, զոմն սատկեցին, զոմն սպան՚ին,
և զոմն քարկոծեցին։
* Կրկնեալ առաքեաց այլ ծառայս 36
բազումս քան զառաջինսն. և ա-
նպէս նոցա նոյնպէս։
* Յետոյ առաքեաց առ նոսա զոր- 37
դի իւր, և ասէ. Երկնչեսցին
զորդւոյ իմոյ նոսին խնդ։
* Իսկ վնակքն իբրև տեսին զոր- 38
|| Ալ այլ դին, սակս ընդ միմեանս || սակ ա-
26. 3. նոցին։ Եկայք սպանցուք զսա և
27. 1. կալցուք զժառանգութիւն նորա։
Յօգաս. * Եւ առեալ Հանին զնա արտաքոյ 39
11. 53. քան զայգին՝ և սպանին։
* Ո՞ր ուրեմն եկեսցէ տէր այգ- 40
ւոյն՝ զինչ արասցէ վնակացն այ-
նոցիկ։
* Ասեն ցնա, զչարսն չարս կո- 41
րուսցէ, և զայգին տացէ այլոց վճա-
կաց, որք տացեն նմա զպտուղսն ի
ժամու իւրեանց։
* Ասէ ցնոսա Յիսուս՝ Երբէք ըն- 42
Թեր-

թերցեալ ձեր՝ ի գիրս. ‖ զվէմն՝ զոր || Գործ.
անարհեցին շինօղքն, նա եղեւ գլուխ 117-22.
անկեան. ի Տ՚է եղեւ այս. եւ է սքան- Գործ.
չելի յաչս մեր. 4. 11.
43 * Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ՝ զի բարձ- Հռոմ.
ցի ի ձէնջ արքայութիւն Աստուծոյ. եւ տա- 9. 33.
ցի ազգի, որ առնիցէ զպտուղս նորա. 1. Պետ.
44 * Եւ որ անկցի ի վէմդ այդ՝ 2. 7.
առնիցի, փշրեսցի, եւ յորում վէմդ անկ-
ցի, հոսեսցէ զնա.
45 * Եւ երբ լուան քահանայապետքն՝
եւ յաղքն՝ եւ փարիսեցիք զառակս
զայս, գիտացին թէ ՚ի սա նոցա ասաց.
46 * Եւ խնդրէին զնա ունել, բայց եր-
կեան ՚ի ժողովրդոցն, զանազի երբե-
զի մարգարէ ունէին զնա.

ԿԱ. ԻԱ.

1 Եւ արձակ պատասխանի եւս Յի՚
եւ ասէ զնոսա առակօք.
2 * Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից ‖ Ա Թես.
առն թագաւորի, որ արար հար- 14. 16.
սանիս որդւոյ իւրում. Յայտ.
3 * Եւ առաքեաց զծառայս իւր կո- 19. 9.
չել զկոչեալսն ՚ի հարսանիս, եւ
ոչ կամեցան գալ.

* Quæstum mundum mei de- 4
mon' le mal. mundi Sanctæ
legis. usquequo qui[illegible] mun-
danitati, quæ[illegible] sui' le mun-
dane glorientur. le malitiam fili
mundani. Leui[illegible] le Sapientiam:
* Le tempus mendacium qui mihi 5
mundani hæc[illegible] mihi le Laudem hæc:
* Le mise humilis dominus tuus 6
Detundatis, le mundis:
* Inde Domenedo hæc[illegible] 7
mundanum. le mundum quare hæc
le mundum quotidie qui[illegible]
mihi le qui[illegible] tuum mihi:
* Justum mal' dominus hæc. 8
Sapientiæ mundanæ hæc, le Sanc
Laudem mihi mal mihi:
* Qui' legem mundi tuum Dominum 9
Sui. le qui[illegible] mundum qui[illegible]
hæc[illegible] le Sapientiam:
* Le legem dominedo le Domi- 10
nus, dominationis qui[illegible] mihi
qui[illegible] le qui[illegible] qui[illegible] le
qui[illegible] Sapientiæ qui[illegible]:
* Le dilectum Domenedo Sanct 11
qui[illegible], tuum mei qui

illi

մի որպ ոչ էր գրեցեալ հանդէպ
հարսանեացն։

12 * Եւ ասէ ցնա. Ընկեր՝ զիարդ
մտեր այսր ոչ հանդերձեալ հանդէպ
հարսանեացն. եւ նա արգիտացաւ։

13 * Յայնժամ ասէ ծառայիցն
գտարարացն. || կապեցէք զոտսն || Կէտ.
զնա եւ զձեռսն՝ եւ հանէք զնա ի 8. 12. Լ
խաւարսն արտաքինս. անդ եղկ 13. 42.
լայր եւ կրճտել ատամանց։ Կ արբ.

14 * Զի բազումք են կոչեցեալք՝ եւ 25. 30.
սակաւք են ընտրեալք։

15 * || Յայնժամ գնացեալ փարիսե- || Ի Ե.
ցիքն առին խորհուրդ զիարհանել զնա Կ արբ.
բանիւք իւրեանց։ 12. 13.

16 * Եւ առաքեն առ նա զաշակերտս Կ ասէ.
իւրեանց հերովդիանոցն հանդերձ՝ 20. 20.
եւ ասեն. Վարդապետ՝ գիտեմք զի
ճշմարիտ ես. եւ զճանապարհն Աստ-
ուծոյ ճշմարտութեամբ ուսանես, եւ ոչ
է քեզ հոգ զոումէ. զի ոչ հայիս
դէմս մարդոյ։

17 * Ասա՛ մեզ ուստի կարծիս թէ հարկ
արքայի հարկս տալ կայսեր՝ եւ ոչ

18 * Գիտաց Յի զչարամտութիւնս նոցա

դոյսա՛ւ ասէ. զի՞ փորձէք զիս կեղ-
ծաւորք։
* Ցուցէք ինձ զդահեկան հարկին։ 19
եւ նոքա մատուցին նմա զդահեկան մի։
* Եւ ասէ ցնոսա Ցի՞ն պատ- 20
կեր սա կամ գիր։
* Ասեն կայսերք։ յայնժամ ասէ 21
|| Հաւմ. ցնոսա։ || Տուք այժ՛ զկայսերն,
13. 7. կայսեր. և զԱ՛ստն Ա՛ստ։
* Եւ լուեալ զայսմանէ զարմացան. և լա- 22
ւին գնա և գնացին։
* Յայնմ աւուր մատուան առ նա 23
|| Մրկ. սադուկեցիքն, որք ասէին չա՛ր || 12. 18.
23. 6. չեր յարուածի, հարցին ցնա։
|| 2.( )ղէ * Եւ ասեն, վարդապե՛տ մովսէս ա- 24
25 6. սաց՝ || Տէ՛ր որ մեռցի անորդի, ա-
|| Մրկ. րասցէ զկինն նորա եղբայր նո՛ր. և
12. 19. յարուսցէ զաւակ եղբօր նորում։
|| ոկ. * Էին առ մեզ եղբարք եօթն ա- 25
20. 28. ռաջինն արար կին՝ և մեռաւ. և
զի ոչ ունէր զաւակ, եմուտ կինն
նո՛ր եղբօր նորում։
* Նոյնպէս և երկրորդն, և երրորդն, 26
մինչև ցեօթեներորդն։
* Եւ առաջինն մեռաւ և կինն 27
* Ապ՛ էլ յարուածի որ յեօթանցն 28
եղիցի

* եղիցի քա՛ կին. զի առնեսցին կա-
նայք զքա՛ կին։
29 * Պատասխանի եւ ասէ ցնոսա Յի՛ս եւ ասէ.
մոլորեա՛ք՝ ոչ գիտէք զգիրս՝ եւ ոչ
զզօրութի՛ն Աստուծոյ։
30 * Օ՛ր յարուցեալ ոչ կանայք առ-
նուն՝ եւ ոչ արուք լինին. այլ են
իբրեւ զՀրեշտակս յերկինս։
31 * Այլ վասն յարուցեալ մեռելոց
ոչ՞ ընթերցեալ էք զասացեալսն
ձեզ Աստուծոյ։
32 * Ես եմ Աստուած Աբրահամու՝ Աստուած Իսա-
հակայ՝ եւ Աստուած Յակոբայ։ եւ չէ 6.
Աստուա՛ծ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց։
33 * Իբրեւ լուան ժողովուրդքն, զար-
հանային ընդ վարդապետութի՛ն նո՛ր։
34 * Իսկ փարիսեցիքն իբրեւ լուան ե-
թէ պատասխանեցոյց զսադուկեցիսն,
ժողովեցան ՚ի միասին։
35 * Եւ էհարց միոմն ՚ի նոցանէ զնա Մարկ.
փորձելով եւ ասէ։ 12. 28.
36 * Վարդապե՛տ՝ որ պատուիրանքն Ա՛ ասէ.
մեծ՝ յօրէնսն։ 10. 25.
37 * Եւ Յի՛ս ասէ ցնա. Սիրես զՏէր Աստուա- Բ.Օրէն
ծո՛ց քո յամենայն սրտի՛ քումմէ՝ եւ յամե՛ն 6. 5.
անձնէ քումմէ՝ եւ յամե՛ն մտաց քոց։

* Ἐὰν δὲ ἀδύνατα τὰ ἀναφερόμενα ἀπ- 38
αἰτήματα ᾖ.

‖ Λαμ. * Ἐπιζητοῦμεν τοίνυν εὑρεῖν ‖ πόσων 39
19. 18. ἐλαιῶν φύσεών ἐστι ἡ ἐμπορία ἡμῶν ἢ
Ψαφ. * Ἔστω ἐμπόρια τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ 40
12. 31. ὀκτὼ τὰ πλησιάζοντα ἀλλήλοις ἐμπόρια
* Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς ἐμπορίας ἑκάστης ἐξ 41
ἑνὸς γίνονται ἐξ καὶ ἑπτά·
* Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν 42
πρὸς ἀλλήλας· πολὺ γὰρ μᾶλλον
* Καὶ γὰρ ἐξ καὶ ‖ ἑπτὰ ἐμπορίαι ἀπὸ 43
ἑνὸς μέχρι ἑπτὰ γίνονται ἐξ καὶ εἴκοσι·
‖ Ψαφ. * ‖ Καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἐπὶ τοῦ τέλους 44
20. 41. κειμένων ἐμπορίων ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν
‖ Ψαφ. ἐν ἀναπαλαιστικῷ μέτρῳ ἐστί·
109. 1. * Καὶ ἐπὶ μὲν ἑπτὰ ἀπὸ ἑνὸς ἑπτὰ 45
ἐμπορίαι πρὸς ἄλλας ἑπτά·
* Ἐὰν πάλιν ἐμπορίαι δύο ἄλλαι ἀπο- 46
καταστῶσι μετὰ τὰς ἑπτὰ ἐν ἐμπορίᾳ τῇ
μιᾷ καὶ εἰκοστῇ ἀπὸ ἑνὸς μέχρι ἑπτὰ·

Κεφ. ιθ.

Λ. Ο. * Ἐπιζητοῦμεν εὑρεῖν ἐν ποίῳ ἀπὸ 1
ποίου σημείου ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναπαλαιστικὴ
ἐστι· καὶ πάλιν
Ἐπ. * Ἐπὶ ποίαν ἀπόστασιν ‖ ἀπὸ 2
8. 4. σημείου

αὐτοῦ εἰς ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

3 * Ὁ δὲ λαβὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἐξαπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 15. 10.

4 * Ἐκεῖνοι δὲ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 11. 46.

5 * Καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. 12. 8.

6 * Τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. 15. 39.

7 * Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε; λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; 11. 43.

8 * Καὶ πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. 20. 46.

9 * Ἐζήτουν κρατῆσαι αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν. 20. 19.

10 * Καὶ ἀποστείλαντες παρετήρησαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι. 20. 20.

11 * Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν κῆνσον δοῦναι Καίσαρι ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; 20. 21.

ὑπο-

սպասաւոր ։

12 * ‖ Ա՛ր գործարուցանէ զանձն իւր ընդ
նարշեցի . և որ խոնարհեցուցանէ
զանձն՝ գործարուցի ։

13 * Ա՛ւ այ ձեզ գրագէտ և փարիսեցւոց
կեղծաւորք , զի փակէք զարքայու-
թիւն երկնից առաջի մարդկան .
ձեք ոչ մտանէք . և որոց մտանելն՝
չարայք ընդ մտանել ։

14 * Ա՛ւ այ ձեզ գրագէտ և փարիսեցւոց
‖ Ա՛րկ. կեղծաւորք ։ ‖ զի ուտէք զտուն
12.40. այրեաց . պատճառանօք երկարէք
‖ ա՛ռ. զաղօթս , վասն այն առնէք դատաս-
20. 47. ան քննդունելիք ։

15 * Ա՛ւ այ ձեզ գրագէտ և փարիսեցւոց
կեղծաւորք . զի շրջիք ծով
և չոր ցամաք առնել հեթանոս մի
և յորժամ լինիցի , առնէք զնա որ-
դի գեհենին կրկին քան զձեզ ։

16 * Ա՛ւ այ ձեզ առաջնորդք կոյրք . զի
ասէք՝ որ երդնուս ՚ի տաճարն չէ
ինչ . բայց որ երդնուս ոսկւոյն՝ որ
՚ի տաճարին՝ պարտական է ։

17 * Ա՛րուարք և կոյրք՝ զի՞նչ մե՛ծ է ա-
կիւն , եթէ տաճարն , որ սրբէ
զոսկին ։

* Յա-

18 * Նա որ երկնաւ՝ երկանցն չէ հնազանդեալ, այլ որ երկնաւ՝ հպատակողն՝ որ՝ ի վերայ տապալչ՝ արժանչ:

19 * Ուստի, և կոյսք՝ զինչ մեծ չէ պատուհասն, եթէ անկանիցի որ ի բերանոյ գազանին:

20 * Ասէ որիշ՝ որ երկոսեան՝ հանգչին, երկուսեան՝ հնաւ և յաւիտ՝ որ՝ ի վէր նիստ:

21 * Նա որ երկոսեան՝ հատանչն, երկուսեան՝ հնաւ և՝ ի բանակիչ տապա:

22 * Նա որ երկոսեան յերկինս՝ երկուսեան յանդունս Ա.Չ. և յայտ որ տապա՝ ի վերայ տապա:

23 * Ա այ ձեզ ինդրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի ատատարկէք զտասանորդ անեսի՝ և զանիսի՝ և զչամինի՝ և զլաւնին. և ի ձեզ զձգանդ ձգանդ օրինացն՝ զդատաստանն՝ և զողորմածն՝ և զհաւատն՝ և զայս արժան էր առնել՝ և զայն չձգանել: ՚Ա մատ. 11. ՚42.

24 * Կուրացեալք կոյսք, որք զմիժ ածէք քամէք՝ և զուտս կլանէք:

25 * Ա այ ձեզ ինդրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի սրբէք զարտաքինն գաւաժակին և պատուականին. և՝ ի ներքոյ լի՛ են յափշտակութեամբ, և

Ea quæ sunt eidem æqualia : inter se sunt æqualia.

Si duæ rectæ lineæ æquales ad rectos angulos 26
quibuscunque rectis lineis insistant, æquales
inter se angulos continebunt.

Si in duas rectas lineas æquales recta linea 27
incidens æquales inter se alternos angulos
faciat, parallelæ inter se erunt rectæ lineæ.

Si recta linea in duas parallelas rectas lineas 28
incidens, extrinsecus angulum interno et
opposito et ad easdem partes æqualem faciat,
aut internos et ad easdem partes duobus rectis
æquales, rectæ lineæ inter se parallelæ erunt.

Quæ eidem rectæ lineæ parallelæ sunt, et inter 29
se sunt parallelæ.

Si recta linea duas parallelas rectas lineas 30
secet, alternos angulos inter se æquales faciet,
et extrinsecus angulum interno et opposito et
ad easdem partes æqualem, et internos et ad
easdem partes duobus rectis æquales.

Si recta linea rectam lineam secet, et duos 31
angulos duobus rectis minores faciat, duæ
rectæ lineæ productæ ad infinitum inter se
concurrent.

Si in duas rectas lineas recta linea incidens 32
duobus rectis æquales angulos faciat, parallelæ
inter se erunt rectæ lineæ.

Trianguli omnes tres angulos duobus rectis 33
æquales esse demonstrabimus, et quadrilateri
quatuor.

Omnis

34 * Եւ ասէ այրումն ոչխարասէր եւ ա-
րարեալ աւազ վիրապացն՝ եւ ի-
մաստուն՝ եւ ըմբռնող՝ եւ ի-
մաստասէր, եւ իմաստակ՝ եւ
ապուշասէր, եւ ի մտացն՝ եւ
ի մտացն ապիկայութիւն ի-
մոյ ձեզ, եւ հալածեցէք ի քա-
ղաքէ ի քաղաք։

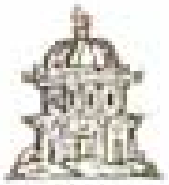
35 * Մարթա զի եկեսցէ ի վերայ ձեր
ամէն արիւն արդար հեղեալ երկրի-
ի յարկեան արիւն արդարոյ Աբելի
զատկեան ‖ զարկարոյ արեան քա- 4. 8.
րեայ՝ զոր սպանէք ընդ միջ ‖ Հեր
սրբոյն եւ սրճարանին։ 11. 4.

36 * Ամէն ասեմ ձեզ՝ եկեսցէ այն ‖ Հ'ամ
ամէն ի վերայ այգեայ այսորիկ։ 24. 22.

37 * ‖ Երուսաղէմ, Երուսաղէմ՝ որ կոտորես զմար- ‖ Կ ոչ
գարէս՝ եւ քարկոծ առնես զառա- 13. 34.
քեալս առ քեզ։ քանիցս կամեցայ
հաւաքել զորդիս քո՝ որպէս զի
հաւաքէ հաւ զճուտս իւր ընդ
թեւս իւրեանց։ եւ ոչ կամեցար։

38 * Ահա տունն ձեր լքեալ ձեզ աւեր-
ակ արարեալ։

39 * Քանզի ասեմ ձեզ՝ զի ոչ տեսա՛ք ա-
պայեցէք զիս յայսմհետէ, մինչեւ
ասիցէք օրհնեալ եկեալ յանուն Տե-
ր։

ԿԱ: ՅԿ:

ԼՒ: Եւ ելեալ արուարձս ՚ի Հոս- 1
Ի Մատ. չաքէ զեացն՝ եւ մնալոյն ա-
13. 1. չակերտեն ցուցանել ՚ուր զՀիւս-
ած ասացին։
Ղ ամէն. * Լուա պատասխանի եւ ասէ 2
21. 5. ցնա. տեսանէք զայդ մեծ տունս
Ի Ղ ամէն շէն՞ ոչ մնայցէ այդր քար ՚ի
19. 44. քարի վերայ՝ որ ոչ քակտեսցի։
* Լուա ելեալ նմանէ ՚ի լերինն Ձի- 3
թենեաց. մնացին առ նա աշա-
կերտքն առանձինն, եւ ասէին. ասա
մեզ՝ երբ լինիցի այդ. եւ կամ զինչ
նշան իցէ քոյոյ գալստեանն, եւ
վախճանի աշխարհիս։
*Պատասխանի եւ ՚ասէ՝ եւ ասէ ցնա- 4
Ի Կոչ. ա։ զգոյշ լերուք՝ գուցէ ոք զձեզ
5. 6. խաբեսցէ։
Կոչ. 2. * Զի բազումք գայցեն յանուն իմ, 5
18. եւ ասիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոս. եւ
զբազումս մոլորեցուսանիցեն։
* Լսեսջիք պատերազմունս՝ եւ զլ- 6
նութիւնս պատերազմացն։ զգոյշ լե-
րուք, մի խռովիցիք, զի պարտ է լի-
նել այսմ ամենի այլ չեւ է կատարած։
* Ցա-

7 * Յարիցէ ազգ յազգի վերայ՝ և թագաւորութիւն ՚ի թագաւորութիւն ։
Երկրշին տալք՝ և սովք՝ և մահք՝ և սաստկութիւնք՝ և սաստկութիւնք ՚ի տեղիս տեղիս ։
8 * Սակայն և սքա ամենայն սկիզբն ցաւոց է երկանց ։
9 * ‖ Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ ՚ի տանջութիւն ։ և սպանանիցեն զձեզ ։ և եղիջիք ատելիք յամենայն ազգաց վասն անուանն իմոյ ։ ‖ Աստ. 10. 17. ‖ Աստ. 21. 12.
10 * Եւ յայնժամ գայթակղեսցին բազումք ։ և միմեանս մատնեսցեն ։ և միմեանս ատեսցեն ։ Յով. 15. 20. ‖ 16. 2.
11 * Եւ բազում սուտ մարգարէք յարիցեն ։ և զբազումս մոլորեցուսցեն ։
12 * Եւ վասն բազմանալոյ անօրէնութեան ցամաքեսցի սէր բազումց ։
13 * Այլ որ համբերեսցէ հասցէ ։
14 * Եւ քարոզեսցի աւետարանս այս արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս ՚ի վկայութիւն ամենայն ազգաց, և ‖ Աստ. 13. 14. ապա եկեսցէ կատարած ։
15 * ‖ Եւ՝ որ՝ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածոյն ։ որ ասացեալն է ‖ ՚ի Դանիէլ մարգարէէ ։ ‖ Աստ. 21. 20.

զի կայցէ՝ ի տեղւոջէ սրբոցդ։
որ բնակեալ է ի վեր աստ։
* Եւ յաւուրսն՝ որ ի հոլմասոնէն է՝ 16
գեր՝ փախեցեալ է Լեղեոն։
* Եւ ասէ՝ ի մտանել կայցէ՝ մի ինչ 17
առնուլ ինչ՝ ի տանէ իւրմէ։
* Եւ որ յանկի ինչ՝ մի դարձցի 18
գեռ առնուլ զգեստս իւր։
* Վայ մայր ինչ յայնոսիկ՝ եւ սոցին 19
առնոյ յաւուրսն յայնոսիկ։
* Եաւօթա կացէք՝ զի մի ինչ փախս 20
|| Մարկ. լինիցի ձեր ձմերայն։ || եւ մի՝ ի
ի. 12. շաբաթի։
* Ով ինչ կայցէ յայնժամ՝ նեղութիւն 21
մեծ՝ որպիսի ոչ եղեւ՝ ի սկզբանէ
արարածոց աշխարհիս՝ մինչեւ յայսմ
եւ ոչ այլ ինչ։
* Եւ եթէ ոչ կրճատեսցէ աւուրցն 22
այնոցիկ՝ ոչ այրիցէ ոք զամենայն մարմինս։ այլ
վասն ընտրելոցն կրճատեսցին աւուրքն
ձմերայնոյն աւուրցն այնոցիկ։
|| Մատթ. * || Եւ յայնժամ՝ եթէ ոք ասիցէ ձեզ՝ 23
ի. 21. աստուածային աստ՝ կամ անդ՝
|| Մարկ. մի հաւանայցէք։
ի. 23. * Ով յարիցեն աստուածք ի 24
սուտ մարգարէք՝ եւ տացեն նշանս
եւ զարս

մեծամեծս՝ և պրեհետոս, մինչև
մկրտեցուսանել ամ ի Տեառնէ եղեալ
և գիտասցուսն։
25 * Ետ յառաջագոյն ասացեալ ձեզ։
26 * Եթէ ոք ամ ասիցէ ձեզ. ահա
աստի քրիստոսն է՝ մի հաւատասջիք.
և եթէ ասիցեն ցամբարսն՝ մի հա-
ւատասջիք։
27 * Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ
յարևելից՝ և երևի մինչև յարև-
մուս, այսպէս եղիցի գալուստն
որդւոյ մարդոյ։
28 * Ուր որ դիակն իցէ, անդր ժո- Ղկ. ամ.
ղովեսցին արծուիքն։ 17. 36.
29 * Իսկ անդրանկի յետ նեղութեանն Ղամո-
աստեղքն աստղից արեգականն խաւա- 13. 10.
րեսցին. և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր. Ղես. 32
և աստեղք անկցին յերկինից. և զո- 7.
րութիւնք երկնից շարժեսցին։ Ես. ամ.
30 * Եւ տացի երևեսցի նշանն որդւոյ 2. 10. և
մարդոյ յերկինս. և յայնժամ կո- 3. 15.
ծեսցին ամենայն ազգք երկրի։ Իսկ. ամ.
Եւ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ի 13. 24.
ամպս երկնից զօրութեամբ և Ղկ. ամ.
փառաւք բազմօք։ 21. 25.
31 * Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր Ես. ամ.
Ա ամ- 1. 7.

Մա. իբր. մոլոր մեծաւ ժուխլուցն զգուա-
15. 52. ցեալս ոչ ինչ ՚ի բաղդ Տղայոյ՝ ՚ի ծա-
1. Ցնծ. գաւ եղիցեն մինչև ՚ի ծագս տղայն:
4. 15. ※ Եւ ելիցեն սուտ մատուռք զա- 32
ռանցն. զի յորժամ ՚ին ատեան կուռ-
քացն, և սեղան ցցուիցի, զե-
ռեք՝ ՚ի մէջ ածիցէ:
※ Ոչնչացուս և իմ յորժամ սեաւ 33
ծոցէ զայս սաղմոս՝ գիտասցի
՚ի մէջ ածէ ՚ի ջուրս:
※ Մի սուտ ձեզ՝ եթէ ոչ սպանցէ 34
զայր այր՝ մինչև այս ամ եղիցի:
Ա Մակ. ※ Եւ ելիցեն և եղիցի սպանցեն. և 35
13. 31. բանք իւր մի սպանցեն:
※ Այլ մի առնէր զայս գործել և ա- 36
նա՝ զայր զգուտ, ոչ ՚ի ջեղումն եղի-
ցեն՝ և ոչ զայլ բայց մարդ Տայր:
Մաղա. ※ Եւ ոչ առնէր ծայր, տղայոյս 37
7. 7. եղիցի զաղաւնան զայրոյ մարդոյ:
Ա Սակ. ※ Ով զայս եղեւ յառնցեն՝ զբ 38
17. 26. յառնայ զայն զգուշելոյն, առնէն
և բանիւն, կամացս առնէն՝ և ա-
զատ լինիցի, մինչև յորն յորում
եղիցեա ՚ին ՚ի տաճարին:
※ Եւ ոչ գիտացին՝ մինչև եկեալ զբ- 39
հեղեալն՝ և եղաւրէ զամենեցունցն
այս

այս երկոցն եւ գառնասուն որովայ
նոցդ։
40 * Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ. Ահա
գրասիրն, աստ անդ, եւ միւսն ասիցէ
41 * Ես եթէ երկոսին ասացեալ ի մեծ ե
կեղեցւոյն, աստ առնդ, եւ միւսն ասիցէ։
42 * Ալէլուիա կայցէ. զի ոչ գիտէք
յորում ժամու տէրն ձեր գայ։
43 * Այսու գիտացէք՝ || եթէ գիտէր || Ասէ.
տանուտէրն, յորում պահու գող 13. 33.
գայ, հսկէր, եւ ոչ ասէր տակն հա || ասէ.
տանել զտունն իւրոյ։ 21. 39.
44 * Վասն այսորիկ եւ դուք երկերե
սաքարք՝ զի յորում ժամու ոչ
սպասեսջիք՝ գայ որդի մարդոյ։
45 * Ով իցէ հաւատարիմ ծառայ
եւ իմաստուն, զոր կացոյց Տէր իւր
ի վերայ ծառայից իւրոց՝ տալ նո
ցա պէտսն ի ժամու։
46 * || Երանի՛ ծառային այնմիկ զոր || Ասէ.
եկեալ տէրն գտանիցէ արարեալ 16. 15.
այսպէս։
47 * Ամէն ասեմ ձեզ՝ զի ի վերայ ա
մենայն ստացուածոց իւրոց կացուսցէ զնա։
48 * Եթէ երկերես ոմանք ծառայքն ի
սրտի իւրում՝ ասիցէ իւր յաղագ գալ

* Եւ սկսանիցին հարկանել զձա- 49
ւագակիցս իւր. ուտիցէ և ըմպիցէ
ընդ արբեցօքս։
* Գայցէ տէր ծառային այնորիկ 50
յաւուր յորում ոչ ակն ունիցի. և
|| Ոչ եր. ի ժամու յորում՝ ոչ գիտիցէ։
13. 42. * Եւ կտրեսցէ զնա ընդ մէջ. և զբաժ- 51
Ոչ այլ. նին նորա ընդ կեղծաւորս դիցէ։
25. 30. || անդ եղիցի լալ և կրճել առամանցն։

Ժ Ը։ ԺԱ։

Եւ յարուցեալ անտի եկեսցէ ի 1
երկիրս սահմանս հրեաստանց. որոց
առեալ զյորդանան ի կողմանց երկիր
ընդ առաջ փեսային՝ և հասանիցէ։
* Էնդէ՝ ի հասանել ժամուրջ երկիր, և 2
հնդէ իմանասցեք։
* Ելանիցին առին զդաստեղան, և 3
զձէն ընդ երկանս ոչ բարձին։
* Եւսկ իմանասցին առին ձեզ ա- 4
նունք ընդ դաստեղան երկանց։
* Եւ ի լսելն փեսային՝ տրտնջեցին 5
առնեղբարքն՝ և ի քուն անկան։
* Եւ ի մէջ գիշերին եղեւ բարբառ՝ 6
ասէ փեսայ գայ՝ արիք ընդառաջ
նորա։

* Յայն-

7 * Զայնեսցուք յարկեսն նմա՝ երկրպագեսցուք
և կացցուք զտապարակ ներքինոյ։
8 * Արի Տէր ի հանգիստ քո, դու և տապարակ
սրբութեան քոյոյ Ձերդ, զի ահա
ակնկալեսցուք քումոյ բերկրութեան մեր։
9 * Սաղմոսասացն եղիցին ի հանդերձ արդարութիւն
և սուրբք քո ցնծասցեն ցնծութեամբ։ վասն
զոր ոչ բաց զերեսս քո ի Քրիստոսէ
քում՝ և ի զաւակէ ծառայի քոյ։
10 * Երդեցաւ Տէրն ճշմարտութիւն Դաւթի
և ոչ դարձցի ի նմանէ զայն զոր
ինչ ասաց ի հարսանեացն, և ի բանից քո
իմոց։
11 * Եթէ պահեսցեն որդիք քո զկտակարանս իմ և
զվկայութիւնս զայսոսիկ զոր ուսուցից զնոսա։ Ի՛ Ի՛ բաց մեզ։
12 * Սաղմոսասացն եղև ասէ Տէրն
առաքեալ Ձերդ՝ Եթէ ոչ գիտեալ գձերդ։
13 * Ընտրեաց Տէրն զՍիովն՝ զի ոչ գիտէր Սիոն 13. 33.
գօրէն՝ և ոչ գՏէրն։
14 * Սոյնպէս այր մի գնացեալ ի տուր Ա՝ ՚ա՚
աշխարհ, կոչեաց զծառայս իւր, 19. 12.
և ետ նոցա զինչս իւր։
15 * Ամենեցուն հնոյ քոյոյ, և ոչ
մնաց երկուս, ոչ մնաց մի. իբրև
քանդեսցէ ընդ իւրոյսէրն և գնաց։
16 * Ընդառ ակնկալեալքն ոչ էին

գինեգործ՝ գոլծեաց տոքոջ՝ և շահե-
ցաւ ոչխա հինգ։
* Ասացեալ և որ գերիցուն, շահե- 17
ցաւ ոչխա երկուս։
* Եւ որ զմին էառ, գնաց, փորեաց 18
գերիսն, և ծածկեաց զարծաթն Տ֊ե
իւրոյ։
* Յետ բազում ժամանակի գայ 19
Տէր ծառայիցն այնոցիկ՝ և առնէ
հաշիւս ընդ նոսա։
* Եւ մատեալ՝ որ զհինգ քան- 20
քարն էառ՝ մատոյց ոչխա հինգ
քանքարս՝ և ասէ. Տ֊է հինգ քանքար
ետուր ինձ, արդ ահաւադիկ հինգ այլ
եւս քանքարս՝ ընդ սոսին շահեցայ։
* Ասէ ցնա տէրն իւր֊ոչխարն ծա- 21
ռայ՝ բարի և հաւատարիմ՝ որպէս
ան՝ ընդ սակաւուկ հաւատարիմ եղեր,
ընդ վերայ բազումս կացուցից զքեզ
մատ յուրախութիւն Տ֊ե քոյ։
* Մատեալ և որդ զերկուս քան- 22
քարսն ասէ՝ Տ֊է երկու քանքարս ետուր
ինձ, ահաւադիկ երկու այլ քանքարս՝ զոր
ընդ վերայ շահեցայ։
* Ասէ ցնա Տէր իւր֊ոչխարն ծառայ՝ 23
բա֊

քարի, և հաւատարիմ պահեաց
ի սակաւուն հաւատարիմ եղեր, ի
վերայ բազումս կացուցից զքեզ.
մուտ ընդ ուրախութիւն Տեառն քոյ:

24 * Մատուցեալ և որ միայն տասնդրամն
առեալ էր, և ասէ. Տէր՝ գիտէի,
զի այր դու խիստ եղեր. հնձես, զոր
ոչ սերմանեցեր. և ժնջես, ուր-
ոչ ցաներ զգեզ:

25 * Եւ ասեն, զտասն և ունեցեալն
զդրամսդրամն ետ գեղեցիկ. այլ՝ ասա-
ցեն ցոյժ զգեզ:

26 * Ասացանէր եւս ասէն, և ասէ
ցնոսա. Ասացայ ձեզ եթէ ամենայն
ումեք հնձէ՝ ասացեն ոչ սերմանեցեր.
և ժնջել՝ ասացեն ոչ տեսանէր:

27 * Պարտ էր զքեզ տալդ զդրամսդ
իմ՝ ի սեղանաւորսն. և ելեալ եւս
առեալ արծաթովք զհնձէ զիմն:

28 * Եւ այլ ասէ՝ ի զնալն, զբարձրացայ
և ուրեք գնայ, որ ոչնչեցի զտասն || Եբ.
դրամսդրամն: 13. 12.

29 * || Ոչ ոք անձնացեալ, որ ոչնչեցի տուն || Պատ.
կամ եղբարս և կամ քոյրս, կամ 4. 25.
զտաս ոչնչեցին, զտասդրամ ի ձեռանէ: || ասէ.

30 * Եւ զնացեալ տասնամեայ հասէր 8. 18. L
I 4 ի 19. 26.

ի խաւարն արտաքին. անդ լինիցի
լայ՝ և կրձիտ ատամանց։
* Եւ յորժամ եկեսցի որդի մարդոյ 31
փառօք իւրում՝ և ամենայն հրեշ-
տակք նորա ընդ նմա, յայնժամ նստցի
յաթոռ փառաց իւրոց։
* Եւ ժողովեսցին առաջի նորա ամ- 32
ազգք. և սահմանեսցէ զնոսա ի մի-
մեանց՝ որպէս հովիւ զի սահման-
ի զոչխս յայծեաց։
* Եւ կացուսցէ զոչխարս ընդ աջմէ 33
իւրմէ՝ և զայծեաս ի ձախմէ իւրմէ։
* Յայնժամ ասասցէ թագաւորն 34
գոյնսոսիկ՝ որք ընդ աջմէն իւրմէ են,
Գայք օրհնեալք Հօր իմոյ՝ ժառան-
գեցէք զպատրաստեալ ձեզ զար-
քայութիւն ի հիմնադրութենէ աշխարհի։
Ա Յովհ. * Ո՛վ քաղցեալ, և եղաք ինձ ա- 35
58. 7. տել. ծարաւեցայ՝ և արբուցէք ինձ.
Ա Պետ. սակաւ էի՝ և ժողովեցէք զիս։
18. 17. * Ո՛վերկ՝ և զգեցուցէք զիս. Ո հիւ- 36
Ե 16. անդ էի՝ և առնէք զիս. ի բանտի
Ա Յովհ. 7. էի՝ և եկէք առ իս։
39. * Յայնժամ պատասխանեսցեն արդեւ 37
նմա արդարքն՝ և ասացեն. Տէր՝
երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ և կե-
րա-

գանկեցաք . կամ ծաղրեալ , և արգելեցաք ։

38 * Ո՛րպէս առաք զքեզ օտարելեաց ընկերացաք . կամ՝ մերկ , և զգեցուցաք ։

39 * Ո՛րպէս առաք զքեզ հիւանդ , կամ՝ ի բանտի՝ և եկաք առ քեզ ։

40 * Պատասխանի ետուր ինձ առաքեալն՝ և ասացի ցուռումին առեալ՝ ձեզ՝ ո՛րոյհետև արարիք միում այսոցիկ փոքրկանց՝ ինձ արարիք ։

41 * Ոչ այնժամ ասացի և ցայտնելիք՝ որք ինչ ասէիցէ լսելն . ‖ երեմ՝ այլ ‖ Պաշխեալ անձեռակ՝ ի հոգին յաւիտեանս՝ որ պատրաստեալ է սատանայի և հրեշտակաց նորա ։

42 * Ով քաղցեալ , և ոչ եռաք ինձ կերակուր . ծարաւեցայ , և ոչ արբուցիք զինե ։

43 * Օտար էի , և ոչ ժողովեցիք զիս . մերկ էի , և ոչ զգեցուցիք զիս . հիւանդ էի և ի բանտի և ոչ տեսիք զիս ։

44 * Ոչ այնժամ պատասխանի տացեն և նոքա՝ և ասասցեն . Տէր , երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ կամ ծարաւի , կամ՝ օտար՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝ կամ ի բանտի՝ և

հետայ՝ կամ՝ ի բանտի՝ եւ ոչ պատ-
ուեցաք զբեզ։
* Յայնժամ պատասխանի տացէ ցի 45
եւ ասացէ ամէն ասէ՛ձեզ՝ զի որ-
հետե ոչ արարէք միում՝ ի փոքր-
Կամ. կանոցս յայսցանէ՝ եւ ոչ ինձ արարէք։
12. 2. * Եւ երկի ելցէ նոքա՝ ի տանջանսն 46
Մատ. 5. յաւիտենական. եւ արդարքն՝ ի
29. կեանս յաւիտենական։

ԳԼ. Ժ.

Եւ եղեւ երբեմն կատարեաց Յի զա- 1
ւետեացն զգուշս զայսոսիկ՝ ասէ
ցաշակերտսն իւր։
Մատ. * Գիտէք, զի յետ երկուց աւուրց 2
14. 1. զատկի լինի. եւ որդի մարդոյ մատ-
Կամ. նի՝ ի խաչ հանեալ։
22. 1. * Յայնժամ ժողովեցան քահանայք 3
ապետքն՝ եւ գրագիրք՝ եւ ծերք ժո-
ղովրդեանն՝ ի սրահն քահանայապե-
տին՝ որում անուն էր կայափաս։
* Եւ պատրեցին խորհուրդ՝ զի նենգ- 4
գործ կացցեն զՅի՝ եւ սպանցեն։
* Բայց ասէին՝ ի տօնի՝ մի՛ ի ժամն՝ 5
զի մի խռովութիւն լինիցի՝ ի ժո-
ղովրդեանն։

* Եւ երբ

6 Posuerunt superbi laqueum mihi, et funes extenderunt in laqueum pedibus meis: scandalum posuerunt mihi.

7 Dixi Domino: Deus meus es tu, exaudi Domine vocem deprecationis meæ. || Psal. 14. 8.

8 Domine Domine virtus salutis meæ, obumbrasti super caput meum in die belli. Joh. 11 2. & 12. 3.

9 Ne tradas me Domine a desiderio meo peccatori: cogitaverunt contra me, ne derelinquas me, ne forte exaltentur.

10 Caput circuitus eorum: labor labiorum ipsorum operiet eos.

11 Cadent super eos carbones: in ignem dejicies eos, in miserias non subsistent.

12 Vir linguosus non dirigetur super terram: virum injustum mala capient in interitione.

13 Cognovi quia faciet judicium inopis, et vindictam pauperum. Verumtamen justi confitebuntur nomini tuo: et habitabunt recti cum vultu tuo.

14 || Domine clamavi ad te, exaudi me: intende voci orationis meæ, dum clamo ad te. || Psal. 14. 10. 4. 22. 4.

15 Dirigatur oratio mea sicut incensum in con-

con-

եւ մատնեցից զնա ձեզ ։ և տքնա
կըտեցէք զմեզ եղբարս արձակեա ։
* Աչխոյժ ետուք խնդրել զարարս 16
զի մատնեցէք զնա տուգա ։
‖ Մատ. * ‖ Աչխոյժ առաջնեաւ առաք բանիւք 17
14. 12. քանզերայն մատեան արձակերջին
Մարկ. առ Յն և ասեաց ցնոսա զի արար
22. 7. բարեացդ ընդ ոչոխս զի արար
* Աչնա ասէ ցնոս , երկայ՛ք Յերու 18
սաղէմ առ այս ատեն ։ և առաքէ
զնոսա ի արիմաթեա ասէ , մանասէ
ի՛ս մերձենալ է , առ ընդ առնեաւ
զքարեկս արձակերսոցս Տանդերձ ։
* Աչ արարեալ արձակերջին , արձակ 19
Տրամայեաց նոցա Յն. և պատրա
ստելոյն զքարեկսն ։
‖ Մատ. * ‖ Աչ երբեք երեկոյ եղեալ կայր քաղ 20
14. 17. մեալ ընդ երկոտասանսն արձակերսոն ։
Մարկ. * Աչ անկեալ ուտէին նոքա՝ ասէ ։ 21
22. 14. ամէն ասեմ՛ ձեզ ‖ զի միսն՛ ի ձէնջ
‖ Ցովհ. մատնեցանէ զիս ։
13. 21. * Աչ տրտմեցան յոյժ ։ սկսան ասէլ 22
ցնա իւրաքանչիւրոք՝ Տնոցանէ՞ ես
Տէր եւ միւսն՝ Նէ ։
* Աչ պատասխանեալ ետ և ասէ ։ որ 23
մեալոց ընդ իս ի պնեան իւր՝ ի սկա
սա-

առաքէ՝ զոս մտանելոց է ինձ։

24* Արդ մարդոյ երկայ ‖ պատէ զէ ‖ Մարկ.
գրեալ է զոմն նմի։ բայց վայ մարդ- 40. 10.
ոյդոյն որմանիկ՝ որով ձեռն արկի մար-
դոց մատնեցցի։ լաւ էր նմա եթէ
չէր ծնեալ մարդն այն։

25* Պատասխան ետ յուդան՝ որ մատնէր զնա՝ եւ ասէ. միթէ
ես եմեմ ռաբբի։ ասէ ցնա՝
ես ասացեր։

26* ‖ Իսկ մինչդեռ ուտէին նոքա, Ղուս ‖ 1. Կոր.
ետ զհաց. օրհնեաց՝ եւ եբեկ. եւ 11. 24.
ետ աշակերտացն՝ եւ ասէ։ Ա՛ռէք
կերայք՝ այս է մարմին իմ։

27* Եւ առեալ բաժակ գոհացաւ՝ եւ
ետ նոցա՝ եւ ասէ։ Ա՛մէն՝ ի սմանէ ա-
մենեքին։

28* Զի այս է արիւն իմ նորոյ ու-
խտուց՝ որ ի վերայ բազումց հեղուլոյ
՝ի թողութիւն մեղաց։

29* Բայց ասեմ ձեզ. ոչեւ արդեզ
յայսմհետէ՝ ի բերոյ որթոյ՝ մինչեւ
յօրն յայն՝ յորում արբցից զայս ընդ
ձեզ նոր յարքայութեան Հօր իմոյ։

30* Եւ օրհնեցեալ՝ եւ ելին՝ ի լեառն
ձիթենեաց։

* Յայն-

Մատ. ✻ Յայնժամ ասէ զնոսա Յի. ‖ ա- 31
14. 27. մէնջ եղիցի ամենայն գայթակղեալ ի
Յովհ. ձեզնէ յայսմ գիշերի զի գրեալ է
16. 32. եմ ‖ Հարից զհովիւն՝ և ցրուեսցին
‖ Ումն. ոչխարք հօտին։
13. 7. ✻ Եւ զնա յարեալ յետ ‖ յարու- 32
Մատ. թեանն իմոյ երթայց առաջի ձեր
14. 28. ✻ Պատասխանեալ ետուն ասեմս և ասէ 33
և 16. 7. ցնա Պետրոս և ասէ ցնոսա գայ-
Յովհ. 13. լայնայք ես ի գիշերի, ասացեալ ետ ի
38. գայթակղեցայք։
Մատ. ✻ Ասէ ցնա Յի ‖ ասէ ետուն պէտ 34
14. 31. զի յայսմ գիշերի մինչև Հաւն
և Մրկ. ասացեալ երիցս ուրասցես զիս
22. 33. ✻ Ասէ ցնա ասեմս։ ‖ Եթէ և ան- 35
ասին Հաւասարեցի ընդ քեզ, զքեզ
ոչ ուրասցայց։ Նոյնպէս և ասէին
ամենեքեան ասէին։
✻ Յայնժամ գայ Յի ընդ նոսա ՚ի 36
գիւղն որ անուն Գեթսեմանի և ասէ
ցաշակերտսն ասեմս ցնոսա. Նստարո՛ւք այսր,
մինչև երթայց և աղաւթիցեմ անդր։
✻ Առեալ ընդ իւր զՊետրոս և 37
զերկուս որդիսն զերեդեայ՝ սկսաւ
տրտմել և տագնապել։
✻ Յայնժամ ասէ ցնոսա տրտմեալ է 38
մինչ

ոչ ի իմ միտս՝ ի մտաց. կայէք սատ
և տեսէ՛ք ինչ իս:

39 Զի ոգի մարմին ոսկր չունի՝ որպէս
զիս տեսանէք ինձ ունիմ: Եւ այս ասաց
ցնոսա ցուցանէր ձեռս և զոտս:

40 Եւ այս ասացեալ՝ ցուցանէր նոցա
զձեռս և զոտս:

41 Եւ դեռ ոչ կայէին ի հաւատ առնել
ի խնդութենէ և զարմացեալ՝ ասէ ցնոսա.
Ունի՞ք ինչ կերակուր:

42 Եւ մատուցին նմա կտոր մի խորո-
վածոյ ձկան և մեղր:

43 Եւ առեալ առաջի նոցա կերաւ:

44 Եւ ասէ ցնոսա՝ և գրոց. Ետուց
ցուցանէր ընդդէմ անգամ. և գար-
ձեալ

ձեռք ընդդէմ բանի աստուծոյ։

* Յայնժամ գայ առ ազգակցութիւն 45
և առնէ ցնոսա. Ընկերք այսոքեան
առնէ և հանգերձեալք։ զի ասէ հա-
ւատալ ժամ. և որպէս մարգարէ ասա-
ցեալ է ի ձեռս մերսազգաց։

* Ասէ. երեխայեանք աստի. զի ասէ 46
առաքեալն այս՝ որ մատնեցաւ գնա։

|| Ոմանք. * || Եւ մնացեալ ասա զայն խոստովա- 47
14. 43. նութեան մի յերկնաստեղծութեան
ել՝ մանկ. եկին և ընդ նմա ամենայն բազում
22. 47. արք, և երբ ի բաց ի քահանայապետութեան
Ցոհ. 18. և ի գերդաստանէ մոլորելոյն։
3.

* Եւ որ մատնեցաւ էր գնա, ետ նշան 48
նոցա և ասէ. զոր որում ասացից այս
բարեբանեալ՝ նա է գնա ածեցէք։

* Եւ մատեալ ածին մատուցան զնա 49
ի՝ նա ասէ. այլ ևս մատուցանեմ և
համբուրեցից զնա ասէ։

* Եւ ի՝ ասէ ցնա. ընկեր, ի՞ որոյ 50
եկեալ։ յայնժամ մատուցան որ-
կեան ձեռս ի՝. և կալան զնա։

* Եւ ահա ոմանք յայնցանէ՝ որ էին 51
ընդ ի՝, ձգեալ զձեռն, և ի հան զսուր
սուր իւր՝ և հարեալ զծառայ քահանայապետին
առաքեաց՝ և կտրեաց զականջն նորին։

* Յայն-

52 * Zu gutem und gutem Essig. Ein quart Essig gut gesotten, ein halb quart Honig, ein halb quart Wasser, alles zusammen gesotten, und wohl abgeschäumet: Zu essen. 9. 6.

53 * Wenn Jemand Gift eingenommen hat, so nehme er Saamen von Rauten, Feigen und Salz, alles zusammen gestossen, und mit Essig vermischet, und getrunken. 13. 10.

54 * Wenn einer Gift eingenommen hat, so nehme er Rauten und Feigen. 53. 10.

55 * Zu gutem und gesundem Essig. Nimm gute Trauben, lese sie ab, und thue sie in ein Faß, und gieß so viel Wasser darüber, als du meinest, daß es genug sey.

56 * Wenn man will Essig machen, so gieße gute starke Lauge, gutes und weisses Salz, jedes gleich viel, und thue es in einen Topf. 14. 50.

57 * Noch einen guten Essig. Nimm Wasser und mache es lauigt, thue Honig darein, und rühre es wohl um, und thue es in ein Faß. 22. 54. 24. 18.

58 * Wenn man will guten Essig machen, so nehme man gute Trauben, lese sie ab, und thue sie in ein Faß, und lasse sie also stehen, bis sie zu Wasser werden.

59 * Ասէ քահանայապետն և ամենայն
առեալն ընդ ինքեան առաքեալսն Քրիստոսի ։ զի սպանցեն զնա ։
60 * Նոյն պատմէին ի բազում առաքեալսն վկայիցն մասունքըդ ։ յորս մարմնացեալ երկրի առաքեալ ։
|| Ես. 54. 61 * Ասէին Քէ սա ասէր || կարալ եմ քակել զառաձարն Աստուծոյ, և զերկրս առնել ։
62 * Նա յարուցեալ քահանայապետն ասէ ցնա ։ չառաւ ինչ պատասխանի, զինչ իրօք ամբաստանեն զինքն ։
63 * Նա ինքն լուռ կայր ։ պատասխանի եւս քահանայապետն և ասէ ցնա ։ երդմնեցուցանեմ զքեզ Աստուծ կենդանւոյն, զի ասացես մեզ Քէ իւրն ես Քրիստոս որդի Աստուծոյ ։
64 * Ասէ ցնա Յիսուս, իւրն ասացեր բայց
|| Մատ. 26. ասեմ ձեզ ։ || յայսմհետէ տեսանիք
16. 27. զկնի գործի մարդոյ նստեալ ընդ
Յով. աջմէ զօրութեան՝ և եկեալ ընդ
14. 10. ամպս երկնից ։
1. Թես. 65 * Յայնժամ քահանայապետն պա-
4. 15. տառեաց զհանդերձս իւր և ասէ ։
Տայտեաց ։ զի՞ եւս պիտոյ են մեզ
վկայք ։ ահա արդ լուայք զՏայ-
հայտ-

հոյակերտեն զդրան։
66* Օձինք հաձոյ է ձեզ, զորս պատուասիրեսջիք եւ սիրեսջիք. մահապարտ է։
67* Յայնժամ ի քէն ընդ երեսս տապալեսցին. եւ կատիցին զոմն, եւ սիրասկեսցին, եւ սիրեսջին։
68* Մարգարէից մեզ, ոյք ոմն է որ հարցէ զքեզ։
69* Ոսկ պետրոս նստէր արտաքոյ ի գաւթին. մատեաւ առ նա աղախին մի, եւ ասէ. եւ դու ընդ Յիսուսի գալիլեացւոյ էիր։ Մրկ. 14. 65.
70* Նա ուրացաւ առաջի ամենեցուն եւ ասէ՝ Թէ ոչ գիտեմ զինչ խօսիս։ Ղկ. 22. 55.
71* Եւ երբեմն եւ նա արտաքս գնաց ի դուռն, եւ այլ կին մի, եւ ասէ ցայնոսիկ որք անդէն կային. եւ սա ընդ Յիսուսի նազովրեցւոյ էր։ Մրկ. 14. 68. Ղկ. 22. 57.
72* Եւ դարձեալ ուրացաւ երդմամբ, Թէ ոչ գիտեմ զայրն։
73* Եւ յետ սակաւ մի մատուցեալ որք կային անդ՝ ասեն պետրոսի արդարեւ եւ դու ի նոցանէ ես. քանզի եւ խօսք քո յայտ առնեն զքեզ։
74* Յայնժամ սկսաւ նզովել եւ երդ-

տալ, եթէ ոչ գիտեմ զպատճառն խո-
նջոյն ետ խոստացուցանել։
* Եւ յետոյ սկսաւ զոտն ՀՃԾ 75
զոր առաջ եթէ մինչեւ ետ խո-
նարհել եցէ երեցս ոչխարին զնա, և
ելեալ արտաքս եկաց դատաստին

ԳԼՒ ԼԱ՚

Եթէ այդ եւիւ, խոհեմութիւն արա- 1
զին ամենայն քահանայապետաց
և ծերոց ժողովրդեանն վասն ՀՃԾ
սպանանել զնա։
Ա Պետ. * Եւ խորհեցան զնա ետ ին գնացին 2
15. 1. և եռուն ՚ի ձեռս սպասաւորի սի-
Գ ած. մոնի կամաւորի։
23. 1. * Յայնժամ՝ սկսեալ յուդայէն սր 3
Ղուկ. 18. մատնեաց զնա՝ եթէ սպասաւորե-
28. ցաւ զիջացաւ. և խորհեցաւ զար-
ծաթեն առնուլ զպատճառն, և
առ ծերս ժողովրդեանն։
* Եւ ասէ ցնոսա, զի մատնեցի 4
զարիւն արդար։ և նոքա ասեն ցնա
եթէ մտածեա՛ դու գիտես։
* Եւ ընկէց զարծաթեն ՚ի տաճարին 5
Ա Պետ. և գնաց։ և եղաւ խեղդեցաւ։
1. 18. * Եւ եթէ քահանայապետացն առեալ 6
զար-

զարմանան՝ ասելով. արդեօք սա
ոնոյ զայն՝ և կորբանեն՝ քանզի կին
սրեան է նա։

7 * Խորհուրդ առեալ՝ գնեցին զնա
զաղարակն բրոխ՝ և թերեզման
օտարաց։

8 * Վասն զի կոչեցաւ արարակն ||Ղուկ.
այն մինչ արարակ արեան՝ մինչև յայսր. 1. 19.
9 * Գոյեաւ էրամ՝ զի առաքեա՝ և
ձեռն եղեալքն մարգարէին՝ ասելով ||Ովսէ.
զկնի եղեալ ես զիս վասն վաճա- 11. 12.
ռելոյն, զոր առին յորդիսոցն Իսրայ։

10 * Եւ եաուն զնա յաղարակն բրոխ-
որպէս հրամայեաց Տէր։

11 * Եւ Յիսուս եկաց առաջի դատաս
րին։ Եհարց զնա դատաւորն՝ և ||Մարկ.
ասէ. դու ես Թագաւորն Հրէից։ 15. 2.
Եւ Յիսուս ասէ, դու ասես։ Ղուկ.
12 * Եւ ի բարկանալն նորա ի քահա- 23. 3.
նապետացն և ի ծերոց, մինչև եա Գործ. 18.
պատասխանի։ 33.

13 * Գոյեաւ ասէ զնա պիղատոս.
ոչ լսես՝ որչափ զքեզ հակառակ քո
վկայեն։

14 * Եւ ոչ եաս նմա պատասխանի՝ և
ոչ բանի մի. մինչև զարմանայ

զառաւորին յոյժ ։

* Այլ ըստ ոմանի սակաւ էր զա- 15
տաւորն արձակել ժոդովրդեանն
կապեալ մի զոր կամէին ։

* Ընդէն յայնժամ կապեալ մի նշա- 16
նաւոր՝ որում անուն էր կոչեսս բա-
րաբբաս ։

* Երբ ժոդովեցան՝ ասէ ցնոսա 17
պիղատոս ։ զո՞ կամիք յերկուց ա-
ոի՝ զի արձակեցից ձեզ ։ զկոչս
բարաբբաս , եթէ զՅի՞ս զանուա-
նեալն Քի՞ս ։

*Նստեալ զհատր՝ եթէ առ նախան- 18
ձս մատնեցին զնա ։

* Եւ մինչդեռ նստէր յատենին, ա- 19
ռաքեաց առ նա կինն նորա՝ եւ ասէ ։
Ոչինչ ինչ քո և արդարոյն այնմիկ ։
զի բազում անցք անցին ընդ իս
այսօր յանուրջս վասն նորա ։

|| Մատ. * || Նոքա քահանայապետքն և ծերք՝ 20
15. 11. համառեցուցին զժողովուրդսն՝ զի
Մարկ. խնդրեսցեն զբարաբբայն՝ և զՅի՞ս
23. 18. կորուսցեն ։

Ղուկաս. * Պատասխանեաց և ասէ՝ և 21
18. 40. ասէ ցնոսա ։ զո՞ կամիք ։ զի ար-
Յովհ. ձակեցից ձեզ յերկուց այսոցի ։ և
3. 14.

նորա

տալս ասեն զքարտօքեայ ։
22 * Ի՛ւր ցնոսա պիղատոս ։ խնդ զի՞ արարից զ[ի]ս զոր կոչեն զՔ[ի]ս ։
23 * Ի՛ւր ասեն ամենեքեան, խաչեցի՛ւ ։ և նա ասէ, զի՞նչ չար արար ։ և նոքա առաւել ևս այլայլեին և ասէին՝ խաչեցի՛ւ ։
24 * Ի՛ւր տեսեալ պիղատոս՝ զի ոչինչ օգնէ, այլ առաւել խռովութիւն լինի, առեալ ջուր լուաց զձեռս առաջի ժողովրդեանն և ասէ՝ անմեղ եմ ես յարենէ արիւնոյդ այդորիկ. իւրեք գիտացիք ։
25 * Պատասխանի ետ ամենայն ժողովուրդն և ասէ. արիւն իւրա՛ւ վերայ մեր և՛ ի մեր որդւոց մերոց ։
26 * Յայնժամ արձակեաց նոցա զբարաբբայն. և զի՞ս պատժեալ ետ ի ձեռս՝ զի խաչեցի՛ւ ։
27 * Յայնժամ զինուորք իշխանին առին զի՞ս յատարանս. և ժողո- || Աւրի. վեցին ի վերայ նորա զամ զզօրեցն ։ 15. 16.
28 * Վերկացուցին զնա և արկին զնմա վառ ծիրանի խարտիս ։ || Յով.
29 * || Ի բանդեակ պսակ ի փշոց և ե- 19. 2. դին ի գլուխ նորա ։ և եդին յա- || Աղմ.

զոր ձեռին տայցեն. ՚ի ծուռ ծռեալ
առաջի տացեն կռնակն, ՚ի և ապ՚ի-
նիչ լեր ՚ի զաւրութենէ Տեառն։
* Եւ ՚ի բերան ՚ի նոսա առնուն զե- 30
ղեգն՝ և ծեծեն զզլուխ ՚ի նոսա։
* Եւ յորժամ ծաղեցին զնա՝ մե- 31
կնացին ՚ի նմանել զբանդիսն. և
աղաչեցին զնա զերեսս ՚ի նոսա։ և
առին զնա զերեսն Տեառնէ։
|| Մտթ. * || Եւ երեկաւ արարեալ զամին զայդ 32
15. 21. մի ի ճեռնասուացն անուն ոմն՝ զնա
Մ մրկ. կացուն արասցէ զի բառնայցէ զխաչն
23. 26. նորա։
|| Մտթ. * || Եւ եկեալ ՚ի տեղին անուանեալ 33
15. 22. գողգոթա՝ որ ասի կոչեցեալ։
Մ մրկ. * Տուեալ նմա զգինի բոլոր լեղի խառ- 34
23. 33. նեալ։ և երբ ճաշակեաց՝ ոչ կա-
Ղկ. 19 մեցաւ։
17. * Եւ խաչեալ զնա ՚ի նոսա || բաժա- 35
|| Մտթ. նեցին զհանդերձս նորա վիճակաւ.
15. 24. զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ ՚ի մար-
Մ մրկ. գարէից || բաժանեցին զհանդերձս
23. 34. իմ՝ վիճակեցան՝ և ՚ի վերայ պատմե-
Ղկ. 19 ղութեան իմոյ վիճակ արկանեն։
23. * Եւ նստեալ պահէին զնա։ 36
|| Մրկ. * Եւ գրեցին ՚ի վերայ գլխոյ նորա՝ 37
21. 19.
զգեղեալ

գրեալ զինսա նը, եթէ Նայեսցի ի
նա զազաւորն հրէից։
38 * Յայնժամ հանին ընդ նմա երկուս աւազակս. մի յաջմէ նորա
և մի յահեկէ։
39 * Եւ որք անցանէին, հայհոյէին
զնա. շարժէին զգլուխս իւրեանց։
40 * Եւ ասէին ։ ‖ Վա՛հ որ քակէիր ‖ Յով. 2.
զտաճարն և զերիս աւուրս շինէիր 19.
զնա. ապրեցո՛ զքեզ։ եթէ որդի ես
Աստուծոյ, իջ՛ ի խաչէդ։
41 * Նմանապէս և քահանայապետքն ձա
խէին հանդերձ դպրօքն և ծերօք, և
ասէին։
42 * Զայլս ապրեցոյց, զինքն ոչ կարէ
ապրեցուցանել։ ‖ եթէ թագաւոր ‖ Մատ.
է Իսրայէլի, իջցէ այժմ ի խաչէդ՝ և 2. 18.
հաւատասցուք նմա։ ‖ Յով.
43 * ‖ Եթէ յուսացաւ Աստուծոյ, փրկեսցէ 21. 9.
այժմ զնա՝ եթէ կամի զնա. քանզի
զի ասաց եթէ Աստուծոյ որդի եմ։
44 * Ողն և աւազակքն՝ որ խաչեալ
էին ընդ նմա՝ նախատէին զնա։
45 * Եւ ի մէկէ ժամէ աւուրն խաւար
եղև ի վերայ ամենայն երկրին մին
չև ցինն ժամ։

* Եւ

* Եւ զինն ժամանեն գոլեալ ի 46
|| Աշխ. հանդէս մեծ՝ և ասէ։ || Այլ | այլ՝ գա
21. 2. մասարտարքանեն ։ պարկեշտել ։ Ի՛ծ
խմ, Ի՛ծ խմ, ընդէր ծամէք զիս ։
*Անուանք յայտնական որք անդէն կային, 47
իբրև լուան, ասէին ։ զի Այնա կար-
գաց ։
* Եւ վայելչական ընծայսա մարմն 48
Ինձնէ էառ սրտով ի քայլամոլ
հարեալ յելեզան՝ եւս ընկալ ոգիս ։
* Եւ կէաքն ասէին ։ Ամէն սեացոք 49
եմէ գայ Այնս փրկել զիս ։
* Եւ ի՛ւ իւրեանց ազատական 50
ձայն մեծ՝ և արձակեաց զոգին ։
Ի2. ||Նա * || Եւ ահա վարագոյր տաճարին 51
3. 14. կերա երկուս՝ ի վերուստ մինչև
ի վայր ։ երկիր շարժեցաւ, և վէմք
պատառեցան ։
* Եւ գերեզմունք բացան։ և բազում 52
մարմինք հանգչելոց սրբոց յարեան
* Եւ եկեալք ի գերեզմանացն՝ յետ 53
յարուցման նորա, մտին ի քաղաքն
սուրբ ։ և երեւեցան բազմաց ։
* Իսկ հարիւրապետն՝ և որք ընդ 54
նմա պահէին զ՚Ի՛ն՝ իբրև տեսին
զշարժումն և զերկնչելին՝ երկեան
յոյժ՝

յոյժ՝ եւ ասէն. արդարեւ Որդի
Էր սա։

55* Եւ մին անդ կանայք բազումք.
կային ի հեռասաստն՝ եւ հայէին.
որք եկին զկնի Յի ի գալիլեէ
պաշտել զնա։

56* Յորս էր մարիամ մագդաւլենա-
ցի՝ եւ մարիամ յակոբոսի՝ եւ յովսէի
մայր։ եւ մայր որդւոցն զեբեդեայ։

57* ‖ Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝ եկն այր ‖ Ասէ-
մի մեծատուն յարիմաթեայ՝ որում 15. 42.
անուն էր յովսէփ. որ եւ աշակերտ Ղ ոմն.
տեցաւ քրիստոսի Յի։ 23. 50.

58* Սա մատուցեալ առ պիղատոս՝ Յով. 19
խնդրեաց զմարմինն Յի։ յայնժամ 38.
պիղատոս հրամայեաց տալ զմար-
մինն։

59* Եւ առեալ զմարմինն յովսէփ՝ պա-
տեաց նմա կտաւօք։

60* Եւ եդ ի նորա դերեզմանին՝ որ
փորեաց ի վէմի։ եւ թաւալեցոյց
գեաղ կափարիչ դրան գերեզմանին
վէմ մի մեծ. եւ գնաց։

61* Էր եւ մարիամ մագդաւլենա-
ցի, եւ միւս մարիամն, նստէին հան-
դէպ գերեզմանին։

*Եւ

* Եւ ի վաղիւն տայր զայն որ յետ մեռ- 62
ցեալն էր, ըստ կարգաւ ընտանեացն
տերութեան նորա առաջնոյն:
* Եւ ասէր առ ինքեան, զի մի- 63
թէ ընդդիմանայցէ այն առն, զոր կեն-
դանի կալան, եւ մեռանի մեռեալ
յաւետ:
* Եւ էր Տաճկացեան զօրաւոր ի- 64
րեղութեան մինչեւ ցերկու ան-
գամ: զոր եկեալ պահպանէր զինքն
զօրութեամբն Քրիստոսի եւ ասէր ա-
նուանելոյն Եէ յաղթեալ եմ եւ
յաղթեցայ: եւ ընկալայ զանձն ի մեռ-
ելոց: եւ ընդէր ոչ ընկալցի ես ի մեռ-
ելոց զոր ոչ ինչ մեղաւ:
* Եւ զայն տեսեալ զօրաւորն, առեալ 65
զգործակիցսն, երեսաց զօրացաւ
նոցա պահել եւ զինքն:
* Եւ ապա երեսեալ զօրաւորն 66
զերեզմանին: եւ կնքեցեալ զմիւս
Տաճկաց զօրավարսն:

ԳԼՒ ԽԶ:

Եւ ի մարտ- 1 Եւ ելեալ ի նոյն շաբաթուն յորում
ի 16. ի. մեռանէր մարդասիրեալն Եէ, եւ
ցծն 20 մարդասէր մարդասիրեցաւ, եւ մեռ-
ի 1. ուածն մեռանէր զերեզմանին:

* Եւ

2 * Եւ ահա շարժումն մեծ եղեւ։ զի հրեշտակ Տեառն իջեալ յերկնից՝ մերձեցաւ եւ գլորեաց զքարն ի դրանէ՝ եւ նստեաւ ի վերայ նորա։

3 * Եւ էր տեսիլ նորա իբրեւ զփայլակն՝ եւ հանդերձ նորա սպիտակ իբրեւ զձիւն։

4 * Եւ յահէ նորա դողացեալ պահապանքն՝ եւ եղեն իբրեւ զմեռեալս։

5 * Պատասխանի ետ հրեշտակն եւ ասէ կանանցն։ մի՛ երկնչիք դուք։ գիտեմ զի զՅիսուս զխաչեալն խնդրէք։

6 * Չկայ աստ։ յարեաւ յարեաւ որպէս ասաց։ եկայք եւ տեսէք զտեղին ուր կայր։

7 * Եւ երթալով ասացէք աշակերտացն նորա եթէ յարեաւ եւ ահա յառաջանայ զձեզ ի Գալիլեա։ անդ տեսանիցէք զնա։ ահա ասացի ձեզ։

8 * Եւ եղեալ երկիւղածեալք ի գերեզմանէն՝ արագութեամբ եկեալ եւ խնդութեամբ մեծաւ՝ ընթացան

աղաւ-

պատմել աշակերտացն ։
* Եւ ասէ պատասխեալ Յիսուս եւ ասէ՝ ոչ
եմ ես ։ եւ նորա մատուցեալ կապարճ կապոյտ նորա՝ եւ երկիր
պագին նմա ։
* Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս՝ մի՛ 10
երկնչիք ։ երթա՛յք՝ աւետեցէք եղբարց իմոց. զի երթիցեն Գալի-
լեացդ, եւ անդ տեսցեն զիս ։
* Իբրեւ նորա գնացին, ահա ոմանք 11
Ի զօրականացն եկին Ի քաղաքն՝ եւ պատմեցին քահանայապետին զամ-
պիսի եղեւն ։
* Եւ նորա ժողովեալ հանդերձ 12
ծերօքն՝ խորհուրդ առեալ՝ արծաթ յոյժ եւսին զօրականացն ։
* Եւ ասեն՝ ասացէք եմք աշա- 13
կերտքն նորա եկեալ գիշերի գո-
ղացան զնա մինչ մեք Ի քուն էաք ։
* Եւ եթէ լսեր լսցի այդ առ դա- 14
տաւորն՝ մեք հաճեցուսցուք զնա՝ եւ զձեզ անհոգս արասցուք ։
* Եւ նորա առեալ զարծաթսն՝ ա- 15
րարին ոպ ուսանին ։ եւ էլ համբաւս այս Ի հրէից մինչեւ յայսօր ։
* Իսկ մեսսեսանն աշակերտքն գնա- 16

գին

ցին ի գայլիկեայ, ի լեառն ու
ժանուիկը եւ ոտքս ։
17 * Իբրեւ տեսին զնա երկիրպագին
նմա. և ոմանք երկուսցան ։
18 * Ի մատեցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ-
նոսա և ասէ. տուաւ ինձ ամենայն
իշխանութիւն յերկինս և յերկրի. որ-
պէս առաքեաց զիս Հայր. և ես
առաքեմ զձեզ ։
19 * ‖ Գնացէք այսուհետև՝ աշակեր-
տեցէք զամենայն հեթանոսս մկր-
տեցէք զնոսա յանուն Հօր՝ և Որդ-
ւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ ։
20 * Ուսուցէք նոյ պահել զամենայն ‖ Պետ-
զորինչ պատուիրեցի ձեզ ։ և ա- 16. 15.
հաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամե-
նայն աւուրս մինչև ի կատարած
աշխարհի ։

Ի յաղագս Աստիճանի Հաշտեցութեան։

Ի ետասանեան որ ըստ Աստիճանի գրեալ է։ Ոչն Աստիճան այս-
կերպ Պետրոս, և ընկալայ-
կից Պօղոսի գրեաց զի՝ ետասանեան
զայս։ Եւ ինքն զանկցէն և ասէ։
Անկցէն Ի՞ ետասանեն, Ի՝ Յօհաննես
քաղցրեէն։ և զկնի ետես Յօհան-
նես, և առնու զկացուցիչն յեսայեայ
մարգարէէ։ Ետես և զմտանէն Ի՝
Ի ելեկեան։ և ոչ ասէ զմտանեան։
Պատճէ և զատն բնտրեալեան այս-
կերպացն։ և ետես և արձեալս զոր
արար։ և զիարդ ասացեալ է,
և զատարածն։ որպէս մատեցաւ Պե-
ղեսեայ։ և խոսեցաւ ասելով։ և զի
զնեսբէն բանասիրեցին զՅանդերձս
նորա։ և զի մտցին ետես Ի զի-
ենեսեան։ և յարձան երեքօրեայ։ և
զիջանել Հրեշտակին։ և երեխ կա-
ռանցն։ և զկոչեն պատճառ աշակեր-
տացն։

Ցանկ գլխաւորագոյն բանից որք
ի Հատորսդ են գրեալք։

	գլխ.	համար
Սուտ իմաստասիրին։	ին.	23.
Ի զգաստանալն պատուական։	ին.	29.
Սուտ յաստիճանէ տեառն իմոյ։	ին.	32.
Սուտ բարեպաշտին։	ին.	40.
Սուտ անիրաւամարտելոյն։	բ.	3.
Ի վերայ մեղաւորացն։	բ.	14.
Սուտ գաւազանին Ահարոնի։	գ.	1.
Ի Հարսանեացն գնացեալ էր։	գ.	13.
Ի սերմնացանացն առակին։	գ.	2.
Սուտ սուտակին Փոքրոյն։	գ.	35.
Սուտ Հրեշտակացն։	է.	1.
Սուտ իմաստից դատաստանին։	է.	21.
Սուտ առնուսանելոյն։	է.	25.
Ի Տաճարին առակացին։	ը.	7.
Ի յոհնութեանց Տէրունի։	ը.	14.
Սուտ Տղոյ հարցին Հարցին և երկուց ձկանցին։	ը.	35.
Ի գնացին ի վէմ Ծովուն։	ը.	47.
Սուտ անիրաւոյն գրաւատուին Հ։	Ը.	5.

¶ Ի կնոջէ վերնախնկեցոյ. Է. 24.
¶ ասէ Տաճէրն և խլին. Է. 31.
¶ Ի հօմանց Տայոցն. Ը. 1.
¶ Ի խմորոյ վարխանեցոցն. Ը. 16.
¶ ասէ կռօնն. Ը. 22.
¶ ասէ Տարցանէլոյն Ի կէ-
սարիա գաբաոնա. Ը. 27.
¶ Ի պղտկերպութէ Տէն. Թ. 1.
¶ ասէ լուսնատարին. Թ. 16.
¶ Ի խորհէլոյ առակերպացն
Թէ ոմ կոչ մեծ. Թ. 32.
¶ ասէ Տարցանէլոյն Թէ
պարտ կոչ արձակել
զկին. Ժ. 1.
¶ ասէ Տարցանէլոյ մեծա-
ւորին զՅի. Ժ. 17.
¶ Ի որբոյն զբերելէ. Ժ. 35.
¶ ասէ բարեխոսէ որբ-
ոյ տեառէ. Ժ. 46.
¶ Ի յաճախակին և խշոյն. ԺԱ. 1.
¶ Ի չորեսունից Թզենւոյն. ԺԱ. 12.
¶ ասէ սիմէոնատարին. ԺԱ. 25.
¶ Ի Տարցանէլոյ քահանայ-
ապետէն զՏէն. ԺԱ. 27.
¶ ասէ սպրդոյն. ԺԲ. 1.
¶ ասէ Տարցանէլոյն զի-
հե-

Հեկտանէն . ԺԲ. 13.
Ի սոն սարսուկեցւոցն . ԺԲ. 18.
Ի սոն գարթոցն . ԺԲ. 28.
Ի Տէն Հարցանելոյ զինչ-
պիսեցիսն . ԺԲ. 35.
Ի սոն երկուց ղադնայիցն . ԺԲ. 41.
Ի սոն կատարածին . ԺԳ. 3.
Ի ս. մեռոն, և ժամուն . ԺԳ. 32.
Ի օծանելոյ կնոջն զՏէրն . ԺԳ. 3.
Ի սոն զատկին . ԺԳ. 12.
Ի սոն զնատուելոյն մատ-
գարէականացոյ . ԺԳ. 18.
Ի սոն ուրացուելոյն պետ-
րոսի . ԺԳ. 66.
Ի սոն խնդրելոյ զՏէրն
նախան մնդմինն . ԺԵ. 42.
Ի սոն խաչելոյ կանանցն . ԺԶ. 1.

ՍԿԻԶԲ
ԱՆՏԵՐԵՈՒ
ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻ
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՌ ՄԱՐԴՈՒ ԵՒ ԿՆՈՋ

Գլուխ Ա. Աստուածաբանական։

1

ԱՆՈՒՆ ՀՕՐ
ԱՆՏԵՐԵՈՒ
ՅԻՇՈՒԱԾՈՅ։

2 Սկիզբն ևս գրեալ է Եսայի մարգարէ ։ ‖ աստուածանէ ևս առաքեալ ‖ Պաւղոս Հռոմեացւոյ իմ առաջի քո ոտից Տեառն

զերկնեայն զհամապարտս քո առաջի քո բոց։

Ա Կոր. ժ. ✻ Ամէն քաղքեաց յանապատի 3
Դ Օր. գ. պատմութիւն արարքն զհամապարտն
Ա Թագ. Ը. և ոգիկն արարքն զշաբիսնեցին։
Գ. գ. ✻ Եւ եղև զի յօհանեսէ մկրտչէ 4
Ա ԽԱ. յանապատի, և քարոզէր զմկրտութիւն
Գ. դ. ապաշխարութեան ի թողութիւն
Մատ. ա. մեղաց։
Ի. ✻ Եւ էին ամենայն առ նա անկեալք 5
Ա Թագ. ա. ախտարկն հրէութեանն և ի Երուսաղէմ
Գ. ե. անկեալք։ և մկրտէին ի նմանէ
Ա Թագ. ի յորդանան գետ խոստովանեալ
Գ. դ. զմեղս իւրեանց։
Ա Կոր. ✻ Եւ եր յօհանէս զգեցեալ առն 6
Ա. Բ. ոստոս. և գօտի մաշկեայ ընդ մէջ
Ա Թագ. իւր. և կերակուր նորա ի մարախ և
Գ. ա. մեղր վայրենի։ քարոզէր և ասէր։
Ա ԽԱ. ✻ Ոչ զօրացոյն քան զիս գինի 7
Գ. ԺԶ. իսկ։ որոյ չեմ բաւական խոնարհ
Մատ. ի. հի լուծանել զկօշկաց նորա։
Ի. ✻ Ես մկրտեցի զձեզ ջրով. և նա 8
Ա Կոր. մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով սրբով։
Ա. Ե. և ԺԲ. ✻ Եւ եղև յաւուրսն յայսմիկ եկն 9
Դ. և ԺԱ. Յիսուս ի Նազարեթէ գալիլեացւոյ և
ԺԶ. և ԺԹ. մկրտեցաւ ի յօհանէս ի յորդանան
Դ. ✻ Եւ

10 * Եւ ոչ ոք կարող էր մեռանել
Ի ձեռաց նոցա առանց կենդանի,
|| և զՅովհ[անն]ու Ա.Յ ծերն զայնպէս, || Ա մ-կ
զի խրատէր Ի մէջ նոցա։ 3.22.

11 * Զայն ելիր տեսիցէք և ասէք։ Ի ո- Ես.ծ. 1.
ւս Պիլե իմ սիրելի, զոր ընդ որ 32.
տնձեցայ։

12 * || Եւ ոչնմանութիւն Յովհ[ան]ու Տանէ || Պաս.
գնա յանապատ։ 4. 1.

13 * Եւ ես ոտն այլ գաւազան քաշա- Ա մ-կ.
ուսն փորձեալ Ի սասանութենէ։ և ես 4. 1.
զոր գաղտուն և Տէրտուկ ը պաշ-
տեին գնա։

14 * || Եւ գնա մասնէցին յօհաննու՝ ——— Ի Ա։
եկն Ես Ի Իւդայիա։ քարոզէր զա- ——— Պաս.
ւետարանն Ա.Յ և ասէր։

15 * Որ կատարեալ է ժամանակ։ և 4. 12.
հասեալ է արքայութիւն Ա.Յ։ ա- Ա մ-կ.
պաշխարեցէք, և հաւատացէք յա- 4. 14.
ւետարանն։ Ես. 4.

16 * || Իբրև անցանէր ան ծովեզերն 43.
գալիլեացւոց՝ եղբս զսիմն, և || Պաս.
զանդրեաս զեղբայր սիմնի։ որ 4.18.
արկանէր ցանց ուսկան Ի ծով- Ա մ-կ.
քանդի էին ձկնորք էին։ 5. 2.

17 * Եւ ասէ ցնոսա Ես՝ եկայք զկնի

ſel, le mamaſky qdez ſlaſel mamaſa
ſlaſyſlaſa:

* Le ſlaſyſlaſaſle ſlaſlaſ qnaſ 18
ſlaſaſa qlaſaſſa qſlaſ laſaſ:

* Le ſlaſaſlaſaſ aſlaſa aſlaſaſſel 19
alla ſlaſaſſ laſla qſlaſlaſa qſlaſ-
ſlaſ, le qſlaſaſſla qſlaſaſſ laſ.
le qſlaſaſ laſlaſſa alla, ſlaſlſla
aſlaſlaſa. le ſlaſlaſ qſlaſaſ:

* Le ſlaſyſlaſaſle ſlaſlaſ qſlaſſa 20
ſlaſlaſaſ qſlaſlaſſla laſ laſlaſſa
qſlaſſlaſaſſa ſlaſaſſla, qſlaſſla
qſlaſ laſaſ:

|| Mark. 4. 13.

* || Le ſlaſaſla laſ ſlaſlaſaſlaſaſ: 21
le ſlaſ le ſlaſ laſlaſaſſla ſlaſlaſ
laſ laſlaſaſſla aſlaſaſ qſlaſ:

a) m-f.

* || Le qſlaſlaſaſlaſla ſlaſ qſlaſaſ 22
qſlaſaſſla laſ laſaſ, qſlaſ aſaſaſſla
qſlaſaſ laſla laſlaſaſſla laſ le ſlaſ
qſlaſla qſlaſlaſla:

4. 31.

|| Mark. 7. 28.

a) m-f.

* || Le laſ laſ laſaſſla laſaſ 23
aſlaſ alla, ſlaſaſſ aſlaſ qſlaſ
aſlaſ laſaſſla:

4. 32.

|| a) m-f.

* Le aſlaſ, laſ ſlaſ aſlaſa qſlaſ ſlaſ alla 24
le laſ laſ ſlaſlaſaſlaſla. laſlaſ ſlaſaſ-
aſlaſ qalla: qſlaſlaſla qſlaſ, aſ

4. 33.

laſa

եւ առքեայ Հաւատոյ ։

25 * Պատեաց Հիւս զՅիւ եւ ասէ. Քար
կեաց եւ էք Հրէայք ։

26 * Եւ զարկցէ զիւս այծն սիրէծ. եւ
պատռեսցաւ Հանդէս մեծ. եւ էր
Հանդիսն ։

27 * Եւ զարկցաւսն ամենեքեան. մինչ
եւ ծծէր բոյն մանուկս եւ ասէր. ցնոյ
է այս տեր մարդասպանաց Հն. զի
իշխասցէ՝ եւ այսոց սիրծոց պատ
ուէ՝ եւ Տապաստոյն ինա ։

28 * Եւ էր ասէր տեսս բոյն ամենայն
կոյսին գայլեկացոց ։

29 * ‖ Եւ մարդասպանն եկաց Հծն ‖ Պատ.
գոլորեալն եկն Հասոյն սանծան եւ 8. 14.
անդրեայ, յանկարծ եւ յօշասնա ‖ ամէ.
Տանէն եղն ։ 4. 38.

30 * Եւ զգաստ սանծան գնեալ ընկ
ճուցաւ. եւ մարդասպանն ամեն գնա
մարն տեսս ։

31 * Եւ մատնեցաւ յարոյց գնա՝ կա
լեայ գձեռսն Հաւատ տեսս. եւ եՀոյ
գնա անդրեն՝ եւ սպասէր գնոսս ։

32 * Եւ երբեք եկեալ եկն, Հմատ
նեալ սպասարկեան, ելելն ասեսս
գնա՝ Հնձանէն՝ եւ գլխնսէրս ։

* Եւ

*Եւ եղև ամենայն քարայրն ծակ- 33
ք եւ առ ի գոմեսն:
*Եւ ժողովեաց զգաղտ հիւանդս 34
Ի ամենայն աշխարհ: ‖ և ի ձեռս բա- ‖ Ա ՝ի
զում եղեալ ոչ գիտեմ զոր ինչ ա- Գ. 41.
սացս ի գիտելոյ զայդ խօսել ի ձեր
ոյս ոչ գիտեմ զոր ինչ ասել:

ՃԿԱ: *Եւ ընդ այգն ընդ առաւօտն յա- 35
րուցեալ էր, և գնաց յանապատ
տեղի. և անդ կայր յաղօթս:
*Եւ գնաց ետես նորա սիմոն՝ և 36
որք ընդ նմա էին:
*Եւ երբեք գտին զնա, ասեն ցնա 37
Ի ամենեքին խնդրեն զքեզ:
*Եւ ասէ ցնոսա. երթայք, երթ- 38
ցուք և յայլ մօտաւոր գիւղաքա-
ղաքն՝ զի և անդ քարոզեցից. զի
յայդ իսկ եկի ասէ:
*Եւ քարոզէր ի ժողովարանս նո- 39
ցա ընդ ամենայն գալիլեացիս.
և դեւս հանէր:
‖ Ա՝ՊՀ. *‖ Գայ առ նա բորոտ մի աղաչէր, 40
Ը. 2. ի ծունր իջանէր, և ասէր: Եթէ
Ա ՝ի ՚ի կամիս, կարող ես զիս սրբել:
Ե. 12. *Եւ նա ՚ի գթալ ՚ի նա ձգեաց 41
զձեռն. և դպաւ ՚ի նա՝ և ասէ
ցնա. կամիմ, սրբեաց:

*Եւ

42 * Եւ երթեալ սաց գնա ՚ի վայելումն
իւրոյ գնաց ՚ի տունն իւր զարմանալով
ի վրէժսն։
43 * Եւ սաստեալ նմա եհան զնա ար-
տաքս վաղվաղակի։
44 * Եւ ասէ ցնա զգոյշ լեր ՚ի ոմեք
ասիցես այլ երթ ցոյց զքեզ
քահանային ՚ի մատուցանել վասն
քո զոր պատուիրեաց Մովսէս ՚ի վկայ- ‖ Լեւ.
եսայ ծածկ ՚ի վկայութիւն նոցա։ 14. 2.
45 * Եւ նա եկեալ սկսաւ քարոզել
յոյժ ՚ի հրապարակ հարկանել զբանն։
մինչ այն եւս կարող լինել նա յայտ-
նապէս ՚ի քաղաք մտանել։ այլ ար-
տաքոյ յանապատ տեղիս էր ։ ի
գալն ամենայն ժողովրդոց առ նա։

ԺԱ։ Ի։

1 Եւ ‖ մտեալ յաղթեալ ՚ի կապառ- ✝
նաում՝ յերս ամենից։ ‖ Մտթ.
2 * Եւ ոչ էին եթէ ՚ի տանէ, ե ժո- 9. 1.
ղովեցան բազումք մինչեւ սեղան
եւս այլ լինել՝ ե այլ ասա զբանն ։ ե
խոսէր նոցա զբանն։
3 * ‖ Եւ գային առ նա՝ բերէին ան- ‖ Ա ած
ձանացեալ մի բառնալ ՚ի մէջ։ 5. 18.

* Եւ

* Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σάλπισῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. 4

* Σὺ δὲ ὅταν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου· 5

* ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. 6

* Καὶ ὅταν προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. 7

‖ Ἐξ. 34. 6. Ἰωὴλ 2. 13. Ἰωνᾶ 4. 2. Ψαλμ. 85. 15. 102. 8. 144. 8.

* Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. 8

Ἰωὴλ 2. 13. Ἰωνᾶ 4. 2. Ψαλμ. 85. 15. 102. 8. 144. 8.

* Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. 9

* Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. (καὶ γὰρ ἐπιτιμᾶται·) 10

* Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς, ἐν τοῖς 11

οὐρανοῖς

stadio per le tribù suoi per

12 * Le quale cose comandò il Signore a Mosè dicendo: Parla a' figliuoli d'Israel, e dirai a loro: Se alcuno avrà presa moglie, e morendo senza figliuoli, il fratello di lui prenderà la moglie del morto, e susciterà prole al fratello suo:

13 * E il primogenito che nascerà, succederà nel nome del padre morto, acciocchè il nome suo non sia cancellato di Israel:

14 * Ma se colui non vorrà prendere la moglie del fratello suo, andrà ella alla porta della città, e dirà a' seniori della città: Il cognato mio ricusa di suscitare al fratello suo il nome in Israel, e non vuole adempiere l'ufficio del cognato:

15 * Allora i seniori della città lo chiameranno, e parlerà loro: e se egli persisterà nella sua ostinazione, dicendo: Non voglio prendere costei per moglie:

16 * Andrà la donna a lui in presenza di tutto il popolo, e gli trarrà la scarpa del piede, e sputerà in faccia a lui, e dirà: Così sarà fatto a colui che non vuole edificare la casa del fratello suo:

17 * E sarà chiamata la casa di costui in Israel: la casa di colui che ha la scarpa tratta, e che ha sputato in faccia a lui.

Num. 9. 9.
4. 1/2.
5. 27.

Num. 1. 51.
4. 15.

quan-

զարձարս՝ այլ զմեզ[ս]առս։

* Յետին աղակերտն յօհաննես և փարիսեցիքն՝ ի պահս։ զոր և ասէն ցնա. ընդէ՞ր աղակերտքն յօհաննես՝ և փարիսեցիքն պահեն. և քո աղակերտք ոչ պահեն։

* Յետ այդ ցոսա ՅՍ. միթէ մարդիկ ի տնէ հոգի որչափ առագաստն միանգամ ընդ նոսա հոգի փեսային՝ պահել։ ցորքան ընդ նմանց առագաստն ընդ փեսային, ոչ կ՚մարդի պահել։

|| Մարկ. 2. 20. 9. 15. Luc. 5. 35. * || Այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ վերասցի ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ։

|| Մարկ. 14. Luc. 5. 35. * Ոչք՝ կարէ նոր անձաւն արկանել ի վերայ հնացեալ ձոպոյ, ապաքէ ոչ առնու լրումն իւրմէ նորն ի հնոյ անտի, և ջարդեալ պատառումն լինի։

* Յետ ոչք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս. ապաքէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին զտիկսն. գինին հեղուի. և տիկքն կորնչին. այլ գինի նոր ի տիկս նորս արկանելոյ է։

|| Մարկ. 2. 23. 12. 1. Luc. 6. 1. * || Յետ եղեւ նմա ի շաբաթի անց[ա]նել ընդ արտս. և աշա[կեր]

կերպէն ՚ի գետնէն երեսից ակաւն
հասկ կորզել և ուտել։
24 * Ի՛ թարխեցիքն ասեն ցնա. մի՛
վնաս գործեն աշակերտքն քո ՚ի
շաբաթի՝ զոր չէ արժան։
25 * Ի՛ ասէ ցնա Յի՛ս։ || ոչ երբէք իցէ || Ի Սամ.
ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարեն Դաւ- 21. 6.
թեան՝ յորժամ պիտոյն եղեւ՝ և քան-
ցեաւ նա՝ և որք ընդ նմանն էին։
26 * Որպէս եմուտ ՚ի տունն Աստ
ուծոյ ՚ի ժամն Աբիաթարայ քահանայապետի.
և զհացն առաջաւորութեան եկեր.
|| և եւս այնպիսիք որք ընդ նմանն || Ա Եփ.
էին. զորս ոչ էր օրէն ուտել՝ 24. 9.
|| քան զմիայն քահանայիցն։
27 * Ի՛ ասէ ցնոսա. շաբաթն վասն
մարդոյ եղեւ, և ոչ եղեւ մարդ
վասն շաբաթոյ։
28 * Ընդդէմն Տէր է որդի մարդոյ
և շաբաթի։

Գ Լ։ Գ

1 Ի՛ || եմուտ միւսանգամ՝ ՚ի ժողո- || Ա Եփ.
վարանն. և էր անդ այր մի 12. 9.
որոյ ձեռն գօսացեալ էր։ Ա Սամ.
2 * Ի՛ սպասէին նմա՝ եթէ թէ՛ կա- 6. 6.

ցէ

ἡ ἐκεῖνα ἐποιήσατε οἷς συμπαθοῦσι
καὶ ἐλεοῦσι φύσει.

* Ἐὰν καὶ χωρὶς τοῦ ἄλλα ποιεῖν 3
ἐλεεῖν ἐστι· καὶ, οὕτω ἐποίησε.

* Ἐὰν καὶ ἐλεῇς μηδὲν ἀπολαύσῃς ἐκεῖ- 4
θεν, ἀναγκὴ ἔσῃ ἐμοὶ δοῦναι ἐλεῆσαι
ἐκεῖνα ἀπολαύσαντα ἐκ τοῦ ἀναγκαίου
ἐκεῖθεν ἐπιτυχεῖν. ἐλεῆσον οὖν.

* Ἐὰν ἐλεήσῃς ἐκεῖνα ἐξ ἀνάγκης ἐλε- 5
οῦσιν, ἀναπείσω ἐμαυτὸν ἐκεῖνα ἐλεῆ-
σαι τοῦτον· καὶ χωρὶς ἀνάγκης ἐλεεῖ
ἐκεῖνα ἐπὶ τῷ ἐλεεῖν· καὶ οὕτω ἐλεεῖ
ἐκεῖνα τοῦτον.

Ἐκ
‖ Ἐφ.
12. 14.

* ‖ Ἐὰν ἐλεῇς ἀφανῶς ἐκεῖνα ἀναγκα- 6
ζόμενα ἐλεεῖσθαι ἐκ φοβουμένου ἐκεῖ-
νον· ἐκφανῶς ἐκεῖνα ἐλεῆσαι ἐκεῖνα ἐπὶ
ἐκείνῳ ἐκφανῶς ἐλεῆσαι ἐκεῖνα οὕτω.

* Καὶ ἐὰν ἀναγκάσωσί σε ἐλεῆσαι 7
ἐκεῖνα ἐκ δωρεᾶς· ἐλεήσεις ἐκ ἀναγ-
καίου ἐκ ἀναγκάζοντος ἐλεοῦντα
ἐκεῖνα ἐπὶ σοῦ. ἐλέησον ἐκ ἐκείνου.

* Ἐὰν μὴ ἐλεῇς ἐλεήσουσί σε ἀναγ- 8
καίως· καὶ ἐὰν ἐκείνους ἐλεῇς ἐκ ἀνα-
γκαίως ἐκ ἐλεήσουσί σε ἐκεῖνα ἐλεοῦν-
τα ἐκείνους ἐκ ἀναγκαίως ἐλεοῦντα.

* Ἐὰν καὶ χωρὶς ἀνάγκης ἐλεῇ ἐκ 9

ἐκεῖ-

Sanct als ausgenommen kunge-
stein ihnen antworten als als ver-
stunden ihm:

10 * Darnach giengen sie hinaus als
nun sie kamen gen als die gehö-
ret nun, und wolten nun sehen

11 * Sie sagen also zu und wol-
ten ihm antworten nun
nun . nimmer wolten sie nun:

12 * Und ihm nun sprach nun : sie nun
zu und nun sagen nun . als als zu-
sten nun gehen ihm:

13 * Darnach sie ihnen . sie und nun
sagen nun sagen kunden nun . sie zu und
nun nun

14 * Sie nun verkündigen als sagen
ihnen nun . sie als nun sagen ihnen
zu und:

15 * Sie nun versammelten sie hinaus
nun nun sie Sanct nun:

16 * Sie zu nun nun Sanct ihnen:

17 * Sie zu nun Christus sie Sa-
nct nun sagen sagen zu nun nun
nun nun Sanct nun . nun
sagen nun:

18 * Sie nun nun . sie nun nun nun .

le q[ue]mpiternelle. q[ue] mandle
q[ue]mpenne ngte. le q[ue]adium. le q[ue]
lopeme mi[n]ory. le q[ue]mpiterne le
q[ue] Ilestie lumenmyte:
* Le q[ue]me qu'en lalemplemmyte. ne 19
le dimmitemy qtem:
* Mente le mente. le quy Ilemmenquil' 20
gtep' tite dempelmepte. dites qte le
q[ue]my le ne dmitable mente' ny:
* Le lepte pene' nge le pepte lste, 21
lste mete qtem. qte Sandiple lste
lde dipleptemyte:
* Le ipleple' nge pleth lplem 22
|| Mmp. lste, mulste, || lde pelepte me[n]t
9. 34. quy 'lepdin. le leplemtme ipleple
Sunde qne qte:
* Le lpstem qtemm mu[n]ple, mne 23
lpe pmde pep' tmem. qtemple lne
pl' mmmmmy qmmmmy Sunde:
* Le mpi' lde lde dmpmenpne lde pete 24
pmtde lee pmdmitemyte, ne lmple
lpm lde mpmenpne lde'ste ngte:
* Le lde mmte pmtde lee pm 25
dmitemyte, ne lmple lpm mete:
* Le lde mmmmy 'le q[ue] mtde 26
le my pmpem, le pmdmitem lyte,

ng kmuh kmu, ugt ymuXmtmwt: 2
27 * Ut ugt kmuh qkmpmuh Sqoph
dmtmw 'kmmtn tmpm mcmp Smp-
kmtmt tdh ng tmuh qSqoph km-
mtmh, k mmpy qmmtn tmpm mcmp
Smpkmmtmh:
28 * Ut mmtd Xky, qh mdtmuh Wmp:
kmmgh mpcmy dmpkmtm, dtmh k 12. 31.
Smpmgmtn, mgmuh k Smpmghtn: 6 mf.
29 * Wmpy ng Smpmghmh qSmptn mc, 12. 10.
ng mtmh qkmmtkh, pmtmtmtn. 1. 6 30.
ugt mmpmmmpmtc kmh pmtmtmh 5. 16.
dtmpy:
30 * Oh mdtn, kh mgn mtmh qmy
'kmdm:
31 * Wmtn kmgmmpc, k dmph tph k mc- Wmp:
mmpy kmmh mtmhtn, k kmh tn qmm: 12. 46.
32 * Ky mtmh dmpmkmcptn zmph qm- 6 mf.
mm tmmtn k kmph mmmhtn qmm, 8. 19.
mSmcmmh dmph pn k kmgmmpc pn
kmtn mpmmmpy k kmmptn qkky:
33 * Wmmmkmmtn kmm tmpm, k mdy
mk y kmk dmph kmk kmgmmpc:
34 * Zmhgmm zmph qkmph pmzm-
kkmmtn qh tmmtn, k mdy mSm-
mmtmh dmph kmk, k kmgmmpc kmk:

* Օր ու առնոյք զկամն Աստուծոյ, զոր 35
կ՚ուզեայր ինչ, եւ գոյք՝ եւ մնայք։

Կոլ։ Կա։

Կոչեաւ || ամենա ուսուցանել։ 1
զամենայն ժողովուրդն։ եւ խոնեցաւն
զնոսա ժոլովուրդք բազումք։
մինչեւ՝ ի նաւ մտանել նմա՝ եւ նս-
տել՝ ի ծովեզր։ եւ ամենայն ժո-
ղովուրդն ցամաքին մնէին։

Կոլ։
|| Պատ.
13. 1.
Մ ատ.
8. 4.

* Եւ ուսուցանէր զնոսա առակօք 2
բազում։ եւ ասէր ցոյս՝ ի վար-
ժարանին իւրում։ մեսրոբ։
* Հասարակ եւ սերմանող՝ ելանէր 3
սերմանել։
* Եւ եղեւ՝ ի սերմանելն, ոմն ան- 4
կաւ առ ճանապարհսն, եւ եկին
թռչունք՝ եւ եկեր զնա։
* Եւ այլն անկաւ յապառաժն, ուր 5
ոչ գոյր հոլ բազում։ եւ մանեալ
անկն բուսաւ, զանազի ոչ գոյր հող
երկրին։
* Եւ յորժամ ծագեցաւ արեգակն, ջե- 6
րաւ։ եւ զի ոչ գոյին արմատք՝
չորացաւ։
* Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ փշոց։ եւ 7

եկին

լինի փուշերն՝ և հերձուցին զնա. և պտուղ ոչ եւս։

8 * Եւ այլն անկաւ յերկիր բարւոք՝ և ելեալ աճեցեալ տայր զպտուղ՝ և բերէր մին երեսուն՝ և մին վաթսուն՝ և մին հարիւր։

9 * Եւ ասէր՝ որ ունիցի ականջս լսելոյ լսիցէ։

10 * Եւ երբ եւս առանձինն՝ հարցին զնա՝ որք զտասնն էին աշակերտքն հանդերձ՝ զառակսն։ Ղ. Ո։

11 * Եւ ասէ ցնոսա. ձեզ տուեալ գիտել զխորհուրդ արքայութեանն Աստուծոյ. բայց նոցա որք արտաքինքն են՝ ամենայն առակք լինին։

12 * || Ո՛ւ տեսանելով տեսցեն՝ և մի տեսցեն. և լսելով լսիցեն՝ և մի իմացցեն. զի մի երբէք դարձցին՝ և թողցի նոցա։ || Նաև Ղկ. 6. 9. Մատ.

13 * Եւ ասէ ցնա. ոչ գիտէք զառակս զայս, և զիա՞րդ զամենայն առակսն գիտիցէք։ Յովհան. 13. 14. 12. 40.

14 * Որ սերմանէն՝ զբանն սերմանէ։ Նոր.

15 * Եւ նոքա, են՝ որք առ ճանապարհաւ են, ուր բանն սերմանի. և յորժամ լսեն՝ անդէն գայ սատանայ՝ և 28. 26. Յոհան. 11. 8.

Տանէ զանբծնեալսն ի մէջոյս ազգ
* Եւ տացու էն որ յայսմ աւուր 16
անբծնեացուն, որ յորժամ բծնի
զգեստն, զայրացեալ խոստա-
ցուսցի:
* Եւ զի ոչ տեսցի սպանանու զոյն 17
ձեռն, այլ ան ժամանակ մի էն
սաստ ի Տաճարեն տեսցեն զամ
Տաղաձան տան զգեստն, զայրեա
իսկի զազգացուցին:
* Եւ որ որ ի մէջ ձեռցն անբծնեա- 18
ցուսցի, որ էն որ երբե զգեստն բծնի:
|| 1. Տես. * || Եւ Տաղ զազգաստնեան, սպանանու 19
6. 17. մեծաձեռ ձանանեն, եւ Տեղանեցու-
ցեն զգեստն եւ սպանանու ձեռն:
* Եւ տացու էն որ ձեղիցն բանաց
անբծնեացուն, որ բծնի զգեստն եւ
ձեռնեցեն եւ սպան զանանու, ձեռ 20
|| Սպան. մեծ երկանեն եւ ձեռ մեծ ձանե-
5. 15. սեն եւ ձեռ մեծ Տաղեր:
|| սպ. * || Եւ սպան ձեռան • մեծ էն զոյ 21
8. 16. Ձեռ՝ որ ձեռ զգեստանու իձեցի-
11. 33. կան ձեռ մանձեր • ոչ սպանեն ի
|| Սպան. մեծոյ սպանանեան իձեցի:
10. 26. * || Որ էն ձեռ ի մեծանան՝ որ էն 22
|| սպ. ոչ զազգանեցին ոչ էին ձեռ զանան-
8. 17. ցեն,

του, λεγε με ἐγειραι αυτους.

23 Καὶ λεγε με πασης ανομιας εκτος ποιεισθε.

24 Πας ουν ὁστις ακουει μου τους λογους τουτους, και ποιει αυτους ὁμοιωσω αυτον ανδρι φρονιμω ὁστις ωκοδομησε αυτου την οικιαν επι την πετραν. || Μαρκ. 7. 2.

25 Και κατεβη βροχη, και ηλθον οι ποταμοι, και επνευσαν οι ανεμοι, και προσεκοψαν τη οικια εκεινη, και ουκ επεσε· τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν. || Λουκ. 6. 38.

26 Και πας ὁ ακουων μου τους λογους τουτους τους εμους, και μη ποιων αυτους, ὁμοιωθησεται ανδρι μωρω ὁστις ωκοδομησε την οικιαν αυτου επι την αμμον.

27 Και κατεβη βροχη, και ηλθον οι ποταμοι, και επνευσαν οι ανεμοι, και προσεκοψαν τη οικια εκεινη, και επεσε· και ην η πτωσις αυτης μεγαλη. || Μαρκ. 13. 12. Λουκ. 25. 29.

28 Και εγενετο ὁτε ετελεσεν ὁ Ιησους τους λογους τουτους, εξεπλησσοντο οι οχλοι επι τη διδαχη αυτου. || Λουκ. 8. 18. Ι. 19. 26.

29 Ην γαρ διδασκων αυτους ως εξουσιαν εχων, και ουχ ως οι γραμματεις αυτων.

30 Και ὁτε ετελεσεν ὁ Ιησους τους λογους τουτους τους εμους, μετεβη εκειθεν. || Μαρκ. 13. 31.

31 Και ιδου γυνη Χαναναια απο των ὁριων εκεινων εξελθουσα εκραυγασεν αυτω, || Λουκ. 13. 19.

ժամ անդամանցն յերկրէ փոքրագոյն քան զամէնայն անդամս որք են յերկրի։

* Եւ յորժամ անդամանցն, զոր առնու Տէր, և լինի մեծ քան զամ զանցառութեան արձակել առնու մեծաձայն մխիթարութեան տուտա ի ոչնչոց երկնից գնալով։

* Եւ սիմեխան առանձինք խօսէր ընդ 33
նա զգաստ. մի կարօղ լինիցի ոք։

* Եւ առանց առակի ոչինչ խօսէր 34
ընդ նոսա. բայց առանձինն աշա-
կերտացն իւրոց ամենայնի զգաց։

XX
Ղուկ.

* Եւ ասէ նոսա յաւուրն յայնմիկ, 35
իբրև գոյր երեկս լինէր, ելցուք
միոյցամբ յայն կողմն։

Ա Մար. * Եւ զանազան զգալոսութիւն. և առ- 36
8. 13. տուն գնա տաճարն Տանիէլի. և
Ղուկ. զայլ ևս տաճարն որք էին ընդ նմա։
18. 22. * Եւ լինէր մերկել ամենայն Տանիէլ. և 37
զարհուր ՚ի նոսա զերծոյր. մինչ գրե-
լոյն՝ լի խուռ լինէր։

* Եւ ինքն տնկէր ՚ի խուռնս տաճին ՚ի 38
վերայ բարձրագոյն-ուցանէին գնա
և առնին. վարդապետն ոչինչ ի
քեզ գոյնի, զի կարծեցեալք առանկ

* Եւ

39 *Եւ զարձ-ուցեալ առաքեաց հուլ-
ծին եւ ծաղուն· ասէ· ցարդարեա՛,
կապիկեա՛ւ եւ ցաւիդ հոգիդ. եւ
եւքն խաւսիցիս ինձ ։
40 *Եւ ասէ ցնոսա· բնդէ՞ դուք այդպէս
վատասիրտք էք· չեւս ունիք հա-
ւատս ։ եւ երկեան յերկիւղ մեծ ·
եւ ասէին միմեանս· ո՞ դա արդեօք
էիցէ սա· զի եւ հովք եւ ծով հնա-
զանդին նմա ։

Գլ. Ը

1 Եւ եկին ի յայնկոյս ծովուն յաշ- ‡ Մատ.
խարհն գերգեսացւոց ։ 8. 28 .
2 *Եւ ըստ ելանելն նորա ի նաւակ Ղ մա-
ւնոյն, ապաւինեցաւ նմա այր մի ի 8. 26.
գերեզմանոցէն զոր ունէր ոգի պիղծ ։
3 *Որ եւ բնակութիւն իւր ի գերեզ-
մանս էր · եւ ոչ շղթայիւք ոք եւս
կարէր կապել զնա ։
4 *Վասն զի բազումք անդամ ոտնակա-
պիւք` եւ շղթայիւք կապեալ էին
նմա ի ներքուստ զշղթայսն , եւ զոտ-
նակապսն խորտակէր. եւ ոչք կա-
րէր սանձել զնա ։
5 *Այլեւս հանապազ գիշերի եւ ցեր-
եկի

ցերեկ

gleb'h q kpkeydsion h' h gkpsion mou
euqukp . h kndkp qundu hp pou
gnudkp .
6 * Ph pole kanon qkun' h skenwmatk . 6
gkskdwgnu h kpkfkpkwmy kndan .
7 * Ph' iquentkwy 'hdwgh alk' h mk . 7
qkbkwy kuk' h pou ekn mnkwy pwpk
pkwy . kpqkbkwgnu gnukwk' qkbkp
Ph'd , alk mwskpkp qkw .
8 * Ph'wnugh mwkp gkw . h' mgnk 8
mkpk' h dwnkpy mgk h .
9 * Pe Swpgnwkp gkw' kbh qkbkx m 9
kwnwh' pn . h mwk gkw , qkpqkgh
mkwnwh' kuk . gwnugh gwqnwqk kdpn
10 * Pe mqnwkbkx qkw gyd , qh alk 10
wnwpkwgk qkwwn wqwwqpn pwkh
qwpkwwgkh .
11 * Pe wkq h' n gkpwndkh kpwndwgk 11
alk kwwgky wqwwnwgwh alk .
12 * Ph'wnkgkx qkw wdkwwgh qkpkx 12
h mwkp . wnwqpwn qdh' h kwwqkh ,
qh dwqnu' h'wwn .
13 * Pe Swndwgkwy kwqn . h kpqk 13
h'gkx nqqkh mkpk' dwkx h'wwqkh
h qkdkwy kpwndwgh h'qwgk mk
wnh h dwkx . h'gkx kpqk kpqn Sn
qwpk'

qui le glorifie de sa puissance.

14 Il a fortifié la solidité de tes portes, il a
béni tes enfants au milieu de toi.

15 Il a mis la paix sur tes confins, il te rassasie
de la fleur du froment.

16 Il envoie sa parole sur la terre, son ordre
court avec rapidité.

17 Il donne la neige comme de la laine, il répand
la gelée comme de la cendre.

18 Il jette la glace comme des morceaux de pain,
qui peut subsister devant son froid?

19 Il envoie sa parole et les fait fondre, il fait
souffler son vent et les eaux coulent.

20 Il annonce sa parole à Jacob, ses ordres et ses
jugements à Israël.

21 Il n'a pas fait de même à toutes les nations,
et elles ne connaissent point ses jugements.

յայն կոչմն, ժուռկեցաւ առեալ ժո-
ղովուրդ բազում: և էր առ ծովե-
զերբն:

|| Մատ. * || Եւ անդ մի 'ի ժուռկելոցսակ- 22
9. 18. ացին զայր՝ որում անուն էր յայ-
Մ. ակ. րոս • և երկիր եմեր զնա, անկաւ
Ե. 41. առ ոտս նորա:

* Աղաչէր զնա յոյժ, և ասէր. Զի 23
իւրաւր նորա մեռանի է 'ի մահ • զի
եկեալ ինդիր ասիս ձեռն • որպէս
զի ապրեսցի, և կեցցէ:

* Եւ գնաց ընդ նմա • երթայր և 24
ժողովուրդ բազում՝ զկնա նորա •
և նեղէին զնա:

* Եւ կին մի էր 'ի տեառնամուտս Ձ 25
արեան՝ զբսիսանասն ամ:

* Եւ յոյժ վշտացեալ 'ի բազում 26
բժշկաց • և ծախեալ զինչս իւր զա-
մենայն • և չէր լեալ օգտեալ • այլ
ևս առաւել զայրացեալ:

* Երբեմն լուեալ զԻ(ի)Ն, եկն 'ի մէջ 27
ամբոխին կեալ՝ և բռնեն ետևէ
զհանդերձեայն նորա:

* Զի ասէր ասէր 'ի մտի, Զի միայն 28
մերձեցայց 'ի հանդերձեայն նորա, փր-
կեցայց:

* Եւ

29 * Եւ վայելուչկին ցանկացեալ այ
ցեր զերեսս սրբոյն Յովհաննու զի մկրտիցէ
նոքա եւ ոչ կարացեալ՝ ի մտանելոյն։
30 * Եւ սուրբն վայելուչկին գնաց
ի ներքս եւ տեսանէ զնոսա զի կան
ի նմանութեան ոչխարաց՝ որ չունին
հովիւ։ սկսաւ ուսուցանել նոցա բազում
իմն մեծութեամբ ի հաւատսն իւր։
31 * Եւ սուրբն գնաց սրակերպն ան
ասուն, զի անկեալ տեսիլ գրեալ
և ասէ, զի ոչ կարացեալ՝ ի
հաւատսն իւր։
32 * Եւ շուրջ հայեր՝ տեսանէր զի
ոչ գոյր արար։
33 * Եւ կենդանի գոչեաց և ձայն
գեաւ մեծ առ գոյութիւն արար
քսանից գոյից կենդանեաց ոգիս, և
անկան առաջի գահոյս և սկսան գո
ղալ զերգս նոր և ասէին։
34 * Եւ ի մէն ասէ գոյս։ Ի ձեռն՝ հա ‖ մ
ւսաք ես կեցուցիչն գերդ։ երկի՛ր 7. 50. և
խոստովանեցիր։ և երկիցէ ոչ՝ ի 8. 48.
ամենայնէ գոյ։
35 * Ի՛ երեքեան հա գոյն հասէ գան ‖ ա՛ ա՛
անուանէ՝ ի ժամերգանոցն և ասէն
զի ոչ ամենայն գոյ մեռանի։ զի ես ոչ
խաւս առնեմ զկարգեալսդ։

* Ասի

* Duæ figuræ planæ æquales æquas 36
plagas, sunt quadrilateræ. Illæ
figuræ planæ quæ eandem habent
plagam æquales sunt.
* Ex his quæ in eadem plaga sunt figu- 37
ræ planæ quadrangulæ, quarum
quæ sub eadem plaga sunt latera
æqualia habent, æquales sunt.
* Figura solida quinquelatera, 38
habens solidos angulos, figu-
ras quinque planas æquales.
* Sphæra duabus figuris solidis 39
æqualibus & similibus, figu-
ris planis æqualibus & simi-
libus comprehenditur.
* Si duæ rectæ lineæ sectæ fuerint 40
fuerint utcunque quadrilateralem,
sectæ autem rectæ lineæ quadrilate-
ri, & ipsi, quæ eandem habent
cum ipsis plagam, æquales sint
& similes & similiter positæ.
* Si figuræ quadrilateræ similes 41
sunt & similiter positæ, similis
quoque & similiter positus
(plagæ ut-
rique) erit.
* Si duæ anguli solidi quatuor pla- 42
nis, tres quatuor quoque eis
æquales eandem habeant plagam:
quatuor illis duobus quadrilateris.
* Si quatuor rectæ lineæ fuerint 43

sit

qu'elle ne s'emmuye qu'a la mauvaise mine d'autrui

Pour Turquie

1 Pour le matin, il faut prendre de la confection de la bonne qui est dans cette boette

2 Pour le soir il faut prendre de la confection de nenufar, de diamargaritum frigidum, de pour que de la bonne qualité, de chacun demy gros, de sirop de limons de la valeur de la noix, de sirop de nenufar, de chacun une once, de sirop de pommes de grenade aigres une once, de la bonne eau de fontaine ou de riviere autant qu'il en faut

3 Il faut aussi de la Theriaque, de mithridate, de chacun demy gros, de jus de limons, de jus de grenade, de chacun une once, de la bonne eau de fontaine autant qu'il en faut

4 Pour faire cuire le bouillon. Il faut prendre un chapon, un coq, un veau de lait, de pour chacun la grosseur de la jambe, de deux pieds de veau

5 Pour le bouillon aussi il faut deux poulets pour le matin, pour midy

Pour Turquie

1 ℞ de la confection, ℥ i.

2 ℞ de la confection de nenufar, de diamargaritum frigidum, de pour que de la bonne qualité, de chacun demy gros, de sirop de limons de la valeur de la noix, de sirop de nenufar, de chacun une once, de sirop de pommes de grenade aigres une once, de la bonne eau de fontaine autant qu'il en faut

3 ℞ de Theriaque, de mithridate, de chacun demy gros, de jus de limons, de jus de grenade, de chacun une once, de la bonne eau de fontaine autant qu'il en faut

4 ℞ un chapon, un coq, un veau de lait, de pour chacun la grosseur de la jambe, de deux pieds de veau

5 ℞ des bouillons aussi de deux des susdits pour midy

		℥ i.
	℥ ij.	13. 54.
	℥ ij.	4. 16.
	℥ ij.	6. 42.
	℥ ij.	13. 57.
	℥ ij.	4. 24.
	℥ ij.	4. 44.

midy

անկաց ձեռն իւրեան ըստ նմին գնա։
* Եւ գայրանայր ի սուտ անհաւա- 6
մուխ եղեալ։

Ա. Օ. Եւ ընդէր շուրջ զգաւառսն • և
ուսուցանէր ։

‖ Ուրբ. * ‖ Եւ կոչեալ առնէր զերկոսին 7
Ժ. Ա. սուտն՝ և սկսաւ առաքել զնոսա երե-
Ղկ. Գ. կուս երկուս • և տայր նոցա իշխա-
Ժ. 14. նութիւն ի վերայ ոգւոյ պիղծ ։
Ա ոսկ. * Եւ պատուիրեաց նոցա զի մի ինչ 8
Թ. Ա. բարձցեն ի ճանապարհի բայց մի-
այն գաւազան • մի պարկ՝ մի հաց՝
մի պղինձ ի գօտին ։
‖ Ա ոսկ. * ‖ Այլ ագանել հնալեալսն • և 9
Ժ. Ը. մի զգեստուցեք առ երկուս պա-
տեղսն ։
* Եւ ասէր ցնոսա՝ յոր տեղի մտա- 10
նիցէք՝ անդէն օթեւանս կալջիք,
‖ Ուրբ. մինչև ելանիցէք անտի ։
Ժ. Ի. * Եւ որք ոչ ընկալցին զձեզ և ոչ 11
Ա ոսկ. լսիցեն ձեզ • ‖ յորժամ ելանիցէք
Թ. Ե. անտի՝ ի ներքս ոտիցդ փոշի առէք
Ա ոսկ. ձերոց ի վկայութիւն նոցա ։
Ժ. Ժ. * Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշ- 12
Ղ. 18. Ա. խանեսցին ։
‖ Ղ ոսկ. * Եւ դեւս բազումս հանէին • ‖ և 13
Ե. 14. օծա-

‖ odwaŋkpa kaŋyaŋ ečaŋpaha śni- ‖ Marc.
waŋka. ka pahpiya ečaŋpa. 5. 14.

14* ‖ Ka ećaŋ wapaŋ śkoyaka. ‖ Luc.
(ećaŋkta yuŋwiŋkta kiŋ he wanźi kiŋ.) 14. 1-2.
ka wanźi kiŋ, yośuŋkapi ahiŋni- ‖ Marc.
ćaŋ ka ihduhaŋ. ka ećaŋ wićaśpa 1. mat.
kaŋpa kiŋ he ećaŋ ećiŋ: 9. 7.

15* Ka wićaśpa, kiŋ kiŋhaŋ ka kaŋ-
ŋiŋ kiŋ ake ećaŋpaŋ ki, ka ake
kaŋpa yuŋ ake ećaŋpaŋpi ki.

16* Kaŋpa ćaŋ śkoyaka, wićaśpa ka-
ŋiŋ ka ųųkpa ka ećaŋ ųųkpa ka yośuŋkaŋ,
wićaśpa ka ećaŋ yuŋpaŋ ihduhaŋ:

17* ‖ Ake kiŋ śkoyaka wićaśpaŋ ‖ 1. mat.
kaŋpa ka yośuŋkaŋ ka kaŋpaŋ ećaŋ 3. 19.
he kiŋ ihduhaŋ ećaŋ śkoyaŋpaŋ
kiŋ ake ahiŋkaŋpaŋpi kiŋ ećaŋ
ećaŋ ake wićaśpa ećaŋ:

18* Kaŋpa wićaśpa yośuŋkaŋ yźkaŋ-
yaŋ. ‖ Ake wićaśpa ake ećaŋ wićaśpa ‖ Luc.
ake kaŋpa ećaŋ ećiŋ: 18. 16.

19* Ka śkoyaŋ ećaŋpaŋpi kiŋ ećaŋ-
ŋaŋ ka kaŋ wićaśpa wićaśpaŋpi ećaŋ. ka
wićaśpa kaŋ:

20* Ake śkoyaŋ kaŋyaŋ ihduhaŋ yośuŋ-
ŋaŋ. ećaŋ ųųkpa ećaŋ wićaśpa wićaśpa

զար և սուրբ՝ և սպասէք նմա. և
ընդդէմ ինդանիւք բազում լիցուք
նմա՝ և քաւցի մեզ նախ նմա։
* Իրթէ օր ոմն լինիցի սպասաւոր՝ 21
յորժամ գնիցէ ընդ ինձ սուրբ Տէրոջէս
յաւուր ծնունդ իւրոց՝ սպասաւոր
մարդ իւրոց և հաղարապետաց, և
ոչ ծանիցէ զանձինս ոչնչացուց։
* Եւ ի մտանել զսուրբ Տէրոջ իմոյ 22
և ի կարասել՝ չարչ եղիցի Տէրոջ ի
և բազմանասնացուսցէ զաւրութիւն
զայլ ինչ. ի նոյնպէս ինձէն զոմն
կամիս. և սաց քեզ։
* Եւ երդնեսցէ նմա բազում սուր 23
զամ՝ եթէ զոմն և ի նոյնպէսացս
իւրոց ինձէն՝ սաց քեզ, մինչև գիտիս
զաւրութիւն իմոյ։
* Եւ եթող ամէն զհացդ իւր՝ զինչ 24
ի նոյնպէսացդ։ և նա ամէն. զգուշ
յօշութիւնս մկրտի։
* Եւ մտանիցէ ամէնքին ի սրբարանսն 25
սուրբ զաւրութիւն ամէն, կամիմ՝ զի
ամենեւ ինձ ելանելովքն ի վերայ
մեռելոց զգուշ յօշութիւնս մկրտի։
* Եւ ամենայն յորժ զաւրութիւն։ 26
այլ ամէն երդնուցին և կոչնակա-

տայցէ ոչ կամեցաւ անարգել զնա։
27 * Եւ առաքեաց վայրկենակի մա-
գաղտն իւրհիւ ։ և հրամայեաց
բերել զպատգամն նմա։ և երա-
կաւ գլուխ նորա և ետ մանկա-
ւեաց զնա ի բանտին ։
28 * Եւ բերեր զգլուխ նորա մանկե՛
և ետ տալոյ ինձ ։ և աղջիկն ետ
մօր իւրում։
29 * Եղեալ լուան աշակերտքն նորա,
եկին և բարձին զմարմին նորա։ և
եդին ի գերեզմանի։
30 * ‖ Ժողովեցան առաքեալքն առ
Յի՛ և պատմեցին նմա զամենայն
ինչ զոր արարին, և զոր ուսուցին։
31 * Եւ ասէ ցնոսա Յի՛։ ‖ եկայք ինքե-
ւանձինս յանապատ տեղի ։ և
հանգիջիք սակաւ մի։ զի էին գա-
գումբ որք երթային և գային ։ և
հաց անգամ չժամանէին ուտել։
32 * Եւ գնացին նաւաւ յանապատ
տեղի առանձինն։
33 * Եւ տեսին զնոսա զի երթային։
և ճանաչին բազումք ։ և հետի յա-
մենայն քաղաքաց հասուն ընդա-
ռաջին անդր։ և մեռանէին առ նմա։ ‖
34 * ‖ Եւ ելեալ հասոյց սակաւս բազումս։

Լուկ
‖ Ա ոմն
9. 10.
‖ Ժողո-
14. 13.
Ա ոմն
9. 10.
Յովհան
6. 1.
‖ Ժողո-
9-36. և
14. 14.

և զմեռանել ՚ի նմանէ. զի և ինքն իրրև
մեռանէր՝ որոյ ոչ եկեալ էր ժամն. և
անտանել զնոսա ցաւս նոցա։
* Եւ իրրև գայրանայր ժամ ելից, ա- 35
ռուգեալ աշակերտքն առին, տա-
նէին անտանալ, վասն որ կայր։
||Ա ՚ի ¶ Եւ թանկեան զհոլովուրդսն ել 36
9. 12. ետուն շուրջ յաղտասէրն և ՚ի գոյն
գնեացին երեսաց զինչ ուսոյցէ։
զի առաք ուսել ինչ ոչ ունէին։
* Եւ ապաստանեան եան՝ և առաք գնա- 37
յուք տուք գոյս ուսել։ առին
գնա. երեխայքդ, գնեացուք եր-
կերեսք գաստիարան հաց՝ և ասացուք
գոյս ուսել։
* Եւ նա գնաս. քանի՞ գնդասակ ու- 38
նիք՝ երեխայք, և առեալք։ իրրև
գիտացին, առին գնա հինգ, և եր-
կու ձկունս։
||Գ 3.4.6. * ||Եւ հրամայեաց նոցա բազմիլ եր- 39
10. կուսեան երամսեան ՚ի վերայ դալա-
րոյ խոտոյ։
* Եւ բազմեցան յարս յարս՝ ո- 40
հարիւր՝ և ո՛ր յիսուն։
* Եւ առեալ զհինգ գնդասակն և 41
զերկուս ձկունս հայեցաւ յերկինս։
օրհ-

օրհնեաց. մանկանց զնկատանսն. և ետ ցաշակերտսն՝ զի սրկցեն տա- ցու. և զերկուս ձկունսն բաշխեաց ամենեցուն։

42 * Կերեր, ամենեքեան և յագեցան։

43 * ԵՒ ետուն զաւրեալսն երկոտա- սան սպասեալն, և ի ձկանցն մնացն

44 * ԵՒ էին, որք կերեալն էրն հինգ հազար տղամարդ։

45 * ԵՒ ստիպեաց զնոսա զաշա- կերտսն մտանել ի նաւ՝ և յառա- ջանալ նմանց գնա ի բեթսայիդա ի ե՛ղեմացսկիզ, մինչ ինքն զժո- ղովրդեան արձակիցէ։ Ե. Ի.

46 * ԵՒ հրաժարեալ ի նոցանէ եւ ի լեառն կաց յաղօթս։

47 * ԵՒ երբ երեկոյ եղեւ՝ էր նաւն ի մէջ ծովուն, և ինքն ի ցամաքի։

48 * ԵՒ եռեալ զնոսա տանջանօքն ի թմբ- րելն. (զի էր հովին ընդդէմ) 14. 25. տացու։) և զժամապահ գիշե- րոյն գայ առ նոսա գնալով ի վե- րայ ծովուն. և կամէր զանց առ- նել առ նոքօք։

49 * Իսկ երբ տեսին զի գնայր ի վերայ ծովուն, համարեցան թէ

առաջօք ինչ լինելոյն · և զայնոսիկ
քաւիցէ ։
* Եւ անդր ամենեքեան տեսցեն զնա 50
և խռովեցան ։ և նա անդէն վար-
ուսուկն խոտեցաւ ընդ տուտս և ա-
նդ · քաջալերեցարուք՝ ես եմ՝ մի՛
երկնչիք ։
* Եւ ետ ինաւն առնուս · և ել- 51
այարեաց Տէրն ։ և առաւելեա յի-
մանալ էին ՚ի միում ետենացդ , և
զարմանային ոչոյ ։
* Եւ անդր և ՚ի վէրայ Տապէն ոչ խոս- 52
ցաւ · զի էր սիրատոցա Յովնեալ ։
II Պար. * Եւ ետքեան անցին յայնկոյսակէն 53
14. 34. յերկիրն գեննեսարեթ ։
* Եւ ետքեան ելին ՚ի նաւէ անտի · 54
խոկ և խոկ ծանեան զնա արք տեղ-
եոյն այնորիկ ։
* Եւ ընդեացեալ այսր անդր ընդ 55
ամենայն գաւառն · սկսան մահճօք
բերել զամենայն հիւանդս՝ ուր
լսէին , Եթէ անդր էր ։
* Եւ ուրեք մտանէր ՚ի գեօղս՝ կամ 56
՚ի քաղաքս , կամ՝ յարգարակս · ՚ի
հրապարակս դնէին զհիւանդեսն ։
և աղաչէին զնա՝ զի գոնէ ՚ի քղամտոյս
հան-

Հանդերձեալ նոր մարգարէութեանց ու
մասնաւոր մարգելոցն, վրիժուցն։

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ի ժողովելոցն առնա փարիսե- Ա. Պ.
ցիքն, և մանուք Հրէայքն,
որք եկեալ էին յԵրմ։
2 * ‖ Ի տեսեալ զոմանս յաշակեր- ‖ Պար.
տաց անտի, զի խառնակ ձեռօք, 15. 2.
այսինքն անլուայ ուտէին զհաց,
բամբասեցին։
3 * Որ փարիսեցիքն և ամ՛ Հրէայք
եմք ոչ բնաւին լուանան զձեռս
զհաց ոչ ուտեն։ քանզի ունին զա-
նդուլեալեն ծերոցն։
4 * Ի՛ և շուկայական մեռալ եմք
ոչ նախ մկրտիցին, ոչ ուտեն։ և
այլոյն բազում է, զոր ընկալան
ունել։ մկրտութիւն բաժակաց՝ և
սրուանց՝ և պղնձեաց՝ և մահճաց։
5 * Ի սա հարցանեն զնա փարիսե-
ցիքն, և գրագիրք, եմք ընդէ ա-
շակերտքն քո ոչ գնան ըստ աւան-
դութեանն ծերոցն, այլ խառնակ ձե-
ռօք զհաց ուտեն։
6 * Ի սա պատասխան ետ և ասէ ցնո-

զի բարեաց մարդասիրեցաւ եւ
ողորմեաց ձեր կենդանեաւդ։ այլ առաց-
|| Լատ. || ելոյսն զոր չեմ ասէք մե-
29. 13. ծագէ ինձ։ եւ մերձ եղեալ տեսա-
նեայ ինքեանց եւ յիմեն ։
8 Որ արասցեն ինձ։ ուստեղծանեն 7
վարդապետութեան զնայիլ ինձ ա-
ստիպեալս ։
* Անկեալ գտաւ ինձ Պետ ու- 8
նիր զնայիլ ուսուցանելով ։
Ինքեան ասմունդ եւ բանա-
կաց ։ եւ այլոց ամենեցուն ոչինչ
առնէք բազում ։
* Եւ ասէ ցնոսա ։ բարեաց խոտէք 9
զգաստութեան Պ. զի գձեր ա-
|| Լատ. ստուածեալ Տաստատիցէք ։
20. 12. * Որ ծանէս առ || պատճառս գՏայր 10
2.( )էն քո եւ գմայր ։ || եւ որ չարախոսեսցէ
5. 16. գՏօրէ, կամ գմօրէ, մահու վախ-
Լատ.6 Հանեսցէ ։
2. * Եւ զոմն ասէք՝ եթէ ասիցէ ոք 11
|| Լատ. գՏայր, կամ գմայրն՝ կորեաւն ։ (որէ
21. 17. պատուիրէ ։) զոր մեռցի օրանիցիս ։
|| Եւս. * Եւ ոչ եւս ասացէ եթէ ընդ ինձ ան- 12
20. 9. ակն լինի Տօրն, կամ մօր ։
Պատ. * Եւ անարգէք զանձն Պ Ձերում 13
20. 20. առն-

աւանդութեան. զոր աւանդեցիք, և բաղում լինի՝ որ այսմ նմանի՝ առնել։

14 * Եւ կոչեաց առ ինքն զաննդեայն ժողովուրդն՝ ասէ ցնոսա. լուարուք ինձ ամենեքեան՝ և իմասջիք առէք։ || Մատթ. 15. 10.

15 * Ոչինչ արտաքուստ՝ ի մարդ մտանէ՝ և կարէ պիղծ զնա. այլ՝ որ ելանէ ի նմանէ, այն է՝ որ պղծէ զմարդն։

16 * Որ ունկն ունիցի լսելոյ, լուիցէ։

17 * Եւ երբեմն եմուտ ի տուն յաղթեսէ ամաց, հարցանէին զնա աշակերտքն վասն առակին։ Ա՛ Կոր.

18 * Եւ ասէ ցնոսա. այդպէս և դուք անմիտք եք, և ոչ իմանայք, եթէ ամենայն որ արտաքուստ ի նա ելնէրթա մտանէ ի մարդ, ոչ կարէ զնա պիղծ։

19 * Զի ոչ ելէ ի սիրտ նորա մտանէ, այլ յորովայն՝ և արտաքս ելանէ. և արձակէ զամենայն կերակուրսն։

20 * Եւ ասէր՝ եթէ որ ինչ ի մարդոյն ելանէ՝ այն պիղծ զմարդ։

21 * || Զի ի ներքուստ՝ ի սրտէ մարդոյ՝ խորհուրդք չարք ելանեն՝ շնութիւնք. պոռնկութիւնք՝ || Մատթ. 6. 5.

*Կամելէ . սպանութիւն . պոռ- 22
նկութիւն . չարութիւն . նենգու-
թիւն . գիժութիւն . չարախնդու-
թիւն . հայհոյու-
թիւն . անգթասրտութիւն . մեծ-
ցուածութիւն :
*Զայս ամէն չարիք ներքուստ ելլա- 23
նեն , և պիղծ են զմարդ :
Ա Կոր. *Եւ անոնք չարութեամբ եկին՝ ուսկ- 24
15. 21. ման սիրտն ալ՝ պիղծ եղաւ և մոռա-
ցան ուսուցանել ոչ ոսկեր կամքը յայտնել
և ոչ կարաց ծածկել :
*Նոյնպէս կին մի գտնուի . որոյ 25
իմացուցին նեղլեալ էր յայտոյ ոգի-
ոյ : եկին անկաւ առաջի ոտից :
*Եւ կինն էր հեթանոս՝ փրկեալ 26
ասորի յազգէ : և աղաչէր զնա՝ զի
զդեւն հանցէ՝ ի դստերէ նորա :
*Եւ ասէ ցնա՝ Թոյլ առ՝ զի 27
նախ յագեցին մանկունք . զի ոչ
բարւոք առնուլ զհաց մանկանց ,
և արկանել շանց :
*Եւ պատասխանի ետ՝ և ասէ : 28
Տէր՝ և շունք՝ ի փշրանաց սեղանոյ
մանկանցն կերակրին :
*Եւ ասէ ցնա . վասն այդր բանի 29
երթ , ել դևն՝ ի դստերէ քումմէ :

*Հասայ

30 * Վասն զի ոմանք էին որ ուտէին և ըմպէին զգինեաւն, զի ան-
կեալ ի նոսին ի մահին։
31 * Եւ եկեալ միաւորեաց ասէնայն
տացն տասնոցն, և սկսաւ, և ասել
ցնոսա զայրութեանցն զոր ինքն
ասէնայն ի նէ կատարէր։
32 * Եւ գային առաջի տուն խուռ ‖ Մատ.
ամ և հանդէր. և ասէնայն, զի ձեռն 9. 32.
ինչ ի նէ կերպ տուն։ ‖ Ա ՚ի-
33 * Եւ առեալ զնա միւսան չորեսն 11. 15.
ներ ասան, սկսաւ զարհուրել և
ընդ անգամն տուն և ամոքանալ.
և ասաւ ցնոսա։
34 * Հոգեաւ է կերպիս, մինչեւ ի մահ
և աստ ցուս. երթայք ի տանջանս
35 * Եւ ընդունայն քայան ընկնէր
տուն. և լուծան կապանք ելանէր
տուն. և խօսէր ուղիղ։
36 * Եւ պատասխանեաց նոյ զի մի ոմանք
ասիցեն. և որպէս նա պատասխան
նոյ տուն և առաւել քարոզէին։
37 * Եւ ևս քան զևս զարմանային,
և ասէին. ‖ զամենայն ինչ քարեաւ ‖ Ծննդ.
գործեաց ան. զի խլից լսել առ, 1. 31.
և համրից խօսել։

Ա։

ՊՀ: Ի:

Ի. Օ: ‖ Պետ. ԺԵ. 32.

Յաւուրսն ‖ յայնմանկ ի պարձեալ 1
ժողովուրդ բազում ի Բեթ ֆագէ
ու ի Բեթանիա առ լերինն որ
կոչեցաւ Ձիթենեաց առաքել
կէտսն երկուս ասել ցնոսա։
* Ասեաց ցնոսա ի վերայ ժողովո- 2
ցեալսն. ոչ արի երթեք առ բերդն որ
ի դէմ ձեր է. և անդ ի մտանելն
ձեր անդր գտանիցէք էշ մի
կապեալ. և ոչ ոք նստեալ ի նմա
արձակեցէք զնա և բերիջիք։
* Եւ եթէ ոք ասիցէ ցձեզ ինչ 3
ընդ էս առնէք զայդ, ասացէք
թէ Տեառն հրեշտակ է, և
անդրէն առաքեսցէ զնա աստ։
* Գնացեալ ետուն նոքա ինչ զայն 4
կերպն ընդ առաջ. առնուլ կապեալ
զէշն ոտանց առաջի դրանն
արտաքս։
* Եւ տարցանէր ոմանք ցնոսա 5
ասացին. և ընդ առաջ առեալ ետուն
* Եւ տարածեցաւ ժողովուրդն 6
բազմիւ ի վերայ երկրին. և առեալ
զհոգին ընծայեցին զոտսցաւ ե-
լեալ. և այլք զգեստսն զի
արկցեն. և արկին առաջի ժո-
ղովրդեանն։

* Եւ

7 * Le ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι ; τὴν
ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι ; οἱ δὲ ἐσιώπων
ἀπ' αὐτοῦ.
8 * Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν χεῖρα
ξηρὰν ἔχοντι Ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον.
9 * Ὁ δὲ ἐπιστὰς ἀνέστη. εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτούς Ἐπερωτῶ ὑμᾶς εἰ ἔξεστι τοῖς
σάββασι ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι ; ψυχὴν
σῶσαι ἢ ἀπολέσαι ;
10 * Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπε
τῷ ἀνθρώπῳ Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ
ἐποίησεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ
ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.
11 * Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ
διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσαιεν
τῷ Ἰησοῦ.
12 * Ἐγένετο δὲ ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις
ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι,
καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ
θεοῦ.
13 * Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα προσεφώνησε τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐξελεξάμενος ἀπ' αὐτῶν
δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν,
14 * Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ
Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον,
15 * Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ
Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον
Ζηλωτὴν,

Ch. VI.

|| Matt. 16. 1. Mark 11. 54.

|| Matt. 16. 5.

* Καὶ

* Ի՛ հոգին ընդ միմեանս՝ և ա- 16
սելին, Թէ զի հայց ոչ ունիմք։
* Ահասիկ ես՝ ո՛ և ասէ գնաս. զի՞ 17
խոցելք ՚ի սիրտս ձեր՝ Թերահա-
ւասք՝ Թէ զհայց ոչ ունիք. ա-
կամեն ոչ իմանայք՝ և ոչ յիշէք։
ապուշ ի՞ ունի զսիրտս ձեր։
* Ի՛ք գուն՝ և ոչ տեսանէք. ականջք 18
են՝ և ոչ լսէք. և ոչ իմանայք ա-
|| Կէ. կամեն, || և ոչ յիշէք։
6. 4։ * Յորժամ զհինգ նկանակն ՚ի հինգ 19
Ղուկ. 6. հազարսն. և քանի՞ սակառ լի բար-
11. ձիք զկտորսն՝ առիք, երկնաս-
ացաւ։
* Ի՛ յորժամ զեօթն նկանակն ՚ի 20
չորս հազարսն. և քանի՞ զամբիւղ
լի բարձիք զկտորսն՝ և ոչ ասա-
ցին՝ եօթն։
* Ի՛ ասէ գնաս. խոկ զիարդ՞ ոչ 21
իմանայք։
* Գան ՚ի բեթսայիդա. և ածեն 22
առ նմա կոյր մի. և աղաչեին
զնա՝ զի մերձենայի ՚ի նա։
* Ի՛ առեալ զձեռն կուրին՝ ե- 23
հան արտաքոյ գիւղին. և թո-ուք յաչս
նո. և ձեռն եդ ՚ի վերայ նմին՝ և հար-
ցանէր

ցանէր ցնա՝ ևթէ տեսանիցէ ինչ։
24 * Ասացաւ և ասէր տեսանեմ զմարդիկս ինչս՝ զի ծառս տեսանեմ զգնացս։
25 * Ապա եւս զձեռն ի վերայ աչացն նորա եդեալ, և տեսանէր ուղղացաւ, և տեսանէր զամենայն զամենայն։
26 * Եդեալ զնա ի տուն նորա, և ասէ. ի գիւղն մի մտանիցես. այլ երթ ի տուն քո։ և յորժամ ի գիւղն մտանիցես, մի ոքեք ասիցես ի գիւղին։
27 * Եւ ել Յիսուս աշակերտօքն Հանդերձ ի գիւղս կեսարիոյ փիլիպպեայ։ և ի ճանապարհին հարցանէր զաշակերտսն և ասէր։ Զո ոտեք ասեն զիս մարդիկս՝ զի իցեմ։
28 * Նոքա ետուն պատասխանի և ասեն՝ զյովհաննէս մկրտիչ. և այլք զէլիա. և այլք՝ զմի ոք ի մարգարէիցն անտի։
29 * Եւ նա ցոսա. իսկ դուք զո՞ ոտեք ասէք զինէն զի իցեմ։ պատասխանի ետ պետրոս և ասէ ցնա։ դու ես Քրիստոս։
30 * Եւ սպառնացաւ ի նոսա՝ զի մի ոքեք ասիցեն զնմանէ։

Ա Կո. ԺԱ. ԺԲ.
Ա Մակ. ԺԳ. 16.
Ա Մակ. ԺԴ. 9. 18.

* Եւ

* Լսեալսա ասեցեալ զնա : Եհ 31
արարե որթոց մարդոյ բազում
չարչարանս ընդունել՝ և անարգել
ի ծերոցացն · և ի քահանայապետից
և ի դպրաց : և սպանանել · և յետ
աւուրց յառնել :
* Եւ համարձակ զբանն խօսեցաւ : 32
և առեալ զնա Պետրոս սկսաւ
սկսա սաստել նմա :
* Եւ նա դարձաւ և ետես զաշա- 33
կերտս աւուրց սկսաւ և ասէ :
Երթ յետս իմ սատանայ ոչ խոչ-
նեա ինձ զի՝ ոչ՝ յոգ զմարդկան :
* Եւ կոչեաց առ ինքն զժողովուրդն 34
առաքելոցն հանդերձ ցոսա :
|| Մատ. || Եհէ որ կամի զաւ զինն իմ , ու-
10. 38. րանայ զանձն իւր , և բարձցէ զխա-
Ղ16.24 չն իւր՝ և եկեսցէ զինն իմ :
|| Մարկ. * || Ով որ կամիցի ապրեցուցանել 35
9. 43. Ղ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա : և որ
14. 27. կորուսցէ զանձն իւր վասն ինձ
|| Մարկ ապրեցուսցէ զնա :
17. 33. * Օրինակ օգուտ մարդոյ եհէ 36
Ղ9.25. շահեսցի ամենայն շահեցեալ . և
25. զանձն իւր տուժեսցէ :
* Կամ զի՞նչ տացէ մարդ փո- 37
խան

fumtuuly wiaʃtu lu guy :

38 * || O le upue jaulola Sauſupluugle || Wuyu-
qtuu le qeuuu tul' lʃauuyoi le' lʃolle 10. 33.
ſuuuu uuy-tuu juqaulhyle uuyle duuy- || uſ.
uy juulola uuuuuy qtuu' juqduul' 9. 26. le
lʃlauuy qtuuop Sop lu guy' le Sule 12. 9.
uuuluuy uuuuy :

39 * Le uuul ſtuuuu : || uulle uuleul || Wuyu-
ʃlay . qle lʃu uluuuqe 'lʃuuyuul uuqe 16. 28.
uuuu lʃuuu, uuqe ulle Xuzuulauglʃu guy || uſ.
duuS, ulʃtule uluuglʃu quuqeuuuuldle 9. 27.
Wuſ lʃlauuy qeuuuldle :

Ch. 10.

1 Le || ſtuu qlay uuuqe uuuluuuu guuy || Wuyu-
lu qle ſtuuuuuu' le qle ſuuyo 17. 1.
guuu' le qle Soulʃlaqeuu, le Sulʃ qtuu || uſ.
'lʃlauuuʃu ulle guuqle uuuuuʃlʃlu, le 9. 28.
juqlauulʃlauuu lʃqle uuuuqle Sauguu :

2 * Le duuqle Sauguu lʃqlʃu qtuuqluuʃu
uuſtuuuuly juqd , uuqlʃu ldauuʃlʃuqe
lʃqlʃqle ule lquuqlʃu uuſtuuqle uuſtuuuu-
lquuuqeuuʃlʃqle :

3 * Le lʃqlʃlʃqeuuu Suy lʃqſtuu ulouʃlʃuqle
Sauuqlʃqd . le lquuuʃlʃlu guuy ule :

4 * Qluuuuuquuʃlʃuqle lʃuu uqlʃuqeuu le uuʃ-

ցնծա՛ն : ասպա՛ր լե՛ր զա՛նոնք մի՛շտ
լինել . և արուցո՛ւր երես տուր
նոսա . մի՛ քեզ . և մի՛ ծոնե՛ն . և մի՛
երկնցի՛ն :
* Դատի՛ զնո՛ց զեղո՛ւք զնո՛ց խոսք : 5
զի՛ դարձա՛ն լե՛ն :
* Հե՛ղ ան մի՛ զեղո՛ւք զնո՛ց խոսք : 6
տուցո՛ւ : ձայն երկո՛ւց յանկոյ տա՛ն , և
ասե՛ց . ի՛նչ արդի՛ եղե՛ւ մե՛զ . ի՛նչ
ընե՛ցաք :
* Հե՛ւ յանկարծակի՛ հայե՛ցեալ տա՛ր 7
տեսի՛ն զնո՛ց բոլո՛ր ներե՛ալոցս :
‖ Տա՛ր. * ‖ Հե՛ւ մե՛ծ ցե՛ղս հրամա՛ն ե՛լեալ 8
17. 9. տա՛ր , տա՛ր ընտրե՛ալ տուցո՛ւ զե՛ր մի՛
ոմա՛ն տա՛ր տա՛ր , զոր տեսի՛ն .
ցայց յոյժ տա՛ր տեսի՛ւ ե՛ւ մե՛
ռե՛ալ յարկի՛ :
* Հե՛ւ տա՛ր զոտն ե՛ւ մե՛ռ տե՛ւ : 9
և խոնարհե՛ցո՛ւ ցե՛ւ մա՛ր տա՛ր զնո՛ւ
ցոյ՛ ե՛ւ մե՛ռ ցայո՛ւ յաստի՛ :
‖ Տա՛ր. * Հարցի՛ն զնա և ասե՛ն . ‖ զի՛նչ է 10
4. 5. այն՝ զոր դատի՛ տա՛ն , եւ՛ք տա՛ր
երկնցի՛ տա՛ր տա՛ր զա՛ւ :
* Հե՛ւ տա՛ր տա՛ր ե՛ւ ցե՛ւ և ասե՛ւ : 11
‖ Հա՛ր. ‖ եղի՛ւ տա՛ր երկա՛ր յարձա՛ր տա՛ր
53. 3. 4. զա՛ւ :

գնաս։ եւ զկնի գնալոյ զմարգարէին զնոյն, զի բազում ինչ տանջեալ նեղեսցի, եւ սպանցի։

12 * Եւ ելեալ անտի՝ եկին ի Գալիլեա ‖ Մատ. 17. 12. (եւ պատմին զնոյն ամենայն զինչ եւ կամեցան։) այլ եւ գրեալ է ինն ոք։

13 * Եւ ետես առ աշակերտսն, ուր- ‖ Օ Կ. սին ամենայն շուրջ կացոյց. եւ զի յանդիման գնայր Տեառն։

14 * Եւ մոտանային անդեայն ժողովուրդքն եւ գրագիրքն զնա, զարմացան. եւ դիմեալ առաջ ընդ[1] ացեալ ողջոյն ասային նմա։

15 * Եւ հարց զնոսա, թէ զինչ վիճէիք ընդ նոսա։

16 * ‖ Պատասխանեալ եւս մինն ի ժո- ‖ Մատ. ղովրդենէն եւ ասէ. վարիչդ մեր. 9. 38. ածի զորդի իմ առ քեզ. զոր ունի ոգի համր։

17 * Եւ ուր հասանէ, զարկուցանէ զնա եւ փրփրէ. եւ կրճտէ զատամունս իւր, եւ ցամքէ։ եւ ասացի ցաշակերտսդ քո՝ զի հանցեն։ եւ ոչ կարացին հանել զնա։

18 * Պատասխանեալ եւս նոցա, եւ ասէ՝ ով ազգ անհաւատ՝ մինչեւ կիրճ

ելեալ առ Հեզ. մինչև գերբ առաջ-
եալ Հեզ. ածէք զնա առ նա։
* Եւ ածին զնա առ նա։ եւ բերե Հ 19
սեա զնա զգեստս իւրս զանգակեալս զարդ-
եաց զնա. եւ անկեալ երկիր եղ-ա-
ւաղէր եւ երկրպագէր։
* Եւ Հարց զՀազ զերան, եւ ասէ. զոմն ի 20
Հանդիսականէ էր յորդւոցն Հսրա-
իլ զոր զնա առ ինձ։ Եւ մեռանէր։
* Եւ ասաց ցերան առ Հազ. զոմն ի 21
գիս, եւ Հազ, զի կրկնացէ. արդ
եհան կարօղ էրն եւ օգնեսցէ մեզ
Տէր զԱրամեայսն Հարկապէտս մեր։
* Եւ ասէ ցերան. առացէք եհ 22
կարօղ էրն սահմանեցէ Հարկապե-
տ զգետ, որ Հաստատցէ։
* Եւ զանգակեալն զանգակեալ զաղ 23
ամեսպետն եւ ասէ. Հաստատ Տ՚ էր.
օգնեսցէ սեհաստատեսցեն եհնեմ։
* Եւ բերե եհան ելեհ կրասն ձո 24
ղանդարեցն Հազ, առաջեալ զգոյ
գանդեցն Հազ. Հանդերձ եհ Հաստ-
եալ առ ձի ձիաւորեսն Հազ։
* Եւ զանգակեալն զգոյ եհ զգեստ եհեալ 25
զնա եհ եհ։ եհ եհ զգեստ առաջեալ
եհե

sorgen, was ihr essen, was ihr trinken,
auch nicht für euren Leib, was ihr anziehen
werdet. Ist nicht das Leben mehr denn
die Speise, und der Leib mehr denn die
Kleidung?

26 Sehet die Vögel unter dem Himmel an,
denn sie säen nicht, sie ernten nicht, sie
sammeln nicht in die Scheuren, und euer
himmlischer Vater ernährt sie doch. Seid
ihr nicht viel mehr denn sie?

27 Wer ist unter euch, der seiner Länge
eine Elle zusetzen möge, ob er gleich darum
sorget? Wenn ihr nun das nicht könnet,
was wollt ihr für die andern sorgen?

28 Und warum sorget ihr für die Kleidung?
Schauet die Lilien auf dem Felde an,
wie sie wachsen, sie arbeiten nicht, sie spinnen
nicht;

29 Ich sage euch aber, daß auch Salomo in
aller seiner Herrlichkeit nicht bekleidet gewesen
ist als derselben eine.

30 So nun Gott das Gras auf dem Felde,
das heute steht und morgen in den Ofen
geworfen wird, also kleidet, sollte er das
nicht viel mehr euch thun, o ihr Kleingläubigen?

31 Darum sollt ihr nicht sorgen und sagen:
was werden wir essen? was werden wir
trinken? womit werden wir uns kleiden?

32 Nach solchem allem trachten die Heiden.
Denn euer himmlischer Vater weiß, daß
euch solches alles noth ist.

33 Trachtet am ersten nach dem Reich
Gottes und nach seiner Gerechtigkeit,
und das alles wird euch zufallen.

* Եւ երթեալ նստաւ կռնակաց զերկո- 34
սանեսն, եւ ասէ ցնոսա. եթէ ոք
կամի առաջին լինել՝ եղիցի ամենե-
ցուն կրտսեր՝ եւ ամենեցուն պաշ-
տօնեայ։

* Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց զնա 35
առ ինքն. եւ ընդունեալ զնա՝ ետ ցերկոսին
եւ. ասէ ցնոսա։

* Որ ընդունիցի զմանուկ սոյնս 36
անուն իմ, զիս ընդունի եւ. եւ որ զիս ընդունի, ոչ
զիս ընդունի, այլ զորդի՝ որ առա-
քեացն զիս։

‖ Ի ասէ * ‖ Պատասխանի եւ ասաց Յովհաննէս 37
9. 49. եւ ասէ. վարդապետ՝ տեսաք զոմն,
որ յանուն քո դեւս հանէր՝ եւ զմեզ
նման ոչ հետէր, եւ արգիլեաք զնա։

‖ 1. կոր. * Եւ ետ ասէ. մի արգիլէք զնա։ ‖ զի 38
12. 3. ոչ ոք է, որ առնիցէ զօրութիւն յա-
նուանէ իմմէ, եւ կարասցէ հայհոյել զնա։

* Ով որ ոչն է ընդ մեզ հակառակ՝ 39
ընդ մեզ կայէ։

‖ Պատ. * ‖ Եւ որք արժանացեալ էին ըստ 40
10. 42. ժամանակի յանուն յայնմ, եկեալ ի-
նչ էր, ամէն ասեալ ետուն ի կո-
չառուցն զվարձս նոցա։

* ‖ Եւ

41 * Եւ որք գայթագղեցուսցէ զմի ‖ Մատ. 18. 6.
ի փոքրկանացս՝ որք հաւատան յիս, Մարկ. 9. 42.
լաւ է նմա առնուլ եղեռ ագիկաւ Ղուկ. 17. 2.
ի վիզ սրոյն նորին՝ զորս եղկանի ի
ջուր և ընկղեցեալ ի ծով։

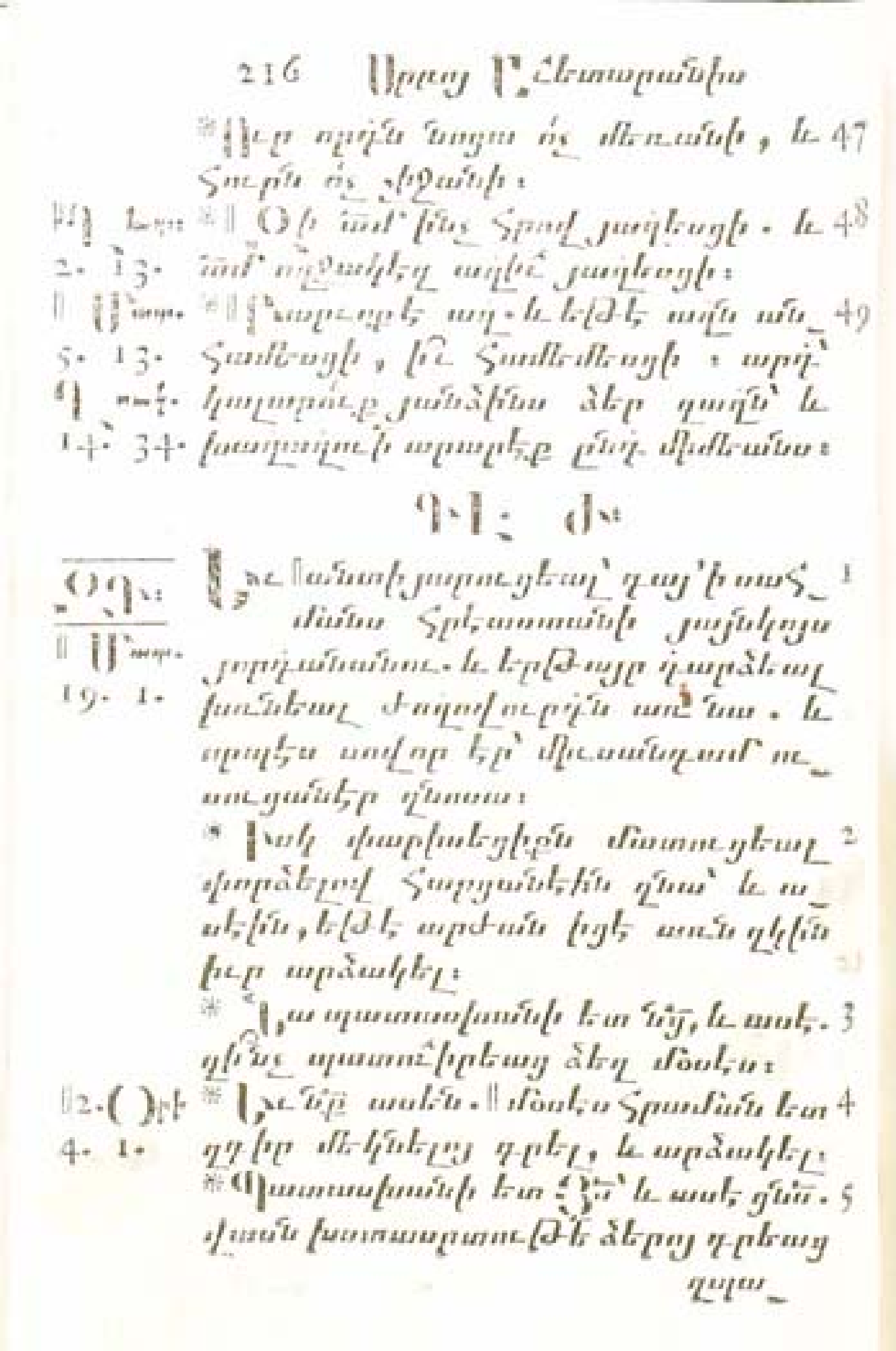
42 * Եւ եթէ գայթագղեցուսցէ ‖ Մատ.
զքեզ ձեռն քո՝ հատ՝ և ընկեա ի 5. 30. և
քեզ ։ զի լաւ իցէ քեզ խուլ մտա- 18. 8.
նել ի կեանսն քան խոտոր զոյգ ք- Մարկ. 9. 43.
կաս ձեռս ունել, և երթալ ի գե- Ղուկ. 17. 2.
հեն ի հուրն անշէջ ։

43 * Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի, և
հուրն ոչ շիջանի ։

44 * Եւ եթէ ոտն քո գայթագղե-
ցուսցէ զքեզ, հատ՝ և ընկեա զնա
ի քեզ ։ լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել
ի կեանսն քան խոտոր զոյգ ոտս ունել
ածել ի գեհենի ի հուրն
անշէջ ։

45 * Եւ որդն նոցա ոչ մեռանի, և ‖ Ղուկ.
հուրն ոչ շիջանի ։ 66. 24.

64 * Եւ եթէ ակն քո գայթագղե-
ցուսցէ զքեզ, հան զնա ի քէն
լաւ իցէ քեզ միով ականջ մտանել
յարքայութիւն Ա՚Ջ, քան երկուս
ածել ի գեհենի ։

զգաստ էրանան զայն ։

6 * Ի՛մ ի սկզբանէ արարածոց , ‖ արու և էգ արար զնա Ա՛ստ , և ասէ ։ ‖ Ծննդ. 1. 27.

7 * ‖ Վասն այսորիկ թողուլ այր զհայր իւր՝ և զմայրն . և երկոցունց զհնոյ միաց լինել ։ ‖ Ծննդ. 2. 24.

8 * ‖ Եւ ոչ եւս լինիցին երկոքեան՝ այլ միա ։ և այսուհետև ոչ են երկու , այլ միաք մարմին մի ։ ‖ Եփես. 5. 31.

9 * Այլ զոր Ա՛ստ զուգեաց , մարդ մի մի՛ւսանիցէ ։ ‖ 1. Կոր. 6. 16.

10 * Եւ՝ ի տան դարձեալ աշակերտքն զնոյն հարցին զայս ։

11 * Եւ ասէ նոցա . Եթէ այր արձակեսցէ զկին իւր՝ և առնուցէ այլ , շնայ ։

12 * Եւ կինն եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ , և ելցէ առն այլոմ՝ շնայ ։

13 * Եւ մատուցանէին առ նա մանկտս , զի ձեռն իցէ դնիցէ նոցա . իսկ աշակերտքն սաստէին այնոցիկ՝ որք մատուցանէին ։

14 * Յորմէ հասեալ Յի՛ս , բարկացաւ սաստից նոցա՝ և ասէ ցդիւցազունսն որք մատուցանէին զմանկտսն . զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Ա՛ստուծոյ ։

* Ի՛մէն

* Ղմէն առաւ ձեզ տը ոչ ընկալ- 15
ցի զարհամարհեմ ՂՅ իրեն զին-
նուն, ոչ մոյն ինա:
* Եւ առեալ զին ինչիսն, ձեռն 16
եւ ինվերայ եւ օրհնեաց զնոսա:
* Եւ ըսէ եղանել ինչ անոն ինձա- 17
նապարհ, աչառանալ ամէն ազգա-
ցուն բնակացեալ ինձանէր իրմանէր.
‖ Պատ. Տայցանէր զինս եւ առէր. ‖ Գարձա-
19. 16. ցեալ բարի, մի՛ ոք արարիչ մի
‖ առ. գիտացուս յաւերժականացս ժառան-
18. 18. գելոյ:
* Եւ ՚ի առ զինս. մի՛ առնս զին 18
բարի. մի՛ ոք բարի. բայց մի ՂՅ:
‖ Ելեց. * ‖ Ողորմելոյնս գիտացալի ինձար 19
20. 13. մի՛ արհամարհեր. մի գարհամար. մի
առա մի իրեն. արամարհա գինչ-
եւ գինչ:
* Ղա արամարհան եա՛ եւ առ զինս: 20
գարգարեցից՛ զարի աղեղնի արա-
գի ՚ի ժանտախտել իրեն. արի՛
գի ինչեա արանց իրեն:
* Եւ ՚ի Տայցանէր ՚ինս՛ արեաց 21
զինս. եւ առ զինս. մի ինչ արանց
ի ՚իրէն. եւ՚ի իրանս իրարս իրարամարհ-
ելոյ, եւ՚ի զարհ զարէն առնս գարձ-
ուած,

nkau, le mée wiypumuy. le metch-
gku qmuau ghchfkau. le mu qtuuyu,
le lék qkuk tuf:

22 * Je tuu funtmetau ghuy pmuku,
qtuuy mpumuf. qki metqe kiuu pmu-
qmeiu:

23 * Je Swqkqtau guqu kqqu guqu kqqu
ɔ'ii, mut gmzwkqtmuku. qtuuyi-
ighmèmqkiuk, mqe qkiuuyi metkiu'
ɔimuuke guqkquuqmeQi l'J:

24 * Je mzwkqtmqku qmqkuqtwkqkiu'le
qkquuy pmukqku tuqi. fuuk ɔ'ii iuuy-
ètau mmumuftmuku tu tuqi, le mut-
qiqtwkqe' iqzmqi ighmèmqkiuk, pmu-
muqtuuy qkiuu' ɔimuuke guqkquuqme-
Qi l'J:

25 * Ukeqkiuk ɔmqtuuy ghuy ɔuuk mu-
qmku mtquuke' pmku ikɔmmuku guq-
guuqmeQi l'J ɔimuuke':

26 * Je tqe mmuetqau qmqkuɔmuqkiu'
le muetkiu ghuy ikkɔmuku. fuuk mqf
kquuquuqk muqkqi:

27 * Swqkqtau ghuy tuuu ɔ'ii mut.
mu'le ɔmqiqkmuk, uqy mtɔmqkiuk.
uqf ne mu J'J. qki muikkuqkmuku
kquikqkqe tu mu l'ɔ:

* ‖ Uuuu

¶ Ubique autem gressus illorum prædicabant, 28
et omnis illa regio circumquaque, et
cœperunt alios ægros

¶ Ubi supra. ¶ Et egressus Iesus, et multos 29
19. 27. multos secutos sibi, venit in fines
¶ Matth. Capharnaum, et docebat eos, et dicebat
18. 28. illis, et dicebat illis, et dicebat quo-
niam, et dicebat quia oportet filium
hominis multa pati, et reprobari a
senioribus, et principibus sacerdotum,
et scribis, et occidi, et post tres dies
resurgere.

¶ Et dicebat ad omnes, Si quis vult 30
post me venire, abneget semetipsum,
et tollat crucem suam quotidie, et
sequatur me. Qui enim voluerit animam
suam salvam facere, perdet illam: nam
qui perdiderit animam suam propter me
et Evangelium, salvam faciet illam.

¶ Ubi supra. ¶ Quid enim proficiet homo si mundum 31
19. 30. totum lucretur, animæ vero suæ detrimentum
patiatur?

¶ Aut quam dabit homo commutationem 32
pro anima sua? Qui enim me confusus fuerit
et verba mea in generatione hac adultera
et peccatrice, et filius hominis confundetur
eum, cum venerit in gloria Patris sui cum
sanctis angelis.

¶ Et dicebat illis, Amen dico vobis, quod 33
sunt

le mois le dixiesme dixmillesme pour
troysmillesme le premier. le premier
mois troysmillesme fera Sadamuny:

34 Le troysmillesme fera mois, le troys-
millesme fera le deuxiesme pour le
troysmillesme. le premier mois troys-
millesme mois troysmillesme:

35 Le troysmillesme mois fera pour
eux, le troysmillesme mois le premier
premier, le mois fera. troysmillesme, Num.
troysmillesme, le premier troysmillesme 20. 20.
de Sadamuny, troysmillesme de:

36 Le mois mois fera. le premier
dixiesme le premier troysmillesme de:

37 Le troysmillesme mois fera. mois de
le premier de troysmillesme, le
de premier Sadamuny:

38 Troysmillesme le premier le mois fera
mois troysmillesme. troysmillesme
premier premier le premier troys-
millesme, troysmillesme troysmillesme
premier le premier troysmillesme:

39 Le troysmillesme mois troysmillesme le
mois fera. premier premier le premier
troysmillesme, premier. le troysmillesme
premier le premier troysmillesme troysmillesme:

40 Le

* Եւ ոչ ոք կարէր ընդ այնմ հաս- 40
նել ի բնակութիւն՝ այլ միայն
այլ որոց պատրաստեալ էր։
* Եւ ելանէր ջուրն աստուածն՝ ակ- 41
նեան բազմութեան յարևելից, և յա-
ղեանէր։
* Եւ էր կնոջացդ գնացս առ նոսին, 42
|| Ա ոչ և առաջ գնացս։ || գնացեալ, զի որք
22. 25. յանուանէ նշանակեցին են հեղինա-
ւոց, սպրեն տուցս։ և մեծամեծք
տուցս նշանեն տուցս։
* Եւ տեսանէր էր և՝ ի ձերում մի- 43
ջի։ այլ որ կամիցին՝ ի ձէնջ մեծ լի-
նել, եղիցին ձեր պաշտօնեայ։
* Եւ որ կամիցին՝ ի ձէնջ առաջին 44
լինել, եղիցին ամենեցուն ծառայ։
* Քանզի և որդի մարդոյ՝ ոչ եկն 45
առնել պաշտօն՝ այլ պաշտել։ և
տալ զանձն իւր փրկանս փոխա-
նակ բազումաց։

|| Ա ոչ. 20. 29. ոչ ոք.

* || Եւ զան յերիքով։ և ընդ երա- 46
նելն նովի յերիքովէ աշակերտաւքն և
բազում ժողովրդովք՝ որդի տիմէ-
ոսի կոյր նստէր մուտս ճանա-
ւոյն խնդրոյ ածառնալոյ։
18. 35. * Եւ երթև մերձ, էհաս ոմն կուրացեալ էր, 47
սկսաւ

ինչու այսպէս կ՚ասէ։ Այլ
ելանել ։ Յ՚ա, այրեցաւ ինձ։
48 * Եւ ասաց նմա ոմն բազմաց՝ ահա
եղբարք քո և քոյրք քո արտաքոյ
կան։ Այլ ելանել ։ Յ՚ա, այրեցաւ ինձ։
49 * Ովքեր են մայր ։ Յ՚ա։ և հայեցեալ
ի շուրջ զնա։ նստեալսն զկողմն՝ և ասէ
ցնա։ քոյրք իմ՝ արդ, նստէք զբեզ։
50 * Եւ որոք կատարեցեալ զկամսն Հրդ,
նոքա՝ եղեալ ինձ ։ Յ՚ա։
51 * Պատասխանի եւս ոմն ։ Յ՚ա, և ասէ
ցնա։ Տեառն կամիս՝ զի արարից քեզ ասէ
ցնա կոյրն։ ռաբբունի, զի բացցի։
52 * Եւ ։ Յ՚ա ասէ ցնա։ երթ՝ հաւատք
քո կեցուցին զքեզ։ և ակն առին
իսկ բացին։ և երթայր ընդ հետ նո-
քա ՚ի ճանապարհին։

ԻԱ։ ԻՆ։

1 Եւ ‖ յորժամ մերձ եղեն Երու- ‖ Պատ.
սաղէմ ՚ի բեթփագէ և ՚ի բեթանիա 21. 1.
մօտ ՚ի լերանն ձիթենեաց, առաքէ ‖ Ղկ.
երկուս յաշակերտացն սորա։ 19. 29.
2 * Եւ ասէ ցնոսա՝ երթայք ՚ի գիւ-
ղակոյիդ՝ որ ընդդիմեալ ձեր կայ։ և
յորժամ մտանիցէք երթև մտանէք ՚ի նա,
գտա-

գասանէք յաւուրսն ամի կատարել ։
յորոյ վերջ տուէք ի մարի կամ ցասու-
նեաց գէտ և ածէք ։
* Եւ եթէ ոք առնուցէ ձեզ՝ եթէ 3
ոչ ընծանէք զյաւուրսդ-սասա-
կեր եթէ չիք իւրում՝ տուայ ։ և
վաղվաղակի առաքեցէք գնա տպր ։
* Ընդառաջ, և գոնէ զյաւուրսդ կա- 4
պեալ առ ինեա տրամաբոյ ի փոխ-
գի տուր, և ընծեր գնա ։
* Եւ ոմանք յորոց առնիցէ կալցի՝ ա- 5
ձեն գնասա. զի գործէք, զի ըն-
ծանէք զյաւուրսդ ։
* Եւ երթա ասեն գնասա՝ որպէս 6
առաջն ։ և ձեզ լեառն նոցա ։
Ո ։ * Եւ ձեր զյաւուրսդ առ ։ և 7
12. 14. արկանեն ի վերայ նոր հանդերձ.
և նասա ի վերայ գործ ։
* Եւ բազում զհանդերձ իւրեանց 8
տարածանեն ի վերայ ճանապար-
հին ։ և այլք ածա ի ծառոց հա-
նանեն և արկանեն զճանապար-
հան ։
* Եւ որք առաջի և զհինն երթա- 9
ցին, աղաղակեն, և ասեն ։ ովսաննայ
բարձրեալ ։

* Եւ

10 ✻ ‖ Confitebor tibi quoniam exaudisti me: ‖ Psal. 117. 26
et factus es mihi in salutem. ‖ Matt. 21. 9.

11 ✻ ‖ Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, ‖ Act. 4. 11.
hic factus est in caput anguli: ‖ Luc. 19. 38.
‖ Matt. 21. 10.

12 ✻ A Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris.

13 ✻ ‖ Hæc dies quam fecit Dominus: exultemus ‖ Matt. 21. 19.
et lætemur in ea.

14 ✻ O Domine salvum me fac: o Domine bene prosperare.

15 ✻ Benedictus qui venit in nomine Domini: benedixi-
mus vobis de domo Domini. Deus Dominus, et illuxit
nobis: constituite diem festum in condensis, usque ad
cornu altaris.

16 ✻ Deus meus es tu, et confitebor tibi: Deus meus

P fus

ինչ անցուցանելոյ ընդ առաքեալսն։
17 * Առաջարկէք և առէք ցնոսա, զի
|| Յայտ. զբաժակ. || առնուն իւր առն ոմանց ոչնչա-
56. 17. կանացն առ հեթանոսաց. և ոչ-
Յես. առնիցեն զձայն առաքելոյ։
7.11. 18 * Ի պատճառս քաշմունչսդէն, և ցանկա-
ցեալ և խնդրելին զի զգացեալ
գնա. բայց երկնչեմ ի նմանէ. զի
առնեսցէ ծուլութիւն զգայութեալ
ի ընդ առաջի նորա։
19 * Եւ ինքեան երեկոյ լինելոյ, արար-
ջոյ քան զբանալոյն եղանելին։
20 * Եւ մնացեալ աչքոցն առնելոյ
անցանելին, առելին զիմացելին գա-
լիլեացւոյ յարգանաց։
21 * Եւ ելելոյ պետրոս՝ և առէ ցնա։ 21
առաքեալ՝ աշխատասել զիմացելին՝ զոր
անհնձել՝ ցանելոյսա։
22 * Պատասխանի եւս ՚ի՚, և առէ ցնա։ 22
|| Պատ. || եթէ անելոյնք զհատասան Ա՚Յ։
21. 21. 23 * Ա՚ձին առեալ ձեզ. զոր ասելոյ
ելելին զգալին՝ բարձեր, և առելին
՚ի ծով. և ոչ երկնելոյն՝ ի զոյն երբ-
ամն. այլ հատասացոյն՝ եթէ զոր առելին
|| Պատ. լինել. երկոյն ուրեք, զոյնն և առելոյ։
7. 7. և 24 * || Ա՚ձին զգալոյն առեալ ձեզ. զինչ
21. 22. ելելոյ

ինչ վասն որոյ այլօք ա՛ռաքեալ
խնդրեցիք, և հաւատացէ՛ք ձեզ
առնուցուք, ելիցի ձեզ։
25 * ¶ Ո՛չ յորժամ յայլօք կայցէք, ¶ Աս-
ք՛ալուցուք, եթէ ունիցէք ինչ 6. 14. և
զոմանէ՛ք. ով և Հայրն ձեր՝ որ յեր- 18. 35.
կինսն է, թո՛ղցէ ձեզ զյանցանս ձեր։ ¶ ա՛-.
26 * Ո՛ւ եթէ դուք ոչ ք՛ալուցուք, 11. 9.
և ո՛չ Հայրն ձեր՝ որ յերկինսն է,
թո՛ղցէ ձեզ զյանցանս ձեր։
27 * Ա՛ւանն միւսանգամ եկի՛ մ և մտ՛ն ——— Ի. Ա՛.
ի՛ն ՚ի տաճարն ունի զգեստսն, գան
առա՛ն քահանայապետքն և իշխանք՝
և ծերք։
28 * Ի՛ւ ասեն ցնա. ¶ որո՛վ իշխանու- ¶ ա՛-.
թի՛ առնես զայդ. և ո՛վ է՛ տ քեզ 20. 2.
զիշխանութի՛ն զայդ։
29 * Պատասխանի՛ եր Յի՛ս, և ասէ ցնո՛ն՝
Հարցից և ես զձեզ բա՛ն մի՛ մուք
ինձ պատասխանի՛. և ես ասացից
ձեզ՝ որո՛վ իշխանութ՛ առնեմ զայս։
30 * ¶ Մկրտութի՛ն յովհաննու յերկնի՛ց
է՛ր, եթէ ՚ի մարդկանէ՛. ասա՛ ինձ
պատասխանի։
31 * Խորհէ՛ին ընդ միմեանս, և ասէ՛ին
եթէ ասեմք, եթէ յերկնից. ասէ՛

գլուխ՝ եւ ոչ ընկեր ոչ հաւատացեալ
ոմն։

* Եւ եղեւ առեալ զնա ի մարգիսեան, 32
եկին ի ժողովուրդսն։ զի ա-
նուանելին զիւրեանս զյօհաննէս՝ ըստ
մարգարէ էր։

* Պատասխանի եառնէր եւ ասէին ցնա 33
զչիւռեմբէ. եւ ես եմ պատասխա-
նի եւ ասէ։ եւ ոչ եմ ասեմ ձեզ. որով
իշխանութեամբ առնեմ զայս։

ԻԱ։ ԺԱ՝։

Ի Հայոց Եւ Ի ակուռ իսկ ընդ նոսա ա- 1
ե. 1. ռակըն եւ ասէ. այր մի տնկեաց
Գրեմ. զայգի եւ շուրջ զնովաւ ցանդ.
2. 21. եւ զոր հնձան փորեաց. եւ շինեաց
Ի Պտռ. աշտարակ. եւ եառ զնա գիշատս. եւ
21. 33. գնաց ի տուր աշխարհ։
Ի ասկ. * Եւ առաքեաց առ գիշատն ի ժա- 2
20. 9. մանակն ծառայ մի. զի ի գիշատից
առնուլ առցէ ի պտղոց այգւոյն։

* Եւ նա կալեալ՝ զառն հարին զնա 3
եւ արձակեցին ոչնչա։

* Եւ առաքեաց առաքեաց առ նոսա 4
այլ ծառայ. եւ զնա կատականեալ
գլխով՝ եւ արձակեցին անարգեալ։

* Եւ

5 * Եւ ելանէր այլ առաքեաց . և
զնա սպանէին ։ և զբազումս այլս .
զոմանս հարկանէին . և զոմանս
սպանանէին ։
6 * Մինա որդի մի էր սիրելի , զնա
առաքեաց առ նոսա յետոյ։ եասէ,
Թերևս ամաչեսցեն յորդւոյ սուն
իմմէ ։
7 * Ուստի այգեպանքն իբրև տեսին զնա
Թէ գայ , ասեն ցմիմեանս՝ սա է
ժառանգն . եկայք, սպանցուք զսա։
և մեր լինի ժառանգութիւնն ։
8 * Եւ կալեալ զնա սպանին՝ և հա-
նին արտաքոյ այգւոյն ։
9 * Մի՞թէ զի՞նչ արասցէ Տէր այգւոյն .
եկեսցէ և կորուսցէ զվաստակս . և ‖ Ի Խոհ.
սացէ զայգին Ուրեմն այլոց ։ 117.22.
10 * Եւ ոչ զգիրս զայս ընթերցեալ Ի սաղ.
լոյք ձեր . ‖ Թէ զվէմն , զոր անար- 28. 16.
գելին շինողքն , նա եղև գլուխ Ի սաղ.
անկեան ։ 21. 42.
11 * Ի՛Տէ եղև այս . և է սքանչելի Ի սաղ.
յաչս մեր ։ 4. 11.
12 * Եւ խնդրել էին զնա ունել . և եր- Ի Հոհ.
կեան Ի ժողովրդենէն անտես զի զ- 9. 33.
տացին Թէ առնն ասաց զառակն։ 1. Պետ.
2. 7.

և ձայնն գնաց և գնացին։

|| Գործ. * || Գնասուքեան առնոյ զամանս ՚ի 13
22. 15. փարիսեցւոց անտի և ՚ի հերձուածո-
|| ած. նոցանց · զի գնա որսացեն բանիւ ·
20. 20. և նոքա եկեալ հարցանէին գնա
նենգաւորեալք և ասէին ։

* || այրդասցես, պիտեմք զի ճշմա- 14
րիտ ես · և ոչինչ փոյթ ի քեզ զա-
մարդիկ · զի ոչ հայիս յերեսս մարդ-
կան · այլ ճշմարտութեամբ ճանապարհն
Աստուծոյ ուսուցանես · արդ առ մեզ
արժանի հարկս տալ կայսեր, թէ
ոչ · տացուք, եթէ ոչ տացուք ։

* Գնա՛ զիա զիտեալ զկեղծաւորութիւն 15
նոցա՝ ասէ գնոսա · զի փորձէք զիս
կեղծաւորք · բերէք ինձ դահեկան
մի զի տեսից ։ Գնոքա բերին ։

* Գնա ասէ գնոսա · որո՞ է պատկերս
|| Հռոմ. այս, կամ գրէր ։ և նոքա ասեն գնա՝ 16
13. 7. կայսերն ։

|| Գործ. * Պատասխանի ետուն Գնա ասէ գնա ·
22. 23. || երթա՛ք, տուք զկայսերսն կայսեր · 17
|| ած. և զԱստուծոյն, Աստուծոյ ։ և զարմացան գնա
20. 27. նա ։

* || Գնան առնա սուրբ հոգին · որք 18
Ա. Գ. ասեն, թէ չիք յարութիւն ։ Հար-

գա-

գանել ինձ, և ասել ։
19 * Ա պրիսկիլլա, Ակուղա ողջոյն ասէ ։
Եվ ի տունէ նորա եկեղեցի ժողովեցի, Հ 2.( )ե
և Եպենետոս սիրելի ինձ, որ պտուղ է 25. 5.
Եվրոպացոց Քրիստոսի ։ Զոր ոչ
Եվրոպացոց, առաջ եղեալ էր Քրիստոս
ետուս . և յաղագուցէ զառաջ եղեալսն
իմոց ։
20 * Ա՛յլ եղբարքն ամենեքին կին ասեն զ-
առաքեալսն և կին՝ և ինձառաջ . և
ոչ էվոյ զառաջ ։
21 * Ա՛ռ երկրորդին և ասեն, և ժա-
ռաջ . և ոչ ետս էվոյ զառաջ-ետուսն
պէս և երկրորդին և ասեն ։
22 * Ա՛ռ ամենեքեան խոկ . և ոչ էվո-
յին զառաջ-ետս ասելեցուն ժա-
ռաջ և կինն ։
23 * Ա՛յլ եղբարքն՝ յորժամ յառ-
նեցեն . ոչ՝ եղեցուք ընդեղ կինն
զի ամենեքեան կարեն զետս կինն
24 * Պատասխան ետ Յ՛ն և ասէ ցնո .
ոչ վասն այդորիկ խոկ մոլորեա-
եք . զի ոչ գիտեք զգիրս՝ և ոչ
զզորութիւն Ա՛Յ ։
25 * Ո՛վ յորժամ յարեղծոյ յաղկեն,
ոչ այլ կանայցե առնեն, և ոչ կա-
նայք առցեն . այլ եղեն

զՏէրն տանէք որդեկիցս նո-
* Ա. Ել ասաւ յարութիւն մեռելոց՝ զի 26
յառնեն. ոչ էին բաժանել ձեր
Էրէքսն մեռեալն. Էր բնաւորն ար-
|| Նահեց. պէս առաջ ցնա Ա. Ծ. || եւ եմաք
3. 0. Ա. Ծ արբուհանս. Ա. Ծ խառհակոյ.
Ա՝սաբ. եւ Ա. Ծ յանդրոյ :
22. 32. * Նա ես է Ա. Ծ մեռելոց, այլ կեն- 27
դանեաց. եւ արէք դուք մո-
լորեալ եք :
|| Ա՝սաբ. * || Նա ամաւորեալ մոմին Էրդարոյն 28
22. 35. եկեր ասեցա մին վարձեցին. երթե
եաեա եղէք բարեաք եա Էրէ գար-
ատասանութիւն, եշարդ ցեա եաել.
ոչ արատաբութեան եաոքին :
|| 2.( )Էէ * Նա Էրէ ատ ցեա. ատոքին քան 29
6. 4. զատեացն, || եա եէրէ, Տէր Ա. Ծ
Ա|| եաա. մեր Տէ մեէ :
19. 18. * Նա սկսաւ զՏէ Ա. Ծ բա յանմ- 30
Ա՝սաբ. եացն արտ բոանմէ, եա յամ ատձեէ
22. 39. բոանմէ. եա յամ մաաց բոց. եա յա-
Հաաճ. մեացն զօրութ բոանմէ. այս է
13. ց. ատոքին արատաբութեան :
4|սաբ. * || Նա եէրէսաղէմ մաեա ամեն սկսաւ 31
5. 14. ցեա զեանէք բա երթե զատձեբա մեծ
Ա՝սաբ. 2. բան զատաա այլ արատաբութեան ոչ զոյ
8.
* Նա

32 * Եւ ասէ ցնա դարձեալ, բարեաց
վարդապետ. Զինչ առնեմ զքեզ առ-
նել, զի միւն Ի՛Ն եւ ոչ գոյ այլ
քան Ի՛նձանէ։

33 * Եւ սկսեալ գնա յանձնայն արան
եւ յանձնայն զգեստ եւ յուժ մաց-
եալ սկսեալ գնկերն իւրեան զանձնա-
ռաելն քան զոյնսկիզբն եւ զգոն։

34 * Եւ ասեաց Ի՛Ն, Մի խնամա-
ձիք եւ զպատահանեն, ասէ ցա-
ռեալս Տեառն յարքացմանէ Ի՛Ն։ Եւ
այնս ոչ իշխէր ինչ Տարցանել ցնա։

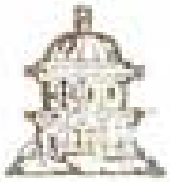
35 * Պատահանեն եւ Ի՛Ն, եւ ասէ, — Ի՛Ն
միւն ոտնցանէր Ի ասնձարին, զի
արի ասեն ցպիրգն, եմի Ի՛ն
որի ի գաւառէն։

36 * Եւ ինքն գաւիմ Հոգեաւն սրբով ‖ Պաշ-
ասէ. ‖ ասաց Ի՛Ն ցՏէր իմ նստիր ընդ 109. 1.
աջմէ իմմէ, մինչեւ եդից զթշնամիս Պա-
ոտն պատճանի ասից քոց։ 22. 44.

37 * Զոր եմի ինքն իսկ գաւիմ զնա ‖ Ա-
Տէր կոչէ, զնարի նոյն որի ի տարս։ 20. 42.
եւ քաղաքն ժողովուրդ նոյն Ասա ‖ Պա-
քարոզեալ։ 23. 5.

38 * Եւ ասէր ոտնցանելով Ի վար- ‖ Ա-
գաւիմ նոյնաւ։ ‖ զգոյշ լե- 11. 43.
լուք Ի 20.46

զոսք ի լայնոյ անտի. որք կամին
ի հանդիպելն երեքելոս հղկել-զասել
այնոցիկ խնդրել ի հրամայական։
* Եւ գնասցեն-ասա ի ժայռակուրիւս 39
և գաղիլեացիքն յերեսս։
* Որ ասէն զասեաս այնեայց՝ ասաս- 40
ձասանոք յերկարէն զայնօձս. զի
ասելն և գասասանիս զնկալցին
|| Կ ասէ * || Կայր ընդ ի զանձասա- 41
21. 1. կին. ասեասկոյ զի զարդ ժայռ-
ակարկն արկանէր այնիկ ի գաղ-
ձասանէն. և բազում՝ մեծասանոք
արկին բազում՝ հոս։
* Եկին այնի մի, և էարկ երկաս 42
բաձանցս. որ ի հարբասանէիս մի։
* Եւ կոչեալ աշակերտս զասկերասան, 43
ասէ ցնս. ամէն ասեմ ձեզ-զի այնիկ
այն ասասանեալ շասս էարկ քասս
զասձեասեասն ի զանձասանէն։
* Ընդէր ասձեսէին յասերկրէայց 44
երեսասց արկին. այլ հաս ի չբաս-
ասասելէ երեսի՝ զասձեայն հոյչ
զոր ոնէր՝ էարկ ի յոյնս հասի ըղ-
կեասս հոչ։

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Կսկիզբն աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի Որդւոյն Աստուծոյ։ — Ա. Ծն. 1. 1.
2 Որպէս գրեալ է ի մարգարէսն, Ահա ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեսցէ զճանապարհ քո առաջի քո։ Մղաք. 3. 1. Ես. 40. 3.
3 Ձայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստեցէք զճանապարհ Տեառն, ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա։
4 Եղև Յովհաննէս մկրտեցուցանէր յանապատի, եւ քարոզէր զմկրտութիւն ապաշխարութեան ի թողութիւն մեղաց։ Ղկ. 3. 3. Գործ. 13. 24. 19. 4.
5 Եւ ելանէին առ նա ամենայն աշխարհ Հրէաստանեայց, եւ Երուսաղէմացիք ամենեքին, եւ մկրտէին ի նմանէ ի գետն Յորդանան, խոստովանելով զմեղս իւրեանց։ Մտթ. 3. 5. 6.
6 Եւ էր Յովհաննէս զգեցեալ ի մազս ուղտոց, եւ գօտի կաշւոյ ընդ մէջս իւր, եւ ուտէր զմարախ եւ զմեղր վայրի։ 2 Թագ. 1. 8. Մտթ. 3. 4.

* Եւ յորժամ լսեցէք պատերազմս 7
մեծս, և շաղփաղս պատերազմանց,
մի խռովիցիք. զի պարտ է լինել
զայդ ևս նախադաս:
* Ոչ յարիցէ ազգ յազգ ի վերայ. 8
և թագաւորութիւն ի թագաւորու-
թիւն վերայ. և եղիցին շարժմունք
ի տեղիս տեղիս. ասէ՛ և սովք
և խռովք. այլ այդ ա-
ռաջինք ի ցաւոց ածից է երկայնից:
* Իսկ զձեզ խլեսցեն յա- 9
ռաջս. և հալածեսցեն ածեսցեն
զձեզ. և առաքեսցեն ի ժողով
ցեղս. և ածցեն զձեզ առաջի իշ-
խանաց վասն իմ՝ ի վկայութիւն
ցոցս:
* Եւ ամենայն ազգաց. բայց նախ 10
պարտ է աւետարանել բոլորել:
|| Մարկ. * || Եւ յորժամ մատնեցեն զձեզ 11
10. 19. մատնել, մի յառաջագոյն հոգա-
|| ած. ցէք. և մի զնեսջէք ձեզ
12. 11. զինչ խօսիցիք. այլ որչափ ածցէ ձեզ
Լ. 21. 14 ի ժամուն յայնմիկ, զայն խօսեցիք.
զի ոչ իցէք դուք խօսեցեալք, այլ
Հոգին սուրբ:
* Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի 12
մահ. և հայր զորդի. և յարիցեն
որդիք

պիտի՝ ի վերայ հարց՝ և տանուտ-
ղացն գնաս։
13 * Եւ եղիցի տանդեամբ յանձնե-
ցաւց վասն տեառն խնդ. այլ որ
հաժլեցուցէն իսպառ՝ նա կեցցէ։
14 * Եւ յորժամ տեսանիցէք զգա- ‖ Կամ.
ռամեղն աւերածին՝ զի կայցէ ի 9. 27.
տեղւոջ, ոչ ըստ արժանւոյ. որ կար- Մատ.
դասցէ՝ ի միտ առցէ. յայնժամ 24. 15.
որք ի հրէաստանեայ եղիցին՝ փախ- Ղուկ.
չեցեն ի լերինս։ 21. 20.
15 * Եւ որ ի վերայ տանդացն եղիցի,
մի իջցէ ի տունն. և մի մտցէ առ-
նուլ ինչ ի տանէն իւրմէ։
16 * Եւ որ յագարակին եղիցի, մի դար-
ձցի յետս առնուլ զձորձս իւր։
17 * Վայ ունայն եղիցի յիւրում, և ան-
տանդաց. յաւուրսն յայնոսիկ։
18 * Ցաւալիս եղիցէ՝ որ ի սմանէ
լինիցի։
19 * Այլեցուն ասացեալ տգիտութիւնդ
ձեզ՝ որպէս ոչ եղեն եղիցէ այն-
պիսեաւ ի տանդեամբ սրտմտութեան
և յայտնի։ և մի այլ լինիցի։
20 * Եւ եթէ ոչ եր կրճատեալ Տ.Յ
ցաւալիսն յայնոսիկ՝ մի ըստեղծ
եղեալ,

խրոց, ոչ սպրդի ամ՛ մարմնոյն այլ
ևսոյն բնութեցն՝ զորս բնաւրաց,
կարձեաց ժամուցն զգուշանալ։

Մատ. ✻ Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ, 21
24. 23. եթէ ահաւասիկ ՚Ի՚ն, կամ
Մարկ. անդր, մի հաւատայցէք։
21. 8. ✻ Ոտն յարիցեն ազգ ընդդէմ ազգի և 22
ազգ մարդպետի և սպանցեն զնոսա,
և արհեամս՝ ազգ ՚ի մարդպետութեանէ
նեցոյ եթէ հնար ինչ լինի՝ և զընտրեալսն։

✻ Դուք ջուր զգոյշ եղերուք ։ ա- 23
հաւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ
զամենայն։

✻ Եւ յաւուրսն յայնմանիկ յետ 24
Մատ. նեղութեանն այնորիկ՝ արեգակն
13. 10. խաւարեսցի ։ և լուսին ոչ սպաղ
Մարկ. զլոյս իւր։
32. 7. ✻ Եւ աստեղք երկնից հոսեսցեն 25
Եսա. 2. ցին ։ և զօրութիւնք երկնիցն շար-
10. ժեսցին։

✻ Եւ յայնժամ երեսցին զորդի մար- 26
դոյ եկեալ ամպօք՝ զօրութեամբ
և փառաւք բազմօք։

Մատ. ✻ Եւ յայնժամ աստեղեսցի զհրեշ- 27
24. 31. տակս իւր ։ և ժողովեսցի զընտ-
րեալսն

բեաց նը ի բերից հոլմոց. ի ծա-
գաց երկրի մինչև ի ծագս երկնից։
28 * Այլ գուք ի զգենուլ առեք
ասքին զառակն. յորժամ տակա-
ւանդն տրտմ կանիլանայցէն, և առ-
նև արձակիցն ի նմանէ, գիտէք զի ձէ
մերձ առնուն։
29 * Այնպէս և գուք յորժամ տեսա-
նիցէք զայս ամ՝ եղեալ՝ գիտաս-
ջիք զի ձէ մերձ առ գուռս։
30 * Ամէն ասեմ ձեզ, զի ոչ անցցէ
ազգս այս՝ մինչև այս ամ՝ եղիցի։
31 * Երկինք և երկիր անցցեն, բանք
իմ՝ ոչ անցանիցեն։
32 * Այլ ի նէ աւուրն այնորիկ և ժա-
մուս ոչք գիտէ. ոչ հրեշտակք յեր-
կինս, և ոչ որդի. բայց Հայր միայն։
33 * Ի գոյշ եղերուք. սկեցէք՝ և կաց Ա՛պ.
ցէք յաղօթս. զի ոչ գիտէք երբ 24. 42.
ժամանակն լինի։
34 * Որպէս այր մի գնացեալ՝ ի տար
աշխարհ՝ ետուսցու զառնն իւր. և
տացէ ծառայից իւրոց իշխանու-
թիւն. և իւրաքանչիւր զգործս իւր.
և դռնապանին պատուիրէր տացէ.
զի արթուն լինիցի։

* Այդ

*Ելոյ արեաւն կացէք. (զի ոչ 35
գիտէք երբ Տէր տանն գայցէ, իր-
կնեկրեալ, եթէ ի միջօր գիշերի, և-
թէ ի հաւասարոյն, եթէ ընդ ա-
ռաւօտս:)
*Զոտս իւրեանց յանկարծակի գտա- 36
նիցէ զձեզ ի քուն:
*Եւացդ զոր ձեզի ասեմ՝ ամենա- 37
ցուն ասեմ, արիաբուն կացէք:

ԿԱՏ. ԺԴ.

Ա. Ա.

Ա Պար. 26. 2. Ոչ ՚ի կերակուր և բանարքութեան ե-
ղեալ ընդ երիտասարդս աստղա-
բաշխութեան, և ՚ի պատիւ՝ եթէ
զիարդ զնա տեղապահն կարէաւ
ատեանին:
Ղ ոչխ. 22. 1. *Եւացդ ասէին եթէ մի՚ ի տանի տա- 2
զի մի խռովութիւն լինիցի ՚ի ժո-
ղովրդեանն:
Ա Պար. 26. 6. *Եւ մինչ էր ՚ի բեթանիա ՚ի տան 3
սիմոնի բորոտի բազմեալ, եկն կին
Յով. 12. 1. ոմն, որ ունէր շիշ իւղոյ նարդէի ա-
տլուծի մեծագնոյ. բեկեալ զշիշն
եխիւր ՚ի վերայ գլխոյ նորա:
*Եւ առակէին ընդ ինքեանս եթէ ընդ- 4
նդի՞ եղեւ կորուստս իւղոյդ այդո-
սիկ:
*Կարող

5 * Ասէր եւ զայլ նման առակս ասէ
ցնոսա եւսպիտակեցաք ի սնոսա
նութեան. եւ ասէ ցնոսա. եւ զայ
տուսդիմեցաք ոմանց ի գրագէտ
սդիմեցաք ոմանց ի գրագէտ
6 * Եւ ես ձեզ ասեմ զնոսա. Ձեզ ասէ
ցնոսա. զի ոչնաւսն ասելոցն զոմն
սդի ասէր զոմեանց ի սնոսա
7 * Զոմանսդիմեցաք ասէ զայլ նման ասէ
ցնոսա. եւ զոմանսդիմեցաք
ձեզ ասելոցն. եւ զոմանսդիմեցաք
ցոյլ եւ ասելոցն ոչ զոմանսդիմեցաք
ոչ զոմանսդիմեցաք ձեզ ասելոցն։
8 * Ասէ զոմանսդիմեցաք ասէ. զոմանսդիմեցաք
զոմանսդիմեցաք զոմանսդիմեցաք ասէ
զոմանսդիմեցաք զոմանսդիմեցաք։
9 * Զոմանսդիմեցաք ասէ. ասելոցն
զոմանսդիմեցաք ասելոցն զոմանսդիմեցաք
ասելոցն. եւ զոմանսդիմեցաք ասէ
զոմանսդիմեցաք զոմանսդիմեցաք։
10 * Եւ զոմանսդիմեցաք զոմանսդիմեցաք ասելոցն ասէ զոմանսդիմեցաք ասելոցն զոմանսդիմեցաք ասելոցն զոմանսդիմեցաք ասելոցն

‖ Հայ. * ‖ Եւ յաւուրսն մեռաւ բաղաղ
26. 17. Խանկերացին, յորում զգեստն էր
Արաբ. մուշի, ասէին գնա աղախնաց ոչ
22. 7. կարաս՝ եղեալ ծոցի՝ արդարանալ
գոլ՝ ոչ կերպիցն զգեստին։
* Եւ ասացի եղիցի յաղթութիւն
անդի և ասէ գնա՝ եղեալ ծոցի՝ երա-
կար՝ և երկայն մանեցի՝ երա-
կարեցի, արդարանայ ձեզ այր մի,
ոչ ասելոց ինչ յոտն ոչնչացի՝ եր-
եսից գնա ոչնչացի։
* Եւ յոր ասէ մանեցի, արդա-
րեալ յանձնառութեան՝ ընդդիմացեալ ա-
ստ, ոչ էն երեսից իմ, ոչ այլ
կերպոյ ոչնչացի զգեստին։
* Եւ ասա ցոցդ ձեզ վերնասեն
մի ոչ զարդարեալ՝ այլ արդա-
րանալոյ ձեզ։
* Եւ գնացեալ արդարանալ այս-
կերպեալ ասա։ եկեալ երդարեալ և
գոյնն արտաքս ասացի նոյ՝ և արդա-
րանալոյն զգեստին։
‖ Հայ. * ‖ Եւ երբեմն երեկոյ էրեն, զոյ եր-
26. 20. կարանալոյն գոյնն Հանդերձ։
Արաբ. * Եւ երբեմն զգեստացան, և ինձ ա-
22. 14. սէին, ասէ Ես՝ ոչ ասէր ձեզ

‖ զի

որ ուսուց նոցա զնոյն ինչ։ Յոհ. 13. 21.

19 Ես ասացից ձեզ արդարեւ՝ եթէ մի ոք
ի սմա միտս. միթէ ես եղեայր. և
միւսն, միթէ ես եղեայր։

20 Այս պատասխանի ետ, և ասէ ցնո-
սի ցերկրաւորականէն այսր, որ մեռա-
ցեալ են յանդաստանէն։

21 Եւ որպէս ասացեալ էրեմայ՝ || տէր || Աստ.
պրեաց ասացեալ. բայց մինչ եղէք 40. 10.
մարդոյն այնմիկ յոյր ձեռն որպէս Աստ.
մարդոյ մատնեացին. քան երանելի է 1. 16.
չէր եղէք ծնեալ մարդն այն։

22 || Եւ մինչդեռ ուսուիցանէր ըն- ||
դաց-օրհնեաց, և երեկ-էառին, և || Աստ.
ասէ-առէք այդ է մարմին իմ։ 26. 26.

23 Եւ առեալ բաժակ գոհացաւ, և 1. Կոր.
ետ նոցա և արբին ի նմանէ ա- 11. 24.
մենեքեանն։

24 Եւ ասէ ցնոսա. այդ է արիւն իմ
նորոյ ուխտի. որ վասնզի բազ-
մաց հեղուին։

25 Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչևս յա-
ւելոց ըմպեմ ի բերոյ որթոյ մինչև
յօրն յայնմ՝ յորում արբից զնո-
րա նորոգեալ Ի Յ։

* Եւ զոհացեալ լինի՝ ի վերուստ ձի- 26
ձեռնադրութեանդ։

‖ Ել. 29. 16. 32. ‖ Օրհ. 13. 7. * Եւ առ զնա Մովսէս. ‖ աճեցուցանէր 27
զայլազգիսն զոր էր հնարեալ յայտ ի վե-
րայ շերտից զի գրեալ է, եւ ‖ Տարեալ
զՏաղիէն, եւ սկսաւ ցրուել զնոսա։
* Եւ մեր յարուցեալ ընդ մեզ յառա- 28
ջադոյն երեւեցաւ քան զձեզ՝ ի գա-
ղիլեացդ։
* Պատասխանի ետ սկսաւ, եւ ասէ 29
ցնա. Ընկեր ես ոչ սխալիմ զոյ-
ժամադրութեան, այլ ես ոչ։
* Եւ առ ցնա Մովսէս. ոչինչ ասաց 30
քեզ, եւ ոչ ինչ խոկ յայտ գիտեմ
մինչեւ Տաճառ խոստացաւ նոցա, երկոյս
սրտացոյս գնա։
* Խոկ սկսաւ առաջի նորա, 31
եւ ասէր. եթէ մեռանիցի ես Տաճառ
նոցին ընդ քեզ, զքեզ ոչ սրտագոյժ
տագնապիցս եւ աճեցուցանէ ասէին։
‖ Պատ. 26. 36. ‖ Ոմն՝ ի գիտէին՝ որում՝ անուն էր 32
գեղեցկադէմն. եւ ասէ ցայնոսիկ։
Ել ասէ ‖ Տաճառիւք առաւ՝ մինչ եւ յայնոսիկ
22. 40. կողմն։
* Եւ առնուն ընդ նոսա զսկսաւ՝ եւ 33
զգայնոսա՝ եւ զգոհանայն։ եւ սկսաւ

առա-

տրամիլ և տագաւ ։

34 * Յայնժամ ասէ ցնոսա ։ տրամէ՛ք
անձն իմ՝ մինչև ՚ի մահ , մնացէ՛ք
սստ՝ և արթո՛ւն կացէ՛ք ։

* ԵՒ երկրացեալ սակաւիկ մի յա-
35 ռաջանայր ՚ի վերայ երկրայ և ա-
ղաչէր . և կայր յաղօթս . զի եթէ
հնար էր՝ անցցէ ՚ի նմանէ ժամն ։
* ԵՒ ասէ . Աբբա հայր . ամե՛ն ինչ
36 քեզ հնարաւո՛ր . անցո՛ զբաժակս
զայս յինէն . բայց ո՛չ որպէս ես
կամիմ՝ այլ որպէս դո՛ւ կամիս ։
37 * ԵՒ գայ՝ գտանէ զնա՝ զի նինջէ ։
և ասէ ցՊետրոս . սի՛մոն՝ նինջե՞ս ։
կարացեր ժամ՝ մի արթո՛ւն կալ ։
38 * Արթո՛ւն կացէ՛ք և յաղօ՛թս կա-
ցէ՛ք . զի մի մտիցէ ՚ի փորձո՛ւած
չարին՝ բայց մարմինս անար ։
39 * ԵՒ դարձեալ երկրորդ՝ երկայ յա-
ղօթս , և զնոյն բան ասաց ։
40 * Դարձաւ միւսանգամ՝ գտանէ .
և եգիտ զնա ՚ի քունէ ծանրացեալ էին աչք
նոցա և անպատասխանի մոլորեան զնա ։
41 * Գայ երրորդ անգամ՝ և ասէ ցնա ։
նինջեցէ՛ք այսուհետև , և հանգե՛ց-

բոլոր· զի Տաճարակ մխիթարեսցին
Հոգւոյ· և ասէ որպէս մարգարէն
Դաւիթ՝ ի Հեթանոսաց մարդա-
հաճոյ լինելոց։
* Ո՛ր արիք, զնացուք զի ասիցեն 42
սիկ մեզ բանեցաւ՝ որ մատնեցոյց զիս։
* Եւ մինչդեռ նա դեռ խօսէր, դայ 43
յուդա խնդրիսումայն՝ մի ի տասն-
|| Ի՞ա. մանցն սուտ· || և ընդ նմա ամբոխ
26. 47. բազմ սուսերօք և բրօք՝ ի քահանայից
61 ա-ի. պետէն՝ և ի գրագրաց՝ և ի ծերոց։
22՝ 47. * Ջանաչէր նշան մատնչի, և ա- 44
Ղկ.22.18. ձեր· ընդ որում համբուրեցից,
3. նա է՝ կալէք զնա՝ և տարէք
զգուշութեամբ։
* Եւ մատուցեալ մատնչն ասէ ա- 45
ռ նմա· ռաբբի, ռաբբի՝ և համ-
բուրեաց զնա։
* Եւ նոքա արկին ի նա ձեռս, և 46
կալան զնա։
* Եւ մինն ընդունայնեալ՝ որք կային 47
կողին, ձգեաց սուր· և ի հար
զծառայ քահանայապետին՝ և ի-
ջոյց նմա զականջն նորա։
* Պատասխան ետ Յի՛սուս ասէ ցնո- 48
քսն՝ ի վերայ ասացեալք էիք ասել
զոք՝ ես գողս ելէք

* Ցա-

49 * Յանապատ առ ձեզ եւ մտա-
ցանել ի տաճարին. եւ ոչ կալայք
զիս. այլ զի գրեցին գիրք մարգա-
րէիցն։

50 * ‖ Յայնժամ ամենեքին զնա առա- ‖ Մատ.
կելով սատակել, եւ փախուցեալ։ 26. 56.

51 * Եւ նովաւ երկաւորդի զհետ եր-
կայր տղայ մերկաւ զկտաւ զկնի
մի ի տղայոցն. ածեցին զնա եր-
կաւորդիքն։

52 * Եւ տղայն ձգեալ զկտաւսն փա-
խեաւ մերկ ի տղայոցն։

53 * ‖ Եւ արդեւք զնա առ քահանայա- ‖ Մատ.
պետսն կացուսցա։ եւ գայթ զնա 26. 57.
ձուլիա առ քահանայապետն եւ գայթք եւ Ղ ամ.
ծերքն։ 22. 54.

54 * Եւ մերկացա երկաւորդի ի հետ- Ցհ. 18.
ուանէ զհետ տղայն միոյն ի ձեռն լ 13.
իւր ի գաւազի քահանայապետին. եւ
եւսակք զնա առաւաւտուն. եւ չեն-
գայք առ նմանէ։

55 * ‖ Ասէ քահանայապետն եւ ասէ- ‖ Մատ.
ցաւցէ առեալն ի նմանէ Տանուտէր 26. 59.
ինչ մեղացեալ էիս. զի առաւա-
ղիցէ զնա, եւ ոչ գտանէին։

56 * Զի բազումք սուտ վկայեալ

ofuglsta gtaduts. le tuliats dallawog
in lsta ofuguslsta.

57 * V.ug jugmeglaw ofuglsta mam gtaduts, le mulsta.

58 * Wat dlo gnamp 'loiaduts, glo mulsta. || Lo gualsglog gmaxuqi qugi Stamqmo. le glglsa mamo glatsglog qugi mamog Stamqmolsa.

59 * Wulqsta le mgtaqsa dlo tuliats ofuguslsta tuqua.

60 * V.ugg jugmeglaw gusSamqua mlaats 'lodlo Sugguatsta glo, le mulsta. mlsta mma mmmmulsatsta. mlsta ingma glsta ofuglsta.

61 * V.e glo gmatlsd lugg. le Sugg lsa mmmmulsatsta. ingdlaw gus Samqmgmatsta Sugguatsta gma lglsta mqwd, le mulsta. ine lo V.o mgla V.J mgSatsta.

62 * Mmmulsatsta lo glo le mulsta gma. ine mmglsa Wat lo lol. || gaqq mlaatsglsa qgla ma lol. 24. 30. 26.64

63 * Le gusSamqmatsta mmmalaq ofuglsqmatsta qmamdlaats lsa, le mulsta.

ասէ. զի տեսեալ սիրոյ են առ միմեանս։

64 * Ի սուրբ ընդդէմ ամենեցունց զՏէր Տիրեալն ի բերանոյ դատաւորին ճանաչէ և առաքեալսն զսուրբ հոգին ասէ։ և ամենեցունց զսուրբ առաքելութիւն զսա ի միտս առնէ։

65 * Ի սուրբ սիրոյն ոչուստ ճանաչել զոգեկերս տալոյ. Զոգի զդեալ արիանալ, կրթիլ և ասէ. մարգարէից ի Քրիստոս. ոչ ի այլ ոչ ի Տիրոջն զերկիւղ և սրտմտութիւն ամենայն Տանելին ասեն։

66 * ‖ Ի սերտոյս մերձենալ ի Քրիստոս ‖ Սուրբ
տալոյ Տիրամայրն ի, զոյ առաքելոն մի 26. 69.
բնակութեանն։ ‖ ա-ի.

67 * Ի սեռական զսա զի զերազոյն. 22. 56.
Տիրեցաւ զոյ տա, և ասէ. և զսա ‖ Յով. 18.
զոյ ի ամօթեցոյց կերպ։ 17.

68 * Ի սա սերտոյս և ասէ. ոչ Հաւատեալ և ոչ զերազոյն զոյ ոչ ասեն և երթալ և յարուցիչն Հաւատալ, և Տա հոգեցա։

69 * ‖ Ի արձակել ետես զսա ոչուստ ի ‖ Սուրբ
և սկսա ասել ցոյնոսիկ որք չաւրն 26. 71.
կոյսն, զի և սա Տիրացեալ է։ ‖ ա-ի.

70 * Ի սա զարձակ սերտոյս։ ‖ և 22. 59.
Յետ ասելս սկսյ զարձակ որ ‖ Յով. 18.
չաւրն 25.

շուրջ կային, ասէն գլուխս. արիւնն և ջուր հոսեցան. եւ ես ի հոգեւոր եղբարցն էի գայլիկեայն եւ. և հարկ եղև քո ինձն եւ։

* Եւ ես սկսա ելանել երկուս 7
և ասէի, եթէ ոչ գիտեմ զայրն զոր մի ինձ ասէք։

* Եւ նոյն ժամուն երկիւղ 7
եւ սարսուռ ։ և գիշեաց սկսաւ զանձն զոր ասաց զիս, եթէ չեմ իմ։ Եւ ես պատասխանի ետու նմա եւ ասացի ցնա։

Ի Ի։

Եւ ասացեալ ցոյց առաքեալ, 1
հարցուր սրտիկ քոյին ինձ
զոր ինչ ուզես ստանալ ի քէն,
և տայց և ասէ Տէր։

* Տայց ցնա սկսաւ ասել։ 2
իբրեւ ես զարհուրեցեալ հրեշտակս այս առաքեալն ես ինձ, և ասէ։ ինչ
ասեմ։

* Եւ զարհուրեալ ես զհրեշտակ յայդ 3
քաղաքացւոցն։ և ես սկսայ
ասել

ապրի պատուական։
4 * Եւ եթէ մեղանչէ քո եղբայր Տեր-
ոջդ քում. ոչինչ օգուտ պատուհասե-
լ նորա քեզ անդադար գալովդ առ նա։
5 * Եւ ես եմ պատճառ ոչինչ եւս Ես.54.18
պատուհասելոյ, մինչեւ գրուիցուք 33.
յոլով պիղատոսի։
6 * Ասաց եւս ցոլոյն պրաետորի տալ
զմի ոք կապեալ, զոր ինքեանք
խնդրէին։
7 * Եւ ինքն պատճառ էր բազում-
քեան կապելոյ ընդ երեսաց, պատ
ճառ եղեալ զոմն սպանանելոյ։
8 * Եւ ձայն բարձեալ ամենայն ոգեղ-
ջութեան եւ խնդրել սկսան ոմանք
ի նոցանէ արձակելոյ նոցա զբազում բանսն։
9 * Պատասխանեաց եւ պիղատոս, եւ
ասէ ցնոսա. կամիք, զի արձակե-
ցից ձեզ զարքայն Հրէից։
10 * Գիտէր զի նախանձ ի նա ե-
ղեալ մատնեցին զնա քահա-
նայապետքն։
11 * Բայց եւ զամենայն հասուածոցն ցնոսա
զի արձակեցէ նոցա զբազում բանսն։ ‖ Պատ.
12 * ‖ Գործեալ պատուհասելոյ եւ սպա- 27. 22.
նանել, եւ ասէ ցնա. խնդ զի՞նչ կա- ‖ Ես.
նիցէ 23. 14.

ամբ՝ ձեզ արարիչ զարմացն Իսրայէլ։
Ես.գլուխ. * Եւ տեսցես զարձեալ զանազանութիւն 13
18. 40. յոտնակշռէ՝ ի միմեանց զարդարելոցն ,
՝ի ծառայէ Աստուծոյ զինքն ։
ե. * Զի զհուրս անտառաց ահագնասցի ։ զի՞նչ են 14
ասի արարեալ ինքն ։ և զտունս
առաքելոց անզանազանութիւն եւ առանձինն ։
՝ի ծառայէ Աստուծոյ զինքն ։
* Եւ ահագին հրոյ զհուրս կրակ 15
ամենայն ծառոց անտառին , արձա-
կեալ զոգոց զարդարուցին ։ և զի՞նչ
գոյն ծառոցն կարծեաց ի ձեռս , զի՝ ի
ծառայ Աստուծոյ ։
Ա Կոր. * Եւ զհամբարձն ասիցեն զնա ՝ի 16
27. 27. ներքս ի գաւակին՝ ոչ ծառայասցի
Ես. կրկ ։ և կոչեն մանկացածոյն զանձ-
19. 2. նացն զգաւազն ։
* Եւ զկերացուածն նման քրտնիլ 17
կաղամբ , և ծերասցին ։ և երկին ՝ի
գլուխ նոր ասպէզ արարեալ ՝ի մէջոյ ։
* Եւ ախտն անձկոյն առ նման , և 18
առնէ՝ ոչինչ եւ արարչի Տեառնէ ։
* Եւ ծեծելն զգլուխն երկարասցի ։ 19
և ճաքանիլն ընդ երեսս ։ և ՝ի ծառոյ
ինքեան երկնի արարածն նման ։
* Եւ երբեք կամակերպին զնա , մերթ 20
կա-

կացցէ գբոյսն եւ զծիրանին եւ զծիրանափո-
ղն եւ գգեղցկութեան նորա ցամաքեսցէ. եւ
եւ ածից սովս, զի լիցի հա-
սցին զերկիր նորա։

21 ✻ ‖ Եւ ասէ ցսուտակ զսոսին նորա ե- ‖ Սաղ.
կացուցէ որ ընդ այն աւուրսն՝ եւ 27. 32.
կերայք յաղագուկ. զհայցն այնք- ‖ ոմն.
անդրէն եւ առեալ. զի բարձցէ 23. 26.
զանաստուգութիւն երգոց։

22 ✻ Եւ ածէ զնա ՚ի գոյ գոմաց,
անդէն մի, որ ծաղկանոցն անդէն կա-
ռուսցէ։

23 ✻ Եւ առցին ազգք զնոսն զգնդակս ե-
ղանց իւրեանց. եւ հանիցեն զնա ՚ի լոյս։

24 ✻ ‖ Եւ երթեալ յաղագուկն զնա՝ բուսա- ‖ Սաղ.
նեցին զհանգիստ երգոց, արկեալ 27. 33.
զիմանալն ՚ի վերայ ի գնոյն առաւօտուն։ ‖ ոմն.

25 ✻ Եւ որ ածանէ երկարիլ՝ եւ հանիցէ զնա 23. 34.
՚ի լոյս։ Յով. 19.

26 ✻ Եւ երբ գնա միանան ընդ գնեալ, 23.
եւ ծաղկանոցն հանիցէ։

27 ✻ Եւ ընդ ազգն հանիցեն ՚ի լոյս երբ-
եմն առաւօտուն. մի ընդ այլմ ազգի՝
եւ մի ընդ այլ ազգի։

28 ✻ ‖ Եւ երբեմն գնոյն որ ածանէ ընդ ‖ Ղեւտ.
այլոցն հանիցեն զանդակեցսն։ 53. 12.

✻ Եւ

29 * Եւ որք անցանէին, հայհոյէին զնա, շարժեալ զգլուխս իւրեանց. 29
|| Ղեւտ. 2. եւ ասէին, || Վա՛հ որ քակէիր զտա- 2.
19. ճարն՝ եւ զկերտես սմանա շինէիր։
30 * Նոյնպէս զքահանայսն ընդ, եւ ի՛՛ի գրա- 30
գիրս։
31 * Ոգնէին եւ քահանայապետացն 31
այսպէս սպասելով ընդ միմեանս հան-
դերձ գրագրօքն՝ ասէին՝ զանձինս այլոց
եղեալ զփրկէ՛՛ զանձին ոչ կարէ փրկել։
32 * Թող սրբոյն Իսրայէլի՝ իջցէ այժմ
ի խաչէ այսր՝ զի տեսցուք եւ հաւա-
նացուք ի նա։ Եւ որք ընդ նովաւ
խաչեցան՝ նախատէին զնա։
33 * Եւ յորոց ժամ՝ եղեւ, խաւար
կալաւ զամենայն երկիր մինչեւ ցին-
ժամ։
34 * Եւ մերձեցեալ ժամուն իններորդ
|| Սաղմ. կոչեաց Յի՛՛ ձայնի մեծ, եւ ասէ. ||
21. 2. Ելի՛՛ Ելի՛՛ զոմա սապաքթանի։ որ
Մատթ. թարգմանի՝ Ա՛՛ծ իմ՝ Ա՛՛ծ իմ,
27. 46. ընդէ՛՛ թողեր զիս։
35 * Եւ ոմանք ի՛՛ոցանէ՝ որ հոն էին
կային՝ լսեցին՝ եւ ասէին՝ եղիա կոչէ,
նայեցարուք՝ թէ գայցէ կարէ։
36 * Եւ լցեալ ոմն սպունգ եղեց սրկա-

մի քաղցրամոլ և հարբեալ յելից ման
ուցչի լմնկել նմա . և ասէ՝ Ձոյլ
ասէ՝ առեցուք, գայ Եղիա իջու
ցանել զնա :

37 * Եւ էր արձակեաց զձայն մեծ,
և էհան զոգի :

38 * Եւ վարագոյր տաճարին պատա
ռեցաւ յերկուս, ի վերուստ մինչև
ի յատակն :

39 * Եւ տեսեալ հարիւրապետին՝ որ
կայր առ նմա, եթէ այսպէս աղաղակեաց՝ և
էհան զոգի, ասէ . արդարև այրդ
այս՝ որդի Աստուծոյ էր :

40 * Էին և կանայք՝ որք հայէին ի || Մատ.
հեռաստանէ . յորս էր մարիամ 27. 55.
մագդաղենացի . և մարիամ՝ յակո
բոս փոքրկին . և յովսեայ մայրն . և
սողոմէ :

41 * Որք յորժամ էր ի գալիլիա, ||Ղկ. 8. 2.
կէաս զկնէին նմա, և պատէին
նմա . և այլ բազում՝ կանայք՝ որք
էին նմա հուկ ելեալ էին յԵրու
սաղէմ : || Մատ.

42 * Եւ իթէն եղեկից էին, (զոր || Մատ. 27. 57.
ուրբաթ էր՝ որ ի շաբաթին մերձ Ղկ. 23. 50.
նէր :)

43 * Ոմն եկեալ յոսէփ՝ որ յարիմաթեացն Յով. 19.
էր . 38.

եր. ոչ ոք պահեսցէ ետնատուր, որ
ետուր իւր ինչ ընկերի սրբոյ. Ի-
հանդարձեալ եւս ոչ ոք պահեսցէ
ասաց. եւ ետուրեալ զնասուիլն ի-
նէ։
* Եւ սիրասուն զարմացաւ եւ ան- 44
գամ մեռաւ. եւ կոտորեաց սա-
ղոմի զարքեպատասն, եւ չարչ գնա
եւ առեալ եւ սրով սպանեալ մեռաւ
ասաց։
* Եւ երթեալ սաղոմ ի հարքեր- 45
ամեամբ մեռաւ, թաղեցաւ գնա-
ցեալն յուսերաց։
* Եւ յուսերն գնաց կամ՝ եւ երե- 46
գաւ գնա գնաց կամեալն. եւ
ելի ի երեսեգնացն. որ էր գործոյ
ի վերայ. եւ ձեռնադրեցաւ զնէմ ան
ի հրամանէ գերեզմանին։
* Ուստ մարդամ մարգարէացաւ, եւ 47
մարդամ յանդգնեցաւ եւ յուսաց, ան-
ցեալ զանգիտն ոչ ելաւ։

ԳԼՒՒ ԺԸ։

1 Պատ. 28. 1. Եւ երթեալ նաթան զարքեպատ, մա- 1
ի. ամբ. րդամ մարգարէացաւ, եւ մա-
24. 1. րդամ յանդգնեցաւ, եւ առաքեաց, տալով
եւ 30. 20. առաքաւանեցին նոսեան. որ ելին
2.

գին՝

գնեն՝ և օձգեն գնա։

2 * Եւ բոլոր առաջնոցս վաճառքանոցն գան՝ խլեցեալնեան բոլոր արեւագրեալս։

3 * Եւ առնեն ցմիմեանս, ոչ համարեալ մեզ զկնի՝ խլեալ բոլոր գերեզմանեանն։

4 * Եւ Տայեցեալ առնեն՝ զի համարեալ գտցեալ եղիցի՝ խլեալ գերեզմանեանն քանզի կրկնակ յոյժ։

5 * ‖ Եւ մնասցի՝ խլեալ՝ խլեալք՝ ‖ Ռաբ.
մնասին՝ առնեն զհամարագրիչ մի, զի 28. 5.
տասեք բոլոր արեւ խլեալնեան, զկնի ‖ ռաբ.
գտցեալ արարիչ Տեառն աստուածոյ. և 24. 4.
զարհուրեցուցանէ։ ‖ 52. 20.

6 * Եւ տաս ամ գտանի. մի երկնչիք 12.
զի՝ խլեալ բոլոր վտարօրեցեալ զնացեալ
եղիցի, յարեալ. չ՚ ասեմ. աշխարհ
իմ առնեմ, ոչ երկնի գնա։

7 * Եւ երեմ՝ այլ, առաջի գաղան
կերպաւ տապա, և գայլասպա, զի
աշխ յաւերաշարժեն երեմ՝ բոլոր քանի
զձեզ՝ խլացուցանեմ. ասէ տեառնէ
գնէք գնա՝ ‖ պատրաստացեալ ձեզ։ ‖ ‖ Եր.

8 * Եւ երթեալ լուեալ՝ երկնի և գան 14. 28.
խլեալ՝ խլեալնեան. քանզի գա
հեն Տայեցեալ երկնի. և ոչ ամենքեան երկնի

աստղին . զի երկնէին ։

Ի Յով. * Յարուցեալ Յի առաւօտուն , 9
20. 16. Առաջին միաշաբաթէ-ն էրևեցաւ
մարիամա մագդալինացւոյ , յոր-
մէ հանեալէր զեօթն դևեան ։
* Նա՛ւս երթեալ պատմեաց այ- 10
նոցիկ՝ որք ընդ նմանէն էին, մին-
չեւ լային և ողբային ։
* Ա՛յլքա իբրև լուան թէ կենդա- 11
նի է . և երևեցաւ նոցա , ոչ հա-
ւատացին ։
Ի Մատ * Ի Յետոյ երևեցաւ այլոյ կերպ 12
24. 16. պարանաւ՝ որք երթային յանդա-
ստան ։
* Ա՛յլքա նոքա՝ պատմեցին այլոց . 13
և ոչ նոցա հաւատացին ։
* Յետոյ մինչեւ բազմեալէին մե- 14
ռելոցն , երևեցաւ նոց . և նախա-
տեսանէաց զանհաւատութիւն նոցա և
կարծրասրտութիւն . զի որ երևեցաւ
նոցա յարուցեալ ՚ի մեռելոց՝ և ոչ
հաւատացին ։
* Նա ասէ ցնա . երթայք յաշխարհ 15
ամենայն . և քարոզեցէք զաւետարանն
արարածոց ամենայն ։
* Ով հաւատացէ և մկրտեցի , 16
կեցցէ .

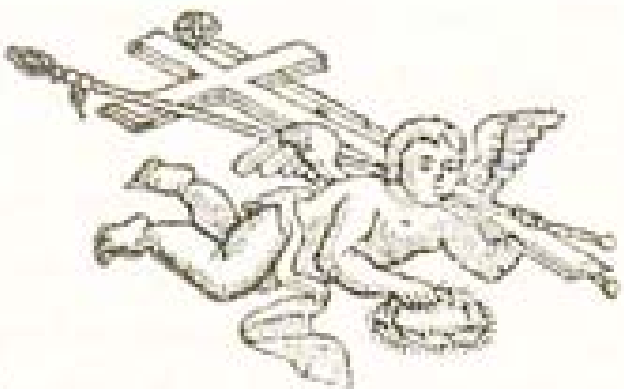
կեցցէ։ և որ ոչն հաւատացէ, ի դա-
տապարտեսցի։

17 * Նշանք սոյնոցիկ՝ որք հաւատան- ‖ Գործ.
ելոցին զհետ սոյնոցիկ։ ‖ յանուն 16. 18.
իմ՝ դիւս հանցեն։ ‖ լեզուս խօսեսցեն ‖ Գործ.
ոչին։

18 * Ձեռս իւրեանց ‖ օձս բարձցեն։ 2. 4. և
և եթէ զինահատս ինչ դեղ արբ- 10. 46.
ցեն։ ոչա ինչ ոչ վնասեսցէ։ ‖ ի ‖ Գործ.
վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն՝ և 28. 5.
բժշկեսցեն։ ‖ Գործ.

19 * Եւ ինքն Տէր Յս յետ խօսելոյն 28. 8.
ընդ նոսա ‖ համբարձաւ յերկինս։ ‖ Գործ
և նստաւ ընդ աջմէ Հօր։ 24. 51.

20 * Եւ նոքա ելեալ քարոզէին ընդ
ամ՝ երկիր Տէր գործակցեալ՝ և
զբանն հաստատէին ամ նշանաւք՝
որք երեւային զհետ նոցա։

[illegible] որ [illegible] [illegible]
[illegible] : [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] . և [illegible]
[illegible] [illegible] . և
[illegible] [illegible] : [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] , և [illegible]
[illegible] : [illegible] և [illegible]
[illegible] [illegible] . և [illegible]
[illegible] [illegible] : [illegible]
[illegible] [illegible] . և [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] . և [illegible]
[illegible] [illegible] , և [illegible]
[illegible] [illegible] , և [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

	գլխ.	համար
Ա՛ան աղեսարհատրին։	գլ.	1.
Ա՛ան բացօթեայ հո՛վանոցին։	գլ.	8.
Ա՛ան սիմ-ծին։	գլ.	25.
Ե՛ւ մարդասիրին Ա՛ստուծոյ։	գլ.	36.
Ա՛ան լինելոյ բանին Ա՛. Յաւ յօհաննէս։	գլ.	2.
Ա՛ան որոյ հարցանելին՝ ի յովհաննէ։	գլ.	10.
Ե՛ւ փրկանքին փրկելին։	գլ.	2.
Ա՛ան հարսն որ ունէր զո՛ղի իւիւակաան։	գլ.	33.
Ե՛ւ զգաստելին պետրոսի։	գլ.	38.
Ա՛ան բժշկելոյն՝ ի հիւանդութենէ։	գլ.	40.
Ա՛ան որոյ ձկունցն։	էջ.	4.
Ա՛ան գողոյն։	էջ.	12.
Ա՛ան անիւանալուծելին։	էջ.	18.
Ե՛ւ Ա՛ լեառ մատաւորին։	էջ.	27.
Ե՛ւ գօտեպնդելոյ ձեռնին։	էջ.	6.
Ե՛ւ առաքելոյն Յակոբայ։	էջ.	13.
Ա՛ան երանելոյն։	էջ.	20.

¶ ասն հարիւրապետին. Ի. 2.
¶ Ի սրբոյ այրուցն. Ի. 12.
¶ ասն որոց առաքեցաւն
ի քարոզանել. Ի. 19.
¶ Ի օծանելոյ զՏէրն իւղով. Ի. 38.
¶ Ի առակի սերմանացանին. Լ. 5.
¶ Ի սասեալոյ ջուրցն. Լ. 24.
¶ ասն նորա որ ունէր զԼե-
գէօն. Լ. 27.
¶ ասն իւառեր ժոլովրդա-
պետին. Լ. 41.
¶ Ի տեառնեա կնոջն. Լ. 42.
¶ ասն առաքելոյ զերկո-
ասանսանն. Լ. 2.
¶ Ի հնգից հացիցն, եւ եր-
կուց ձկանցն. Լ. 13.
¶ ասն զաշակերտսն հար-
ցանելոյն. Լ. 18.
¶ Ի պղտակերտութենէ. Լ. 29.
¶ Ի լուսաւորին. Լ. 39.
¶ ասն խորհելոյն, թէ ով
մեծ իցէ. Լ. 46.
¶ ասն չտալոյն զհրամանն
զկնի երթալոյ. Լ. 57.
¶ Ի երկեցուցանելոյ զեօ-
թանասունսն. Ժ. 1.

¶ ասն

Ի սոն հաղցանելոյ օրինա-
կանին. ԺԵ. 25.
Ի սոն անկելոյն ի ձեռս
աշաղակաց. ԺԵ. 30.
Ի ս մարխանութեան մարգարէի. ԺԵ. 38.
Ի ս յայտնութ կաղոյն. ԺԸ. 1.
Ի ս հանդի գիհին. ԺԸ. 14.
Ի սոն կնոջն որ գնայր ե-
լաւէ ի ժողովրդեանէն. ԺԸ. 27.
Ի սոն խնդրելոյն գնչաց. ԺԸ. 29.
Ի սոն փարիսեցւոյն որ կո-
չեաց զՔրն ի հաշ. ԺԸ. 37.
Ի սոն մաղ տաղոյ օրինակա-
նացն. ԺԸ. 46.
Ի ս խմորոյ փարիսեցւոցն. ԺԲ. 1.
Ի սոն բաժանելոյ գինա
կրոյ հոգւոյ. ԺԲ. 13.
Ի սոն պողպատելոյ աս-
ւոյն մեծի. ԺԲ. 16.
Ի սոն գայլիլէացւոցն, և
որոց ի խեղճամ. ԺԲ. 1.
Ի ս անպատուիլ մարգեանցն. ԺԲ. 6.
Ի սոն կարկաւեալ կնոջն
այսահարի. ԺԲ. 11.
Ի սոն առակացն հարուց
մանանեխոյ. ԺԲ. 19.

Ա Ան Հ. ամբոխ է ու որ ամբոխ էն։ ԺԲ. 23.
Ա Ո՛չ այդ որ առակն ցՀՅ պետքի՛ է։ ԺԲ. 31.
Ա Ո՛ւռն որ քարոզէ՛ր. ԺԲ. 2.
Ա Ան այնպիսի՛, որ սրբեն գետնատաշ։ ԺԲ. 7.
Ա Ո՛չ երեկոյ լեռնէ՛ն։ ԺԲ. 12.
Ա Ո՛չ ձմեռուց արտաքսին։ ԺԲ. 28.
Ա Ո՛չ հարսնեկոյ ոչխարացն։ ԺԴ. 4.
Ա Ո՛ւռան աղբէրն։ ԺԵ. 11.
Ա Ո՛չխար մեռանին։ ԺԶ. 1.
Ա Ան մէ՛ռանին, և ան գարո՛։ ԺԶ. 19.
Ա Ո՛ւռանց բարեկին։ ԺԷ. 12.
Ա Ո՛չխար գառանէ՛ն։ ԺԸ. 2.
Ա Ան գարեկցէ՛ն, և մորանէ՛ն։ ԺԸ. 10.
Ա Հարցանելոյ մէ՛ռանին։ ԺԸ. 18.
Ա Ան կոչին։ ԺԸ. 35.
Ա Ան գալ՛ուն։ ԺԹ. 2.
Ա Ո՛ւռն աղաչանին որ գետոյ առնել հեր համարո՛ղ է։ ԺԹ. 12.
Ա Ո՛չխարց գ. Ժ. ինանն։ ԺԹ. 13.
Ա Ո՛ւռանկին, և հոգին։ ԺԹ. 30.

Ա Ո՛չ

Ա Ի Հարցանէլոյ քահանայապետին. Եր. 1.
Ա Ան առակն այգեւոյն. Եր. 9.
Ա Ան իւահէկանին. Եր. 23.
Ա Ան սարսուկեցւոյն. Եր. 27.
Ա Ան այնր Ճէ ոգ Վնէ արիւն իւաՃէ. Եր. 41.
Ա Ի Եղկոց լամայից այրեայն. Եհ. 2.
Ա Ի Հարցնան կառապանին. Եհ. 7.
Ա Ան գառկին. Եգ. 1.
Ա Ան վխչելոյն Ճէ ոմ ձեզ Ճէկ։ Եգ. 24.
Ա Ան խնդրելոյն առաքեալսն վրայն զօրացն. Եգ. 31.
Ա Ի Նախատանացն Հերոմ։ Եզ. 11.
Ա Ի Կոճելոյ կանոնացն. Եզ. 27.
Ա Ան ապաշխարելոյ աՃա զակին. Եզ. 40.
Ա Ան խնդրելոյ ԶՏրա նախան մարդին. Եզ. 52.
Ա Ի Իւլաբերից կանոնացն. Եէ. 1.
Ա Ան կիւզոպետացն. Եէ. 13.
Ա Ան Համբառնալոյ Տեն. Եէ. 51.

ՍԿԶԲ ՕՐԻ
ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆԻ
ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՒՐ ԲՈՑ Ի ՄՈՒԹԱՄԱՌ

Պետրոս Գրաշխեցւոյ։

1 ԶՍուրբ Աստուածածնի մերոյ եւ միշտ կուսին Մարիամայ, զոր ծնաւ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ի մեզ։

Ընթերցարանի յաջորդութեան վերայ՝ ուր կարդացեալ զգալուստ Հոգւոյն Սրբոյ

*Ար-

* Ասեն առանձինն մեզ՝ որ՝ ի 2
սկզբանէ անպտուղքը և սպառ-
ողը եղեն բանին։
* Եւ ահա ես հետ՝ որ՝ խոկացայ, 3
զհետ երեսաց իմոց ամենայն չո-
փագրեմ՝ կարգաւ գրել քեզ
բայլ ըստ բայլի։
* Ով ծանրացս զբանին, որոյ 4
աչակերտացար, զչափագրեմ՝։
* Եւ ելիցէ յաւուրս ետրոյն արբոյն 5
հետաւորեսցի, քանզաւոյ ոչ անուն
|| 1. || Նոցա զբանիս || ի յաւուրսդրել արեւոյ-
24. 10. և ելիցէ տղայ ի յաւուրսդաց աշխարհի-
և անուն տղայ եղեսցի։
* Եւ ելիցէ արիւնաւոր երկրին առա- 6
ջի Տ՚Ն՝ զեղցէ յամ գաւառ-
ացոյ և յերասելոս չի անապատ։
* Եւ ոչ զգոյշ ինչ արիւնոյ՝ քանզի 7
եղեսցի ամիս և երկրին
անդեալին զաւերդք երեսաց։
* Եւ ելիցէ ի քաշանացոյն տղայ 8
ոյս կարգի աւերդին հասանելոց
առաջի Տ՚Ն։
* Ոյս օրինի քաշանայապետեանն 9
և հաւատոյ յառնել արկանել՝ մեռա-
ի աւազանն չի։

* Եւ

10 * Le mdtmyu pmyhnlp'l dnyp_ || Lutg-
ulpiptuutu hmyhtu jmiplp-u upnuw_ 30. 7.
pmy 'l p-uwl fuuhmyhtu : 4 Lm.
11 * Le kpulpmyuu tuhuu Spkpmuuly Sn- 16. 17.
ulp hmyhp pmyp wpuly ubqnuny fuuhmyhtu
12 * Le fumulpmyuu qmpwptuu kpqpu
kuutpu. le nuuhmyuu wn 'l ulpmyp tmpuu :
13 * Pwl gtuu Spkpmuulpu Sn'wlli kpqhtu_
Stp qmpwptuu . ulp kuupl kpltu nu_
ipolp-p pn : le kptu pn kpljmuqpkpl-
dmyhp pkp nnipl . le hpuhmyhtu qun_
tuutu tmpuu jnSnuuhtuu :
14 * Le kpljmyhp pkp nupwfuuplp pkpu le
gtp-nulp-l . le pmynuly 'l dmyjkuutu
tmpuu fuuhjmuyhtu :
15 * O le kpljmyhp uln- unuwply Sn- . le
qtpuh , le oijh ulp wpqyh . le Sqpuuul
upuuul kmyhp wuhjmuutu jnpmlmyhp
ulpp kpmy :
16 * Le qpmynuly jnpjmuyhp Sujh ijwp_
Jnuuyh 'l Sn- Lp- kpqhtuuny :
17 * Le kmyhp kpkmyhp unuwply tmpuu
Lmpuuul le qpmynuly kpljmyhpkpjwp_ || Wn-
Jnuyuuly qulpuu Smyny jnpjtu, le 4. 6.
qutSnuuhtuu Jpdmuuuuly le nuhjnpny Wnn-
ipuuqmuuuly Sn- dnjtjp kmyhpp 11. 14.

* Le

* Եւ ասէ զաբարիս ցհրեշտակն . 18
եւ ես գնացից զայդ . զի ես ծեր
եմ . եւ կինն իմ՝ անցեալ զաւուրսն
իւրեանս :
* Պատասխան եւս հրեշտակն , եւ 19
ասէ ցնա . Ես եմ՝ գաբրիէլ՝ որ
կամ առաջի Աստուծոյ . եւ առաքեցայ
խօսել ընդ քեզ՝ եւ աւետարանել
քեզ զայդ :
* Եւ ահա էիցես համր , եւ մի կա- 20
րասցես խօսել մինչեւ ցօրն՝ յորում
այդ լինիցի . փոխանակ զի ոչ հա-
ւատացեր բանիդ իմոյ՝ որք լցցին
ի ժամանակի իւրեանց :
* Եւ ժողովուրդն սկսան սպասել զա- 21
քարիայ . եւ զարմանային ընդ յա-
պալն նորա ի տաճարին :
* Եւ երբեք եւ՝ ոչ կարէր խօսել ընդ 22
նոսա . եւ իմացան եթէ տեսիլ եառ
ի տաճարին . եւ նա ձայնակից խօսէր
ընդ նոսա . եւ կայր պատկառեալ :
* Եւ եղեւ երբեք լցան աւուրք պա- 23
տարագին նորա . գնաց ի տունն իւր :
* Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ յղացաւ 24
Եղիսաբեթ կին նորա , եւ ծածկեաց
զինքն զամիսս հինգ , եւ ասէր :

* Օ՛ր

25 * Ոչինչ գործ գործեայ ընդ ինքեան յաւուրս , յորս հայեցաւ յինէ
պառնալ զնախատինս եւ՝ ի մահ
կանել ։

26 * Ես յամենայնի վեցերորդի առաքեցաւ գաբրիէլ հրեշտակ Ա՛Ծ
՝ի քաղաքն մի գալիլեացւոց. որում
անուն էր Նազարէթ ։

27 * Ի կոյս, խոստեցեալ առն, որում
անուն էր յովսէփ՝ ի տունէ դաւթեա
եւ անուն կուսին Մարիամ։

28 * Եւ եկեալ առնոյ հրեշտակն ա
սէ. ուրախ լեր ետկրեալ՝ Տէր
ընդ քեզ ։

29 * Եւ նա ընդ բանսն խռովեցաւ .
եւ խորհէր ընդ միտս, թէ որպիսի
լինի իմն ողջոյնս այս ։

30 * Եւ ասէ ցնա հրեշտակն՝ մի երկնչ
ցիր մարիամ զի գտեր շնորհս Ա՛Ծ։

31 * || Եւ ահա յղասցիր՝ եւ ծնցիս որդի. || Եսայ.
|| եւ կոչեսցես զանուն նորա Յ՚Ն։ 7. 14.

32 * Սա եղիցի մեծ. եւ որդի բարձրե- || Ա այր.
լոյ կոչեսցի. եւ տացէ նմա Տէր Ա՛Ծ 2. 21.
զաթոռն դաւթի հօր նորա . || եւ || Դան.
թագաւորեսցէ՝ ի վերայ տանն յա- 7. 14.
կովբայ ՝ի յաւիտեան ։ եւ 27.

* Եւ Ա՚Թ.4.7

* Եւ ամենայն ոք որ ինչ ասիցէ բան 33
ձեռն մի լիցի:
* Եւ ասէ Պարտաւ ցհրեշտակն . 34
զիարդ լինիցի ինձ այլ . քանզի
զայր ոչ գիտեմ:
* Պատասխանի ետ հրեշտակն և ա- 35
ստ ցնա . Հոգին սուրբ եկեսցէ ՚ի
քեզ . և զօրութիւն բարձրելոյն հո-
վանի լիցի ՚ի վերայ քո: քանզի և
որ ծնանելոցն է ՚ի քէն , սուրբ .
և որդի Ա.Յ կոչեսցի:
* Եւ ահա Հիւսաբեթ ազգական 36
քո՝ և նա յղի է ՚ի ծերութիւն իւրում:
և այս վեցերորդ ամիսն նորա՝ որ
ամուլն կոչեցեալ է:
* Ոչ ոք անկարող առ Ա.Յ ա- 37
մենայն բան:
* Եւ ասէ Պարտաւ . ահաւասիկ 38
կամ աղախին Տ՛ն . եղիցի ինձ նա
բանն քում: և գնաց ՚ի նմանէ
հրեշտակն:
* Յարուցեալ Պարտաւ յաւուրսն 39
յայսոսիկ , գնաց ՚ի լեռնադիմին
հովանոցն ՚ի քաղաքն Յուդայ:
* Եւ եմուտ ՚ի տունն զաքարեայ , և 40
ետ ողջոյն Հիւսաբեթի:

* Եւ

41 * Ye bile bepde ene qnigusu Wmfuudne bihuupbfd, fuuqug diumdfu jpnufuufu tupu. le gue bihuupbfd Imqemf upemf:

42 * Ye 'fuuqfu puqdp uqunufdwug, lumf. Opfdemfbu ijne 'fbu- tuqu. le opfdemf upmej nqu- dufufu pug:

43 * Ye nemufi fud ugu' qfu bfdemf- dugu Sfu fdig um fu:

44 * Of uSnemufu bepde bile Zufu nipdefu pug jufufupfu fuf, fuuqug gfdugmf diumfu jpnufufu fdinedi

45 * Ye bpufi, nu Snemuugf bfdf- bifgfu hmumqmdfu uuugfpqu tufuu 'f Sfe:

46 * Ye mf Wufuuf. Wfdugme- gf mdfu fuf qSfe:

47 * Ye gfdugme Sqfu fuf Sf.d ufe- fdig fuf:

48 * Of Sufqgme 'f fuuuupSefdfu- uqufuuy bepy. qfu uSu jufufSf- mf bpufdugfu fud mdfuufu uqq.pe

49 * Of upuu fud dfdmdfu Sqofu- le me pqf mfuefu tupu:

50 * Ye uqufefdfu tupu jugqug

յաղագս եղկելւոյն ոչ եղեց ։
Ղեւտ. * Ղեւտ զգօտեալ ‖ բակին եւ 5
51. 9. ոչ ։ ցրուեաց զանձրեւատուութեան
Պաղմ. մօտ սրտից եղեւոյց ։
32. 10. * Ղեւ բակեաց զՏէրս յանդուց ։ 5
‖ Մատ և բարձրացոյց զնոսա ։
2. 5. * ‖ Ո բարկեալս լցոյց բարեգործեաւ 5
Պաղմ. զձեռնունեան սրբութեան ոչնչոյս ։
33. 11. * Պատգամեաց ելոյ ծառայն եւ 5
‖ Ոչնչ. ոչ լսել զանլսելի եւ ։
17. 9. և * Պակաս եղեալ առ Տէրս մեր ։ 5
22. 16. ‖ արբառեանս զառակն ոչ յաւե-
Պաղմ. ւեան ։
131. 11. * Ղեւոյ Պատրիարս ոչնչ եղեալ 5
Ղեւտ. զնա երդս, և զարձան ետուն եւ ։
41. 8. * Ղե եւնասելի լցան ծառայ- 5
տակք ծառանեաց. և ծնաւ զորդի ։
* Ղե լսեան որք չարք զնոսա և եւ 5
և ազգասիրէր ետուս զի մեռ սրան
Տէր զոյանալի եւ լսեր ընդ ոչնչ. և
եւնայեան ընդ ոչնչ ։
* Ղե եղև յաւուրն ոչնչոյ 5
եկեալ ծառայն ոչնչոյ, և կո-
չեալ զնա յանուն Տեր եւ ընդ զարդ-
ման ։
* Պատասխանի եւ ասաց ետուս, և 6
ասէ ։

աստուծոյ այլ կռոցացն յօշանակս։

61 * Եւ ասեն ցնա. քանզի ոչոք յայլ
գի քաւարարդ կոչի անուն յօշանակս

62 * Ի ժառանգելիս հօրն տարա՝ մահ գինք
կամիցի կոչել ձնա։

63 * Եւ ինձ բնաց զասեալսն, գրեաց
և ասէ յօշանակս անուն ձգաս։ || Ել ԼԲ.
և զարմացան ամենեքեան։ 13.

64 * Եւ զայսա բերան տարա վայելա
ինակի, և լեզու տարա և խօսէր և
օձնեն գ Ա։

65 * Եւ ելա աչ Ի վերոյ ամենեցուն
որք կային զայն. և որք շուրջ
բնակեալքին զտեղւոջ. և ընդ ամ
լեռնակոյսին Իսրաէլացոցն պատմեին
ամենայն բանսն այսոքիկ։

66 * Եւ ելին ամենեքեան՝ որք կային
Ի տեղւոջ հեթանոսի՝ և ասէին գինն
լինելի մանուկս այս։ և ձեռն Տ՚ն
էր ընդ նմա։

67 * Եւ զաքարիա հայր նո՛ լցաւ Ս՚ո
գով սրբով. մարգարէացաւ և ասէ։

68 * || ( )ծնեալ Ա՚ն Ի՚ջ Իսրլ. գի յայց
եալ և ազատ. և արար գիրկուքն ժո || Ասղ.
ղովրդեան իւրոյ։ 73. 12.

69 * || Եւ յարոյց զեղջիւր փրկու Ճ || Ասղ.
Ն 2 մեզ 131.17.

մեզ՝ ի տանել իւրեաց ծառայի իւրոյ:
|| Ելից. * || Վասն զի խոստացա ելանել ար- 70
23. 6. և զգեն՝ որք յաւետենից մարդարէք
30. 10. տապա ելից:
* Խրկեմք ի քաղաքաց մերոց, և 71
ի գեղոց իւրեանց մերոց:
* Ընդէր զայրանայ քոյր հարս 72
մեր. և լինէր զեղուն ի մէջ:
|| Հնդիկ * || Օձոյ ոմն, զոր էրկնեաւ ար- 73
22. 16. բանիւնս հօր մերում, ասէ մեզ:
Ելից. * Ընդէր էրկնիւր, ի ձեռաց քաշա- 74
31. 33. մաց մերոց փրկեաւր, պատրէ գնա:
Ելից. 6. * Արեամբ և արիւնամբ ազգի 75
13. 17. տապա զայն առնու ի ձեռաց մերոց:
* Եւ ի մեզ ձանալ, մարդասէր բարե- 76
բերեցոյն կոչեացիր. զի երկիցես ա-
ռաջի երեսաց Տեառն. պատրաստել
զճանապարհս նորա:
|| Պաղ. * || Նայ զի լսեմք ի փրկեալ ժո- 77
4. 5. ղովրդեան նորա. ի թողութիւն
|| Ես. 17 մեղաց նորա:
|| Ծատ. * || ասեն զի մեզ ոչ պատճառեաւն 78
3. 9. և Ես. մերոյ. որպէս այլ ազգ առաջ մեզ
6. 12. || արեգակին ի բարձունս:
Պաղ. 4. * Երեկ՝ մոյն ի խառնուրդն և ի սուտ 79
2. երես ձանձ տասնից. ուղղել զսուտ
մեր

մէջ ի Խնամարկս խորհուրդսն իւրոյ։
80 * Եւ մնաց մէջ եւ զօրութեան
հրամայ. եւ էր յանապատս մինչեւ
յօր երեւելոյ նորա ցնա։

ԿԱ։ Ա

1 Եւ եղեւ ընդ առաջս ընդ այ-
ցելուին. եւ Տիրանոս յօգոստոս
կայսերէ՝ աշխարհագիր առնել
ընդ ամենայն տեղեաս։
2 * Այս առաջին աշխարհագիր եղեւ
ի հրամանատարէ սուրիոյ կիւրենեայ։
3 * Եւ երթային ամենեքեան մին-
չեւ յաշխարհագիրն ինքնաքաղաքն
քաղաքն։
4 * Եւ ել եւսէփ ի գալիլեայ ի քա-
ղաքէ նազարեթ ի հրէաստան, ի
քաղաքն դաւթի, || որ կոչի բեթ- || Ի եւ-
լեհեմ՝ վասն լինելոյ նորա ի տուն 5. 2.
նէ՝ եւ յազգէ դաւթի։ Ի սրբ.
5 * Ի մատնել յաշխարհագիրն մարիա- 2. 6.
մայ հանդերձ, որ խոստացեալն էր
նմա. եւ էր յղի։
6 * Եւ եղեւ ի հասանել նորա անդր ե-
ցան աւուրք ծննդեան նորա։
7 * Եւ ծնաւ զորդին իւր զանդրա-

ելիք, և պատեաց ՚ի խոնձաղուրա,
և եւթ գնա ՚ի մեռուլն ոչ գոյր նո-
ցա տեղի իջեւանի։
*Եւ հովիւքն էին ՚ի տեղւոջն յայն 8
միք գայօքեաց՝ որք պահէին
զպահպանութիւնս գիշերոյ հօտից
իւրեանց։
*Եւ հրեշտակ Տ՚ն եկեաց առա- 9
և փառք Տ՚ն ծագեցան առ նոսա.
և երկեան յերկիւղ մեծ։
*Եւ ասէ ցնա հրեշտակն. Մի երկն- 10
ղիք. զի աւետեմ աւետարանեմ
ձեզ ուրախութիւն մեծ. որ էիցէ
ամենայն ժողովրդեանն։
*Օր ծնաւ ձեզ այսօր փրկիչ որ է 11
օծեալ Տ՚ն ՚ի քաղաքն Դաւթի։
*Եւ այս նշանակ ձեզ. գտանիք 12
գեր մանուկ պատեալ ՚ի խոնձա-
ղուրա. և եդեալ ՚ի մեռուլ։
*Եւ յանկարծակի եղեւ ընդ հրեշ- 13
տակին զոր այնմիկ բազմութիւն
զօրաց երկնաւորաց. որք օրհնէին
զԱ՚Ծ, և ասէին։
*Փառք ՚ի բարձունս Ա՚Ծ. և երկ- 14
կիր խաղաղութիւն, ՚ի մարդիկ
հաճութիւն։

*Եւ

15 * Եւ եղև երբ վերացան ՚ի նոցանից հրեշտակքն յերկինս, ասեն
գիւղացիքն հովիւքն. եկայք, եր-
թեցուք մինչև գերեզմէհմ, և
տեսցուք զայդ բանն այս որ ե-
ղև, զոր Տէր եցոյց մեզ։
16 * Եւ եկին փութանակի. և գտին
զՄարիամ, և զՅովսէփ. և զմանուկն
եդեալ ՚ի մսուր։
17 * Եւ դանեալ ազգն բանին՝ որ
ասացաւ նոցա զմանկանէն։
18 * Եւ ամենեքեան որք լսէին, զար-
մացան ազգն բանից՝ զոր խո-
սեցան ցնոյն հովիւքն։
19 * Եւ Մարիամ զամենայն զբանս
զայսոսիկ պահէր. և խնդրուելս
լինէր ՚ի սրտի իւրում։
20 * Եւ դարձան հովիւքն փառաւոր
առնելով՝ և օրհնելով զԱ՚Ծ, վասն
ամենի զոր լսեան, և տեսին. որպէս ՚Ի Գործ.
պատմեցաւ նոցա։ 17. 12.
21 * Եւ երբ լցան աւուրք ութ՝ զի Ա Կոր.
թլփատեսցէ զնա. և կոչեցաւ անուն 12. 3.
նորա Յ՚Ի, որ կոչեցեալ էր ՚ի Ի Պետ.
հրեշտակէն. մինչև յղացեալ էր 1. 21.
զնա յարգանդէն։ Ա Կր. 1.

* Եւ երբ լսեն աշակերտք զբանն զայն՝
Ա Կոր. զարհուրեցան յոյժ, ասելով՝ Ո՞վ
ԺԲ. 6. կարէ ապրեցուցանել զանձինս մեր։
Ա Կոր. * Նայեցաւ ի վերայ յորդոցն Տեառն, և
ԺԳ. 2. ետ ասէ՝ զի ոչ ոք զանձն իւր զարհու-
Ղկաս. 8. ցուցանէ, եւ զբոլորն կենդանի։
16. * Եւ ասաց առակս՝ թէ մարդ
Ա Կոր. ինչ՝ յորժամ Տէր զգիւղ մարդոյ
ԺԲ. 8. նորա՝ եւ եղեւ առատ արտերկրացն։
* Եւ ասէր ընդ ինքն՝ եւ ի՞նչ արասցեմ.
զի անտեղի է ինձ պահել զպտուղս իմ։
* Եւ ասէ՝ զայս արասցեմ՝ քակտեցից զհանդերձս
իմ, և մեծագունից զշտեմարանս իմ։
* Եւ ժողովեցից անդ զամենայն զբերս իմ
եւ զիրս, և ասասցեմ զանձին իմում՝
* Անձն իմ, ունիս բազում բարիս
ի բազում ամս, հանգիր, կե՛ր, արբ՝ և
ուրախ լեր։
* Եւ ասէ Աստուած ցնա՝ Անմիտ,
այս գիշերի զանձն քո պահանջեն ի քէն.
* Ո՞ր

* Ո՞ր

31* Ով որ պատրաստէ զկինն առնել ինքեան
գրովեալ։

32* Եւ ես ասեմ ձեզ եթէ ոչ ոք զկինն իւր
արձակէ բայց վասն պոռնկութեան բան
տալ նմա գրովեալ։

33* Դարձեալ լուարուք եւ ասացաւ հնոցն զան-
դիմանալ զերկեսից քոյոց, այլ
հատուսցես զերդմունս քո։

34* Եւ ես ասեմ ձեզ մի երդնուլ ամենեւին. եւ
ոչ զերկինս վասն զի աթոռ է Աստուծոյ։ Աստ
եւ ոչ երկրի զի պատուական է ոտնա- 8. 14.
նդիր նորա եւ ոչ երուսաղէմ զի քաղաք
մեծի թագաւորին է։ 9. 33.

35* Եւ մի՛ երդնուր եւ ոչ գլխովդ զի 1. Պետ.
ոչ կարես մի մազ մի սեաւ կամ ճեր- 2. 7.
մակ ինչ առնել։

36* Եւ այլ ինչ եթէ այոն այոդ լիցի եւ ոչն
ոչդ լիցի զի որ աւելի քան զայս ինչ
լինի ի չարէ է։

37* Եւ ես ասեմ ձեզ մի դիմանալ չարին. ա-
լա եթէ ոք քեզ ապտակ տայ ի ծնօտ
աջմէ քումմէ. դարձո՛ւր եւ զայլն ցնա
դարձո՛ւր զգլուխ եւ զգեղեակ։

38* Եւ ես ասեմ ձեզ զի ատեսցէք զոր
ոչխարացեալ զկնի. եւ խօսեսցի զնո-

ին քոյ ամենեսին՝ որք այն ու-
նին զիրս ընկալեալ էիք։
* Եւ երբ կատարէցին զամենայն 39
քան օրինացն Տեառն, դարձան այ-
րելիէն ի գաւիթն ի բառաքն իւ-
րեանց տագաւորել։
* Եւ մնաւելն ամէն ի գործացն 40
էն իմանալէ. և շատէ Ա.Յ
էին ի մէրայ տարին։
* Եւ երկայնէն ծնօղք տղու այն 41
|| Եւէր- այն յիշեալ || ի տունն զատկին։
23.15 * Եւ երբ եկեն տղու այն էրկու 42
34. 18. տասն՝ յիշատակ տղու յիշեալ քան
2.( )ին սովորութեան տունն։
16. 1. * Եւ կատարէ զատեալն ի քան 43
տղոյ անոյշին, մնաց Ա.Յ մնալէն
յիշեալ։ և այ զիրացն ծնօղք տղու
* Պարծէին զանձնէ էն ի քոյ ու- 44
րեքերուն էին. էրէին երբ ատե-
ղով ձնտասարդն. և ինչ յիշեին զիրս
քոյ իրացն, և քոյ ծառան։
* Եւ երբ այ գիրն, դարձան 45
անոյշին յիշեալ ինչ զիրս։
* Եւ էրկն յետ էրկոյ ատեղ գիրն 46
զիրս ի տունձորէն. զի տառէր ինչ
զարդասանան, էրէր ի տղոյն։

և

և հարցանէր զնոսա ։
47 * Որպիսութեան ամենեքեան՝ որք
լսէին՝ հանճար ընդ իմաստութիւնն
և ընդ պատասխանս նորա ։
48 * Եւ երբեք տեսին զնա , զարհուր-
ցան . և ասէ ցնա մայրն իւր . որդեա-
կա , ընդէ զայսպէս գործեցեր ընդ
մեզ . ահաւասիկ հայր քո և
ես տագնապեալ՝ եւ խնդրեմք զքեզ
49 * Եւ ասէ ցնոսա . ընդէ խնդրէք
զիս . ոչ գիտէք՝ եթէ ի սոսա հօր
իմոյ պարտ է ինձ լինել ։
50 * Եւ նոքա ոչ իմացան զբանն . զոր
խօսեցաւ ընդ նոսա ։
51 * Եւ էջ ընդ նոսա . և գնաց՝ հաս-
տատեաց . և էր նոցա հնազանդ ։ և
մայրն նորա պահէր զամենայն
՝ի սրտի իւրում ։
52 * Եւ Յի՛ս զառաքինանայր իմաստութե-
և հասակաւ , և շնորհօք Ա՛Ծ , և՝ ի
մարդիկսն ։

ԳԼՈՒԽ Գ՚

1 Ի տեղեասանեւերորդի ամի տե-
ղեակալութեան կայսերն , ի
իշխանութեան Պոնտացւոյն Պի-
լա-

ինամոյ պահապանդ, և՝ ի հարկաւոր
պատճառս գայթակղեցուցանելոյ հեռուն
և՝ ի փրկութիւն հոգւոց նորա հար-
կաւորութեամբ, խոստացեալ, և
սրտպատուհասեալ պահպանեալ և՝ հար-
կաւորութեամբ հնազանդեալ ար-
ժանեալ:

Ա Կորնթ. * Ա Որ՝ ի բռնակալութեամբ հեռուն 2
4. 6. հոգի, և կամակորդ, ելեալ բան Հ.Յ
՝ի վերայ յօժարութեամբ արեալ գործ-
ոյդ յանդիմանեալ անյ:

Ա Պետ. * Ա Որ ի ներքս յանձնեալ կոյսին յորում 3
3. 1. հանգոյն բարուք վկայեալ առաջ-
Պարտ. նորդեալ՝ ի ճանապարհ մեղաց:
1. 4. * Որպէս և գրեալ՝ ի գիրս սրբոց 4
գանազան հոգեաց մարգարէից: Հայե-
Ա Կորնթ. բարձեալ յանդիմանեալ արդարոյն
4ՈՒ. 3. արդարք գհանապարհ Տ՚ն. և ոչիլ
Յհան. 1. արդարք գճանապարհ նորա:
2 Յ. * Ա՚ռեալ հոգեաց հոգեւոր և առեալ 5
ընդունել, և ընդ ընդունելոյն.
և ընդունելն ի՚ն ընդունելոյն.
և առնուլեալն՝ ի հոգեաց հոգեւո-
րութեան:
* Ա՚ռեալ առեալ հոգեաց հոգեւորեալ զիր- 6
նեալն Հ.Յ:

* Ա՚ռ

7 * Ye mak gtnjelocjuu kpuu
ujnuly'kuuiuuk : || Ostuctjc kuk ly || Ujuo
u kqqq dky duljuly' 'k cuujlue 3·7· he
LPC' uc qwlqy k : 33· 33·
8 * Cuujlc ujuuSkuuk uuuejuuuc-
duuly uuuzkuuuuLPC·k ujuuuu-
kuujlc uuuk kLPC nchuljc Sqqc
qwcpuSuuc·quyuuuk dky · kLPC
kuuoiy k'C'k cuujuuqu jujuguuk
jwuejuuuk nujku ucpuSuuc :
9 * Cqqq uSuewuly uuuuuc uuuc-
ujju duuuy kuy : k'dcuujc duuu-
uc nc uuuk qjuuuej cuujuuc, Su-
uuuly ke'k Sucp ujquuuk :
10 * Cuujguuk jju qjuu dujcjuujcju
kuuk jju · kuuk wuj ujju nc qudkcu-
guuc :
11 * Cuuuuuuuly kuu, ke uuk gjuuu : || Cuk.
ujqc kujju kcjuu Suujkcpdcuuujk || 5·uk. 2· 15·
qjju ujduljqc ncju qucjk·ke ujc kuy 1· 5·6·
ujc kkcuuuc, Suujuuju uuuujk :
12 * Cjjju ke dlqcuuuuc dyuuly · ke 3· 17·
uuju gjuu · duujcuuluu ujju
qudkcuguc :
13 * Cke uuk gjuuu · dj kuy uuljc
guu qSuuuljcuuju dky uuSujkc :

* Cuuc-

* Հարցանէին զնա և զնամբցն , 14
և ասէին . և մեք զի՞նչ գործեցաք զայս . ասէ գնաաս . մի զոք խռովեսջէք , և մի զոք զրպարտիցէք . շատ լիցին ձեզ ծառայքն ձեր :
* Եթէ ակնառէք ծառայութիւն , և 15
խարհեցէ սմանէքեան՝ խնդրեսջիք եթէ ասացից ինչ ցոսնութեամբ , մի ըստ սա իցէ Աստուած :
|| Աստ. * Պատասխանի եա սմանէցուն և 16
3. 11. ասէ . || եա մկրտեսի զձեզ ջրով .
Աստ. բայց գայ զօրագոյնքան զիս . զորոյ
1. 8. չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս .
Ես. 1. || նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով սր-
26. բով՝ և հրով :
|| Գործ. * || Որոյ հեծանոցն՝ ի ձեռին իւր 17
1. 5. և ասի սրբել զկալ իւր , և ժողովել
11. 16. զցորեանսն ի շտեմարանս իւր . և
և 19.4. զկարկին սպեսցէ անշէջ հրով :
Աստ. * Բազում և այլ ինչ մխիթարելի 18
3. 11. աւետարանէր ժողովրդեանն :
|| Աստ. * || Բայց հերովդէս տետրարքաստեր 19
3. 12. յանդիմանեալ ի նմանէ վասն հե-
|| Աստ. րովդեայ կնոջ եղբօր իւրոյ , և
14. 4. վասն ամենայն չարեաց զոր գոր-
Աստ. ծեաց հերովդէս :
6. 17.

* Յաս-

20 * Յաւել և գայն ես ի վերոյ ամ-
պոյն ի բանսն գրոհանեալս ։

21 * ‖ Արդ ի միտս առ ժողով- ‖ Սաղ.
եալսն և զոր Յն միտքն և կամ 3. 16.
յայտնեաց, բանսն երկնից ։ ‖ Սաղ.

22 * Ար հզաւոր Հրեշտն արդ մարմ- 1. 10.
նաւոր անձամբ իջեալ զաղաւեան Յոհ. 1.
ի վերոյ տպա. և զայ ձայն յերկ- 32.
նից որ ասէր. ‖ Ահա ես արի եմ ‖ Սաղ.
սրբել, զոր չէր եղեալ ։ 3. 17. Ե

23 * Ար ինքն Յն էր ամուս իջեալ և 17. 5.
բնութիւն անձամբ որպ սիր կարծիր ‖ Սաղ.
արի յայտնել ։ որ յանիրաւն ։ որ 9. 35.
հեղեալն ։ որ մատնեալն ։ 2. Պետ.

24 * Ար ելեալն ։ որ մեռ լեալն ։ որ 1. 17.
յարեալն ։ որ յայտնեալն ։

25 * Ար մատեալն ։ որ ամօսալն ։
որ տառապեալն ։ որ եալեալն ։ որ
տանջեալն ։

26 * Ար մահեալն ։ որ մատեալն
որ սեռեալն ։ որ յայտեալն ։ որ
յարիլեալն ։

27 * Ար յամառեալն ։ որ բեալն ։ որ զո-
բարեալն ։ որ առաքեալն ։
որ տեղեալն ։

28 * Ար մեռ լեալն ։ որ աւիլեալն որ

կո-

kpowulwgku : wp kjlpbjuujgku : wp
kpwgku :
* Ww gtwuCwgku : wp kjlwuqwpwgku : 29
wp jopwulwgku : wp dwwwlD-wgku : wp
ujlkpwgku :
* Ww ufulBbtkku : wp jwujwgkku : wp 30
jowkpwgku : wp jbtwulwgku : wp kj_
ujlwukpdwgku :
* Ww dwwjkwgku : wp dkBtkwgku : wp 31
dwwwlD-wgku : wp twlD-wtwgku : wp
ujwulD-kku :
* Ww gtwukwgku wp ukpujwgkuwp pwgp_ 32
wwgku : wp wwujlbtwgku : wp twwwobkku :
* Ww wdkkwujwpwgkuwp wpwdlwgkuwp 33
wujdkwgku : wp wwtkwgku : wp kwpo_
dlwgku : wp qwwpkwkku : wp jwujwgkku :
* Ww jwkpopwgku : wp kwwSwkwgku : 34
wp wgpwSwdlwCku : wp lD-wpwgkku : wp
twwpopwgku :
* Ww ukpwCpwgku : wp nwgpwCwgku : 35
wp qwwjkpkwgku : wp kpgkpwgku : wp
wwujwgkku :
* Ww kwgkwtwwgku : wp wpgpwpwujwgku : 36
wp ukdlwgku : wp twgku : wp ujwdkpwgku
* Ww dwwlD-nwwujwgku : wp kpwo_ 37
pwgku : wp jwpkujkku : wp dwujwu_
ujkp_

զնեղչին. որ կայծառացուցէ.
38 Ուխտաւորն. որ անձամբն. որ ա-
յսուհետեւ. որ Ի.ՅՀ.

Գլուխ Ա.

1 Եւ կոչեաց զի Տէրն զՄովսէս. եւ խօսեցաւ ընդ նմա ի խորհրդատանէ. եւ ասէր ցնա 4. 1.
Տէրն ցաւելոյն յաստուածոյ. Ա՚ցիւ.
2 Խօսեցարուք ընդառաջեալ ընդ որդիսն Իսրայէլի. եւ ասիցէք ցնոսա. եւ ցանձինս ձեր 1. 12.
յաւելուածոյ յաստուածոյ. եւ ի կենդանեացն ընդ նախրոյ եւ ընդ հօտից.
3 Եթէ ողջակէզ ողջակիզութեան ի խորհրդատանէ ողջակիզութեան զի Տեառն ընծայիցէ.
4 Եւ դիցէ զձեռն իւր ի գլուխ ողջակիզութեանն. եւ ընկալցի վասն քաւութեան ձերոյ ի Ա՚ցիւ 8. 3.
5 Եւ սպանցէ զուռն ընդ երեսս Տեառն. եւ մատուսցեն որդիքն Ահարոնի քահանայքն զարիւնն եւ սրսկեսցեն զարիւնն 4. 4.
շուրջանակի ընդ սեղանոյն որ առ դրունս խորհրդատանէ ընդ ի մտանելն.
6 Եւ մերկասցէ զուռն ողջակիզութեանն. եւ մասնասցէ զնա ընդ հատուածս իւր. եւ զգուռնն
ողջակիզութեանն. զի հուր առնիցէ, եւ ոստ

* Եւ էր իսկ ելեալ անկեալ երկիր 7
արտասուեցաւ առաջի նորին երեսաց ելի-
ցին անձանցն։
* Պատասխանի եւ ասէ Յիսուս առ- 8
|| 2.( )ել || պետրոս. երկիրպագեա Տեառն Յ-
6-13. ր ասէ. ե ոչնա միայն պաշտեցես։
10. 20. * Եւ եաւ ոչնա յերկնից ոչա 9
ի վերոյ աշտարակի սանդիսն. ե
ասէ ցոսա. երթ պիղծ ոգի Յ,
ոչխ զերկոսեան առաքեալսն։
|| Հաղ. * || Ով զերեալ երթ հրեշտակաց 10
90. 11. երոց սրսուռեցաւ ոչան քո
պատել զերկ։
* Ով ի նոսէ ձեռաց գործեն զերկ 11
այլ երթեք հարցեն զոսոյն գոյն քո
* Պատասխանի եւ ասէ Յիսուս ա- 12
|| 2.( )ել ռ. սացեալ. || երթ ոչ զոսոյնցեա
6. 16. ցեա զՏէր Յ ր։
* Եւ հասանելոց գաղտուցն ոսոյ 13
ձեռնէ ոչա պատուական, ի բաց երթայ
ի ոչանել ոչա ժամանակ ոչ։
* || Եւ զարձոյց Յս զգոյնեղբ Հա- 14
գեցեալ ի գայլնեցեա. եե երթ հանգեալ
|| Պատ. գոյնեղբ բաց անձեացն կոյնեցեա
4. 12. գասացեա։
Պատ. * Եւ ոչա ասացեալ ի ժամանակ ոչա 15
1. 14.

հոգոյս

տունդ փառաւորեալ յաւիտեանց։

16 * Եւ եկն Ներսէս ի Տարօն ուր մնաց ամիս ՌՃ։ Ամս. 13. 54.
եր. Եւ եհան զամս սահմանեալ ետուն յաղագս շինուածոյ տանն Ամս. 6. 1.
Աստուծոյ։

17 * Եւ եառնէր նմա զերս զնացեալ ի Տարօն ամս. 4. 45.
մարգարէին եւ յարեաւ բնակեցաւ ի Երկրին եւ ոչ ոք զերծաւ
ի նոցանէ եւ ոչ ոք զերծոյց ի նոցանէ։

18 * Եւ ոչ Ներսէս ի մեռանել իւր զերս որոյ Ամս. 61. 1.
եւ ոչ իսկ զնա. ուստի պատրաստել
այլ տեսանել առաքեաց զնա։

19 * Պատրաստել զերեաց զնացեալ ի
եւ տալոյ տեսանել. արձակել զե-
զերսեան ի նմանէ. գտանել
զառաքեալն Ներսէս ընդ ուսանել եւ զօր
Տաճատեան։

20 * Եւ խոնել զերծոյն եւ զարհուրե-
ցուցեալն եւ տեսանել. եւ ասէին ուր
ի նմանէ զերծեալն եւ ոչ ոք ի նոցա
Տացէ նմա։

21 * Եւ ոչ ոք ասել ցնոսա. այսօր
ոչ ոք զերծոյ այս յանկուցեալ ձեզ։

22 * Եւ ասէին ցնմանէ Տացէ նմա. եւ
զարհուրացուցեալ ոչ ոք տեսանել Տարօն
ուր եւ ոչ ոք ի նմանէ Տարօն. եւ

ասէին , ոչ ասէ զայն ումեք ։

* Եւ ասէ ցնոսա առաքեալն ասելով՝ 23
սա ինչ գառնայ գայլ՝ բժիշկ բժշկեսցէ զանձն ։ զոր առաքեալ՝ զայն ընդունիք, զոր առաքեալ՝ զայն ընդունիմ, այլ և առ նոսա գառնայ ։

* Եւ ասէ , ամէն ասեմ ձեզ , թէ 24
չէ մարգարէ ընդունելի՝ յերկրի
քում եւ յազգի ։

* Կրկին ասեմ ձեզ , զի բազում 25
արբեալ եմք յառնելոյ Եղիայի՝ ի մէջ Իսրայէլ , յորժամ փակեցաւ երկինք ամս երիս և ամիսս վեց ։ և եղեւ սով մեծ ընդ ամենայն երկիր ։

13-ին։ * Եւ ոչ առ մեծաւորացեալ առաքե- 26
17- 9- լեալս , բայց միայն՝ Սարեպտացի կինն ի Սիդոն առ ներքսագոյն եւ ի մեծ ազգն ։

14-ին։ * Եւ բազում բորոտք էին յԻսրայէլ , 27
5- 14- առ Եղիսէէ մարգարէ ։ և ոչ՝ Նեեմանէ Ասորւոյ սրբեցաւ , բայց միայն Նեեման ասորի ։

* Եւ լցան ամենեքին բարկութեամբ 28
ի ժողովարանին, լսեալք զայս ամենայն ։

* Եւ յարուցեալք հանին զնա արտա- 29
քոյ քաղաքին , և տարան զնա մինչեւ յարտեւան լերինն՝ յորոյ վերայ

շինեալ

իմաստ տայցես շինեալդ, զաշխատիցդ առնել զնա:

30 * Եւ ես արարեալ լինի մէջ տունս զգեստ:

31 * || Եւ եկն ի կամուրջսն ի դռնէ իմաստից զաւիղեցւոց. եւ առաջեւս զնաս ի շաբաթս:

32 * || Եւ զամենայնիւ լինի մարդոյ արեամբ ի տունս, զի խնամասիրէ եւ ըստ բանի տանս:

33 * || Եւ ել ի ժամանակութեանն այլ մի. զոր առնէր այս ինչ այնց. եւ այնպէսիկ ի գայն մեծ:

34 * Այն, եղուկացո՛, զի կայ մեր եւ քո ընդ տաղտկեցի. եւ ինձ կոտրատեալ զմեզ. զկատեզ զբեզ ոչ ես այլ ես:

35 * Կատարեալ ի գոգ եղէ, եւ ասէ. արարածոյ եւ ել ի ժամանակագրեալսն զնա ինչ ի միջի տալ, եւ ել ի տանել. եւ ինձ այդ ճառեալ տան:

36 * Եւ եւթն զամենայնիւ ի միտս ամենեցուն ի ժամ ինձ լինի մեծաւոր, եւ առնէ, զի ոչ բանս այս. զի խնամասիրէ եւ զօրանայ առաջ այնոց այնց, եւ երանեսցէ:

Ա Կ
|| Ա՝ապր. 4. 13.
Ա՝պետ. 1. 21.
|| Ա՝պտր. 7. 28.
|| Ա՝պտր. 1. 23.

* Le lendemain Samuel ajouta pour 37
tout autre chose qu'auparavant :
* Le jugement de Samuel fut 38
|| Marc. ainsi établi dans Israël : || car
8. 14. puis auparavant tous les Philistins
Marc. étoient maîtres de toutes les
1. 30. * villes, depuis Accaron 39
jusques à Gath, et leurs dépendances,
que Josué avoit prises :
* Il y eut encore d'autres guer- 40
res, mais Samuel fut toujours
victorieux, et les Philistins furent
contraints de demander la paix
|| Marc. * || et de ne plus entrer 41
1. 34. jamais sur les terres, sous
peine de la vie, de tout ce
qu'ils avoient pris à Israël.
Tout le temps que Samuel
vécut :
* Le peuple fut fidèle, et 42
Josué
Samuel
Juges
Josué
Samuel
Juges
jusques à la mort de Samuel
fut gouverné par les Juges
établis par Josué, et par
Samuel, et par les Juges
établis par Samuel :
* Les uns et les autres, 43
ayant appris à bien
gouver-

զաղբացուածն Ի. Յ. զի յայլ ևսկ
տապեցայ։
44 * Եւ ընդունել ի ձայնէ ընծան զա-
յիւնացոյց։

ԳԼՒՒ Ժե։

1 Եւ ՚ի խոսել զտուանս ձա- ՚ի պա-
յսպրեանն, և ելել զբուռն 4. 18.
Ի. Յ. և ետուն կայծ առ ձայնէն պա-
գեհասպեցոյց։ 1. 16.
2 * ՚ի Եւ ետուն երկուս տասն՝ զի կայծն
առ ձայնէն՝ և ձկտուցէն ելեալ
՚ի տացուան՝ լուծանցէն զգոծեան։
3 * Եւ ետ ՚ի մի տասնէն՝ որ կը սե-
ձեալն, և այսպէս զետս սպանեալ
զի սպանել ՚ի տեղըն ՚ի գանգրե-
տասան, և սուսկալ ՚ի տասէ սե-
ռէն զձայնէնէրն։
4 * Եւ էրթալ բանալ ՚ի տասէն, սպ-
ղանեան՝ խաղացեալ ՚ի տունն, և ար-
կեալ զգոծեան ձեր յոյս։
5 * Պատասխանեալ ետ սեձեան, և սպ-
ղանս՝ ելոյծանեալ զանձանէն զի-
ձեր սեղան ելոյծ՝ և սեղեալ կա-
նոյ՝ բայց ետուն ձեր բանալ սպ-
ղանէ զգոծեան։

6 * Ողջ եղբայրս արդարն, զանիծեալն՝ ի
եկեղեցւոյ բաղձանաւ ի Հոգոյ յոյժ, մին-
չև արդարանալն ուրանալ նոցա:
7 * Եւ անդր արկից զարանցայրն՝ ի
միտս ասէն զայս օրենս նոցանն եկեղ-
եցւոյ, և լցան երկրքին տուքն, մինչև
ուրա՛ յերկիրն նոցա:
8 * Երբեմն ասեն սիմոն պետրոս՝ այս-
պէս ասա՛ ընդդէմ ինձ, և ասէ՝ ի
բաց գնա յինէն Տ՛ն. զի այր մե-
ղաւոր եմ ես:
9 * Զանգիտ ես զարանցայրն գնալոյ զա-
ղաղեալն՝ որք բնդ նմանէն էին՝ ի
զարդ Հոգոյն՝ զոր բնդունեցին:
10 * Նշմարէր և զյակոբոս, և զյո-
հաննէս զորդիսն զեբեդեայ, որք
էին զարանցայրք սիմոնի: ասէ յան-
ձին՝ մի երկնչիր՝ յայսմհետէ
զմարդիկ զարանցայրս՝ կեաս:
11 * Եւ հանեալ զնաւսն՝ ի ցամաքն՝ ե-
թող զնոսն և գնացին զհետ նորա:
12 * Եւ եղեալ՝ ի հասանելն նորա՝ ի մի
քաղաքացն. և ահա այր մի լի բորո-
վայնալի՝ երբեմն եղեալ ես, այ-
նուհետև՝ ի վերայ երեսաց՝ արդեաց
գնա, և ասէ. Տէր՝ եթէ կամիս,
կարող

Մատ. 8. 2. Մարկ. 1. 40.

Quoniam tu es qui appellet.
13 * Quoniam quidem tu benedices iustum
Domine, ut scuto bonæ voluntatis coronasti eum.
14 * Et factus est mihi Dominus in refugium,
et Deus meus in adiutorium spei meæ.
|| Protexit me sicut clypeus voluntas tua, || Lectio
et exaltabit cornu meum. 14. 4.
15 * Et iaculatus est sagittas suas, et dissipavit eos,
fulgura multiplicavit, et conturbavit eos.
16 * Et visa sunt effusiones aquarum, et
revelata sunt fundamenta orbis terrarum.
17 * Et tibi Domine increpatione, flatu
spiritus furoris tui, et ab altitudine tua misit, et assumpsit me, et extraxit me de aquis multis. Lectio 14.
18 * Et eripuit me ab inimicis meis fortissimis, || Lectio
et ab his qui oderunt me, quia confortati sunt super me. 9. 2.
19 * Et prævenerunt me in die afflictionis meæ, || Lectio
et factus est Dominus protector meus. 2. 3.

le plus mauvais temps :

* Le temple de Jupiter, de Junon 19
ne dissimulerent plus leur passion, et
allerent ensemble, laissant la montagne, la source
noire fumante, d'où sortent des sources
d'eau mêlée de feu :

* Le nuage qui couvroit leurs corps 20
les cacha, mais il brilloit d'éclairs
fort agréables :

* Ulysse seul resta debout le plus 21
long-temps, le malheureux ! il ne pouvoit
plus supporter la douleur, il fut pris de
vertige, enfin il tomba :

* Depuis plusieurs jours ils étoient 22
ramenés vraisemblablement sur le mont Ida,
où Jupiter l'olympien dort :

* Ulysse et le pauvre mort, dans 23
leur lutte pour aller au port, de
mort à mort, le plus :

* Il y trouva, de la fatigue 24
de cette nuit après diverses péripéties
dans la mer salée, (mal gardé)
pour mort, une fois
sur ses pieds, le bois de mât :

* Le vent du midi pour leur mau- 25
vais malheur leur fit prendre pour

de

ל"ה משלשם ילמדו, ולעמד לשמש
לפני הדגלים סביב למשכן העדות:
26 * ויעשו בני קהת את משמרת
הקדש ונסעו והקימו את המשכן עד
בוא משא, ושמשו, להם אהרן
ובניו את כל
כל עבדת
ועבדת משא בכל מעשהם ולכל משאם
תפקדו להם במשמרת משא:
27 * זאת עבדת משפחת הגרשי, לכל
עבדתם ולמשאם ופקדתם אתם במספר
כל זכר מבן חדש ומעלה תפקד אתם:
28 * שמרת בני הגרשי בכל עבדתם
ולכל משאם ועבדתם תחת יד איתמר
בן אהרן הכהן:
29 * בני מררי למשפחתם לבית אבתם
תפקד אתם: לפי מספר כל זכר מבן
חדש ומעלה תפקדם כל העבד בעבדת
אהל מועד: ושמרו את משמרת משאם
30 * ופקדתם אתם עד בן חמשים שנה
תפקדם כל הבא לצבא לעשות עבדת
אהל מועד: וזאת משמרת משאם לכל
עבדתם באהל מועד ביד איתמר בן
אהרן הכהן:
31 * ויהי פקדיהם לבית אבתם, שש
מאות. ושלשים מאות ושבעת אלפים
וחמש מאות, עשרים וחמשה:
32 * ואת בני קהת למשפחתם, עשרים
ושלשה אלפים כל זכר מבן חדש

ומעלה

* וכל

ה. ס.
ויהי
ט. ט.
ויהי
ב. יד.

|| Պատ. 2. 18. * Եւ երբա՛ր ասէն զնա . || զնի՛ւ աղախնարուքն Յովհաննու պատէն ասաց , և խոյրմնեաց ասէն . Տղմոյն և փարիսեցւոց . և քոյ- ասէն , և ըսիրեն ։ 33

* Եւ նա ասէ զնոսա . միթէ կա- րո՞ղ են մանկունք հարսնեաց ժամ- ակեցուցանել զնոսա , զոր հարսն առ նոսա է ։ 34

* Եկեսցեն աւուրք , յորում առ- ցի՛ն ի նոցանէ հարսն , այնժամ պա- տեսցեն յաւուրսն յայնմիկ ։ 35

* Եւ ոչ ոք արկանէ կտոր մաւ- ռոյ ի հին պատմուճան , զի ոչ առ- նու լրումն նորոյն զհինէն , և պա- տառն աւելի լինի ։ 36

* Եւ ոչ արկանեն գինի նոր ի հին տիկս . զի ոչ պատռեսցէ նորն զհինսն , և գինին հեղցի , և տիկքն կորիցեն ։ 37

* Այլ գինի նոր ի նոր տիկս արկանել . և երկոքին պահեսցին ։ 38

* Եւ ոչ ոք եփեալ գինի . և կամի գի՛ն ըմպել . քանզի ասէ՝ թէ հին քաղցրագո՛յն է ։ 39

ԳԼՈՒԽ Ը։

1 Եւ || ելեալ ՚ի շաբաթէ երկրորդ- || Մատ.
եան առաջնոյն մեկնեցան նմա 12. 1.
ընդ արտասկայն . և աշակերտքն
նորա խորտիկեին հասկ , շփեին ընդ-
ամէն՝ և ուտէին ։ Մարկ.
2 * Եւ ասացին ՚ի փարիսեցւոցն ոմանք 2. 23.
ցնոսա . զի՞ զործէք զոր չ՚օրէն
՚ի շաբաթի առնել ։
3 * Պատասխան ետ նոցա Յի՛, և ասէ. 1. Թագ.
չիցէ՞ զայս եղեալ Դաւիթ զոր արարն 21. 6.
ինքեան՝ յորժամ քաղցեաւ էր՝ և որք
ընդ նմա նմանդ էին ։
4 * || Որպէս եմուտ նա ՚ի տունն աստ, || Ղեւտ.
և զհացն զառաջադրութեան եկեր . 24. 9.
և ետ այնոցիկ որք ընդ նմանդ էին.
զոր ոչ եւս օրէն ուրեք ուտել , || || Ղեւտ.
բայց միայն քահանայապետացն : 29. 32.
5 * Եւ ասէ ցնոսա . Տէր է որդի մարդ- || Ա Կոր.
եայ և շաբաթիս։ 24. 9.
6 * Եւ եղեւ ՚ի միւսում շաբաթի մտա-
նել նմա ՚ի ժողովարանն , և
ուսուցանել . || և էր անդ այր մի , || Մատ.
որում ձեռն աջ զօրացեալ էր ։ 12. 10.
7 * Եւ սպասէին նմա գրագիրքն և փա- Մատ.
րի- 3. 1.

γίνεσθαι δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τριῶν μερῶν, τῆς προσφωνήσεως καὶ τῆς διηγήσεως καὶ τῆς ἀπαιτήσεως.

* Ἐὰν τινὰ φίλον ἐπιστέλλειν δέῃ, 8
οὐκ ἀρκεῖ πρὸς ἐκεῖνον ἀποτείνεσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλους τινάς· ἐὰν γὰρ μὴ τοῦτο ποιήσῃς, ἀπρεπὲς ἔσται.

* Ἐὰν γάμου ἢ τινος ἑορτῆς τύχῃς ἄγων, 9
εἰς τὸν ἐπιστήσασθαι ἐπιστολὴν πέμψαι· καὶ γὰρ ἐπιδείξασθαι ἔξεστι καὶ φιλοφρονήσασθαι.

* Ἐὰν συγγράμματι τινὶ ἐντυγχάνῃς, 10
μεταβὰς ἐπιστολὴν γράφε, καὶ τὸν λόγον ἐξέτασον καὶ τὸν λόγον· καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ὀνομάτων.

* Ἐὰν τύχῃς τινὰ ἀπόκρυφα ἐπιστέλλων, 11
μὴ ἐκφέρε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ αὐτὸς ἀναγίνωσκε.

* Ἐὰν λάβῃς τινὰ ἐπιστολὴν τινὸς αὐτῶν, 12
αὐτὴν καὶ τὸ γράμμα ἀπόστειλον· καὶ σπούδασον ἐξεταστὴς γενέσθαι τῶν ἐπιστολῶν.

* Ἐὰν τύχῃς τινὰ φίλον, ἐπιστολὴν ἀπὸ 13
τοῦ τόπου ἐκείνου λαβών, καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐξέτασον καὶ τὰ ὀνόματα· (ἐπεὶ καὶ

ὀνό-

Ἐπιστ. Ἰουλ. 10. 1. Ἐπιστ. Ἰουλ. 3. 13.

աղքատաց տուընուածոյ ։)

14 * Որպէս, զոր ես պատուիրեմ տուընել ձեզ ։ ես ի Տիրոջէ զոր ընդունեցայ ։ ես զայն տուայ ձեզ ։ ես Տիրոջէ ։ ես Տիրոջէ ։ ես զՏիրոջէ ։ ես Տիրոջէ ։

15 * Ես զԱստուած ։ ես զՏիրոջս ։ ես զՅիսուս ազգակից ։ ես զԱստուծոյ ընտրեալ ։

16 * Ես զՅուդա Յակոբոս ։ ես զՅուդա ։ ես զՅուդա խնդրագրոյ ։ որ էին խնդրագրեալք ։

17 * Ես յիշեալ տոքոր Տանիէլեան ։ ես զայն մի մոռանալ ։ ես ժամանակ աշխատասիրեալ էին ։ ես բազմանալ ի յոյժ ժամանակիւրեալն ։ յամ Տիրասիրեալ ։ ես ի Տէրն ։ ես յոյժ Տիրասիրեալ ։ ես ի Տէրն ։

18 * Որք էին ինչ ։ Տիրասիրեալ ։ ես ի Տէրն ։ ես ի Տէրն ։ ես ի Տէրն ։

19 * Ես ժամանակիւրեալն Տիրասիրեալ ձեզ ։ ես զոր ես ի Տէրն ։ ես Տիրասիրեալ ։ ես ի Տէրն ։

20 * Ես զայն ուրախ զայն էր ես ։ Ես

զակնդուտն իւր, եւ ասէ. Ապրեսցի
այլազգին հոգեալ. զի ձեր է
պատուիրեալն Աստ:
* Ապրեսի որ քաւիցէ այժմ, 21
զի յարդեցեալ. Ապրեսի որ լսիւ
այժմ, զի ծնծաղեցեալ:
Ա Պտր. * Ապրեսի ձեզ յորժամ տեսանիք 22
5. 11. սիրելն զձեզ մարդիկ, եւ յորժամ
որոշեսցեն եւ նախատեսցեն զձեզ. եւ
հանիցեն անուն չար զձեզնէ իբրեւ
որեւէ մարդոյ:
* Ուրա՛խ լերէք յաւուրն յայնմիկ եւ 23
ցնծացէք. զի ահա վարձք ձեր
բազում է յերկինս: քանզի ըստ
օրինակի նոցին վարեցան հարքն
Հարց նոցունց:
Ա Կորնթ. * Այլ ձեզ ամենայնիւ զի 24
31. 8. բնակացեալ գիտեմ ձեզ:
Ա Յովհ. 6. * Այ ձեզ որ յագեալք այժմ, 25
1. զի քաղցիցէք. Այ ձեզ որ ծիծաղ-
Ի Յայտ. ելոյ այժմ, զի սգայցէք եւ լացէք.
65. 13. * Այ ձեզ յորժամ բարի ասիցեն 26
զձեզնէ ամենայն մարդիկ. զի այսպէս առ-
նէին առաւ մարգարէիցն Հարք նոց:
* Այլ ձեզ լսելոց որ լսէք. 27
Ի Պտր. Ի սիրեցէք զթշնամիս ձեր. բարի
5. 44. արա-

արտաքը առեւտուր ձեզի։

28* Ոչնեցէք զանիծքս ձեր. այլ զիմա արտաքը՝ իմովի ներքսոյ ձերոյ։

29* Որ հարկանէ զծնօտս քո, մատո՛ նմա և զկիսատն. և որ հանէ՝ իքէն զաջակողն քո, մի արգելուր՝ նմանհանել և զշապիկդ։

30* Ամէնոյն, որ խնդրէ ոք՝ իքէն, տո՛ր. և զգիմէ՝ հանէ ոք՝ իքէն, մի պահանջեր։

31* Նաև ասացաւ՝ եթէ արձակէ ձեզ մարդ կին, տացէ նմա գրաւոյթ և ինքեան տացու։

32* Եթէ սիրէք զիրեք զսիրելիս ձեր, զի՞նչ շնորհ կայ ձեր. զի և մեղաւորքն սիրեն զսիրելիս իրեանց։

33* Նաև եթէ բարի առնէք բարերարաց ձերոց, որ շնորհ կայ ձեր. զի և մեղաւորքն զայն գործեն։

34* Եթէ ասէք պարտ իմոյ ինձ՝ յոյսոյ այն ունելիք առնուլ, որ շնորհ կայ ձեր. քանզի և մեղաւորքն մեղաւորաց պարտ ասեն, զի առցեն անդրէն զկշռոյն։

35* Այլ սիրեցէք զթշնամիս ձեր. և բարի արարէք առեւտուր ձերոյ՝ և

ՈՒ. 5. 39.
Ի. 6. 7.
ՈՒ. Ը. 5. 42.
ՈՒ. 5. 46.
ՈՒ. 7. 12.
ՈՒ. 4. 16.
ՈՒ.
ՈՒ.
ՈՒ.

մեք ընդ նմանի ոչ ոմն ոչինչ ոտնա-
նել. և երկնից վարձք մեծ կա-
րասցի. և երկիրն պատկա-
նեսցի. զի նա քաղցր է ի մեծա-
սիրտ և ողորմած։
* Լերուք գթած՝ որպէս և Հայրն 36
ձեր գթած է։
‖ Ոսոր. * ‖ Մի դատիք, և ոչ դատիցիք ի 37
7. 1. դատաստան, և ոչ դատիցիք. ար-
ձակեցէք, և արձակիցիք։
* Տուէք, և տացի ձեզ. չափ բարիս՝ 38
ծանեալ սեղմեալ, շարժեալ, լցուածս,
‖ Ոսոր. գոգն ի ծոցս ձեր։ ‖ Եւ ինչ չափով
7. 2. դուք չափէք, չափեսցի ձեզ։
Ոսոր. * Եւսայ և առակ ինչ ասաց ցնոսա 39
4. 24. Միթէ կոյր կոյրի առաջնորդել
ոչ սպասէ երկոցունց ի հոսանսն
անկանելոյ։
‖ Ոսոր. * ‖ Ոչ աշակերտ քան զվարդապետ 40
10. 24. դասեալ եղև. ամենայն կատարեալ
Ոսոր. իցէ եղեալ վարդապետին իւր։
13. 16. * ‖ Ով տեսանէ զեղբայր յանկան 41
‖ Ոսոր. եղբօր իմ. և ի գերանդ աչաց զգե-
7. 3. րայր ոչ տեսանես։
* Կամ զիարդ կարես ասել զեղբայր 42
քո. եղբայր, ձգեա՛ զանկն զեղբ-

այր

ghalwak ghnadik · le ghe 'lghnad
nghata qghpatay ng anawatka· klej
dwang, Swa tuqa qghpatay ghalw
tak ghnadik · le anqay Saghaqlgh Sw
tak qzhej ghalwak lajtar ghj ·

43 * || Oh ng dwn ghqh' ng wnak || Wmp.
mnej ghp · le ng ghpatak dwn 7. 18. Lu
ghp' ng wntagh qmnej ghqh · 12. 33.

44 * Oh lzpuqwtzlzp dwn 'lmnigy
lzpah Xwnagh · qh ng lzak 'lqhzy
ghwlza lamq · le ng 'l ghpkwy
klak'za lmnigni ·

45 * Wnqj ghqh · 'l ghqh qwwamy
nqwh lzqy gjtak qhqh · le dnqj
ghp 'lzqqh'za gjtak qhp · ghnagh
'l ghwtzlwmamy nqwha lnah lz
ghwh lnqna ·

46 * Oh kwtzp qhn' || Sj' Sj' · le qhp || Wmp.
wntaha, ng wntagp · 7. 21.

47 * 'Ldtwqh ng qay wn lw, le gak Lmos.
qhwnw lak · le wntak qhnnw, gwqhg 2. 13.
Zkq wd 'lwlwak · Ex. 1.

48 * 'Ldwak wnta · ng zhtagk wnta · 22.
ng qwtway' le lwqtway' le kej qSwha
'l qlkway qlwha · 'l ghwntak Skajkway
ghwqtway qkw qwnzha · le ng kw

ըստ շարժել զնա. զի հաւատասցեն
եւ տիրի ՚ի վերայ մեռելոց։
※ Ասէ որ եւս զառաջս իմ՝ եւ ոչ աս- 49
տեն, տեսանէ առն՝ որ շինիցէ զաոն
՚ի վերայ հոլոց՝ առանց տեսութեան զոր
բանիցեաց զնա. և վաղվաղակի
անկաւ. և եղեւ կործանումն մեծ
այնորիկ մեծ։

Գլ. Ի.

Եւ եղեւ երբեմն կատարեաց զնոսա
զառաջս իւր ՚ի ճանապարհ դալոյն
իւրեան, եհաս ՚ի կատմանսն։
※ Յարեւմտից ոչ ոքան ծառայ 2
քարոզեաց Տեառնէյոյնեաց մերձ էր
՚ի մահանալ. որ էր նմա պատի-
ւական։
※ Եւ երբեմն լուաւ զՅիսէ, առաքեաց 3
զծերս հրէից. այնոցիկ զնա, զի ե-
կեսցէ, և ապրեցուսցէ զծառայն նորա։
※ Եւ եղեւ եկեալ առ Յիսէ այնոցիկ 4
զնա առաքեալ, ևասէին, մեծ արժանի
է որում զՏէրն զայդ առնելոյ։
※ Ող մերձ զաղգս մեր. և զժո- 5
ղովրդեանցն նա շինեաց մեզ։
※ Եւ Յիսէ գնաց ընդ նոսա։ երբեմն 6

Գլ. Ի.
Ա Թագ. 8. 5.

ոչ լինէր կարող հետէ եւ յառնել, յիշեաց առ նա հարեալսն զոր
զնկանէն. և ասէ ցնա. Ի՞նչ մի լինէր ||
այնուամենայնիւ. զի զեղ բառնայսդ 8. 8.
եղէք ընդ յարկաւ իմով մեռանելոյս
7 * Եւ ոչ զանձն հանիցէ
արժանի առ քեզ գալոյ. այլ առնուլ
զանձն. և ջախջեցի մնասցես իսկ:
8 * Եւ ասէ և նա այր մի եւս կար
գեալ ընդ իշխանութեամբ. ունելով ընդ
ինեւ զինուորս. և ասեալ անա երեք,
և երեսայ. և այլով՝ եթէ ելիցէ գայ
և զառաջն իմով՝ եթէ արդ գայր,
և առնէր:
9 * Եւ երեք լուսաւ գայր ընդ, գար
ձուցանէ. և զարձան առ ժողովրդեան
որք երեսային զհետ նորա, և ասէ
ամենեցուն ասելով՝ եթէ և ոչ յինէ
արդեամբ հանաւսս գայր:
10 * Եւ զարձան անդրէն առաջա
ւորսն եհաս. և ասէ զնա
ցայտ հետանոյ ջախջեալ:
11 * Եւ եղեւ ի լսելիսն, երեսայր ի ——— 1. 1.
բառնալ միւսանգամ անուն էր նորին.
երեսայրն ընդ նմա և աշակերտքն
նորա՝ և ժողովուրդ բազում:

* Ypple dtpd krjle 'fejnenßa gwjqu- 12
ßlß , le wßw kpußkp dbnlbuy dß-
upjle dßundßp dßp kupy . le'bw kp
wyßlß . le dnjwlnepjz ewqned' gw-
qwßlßa kp ßlßz 'ubbw:
* Ypple kbnlbu qbw Sß , qßaqwe 13
'fbw , le wuky . dß ßwp:
* Ye dßwnnegwe 'fejnqwnjßa . le 14
upp ewpßkwßla wußkßlß , qnkrjle
wnßlß : le wuky . upwnnßle jne' ßlz
wukal . upß:
* Ywßqßkegwe' le'bwnwe dbnkwßa . 15
kwkqwe fwoqlkbw qbw ydjwpp kepn
* Ye wß kqwqwe qwßkßkwßla . le qbw- 16
nwnpn wnßkßlß qß , le wukßlß .
|| Wyz. || dßupwnlp nßla dbd pwpnegbwn kp 17
24. 19. 'fßlßpp dkpnwd'le kßp wyy wpwnp ßwd
Sjoh. 4. dnjwlnjkwßa kepnwd'fejnpwe kßlß
19. * Ye kz qnqpqa wpn ßlßz ßwd' Sßp- 17
wnwnßa qwßa'bwpqwn . le ßlßz wßk-
'bwqßa kpqßkßbwn wßkwnpßlßn
* Ye wnwnkqßlß jo'ßwßbwe wpwn- 18
kßkwnßa kep qwßa ßwßa wjwnpßlp :
|| Wyz. * || Ye kpqkwy wn ßlßßa kßpwn n- 19
31. 2. dßbwn pwzwkßkwnwßa kepwy jo'ßwß-
'bßn . wnwpßkwy wn Sßp , le wuky-

ßwe

ipse fecit, nos populus eius, et oves pascuae eius introite portas eius in confessione, atria eius in hymnis confitemini illi.

20 Benedicite nomini eius, quoniam suavis Dominus, in aeternum misericordia eius, et usque in generationem et generationem veritas eius.

21 Confitebor tibi, quoniam exaudisti me, et factus es mihi in salutem.

22 Lapidem quem reprobaverunt aedificantes, hic factus est in caput anguli.

23 A Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris.

24 Haec est dies, quam fecit Dominus, exultemus et laetemus in ea.

25 O Domine, salvum me fac, o Domine, bene prosperare.

երեսից և ի գետին եմ, յար-
քունեաս եմ։

*Եւ զի՞նչ երկիր անուանել զնա- 26
զարէթ։ այլ՝ աստ՝ ասել զԵզեկիա
եւ զքոյն զնազարէթ։

Ոսղ. *Ո՛վ ասէ՝ զաստ որոյ գրեալն է, 27
3։ 1. զի՝ ահա առաքեմ զհրեշտակ իմ
Ոսղ. առաջի քոյ, որ յարդարեսցէ զճա-
11. 10. նապարհս քո առաջի քոյ։

Ոսղ. *Ա՛յլ ասէ՝ Աստ՝ ի ծնունդս 28
1. 2. կանանց մարգարէ քան զյովհաննէս
այլ՝ բայց փոքրիկն յարքայու-
թեան Աստ՝ մեծ քան զնա։

*Եւ ամենայն ժողովուրդն երթե- 29
լոսա՝ և մկրտուցան՝ արդարա-
տացին զԱստ՝ ըստ մկրտութեան ի մկր-
տեմն յովհաննու։

*Իսկ փարիսեցիքն՝ և օրինակացքն 30
զխորհուրդն Աստ՝ առարկեցին յան-
ձինս իւրեանց՝ զի ոչ մկրտեցան ի
նմանէ։

Ոսղ. *Ո՛րպէս՝ ոմն անմտագոյց զմար- 31
11. 16. դիկ ազգիս սեռիցն՝ և ոմն նմանէ
նմանեալք։

*Նմանէ են մանկունք՝ որ ի հրա- 32
պարակս նստեալքն՝ կարդայցեն
զմի-

զխաղաւոն, և ասացեն. փոյթ ինքեանք ձեզ՝ և ոչ կարասցեք ոչինչ ցաւել՝ և ոչ լացէք։

33 * ‖ Ա՛յն յոմանէ ոչ պահէք ոչ ուտել ոչ ըմպել՝ և ոչ ելանել ի վերայ մահճի ննջելոյ։ ‖ Պատմ. 3. 4. Պետ. 1. 6.

34 * Ա՛յն որում մատուցանէ ուտել, և ըմպել. ասեմ, ոչինչ այլ կերայք և արբէք։ քան զխրատ մարգարէիցն, և զերկնաւորացն։

35 * Ա՛ն արիւնարուացաւ խնամութեան յորդւոց նոցա։

36 * Ա՛յսպէս գնաց ինձ ի փարախացոյն, զի կերպիւք ձայն ընդ ոսկոր մտանել ի սուրբ փարախացոյն բազմացաւ։ ՀԱՒ

37 * ‖ Ա՛ն կին ոմն եր ի քաղաքին անուանի։ եթէ գիտաց զնոսայ եմէ բազմանալ ի սուրբ փարախացոյն, բերէր չոր ոմն իւղոյ տարեկանաց ազնուի։ ‖ Պատմ. 26. 7. Պետ. 14. 3. Յովհ. 12. 3.

38 * Կայր մեռոյ առ ոտն տեառն լալով և արտասուօքն սկսաւ ընդոստ գոսոց տեառն։ և հերով գլխոյ իւրոյ չորեցոյց։ և համբուրէր զոսոց տեառն, և օծանէր իւղովն։

39 * Ա՛ն տեսեալ փարախացոյն՝ որ կոչեցեալն գնաց, ասէ ընդ միտս իւր։

uuì Ol, ctupqumpl, np l,p, uuqun q,l,
unl,p' Ol, ùul, l, qnuplul, np l,ùu
ttpùlt,uuy 'l uuu, q,l, ttqiuuqnl,:
* Uuuuuqnuùul, l,uu ;'}:, l, uuu, u,l, 40
ùùu, nt,lul, ùùu, uuul, pl,q: l, uuu uu
ul, uuuì qnqiuuqlu: l, uul,:
* L,pl,u uqiquuuquùp, l,ùu nquùlì 41
qnlquuuuùl,u, ùùu uqiqnlu,p ctùuq ctu
pl,u,p iquctqnù, l, ttuùu, ùuuù,:
* L,u l,ipl,u nç q,qp ctuuuqnùul,, 42
l,ptqiquuùuq ctuqctuuq: uqip' uuì,
ùil uuuul, uqtuuq, qtuu:
* L,ul, uùùu, ùùu, uqiquu, lJuù, 43
lJl, uquul, qiuquìlì ctuqctuuq: l,
ctuu uul, qtuu, nuqtil, iquutquuq:
* L,u iquqtuuq 'l ùùùù, l,uqìlì, uul, 44
quùuùu, uluuùtlu, qiuqu ùùù, ttuì
'l uuuù, pn' Quq, uuly ùuluq, iq, l,
uuup, ùuly uuu uquuuuù,qp l,uuul,p
l,lJuq qiuuu ùul', l, ctqiuul, l,uuul,
Qtuqtuq:
* Cuul,qqp ttl, iqu, ìq, l,uuup, ùùù, 45
uuu uù,uuly, juqul, ctqiul, ttuìuuq
ùul', ìq, iquiquuuq 'l ctuul,qu,pl,
qq, qiuuu ùul':
* Iu,qul, qt,qu,p ùul' ìq, oJl,p, uu 46
l,u,

seipsum ultimo die.

47 * Et ait ad eum Moyses: Audiant Ægyptii audaciam tuam, de quorum finibus ascendisti in virtute magna, et dicant omnes habitatores terræ huius,

48 * audierunt enim quod tu Domine Deus in medio populi tui appareas: quod facie ad faciem videaris, et nubes tua super illos stet, et in columna nubis ante præcedas eos per diem, et per ingens ignis examen per noctem.

49 * Si occideris quasi unum hominem populum istum, audient gentes quæ famam tuam audierunt, et dicent:

50 * Non potuit Dominus introducere populum istum in terram quam illis pollicitus est, interfecit eos in deserto.

Caput 15.

1 Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens: Loquere filiis Israel, et dices ad eos: Cum ingressi fueritis terram habitationum vestrarum, quam ego dabo vobis,

2 * et feceritis incensum de armento aut de grege, holocaustum, sive victimam in vota reddita, atque voluntaria, vel in solemnitatibus vestris, ut faciat odorem suavissimum Domino:

3 * de armento videlicet et de pecore,

բանալեաց հերոյի. և շուշան, և
ոլոր բանալեաց, որք պաշտիցն գնա
յրոյեց իբրեաց:
* Եւ ի ժամուն բանալոց ժամուց 4
իւց, և բան քարոզեաց քանզեաց
եկելոց առ նա, ասէ առակաւ:
Ա Պատ. * Ա Այր ոմանաց ունէր 5
13. 3. զերկուսեանս որդիս: և ի սերմանելն
Պատ. իւրում՝ էր, որ անկաւ առ ճանա
4. 3. պարհաւ. և ետրճեալ կոխեաց. և թռ
չունքն երկնից կերեան զնա:
* Եւ այլն անկաւ յապառաժն. և 6
բուսեալ չորացաւ, առ՝ի
չգոյէ հեղոյ:
* Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ փշոց. և 7
բուսեալ ընդ նմին խեղդեաց փշոյն հեղձու
ցին զնա:
* Եւ այլն անկաւ յերկիրն բարի և 8
պտղաբերեաց. արար զպտուղ իւր
հարիւրապատկեալ: զայս ասելով կո
չեաց, ասէ. որ ունիցի ականջս
լսելոյ, լսիցէ:
* Հարցանէին զնա աշակերտքն, 9
թէ ինչ իցէ առակն:
* Եւ նա ասէ. Ձեզ տուեալ է գի 10
տել զխորհուրդս արքայութեանն աս
տուծ

գայլ գիշեր առաւօտ։ ‖ զի տեսցեն, ‖ Բաւա- Ա. 9.
և մի տեսցեն . և լսելով , և մի
իմասցին։ ‖ Ուրբ.

11 * Բայց առակն այսինքն է ։ սերմն Ղ. 13. 14.
բանն Աստուծոյ է ։ ‖ Ուրբ.

12 * Իսկ որ ճանապարհեզերն , այն- Ա. 4. 12.
պիսիք են՝ որք լսեն . և ապա գայ Ղ. 8. 12.
սատանայ , և խլեսցէ բանն ի սր- Ա. 40.
տից նոցա . զի մի հաւատասցեն՝ և Ուրբ.
և ապրեսցին։ 28. 26.

13 * Իսկ որ յապառաժին , որք յր- Ա. 8.
դաւ լսեն՝ ընդունելով բանն Ղ. 11. 8.
ցուրն՝ և արմատս ոչ ունին . որք
մեծամասն մի հաւատան . և ի
ժամանակի փորձելոյ հեռանան։

14 * Իսկ որ ի մէջ փշոյն անկաւ , նո-
քա են , որք լսեցեն բանն , և
ի հոգս և ի մտածելոյն , և ի ցանկա-
լի՝ ի կենցաղոյս ցրուիլ հեղձ-
նեն՝ և անպտուղ լինին։

15 * Իսկ որ յերկիրն պարարտ . սոյն
բառնք են զբանն լսելով սրտիւ
լաւով զբանն ընդունին . և տան
պտուղ համբերութեամբ ։ ‖ Ուրբ.

16 * ‖ Ոչ ոք լուցանէ զՀուրն և ծած- Ա. 5. 15.
կանէ ընդ կարասեաւ , կամ ընդ Ուրբ.
ընդ։ Ա. 4. 21.

բոլոր մարդիկ. այլ իւրաքանչիւր զգուշանայ
ըստ իւրում. որ ամենեցուն զգուշութիւն
առնէ:

Ա Պետ. ✠ Ա Ընդ որ ոտիւք ոչ ոք յարձակի 17
10. 26. ընդդէմ. եւ ոչ գայթագղի, որ ոչ ծանրա-
Պետ. գին, եւ եղեգնագոյ հոգւով:
4. 22. ✠ Եղեալ արդարեւ ժամանակ կատարի. 18
Ա Պետ. Ա որ արդ գոյ, սուրբ ուրուս. եւ որ
13. 12. ոչն գոյ, եւ զոր խորհիլն ամենայն ոչ ու-
Եբր. 25. 29 նիցի բարձրեալ իրանեալ:
Ա Պետ. ✠ Ա Եթէ ուրեք մարդիկ, եւ ելցուք 19
12. 46. ըստ, եւ ոչ կարելիք Տեառնէ իւրում
Պետ. ամենեւին բարեխօսել:
3. 32. ✠ Ա Ոչ եթէ ուրուս եւ ասիցէ. մարդ ես 20
եւ ելցուք ես կատ արարածոց, եւ կա-
տարի զձեզ տեառնէ:
✠ Ա Եւ ասէ ցնա. մարդ մի՛ եւ ելցուք 21
մի՛ արդ ես. որք զգուշի Ա՛ կատ
եւ տեառնէ:

✠

Ա. Ո:

✠ Ա Եւ եղեալ՝ եմուտ ուրուս մարդ մարդ 22
եւ՝ տուն, եւ տեսանէր տեղս. եւ
ասէ ցնոսա. եկայք, սեղանոյ ընդ
եղբարս ծառայիցս. եւ գտանիցէ:
✠ Ա Եւ մարդիկ տասնեւմի, տեղեակ եւ 23
ուրուս. եւ եւ մարդ Տեառնէ եւ
ասէ՝ եւ տեղեակ եւ տեղեակ:

✠ Ուս-

24 Աստուածային զգեստ զգեցուր զնա և
ամենեւ. վարիչ ամենայնի, վարիչ ամենայնի,
կարգեցեալ առաքել : և զնա յարու-
ցեալ սատանայ Տիրոջն և Հա-
մարձակ ընդդէմ և Հանդգնա-
և երեք Հարցանելոյ :

25 Եւ ետ ցնոսա ուր են Հաստատեալ
և զաստիճանեալ զարմացան . և ա-
ռեալ գիրեւս . ոչ արիւնք նշա-
ւս , զի և Տիրոջ և Քոյ Տրամա
ւոյ . և Տապաստիճեալ ոմն :

26 Եւ ասացեալ Տիրոջ յարեալ ա-
զեալոյ . որ և յոյսեալոյս Տանելոյ
զաղեալոյ :

27 Եւ ընդ երանելի Տարա՛ և ցամաք-
սատուոյ այլ մի՛ և քաղաքին
յարեալ երեք ելք . և բարձեալ ա-
նասունս ելք Տանելոյ զգեցեալ
և ոչ՛ և ասեն քեռալեալ . այլ երե-
քեցան :

28 Եւ առեալ զ՚ն , արձակեցաւ
և անկաւ առաջի Տարա՛ և ասէ ա-
ծառայեն . զի՞նչ իմ՛ և քո ՚ն ար-
ձի և Ա՚յ բարձրեալ . արձակեալ զեր
մի ասացեր զնա :

29 Ասացեալ Տրամայ առաջ արձակ
ձեզ

պիծոյ եղանել ի մարդոյ անտի ։
քանզի բազում ժանիտուկս յանձ-
ամենեսեան գնա ։ և կապէր ի չի-
ղաջս ։ և պատէր յերկուսեան կողէ
գկապանսն , և վարէր ի լեռնէն
յանապատսն ։
* Եհաս գնա ի տեղի ոմանց 30
ասեն երեզ ։ և նա ասէ ցնոսա ։ գի
ինձ բազում մեռանիլն ի գնա ։
* Եւ այսպէս գնա՝ գի մի հրամանս 31
սպրդէ նոցա երեսաց յանդիմանութեա ։
* Եւ եղ մոյ եղանիկ մի խոզից 32
բազմաց արօտանան ի լերինն ։ և
աղաչեցին գնա ։ գի հրամանէ սպրդ
նոցա մտանել ի նոսա ։ և հրամայ-
եաց նոցա ։
* Եւ եղեալ ինքն յաստեղ մտին ի 33
խոզսն ։ և ի վայրկեան եղանիկն ի
գահէ անտի ի ծովսն , և խեղդա ։
* Եւ որք տեսին խոզարածքն գեղծա- 34
ցեալ եղեն , փախեան ։ և պատմեցին
ի քաղաքսն և յագարակսն ։
* Եւ ելեալ էին տեսանել գգործեա 35
և եկին առ Յի ։ և գտին գայրն
ուստի ինքն ելեալ էին՝ զգեցեալ և
զգաստացեալ նստեալ առ ոտս Յի ։ և
երկեան ։
* Պատ-

36 * Պատմեցին ոմանք տանտէրն Կո,
Հա՛ զկապուտ մարդեցաւ իջեւանին։
37 * Եւ ասաց զնա ամենայն բազ-
մութիւն շուրջ զկապուտն զկո-
զանացուցանել՝ ի ասմնանոյ ոչ-
քանդի ասիւ մեծ մարդասիրեաց։
եւ նա մնաց՝ ի նա իջանէ սո-
իլին։
38 * Ի գալ զնա ոչխն, ասաց իւ-
եսուի՝ հոգիլ քոյ նոյ ասիս։ արձա-
կեաց զնա եւ ասէ։
39 * Ելոյծ՝ ի տուն քո, եւ պատմեա՛
զոր մեծս առաք քեզ Աստ։
գնաց՝ ի քաղաքն, եւ քարոզէր, զոր
ինչ արար նմա Յս։
40 * Եւ էրկն իջանէ սոյնկին Յս,
ընկալաւ զնա ժողովուրդն։ քանզի
ամենեքեան սպասէին նմա։
41 * Եւ ահա էին ոմն ի, որոյ անուն ‖ Մտթ.
էր յայրոս։ եւ նա էր իշխան ժո- 9. 18.
ղովրդեան։ անկաւ առ ոտս Յսի ‖ Մրկ.
աղաչէր զնա մտանել՝ ի տուն նո։ 5. 22.
42 * Որ իմաստ մանկն էր նոյ, ոսոյց
էրկն երկամսեայ։ եւ էր մերձ
՝ի մեռանի։ եւ գնոյ նորեա առաք ժո-
ղովուրդն նեղէին զնա։

Ի Պար. 9. 20. Պար. 5. 24. * Ա՛ր կեա՛ զի եր՛թ ի տեառնէ՛ն ի 43
պատա՛ն ցանկոյ երկնաւորի՛ն. ա՛ր
ի՛ ժ՛ողկա՛ն ձանձանա՛ր գո՛ւմ ի՛նչ
եր՛ա՛ն. ասե՛ա՛ ո՛չ ի՛ երա՛ Տա՛ր ա՛ն-
ձա՛ր ժ՛ողկա՛ն։
* Ա՛ռաքեա՛լ յետոյ ձեռնադի՛ր ի՛ 44
իրոյսկ Տա՛ղերձա՛ն ա՛ր. և ա՛ղա՛ձա՛-
ձա՛ն եկա՛ն բո՛լոր պատա՛ն տա՛ր։
* Ա՛ր ասե՛ Ա՛ն. ո՛վ ե՛ ա՛ր ձեռնադի՛ր 45
յա՛ւերժ ա՛ձա՛ձա՛ն ա՛ղա՛ձա՛ն,
ասե՛ պետրո՛ս, և ա՛ր բո՛լ Տա՛ղերձ
ե՛ղե՛ն. ա՛ղա՛ձա՛ն, ժ՛ողո՛վ ա՛ղ
պա՛ղե՛ն, և Տա՛ղերձե՛ն զ՛ձեզ։
* Ա՛ր ասե՛ Ա՛ն. ա՛ձա՛ ձեռնադի՛ր յա՛ւ- 46
ձա՛ղե՛ զ՛ձա՛ղ ե՛ղե՛ զ՛ձա՛ղ ե՛ղե՛ զ՛ձա՛ղ
և յո՛ղե՛ն։
* Ի՛ձե՛ Տա՛ղ կեա՛ղ ե՛ղե՛ զ՛ձա՛ղ 47
կեցա՛ղ ի՛ Տա՛ղա՛ղ, ե՛ղե՛ ձա՛ղա՛ղ, և
ա՛ղե՛ղա՛ղ ա՛ղա՛ղ ձա՛ղ. ե՛ղե՛ ձա՛ղ ղա՛ղ
ե՛ղե՛ղ ձա՛ղ ձեռնադի՛ր ի՛ Տա՛ղ, ա՛ղա՛ղ
ա՛ղա՛ղ ա՛ղե՛ղա՛ղ ձա՛ղա՛ղ. և
ե՛ղե՛ ա՛ղ ձեռնադի՛ր ա՛ղա՛ղա՛ղ։
* Ա՛ր ասե՛ ձա՛ղ. ձա՛ղա՛ղե՛ղա՛ղ 48
ձա՛ղա՛ղ, Տա՛ղա՛ղ ձա՛ղ կեցա՛ղե՛ղ
զ՛ձեզ. ե՛ղե՛ ի՛ Տա՛ղա՛ղա՛ղե՛ղ։
* Ա՛ր ա՛ղե՛ղե՛ղ Տա՛ղ Տա՛ղե՛ղ, ձա՛ղ ա՛ղե՛ 49
ի՛

Ի տանէ հայրենի քումմէ, եւ ամենայն տեսանելի քո ի քեզ լինի աստուած անեղ գրեա:

50 * Եւ ես ի քեզ լերկեալ լինիմ, զամենայն ինչս քո տամ քեզ, եւ ամենայն ինչ քո ի քեզ լինի ամենայն հաւատով, եւ կեցցէ:

51 * Եւ մնաւ Յաբէթ ի գրել եղեալ զամենայն զոր ասաց Աստուած ընդ Նոյ, եւ զամենայն զոր ինքն ասաց, եւ զամենայն զոր ինքն ծանեաւ եւ գիտաց ամենեցուն, եւ գրեաց գրոց:

52 * Ապրեցաւ ամենեքեան եւ կոչեցին զանուն եւ ետուն ամենայն ի քարի, զի էին ամենեքեան, այլ ոչինչ:

53 * Եւ ետուն Դարդ առնել զանուն զոր զիտէին ինքեանք եւ ամենայն հաւատով զամենեսեան արարեր:

54 * Կային զՏեղան ետուն, բարբառեցան, եւ ամենայն ի քարի ամենայն գիտեալ էր:

55 * Եւ ելանէր ոչ ի ետուն եւ կամեցեալ ամենայնիւ ի Տրամադրաց առ Աստուած ուրեք:

56 * Եւ զամենայնսն Տեսէր ետուն եւ ետուն զամենայնսն ի ուրեք առ ոչ ինչ ելեալ:

ԳԼ. ԾԱ.

ԳԼ. ԾԱ.

Ա՛ր ‖ կոչեալ զերկոսանսն առաքեալսն
և զկնի աւուրց ինչ ոչ գիտեմ ‖ Ա՛մպ.
և զկնի առնելոյ նմա զիմ ‖ 10. 1.
և զժամակէտ զհինգերորդ ‖ Ա՛մպ.
զի ոչ գիտեմ ‖ 3. 15.
զի ոչ գիտեմ ‖ Ա՛մպ.
զի ոչ գիտեմ ‖ 10. 9.
Ա՛մպ.
զի ոչ գիտեմ ‖ 6. 8.

1 ※ Եւ առաքեալ գնոսա քարոզել
2 զարքայութիւնն Ա՛Ց. և բժշկել
զախտսն։
3 ※ ‖ Եւ ասէ ցնա. մի ինչ բառնայք
զի ոչինչ տարայք. մի գաւազան. և մի
մախաղ. մի հաց. և մի արծաթ.
և մի երկուս հանդերձս առնուցէք։
4 ※ Եւ յոր տուն մտանիցէք, անդ
անկեալ, և անտի գնացէք։
5 ※ Եւ որք ոչ ընդունիցին զձեզ,
‖ Գործ. ‖ յորժամ երթանիցէք ի քաղաքէն
31. 51. յայնմանէ, զփոշի ոտից ձերոց հա-
մատեսցէք ի վկայութիւն նոցա։
6 ※ Եւ երթեալ շրջէին ընդ քարոզս,
և ընդ գեօղս. աւետարանէին, և
բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս։
7 ※ ‖ Եւ՛ մեռանէր հերովդէս զարմրիւսպեսն
Գործ. զգործսն ամենայն. և զարհամարհացեալ
14. 1. վասն ամենայն յանդուգն։
Ա՛մպ.
6. 14. 8 ※ Եմմէ յօհաննէս յարեաւ ի մեռ-

ռե-

ելոց : և յանմահից՝ մահ եղիցի յայսմ
հեղգս : և յայլոց , եթէ մարդասէր
անի յառաջեալսն յաղթեսս :
9 Եւ հետայնեցաւ զհամբառնալն եւ
զվերադարձն . եթէ ոչ ինչ եղեւ , զոր
ի զայրոյնէ եղեւ նմա : և յուզե-
ցեալ մեռանել ինքն :
10 Եւ առնէին առաքեալքն . և սրտ-
մտեցեալ ընդ միմեանս զոր սպասին : և
առեալ զնա խոտոյց առանձինն
՚ի տանի սեռականս քաղաքի մերոյ ,
որում անուն էր բեղսաւդիա :
11 Եւ ժողովրդեալքն բազմք վերա-
գնին , գտանեն զհետս նորա : և ըն-
դունեալ զնա խոտոյց ընդ նա վասն
արդարութեանն Աւետեաց . և որոց սէրն
նման բժշկութեանն , բժշկեցին :
12 Եւ որք վասն մարմնոյ անդամ ||
առանն եղեալսունայնացան , և առեն գնա- 14. 15.
ն արդարեալս զժողովրդեանն , զի եր- ||
նկեալ շուրջ ՚ի գիւղսն և յաղա- 6. 36.
քսն , հանեալ գնան և զայլն զկերա-
նսն . զի առ յանմահսն առեալ
էին :
13 Եւ գնաւս . ինքն առաջ նորա ա-
նել . և նոքա առեն . || ոչ գոյ մեզ || 5. 54.

առնլ զոն զհնդ-նկոնսակ, և զկր-
կոս ձկոնս. բայց եթէ երկի-
ցուք զնեցուք բառնկոն ժող-
վրդեանդ կերակուր։
* Կոնդն էին արք երկու հնդ- 14
տասներք։ ասէ գաշակերտն. բազ-
մեցուք զդուռս իւրս իւրս ի-
ոեն ձկոնն։
* Եւ արարին այնպէս. և բազմ- 15
ցուցին զամենեսեան։
* Եւ առեալ զհնդ-նկոնսկոն, և 16
զկերկուս ձկոնսն, տայր ցա-
հին-օրհնեաց, և երկ. և ապր ցա-
շակերտն պկոնել ժողովրդեանն։
* Կերին, և յագեցան ամենեքեան. 17
և բարձին զնշխարս կոտորց եր-
կոսնասան սկոնս։
** * Եւ եին 'ի կոյն տեղի յոլով 18
առանձինն, էին ընդ նմա և աս-
կերտն տեղս։ Էտայր զնոսա և
ասէ. զո ոչ ոսկն զնել զոյն-
վրդեան, եթէ եղեմ։
* Եւ տեղս առաքեալն ասէաւ 19
ոսկն. զյօհաննէս մկրտիչ. և այլ
զեղիա. եւս այլք, եթէ մարգարէ
ոմն յառաջնոցն յարեաւ։

* Եւ

20 * Եւ ոչ ցնաս. ուր զանձդ անդր
կիցէ, եւ սիրտ. անդ եւ մտաց. զԱՍՏ։
21 * Ձա ասացից ձնաս. եւ արա-
ուէտեցաք, մի ոմանք ասել զայն։
22 * Եւ ասէր, ‖ Եթէ պարտ որդւոյ ‖ Պաշ.
մարդոյ բազումս չարչարել՝ եւ ա- 17. 21.
նարգել ի քահանայապետաց, եւ ի Պատ.
ծերոց, եւ ի դպրաց. եւ սպանանել զե- 8. 31.
զեր աւուր յարուցել։ Ղ 9. 30.
23 * Եւ ասէր ցամենեսեան. ‖ Եթէ ‖ Պաշ.
ոք կամի զինի իմ գալ, ուրասցի 10. 38.
զանձն, եւ առցի զխաչ իւր ձամա- Ղ 16. 24
րաց, եւ եկեսցի զինի իմ։ Պատ.
24 * ‖ Ով որ կամիցի զանձն իւր կե- 8. 34.
ցուցանել, կորուսցի զնա. եւ որ ‖ Պաշ.
կորուսցի զանձն իւր վասն իմոյ կե- 14. 27.
ցուցի զնա։ ‖ Պաշ.
25 * Ով ինչ օգուտ մարդոյ եթէ 17. 33.
զաշխարհս շահեսցի. եւ զանձն իւր Յով. 12.
կորուսցի, կամ տուժեսցի։ 25.
26 * ‖ Ով որ ամօթ համարեսցի զիս, ‖ Պաշ.
եւ զբանս իմ, զնա եւ որդի մարդոյ 10. 33.
յամօթ արասցի՝ յորժամ գայցէ Պատ.
փառօք հօրում՝ եւ Տեառն, եւ Տէր 8. 38.
սրբոց հրեշտակաց։ 2. Տես.

‖ Ասա. 27 * ‖ Խօսեայ արդարև առաջ Տեր. եւ ասէ ցնա
16. 28. Ես անուանք Իւրոցանէ, որ այլ
Ասէ. կան, որք մի ձառակեսցեն զնոսա,
8. 39. մինչև անցանէ զաղբատութիւն Իմ:
‖ Ասա. 28 * ‖ Եւ եղև, զոր այլ բանիդ երբեք
17. 1. առնէր ոճ, առեալ զՄեհրան եւ
Ասէ. զՀանիել եւ զՀօշանեայ եւ Իւ՛ի
9. 1. բառն կալ յուիսա:
29 * Եւ Իւ՛ի կալ ասիս յուիսա՝ եւ ես
մի երեսաց տապա ագռաւերայ. եւ
զոմերացա Հանդերձ տապա. եւ եւ
ասիսայ զաղբատ:
30 * Եւ ասէ արք երկա խօսելոյն ընդ
Տանս. որք էին մօտս եւ Իւրա:
31 * Եւ եւ զաղբատ եւ ասէին զԻւրայն
տապա. զոր կասարեալ էր յԻւէ:
32 * Եւ ոչ տեսան՝ եւ որք ընդ Տանդն
էին, Տանդայեալք Իւ՛ի քէն՝ զոր
Իւան. եւ տեսին զիսայան տապա, եւ
զերկնա սրան՝ որք կային առ Տանս:
33 * Եւ եւ Իւ՛ի մեհեանէն տապա Իւանս
եւ, ասէ Մեհրան ցՀան. Հաւրդասցեն
զարեւ զի զաղ ասան էին, եւ ասան
զեր երեսս ասիսայան. մի զեզ եւ
մի մօտս. եւ մի եղեսցեն ոչ զե-
ռեր զինս խօսել:

* Եւ

34 * Ne prête point aussi, afin qu'on
te rende la pareille. Car les pécheurs
prêtent aux pécheurs, afin qu'on leur
rende la pareille.
35 * Mais aimez vos ennemis, faites du
bien, prêtez sans en espérer rien; et
votre récompense sera grande, et vous
serez enfants du Très-Haut; car il est
bon pour les ingrats et les méchants.
36 * Soyez donc miséricordieux, comme
votre Père est miséricordieux.
37 * Ne jugez point, et vous ne serez
point jugés; ne condamnez point, et
vous ne serez point condamnés; pardon-
nez, et il vous sera pardonné.
38 * Donnez, et il vous sera donné; on
versera dans votre sein une bonne me-
sure, pressée, remuée, et qui se répan-
dra d'elle-même; car on vous mesurera
de la même mesure dont vous vous
serez servis pour mesurer les autres.
39 * Il leur dit aussi cette comparaison:
Un aveugle peut-il conduire un autre
aveugle? ne tomberont-ils pas tous deux
dans la fosse?
40 * Le disciple n'est pas au-dessus de
son maître; mais tout disciple parfait
sera comme son maître.
41 * Pourquoi voyez-vous la paille qui
est dans l'œil de votre frère, et ne
prenez-vous pas garde à la poutre qui
est

2. Matt. 7. 1.

Matt. 7. 2.

Marc 4. 24.

Matt. 10. 24.

Matt. 7. 3.

գեմ ձեզ։ մանո այսր գործեսջո։
* Եւ մինչդեռ մասնիլ, զարկցի 42
զեռա ինեն, և շարժեցաւ։
* Ասացաւ ցնա այսոյն պիծոյ։ և 43
բժշկեցաւ զնատուկն։ և եռա զնա
ցնացի եւր։
* Եւ զգուշանալոյն ասենեցան 'ի 44
վերայ մեծամեծացն Ա.Յ։ և 'ի
զգուշանալ ասենեցան 'ի վերայ ամե-
նայն ազգ, ասէ ցաշակերտան ի-
նեւ ինոք 'ի բանեւն ձեզ զգուշա ցայ-
սոսիկ։ զի այլ մարդոյ մասնե-
ցայ 'ի ձեռս մարդկան։
* Եւ նոցա ոչ գիտեն զգուշն։ և 45
եր ծածկեալ 'ի նոցանէ՝ զի ոչ գի-
տացեն։ և երկնչեն հարցանել
զնա զիտան բանեն այնոսիկ։
|| Պետ. * || Եւ մեռ եղոյծ 'ի նոսա՝ Եհ 46
18. 1. ոչ այլեւս ևս եղե 'ի նոցանէ։
Պետ. * Եւ երթեն ծանեան զեղոյծ 47
9. 33. այսոյ նոցա, և սա զիտանեն ևս. և
եղոյծ 'ի մէջ նոցա սա եր։
* Եւ սակ զնա. որք բնակեալ 48
զիտանեն զայր զնա ցանեն եղոյծ եր-
իսաեն. և որ զնա բնութեան, բնու-
թեն զանազանեն եղե, զի որ զնա

ցա-

γωλλιλαιου 'ι ἀλεμ, ἐωα ἐιμγο αλδε
49 * Ωωωωγωωο ἐω γοϛωωλω, ἐ
ωωϛ. ϛμρρωωμ, ωἐωωρ ϛωω, ωγ
γωωωϛ ρω ιλω ϛωωλρ, ἐ ωρϛ-
λωρ ϛωω. ϛο ωϛ ϛρϛο ρωϛ αλϛ
50 * Ι'ωϛ γϛω ϛ'ω. ϛο ωρϛλωρ. ϛο ωγ
ωϛωλ ἀλρ ϛ'ωωωο, 'ι ἀλρ ϛωωϛωλ.
51 * Ι,ε ἐιμο 'ι ϛωωωρϛ ωεωργ αλ- ιν'ιν
ρωωωργ ἐωρω ἐ ϛιρϛ αλϛλω ϛω-
ωωωωγ ἐρϛω ϛλϛ.
52 * Ι,ε ωωωρϛω ϛλϛωωωϛω ωωρϛο
ἐρϛωωγ ἐϛργ. ἐ ϛιρϛο ϛωγωϛ
ωωϛο 'ϛρϛωϛ ϛο ωωωωρωϛωγ ωωω-
ρωωωϛ ϛϛϛ 'ωϛω.
53 * Ι,ε ωϛ ρωϛωγωϛω ϛωω. ϛο ωϛϛ
ἐωϛωω ϛ,ε ἐωρω ἐρϛω ϛλϛ.
54 * Ιϛρο ωϛωϛο ωγωϛϛωρϛο γωϛο-
ρωω, ἐ γοϛωωϛω, ωωϛω. Ϛϛ' ϛω-
ϛϛω, ϛο ωωωωγω. ἐ ϛιρϛ ϛωρ
ϛλϛλωγ' ἐ ωωωωϛωγϛ ϛωωω.
55 * Ϛωρϛωω ωωωωγ 'ϛωω, ἐ ωω-
ωϛ ϛωωϛρ ωργ ϛωρωγ ϛρ ωωρ.
56 * ‖ Ο ϛ ωγϛ ωωγωγ ωϛ ϛλϛω ρω- ‖ 3.05.
ϛω ωωγϛωω ϛωωωωωϛ, ωγϛ 3.17. ἐ
ϛϛγωρωωϛ: ἐ ρϛωγϛω γωγ ϛ ϛιρ 12. 47.
57 * Ι,ε ωϛωϛω ϛλϛ ωγϛω ϛωρω 'ϛ

ἀωω-

Հոգեառաքեալսն, ասէ ցնոսա։ Խնդրեցէք
ի նմանէ զկնի երից աւուրց, զոր ելցէ Հոգի
Սուրբ ի վերայ ձեր՝ զօրանալ ընդունիցիք։
‖ Պատմ. 1. 8. 20. * Եւ ասէ ցնոսա։ Այսպէս է գրեալ, եւ
այսպէս էր պարտ Քրիստոսի չարչարել
եւ յերիցս աւուրսն յարիլ ի մեռելոց։
* Եւ զեղիցի ապաշխարութիւն եւ թող- 59
ութիւն մեղաց՝ Տէր Յիսուս ամենայն
ազգաց սկսեալ ի Երուսաղէմէ։
* Եւ դուք էք՝ վասն զի զայսոսիկ ամե- 60
նայն զգեղեցկացուսն ի նոցանէ տեսէք
եւ գիտէք, զոմանս զարհուրեցուցանել իւ։
* Եւ եւ ոչ ոգոյն՝ եթէ զկնի երից աւուրց 61
ազգ ազգս Յիսուսի առ ի նմանէ Հոգի
Սուրբ՝ զոմանս խնդրել։
* Եւ ասէ ցնոսա։ Այսպէս գրեալ է՝ եւ այս- 62
պէս էր պարտ Քրիստոսի չարչարել
եւ յերիցս աւուրսն յարիլ ի մեռելոց։

Գլ. Դ.

Եւ ասէ ցնոսա։ Խնդրեցէք ի նմանէ զկնի 1
ՀԱՅ. ՀԱՅ. ազգս ի ձեռն ձեր՝ զաւետարանս եւ զերկնա-
կան զանգուածոյ զկնի երից աւուրց
ելանել ի Սուրբ Հոգի, զոր ոչ ոգոյն՝ եթէ
ելանել ի Սուրբ Հոգի, ոչ ինչ ընդունիցի։
‖ Պատմ. 2. 37. * Եւ ասէ ցնոսա։ Ապաշխարեցէք 2
եւ

Ende, de Stemme verheffende: verhef-
fende de Stemme, de Zanger Stemme
te Smaden hebbe.

3 * Verblijde, ‖ ons aenroepende Godt ‖ Ps. 4.
hebbe gegunstigh te mijn Gerechtigheyt: 10. 16.

4 * ‖ Wy menschen de Glorie mijns
saecks te schanden: ‖ de Ydelheyt ‖ Ps. 4.
sult ghy lieffhebben: de Logentaelen 6. 8.
sult ghy soecken? Selah.

5 * Ende weet dat den Godtlosen Godt ‖ Ps. 4.
sijne Godt-vruchtige wonderlijck maeckt: 4. 29.
Godt sal horen wanneer ick tot hem roepe.

6 * Verbaest u, ende sondight niet: spreeckt
in uwe herten op uwe bedde, ende
wordt stille. Selah.

7 * Offert Godtlijcke offerhanden, ende
vertrouwt de Heere: ‖ veel ‖ Ps. 4.
segghen: Wie sal ons eenigh goet doen? 24. 14.
Heere verheft over ons het licht uws ‖ Ps.
aenschijns. 10. 10.

8 * Ghy hebt blijdschap in mijn 1. Sam.
herte gegeven, meerder als ten 5. 18.
tijde dat haer koren ende most
vermenichvuldicht is.

9 * In vredigheyt sal ick te samen
slapen ende rusten: want ghy alleen
Heere laet mij in sekerheyt woonen.

10 * Want ick ben door Godtlijcke
gunste verheven, de ons
Godtlijcke hulpe gaet, door de Godtlijcke
Schrifturen, aenroepende.

* ‖ De

Գործ. ✻Եւ զիմաստն որ կուռէին՝ ետես 11
13. 51. զարթ ձերմակ յամս մեր, համա-
ռեցարո՛ւ ձեզ. բայց զայս գիտաց-
ջիք՝ զի մերձեալ է արքայութիւն Ա.Յ:
✻Ա.սեմ ձեզ, զի ապրանացոյ քեր- 12
ւդապետացն լցեալ յաւուրն յայն-
միկ քան զառաքիւն այսմիկ:
Մատթ. ✻Այլ քեզ գոյացին՝ և վայ քեզ 13
11. 21. քաղաքացիւք՝ զի եթէ ի տիւրոս,
և ի սիդովն եղեալ էին զօրութիւնք
որք եղեն ի քեզ, վաղուց և ա-
ւրեօք ի տարտ և ի մոխիր նստեալ
ապաշխարեալ էին:
✻Այլ տիւրոսի, և սիդովնի քան 14
ւդապետացն լցեալ ի դատաս-
տան քան ձեզ:
✻Ա.յս կապառնաում՝ որ միտեալ 15
յերկինս բարձրացարուս, միտեալ ի
ւժոխս լիցիս:
Մատթ. ✻Որ ձեզ լսէ, ինձ լսէ. և որ զձեզ 16
10. 40. անարգէ, զիս անարգէ. և որ զիս
Ղուկ. 13. անարգէ, զառաքիչն իմ անարգէ:
20. և որ ինձ լսէ, լսէ այսմիկ որ ա-
ռաքեացն զիս:
✻Դարձան եօթանասունսն և երկոքեան 17
ւխնդութեամբ, և ասեն. Տ՛ր, և իւեր
Տիս-

Տիրոջն մեզ յանձն քո։
18 * Եւ ասէ ցնա՝ եղբայր Սաւղոս, տես զիս
անկեալ յերկինից երթալ զիրկայութիւն
19 * Իմ եւ տանել ձեզ խնդութեամբ ընդ
կոխել զօձս, և զկարիճս, և զամ
զօրութիւն թշնամւոյն։ և ձեզ ոչինչ
մեւնասցէ։
20 * Այլ զայդ ամն մի խնդայք՝ եթէ
ոգիք հնազանդին ձեզ, այլ խընդ
այք՝ զի անունք ձեր գրեալ
յերկինս։
21 * ‖ Ի նմին ժամու յուզեցաւ Յի ‖ Մատ.
Յսուսէ ոգւովն սրբով, և ասէ՝ դոհա 11. 25.
նամ զքէն Հայր, Տէր երկնից և
երկրի՝ զի ծածկեցեր զայս յի
մաստոց՝ և՝ ի գիտուց, և յայտնե
ցեր զայս մանկանց։ այո՛ Հայր՝ զի
այսպէս հաճեալ եղեւ առաջի քոյ։
22 * Ամենայն ինչ ետուաւ ինձ՝ ի Հօ
րէ իմմէ։ և ոչոք գիտէ՝ թէ Որ
դի՝ եթէ ոչ Հայր։ և ո՛չ Հայր՝
եթէ ոչ Որդի։ և որ կամիցի Որ
դին յայտնել։
23 * Եւ դարձեալ առանձինն ասէ ցա
շակերտսն ասէ։ ‖ երանի՛ աչաց՝ ‖ Մատ.
որք տեսանեն՝ զոր տեսանէք։ 13. 16.

* Եւեմ

※ Ասեմ ձեզ. զի բազում մարգարէք եւ արդարք ցանկացան տեսանել զոր դուք տեսանէք, եւ ոչ տեսին. եւ լսել զոր լսէիք, եւ ոչ լսեցին: 24

※ Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինապահ 25
Ի Մակ. 22. 35. Մատ. 12. 28. Ղուկ. 6. 5.
դպրէն ոմն եւ ասէր. վարիչդ, զի՞նչ գործեցից զի կեանս յաւիտենական ժառանգեցից:

※ Եւ նա ասէ ցնա. յօրէնսն զի՞նչ 26
գրեալ է: զիա՞նչ ընթերցանես:

※ Եւ նա պատասխանեալ ասէ. 27
սիրեսցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ. եւ յամենայն անձնէ քումմէ. եւ յամենայն զօրութենէ քումմէ. եւ յամենայն մտաց քոց: եւ զդրացի քո իբրեւ զանձն քո:

※ Եւ ասէ ցնա. ուղիղ դատեր զայս. 28
արասցես. զայդ արա, եւ կեցցես:

※ Եւ նորա կամեցեալ զանձն արդարացուցանել, ասէ ցՅիսուս. եւ ո՞վ է ինձ դրացի:

※ Պատասխանեալ Յիսուս ասէ. ոմն էջանէր յԵրուսաղէմէ յԵրիքով. եւ անկաւ ընդ աւազակս որք եւ մերկացուցին զնա, եւ զվէրս նորա դիպեալ 30
եւ

tribus diebus humanis, et purgabis
31 * eum tertia purificabitur illud per
tertium diem. Et octavo purificabitur
32 * mundus erit. Si mundatus fuerit per
tertium diem, et octavo
33 * mundabitur nihil sanctificabit
quod tetigerit, et omne animal
34 * quod comederit quidquam
tactum, aquâ lustrum pollutum
erit, et tabernaculum, et omnia
quæ habuerit.
35 * Et quicquid tetigerit
immundum, sordebunt
36 * fontes et puteorum venæ, quæ
haurientes
37 * et tu autem, et omnes quæ
cum te sunt, et lustrum

Ցա. Երկն և իջ ու արա Տղոյսէս։
* Աչ եւիկ Իգնատն Տոցա, և ինչն 38
եմուա Իդիւ մի. և կին ոմն անուն
մարիա ա ընկատու գնա Իսան ին-
ուս։
* Աչ տարա էր քոյր մի, որում ա- 39
նուն էր մարիամ։ որ եկն առաջ
առ սուն Տէ. և լսէր զբանն նր։
* Աչ մարիա զբաղեալ էր Իբա- 40
զում սպասու ։ եկն և եկաց առ
նովա, և ասէ. Տէ, ոչինչ փոյթ
բեզ. զի քոյրդ իմ միայն ձգեալ
գնա Իսպասու. արդ՝ ասա ցնա,
զի օգնեսցէ ինձ։
* Պատասխանի եա տուա Ցիսուս և 41
մարիա, մարիա, ու Տոգաս՝ և
զբաղես Իբազում բանից։
* Սակայ սուա անոնա ինչ պիտոյ է։ 42
Ա՛ստիամ մարդ բարի ընտրեաց.
որ ոչ բառնայի Իմմանէ։

ԺԱ. ԴԱ.

ԺԱ. Աչ եղև Իտանելոջ զբեզ կատա- 1
լօնա ։ և ինքն ինչ ընդարեաց,
ասէ ցնա ոմն յաշակերտաց ինոց-
Տէր, ասա մեզ յաղօնա կատ. որ-
պէս

այն և յօհաննէս ասաց աշակերտաց
սոյց իւրոց։
2* Աստ գնաստ. յորժամ կայցէ յա-
յնմանէ, առաքինք. ‖ Հայր մեր, ‖ Աստ
եր երկնցի անուն քո. եկեսցէ ար- 6. 9.
քայութիւն քո։
3* Օհաց մեր հանապազորդ տուր
մեզ զօրհասութիւն։
4* Աստ թող մեզ զմեղս մեր. զի և
մեք թողումք ամենի որ պարտական
մեզ և մի տանիր զմեզ ի խիտճառնեթիւն։
5* Աստ ասէ ցնա. ոմն ի ձէնջ որոյ
ունի բարեկամ. և երթայցէ առ նա
ի կէս գիշերի. և ասիցէ ցնա բա-
րեկամ. տուր ինձ հինգ հաց երեք նեղ-
տանս։
6* Զի բարեկամ իմ եկեն առ իս
յուղեաց. և ոչինչ ունիմ զնել ա-
ռաջի նորա։
7* Աստ նա ի ներքուստ ասիցէ պա-
տասխանի և ասիցէ. մի աշխատ
առներ զիս. զի զդուռնն փակեալն է
և մանկտուքս ընդ ինձ կան յանկոյն
նի. ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ։
8* Աստ ես ասեմ ձեզ. եթէ ոչ յարուցեալ

ապրիլ ընդ մեզ ըստ բարեկամութեան։
ամենայն մի ժամեցէք յարուցեալ
ապրիլ ընդ քրիստոս և պատրաստ լերուք։
Մարկ. * Եւ ես ասեմ ձեզ. Ընդ որ քրիստոս է, 9
7. 7. և ապրի ձեզ։ Հայցեցէք, և գտջիք։
21. 22. բաւիցեն ձեզ, և բացցի ձեզ։
Մարկ. * Օր ամենայն, որ խնդրի, առ- 10
11. 24. նու։ և որ հայցի, գտանէ։ և որ
Ղուկ. բաւիցի, բացցի ընդ։
14. 13. * Եւ որ ինչ հայցէք խնդրիցի, 11
Ղուկ. 1. որպէս թէ առնէ, ինձ փառաւոր
5. ձկան՝ օձ ապրի ընդ։
Մարկ. * Եւ կամ խնդրիցի ձու, ինձ կա- 12
7. 9. րիչ ապրի ընդ։
* Ոչ ելիք իւր՝ որ չարքի է, 13
գիտէք պարգեւս բարիս առնել որդ-
ւոց ձերոց։ որչափ եւս առաւել
հայրն ձեր երկնից՝ ապրի բարիս
այնոցիկ, որք խնդրեն ինքեանք։
Մարկ. * Եւ չարեսցի ձեզ մի չարչարեալ 14
Մատ. յերեսաց նոցա մի երկնչիք։
9. 32. և զարհուրեալ մի՛ ըստ նոցա։
12. 22. * Եւ ասացից ինքեանց առեալ 15
Մարկ. Երեքտասներորդ նստեալ
9. 34. չարեալ իւր ընդ։
Մարկ. * Եւ այլք փորձեին, և նշան 16
3. 22. ինչ

ոնց խնդրեն՝ ի նմանէ։
17 * Ասէ նմա գնացեալ զնարտուրյուն
նոյ, ասէ ցնա. ահա՛ ծառաստրեմ ի
բաժանեալ յանձն ասելն. և առնէ
բաժանեալ յանձն կործանել։
18 * Այս եմէ և առաստոյ բաժա-
նեցաւ յանձնէ, զնարտ կայցէ ծա-
ռաստրեմ նորա։ զի ասէք զնանէ
եմէ բէելզեբուղայ հեշմառաս հա-
նէ իս զդևս։
19 * Եմէ ես բէելզեբուղայ հա-
նեմ զդևս, որդիքն ձեր ի՞ հա-
նեցեն։ վասն այնորիկ նոքա եղեն
դատաւորք ձեր իսառատրք։
20 * Ապա եմէ մատամբն Աստ հանեմ՛
զդևս. ապա հասեալ է ի ձեզ
ձեր արքայութիւն Աստ։
21 * Յորժամ հզօր վառեալ պահիցէ
զաւանն իւր, ի խաղաղութեան են
իւրք նորա։
22 * Այլ եմէ հզօրագոյն քան զնա
ի նմա եկեալ յաղթեացէ նմա, զառա-
ռանցեալն նորին հանէ՝ յոր յուսա-
ցեալ էր. և զաւար նորին բաշխեացէ։
23 * Ոչ ոք ընդ իս, հակառակ իմէ.
և որ ոչ ժողովէ ընդ իս, ցրուէ։

* Յորժամ այսու եղանիցէ ի մար- 24
ւոյ՝ շրջի ընդ անդրկիմն տեղիս
իւրեանց հանգիստս՝ և երթեալ ոչ գտա-
նէ, ասէ, զարձցայց անդրկին՝ ի տուն
իմ՝ ուստի եկի։

* Եւ գայ գտանէ մաքրեալ և յար- 25
դարեալ։

* Յայնժամ երթայ և առնու հօգիս 26
այլ այսու չարեաւ քան զինքն՝ և մտեալ
բնակին անդ. և լինի յետինն մար-
դոյն այնորիկ չար քան զառաջինն։

* Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս, 27
ձայն երասձ կին ոմն ի ժողովրդենէ
անտի՝ և ասէ. երանի՛ պտղաձգին
որ կրեացն զքեզ. և առեաւցն որք
ի ծնեցուցին զքեզ։

* Եւ նա ասէ. նա երանի այնոցիկ՝ 28
որք լսեն զբանն Աստ և առնեն։

* Եւ ի ժողովուրդս խմբելոյ նոյ ժա- 29
|| Ա՝ասա. ղովրդոցն՝ սկսաւ ասել. || ազգս
12. 39. այս, ազգ չար է. նշան խնդրէ. և
նշան չտեսցի ոչ տացի ինքեան
նշանն յովնանու։

|| Ի՝ծն. * || Օ՛ն որպէս եղև յովնան նշան նի- 30
2. 1. նուէացւոց, այսպէս եղիցի և որդի
մարդոյ ազգիս այսմիկ։

* || Եւ

31 * Եւ ոյր ոք հարցէ զձեզ՝ եւ ասիցէ՝ Ընդէ՞ր արձակէք զայն՝ ասասցուք նմա՝ զի Տէր պիտոյ է նմա։ 10. 1.
Եւ առաքեալքն գնացին՝ եւ գտին որպէս ասացեալ էր նոցա։ 2. Եւ արձակեալ էին զերկինն՝ եւ ասէին տէրունք նորա ցնոսա։ 9. 1.
Եւ հրաւիրեաց զտասն ծառայս իւր՝ եւ ետ նոցա տասն մնաս, եւ ասէ ցնոսա՝ Գործեցէք յինէն մինչեւ եկից։

32 * Եւ էին մեծամեծքն յաշխարհէն՝ գնացին՝ ասասցուք զի՞ արձակեսցես զայն։ Եւ նա ասէ՝ զի ոչ գիտեմ զի՞ արձակեցից զնա։ Եւ նոքա ասեն՝ Տէր պիտոյ է նմա։ Եւ ոչ ոք ասէ՝ զի զգեստ իւր տարածանէին ընդ ճանապարհ։

33 * Եւ ոմանք ի փարիսեցւոցն ասեն ցնոսա՝ Ընդէ՞ր զարհուրանաւք զաշակերտս մեր՝ զի այսպէս օրհնեցեալ ասեն։ Եւ նա ասէ՝ զի եթէ սոքա լռեսցեն՝ քարինքն գոչեսցեն։

34 * Եւ ասէ ցնոսա՝ զի եթէ ոք ոչ հաւատասցէ՝ զի ես եմ, մեռանիցիք ի մեղս ձերում։ Եւ ասէ՝ Ամէն ասեմ ձեզ՝ զի ոչ ոք մարգարէ ընդունելի է յազգի իւրում։ Եւ ասէ՝ Ամէն ասեմ ձեզ՝ զի ոչ ոք բժիշկ առողջացուցանէ զանձինս իւր։

35 * Եւ ոչ զգացին նոքա՝ զի ասաց զայդ ցնոսա՝ զի ի վերուստ էր։

36 * Եւ ոչ ոք ածէ կարկատան նոր ի հանդերձ հնոյ՝ եւ զի մի՝ եւ նորն պատառեսցի, եւ հնոյն ոչ համասցի կարկատանն նորոյ ընդ հնոյն։

37 * Ἐὰν ἀδικήσῃ βασιλεὺς φυλὴν, καὶ
ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐπαναστατήσωσι, τὸν
ἄνδρα ἐκκόψαι καὶ τοῦτον ἐπὶ ξύλου
κρεμάσαι.

38 * Περὶ ἑνὸς ἐπαναστάτου, ὅστις
ἄρχων. ὁ δὲ ἔπεμψε πρὸς Ἀθηναίους καὶ
ἐκώλυσε μὴ ἐπιτελεῖν.

39 ‖ Ἀπὸ τοῦ Ϛ΄. ‖ καὶ ἐὰν τις ἐπα-
23. 25. ναστατήσῃ φανερῶς ἐναντίος τῷ
βασιλεῖ ὑπάρχῃ. καὶ ἐκφεύγῃ ἐκ
τῆς χωρισμοῦ τόπου, καὶ ἐπιστρέφῃ.

40 * Ἐὰν δὲ ὁ ἀπελθὼν ἐν ἀνάγκῃ ἐν ἑτέρᾳ
χώρᾳ ὑπάρχῃ, καὶ ἐκεῖθεν ἐπαναστατήσῃ κατὰ

41 * Ἐὰν μὴ ἐναντίος ἐκεῖ ᾖ· καὶ
ἀπολύεται. καὶ ἀσφαλῶς ἐκεῖ

42 ‖ Ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ ἐκ ἐπαναστάτου. ἐὰν
23. 23. ἀναπαύσηται ἐκεῖσε, καὶ ἐκεῖ-
θεν, καὶ ἐκεῖθεν ἐπιστρέφῃ. καὶ
ἀπολύεται ἐκεῖσε, καὶ ἐκεῖθεν
Ἐκ· ἐὰν δὲ ἐκεῖ ἐκ ἀπέλθῃ καὶ
ἐκεῖσε ἐκ ἀπολύεται.

43 ‖ Ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ ἐπαναστάτου. ἐὰν ἐκ-
23. 6. εῖσε ἐναντιωθῇ τῷ ἀναπαυομένῳ
Ἀπὸ καὶ ἐκεῖθεν τῷ ἐπαναστάτῃ.

12. 39. * Ἀπὸ τοῦ ἐὰν ἐκ ἐᾷ ἐκεῖσε ἐκεῖ 44
ἐκεῖθεν ἀπολυόμενον ἀπολύσαι. καὶ ἀναιτίῳ
20. 46. ἐκεῖσε

գնաց ի լեռըն և ոչ գտանէր։
45 * Պատասխանեաց ոմն յօրինաւորացն. և ասէ ցնա. Վարդապետ, զայդ բան ասելով և զմեզ ամաչեցուցանես։
46 * Եւ նա ասէ. և ձեզ վայ օրինաւորացդ. ‖ զի բառնայք ծանրութիւնս կանոն բեռինս իժողովրդոցն, և ինքեանք մատամբ ոչ մերձենայք։ ‖ Մատ. 23. 4.
47 * Վայ ձեզ. զի շինէք գերեզմանս մարգարէիցն. և Հարքն ձեր սպանին զնոսա։
48 * Արդարեւ վկայէք եղիջ կամից գործս հարցն ձերոց. զի նոքա կոտորեցին զնոսա և դուք գերեզմանս նոցա շինէք։
49 * Վասն այսորիկ իմաստութիւն Աստուծոյ ասաց. առաքեցից ի նոսա մարգարէս և առաքեալս. և ի նոցանէ սպանանիցեն, և հալածիցեն։
50 * Զի խնդրեսցի արիւն ամենայն մարգարէից հեղեալ ի սկզբանէ աշխարհի յազգէ յայսմանէ։ ‖ Մատ. 23. 34.
51 * ‖ Յարենէն արեղն մինչև յարիւնն ‖ զաքարիայ կորուսելոյ զոր ‖ 2. Մակ. 24. 22.

սեղանն և ընդ ուսերն. այն ա-
սեմ ձեզ, նմուիրեցայ յաղագ յայլ-
մանէ։
* Այլ ձեզ օրինակաւորացի. զի ձա- 52
գումանէք զիարակատս զհոգևո՛ր.
զոմն ոչ մնասանէք, և որք մնասե-
ցան են, արդեմբ։
* Եւ Հեռատեսն զայս ամենայն 53
առակս ամ ժամալրելեան, զսուտ-
ն Հարկանելոն. և ակաս ի մէջ,
և փարիսեցիքն զարել և դրդռել
ընդ նմա վասն բազում խրաց։
* Եւ սպասել որսալ ինչ բան 'ի 54
բերանոյ նորա, զի չարասացե-
ցեն զնմանէ։

ԺԲ։ ԺԱ՚։

Վասն 'ի կուտել բեւրաւորաց 1
ժամալրելեան, սկսեալ նախ
‖ Պատ. զաշակերտս. ակաս ասել ցայս-
16. 6. կերոյն իւր, ‖ Տաս զգոյշ լերուք
Պատ. անձանց 'ի խմորոյ փարիսեցւոցն.
8. 15. որ է կեղծաւորութի՛ւն։
‖ Պատ. *‖ Օ՛ն ոչինչ՝ 'ի ծածուկ՝ որ ոչ 2
10. 26. յայտնեսցի. և գաղտնի՝ որ ոչ
Պատ. ծանեսցի։
4. 22.

* Այս

3 * Զայն այսպիսի գործս ասեցէք
ի խառնարն, եւ ելէք ընդ լեռն. եւ զոր
յանկանիք խօսեցայք ի շտեմա-
րանս, քարոզեցէք ի վեր ամենայն:
4 * Քանզի ձեզ ասեմ այսօրիկ խնդա-
մի զարհուրիք յոյժ յոյսով, որք սպա-
ռանեն զմարմին, եւ յետ այսորիկ
ասելն ինչ ոչ ունիցին առնել:
5 * Այլ ցուցից ձեզ յորմէ երկնչի-
ջիք. երկերուք յոյժ՝ որ յետ
սպանանելոյ ունի զիշխանութիւն ին-
գնալ ի գեհեան. այո ասեմ
ձեզ, յոյժ երկերուք:
6 * Ո՞չ սպարկին հինգ դաւք երկուց
դրամոց վաճառին. եւ մի ի նոցանէ
ոչ է մոռացեալ առաջի Աստ:
7 * Այլ ձեր եւ մազք ամենայն գլխոյ
համարեալ են. մի երկնչիք. դուք քան
զբազում դաւս լաւ եք դուք:
8 * Ասեմ ձեզ. Ամէն զոր խոստո- ‖ Մատ.
վանեսցի յիս առաջի մարդկան, եւ 10. 32.
որդի մարդոյ խոստովանեսցի զնա ‖ Մարկ.
առաջի հրեշտակաց Աստ: 8. 38.
9 * Եւ որ ուրասցի զիս առաջի 2. Տիմ. 2
մարդկան, ուրասցի նայն առաջի 12.
հրեշտակաց Աստ:

* ‖ Եւ

Ա Պար. 12. 32. Պար. 3. 29. *Նա ամենայն որ աւետ բան զօրէ 10
եղ մարդոյ, հաւատալ նմա. բայց
որ չիմացեալ առաքեցելոցն, մի
հաւատայ նմա։
*Եւ յորժամ ասեցիցեն զձեզ ի 11
ժամուրջս, և ի գաւառս մի,
հոգայցէք այլ մի՛ զինչ պատաս-
խանեսջիք ասացէք. կամ զինչ ասիցէք
*Ոչ հոգիս առաջի առնուցէք ձեզ 12
ինքեանց ժամուն՝ զինչ արդեօք ասիցէք
*Եւ ասէ ինձ ցաւ. 13
զարդասպանեալ, առաւ գերեցաւ իսկ.
բաժանեալ գնացեալ գաւառացաւ ձեր
*Նա ասէ ցաւս. այլ գոչէ ի 14
կացցէ գին պատասխանի, կամ բա-
ժանութիւն ի մէջ ձեր։
*Նա ասէ ցասս. անօրէն, և զգոյշ 15
ձերոյ յանձնացէք առաքեալ. զի
ոչ եթէ ի մէնջ գոյից ոք առաք
եցեն կեանք տալու։
Ա Յովհ. 11. 19. *Արդեօք առ նասս զատակ մին, 16
ասէ. Եւ առն ոչ գոյին մեծասան ե-
ղեալ ոչխարք առաքեալ։
*Նա խոստեր ի մեռեալս ելանել ասէ. 17
զի գործեցեալ զի ոչ գոյ անէն,
ոչ ժամանեցեալ գաւթիւնս իսկ։
*Նա

18 * Ձեռք զխնկեր զին արարից զպատարագս զանձինս իմ. և ես ոչ ուրախ լինիմ ի ձեռն ձեր. և ոչ ուրախանայցեն ձեզ զոհք ձեր զատկականք ձեր. և ոչ ընդունիցիմ ի ձեռանէ ձերմէ զոհս ձեր։

19 * Ձեռնադիր ցանձն իմ. ասէ տէր, ոչնչացուսցէ զպատարագս ձեր, հանդերձ զպատարագս ձեր. հանդերձ, ասէ, և ոչ ընդունիցիմ զձեզ։

20 * Եւ ես ձեռնադիր ցանձն իմ. ասացից, յորում գիշերի զոհիցի զոհեսցի ի ձեռն արդարութեան իմոյ. եւ զոր արարեալ եղիցի ոչ ընդունիցիմ ի ձեռանէ ձերմէ։

21 * Ոչնչացուցից և զոր գանձէ ասացից, և ոչ ընդունիցիմ։

22 * Եւ զարդեղէնսն եւ զարդարանսն ամենայն զորովք զոհիցի ոչ ընդունիցիմ ձեզ։ Եւ ոչ հաճոյ լիցի ինձ զոհք ձեր ոչխարք և զոհիցի ձեր ընդունելի ինձ լիցի։ Եւ ոչ ընդունիցիմ զձեզ։

23 * Զի ոչ ասացի ընդ հարսն ձեր զկերպս հարցն ձերոց, և ընդ հարսն ձեր զկերպս հարցն ձերոց։

24 * Հաճոյացարուք ինձ արդարեւ զի ես տէր ընդունելի լինիմ, և ոչ հաճեցի, զոր ոչ ընդունիցիմ ի ձեռանէ ձերմէ, և ոչ հանդերձ զոհիցի ձերոյ և ոչ ասացի ձեզ՝ որ ընդ

եւ քան զՀոգուոյն ։

* Եւ ով որ ասէ բան Հոգւոյ Կարկին 25
յաւերժական Հնասուն եւ կամ
* Եւ ով որ եւս ի փրկուն չէ 26
քաւութիւն, այլ սպասն զի Հոգայ ։
* Այլեւայրուն բոյ շուշան, որ 27
պէս ասէ. ոչ գործեն, եւ ոչ տես
լէ. ասեմ ձեզ՝ եւ ոչ սալոմոն յա
ղեցեալ փառաւն եւ զգեցաւ եւ
րեւ զմի ի նոցանէ ։
* Եւ եթէ զխոտն՝ որ այսօր ի դա 28
շտ է եւ վաղիւ ի հնոց արկանելոյ Աստ
ուած զգեցուցանէ. որչափ եւս
առաւել զձեզ Ո՛վ Հաւատոք ։
* Եւ դուք մի խնդրէք զինչ ուտ 29
ցէք, կամ զինչ ըմպէք. եւ մի
զբաւիջուք ։
* Զի զայն ամենայն հեթանոսք 30
աշխարհի խնդրեն. այլ ձեր Հայրն
գիտէ՝ զի պիտոյ է այն ամենայն ։
* Այլ խնդրեցէք նախ զարքայու 31
թիւն Աստուծոյ եւ զարդարութիւն
այն ամենայն յաւելցի ձեզ ։
* Մի երկնչիք հօտ փոքրիկ՝ զի Հա 32
ճեաւ Հայրն ձեր տալ ձեզ զար
քայութիւն ։

* Մա-

33 * || Զ աչառելդ զինչս ձեր. և սուք || Ղուկ.
զոլորմունքն ձեզ արարէք ձեզ քանիս 19. 21.
առանց հատուցման, || զանձ անապա- || Ղուկ.
կառ յերկինս. ուր ոչ գոյ մերձե- 6. 20.
նայ, և ոչ ցեց ապականէ։
34 * Զի ուր գանձն ձեր է, անդ և
սիրտք ձեր եւիցին։
35 * Լինիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ-
դէմ, և ջահագունք լուցեալք։
36 * Եւ իւրք նմանօիք մարդկան՝ որք
ակնուանիցին տեառն իւրեանց՝ ընդ
երթ իւրում ի հարսանեաց. զի
յորժամ գայցէ և բախիցէ, վայր-
վայրապէս բանայցեն նմա։
37 * Երանի նոցա ծառայիցն այնոցիկ,
զորս եկեալ տէրն գայցէ արթուն-
անդն առնէ ձեզ, զի գօտի ընդ-
դէմ ածցէ, և բազմեցուսցէ զնոսա
և անցեալ պաշտեսցէ զնոսա։
38 * Եւ եթէ կեսրովբէ, կամ՝ կեսրովբէ
այսպէս եկեսցէ և գայցէ այնպէսիսք
նեղիք են ծառայքն այնոքիկ։
39 * || Այլ զայն գիտէք գիտացիք. եթէ || Ղուկ.
գիտէր տանուտէրն յորում ժամու 24. 43.
գոլ գայ՝ հսկէր, և չտայր թող-
անկան հատանել՝ զտուն իւրում։

* Եւ

* Եւ ինձ եկեալ պատրաստ 40
Ա Յովհ. Ա զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք,
ԺԶ. ԺԵ. գայ որդի մարդոյ։
* Ի նմին գիշերի՝ տեր, ասէ ՚ի ՚ն 41
սոցանէ գառակիւ զոյգ, եմ ես
ամենեւեան։
* Եւ ասէ Տէր. ով իցէ հաւատա- 42
րիմ տնտես՝ և խելամտէ, զոր կա-
ցուցէ Տէր ՚ի վերայ ծառայութե
ւոց՝ տալ ՚ի ժամու կերակուրս։
* Երանելի իցէ ծառայն այնմիկ, 43
զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ ա-
պարեալ այսպէս։
* Ճշմարիտ ասեմ ձեզ՝ զի ՚ի վերայ 44
ամենայն ընչից իւրոց կացուցանէ զնա։
* Ապա եթէ ասիցէ ծառայն այն 45
՚ի սրտի իւրում, յամէ տէր իմ ՚ի
գալ, և սկսանիցէ հարկանել զծա-
ռայս, և զաղախինսն. ուտել՝ և
ըմպել՝ և արբենալ։
* Եկեսցէ տէր ծառային այնմիկ, 46
յաւուր յորում՝ ակն ոչ ունիցէ. և
՚ի ժամու, յորում՝ ոչ գիտիցէ. քան-
ձէ կտրեսցէ զնա. և զբաժին նորա
ընդ անհաւատսն դիցէ։
* Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ զկամս 47
տեառն

անառն եղոյց. և ոչ արժանաւոր
ցի զսա կոչել Տեառն. արդեօք գան
գայցեն։

48 * Նա ոք ոչն գիտացի, և արժանի
գանել ինչ գործոցի, արդեօք գան
անկանի ասելի, զամ՝ զսա առնել,
զամ խոյզբացի՝ ի տանիսն. և զամ՝
գայցեն՝ առանձինգամ, առնել նա
պատանգելն՝ ի տանիսն։

49 * Ասէ նմա արդանել գերկիր. և
գինի՝ կամիս, եմ արիչն քոյ գա
գայցեմ։

50 * Եւ ելանել ի ոտիսն ելանել
և գնացի ընդ ճանապարհ ելնել կամա
գեցի։

51 * ‖ Հանդիպեր եմ՝ քոյ խոյզամանեմ ‖ Պատ.
եկն առ գերկիր. ոչ՝ առեալ ձեզ, 10. 34.
այլ բաժանիմ։

52 * Ո՛ և եղեցին յայսմհետ հինգ՝ ի
ոսն ինամ բաժանեալք. եղեցին
գերկուց, և երկուքն գերից։

53 * Բաժանեցի, հայր յորդւոյ. և
որդի՝ ի հօրէ. մայր՝ ի դստերէ. և
դուռն՝ ի մօրէ. սկեսուր՝ ի հարսէ
ոէ, և հարսն՝ ի սկեսրոյէ իւրմէ։

54 * ‖ Եւաց և գժոյզամանեմ գայն, յորժամ ‖ Պատ.
Ձ առ- 66. 2.

տեսանելոյնէք առնլ ծագեալ յարեւ-
մտից, եւ գան եւ պատել յարեւ-
մուտս։ Եւ նա ի նաւուն էր ի յե-
տին կողմանն՝ ի բարձի քունով
հանգուցեալ։ Եւ արթնացուցա-
նեն զնա եւ ասեն ցնա՝ Վարդա-
պետ, ոչ հոգաս զի կորնչիմք։
Եւ յարուցեալ՝ սաստեաց հովին
եւ ասէ ցծովն՝ Դադարեա, լռեա։
Եւ դադարեաց հովն, եւ եղեւ
խաղաղութիւն մեծ։ Եւ ասէ
ցնոսա՝ Ընդէ՞ր այդպէս երկչոտ
էք, ո՞չ ունիք հաւատս։ Եւ
երկեան երկիւղիւ մեծաւ, եւ
ասէին ցմիմեանս՝ Ո՞վ է այս,
զի եւ հովքն եւ ծովն հնազան-
դին նմա։

ԳԼՈՒԽ Ը.

Եւ եկին անդր ի կողմն Գադարացւոց,
եւ պատմեցին նմա զվարսն
դեւացոյն։ որոց զարհուրեան սիրտ-
սուս խաւսեաց ընդ գոհս նոցա։

Եւ

2 * Պատասխանեի եւ ասէ ցնոսա. Համարիք, եթէ այնք գայլիլեացիք եղեն մեղաւորք քան զամենայն գայլիլեացիս. վի զայսպէս սի տանջս կրեցին։

3 * Այլ, ասեմ ձեզ. այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք, ամենեքին նոյնպէս կորնչիցիք։

4 * Կամ նոքա ուԹուտասանքն, յորոց վերայ աշտարակն անկաւ ի սեղոամ, եւ սպան զնոսա. Համարիք, Թէ նոքա պարտապանք եղեն քան զամենայն մարդիկ՝ որք բնակեալ եին յԵրուսաղէմ։

5 * Այլ, ասեմ ձեզ. այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք, ամենեքեան նոյնպէս կորնչիցիք։

6 * Ասաց եւ զառակս զայս, Թզենի մի էր ուրումն տնկեալ յայգւոջ իւրում. և եկն խնդրել զպտուղ ի նմանէ, և ոչ եգիտ։

7 * Ասէ ցայգեպանն, ահա երեք ամք են յորմէ հետէ գամ խնդրել զպտուղ ի Թզենւոջդ՝ և ոչ գտանեմ. արդ՝ կտրեա զդա. ընդէ՞ր և զերկիր խափանէ։

* Եւ պատասխանեաց Տէր եւ ասէ . 8
Տէր, ձգեա զայս ևս ամ եւս մինչեւ
շուրջ զնեսջ զայն , եւ արկից
պարս :
* Գուցէ արասցէ պտուղ ի 9
ձեռն ոչ , յաւէտ եւս կտրեսցես զայն :
* Եւ ուսուցանէր ի մեծաւ ժո- 10
ղովրդեանցն ի շաբաթուն :
* Եւ ահա կին մի՝ զոր ունէր ոգի 11
հիւանդութեան , ամս ութետասան.
եւ էր կարկամեալ . եւ ոչ կարէր ա-
մենեւին ի վեր հայել :
* Եւ տեսեալ զկինն Յիսուս կոչեաց 12
զնա . եւ ասէ ցնա , կին ազատեա՛
դուրբա ի հիւանդութենէդ քումմէ :
* Եւ եդ ի նմա ձեռս . եւ 13
ուղղուիցն ուղղեցաւ . եւ փառա-
ւոր առնէր զԱ՛ստուած :
* Պատասխանեաց եւ ժողովրդա- 14
պետն զայրացեալ՝ թէ զուարձ ի
շաբաթում բժշկեաց Յիսուս ասէ ցժո-
ղովուրդն . վեց օր՝ յորս արժան
գործել . յայնս եկեալ եւ բժշկեցա-
ջիք . եւ ոչ յաւուր շաբաթու :
* Պատասխանեաց ցնոսա Տէր , եւ ասէ . 15
կեղծաւորք , ոչ ամենեքեան զարջուց ի
ձի

ի շահաստնութիւն ոչ արձակէ զերկուս ետ,
կամ զեղ ի մարդ, եւ ասէն ոչ ինչ ըստ
16 * Ահա այս գնաստ առաքեաւն էր,
զոր կապեաց առաջոյ աշխատիլ
զնեաւնաւն ամ, ոչ էր արժան
արձակել ի կապանաց առն ի շահ
բերելոյ։
17 * Եւ ասէ ցեղ ասէր, յաւուրս ի
հնէն ամենեքեան, որք հանդուսակն
կային ընդեղ ամենայն ժողովուրդն
սրտիւ լինէր ի խնդրոյ առ վաստա
րելն ցեղ, որք գործէին ի նմանէ։
18 * Եւ ասէր, ուստ ունիմ ես արքայու
թիւն Աստուծոյ եւ որում նմանեցից զնա
նեղութեան գնա։
19 * Եւ Աստուծ հասոյ մանանոյ. զոր || Ելից.
առեալ մարդոյ եդոյ ի պարտէզ 13. 31.
իւր. աճեաց, եւ եղեւ ծառ մեծ եւ թռ- || Ամբ.
չունք երկնից բնակեալեին յոտս 4. 31.
նորա։
20 * Եւ դարձեալ ասէ. ուստ նմանեսց
ցուցից զարքայութիւն Աստուծոյ։
21 * || Աստուծ է խմորոյ՝ զոր առեալ || Ելից.
կին թաղոյց յաղի երից գրուշս՝ 13. 33.
մինչեւ խմորեցաւ ամենայն։
22 * Եւ շրջէր ընդ քաղաքս եւ ընդ

գիշեր՝ ուսուցանէր և ձմեռնադարձ
սրսկուեալ լեռին։
*Եւ ես ձեզ ասեմ. Ոչ 23
կաց իցեն, որք ապրեցոց իցեն։
և նա ասէ ցնոսա։
‖ Մատ. *‖ Զի անապատութիւք մնանել և ցաւուն 24
7. 13. նեղել. աւետ ձեզ՝ զի քաղուխք խնդ-
բեացեն մնանել՝ և ոչ կարասցեն։
‖ Մատ. *‖ Զորժամ հետէ մոգ ատեանէրն, 25
25. 10. և փակեսցէ զդուռն. և սկսանիցիք
կալ արտաքոյ՝ և բախել զդուռն,
և ասել. Տէր, Տէր, բաց մեզ. և ա-
սասխանի ասէլ ասիցէ ձեզ. ոչ
գիտեմ զձեզ ուստի էք։
*Յայնժամ սկսանիցիք ասել ի ձեզ 26
առաջի քոյ, և արբեաք. և՝ ի հրա-
պարակս մեր ուսուցեր։
‖ Մատ. *Եւ ասիցէ ձեզ. ‖ ոչ գիտեմ զձեզ 27
7. 23. ուստի էք. ‖ Ի բաց կացէք յինէն
‖ Մատ. ամենայն գործք անիրաւութեան։
6. 9. *Ընդ երկոցն լալ և կրճտել առա- 28
Մատ. մունդ. յորժամ տեսանիցիք զաբ-
25. 41. րահամ, և զիսահակ, և զյակոբ՝ և
զամենայն մարգարէսն յարքայու-
թիւնն Ա. Յ. և զձեզ հանեալ արտաքս։
*Եւ եկեսցեն յարեւելից, և յարեւմտից 29
ոլոց,

տից, և՛ ի հեռանալ, և՛ ի հարուցանելն,
և բազմացուցին յարքայութիւն Աստուծոյ։
30* ¶ Նա ասէ ցկեղծ յետինք, որք եւ ¶ Մատ.
յետինն առաջինք. և ցկեղծ առաջինք, 19. 30.
որք լինիցին յետինք։ եւ 20. 16
31* Եւ ահաւասիկ առեալ մատեան ոմանք Մարկ.
փարիսեցիքն, և ասեն. Ել և գնա 10. 31.
աստ. զի Հերովդէս կամի սպանանել զքեզ։
32* Եւ նա ասէ ցնոսա. երթայք՝ ա-
սացէք ալուէսուն այնմիկ. ահա
Դասկ հանեմ ի կեա. և բժշկութիւն
կատարեմ այսօր, և վաղիւ. և յե-
րիր աւուր կատարիմ։
33* Այլ պարտ է այսօր, և վաղիւ,
և՛ ի միւսում աւուր գնալ. զի ոչ
մատնի մարգարէն կորնչել արտա-
քոյ քան զԵրուսաղէմ։
34* ¶ Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ կոտորես զա- ¶ Մատ.
մարգարէս, և քարկոծ առնես զա- 23. 37.
ռաքեալսն առ քեզ. քանի՛ց այլ-
կամ կամեցայ ժողովել զորդիս քո,
որպէս հաւ զձագս իւր ընդ թեւս.
և ո՛չ կամեցար։
35.* Ահա ձեռնասկ լինի ձեզ տուն
ձեր. բայց ասեմ ձեզ, եթէ ոչ ես

мъ имѣющимъ сію , яко да сотворятъ
оную всякую заповѣдь Твою .

ПСАЛОМЪ ПЯТЫЙ.

Господи , услыши словеса моя , разумѣй
мысленіе моего смиренія . Вонми гласу
моленія моего , Царю мой и Богу мой .
Яко Тебѣ помолюся , Господи , заутра услы-
шиши гласъ мой .
Заутра предстану Ти , и узрю , яко не Богъ
хотяй беззаконія Ты еси .
Ни пребудетъ злобный у Тебе , ниже пре-
бываютъ беззаконницы предъ очима Твои-
ма .
Возненавидѣлъ еси всѣхъ дѣлающихъ без-
законіе , погубиши всѣхъ глаголющихъ
лжу .
Мужа кровей и льстива гнушается Господь .
Азъ же множествомъ милости Твоея вни-
ду въ домъ Твой , поклонюся ко храму
святыни Твоея въ страсѣ Твоемъ .
Господи , наставникомъ мя сотвори въ
правдѣ Твоей , ради враговъ моихъ испра-
ви предъ Тобою путь мой .
Яко нѣсть въ устѣхъ ихъ истины , сердце
ихъ суетно .
Гробъ отверстъ гортань ихъ , языками
своими льстятъ , осуди ихъ , Боже .

ПСАЛ.
ЕЕ.

1

2

3

4

5

6

7

8

ասեմ, եթէ լռեսցեն. մի բաղ-
ձեցին քարինքն գոչել ։ զոչէ-
ցաւմնէականացն եւ բան զբեզ
ինչ կոչեցեալ իմանալ ։

9 * Եւ եկեալ որ զբեզ եւ զքոյ կո-
չեաց, ասիցէ զբեզ, եթէ սիա
սելի ։ եւ ապաց ակամեցեալ սա-
ղամոն զնեանն սելին ունիցի ։

10 * Եւ յորժամ կոչեցեալ երթիցիս
բազմիցիս ի նեանն սելի՝ զի
ժամ գայցէ՝ որ կոչեացէ զբեզ ։
ասիցէ զբեզ ։ Բարեկամ, ի վեր
մատուցցուժամ ելիցին քեզ փառք
առաջի բարձակցացն քոց ։

11 * Զի ամէն, որ բարձրացուցանէ զանձն, խոնարհեցի ։ եւ որ խոնար-
հեցուցանէ զանձն, բարձրացի ։

12 * Ասէ եւ ցկոչնատէրն ։ Յորժամ
առնիցես ճաշ, կամ ընթրիս, մի
կոչեր զբարեկամս քո եւ մի զեղբարս
քո ։ եւ մի զազգականս քո ։ եւ մի
զդրացիս քո ։ եւ մի զմեծատունսն
մի եւ նոյն խոհարարն կոչեցեր զբեզ,
եւ լինիցի քեզ հատուցումն ։

13 * Եւ յորժամ առնիցես ընդու-
նելութիւն, կոչեա զաղքատսն, զ-
ընդ-

Ա. առ. 25. 7.
Ա. առ. 23. 12.
Ա. առ. 18. 14.
Տ. Ե. 4. 7.
Ա. առ. 3. 9.

զխեղդ , և զկաթիլ , և զկոյրս ։
* Եւ երանելի լինիցիս զի ոչ ունին 14
փոխարէն հատուցանելոյ քեզ . և
հատուսցի քեզ փոխարէն ի յարու-
թեան արդարոց ։
* Արդ լուաւ զայս ոմն ի բազում- 15
կանացն , ասէ ցնա . երանի , որ կե-
րիցէ հաց յարքայութեան Աստ ։
Ի Պաս. * Եւ նա ասէ ցնա . Ոմն ոմն գոր- 16
22. 2. ծեաց ընթրիս . և հրաւիրեաց զբա-
Ղայաս. զումս ։
19. 9. * Եւ առաքեաց զծառայ իւր ի ժա- 17
մու ընթրելոյն ասել զհրաւիր
եացն , եկայք . զի այժմ պատրաստ
պատրաստ ամենայն ինչ է ։
* Եւ սկսան ամենեքին միով ամեն- 18
քեան հրաժարել : առաջինն ասէ .
արտարտակ գնեցի . և հարկ է ելա-
նել և տեսանել զնա . աղաչեմ զքեզ
կալ զիս հրաժարեալ ։
* Եւ միւսն ասէ . լուծս եզանց է- 19
զոյց գնեցի . և երթամ փորձել
զնոսա . աղաչեմ զքեզ կալ զիս
հրաժարեալ ։
* Եւ միւսն ասէ . կին ունիմ և զայն 20
այսպիսիկ ոչ կարեմ գալ ։

* Եւ

21 * Ո՛վ եկեալ ծաղրէք զաղքատս զսովեցուցեալս զձեզ առնել իբրեւ ի մարգարէս. զի յայնժամ քարկոծեցաք տանուտէրն՝ ասէ ցծառայսն իւր. եկեալ ծաղրեցէք զմարգարէսդ՝ ի տրամարեալ, եւ ի փոխեալս քարեալ. եւ զաղքատս, եւ զկոյրս, եւ զկաղս, եւ զկոյսս մերձ արար:

22 * Ո՛ւստ ծառայն։ Ահա, ելեալ զրկեցի զբամասիրեցեալսդ. եւ կայ եւս առելի։

23 * Ո՛ւստ Տէրն ցծառայսն՝ ել՝ ի ճանապարհս. եւ ի ցանկապատս. եւ արար այսր մնանել. զի լցցի առեալս իմ։

24 * Ա՛սեմ ձեզ. զի ոչ մի այրեացդ կոչեցելոց ճաշակեսցէ ընթրեաց իմոց։

25 * Ո՛ւ երթայր բազում ամբոխ ընդ նմա. եւ դարձեալ՝ եւ ասէ ցնոսա։

26 * Եթէ ոք գայ առ իս՝ եւ ոչ ատեսցէ զհայրն իւր, եւ զմայրն. եւ զկինն իւր, եւ զորդիսն, եւ զեղբարսն, եւ զքոյրսն. եւ զանձն եւս իւր. ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։

27 * Եւ ով որ ոչ բառնայ զխաչ իւր՝ եւ գայ զհետ իմ, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։

28 * Ո՞վ ոք ի ձէնջ կամելով շինել աշտա-

ՕՐ

Ա Կոր. 10. 37.

Ա Կոր. 10. 38. Ղ 16-24

Ա Կոր. 8. 34.

ապրակ. և ոչ ասէ նոտեալ հա-
մարիցէ զծախսն, եթէ ունիցի
բաւականն ի կատարումն։
※ Կամ զոյզ երկու արկանիցէ զոչ- 29
խիսն և ոչ կարասցէ կատարել. ա-
մենեքեան որք տեսանիցեն, սկսա-
նիցին ծաղր առնել ընդ նմա։
※ Եթէ ասէ, եթէ այս այր սկսաւ 30
շինել և ոչ կարաց կատարել։
※ Կամ որ ընդառաջ երթեալ այ- 31
ցի արարչագործ ընդ այլում թա-
գաւորի. և ոչ նոտեալ նախ խոր-
հիցի. եթէ կարիցէ հոգի տասն հա-
զարաւք զինեմ ունել ընդդէմ, որ
գայցէ ի վերայ իւր քսան հազարաւք։
※ Կամ եթէ ոչ միանգամ հեռագոյն 32
իցէ, հեռակատարեալս առաքեալ
այլասեցուցէ ի խաղաղութեան։
※ Այլ այսպէս ամէն որ ի ձէնջ, որ 33
ոչ հրաժարեցուցէ զինքն ընդ ամե-
նայն որ կայնէ իմ աշակերտ լինել։
Ի Պատ. ※ Ի Բարի է աղ. ապա եթէ աղն 34
5. 13. անհամանայցէ, ընդ ո՞ւմ համեմեսցի։
Պատ. ※ Ոչ պիտիէ՝ և ոչ յարմար ի պարտուց 35
9. 49. գոմ. այլ դնեն զնա արտաքս։
որ ունիցի ականջս լսելոյ լսիցէ։

Ղուկ։

ԺԱ. ԴԱՒ.

1 Եւ էին մարդամարտք ահաւոր մարդոյ
որ, և անուանն էր Յեփթայէ։
2 * Տարաւ էր պոռնկացեալն, և ծնաւ
և առեալ էր կին ուրուք պատկառելի
ընդ նմա՝ և ասէ ցնոսա։
3 * Ոչ այդ առնուս ժառանգ ի տանէ
հաւր մերոյ։
4 * Եղև ոչ եւս ետեղ մարդ, որ ‖ Ասա. 18. 12.
էին Յեփթայ ոչխար, և կռուեալ
էր զնմա Յեփթայէ։ ոչ համարեցաւ
զինուցանել և զնա յանդիման, և
երթեալ գնաց կռուել ընդ մեծին
Ամմանացւոց զնա։
5 * Եւ երբէք զառնայր, զնաց զնա՝ և
ձերոց ոտից երթոյ իւրոյմոյ։
6 * Եւ երթայ՝ ետուն։ կոչէ զգունդ
ընկերաց, և զիրայրսն։ և ասէ զնա։
ուրուստ երթեալ էիր իս։ զի դուք
զաչխարս իմ կերուսուցէք։
7 * Եւ ասէ՝ ձեզ։ զի ատեցէք ոչ զիս
իսկ ընդ հայրենիս մեծի մեղ
զնա՝ և զորդիս եղբարց՝ զոր ես
ծնայ ինձ առաջնորդ ընդ նմա։
8 * Եւ ասէ ոչ էին ինձ։ զոր էին
զնացէք

զբաղը տասն. և եթէ կրօնասէր
ցի զբաղմամբ, ոչ լուացանիցէ զձեռս
և ածիցէ առել ի տուն. և խնդրե
ցի առեալ՝ մինչև գտանիցէ։
* Ա.Եթէ գտանէ, կոչէ զտէրն 9
կամն, և զբաղացս, և առէ. ոչինչ
ելեղուք ընդ իս. զի գտի զբաղն
իմ՝ զոր կորուսի։
* Ա.Յետէ առեմ ձեզ, ոչինչ 10
Թէ ելիցէ առաջի հրեշտակաց Ա.Ի
ի վերայ միոյ մեղաւորի՝ որ ա
պաշխարիցէ։
* Ա.Եւ ասէ. առն միոջ էին երկու 11
որդիք։
* Ա.ասէ կրտսերն ի նոցանէ հօրն 12
հոգւոյ, տուր ինձ բաժին, որ ան
կանէ իմէնոցէ։ և նա բաժանեաց
նոցա զկեանսն։
* Ա.Եւ յետ ոչ բազում աւուրց ժո 13
ղովէ զամենայն կրտսեր որդին՝
գնաց յաշխարհն հեռի. և անդ վատ
նեաց զինչս իւր. զի կեցոյց անա
ռակութեամբ։
* Ա.Եւ երբեմն սպառեաց զամենայն, 14
եղև սով սաստիկ յաշխարհն յայն
միկ. և սկսաւ ինքն չքաւորել։

* Ա.Եւ

15 * Եւ գնացեալ յարեցաւ ՚ի միոմէ ՚ի քաղաքացւոց աշխարհին այնո-
րիկ ։ Եւ յղեաց զնա յագարակ իւր
արածել խոզս ։
16 * Եւ ցանկայր լնուլ զորովայն իւր
յեղջերկին, զոր խոզքն ուտէին, և
ոչք ասայր նմա ։
17 * Եւ եկեալ ՚ի միտս իւրոյ ասէ. քա-
նի՛ վարձկանք են ՚ի հօրն հոմ
հացակից. և ես աստ սովամահ
կորնչիմ ։
18 * Յարուցեալ գնացից առ հայր իմ,
և ասացից ցնա. հայր՝ մեղաւ յեր-
կինս՝ և առաջի քո ։
19 * Եւ ոչ եւս եմ արժանի կոչիլ որ-
դի քո. արա զիս իբրև զմի ՚ի
վարձկանաց քոց ։
20 * Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր։
և մինչդեռ հեռագոյն էր, ետես
զնա հայրն՝ և գթացաւ. յարեաւ, և
ընկաւ ընդառաջ. անկաւ զգա-
նուցանն նորա, և համբուրեաց զնա։
21 * Եւ ասէ ցնա որդին. հայր, մե-
ղայ յերկինս՝ և առաջի քո ։ ոչեւս
եմ՝ արժանի կոչել որդի քո ։
22 * Եւ ասէ հայրն ցծառայս իւր. վաղ-

վա-

զայլակէ հանէք զպատուհանն ու
ռուքին, և սպանէք զնա. և մնաք
զնասուքն ի ձեռն նորա. և կոչէին
յանուն նորա:
* ԵՒ ածէք զերկն պարսպակ. և զեր- 23
կնէք. կերկցուբք, և սրանման լինիք:
* Ով այս որչի իմ՝ մեռանիցէ, և 24
ելեալ. կորուսեալ էր, և գտաւ:
և սկսան ուրախ լինել:
* ԵՒ էր երկոց որդի նորա յարա- 25
բանէ: և մերձեցեալ գայր, և մերձ
ելեալ ի տունն, լուաւ զձայն եր-
գոյ՝ և զպարոյ:
* ԵՒ կոչեալ մի ծառայ զմի ի նո- 26
ցանէ՝ հարցանէր, Թէ զի՞նչ լինի
այս:
* ԵՒ նա ասէ ցնա. զի եղբայրդ քո 27
եկեալ. և եղեւ նմա զերկն պա-
րսպակ. զի ողջոյն ընկալաւ զնա:
* Բարկացաւ և ոչ կամէր մտանել. 28
և հայրն ելեալ սկսաւ՝ աղաչել
զնա:
* Պատասխանի ետ՝ և ասէ ցհայր. 29
այս քանի՞ ամք են՝ զի ծառայեմ
քեզ. և երբէք զպատուիրանսդ քո
ոչ անցի: ու՞ր մի երբէք ոչ եւս
տուր

ինձ՝ զի ոչ գտայ ելից ընդ գործս
կատարեալս իմ։
30 * Եւ յորժամ եկն առիւծ քո այն՝
որ կերեր զկենդանիս քո ընդ առնետիս
զիեսն զձիս զերծն պատառեալ։
31 * Եւ ասաց ցնա. պրիեալ, իմ
հանապազորդ ընդ իս եւս. և ամենայն
որինչ իմ է, քո է։
32 * Այլ ուրախ լինել և խնդալ
պարտ էր, զի եղբայրդ քո այս մեռեալ
էր, և կենդանացեալ է, և կորուսեալ
է՝ և գտաւ։

ԺԶ։ ՃՀ։

1 Եւ ասէր առ աշակերտսն. այր մի
է մեծատուն. որոյ է տնտես
և եւթե զտանէն ամբաստանեալ ի,
որպէս թէ վատնէր զինչս տեառն։
2 * Կոչեաց, և ասէ ցնա. զի՞նչ է
այս, զոր լսեմն զքէն. տուր զհա-
շիւս տնտեսութեան քոյ. զի ոչ եւս
կարես լինել տնտես։
3 * Ասէ ընդ միում իւրում տնտես. զի՞նչ
գործեցից. զի տէր իմ հանէ զտնօ-
րէնութիւնս. զորձել ոչ կարեմ, ա-
նիրանալ ամաչեմ։

* Ասեմ, զնոյն արարից. զի յոր- 4
ժամ՝ ի բաց ընկեցցի՝ ի մտանել
ձեզ ոչ ապրեցայց զնա՝ ասէ Տէր:
* Եւ կոչեսցէ ես ընդէ մի բնա- 5
կի՝ ի պատառումն ոտից իւրոց
ոչ, ասէ գառնալեաւ. քանզի ինձ
պատուոյ տեառն հնարեսցի:
* Եւ ասէ ես, Տարեալ մատ- 6
ուսէ գնա. եւ ոչ եկեալ էր ի նմա
գլուա մարմանալի ստանայ:
* Եւ պատասխանի ես ասէ քանզի 7
ինձ պատուոյ: եւ ասէ ես. Տարեալ
բնա ցրկեայց: եւ ասէ գնա. եւ ոչ եկ
բնա, եւ ինձ գլուա ոչ ստանայ:
* Եւ զոմանս որ Տէրն զատանայն ասէ 8
բանեալ, զի իմանասցէ պատ-
ուոյ զի արդեւք աշխատեալ պատ-
ուականացեալ եւ բանի զարդեալ բա-
նոյ յաղագս եղբարցն:
* Եւ ես ձեզ ասեմ. պատուիրէ ձեզ 9
բանեալն՝ ի մանկտոյն ասելոյ
ոչ. զի յորժամ պատուական այն
բնակացեալ ձեզ՝ ի յարկեան յաճախ-
ասցուս:
* Եւ՝ ի փոքուէ Տաճարապետէ, և 10
՝ի բանեալն Տաճարապետէ. և ոչ՝ ի

փոխն անկաւ է, և ՚ի բաղմին ա-
ղետս է։

11 * Ահարկ՝ եթէ յանկաւ մանր-
ացեալն ՚ի ձեռն Տաւաղին, զՀ-
մայնեսցէ ձեզ ո Տաւաղն։

12 * Եւ եթէ յօսարին ՚ի ձեռն Տաւա-
ղին. զձերն ո՛ւսցէ ձեզ։

13 * ‖ Ամէն ծառայ կարէ երկուց տե- ‖ Մատթ.
ղոց ծառայել. զի եթէ զմին ա- 6. 24.
տիցէ, և զմիւսն սիրիցէ. կամ զմին
ձեռնադիցէ, և զմիւսն արհամար-
հիցէ. ոչ կարէք ՚Ի Ծառայել և
մամոնային։

14 * Եւ լսէին զայս ամենայն փա-
րիսեցիքն՝ որք սիրահաճք էին
ՙի, և անարգեին զնա։

15 * Եւ ասէ ցնոսա. դուք էք՝ որք ար-
դարացուցանէք զանձինս առաջի
մարդկան. աստուած ՚Ի գիտէ զը-
սրտս ձեր. զի որ առաջի մարդկան
բարձր է, պղծ է առաջի ՚Ի։

16 * ‖ ( ) Օրէնք և մարգարէքն մինչև ցյո- ‖ Մատթ.
հաննէս. յայնմհետէ աւետարանի 11. 12.
՚Ի քարոզեալ. և ամենայն ոք առ-
նոյն բռնադատի։ աւետա-
րանի

17 * ‖ Դիւրին լոյ երկնից՝ և երկրի ‖ Մատթ.
5. 18.

անցանել զամս յորմէնայն մոյ եղեալ
տախտից անկանել։

Ա Կոր. * Ա Մեռայն , որ արձակէ զկին 16
5. 32. իւր, և առնէ այլ , շնայ. և որ զար-
Կոչ. ձակեալն առնէ , շնայ։
10. 11. * Այլ ունի՛ր մեծամասն. և արա 19
1. Կոր. նէր բնչեզս և ծիրանիս. և ուրախ
7. 10. Ե լինէր հանապազ առաքելոյն։
11. * Եւ այլքան ևս անուն իւրազարս 20
անկեալ էնէր առ ոտս նորա
վերակոխեալ։
* Եւ ցանկացեալ յառնել ի միջոցանէ 21
սրբոց անկանէին ի տեղեաց մեծա-
մասն. այլ և շուրջ ևս գային. և
կերակուր զմէրս նորա։
* Եւթե ի մեռանել այնպատճէն , և 22
առնել հրեշտակաց զնա ի գոգն
աբրահամեանս. մեռաւ և մեծամասնն՝
և թաղեցաւ։
* Եւ ի յիշատակն ամենայն զգաց նոր 23
ասեն՝ ի տառապանացն և որ եռեան զար-
գասիսն՝ ի հետաւորեալ , և զիւրա-
քանս ի գոգ նորա հանդուցեալ։
* Եւ նա այնուհետև աւուրս. հայր 24
աբրահամ, սպասեալ հնձ. և առա-
քեաւ զիւրազարսս զի թաղեսցէ զնա
ասեն

մատնեն քեզ ի ձեռս, և զոմանս ի
նոցանէ սպանանիցեն զքեզ. և
լինիցիք ատելիք ամենայն ազ-
գաց վասն անուանս իմոյ:
25 * Եւ ասէ ցնա պատասխանի տալեալ,
Ասէ, թէ ընկալցի մարդ զայս
բան ի ներքս առնու քոմ. և դադարս
տացուք զատկանացուն. արդ՝ սա սատ
մեռեալ արկ. և ձա այդր պատասխա:
26 * Եւ ի ներքոյ այսր ամենայնի վէպ
ածէ քոյր մեզ և ընդ ձեզ. եթէ
կամիցին սատ սա ձեզ անցանել,
ոչ կարեն. և ոչ այսր ոք սա մեզ
անցանել:
27 * Եւ ասէ. արդ՝ այսուհետեւ զբեզ
Տայր, թէ արձակեսցես զձա՝ ի սուտ
Տօր իմոյ:
28 * Եւն իսկ անդ ելեալքն Տէսա. որ-
պէս թէ ոտք Տոցս զկայսեմ՝ ի
թէ մի ետոքս գայցեն յայս սեալ
սանձանաց:
29 * Եւ ասէ աքսորեսցեն զմոսէս
և զմարգարէսն. Տոցս լսիցեն:
30 * Եւնս ասէ. ոչ Տայր աքսորեսցեն
քայց եթէ ի մեռելոց ոք երթեցէ
առ նոսս, ապաշխարեսցեն:
31 * Եւ ասէ ցնա. եթէ մոսէսի, և

մարդարէից ոչ լսեն, ոչ թէ՝ յոմն
ոք յարուցեալ ի մեռելոց, հաւատասցեն:

ԿԱ: ԺԱ:

Լուաց ‖ և առ առակ զայս ասել. 1
ոչ մարդ զկտոր պատառ-
ուածոյ ի նոր հանդերձէ, եւ
ի նոր ոչ արկանէ ի հին. զի
եւ զնորն պատառէ, եւ հնոյն
ոչ համապատասխանէ նորոյն:
Եւ ոչ արկանէ մարդ գինի նոր 2
ի տիկս հինս. զի եթէ արկցէ,
պատառեսցէ գինին նոր զտիկսն,
եւ գինին թափեսցի, եւ տիկքն
կորիցեն. այլ գինի նոր ի տիկս
նոր արկանել պարտ է:
Ոչ ոք հնոյ կամեցեալ նորոյ 3
ուզիցէ. զի ասիցէ, թէ հինն
քաղցր է:

Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր 4
ի տիկս հինս, զի մի՛ պատառեսցէ
գինին նոր զտիկսն, եւ գինին
թափեսցի, եւ տիկքն կորիցեն:
Այլ գինի նոր ի տիկս նոր
արկանել պարտ է:
Եւ ոչ ոք հնոյ կամեցեալ նորոյ 5
ուզիցէ. զի ասիցէ, թէ հինն
քաղցր է:

Եւ ոչ ոք կարկատան նոր ի 6
հին հանդերձ ածէ. զի մի՛ պատառ-
ուածոյ հանդերձն հնոյ նորով
կարկատանաւ, եւ պատառուածն
լինիցի

և

և տանկեաց ՚ի ծոլս. և հնազան-
դեցան ձեզ։
7 * Իսկ ոչխարք ՚ի ձեռն, որ ունիցի
զծառայ հոլադործ, կամ հովիւս.
որ երբեմն մտանիցէ յագարակէ, ա-
սիցէ ցնա վաղվաղակի, եկ աճց,
բազմեաց։
8 * Եւ ոչ ասիցէ ցնա, եկ պատ-
րաստեա զիմս ընթրեաց իցեմ՝. և
զգոտի արկեալ պատրեա զիս՝ մինչև
կերից, և արբից. և ապա կերի-
ցես՝ և արբցես դու։
9 * Միթէ շնորհ ինչ ունիցի ծա-
ռային այնմիկ, զի արար զամենայն
հրամանսն։
10 * Այսպէս և դուք՝ յորժամ առնի-
ցէք զամենայն հրամայեալսն ձեզ,
ասացէք՝ եթէ ծառայք անպէ-
տունք եմք. զոր պարտ էրն առ-
նել, արարաք։
11 * Եւ եղեւ մինչև երթայր նա յԵ-
ղէմ, և ինքն անցանէր զմէջ սամա-
րացւոյ և գալիլեացւոյ։
12 * Եւ մտելով նմա ՚ի գեօղ ու-
րեմն, պատահեցան նմա տասն արք
բորոտք. որք կացին ՚ի հեռաստանէ,

* Կարձին զձայնս, եւ ասէ. Ձա 13
վարիչսդ, ոյորմեայ մէզ:
* Եւ երբեմն եռաց գնաց, ասէ գնա. 14
Ա Եղ. Ա Երեմայէ, ոյոյնէ զանձինս քոյա-
24. 2. նայիցն: եւ երբեմն գնայցին, ա-
ժամայն արբեցան:
* Ա՛ն ոմն Ա՛նդրեասէ երբեմն եռաց 15
եմէ բժշկեցաւ, յարձաւ անդրէն,
Ա՛ն ձայն մեծ փառաւորեաց զԱ՛ստ:
* Ա՛նկաւ առ նոսա Ա՛նդրէաս Ա՛ 16
երեայ երբեմն, եւ զհանդերձսն զնա-
նէ. եւ էին էր առաքեալք:
* Պատասխանեաց Ա՛ն Ձա, եւ ասէ. Ո՞ 17
ասան արդս արբեցան: խնկարկ
էնեալքն ոչ էն:
* Ո՛ր ոչ գոան յարեալ առ վարս 18
Ա՛Ջ. բայց միայն ոյորդիս այս:
* Եւ ասէ գնա. արի, գնա. զի հա- 19
առ քո կերտողն զերէզ:
* Երբեմն հարցաւ Ա՛ն փարիսեցոյն 20
Ա՛Ջ Ա՛ր գայցէ արքայութիւն Ա՛Ջ,
պատասխանեաց նոցա, եւ ասէ. ոչ
գայ արքայութիւն Ա՛Ջ խորհրդով:
* Եւ չասեն Ա՛ն ահաւասիկ աստ 21
է, կամ անդ. զի ահա արքայու-
թիւն Ա՛Ջ Ա՛ներքս Ա՛ձէզ է:

* Ա՛ստ

22 * Այսպէս եւ աստուածային եկեղեցին առաջի ցանկանալոյ Հոգւոյ մերոյ յաւուրցն արիւծոյ մարդոյ տեսանել, եւ ոչ տեսանէ։

23 * ‖ Զի եթէ ասացեն Հոգիք եթէ այ ‖ Աստ. 24. 23.
հատասիկ, կամ՝ անդ. մի երթայք կամ՝ Աստ. 21.
կէք զհետ։

24 * Որ պարզ փայլակն փայլատակի ի 13. 21.
կողմանէ երկնից ընդ երկինս ծագի, նոյնպէս եւ որդի մարդոյ յաւուրն իւրում։

25 * Այլ նախ պարտ է նմա բազում չարչարել եւ խոտել յազգէս յայսմանէ։

26 * ‖ Զի որպէս եղեւ յաւուրսն Նոյի, ‖ Ծննդ. նոյնպէս եղիցի եւ յաւուրս որդւոյ 7. 7. մարդոյ։ ‖ Աստ.

27 * Ուտէին՝ ըմպէին՝ կանայս առ- 24. 37.
նէին՝ եւ արուս կին տային, մինչեւ յորն՝ յորում՝ եմուտ Նոյ ի տապանն. եւ եկն ջրհեղեղն, եւ կորոյս զամենեսեան։

28 * ‖ Նոյնպէս եւ ոստ յաւուրսն Լովտ ‖ Ծննդ. ասացեալ եղեւ. ուտէին, ըմպէին, գնէին, 19. 25. վաճառէին, տնկէին, շինէին։

29 * Զի յորում աւուր եւ Լովտ ելաւ ի

Սո-

զօրութեամբ, սեղբաց հոգւոյ եւ ծնողաց
մերոյ եւ կենդանեաց զգաստութիւն։
* Բայց եւ զայս զգուշանալի եղեալ եւ զամ- 30
ենայն գործսն զոր ընդդէմ օրինացն գործեցաք
եւ գործեմք։
* Զայսմանէ սկսեալ զի զամենայն զոր 31
ասացաք, եւ զգուշասցուք եւ ասասցուք, մի
ինչ ամենայն գայցէ։ եւ զի յանդիմանի եւ
ցէ, զայսպիսի մի գործեցէք գործս։
‖ Պատ. * Խրատեցէք զիրեարս զգուշանալ։ 32
10. 39. * ‖ Եւ նմանապէս զանձն եւ զամենայն 33
Պատ. ընդունելոյ, կենդանացէ գնա։ եւ զի
8. 35. կենդանացէ, ամենայնացէ գնա։
‖ Եր. 9. * ‖ Զանձն ձեր։ յայսմ գիտելի, եմ 34
24. եղեալեան երկու՝ եւ մի մանկունն, մին
Յով. 12. ամենի, եւ միւսն եմանի։
25. * Զի եմ եղեալեան երկու ամենայ՝ եւ 35
‖ Պատ. մանկունն, մին ամենի, եւ միւսն եմա-
24. 40. նի։ եւ եմ եղեալեան երկու յանդիմ,
մին ամենի, եւ միւսն եմանի։
* Ամենայնումն երանի եւ ամենեցուն գնա- 36
յի Տէր։
* Զի գնա ամենայն գնաս։ ոչ մանկանի եմ, 37
ամենի եւ ամենեցուն մանկանին։

Num. 4.

1 Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:
2 Tolle summam filiorum Caath de medio filiorum Levi per familias, et domos patrum suorum,
3 a trigesimo anno usque ad quinquagesimum, omnes qui ingrediuntur ad opus tabernaculi fœderis.
4 Hoc erit ministerium filiorum Caath in tabernaculo fœderis, et circa res sanctas.
5 Cum ergo ingredietur castra Aaron et filii ejus, auferent velum quo operiebatur arca testimonii,
6 et ponent super eam tegumentum ianthinum, et desuper extendent pallium totum hyacinthinum, et mittent vectes.
7 Super mensam quoque propositionis panum extendent vestem hyacinthinam, et ponent in ea lances, et mortariola, et phialas ad libandum, panesque semper erunt super eam.
8 Et vestimenta ex his conficient coccinea, quibus operient candelabrum cum lucernis suis,

Ch. 3. v. 38.
Ch. 18. v. 22.
1. Esdr. c. 5. v. 17.

զվերժխնդրութեանն ոչ վայելայնակի-
նակ արդի մարդոյ եկեալ գասել-
ցի արտաքս հատանել յերկրէ։
* Զայս և առ ոմանս պատճառեալ 9
յանձին, եթէ արտաքս եղեն, և խո-
տորեցան զսատակս գոյս։
* Զի երկիր եղիցի նմանապէս կամ 10
յաւելցու։ Զինն փարախեցին և մեռան
մարտաւոր։
* Փարախեցին կայր մեհենական գոյս 11
առանձինն այլոմն մասանցանէր։
Զի ով, զոհատամ զքեզ. զի ոչ եմ
երբեք զայս ի մարդիկան՝ գլսոյր-
ասկօյս, և զանխրատս և զշուտս,
կամ երբեք գոյս մարտաւոր։
* Զմի պահեմ երկիցս ի տարե- 12
լեա. և ասաց առաքելոյն յաղե-
ղացոյն առագաստաց իմոց։
* Զի մարտաւորն կայր մեհենա. և 13
ոչ կամէր, և ոչ զայսն ընդ երկիրս
ազատառնալ. այլ կոծէր զկուռսն
երբ, և ասէր. Զի՞ քաւեմ զիս
զանձնատոյ։
‖ Ասաց * Զաւել ձեզ. էջ առ արքայեալ 14
23. 12. ի տուն երբ քոյն գնա։ ‖ զի ամ որ
‖ Եր. 14. բարձրացուցանէ զանձն, խոնար-
11. հես-

Տեսցէ . և որ խոտորակեցուցանէ
զսուտս , բարձցուցէ :

15 * Սատանայական ոգի ոտն և ձեռն ունի , որ մեռանի , որ մեռցուցանէ զոմն և ենդանի առնէ , սատանայ ոգի : || Սատ. 19. 13.

16 * Եւ ոգի կոչեալ գոմա ոտն ելանէ ոտ . և ոգի ոտն և ձեռն ունի գոմա . որ այլ մեռցուցանէ զոմն և ենդանի առնէ , սատանայ ոգի : || Սատ. 10. 13.

17 * Ոգի ոտով ձեռ . որ ոչ ելանէ զոմն և ոչ ելանէ զոմն , այլ մեռցուցանէ զոմն և ենդանի առնէ , այլ մեռցուցանէ զոմն :

18 * Եւ ոչխարք գոմա ոտն ելանեն և ոտ . և այլ ոչխարք բարի , որ զոմն ոչնչեցուցանեն . որ ոչխարաց բարեաց յաւետ տանուտեր ունիցի :

19 * Ոտ գոմա ոգի . որ ոտն գոմա բարի . չէ ոչ բարի , բայց ոչ ոչ : || Սատ. 19. 16.

20 * Սատանայական ոգիք ոտն ոգի ոչ ոտ . ոչ ոգուտ . ոչ ոտ ունի վկայեն . սատանայ ոգիք են և զոմն : || Սատ. 20. 13.

21 * Ոտ գոմա ոտ . զոմն ոչնչացուցանէ ոտ ոգիք ենդանի առնէ :

22 * Որ ոտ ոտն զոմն ոգի , ոտ գոմա ոտ և ոտ ոտ , որ . զոմն ոչնչացուցանէ

ոգի

ինչ զոր ունիս, վաճառեա՛ եւ տուր աղքատաց. եւ ունիցիս գանձ յերկինս. եւ եկ զհետ ինձ։

* Այլ երբ լսեաց զայս, տրտմեցաւ յոյժ. 23
զի մեծատուն էր յոյժ։

* Տեսեալ եւ Յիսուս զնա տրտմեալ, ասէ. 24
Որքա՛ն դժուարաւ մտանիցեն հարստահարքն յարքայութիւն Աստուծոյ։

* Դիւրագոյն է եղջեր անցանել ընդ ծակ 25
ասեղան քան զմեծատուն մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։

* Եւ որք լսեցին՝ ասեն. Եւ ո՞վ կարէ 26
փրկել անձն։

* Եւ նա ասէ. Անհնարինք առ մարդիկ 27
այլ ոչ առ Աստուած. զի ամենայն հնարին Աստուծոյ։

* Եւ ասէ Պետրոս. Ահաւասիկ մեք եթող 28
եմք զամենայն զոր էին մեր. եւ հետեցաք քեզ։

* Եւ նա ասէ. Ամէն ասեմ ձեզ. ոչ ոք է որ 29
թողցէ տուն, կամ հարս, կամ եղբարս, կամ ծնողս, կամ զաւակս, կամ արտս վասն իմ եւ վասն Աւետարանին։

* Եթէ ոչ առնուցուն զբազմապատիկ 30
սակս, եւ զկեանսն յաւիտենից ժառանգիցէ

զոր

խոսեցեալ ոչ գայցէ ի, զկնի առնել
յանխոնարհութեան դառնութեան։
31 ¶ Եւ առեալ զերկնաւորսն ա- ¶ Ոսպ.
ռաքեալն, ասէ ցնոսա. աչս առեալ 20. 17.
եղանելք գնէմ. եւ կատարեցին Ոսպ.
ամենայն գրեալքն մարգարէիցն 10. 32.
վասն Որդւոյ մարդոյ։
32 * Որ մատնեցեալ հեթանոսաց. եւ
կատակեցեալ. եւ հարկանեցեալ. եւ
թքանեցեալ։
33 * Եւ խոցեալ հարկանեցեն զնա սպան-
ցեն զնա. եւ յերրորդում աւուր յարիցէ։
34 * Եւ նոքա ոչ ինչ իմացան յայսցա-
նէ։ այլ էր բանն դանդկեալ ի նո-
ցանէ, եւ ոչ գիտէին զասացեալսն։
35 ¶ Եւ եղեւ ի մատչել նորա յԵրի- ¶ Ոսպ.
քով կոյր մի նստէր ի ճանա- 20. 29.
պարհէն մուրանալ։ Ոսպ.
36 * Եւ լուեալ զանցանել զամբոխ 20. 29.
էնդունէր, հարցանէր թէ ինչ իցէ այս։ Ոսպ.
37 * Եւ պատմեցին նմա, թէ Յիսուս 10. 46.
Նազովրեցի անցանէ։
38 * Եւ գոչեալ եւ ասէ. Յիսուս որդի
Դաւթեայ, ողորմեա ինձ։
39 * Եւ որք առաջի երթային, սաս-
տիկ նմա զի լռեսցէ։ եւ նա եւս

առաւ-

առաւել այսչափիկ. Որպէս գրա-
ծ է, այսպիսի՛ եմ:
* Ասէ ի նա Ցիւ. և հրամայեաց 40
անձն գնա առ նա: և իբրև մերձ
եղև առ նա, հարց զնա:
* Նա ասէ. Տի՛ր կամիս զիս 41
արարից քեզ: և նա ասէ. Տէր, զի
բացցին աչք իմ, և տեսից:
* Նա Ցիւ ասէ ցնա. Հայեաւ, հաւ- 42
ատք քո կեցոյցին զքեզ:
* Նա առժամայն եղեւ. և երէց 43
գնեաց նորա՝ և փառաւոր առնէր
զԱ՛ստ: և ամենայն ժողովուրդն
տեսեալ՝ տայր գօրհնութիւն Ա՛ստ:

ԺԱ: ՀՌՈՄ:

Նա մտեալ շրջէր ընդ երիքով: 1
* Նա ահա այր մի անուն կո- 2
չեցեալ զաքէոս. և նա էր մեծաւ
պետ. և հարուստ ինչ:
* Նա խնդրէր տեսանել Ա՛ստ ով 3
իցէ Ցիւ. և ոչ կարէր ի բազմու-
թենէն, զի կարճ էր հասակաւ:
* Նա երթեալ յառաջ ել ի ժա- 4
մուն գիւղին, զի տեսանիցէ զնա.
քանզի ընդ այն ճամբայ անցանելոց էր:
* Նբրև

5 Oh that my ways were directed, to keep thy statutes!
6 So shall I not be ashamed, when I have respect unto all thy commandments.
7 I will thank thee with an unfeigned heart, when I shall have learned the judgments of thy righteousness.
8 I will keep thy ceremonies: O forsake me not utterly.
9 Wherewithal shall a young man cleanse his way? even by ruling himself after thy word.
10 With my whole heart have I sought thee: O let me not go wrong out of my commandments. || Heb. 18. 11.
11 Thy words have I hid within my heart, that I should not sin against thee.
12 Blessed art thou, O Lord: O teach me thy statutes. || Heb. 25. 14.

* Եւ կոչեալ զԴաւսայն ետր , եւ 13
ասացաւ ցնոսն ի նմանէ գնասո-
յականսիրտ զայն՝ ընդեղ եկեալ։
* Եւ բարկացեալն ետն առաքեա զնա- 14
ւաւղեալն Տէրտանէսն զկնի նոցա ,
եւ ասէն, Թէ ոչ կամիմ Հաւատալ
ետր ցնոսն ի վերայ մեռելոյ։
* Եւ եւթն ամսոյն ասաւ առաքեալ 15
զԴաւսաւսոսն Թէ կոչեալ զԴաւ-
սայն, զոր առնիցէ զաւրաւորն
զի գնասցի՝ Եւ ոչինչ չարչարեսցի։
* Եւ նոյն առաքեալն , եւ առէ Տէր , 16
ասասն ես սասն ասաւ ասաւ։
* Եւ առէ գնա . ազնիւ Դաւսայն՝ եւ 17
բազմ . զի ի սրտի Հաւատոյդ
եղեր . վասն որոյ Հաւատամ Թէ առնէ
վերայ սասն բարեաց։
* Եւ նոյն երկրորդն , եւ առէ . ասասն 18
ես ասաւ Տէրդ ասաւ։
* Եւ առէ ցնա . եւ դուն վասն եղէ 19
սոյ Տէրդ բարեսցի։
* Եւ նոյն ասասն , եւ առէ . Տէր , ահա 20
ասասն ես՝ զոր առեալ Հրամայեր ի
վարդասէրէն։
* Եւ նոյնպէս ետն . զի այր առաք- 21
եալ եւ . բառնաւս , զոր ոչ եկեր .

եւ

և Տաճառ, զոր ոչ սերմնացիցէր։
22 * Այսուհետև ասեմ ձեզ. Ի բերանոյ քումմէ
մի իմանիցի զբեզ դատաւոր արհաստասէր. զիարդ
ասացեալ է. թէ ով այր մի
առնիցէ եղբարս զկին, զոր ոչ
էիցէ. և Տաճառ, ոչ ոչ սերմնացիցէ։
23 * Այլ ընդէ՞ր ոչ հասու զարհամարհիչ
իմ՝ Ի բանիցդ ասացդ. և Ելիցէ ես
առնուսցէ զասհանդէսն։
24 * Այսուհետև զգաստասցին. առէք Ի
ձեռանէ զնեսուն. և սպասցէք մինչ
այնմ՝, որ ունի զասացն մեռանել։
25 * Այսուհետև ասեմ. Տէր, ունի սասն
մեռանել։
26 * Առաձեզ, եթէ ասէ, որ ունիցի, || Պատ.
սասցէ. և յայտնասէ որ սէն ունիցի, 13. 12.
և զոր ունիցի՝ զարձցէ Ի ետանէ։ Լ 25.29
27 * Սպասց զձեզտասին իմ զայտասել, Պատ.
որք սէն կամ ինչ զնս ետասասել 4. 25.
Ի մեռելոց հասցս, ոչ՝ ոչ այրեւսասս || Եբ. 8.
տէր առասին իմ։ 18.
28 * Այլ եթէ զայս սասց, զեսց յա- Ա. Կո.
սաւ՝ ետանել մեռելս։
29 * Այլ եւս || եթէ մեռանիցեսս Ի մեռելոց, || Պատ.
զարհեալ Ի մեռելոցն սեռ Ի մեռեալս, 21. 1.
սի եւս մեռեալքն. սասցեսց Պատ.
11. 1.

իրիկուս յաշակերտաց իւրոց։
* Ասաք . երկայք ՚ի գեօղ՝ որ 30
նայիք ՚ի մեր կայ . որ իբրև մտա-
նէք , գտանիցէք յաւանակ կապե-
լեալ որ ՚ի վերայ էրիկը ոչ
նստաւ . լուծէք զնա , և ածէք ։
* Եւ եթէ ոք հարցանիցէ զձեզ 31
թէ զինչ՞ լուծանէք այսպէս ասա-
ջիք ցնա , թէ Տէր իւրում պիտոյ է ։
* Իբրև գտան , որք առաքեալն , 32
գտին որպէս ասացն ցնոսա . կայր
յաւանակն ։
* Եւ մինչդեռ լուծանէին զյաւա- 33
նակն , ասեն տէրքն նորա ցնոսա.
զի՞ լուծանէք զյաւանակն ։
* Եւ նոքա ասեն, Տէր իւրում պիտոյ է։ 34
V. Joh. * Եւ ածին զնա առ Յի. և արկին 35
12. 14. զիմաւս հանդերձս . և հեծուցին
զՅի։
* Եւ մինչդեռ երթայր, զհանդերձս 36
իւրեանց տարածանէին զՀոգո-
պարծեն ։
* Եւ իբրև այն հաս մերձ եկեալ ՚ի 37
զառիվայր լերինն Ձիթենեաց, սկ-
սաւ ամ՛ բազմութիւն աշակերտացն
ուրախութիւբ օրհնել զԱ՚ծ ՚ի ձայն
մեծ

ամէն մանուկ ամենայն երկրէ զօրու-
թեանց, զորս տեսին։
38 * Եւ ասէին. օրհնեալ որ գայ թա-
գաւորն յանուն Տեառն. խաղաղութիւն
երկինս. և փառք ի բարձունս։
39 * Եւ ոմանք ի փարիսեցւոցն յամբո-
խէ անտի, ասեն ցնա. վարդապետ,
սաստեա աշակերտացդ քոց։
40 * Պատասխանի եւս, և ասէ. ասեմ
ձեզ. զի եթէ իմքա լռեսցեն, քա-
րինք աղաղակեսցեն։
41 * Եւ իբրև մերձեցաւ, տեսեալ զքա-
ղաքն՝ լայց ի վերայ նորա, և ասէ։
42 * Եթէ գիտիր իւրում գոնէ յաւուրս
յայսմիկ զխաղաղութիւնդ քո. բայց
այժմ ծածկեցաւ երեսաց քոց։
43 * Որ եկեսցեն աւուրք ի վերայ
քոյ. և պատեսցեն զքեզ թշնամիք քո
պատնէշ. և պաշարեսցեն զքեզ. և
նեղեսցեն զքեզ յամէ կողմանց։ ‖ Ոսպ.
44 * Եւ յատակեսցեն զքեզ և զորդիս քո 24. 2.
քո ի քեզ. ‖ և ոչ թողուցուն զքար ‖ Ոսկ.
ի քարի վերայ՝ յանդի ի քեզ. փո- 13. 2.
խանակ զի ոչ ծանեար զժամանակ ‖ Ոսպ.
այցելութեանդ քոյ։ 21. 6.
45 * ‖ Եւ մտեալ ի տաճարն սկսաւ ‖ Ոսպ.

Մատ. 11. 15. Տանել զայսմանէսկանսն, և զդէմս զայս ունի. և զհնչելն Տառապանացն գրէաց։

‖ Լուսա. 56. 7. Մատ. 21. 13. Մարկ. 11. 17. * Աչառակ գնաս զբերան։ ‖ և հայեցի՛ մի՛ առնել զտունս աղօթից, և զամբարիշտսն զդէմս զայս ունի առնելոյ։

7. 11. * Աչ ոչ ամենայնիւ զնաս Տանապարհ՛ի ուսանիցես ի քոյոցդ ձանապարհացն և զկամսն զայս ձանապարհեալ զնաս կորնչանել։

* Աչ ոչ գտանիցես՝ ի՛ քեզ զնաց ամենայն՝ զի ձանապարհն ամ՛ կամեալ կայցեն զնանել՝ ի՛ նոսա։

Գլ. Ի.

Աչ ‖ հայեցի՛ ի՛ վեր ամենայն զայսցանէ՝ զոմանք մեծագոյն ամենայնէ զձանապարհն ի՛ սուրբ անդ՝ և անէանալոյ՝ Տառապանացն, և զամբարիշտ ձանապարհացն՝ և զկամսն զայս ձանապարհեալ։

‖ Մատ. 21. 23. Մատ. 11. 27. * Աչ ասեն գնաս. ամի՛ մեզ. զդի՛ գործես զամ զայս. կամ ո՛վ է՛ զքեզ զայս իշխանութիւն զի՛ գործես զայս։

* Պատասխանի՛ եմ և ասեմ գնաս.

Տար-

Տարցէք և ես ձեզ բան մի, և առ-
ուցէք ինձ։
4 * Պատմեցին յօշոտեսք յերկինց
էր, եթէ ի մարդկանէ։
5 * Զոտքս խոնհեցան ի միում ևր-
կուց, և ասէն։
6 * Զեթէ ասեսք յերկինց, ասէ-ցուց
ընկերի իմ Տաճառացեսք ուսուն եթէ
ասեսք ի մարդկանէ, սրձեսցի ժո-
ղովուրդն քարկոծ առնել զմեզ.
զի Տաճառանալ ի միում զյօշո-
տել, եթէ մարգարէ։
7 * Զառաքեսցեն նոքա զերկուս
եթէ ուսուն էցէ։
8 * Զէ՞ ասէ ցնոսա. եւ ոչ ես ա-
սեսք ձեզ, որով իշխանութեսք առ-
նեսք զայս։
9 * Պատճառ ասել առ ժողովուրդն, զառաքեսցեն զայս. ‖ այլ ոմն ոմեկուց այլ եւ ես զնա մեռցէ. եւ ինքն ‖ Հատ. 5. 1.
զնաց ի Տաճառաքն ժամանակս բազումս։ Հբեր.
10 * Զի՞ եթէ ես առաքեաց առ մեռանել զնաս. զի ի բազում այլազգեացն առ-
նեն, ասէ։ և մեռանիցէ զնաս Տարցէ զնա. և առձակեցէ ոչացէ։ Պատ. 21. 33. Պատ.

Bb 4 * Զբ 12. 1.

* Աչքդ մեռ ի քո ծառայ յիւր . 11
զոգս ի գործս քո պատուիրանացդ . ա-
ռաքեալ , եւ առաքեցեալ մեռցի :
* Աչքդ ակնարկիչ առաքեալ . 12
զոգս ի գործս ակնարկութեան . եւ տա-
նիցէ արդարս :
* Աչք առ ոչինչ դարձուսցէ զաչս արդար- 13
առաքելոյդ զորովի իմ՝ ոտիցն , եւ
ճանապարհ արդարութեանդ :
* Աչքդ անձին զոգս մեռանելոյ , զար- 14
հեցեալ զոգի մեռանելոյ եւ առնել , առ-
ծառայեալ . արդարդ զաչս մեռ ի
մեռելոյն ծառայութեան :
* Աչքդ տանիցէ զոգս արդարս քոյ- 15
գիս , եւ առնիցէ առաջի զոգս արդա-
Ոչխ. գիս քոյ ճանապարհ առ ոչինչ :
117.22. * Աչ առաքեալ զաչգ , եւ կրկնեալ 16
Հաւ. անգիտ զձեռնարկ զգիտութիւդ . եւ առաքեալ
28. 16. զաչգ քոյ ոչինչ . կրկին լուսոյ , առեալ
Աստ. քոյ մի լոյս :
21. 42. * Աչքդ տանիցեալ զոգի քո առ . 17
Ոսպ. իսկ զնոյն իսկ ոչինչ , որ պատուիրեալ ,
4. 11. Ոչ ոչ զձեռնին , զոր առաքեցեալ չի-
Հաւ. նոյր , քան երեք զամս անկեալ :
9. 33. * Աչդ ոչինչ որ զոյն Տարեալ զոյն 18
2. Պետ. ձեռն զոյն ոչ , խոստանալեալ , եւ
2. 7. Տալոյ

յորոց վերայ անկցի հանդոյգ գնաւ
19* Եւ իմացեալ ամենեցուն, եւ բնա-
կեալսդ արկանել ի նա ձեռս ի
վայելեն ժամս. եւ երկեան ի ժո-
ղովելն. զի գիտացին թէ ա-
նուամբ տեառն գործեալ էր։
20* Եւ ասացա սպասեցին, եւ առա- ‖ Ովս.
քեցին զառաքեալսն կերդաստեան՝ 22. 15.
զանձինս առ արիւարս ունել. զի ‖ Ովէ.
ըմբռնեսցին գնա բանիւք. առ ի 12. 13.
մանել գնա սեռոտել եւ իշխա-
նոտել զառաքելին։
21* Հարցին գնա՝ եւ ասեն. վարձա-
պետ՝ գիտեմք, զի ուղիղ խոսիս,
եւ ուսուցանես, եւ ոչ առնես ակն-
այլ ճշմարտութիւն զճանապարհն
Աստուծոյ ուսուցանես։
22* Արժան է մեզ կայսեր հարկս
տալ, թէ ոչ։
23* Եւ նայեցեալ նոքա խորամանկու-
թիւն նոցա, ասէ գնոսա։
24* Ցուցէք ինձ զդահեկանն. եւ նոքա
ցուցին։ եւ ասէ. զոյր պատկեր եւ
գգիր ունի։ պատասխանի եւսն
եւ ասեն, կայսերն։
25* Եւ նա ասէ գնոսա. ‖ արդ՝ եր- ‖ Հա-
թայք, 13. 7.

δωρεᾶς, καὶ ἀγαθοεργίας, καὶ ἀγάπης. καὶ ἐρρῶσθαι, καὶ εὐτυχεῖν.

26 * Ἐπὶ τῷ ἀπαντᾶν τινα φίλον καὶ γνώριμον ἐπιστέλλοντος ἀπαντῆσαι αὐτῷ ἐπιστολικῶς. καὶ ἀπαντήσεως ἕνεκα ἀπαντῆσαι τινὰ ἐπιστολῆς.

27 * Ἐπὶ τῷ ἀπαντᾶν αὐτὸν ἢ οὐκ ἀπαντᾶν ἐπιστέλλοντος, καὶ ἀπαντῆσαι ἐπιστολῆς ἕνεκα ἀπαντῆσαι.

22. 23. 28 * Ἐπιστέλλοντος τινὸς ἐπιστολὴν ἐμφανίσαι αὐτῷ, ἀπὸ τίνος ἐρρωμένος ἦν. καὶ ἐπιστολὴν μὴ ἐμφανίσαντος, καὶ ἐπιστολῆς ἕνεκα ἐπιστολὴν ἐμφανίσαι τινί. καὶ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος ἐπιστολῆς ἕνεκα ἐπιστολὴν ἐμφανίσαι.

29 * Ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος, καὶ ἀπαντήσεως αὐτῷ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαι ἀπαντήσεως.

30 * Ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος, καὶ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαι.

31 * Ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος, καὶ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος, καὶ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος. καὶ ἐπιστολῆς ἀπαντήσεως.

32 * Ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος ἐπιστολὴν ἐμφανίσαι.

33 * Ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος αὐτὸν ἢ τινα ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος ἐπιστολῆς. καὶ ἐπιστολῆς ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος ἐπιστολῆς.

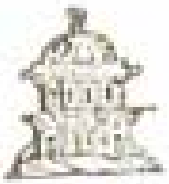
34 * Ἐπιστολὴν ἐμφανίσαντος ἐπιστολὴν, καὶ ἐπιστολῆς.

ած . որ[ի]ք աշխարհս այսոքիկ
կամաց առնեն , և արարք լինին :
35 * Այլ որք արժան լինելոյն այնմ
աշխարհի համարիլ՝ և յարուցեալն
ի մեռելոց , ոչ կամաց առնեն ,
և ոչ արարք լինին :
36 * Զանգի և ոչ մեռանել ևս կարեն .
զի հաւասար հրեշտակաց են . և
որդիք Աստ ծոյ յարուցի որդիք
են . այլ զի յառնեն մեռելք :
37 * Եւ ցուցին զառաքելոյն Մովսէս
եոյն , ‖ որպէս ասէ զՏէր Աստ ած ‖ Ելեւ
րահամայ . և զԱստ ուածն Իսահակայ . և 3. 6.
զԱստ ուածն Յակոբայ :
38 * Եւ Աստ ուածն է մեռելոց , այլ կենդա
նեաց . զի ամենեքեան նմա կենդա
նի են :
39 * Պատասխանի ետուն ոմանք ի
դպրացն և ասեն . Վարդապետ , բա
րո ասացեր :
40 * Եւ ոչեւս ոք էր համարձակ հարցանել
զնա , և ոչինչ :
41 * Ասէ և ա[ն] ցա[ս] . զկարի[ճ] ասեն
զՔրիստ , Եղ որդի Դաւթի :
42 * Ո՛ր ինքն Դաւիթ ասէ ի գիրս
սաղմոսաց . ‖ ասաց Տէր զՏէր իմ , ‖ Նստ
նեաս 109.

Մատ. նման լինի այնմ խնդիր ։
22. 44. * Ինչպէս երկնից վերնատունն քո պատ- 43
Մարկ. րաստեալ տանց քոց ։
12. 36. * Խոկալով եղեալ գաւթին գոյ Տէր 44
կամ, վերայ որոյ նստա ինչ ։
* Եւ լսելով աւետացն ժողով- 45
եցեալս առ գաւազանակրսն ։
Ի Մատ. * Ի Օգոյշ լերուք ի գործադրելն, որք 46
23. 6. կամին պատուականաւոր շորթել ա՛ն-
Մարկ. րէն սիրոյնս ի հրապարակս, և
12. 38. վերակոչեալ ի մարդկութենէ, և
Ի Եբ. 11 վերադիրկ ի գլուխս ։
43. * Որք ոսոխն վառեալ սիրոյ . և 47
պատճառանօք յերկարէն վաղեմի .
նոր ընկալցին աւետիս ցանապատին

ԺԱ. ԺԲ.

Ի Մատ. Եւ Ի հայեցեալ նմանց գաղծա- 1
12. 41. տեսու, որք արկանէին գոռոզ
խրատուց ի գանձանակն ։
* Նման և կին մին աղքատ այրեալ, 2
որ երկու մանր դրամս ընկեցա ։
* Եւ ասէ . արդարև ասեմ ձեզ . 3
զի աղքատս այս այրեալ աւելի քան
զամենեսեան ։
* Սակաւուքին նայեալ ի մեծերոց իւր- 4
եանց

Եանց արիւնն յերեսացն Ա.յ. քոյց
նա՝ եկատարումն եւ իբրեւ զամենայն
կիւռեան եւ զոր ունէր, եւաղէ։
5 * Եւ յոտն անուց զառնալոյն, եւ
զեղեցիկ վիճակեալ աշտարակէն
զարիւարեաց է, ասէ։
6 * Այլ աւետեաց, զոր առաւել
եկեալն աւետ քան զերեսին վերոյ, որ ոչ
քակտեսցի։
7 * Արդեւն գան՝ եւ ասեն. վարձա-
պետ՝ երբ լինիցի այդ. եւ զինչ նշան
իցէ՝ յորժամ այդ լինելոց իցէ։
8 * Եւ նա ասէ. զգոյշ կացէք. մի
խաբիցիք. զի բազումք գայցեն
յանուն իմ, եւասացեն եթէ ես
եմ. եւ ժամանեցաւ ժամանակ, մի եր-
թայիք զկնի նոցա։
9 * Եւ յորժամ լսիցէք պատերազ-
մունս, եւ խռովութիւս, մի զարհու-
րիցիք. զի պարտ է նախ այդ լինել.
այլ ոչ առժամայն կատարած։
10 * Յայնժամ ասէ ցնոսա. յարիցի
ազգ յազգի վերայ. եւ թագաւո-
րութիւն՝ ի թագաւորութիւն վերայ։
11 * Եւ շարժմունք ի ծովամէջ. եւ՝ ի

այր-

Ա. Օ։

‖ Այս. 24. 2.
‖ Այս. 13. 2.
‖ Եր. 19 44.

անգիտ անգիտ ամէն ազգ ազգ ամենայն
երկրի պարտիք , եւ զգուշ եղ-
ծանիցէք զձեզ զի

* Այլ յառաջ քան զայս ամենայն ձեռն արկանիցեն ի ձեզ՝ հալածեցեն զձեզ տալով ի ժողովարանս՝ եւ ի բանտս . եւ ածցեն զձեզ առաջի թագաւորաց եւ իշխանաց վասն անուանն իմոյ , եւ լիցի ձեզ ի վկայութիւն ի սիրտս ձեր ոչ նախ խորհել զինչ պատասխանի տալցուք ։

* Ես բանս եւ իմաստութիւն տացեմ ձեզ՝ զոր ոչ կարասցեն ամենեքեան հակառակել եւ հերքել ձեզ ։

* Եւ մատնեսջիք յայտնեսցին ձեզ ծնողքն եւ եղբարքն եւ ազգականքն եւ բարեկամքն , եւ զոմանս ի ձէնջ սպանցեն ։

* Եւ եղիցիք ատեալք յամենայն մարդկանէ վասն անուանն իմոյ ։

Ա Թագ. * Եւ մազ ի գլխոյ ձերմէ ոչ 18
9. 27. կորիցէ ։

Ա՚Թես. * Ես ողջախոհութեամբ ձերով սուրբ 19
24. 15. եղիջիք զոչխարս ձեր ։

Ա՚Թես. * Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծու- 20
13. 14. թիւն

սու-

պատուհասը ձեզի, յայտնամ
զխոստովանիլ ձեզ մեր և մեր հարցն
21 * Յայտնամ որ՝ ի հրեշտաւորսն ե-
ղեն, խոսեցեալ ի ներքոյ . և որք՝ ի
միոյն ելեն, խոսեցան . և որք՝ ի
գաւառսն ելեն, մի տեսին զիրաւ:
22 * Ով առաջի վկայիւ բազումաց էր
պատրեալ՝ առ ի կատարելոյ ամե-
նայնի գործոյ:
23 * Առաջի վայ եղէ յիւրոց, և առա-
ջնոցդ յաւետից յայտնեալ . զի ե-
կեալն ապագայիցն մեծ ի մէջ երկրին . և
բազումք ի մեռելոցն զարթնեսցեն պատիւ:
24 * Հրաշեցեալ ի սուրբ սուրբսն . և
զերեսացեալ յամ՝ չեզ ամենայն . և ձեզ
եկեալ կոխումն ապագայ՝ միոյն կատա-
րեալոյն ժամանակք չեզ ամենայնի:
25 * ‖ Հրաշ եկեալն ընդեր յարեալոյն , ‖ Հռոմ.
և՝ ի մեռելոյն, և յառնելոյն . և յերկրին 13. 10.
ապագայ չեզ ամենայն՝ յաչեր բար- Հեբ.
բառոյ երթալ ծանիլ, և խոստովանիլ 3. 7.
26 * Յերանելոց ոգւոց միաբանիլն յեր- Յով. 3.
կիւղ , և ի կարծեաց եկելոց ի 15.
մէջ սրբոցդ . զի զօրանալիք ‖ Սաղ.
եկելոց չարժեսցին: 24. 29.
27 * Հրաշ յայտնի առեալն զգոյն ի մար- ‖ Սաղ.
գոյ 13. 24.

զոյ եկեալ ամպօք, զօրութիւ, և փառաւք բազմօք:
28 * Եւ յորժամ սկսանիցին այս լինել, ամբարձէք և բարձրացուսջիք զգլուխս ձեր. ‖ զի մերձ է փրկու- ‖ Յես. 8. 23.
թիւն ձեր:
29 * Եւ ասաց առակ մինչս. տեսէք զթզենին, և զամենայն ծառ:
30 * Յորժամ ցուցանիցեն զարմուիկ իւրեանց, տեսանէք, և ինքնայն գիտէք համառօտիւք մերձ է ամառն:
31 * Այսպէս և դուք, յորժամ տեսա- նիցէք զայս ամենայն լինել, գի- տասջիք, մերձ է արքայութիւն Աստուծոյ:
32 * Ամէն ասեմ ձեզ, մի ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն լինիցին:
33 * Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն:
34 * Ողջոյն լերուք անձանց. գուցէ ծանրասուցցեն սիրտք ձեր շինա- մոլիւք, և արբեցութիւք, և հոգս աշխարհականօք. և յանկարծակի հասանիցի ի վերայ ձեր օրն այն:
35 * Ծո՛ւղ իբրև զորոգայթ հասանիցի ի վերայ ամենեցուն, որք բնա-

բկեալ

[illegible]

36 * [illegible] [illegible] [illegible]

տեսցէ զնա նորա ։
* Եւ ետուն քարիս, և խոստացան տալ 5
նմա արծաթ ։
* Եւ յանձն եառ. և ետրփնդռէր որ- 6
պարաւ ժամանակ զնա նորա ամենայն
յանդիման անտի ։
* Եկն ոք բանաստեղծութեամբ 7
օրհնել և զնա զնոսա զգաստէին ։
* Եւ առաքեաց զսկիպիոս, և զյո- 8
հաննէս՝ եւ ասէ. երթայք պատրաս-
տեցէք մեզ զգաստէին՝ զոր կերիցուք
* Եւ նոքա ասեն, ուր կամիս՝ զի 9
պատրաստեցուք ։
* Եւ ասէ ցնոսա ահա երթեալ մտա- 10
նիցէք ի քաղաքն, պատահեսցէ ձեզ
այր մի բարձեալ սափոր ջրոյ. եր-
կերթիք զհետ նորա ի տունն, յոր
մտանիցէ ։
* Եւ ասացէք տանուտեառն տանն, 11
ասէ քեզ. ուր է
ախոյեանն իմ, յորում զգաստէին ու-
տիցեմ աշակերտօքս Տեառնիմ ։
* Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատունն 12
մի մեծ զարդարեալ. և անդ պատ-
րաստեսջիք ։
* Եւ գնացեալ գտին ոչ և ասաց 13
նոցա։

: Եւ զ. եւ պատրաստեցին զպատերն։

14* ‖ Զի երբեք ժամ՝ եղեւ, բազմեցաւ. ‖ Գործ.
և երկնաւոր առաքեալքն ընդ 26. 20.
նմա։ Գործ.
15* Զի ասէ ցնա. ցանկանալով զան- 14. 17.
կացոյց զայս պատճէն ուսել ընդ-
ձեզ՝ մինչև չարչարելցեմ։
16* Գայց ասեմ ձեզ, թէ ոչնա կե-
րակր ի տանիսն՝ մինչև լցցի յարքայ-
ութիւն Ա.Ի։
17* Զի ընկալեալ բաժակ՝ գոհա-
ցաւ, և ասէ. առէք զայդ, և բա-
ժանեցէք ի ձեզ։
18* Գասեմ ձեզ՝ թէ յայսմհետէ ոչ
արբից ի բերոյ որթոյ՝ մինչև ե-
կեսցէ արքայութիւն Ա.Ի։
19* ‖ Զի առեալ հաց՝ գոհացաւ. և ե- ‖ 1. Կոր.
բեկ՝ և եդ ցնոսա, և ասէ. Ա.յս մար- 11. 24.
մին իմ է որ ընդ ձեզ տուեալ.
զայս արարէք ընդ իմոյ յիշատակի
20* Նմանապէս և զբաժակն յետ ընթ-
բերելոյն եդ, և ասէ. Ա.յս բաժակ ‖ Գործ.
է նոր ուխտ իմով արեամբ որ ընդ 26. 21.
ձեզ. Հեղեալ։ Գործ.
21* ‖ Գայց ահաւասիկ ձեռն մատնի- 14. 20.
չին իմոյ ընդ ս՛ն սեղանոյս։ Ղուկ. 13.
18.

|| Յով. ✻ Եւ որպէս ինձ առաքեաց, || եւս առաքեմ 22
40. 9. զձեզս ի բովանդակ կողմանս երկրի ինձ
առաքելոյն զի եղիցին մեծամեծք։
✻ Եւ զոմանս եթող քահանայ զոմ ի 23
մեծամեծս ձեր ի տեղիս՝ որ զայսմ
գործեցաք իցէ։
✻ Եւ եթէ հանդարտեսցի ի տանէ 24
տանուս, ձեր ի վերայ հանգուցէ
ցին ձեզ։
|| Պատ. ✻ Եւ ասէ ցնոսա ։ || Գաղատիք 25
20. 25. զգաստ մինչեւ ցեր ։ եւ որք իշխեն
Պարզ. տանուս, բազմապատիկ կացին։
10. 42. ✻ Եւ ամէն ոչ ոստիւ ոչ ոմն ձեզ 26
ի ներքս եկեալ երթայ զկնի մեր ։ եւ
առաքեալն երթայ զառաքեալսն։
✻ Իսկ ձեզ, բազմանայն եթէ առ 27
աւուրսն ։ ոչ առաքեն բազմանայն ։
բայց եւս եւ ի վերայ ձերում երթայ
առաքեալն։
✻ Եւ ամէն որք ցանոյ կացէք 28
ընդ իս ի փորձութեանս իմ։
✻ Եւ ես ուխտեմ ձեզ զի ես ինչպէս 29
հայր ուխտեաց ինձ արքայութեան։
✻ Օրհ ուտիցէք, և ըմպիցէք ի սե- 30
ղանի իմում յարքայութեան իմում ։ և
նստիցէք գահոյսունսն սրա-
սել

αὐτῷ Κύριε σώσον ἡμᾶς ἀπολλύμεθα.

31 * Καὶ λέγει αὐτοῖς τί δειλοί ἐστε οὕτως ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

32 * Καὶ ἐθαύμασαν οἱ ἄνθρωποι λέγοντες ποταπός ἐστιν οὗτος ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ ὑπακούουσιν.

33 * Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν ἥτις ἐστὶν ἀντιπέρα τῆς Γαλιλαίας.

34 * Καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδύσατο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν.

35 * Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τὸ γεγονὸς καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐφοβήθησαν.

36 * Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς.

37 * Καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο·

Cc 3 καὶ

34 ‖ Ἰωαν. 26. 34. Ἰωαν. 14. 30. Ἰωαν. 10. 9.

գաւ. զի ոչ վասն իմ ինձէ, այլ զՀաւրեալսն։

* Ի նոյնս ասէ. Տէր աշակերտիկ 38
են առաւ երկու սուր։ և նա ասէ
ցնոսա. բաւական են։

‖ Ղուկ. * ‖ Ի ելեալ գնոյց բուռ սուրբ։ 39
26. 36. Եկն ՚ի վերատուն Ձիթենեաց. գնաց
Ղուկ. գնեաց զՀետ նորա և աշակերտքն։
14. 32. * Ուրեք եհաս ՚ի տեղին, ասէ ցնո- 40
Ղուկ. 18. սա. յաղօթս կացէք զի մի մտանէք ՚ի
1. փորձութիւն։

‖ Ղուկ. * ‖ Ի նոցանէ մեկնեցաւ ՚ի չափ 41
26. 39. քարի մի. և դնէր զանձն
Ղուկ. կացեալ յաղօթս։
14. 35. * Ի ասէր. Հայր եթէ կամիս, 42
ցի զբաժակս զայս յինէն. բայց
ոչ իմ կամքն, այլ քոյդ լիցի։
* Ի եղեւոյց ետես Հրեշտակ երկ- 43
նից. և զօրացուցանէր զնա. և էր
՚ի տագնապի. և ամենայն բազում էր և
կացեալ յաղօթս։
* Ի հանեալն ՚ի տագնապէ բազում 44
եւս կային արեան, որպէս, որպէս,
հեղեալ յերկիր։
* Ի յարուցեալ յաղօթից եկն 45
առ աշակերտսն, եգիտ նոսա ՚ի
քուն

քան զ'ի տղայոցն Հրէից :

46 * Եւ ասէ ցնոսա. զի՞ նորէք արկէք, քանզի յայտնեցաւ, զի մի մատնեցէք զ'ի դատաստան :

47 * || Եւ մնացեալ խօսէր, սհասանէին || Մարկ. ոմանք առ նա կոչեցեալ յաղագս մի 26. 47. կերակրատացն առաքեալքն ՚ի Մարկ. 14. 43. քրիստոսէ ընդ նմա, Հանէին զսուր 14. 47. իւրեանց զոր քաշեալ զայն նման առ Յով. 18. 3. նմա էր ՚ի ձեռն, եւ զականջն Հատ. 3. Տանէր քեզնից, տա՛ր, զոր ունիցէք :

48 * Ասէ ցնա Յիսուս, Տանէր զսուր քո ՚ի տեղի դարձոյ :

49 * Իբրեւ տեսին, որք զնախատեալն էին, զոր ինչ լինէր ասէին ցնա. Տէր, արդեաւք զսուր արասցուք :

50 * Եւ եհար մարդ ՚ի նոցանէ զքահանայապետին դառնայ. եւ ՚ի բաց եհան զականջն ածէր նմա :

51 * Պատասխանի Յիսուս, եւ ասէ. Ձոյլ առեալ մինչեւ ցայդ վայրն : Եւ մատեալ զականջն յածէր զբժկեայ զնա :

52 * Եւ ասէ ցկիսեալսն ՚ի վերայ նորա գնացէք առաքեալքն, եւ գիշխանքն տաճարին, եւ ծերակոյտն եկեալ ՚ի վերայ ինձ մատակարարեալ եղեալ առնէք զիրօք :

* Sustinuerunt filii eius testamentum eius, et 53
donum, quod datum est illis, recipient.
Multi populi laudabunt largitionem eius:
et usque in aeternum non delebitur memoria eius.

Prov. 26. 57. * Vita hominis in numero dierum eius: qui autem 54
Eccli. 24. 53. permanserint in diebus saeculi, invenient illam.
Eccli. 18. Lex testimonii erit possessio eius, et filiis eius
24. et universae familiae eius.

Prov. 26. 69. * Leones eius in regionibus suis, et timebuntur 56
Eccli. 24. 66. in omni potentia. Sustinuerunt filii eius
testamentum, et filii eius facti sunt illis
in gloriam.

Eccli. 18. 25. * Multi sapientiam enarrabunt, et non 57
derelinquetur et memoria eius non auferetur.

* Corpora eorum in pace sepulta sunt, et 58
vivent nomina eorum in generationem et generationem.
Sapientiam eorum narrabit ecclesia,
et laudem eorum enuntiabit populus.

Eccli. 18. 26. * Si manseris mecum, dimittam te, et 59
prope eris mihi: si declinaveris, derelinquam te,
et stabis in medio servorum meorum.
Ora ut misericordiam inveniant coram illo.

* Nam sapientia secundum nomen eius est, et 60
multis non est manifesta: audi autem
eam

Liber

ijten quifo mukp, fuaulgue Swe:

61 * Hwpàue Sfi, le Swglgue 'fuplow-
pue: le glolwy mlwpue qeuiiu Sfi,
qup uuuy gfue. || dfiuzle Swene || Hwp. 26. 34.
fuoulue lgle, lolgu ne puuyfue zyl- Hpfi.
uke qfue:

62 * Le lolue upuupe' lguy ijue- 14. 30.
fuuyfue: Hofi. 13.

63 * Le upfo, upe upuSlfio qfue, upufo 38.
uuSlfio qfuolue. le Swplpuulfio:

64 * Cuudlfio qlglue fiji, le uuo-
Slfio. le Swpguulfio gfuù le uulfio-
dupquplguy' ufl' up le Swpfo qfolq:

65 * Le uyl puupue' fiuz Swfgue[illegible]
fuoulfio 'fue:

66 * || Le lopfe uyq lajle, dujulfgue || Hwp.
dlpuulgue dujulyfuuio, pwSw- 27. 1.
fuyuuplupfo, le ijuflpe. le Swufio, Hpfi.
uSfio qfue fuuluuio lolpuuy. le 15. 1.
uulfo, lfol ijue lue 'Sio'fuuù dlfq Hofi. 18.

67 * Cul qfuue. lfol uuuyfy zlq, 28.
uulufio uy Swuuuyfe:

68 * Le lfol Swpfy fiuz qzlq'
fuuyfe fiuù upuuuluuio, fuuù up-
dulfgle:

69 * Cuyy fuyul Sfuul fuuyfo uyjo
dlup-

σπορίαν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι Ἰ.
* Καὶ ἔσται ἐὰν μάθωσιν ἐκεῖνα τὰ ἔθνη τὰς 7
ὁδοὺς τοῦ λαοῦ μου τοῦ οἰκοδομεῖν ἐν τῷ
ὀνόματί μου τῷ ἁγίῳ τοῦ ὀμνύειν τὸν
Κύριον ζῇ Κύριος, καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν
μου τὸν Βάαλ, καὶ οἰκοδομηθήσονται ἐν μέσῳ
τοῦ λαοῦ μου.

Κεφ. ιβ.

Ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστραφῶσιν, ἐξολεθρευθήσονται 1
ἀπὸ προσώπου μου πάντα τὰ ἔθνη.
* Καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου λίθινα ξύλινα 2
καὶ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἃ ἐποίησαν
ἑαυτοῖς εἴδωλα. ‖ καὶ περιβεβλημένα ἱμά- ‖ Ἑβρ.
22. 21. τια ἁγνὰ ἔχοντα ἐπίχρυσα. καὶ πᾶς ἄνθρω- Ἑβδ.
πος ἐν αὐτοῖς ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 12. 17.
* ‖ Καὶ πρόβατα καὶ βόας ἐν τῷ 3
μέσῳ αὐτῶν. ‖ καὶ τὰ ἀναθήματα ἔργα χει- ‖ Ἑβρ.
27. 11. ρῶν ἐποίησαν καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐποίησαν Ἑβδ.
ἀναγλύφων.
15. 2. * Καὶ πρόβατα χρυσᾶ καὶ 4
Ἑβδ. 18. ἀργυρᾶ ἐποίησαν ἐν ἐπιστήμῃ. καὶ πᾶν
33. τὸ ἔργον χειρῶν τεχνιτῶν γεγονός.
* Καὶ ὅπου ἐὰν ἀκούσῃ τὸ ἀκουστὸν τοῦτο 5
ἐπ' αὐτοῖς ἐν ἐπιστήμῃ. καὶ μὴ φοβηθῇς
ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι ἐν

ἐν

Ի գայլոյն մնացեալ գայր։
6 * Ում սիրտս խրտչի ոչխարս զգա-
լնալէ։ Հասցէ եմ ի գայլոյն
նոյն այրն։
7 * Ես իրեն գոռայ եմ ի յերեսաս-
եմ Տէրոյն։ եւ ասեմ զնա
ես Տէրոյն։ գոռալն եւս գիմ
ի յաւուրսն յայտնելոյ։
8 * Ես Տէրոյն իրեն եմս զիմ։
սրտիս եմի յոյժ. զի գոռիցէ՝ ի
բացեալ ժանտամոլոյ սնանել
զնա։ գոռալն ընդ բացեալ սեղա-
նեանէ. եւ անկն սենեակ տղայ ես
լեալ սնանել ի տանիսն։
9 * Հայցեալեալ զնա գոռալն բացեալ,
եւ ես սիրեմ եմս տանս սրտիս։
10 * Ում ես գոռիցեալեալ ի գոռալ
եւ սիրեալ զնա գոռալն ի գոռալ։
11 * Ի գոռիցեալեալ զնա եւ Տէրոյն
հասցէ եմ ի գոռալ գոռալեալ։ եւ
այն սրտիս եմի գոռալ Տէ-
րեան սիրեալ։ եւ ես սրտիս
սիրեալ սա սիրեալ։
12 * Ես եմի գոռալեալ սիրեալ եւ
Տէրոյն յայտնի յոյժ. գոռալ
յաւուրն Հոգեալ եմի ի յոյժ։

* Եւ

* Ἐπέστη αὐτοῖς ἄγγελος κυρίου 13
καὶ ἐφώτισε φῶς ἐλάμψεν, καὶ ἐφοβήθησαν
* φόβον μέγαν· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, 14
Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι
ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ
τῷ λαῷ· ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον
‖ Ἰωσ. σωτὴρ ὅς ἐστιν Χριστὸς κύριος, ‖ καὶ τοῦτο
18. 38. ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος
Λ 19. 4. ἐσπαργανωμένον κείμενον·

* Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ 15
ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου αἰνούντων
τὸν θεὸν καὶ λεγόντων·
* Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· 16
* ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. 17
Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν
οἱ ἄγγελοι εἰς τὸν οὐρανόν·

* Οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες ἐλάλουν πρὸς 18
ἀλλήλους, Διέλθωμεν δὴ ἕως
Βηθλεέμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ
γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν·
* Καὶ ἦλθον σπουδῇ καὶ ἀνεῦρον τήν 19
τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος
κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ·
* Ἰδόντες δὲ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ 20
ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς
περὶ τοῦ παιδίου τούτου·
* Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ 21
‖ Περιτ. τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς
27. 23. αὐτούς· * Ἡ δὲ 22
Περιτ. Μαρία συνετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα
15. 14. ἐν τῇ

φυλὴ Ἰουδαίων · ἐφωνοῦσαν γὰρ, καὶ
ταράσσοντας τὸν ὄχλον,

23 * Καὶ τότε ἀναστὰς ὁ Παῦλος, καὶ
σιωπήσας χειρὶ τῷ λαῷ, ἔφη · Ἄνδρες Ἰου-
δαῖοι, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες Χαρ-
ράν, ἐν Μεσοποταμίᾳ γενόμενον μοι τὸν
ὁρασιν ἀπαγγέλλω ·

24 * Καὶ ἐπιβλέψαντα τῷ Παύλῳ τὸν χιλί-
αρχον ἐκέλευσεν ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,
εἰπὼν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτὸν, ἵνα ἐπι-
γνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ.

25 * Ὡς δὲ προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν,
εἶπε πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον Παῦλος
ἐπὶ τούτοις ἔξεστιν ὑμῖν μάστιγα ἐπὶ ἄνθρω-
πον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον βαλεῖν;

26 * Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος ἐπῆλθε τῷ
χιλιάρχῳ καὶ ἀπήγγειλε λέγων · Ὅρα τί μέλ-
λεις ποιεῖν · ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός
ἐστιν.

27 * Προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ
· Λέγε μοι, σὺ Ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ ἔφη · Ναί.

28 * Ἀπεκρίθη δὲ ὁ χιλίαρχος · Ἐγὼ πολ-
λοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησά-
μην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη · Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέν-
νημαι ἐλεύθερος.

29 * Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλ-
λοντες αὐτὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ

ἐφο-

Ιωαν. 11. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

նոյն՝ որք ոչ ծուռ. և ամենայն, որք
ոչ փխրեցուցին։
* Յայնժամ սկսաւ նզովել զքա- 30
|| Լուսա. քաղաք, || ի՛ ոչնչութիւնք իւրոյ ձեռ-
2. 19. ք եղեալ, ի՛ ծածկեցէք զձեզ։
Հետ. * Օ՛ն ի՛ ի՛նչ բնակ իսաչար ոչխար զայս 31
10. 8. ասեն, բնակ տալն զձեզ ընծայեցէ։
Յայտն. * Ի՛ծեն և այլ երկուս տասանորդս, 32
6. 16. սպասանել բնակ նոցա։
|| Պատ. * || Որպէս տասն ի՛ռանցին կոչեցեալ 33
27. 33. գաղանին. սոյն տասն ի՛ռանցին գան ի՛ տասն-
Պարկ. և գտորդսն ձեռն զանձն բնակ ոչխարն և
15. 22. զանձն բնակ ձեռնդ խաղցէք։
Յովհ. 19. * Որ Յն ասէ. Լոյսք, ի՛նչ իցէ, 34
17. զի ոչ գիտէ զնոյն գործէ. և ի՛ ի՛նչ
բանտարկ զՏառնէրգան տալս սպանին
զԼուսաց։
* Որ կայր ձայնաբերն Տառնէրգաւ։ 35
սոյն սպանին զձեռ երկանցին Տառնէրգ
տալոյ, և ասէ. զայլ սպանցայ,
սպանցայ և զանձն, երկ ի՛նչ
Տառ Պետ Ի. յ բնակցան։
* Ի՛նչ սպանին զձեռ և զնոյն գործ։ 36
երկար սպանի ձեռնգանին ձեռն
բնակ։
* Որ ասէ. երկ իցէ ես Քա- 37
ղա-

գաւոցն Հրէից, մինչեւ զանձն քո։
38 * Եւ եթէ զի՛նչ գրեաւ Իւդէացի՝ նը
ցուտապէս, և ցաղմաւոբելին, և
երեսակերպելին գրով, եմէ աս է
արքային Հրէից։
39 * Ասէ մի միւն Իւդէացոց տարագոր
ծացն Հայհոյէլ գնա, և ասէր ոչ
իրս ես Աստուած մինչեւ զանձն քո,
և գիրք։
40 * Պատասխանի ետ ընկերն առաջ
նոյ ասելս, և ասէ. Երկնչիս դու
Աստ զի Իւդէացի գաղթական կաս։
41 * Եւ մեք յերասէ, զի արժանի՝ գոյ
գործեցաք առնելոյ զհատուցումն
և աս ամենայն ինչ ոչ գործեաց։
42 * Եւ ասէ ցնէ. Մեհեան զինչ Ն՛ յոր
ժամ գայցես արքայութեան քոյ։
43 * Եւ ասէ ցնա Յ՛. ամէն ասեմ
քեզ. այսօր ընդես ինձ ես Իւդէաս
տան։
44 * Եւ էր իրրև մեկնէրայ ժամ. և
խառնար ելիւ Իւդէայ ամ երկրի
մինչև ցիննեներորդ ժամ։ խառնա
գաւ արեգակն։
45 * Եւ հերձաւ վարագոյր տաճարին
մէջ։

* Եւ

* Ἐκ τοιούτου ἔση ὑπὸ δικαίου κριθησόμενος, καὶ 46
|| Ματθ. ταῦτα. || Σπεῦσον ὑπὸ πάντων ἐλεημοσύνην ποιεῖσθαι·
30. 6. ἀσπλὴ γὰρ ἡ ἐλεημοσύνη· ὅταν ἐργάσῃ τινὰ, μὴ
λάβῃς μισθόν:
* Ἐκ πολλοῦ ἐλεημοσύνην ποιήσῃ, μὴ 47
ἐπὶ τῷ λαβεῖν, ἀλλὰ διὰ τὸν Θεὸν τὰ πάντα ποίει·
καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ὑπαρχόντων σοι:
* Ἐκ πολλὰ ἔχων ἐλεημοσύνην, μὴ μι- 48
κρὸν μέρος, καὶ πολλοὺς ἀφελοῦς ἐκ τοῦ
ἐλάττονος, καὶ μεγάλην ἐλεημοσύνην
καὶ ἀμισθον ποιήσῃ:
* Ἐὰν θέλῃς καὶ πολλὰ ἐλεημοσύ- 49
νην ποιεῖν, ἐκ τοῦ ἐλαττονος ἄρξαι τὴν
ἐλεημοσύνην, καὶ μεγάλη σοι ἔσται ἡ μι-
σθαποδοσία, καὶ μεγάλη ἡ ἀμοιβή:
|| Ματθ. * || Ἐκ τοῦτο ἐστὶ τὸ πάντα ἐργάσῃ, 50
27. 57. καὶ ἐκ ἐπιστρέψῃ, ἀλλὰ μικρὰ καὶ
|| Ματθ. ἐκ μικρῶν:
15. 43. * Ὅτε ἐκ ἔχεις ἐλεημοσύνην ποιεῖν ἐκεί- 51
|| Ἰσαΐου. νοις, ἐκ ποιεῖς τοῖς, φησὶν, ἐκ ποιεῖς τοῖς
19. 38. ἐπὶ τῷ σοὶ ἐλεημοσύνην ποιεῖν ἐκείνοις ἀλλὰ
ἐκείνοις ἐπὶ τῷ σοὶ ἐλεημοσύνην ποιεῖν:
* Ὅτε ἐπιστρέφεις τὸν πρόσωπόν σου, 52
ἐκείνοις ἐπιστρέφεται ὁ Θεός:
* Ἐκ ἐρεῖς ὅτι πρωΐ ἐστὶ καὶ ἀνάγκη μοι 53
ἐπιμεληθῆναι, καὶ ἐκ ἐρεῖς ὅτι ὁ ἐλεημοσύ-
νης

plegdiustis. me ste pime qne bij-
bay:

54 * Ne opis by mepeuld. le zupeuld-
pemustuyp:

55 * Ne bpld-ustis qstm tij bustuy-p
rpe bbleay bstis pij tudin' bquijt-
ibbl. mbustis qqbpleqdiustis, le mp-
ubpe bijme dimpdstis tupm:

56 * Bmpdustis le mpmmumbystis fumdbju
le bejm. le' bzupeuld-mds Sustijmp-
mbystis dmds mpmmc bmustis:

Num. 418

1 Bmyy || 'b dbmzupeuld-mds dmij- || Bmpe.
pmy pij mmcomds bbstis 'b 28. 1.
qbpleqdiustis. pbystis qbmdbjuds, qmy Bmpe.
mpmmumbystis' le myc bustuy-p pij- 16. 2.
tmm: Bof. 20.

2 * Ne qmstis qstbis bmmcjbym- 1.
ybmy 'b qbpleqdiustis mbmds:

3 * Ne dimbmy 'b'tbpe ds qmstis pmy-
dimpdstis Sts ibjb:

4 * Ne bijbe pij. Sbmtmpstis tij dmds
mjtmpbjy, le mSm mpy bpbme Smstis
mm'tmmm 'b Sustijbpds pmmmpm:

5 * Ne bpgbe qmSbSmpmds' le bustmp-

հեղուկն զերեսս իւրեանց յերկիր
առնէ ցնաս. զի խնդրեք զհեռ-
ացանիլն ընդ մեզ։
* Օհ՛ սաս, այլ յարեաւ։ յիշեցէք 6
որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էր
՚ի գալիլիա։
‖ Ղուկ. * Եւ ասէր, ՚Ի՛ պարտ որիւմ 7
16. 21. մարդոյ մատնիլ ՚ի ձեռս մարդոյ
Մ 17.21 մեղաւորաց. և ՚ի խաչ ելանել, և
Ղուկ. յերրորդ աւուր յառնել։
8. 31. Մ * Եւ յիշեցին զբանս նորա։ 8
9. 30. * Եւ ելեալ, պատմեցին զայս ամ՛ 9
Մարկ. ենայնսնոցունց, և այլոյն ամենեցուն։
9. 22. * Եւ էին մարիամ մադաղենացի. 10
և յովհաննա, և մարիամ յակոբոսի, և
այլք ընդ նոսա, որք պատմեցին
զայս առաքելոցն։
* Եւ երևեցաւ առաջի նոցա իբր 11
պատիճ զրոյցս նոցա, և չհաւա-
ացին նոցա։
* Բայց պետրոս յարուցեալ ըն- 12
թացաւ ՚ի գերեզմանն. և խոյս-
տեալ տեսանէ զկտաւսն լոկ, զի
կային։ և գնաց ընդ միտս զար-
մացեալ ՚ի ինքն եղեալ։
‖ Ղուկ. * Եւ ահա երկուք ՚ի նոցանէ եր- 13
16. 12. թային

թողին զինամին աւուր յոգեւոր մի։
որ հետի էր յերկիր հարիւր, և
վաթսուն տասարիսաւ. եկն ա-
նուն նորա Քմիւսուս։

14 * Նոյնպես խոսիին ընդ մանուկն
վասն այր ամուսնոյ անցելոց։

15 * Նոյնպես ընդ խոսիին նոցա և ընդ
վիհէլ՝ և ինքն խոկ ելն ի մերձեցաւ՝
և երթայր ընդ նոսա։

16 * Նոյնպես ոչք կարեալ էին առ՝ ի
ճանաչելոյ զնա։

17 * Նոյնպես զինչ են բանքն՝
զոր որդ վիհէլ ընդ միմեանս՝ մինչ-
չեւ երթայք, և տրտմեալ էք։

18 * Պատասխանեալ եւ միոն ինոցա-
նէ՝ որում անուն էր կղէոպաս, և
ասէ ցնա. միայն կաս յերկիր՝ որ
ոչ գիտացեր՝ զինչ պատճեցաւ ի
նմա յաւուրս յայսոսիկ։

19 * Նոյնպես ցնոսա զինչ։ և նոքա
ասեն. զնչէ նազովրացւոյ, որ էին
այր մարգարէ, հզօր արիւեամբ՝
և բանիւք առաջի Աստուծոյ և ամենայն
ժողովրդեանն։

20 * Որ մատնեցին զնա քահանայա-
պետքն՝ և իշխանքն մեր՝ ի դատա-

իսկ ինձ եկայ ի մէջ ձորս, եւ առ-
ցնասա. խաւարումն ընկ ձեզ.
եւ եմ, մի երկնչէք։
* Եւ զանձն հարեալ երկնչէին. եւ 37
համարձին զոչ ինչ տեսանել։
* Եւ ասէ ցնոսա. ուր խառնեալ 38
կէ. եւ ընդէր խորհուրդք եւանեն
ի խորս ձեր։
* Տեսէք զձեռս իմ եւ զոտս. զի ես 39
ինձ եմ։ շօշափեցէք զիս, եւ տեսէք,
զի ոգի մարմին եւ ոսկերս ոչ ունի,
ինչ զիս տեսանէք՝ զի ունիմ։
* Եւ զայս ասացեալ, եցոյց ձեռս 40
զձեռն եւ զոտս։
* Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւա- 41
տային ի խնդութենէն, եւ զարմա-
նային էին, ասէ ցնա. ունիք ինչ
կերակուր աստ։
* Եւ ետուն եռանդ մի խաշեալ ձկան խո- 42
րովածոյ մասն, եւ խորիսխ մեղուս։
* Եւ կոյս՝ կերբ առաջի նոցա. եւ 43
զնացորդսն ետ նոցա։
* Եւ ասէ ցնա. այս բանք են, զոր 44
խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ ձեզն
էի, թէ պարտ է լնուլ ամենայն գրե-
ցեալ յօրէնսն Մովսէսի, եւ ի մարգա-
րէսն,

կեաս, և ի տապալմանն վասն նոր։
45* Հայեցար եղաց զհնութ ինչ նմա՝ Ա. Թագ.
նուագ զկնիթս։ 16. 23.
46* Իբրեւ գնաց, ի թէ ոչ պատկեր արարեալ ի Աստղ.
էր ընտրեալն Աստ. և յաւետեալ ի 18. 6.
մեռելոց յաւուրս երկայնս։
47* Իբրեւ քարկոծել սկսան նմա ապա-
տասխանել, և ի թունաւորել մեռեալ.
յետ ազգս՝ սկսեալ կռիւ։
48* Իբրեւ եբ վկայ քաջ զանոնցս այ- Գործ.
սոցիկ։ 1. 8.
49* Իբրեւ ես առաքեմ զաւետիս Հոգ.
Հոգի նոյն ի նոսին, և իբրեւ տասա- 14. 26.
րութ ի գերութիւն կէտ, մինչև զկէ-
տասներորդ զգօրութիւն ի բարձանց։
50* Ոչինչ գնաւ մինչև ի ելեւմտական.
և ամփոփեալ զձեռս նոր օրհ-
նեաց գնաւս։
51* Իբրեւ յօրհնելն նորա գնաւս, Գործ.
մեկնեցաւ ի նոցանէ. և ի երամակն 16. 19.
երկինս։ Գործ.
52* Իբրեւ երկիր պատեալ նոսա իբր- 1. 9.
զամն կէտ ուրախութիւն մեծաւ։
53* Իբրեւ Հաստատեալ ի սուրբ երկիր,
գովէին, և օրհնէին զԱ.։

Վասն Յովհաննու Մկրտչին։

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ Մկրտչին զբազում
Յովհաննու, որ ելոյց Յովհան-
նէս զկնի զկնի. որ անկաւ ի
վերայ բանիցն Տեառն. նոյն ասի զբազ-
մից Մկրտչաւն զայս։ Եւ զկնի
առեալ յաճախութեան բանիցն. և զսուտ
մկրտիցն ծառային յերասանիկ բանիցն,
և Յաւետ մկրտիչն եղև։ Եւ յերասանիկ
զկնացեալ Յովհաննու և զերկրորդ-
եան ազգերացուցն։ այլ զերկուս և զա-
ռաքեալս. որք եկին. և զկնացեալն,
որ մկրտեցաւ Պետրոսէ Պետրոս-
ոն, և Յաւետեցաւ. յորում և զնմանորդ
բանաւանեցին զՏառնիքեան Տոքս, և ի
վերայ արարածոցն Տեառն զիմանալ
ազգին, և մկրտիչն Տոքս եկաւ ի վեր-
զնացեալ և յարձանս յերկրորդ առա-
եղեցաւ ազգերացուցն եկեալ։

Յիշատակարանք ձեռագրաց որոց
[illegible] Յօհաննու։

	Գլխոց համար	
Ա	ասէ զի ՚ի սկզբանէ էր բանն։	եւ. 1.
Ա	ասէ Յօհաննու զկարգ ընդունելոյն զպատկերն այդ։	եւ. 15.
Ա	ասէ գալոյն առնա զաւետիսն այդ։	եւ. 29.
Ա	ասէ աշակերտացն առ Յիսուս ապաստելոյն։	եւ. 39.
Ա	՚ի գառնանելոյն զքրիստոսէն։	եւ. 41.
Ա	ասէ Տարտաւեցացն ՚ի կար գառա գալոյ։	ղ. 1.
Ա	՚ի արտասուելոյն ՚ի տա Նաղիէ զմահուանէն։	ղ. 15.
Ա	ասէ տեսիլ խոտոն։	ղ. 1.
Ա	՚ի ՚ի յոյժ ելոյն մկրտելոյն։	ղ. 23.
Ա	ասէ ինքն ինքեան լինելոյ ասելս զգեստ ՚ի։	ղ. 25.
Ա	՚ի կնոջն սամարացոյ։	ղ. 7.
Ա	ասէ Յաղագս գրոցն։	ղ. 46.
Ա	ասէ երկեաւն և ՚ի մեծ ամենայ հիւանդին։	է. 5.
Ա	՚ի զի հայցէ անկէ զգուշէ։	է. 20.

Ա ասէ

Ա առն հնգից հազիցն, և
եղկոց ձկանց։ Ճ 9.
Ա ո գնալոյն ի վէր ծովուն։ ՃԹ 19.
Ա առն արտաքինելոյն գնամանէ
հրեից։ Ճ 41.
Ա առն շրթելոյն ընդ ի գա-
զիլեա։ Ե 1.
Ա առն խրատու հիւանդոյն։ Ե 3.
Ա առն խնդրելոյն հրէից
ուսուլ գնդ։ Ե 30.
Ա առն ի ծնեալ կուրին։ Զ 1.
Ա առն գնեալոյն ընդ զանձն
ի վերոյ պետութեան։ Ժ 15.
Ա ո ճառախաւսութեան յԵփ։ Ժ 22.
Ա առն Ա արարու յարու-
թեանն։ ԺԱ 1.
Ա ո օծանելոյ զՏէրն։ ԺԲ 3.
Ա առն չկամելոյն յուդայն
զՏէրունեան հանոյն։ ԺԲ 5.
Ա ո յաճախանակին, և ծոյլն։ ԺԲ 14.
Ա առն մատնելոյն Տէրա-
նոյց։ ԺԲ 21.
Ա ո հատին գորեանց։ ԺԲ 24.
Ա ո ի նոր ոչ լցցա հնին յար-
կանիս։ ԺԲ 46.
Ա առն ընձեռելոյ, և լուա-
ցու-

Նահանջ զառաջ աշակերտացն։ ԺԴ. 1.
Ի սոսկ սիրելոյ Տէր զաշակերտսն։ ԺԴ. 15.
Ի սոսկ գալոյ Հոգւոյն Սրբոյ եւ միխիթարելոյն զաշակերտսն։ ԺԴ. 25.
Ի մասնաւորէն Յուդայ։ ԺԵ. 5.
Ի սոսկ ուրացութենէն Պետրոսի, եւ Հաւատոյ խոստացոյ։ ԺԵ. 25.
Ի սոսկ ածելոյն զՅիւ ի վանսայ հայրենական։ ԺԵ. 28.
Ի սոսկ սատանելոյն զՅիւ ի գործ մահու։ ԺՀ. 17.
Ի սոսկ Հաւանելոյն Յուդայի զՔոգին։ ԺՀ. 30.
Ի սոսկ խոստանալոյն զՏէրութեան մարմնոյն։ ԺՀ. 38.
Ի սոսկ բերելոյն Նիկոդիմոսի մեռեալ զՔրիստոս։ ԺՀ. 39.
Ի սոսկ գալոյն կանանցն ի գերեզմանն։ Կ. 1.
Ի սոսկ տեսանելոյ զհրեշտակսն եւ զՏէրն Յիսուս առ աշակերտսն։ Կ. 19.

Ի սոսկ

Վասն Տաճառութեան Յիսո
զՀրեղինն ի Տաճառս : Եւ. 27.
Վասն ուսուցչին քրիստոսի,
և Տարցանելոցն զՊետրոսէ
րոս : Եւս. 15.
Վ՚ի սկզբանէ աշակերտին,
որ գրեաց զաւետարանն : Եւս. 24.

ሠ ፀ ዐ ጸ ፈ ቀ ሐ ኀ ሀ ።

ՍԿԶԲՆ ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ՏՈՄԱՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԱԿԱՆ

Վերուստ Բ. սաղմոսէրգութ։

1 ՍԿԶԲՆ ԱՍԱՑԱԾ ԷՐ ԲԱՆՆ, ԵՒ ԲԱՆՆԸ ԷՐ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾՆ, ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾ ԷՐ ԲԱՆՆԸ։

2 * Նա էր սկզբանէ առ Աստուած։

3 * Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց

առաց ոչ էին նմանք ոչինչ էին։
* Ոչնչա կեցան էր. և կեցանէին էր 4
զոր մարդիկ։
* Ոչ էզգան ի նոսա այլ ոչնչա_ 5
գէ։ և նոսա էին ոչ էին նման։
Ա Պետ. * Ա Էին այլ մի առաքեալ Ա՚Յ 6
3. 1. անուն նոցա յոհաննէս։
Պետ. * Սա եկն ի վկայութիւն, զի վկայ_ 7
է. 2. եսցէ վասն լուսոյն. զի ամենեքեան
հաւատասցեն նովաւ։
* Ոչ էր նա լոյսն. այլ զի վկայեսցէ_ 8
յլ վասն լուսոյն։
Ա Պետ. * Ա էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւ_ 9
3. 19. որ զամենայն զմարդկութիւն մարդ՝ որ գա_
Ա Յհ. լոյ ի յաշխարհս։
Ի. 3. * Ի աշխարհի էր. և աշխարհս նովաւ 10
էին. և աշխարհս զնա ոչ ծանեաւ։
* Ի սեպհական եկն. և սեպհականքն զնա ոչ 11
ընկալան։
* Այլ որք ընկալան զնա, եւս տայ 12
նոցա զիշխանութիւն որդիս Ա՚Յ լինել. որոց
հաւատասցեն յանուն նորա։
* Որք ոչ յարանց. և ոչ ի կամաց 13
Ա Պետ. մարմնոյ, և ոչ ի կամաց այրոյ, այլ
1. 16. Յ՚Ա Ծնան։
Ա Պետ. * Եւ բանն մարմին եղեւ, և բնա_ 14
2. 7. կեց_

ligna, & dic ad eum quem misi ad te, quod
quem fregi ego, & dabo eum populo meo
ut comedat. & dabo Gabaonitam cum
15 * Josue, & fœdus pepigit cum eo, ut
salvaret eum, & juraverunt ei principes
multitudinis. Post quindecim autem dies
16 * quam fœdus pepigerat cum eis, audivit || 1. Esd.
quod vicini essent, & habitarent in me- 6. 17.
dio sui.
17 * Profectique filii Israel die tertio ve-
nerunt ad civitates eorum, quæ erant
Gabaon, & Caphira, & Beroth, & Cariathiarim.
18 * Et non percusserunt eos, quia juraverant
eis principes multitudinis in nomine Domini
Dei sui. Omnis autem congregatio murmu- || 1. Esd.
rabat contra principes. 6. 16.
19 * Quibus locutus est Josue, omnes qui 1. Esd.
juraverant eis, ut salvarentur, simul 4. 12.
clamabant, dicentes: Nolite murmurare
super nos, sed magis reddere eis quod
juravimus, ut vivant, ne forte veniat
20 * super nos ira, & indignatio, & vindicta
pro perjurio.
21 * Vivant, sed sint cæsores ligna-
rum, & aquarum ministri omni
multitudini, sicut locuti sunt de eis
principes.

* Ասէ առաւ մեզ՝ ըստ որ եւ ես. զի
առաքեալքն առցեն՝ որպէս առ
քեզիւս զմեզ. զի՞ առնես դուն ըստ
Ի Կորն. * Ասէ. Ի եւ ձայն բարբառոյ յա-
40. 3. ռաքեալն. ուրիշ արարէք զձեռա-
Կորն. գործս Տեր. գործս առաջ եղայր
3. 3. մարգարէ։
Կորն. * Ըստ առաքեցութեան, ի փարեալ
1. 13 ցոց առաջ երես։
Ա Կոր. * Յարցին ցոս՝ եւ ասէն. խոկ զի՞
3. 4. մկրտեա՝ եղէք ըստ ձեռ Աստուծ, և
ոչ երկու. եւ ոչ մարգարէն։
* Առաքեալքն եւ տեղոյ յօհաննէս,
Ի Կորն. եւ ասէ. Ի եւ մկրտեալ զձեզ Ջրով.
3. 11. ի մէջն ձերում կոյ, զոր ինքն ոչ
գիտէք։
Ի Կորն. * Ի որ գինն իմ գալոյն է. որ առաջի
1. 7. իմ եղեւ. որում՝ չեմ արժան, եղէ,
Ա Կոր. լուծել գկօշիկս նորին տալս։
3. 16. * Ես՝ ի մեծաւորաց եղեւ յոհաննէս
Գործ. յորդանանէ. ոչ երկու յօհաննէս,
1. 5. եւ մկրտէր. եւ ասէ գնոսա։
* Ասելիս ասէր առաքեալն զԱՅն զի
Ղուկ ոչ ոք ոտն, եւ ասէ, սհասանելի
11. 16. գասէ ԱՅ՝ որ բառնայ զմեղս
Ես 19. 4. աշխարհի։

* Ով

30 * Ասէ, զոմն որոյ էաւն ատելութիւնք
իմ՛ զոյց այլ. որ առաջի իմ՛ էղև.
զի յառաջ քան զիս զոն։
31 * Ոչ ես ոչ գիտէի զոն. այլ զի
յայտնի լինիցի ինձի. զոմն այսո-
րիկ եկի ես ջրով մկրտել։
32 * Կոչեաց յովհաննէս և ասէ. Թէ || Տես
տեսանէի զՀոգին զի իջանէր իբր 3. 16.
րև զաւազան յերկնից. և հանգչէր
ի վերայ նորա։ 1. 10.
33 * Ոչ ես ոչ գիտէի զոն. այլ որ զ Տես
առաքեացն զիս մկրտել ջրով, նա 3. 22.
ասաց ցիս. յորում վերայ տեսանիցես
զՀոգին, զի իջանիցէ, և հանգ-
չիցէ ի վերայ նորա, նա է որ մկր-
տէ Հոգւովն սրբով։
34 * Ոչ ես տեսի, և վկայեցի, եթէ
սա է Որդին Աստուծոյ։
35 * Ի վաղիւն անդր կայր յովհաննէս, Ա. 1.
և յաշակերտաց անտի նորին երկուս։
36 * ԵՒ տեսեալ զնովք զՅի զի գնա-
նայր, և ասէ. աստուածայն Ահա
գառն Աստուծոյ։
37 * Լուան ի նմանէ երկուս աշա-
կերտքն զի խօսէր. և գնացին զՅի-
սուս։

38 ✻ Երբ իմանաս զիս եւ ճանչնաս զիս
զի ես եմ Տէրն որ կ՚ընեմ գութ, ան-
գին ողորմութիւն ու դատաստան
ի վերայ երկրի. զի այս բաներով
հաճեցայ. ասէ Տէրն։ (որ եմ ան-
կեղծ ողորմութեամբ իմ
ես ողորմածս։) ու բերեն օձե-
լանդը քով։

39 ✻ Եւ զայն ցուցի եկեղեցւոյ եւ առաքե-
լական եկեղեցւոյ, ու եկեղեցւոյ առաքե-
լական ընդ ամենայն աղտեղութիւն
երբեք առաքելոյ։

40 ✻ Եւ անդրեանց՝ հեղեղացի սիմոնեան
վիճակն, մի յերկրէ առաքելոյ առաքե-
լական՝ ի ծովանիստ, եւ գնացին զիրեր։
41 ✻ Առաքեալ ամն ընդ երկրացի հա-
զիւեցաւ, եւ ասէ ցնա. գրաւոր զվի-
ճակդ (որ եմ գրագրեալ Պետրոս։)

42 ✻ Ես եմ զայն ամն ես Յովհաննէս
ընկեր ձեր եմ, ասէ. ինձ եւս սիմոնեան
որդի յօտարանէ. ինձ կրկնացան կե-
ղեցւոյս. ու եմ գրագրեալ Պետրոս։

43 ✻ Ի վայրէ անդրէ կրկին ցամաք երեսաց
ի գաղիլեայ։ գրաւոր զվիճակդ,
եւ ասէ ցնա Տէր. Եկ զկնի իմ։

44 ✻ Եւ եկ զկնի Տեառն ի բեղմնա-
ւոր, ի գաղտնի անդ բերաց եւ սեռ-
գոյն։

45 Ἐπιστήσατε ἑαυτοῖς τοῦ μὴ βαρηθῆναι ὑμῶν τὰς καρδίας ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς ἐξαίφνης ἡ ἡμέρα ἐκείνη, 46 ὡς παγὶς γὰρ ἐπεισελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 47 ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 48 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν. 49 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ. 50 Ἦν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα. 51 καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

Ec 3 52 Καὶ

Ps. 34. 16. Ps. 109. 5. Ps. 35. 12. Ps. 41. 9. Ps. 55. 12. Ps. 55. 21. Ps. 69. 4. Ps. 69. 8. Ps. 69. 20. Ps. 69. 25. Ps. 109. 4. Ps. 109. 25.

գեաւ, և զՏրեղամսեկն Հայ ի նոյ ծնեալն և զգամեցեալն ի վերայ Արա-րատեայ սարեացն։

ԳԼԽ. ԺԱ.

ՆՈՒ. Նա յաւուրսն երկրորդի Տաղաւարին էին ի կենաց գաւազանէացոյց. և ասէր ցոսա զայսպէս։

* Ախեղբարք և Հարք, և աղաչեմ զձեզ զամս՝ ի Տաղաւարին։

* Նա ի տագնապի գնացէք, ամէն զայդ գիտեմ. գինի ոչ ունիմ։

* Նա ասէ գնա՛ Հարք, զի կայ իմ ի քո՝ կինն ոչ. և ես ի Տաճարի ժա-մանակ իմ։

* Ամէն զայդ զամս զամենայնի. ոչ գինի ասելով ձեզ, արասջիք։

* Ոչ ունի գինի Տանուտէրն ձեր զի ոչ ունիմ ես ինչ տալ ձեզ, զոր ինքն ոչ ունի։

* Ամէն գնա՛ Հարք. ոչ ունիմ գինի ի քեզ, և ոչ ինչ գնասս մնացեալ ի տանէ։

* Նա ասէ գնասս. այլ ասէ, և բերէք ասացուածոյս։ և զամս բերէին։

* Նա

9 * Ne timeas formidoque perterritus, quia
tecum est Dominus Deus tuus in cunctis ad
quae perrexeris.
10 * Tulit ergo Iosue subito universum exer-
citum, et ascendit de Galgalis, ipse et omnes
qui erant cum eo, fortissimi bellatores.
11 * Dixitque Dominus ad Iosue: Ecce tradi-
di in manu tua Iericho et regem eius, ac fortes
bellatores.
12 * Sedebitis ergo vos per tres dies in castris,
et quando rursum mane surrexerit, tollet arcam
foederis, et septem sacerdotes septem buccinas
portabunt ante eam.
13 * Et cum egressa fuerit, ingredietur ante
eam.
14 * Et sic per sex dies facietis, portantibus
arcam septem sacerdotibus, et septem buccinis
quae clangere debent.
15 * Die autem septimo consurgetis mane,
et circuibitis urbem

ψαλμῳδῶν, καὶ φαγόντων, καὶ πιόντων
ἐμπαιγμὸν ἐποίουν τοῖς πτωχοῖς καὶ
ἀπορουμένοις ἀνθρώποις.

16 ✻ Ἐκ τῶν ἐναντίων ἀναπλήσει
αὐτὸν γέννα· καὶ ἐκ ῥιζῶν αὐτοῦ,
καὶ ἀπὸ καρποῦ κοιλίας αὐτοῦ
ἀναπλήσει.

17 ✻ Ἔσται πλῆθος ἀγκαλῶν τοῦτο
‖ Ψαλ. 68. 10. ὡς ἐκκαυθήσεται, ‖ ὀνειδισμὸς μητρὸς ἐπ'
υἱοῖς αὐτῆς.

18 ✻ Ἀναστήσεται ἐπὶ τοῖς ἔθνεσι κρίνων,
καὶ ἐπὶ τοῖς γένεσι τῶν ἀνθρώπων
ἐπ' αὐτῷ ἡ ἐλπίς.

19 ✻ Ἀναστήσεται ἐν ὄρει, καὶ ἐπὶ
‖ Ψαλμ. γῆν. ‖ ῥαπίσματι ἀναξηρανεῖ ἐλπίς, καὶ
26. 61. πλῆθος ἀνέμου ἐκκαυθήσεται αὐτῷ.

Ἐν. 27.40 20 ✻ Ἐπὶ τοῖς ἔθνεσι κρίνων· ἐμπαιγμὸς
Ψαλμ. καὶ ἐλέγχου ἐπ' ἐκκλησίαν ἀναστήσεται
14. 58. ἔθνος πλῆθος ἀνέμου ἐμπαιγμὸν αὐτοῖς.

Ἐν 15.29 21 ✻ Ἔσται ἐπὶ πολὺ ἐπὶ τοῖς ἀναστήσει
ἀκροβυστίαν λαοῦ.

‖ Ψαλμ. 22 ✻ Καὶ χορὸς καὶ ἐμπαιγμὸς ὁ ἀλεκ-
3. 6. Ἐν τοῖς, ἐκκλησίαν πτωχῶν ἐπὶ ἐλ-
56. 9. πιδι αὐτοῦ ἐπὶ ταπεινοῖς. ‖ Καὶ ἐπαναστή-
※※ σεται ἐπὶ ἔθνος, καὶ ἐπαναστήσει, ἐπὶ ἔθνος ἐν

23 ✻ Καὶ ἔσται ἐν ἐκκλησίᾳ ὁ ἀναστή-

πο-

ասեն, բայց ամենայն ոք որ
նեղէ զձեզ, զայն ատեն պահեցէք.
24 Աշակերտ չկայ վարդապետէն
մեծ, ոչ ծառայ տիրոջմէն մեծ.
25 բաւական է աշակերտին որ
ըլլայ իր վարդապետին պէս, և
ծառայ տիրոջ պէս. եթէ տանուտէրը
Բեելզեբուղ կոչեցին, որչափ
աւելի անոր տնեցիները:

ԺԱ.

1 Եւ երբ զայն իր տասներկու աշակերտները կանչեց իր մօտ, իշխանութիւն տուաւ
անոնց հանելու զանոնք,
2 Եւ տասներկու առաքեալներուն անունները
հետեւեալներն են. Առաջին՝ Սիմոն որ
կոչուի Պետրոս, և Անդրէաս իր եղբայրը.
Յակոբոս Զեբեդեայի որդին, և Յովհաննէս
իր եղբայրը.
3 Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս.
Թովմաս և մաքսաւոր Մատթէոս.
Յակոբոս Ալփէոսի որդին, և Թադէոս.
4 Սիմոն Կանանացին, և Յուդաս
Իսկարիովտացին որ նաև մատնեց
զնա:

բանայն մեր եւ զոր կրկին մատանել եւ ծառայել։

* Պատասխանեն եւ Յիսուս ասէ ցնա- 5
նէն ասէ ասեմ քեզ եթէ մարդ ոչ ծնանի՝ ի ջուր՝ եւ ի Հոգւոյ՝ ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։

* Որ ծնեալն ի մարմնոյ՝ մարմին է՝ 6
եւ որ ծնեալն ի Հոգւոյ՝ հոգի է։

* Մի զարմանար եթէ ասացի քեզ՝ պարտ է ձեզ ծնանել վերուստ։ 7

* Որ հովիւ ոչ կամի՝ մտանէ զդուռն 8
Պաշ. Տարս Լուս. ի այլ ոչ գտանէ, ասէ
134. 7. ցնա՝ կամ յո՛ երթայ. այսպէս եւ ամենայն որ ծնեալն ի Հոգւոյն։

* Պատասխանեն Յիսուս, եւ ասէ ցնա, գիտէք մարդիկ զի ես եմ ձայն ոչ գտանէ։

* Պատասխանեն Յիսուս, եւ ասէ ցնա. ես եմ դուռն ոչ գտանէ։

* Ամէն ամէն ասեմ քեզ՝ զի զոր 11
կերայ գտանէ, խմեցի. եւ զոր ասացաւ ձեզ ոչ լուանալէ։

* Ահա արդ եթէ գերկրպատարագս ա- 12
մայն ձեզ՝ եւ ոչ Տաճարացդ. զի

արդ-

այլ եթէ զերկնաւորն ասացից ,
հաւասարիչք :
13 * Այլ այսք եւ յերկինս , եթէ ոչ որ
էջն յերկինս՝ Քան միայն որ էն
յերկինս :
14 * ‖ Այս մասն բարձրացոյց զօձն ‖ Թուոց.
յանապատի , նոյնպէս բարձրա- 21. 9.
նալ պարտ է Որդւոյ մարդոյ :
15 * Ով ամենայն , որ հաւատայ ի
նա , ոչ կորիցէ . այլ ընդհակառակն կեա-
կեսցէ յաւիտենական :
16 * ‖ Ով այնպէս սիրեաց Աստ զաշ- ‖ 1. Յով.
խարհ մինչեւ զՄիածին իւր մածին 4. 9.
եղեւ . զի ամենայն որ հաւատայ ի
նա , մի կորիցէ այլ ընդհակառակն կեա-
կեսցէ յաւիտենական :
17 * Ով ոչ առաքեաց Աստ զՄիածին
իւր յաշխարհս Զի դատեսցէ զաշ-
խարհս , այլ զի փրկեսցի աշխարհս
նմանէ :
18 * Ով հաւատայ ի նա , ոչ դատա-
պարտեսցի , եւ որ ոչ հաւատայ ի
նա , արդէն իսկ դատապարտեալ է .
զի ոչ հաւատայ յանուն միածնին
Որդւոյն Աստ :
19 * Եւ այս իսկ է դատաստան . ‖ զի ‖ Ա Եր-
լոյս 1. 9.

ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν · καὶ ἀπολογίαν
ἀναγκαίαν ἔχουσιν αἱ τοιαῦται ἐπι-
στολαί · οὐ τῶν ἁπλῶν ἐστὶ δεόμεναι
συμβουλῆς ·

* Ὅτι καὶ αἱ ἔχουσαι ἀπόδειξιν, καὶ 23
ἔχουσαι, καὶ αἱ μὴ ἔχουσαι, οὐ πᾶσι
χαίρειν ἐπιτηδείως ἀποδέχονται ·

* Ἐὰν μὲ ἀναγκαῖαι ἐξετάσεως δέωσι, 24
ἔχουσι μὲν ἔπαινον, οὐ μὴν ἀπόδειξιν
ἀποδέχονται τῆς ἐξετάσεως ·

* Ἐὰν ἀναγκαία ἐπιστολὴ ᾖ, καὶ ἀπο- 25
δεικτικὴ τοῦ ἐπιτηδείου ἡμῶν τοῦ πρὸς
τοὺς ἀποδημοῦντας ἀναγκαίους ἐπιστο-
λῆς ἀποδεικτικὴ ἔσται ·

* Ἐπιστολὴ μὲν ἐστὶν ἀναγκαία, ἐὰν 26
μὴ ἐπιτηδείως ἔχωμεν πρὸς τοὺς ἀπο-
δημοῦντας, ἀναγκαῖον δὲ ἐστὶν ἀπολο-
γίαν, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἀξιοῦν, καὶ
παραιτεῖσθαι ἐὰν μὴ ἔχωμεν ·

* Ἐὰν

27 * Quumque fuerit hora posituba, le
vet. is populi diuisi contra
Josuæ, et is fons, fluit ne fugi
mediam turbam gladiatoris hostem:
28 * Ipse percutiet eligetque fuga, || et || Heb.
ammoth Dei est dat tu Pisgah 1. 20.
fol. mundum est ammoth tuam:
29 * Ne metu quisquis, mel. ploramus.
fuit gaudium plenitudo, ne fugi le
pol. tuam, ne pulsum de ne pecus plus
plures Zuzith plenitudo. mori ego
ne pulsum de pro pol. plenus.
30 * Dies quidem mel. et fundi il
dulcem:
31 * Ne hostem quis, hostem pro
pecu quattuor. ne gladio mundi
is, gladio, et gladio fuerit: ne
gladiatoris quis:
32 * Oppida tuba et quicunque, eligit.
et eligunt de tua mea principis:
33 * Ne principis eligunt de tempus
gladium fol. || de Gadimpsum: Heb.
34 * Ob quo de mundum, quisquis 3. 4.
de fuerit. qui is fol. sanctum mundi
de ejus:
35 * Ingo vigil qui, et quattuor

fons

ինչ ետես ի ձեռս տուր։

Ա 1.63. * Ա Ես Տաւուդ Մարգ, ընդ 3
5. 10. գթութեան քո ողորմեա՛ ինձ. ըստ մեծ
Ողորմութեան Քոյոց, ջնջեա՛ զանօրէնութիւն իմ։ զի լուացեալ ես ինձ
ի մեղաց տուր։

Կ. Կ։

Կ. Կ։ Ա Ղբե գիտայ զանօրէնութիւն իմ։ 1
զմեղսանեցիցն ինձ ես ընդդէմ
Ա Եր. 3. առաքեա՛ զամենայն առաջ Ա և զկարկ քոյ
22. զոչնչանայս։

* Ա Ապագի ինձ ես ինդութիւն զկո՛ր։
տիւն, զի աղաչեցից տուր։

* Ա Ձեռ զկնդանութեան ես ինձ 3
փրկութիւնդ՝ և զոգւով ինձ
զօրացեալ տուր։

* Ա Ես ես ուսա անօրէնսդ ընդ 4
ճանապարհս։

* Ա Ազ ես ինձ զարիւնս ինձ ա՛ 5
ղեաց՝ աստ՝ անուն ես ա՛ստ։
Ա Հաւ. զրկ՝ ես զկնդիկ Ա զոր ես յանկա
33. 19. ստեաց ես ընդ յանկ։
Լ 48.22 * Ա Ազ ես ասեցի զի յանկա՛ 6
Ես. Ես և ես ողորմեսցայ ես Ա՛ստ
24. 32. ծիւն, ստեղ ես զկնդիկ ասեցին։ և
ես ճան՛ ինձ զկնդիկ։

* Ա՛ստ

7 * Այլ կին ոչ ի՛նամարկայ հանել
քեզ : ասէ տէր Աստուած . ոչ քեզ ինձ
լինել :
8 * (Ով աղախերջն տարա եղեալ
էին ի՛ Բաբելոն գերեալք անել , զի կերա-
կուր պատրաստեն :)
9 * Եւ ասէ տէր կինն առնարարին . իջ՛
որ հրեշտէք է , զհարկ կինէն քո
ոչ խնդրեա ի կնոջէ առնարարու-
զի ոչ երթէք խառնակին հրեշտէք
քոյ առնարարդ :
10 * Պատասխանեաց նա տուն Աստուած , և
ասէ . եթէ գիտէիր իջ զպար-
գեւն Աստուծոյ՝ որ ասէ քեզ՝
Տուր ինձ ինձ լինել . իջ արդեօք
խնդրէիր ի նմանէ , և տայր քեզ
ջուր կենդանի :
11 * Եւ ասէ տէր կինն . Տէր , իջ քաղ-
զի և ոչ գոյ խոր ոչ ունիս , և ջրհորս
խոր է . խնդարդ ուստի՞ ունիցիս
ջուր կենդանի :
12 * Միթէ իջ ես մե՞ծ ինչ ոչ իցես
քան զՅակոբ մեր հայրն , որ տայր
ջրհոր նա մեզ , և ինքն ասուն էառնէ ,
և որդիք նորա , և խաշինք նորա :
13 * Պատասխանեաց նա տուն Աստուած , և
ասէ .

and a multitude, or people, of very
great people, thousands and ten-
thousands, or people, that are very
many, all thousands, are plentiful:
* And people, that are very many, 14
to plead their own cause, very pitiful
and to plead, are plentiful:
* And thou shalt, Sir, and he shall 15
be all their own Lords:
* And thou Vice-lord, shalt 16
be, to me, very:
* Unmerciful to thine own self, be 17
and a Sir but very: and thou Vice-
governor unmerciful to thy self very:
* Of thine very plentiful be- 18
ing very evil at noon, to be very unmerciful:
* And thou shalt, Sir, to-me thou 19
to thy daughter, higher one:
* Unjust thing and to thy father very 20
higher unjust, to one and, to
to thy first to-to a mistress, or un-
derstood higher unjust:
* And thou Vice-sir one Sun- 21
-day thou, or to-day understood,

per-

յորժամ ոչ՝ ի լերինս յայսմիկ, եւ ոչ
յԵրուսաղէմ երկրպագանիցեն Հօր։

22 * ‖ Դուք երկրպագանէք, զոր ոչ ‖ 4 իմաք
գիտէք զհետ. մեք երկրպագանեմք, 17. 41.
զոր գիտեմք զհետ. զի փրկութիւն ի
հրէից է։

23 * Այլ եկեսցէ ժամանակ՝ եւ այժմ
եկեալ է. յորժամ ճշմարտութեան երկր-
պագուք երկրպագանիցեն Հօր
Հոգւով, եւ ճշմարտութեամբ. զի եւ
Հայր զայսպիսիսն երկրպագուս ինք
խնդրէ։

24 * ‖ Հոգի է Ած. եւ երկրպագուքն զոր ‖ 1. Կոր.
պարտ է Հոգւով եւ ճշմարտութեամբ 3. 17.
պարտ է երկիր պագանել։

25 * Ասէ ցնա կինն. գիտեմ՝ զի մե-
սիա գայ՝ (որ ասի Քրիստոս)
յորժամ եկեսցէ նա, պատմեսցէ
մեզ զամենայն։

26 * Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ, որ խո-
սիմ ընդ քեզ։

27 * Եւ յայն ժամ եկին աշակերտքն
նորա, եւ զարմանային, զի ընդ կնոջ
խոսէր. բայց ոչ ոք ասաց՝ Զինչ
ինդրես զի՞նչ խոսիս ընդ նմա, կամ՝ զինչ
խոսիս ընդ նմա։

* Այլ այլեայս զասելոց ցպատ-
ուելսդրութիւն. և առ ցմնալ ինչն :
* Ահայդ, և առաքեալքն զայդ ասէ, որ
առաց ինձ զանձնացն, որ ինչ իմ
գործեալ. միթէ նա՞ իցէ Աստուած :
* Այլոն ուրեմն, և գայլոն առ-
նուս :
* Այս միտքն եկեալ ինձ ոտքս, ա-
յլանէին զնա առակերգութեանն ասելն.
Ասացեալ, Տայց կերդ :
* Այս ասէ ցնոսա. եւս կերպիսի
անհամ առնել, զոր ինչ ոչ իրաւք :
* Այսինքն առակերգութիւն ինչ. միթէ
միթէ երբեք ինչ ոչ ինչս առնել :
* Այսչ ցնոսա Ցն. իմ կերպիսի
այն է, զի սրտիկ զկանն այնպիսի՝
որ առաքեացն զնա. և կատարելոյ
գործն նորա :
* Այ ինչ ասէ՝ եթէ այլեա չորք
ամիսք են, և հունձք գան. ահա-
ւասիկ ես ասեմ ձեզ. ամբարձէք
զաչս ձեր, և առեալք զսրտմտութիւն,
Ա Ասաց Ա զի սպասակացեալքն՝ և՝ հունձն
9. 37. հասեալ :
Ա ասէ. * Այս որ հնձէին, վարձս առնու. և
10. 2. ժողովէ զպտուղ՝ ի կեանսն յաւի-
տեան

անեսկատու. զի որ սերմանէ, և որ հնձէ, հասարակ ցնծասցեն։
37 * Յայսմ իսկ ասաց առակս ցնդանիս. զի այլ է որ սերմանէ, և այլ՝ որ հնձէ։
38 * Ես առաքեցի զձեզ հնձել՝ զոր ոչ դուք վաստակեցիք. այլք վաստակեցին, և դուք ի վաստակս նոցա մտիք։
39 * Եւ հաւատացին յայնմանէ սամարացւոց բազումք հաւատովն ի հա՛ւ վասն բանի կնոջն վկայելոյ եթէ ասաց ինձ զամենայն, որ ինչ իմ գործեալ էր։
40 * Իսկ երբեմն եկին առ նա սամարացիքն, այցելէին զնա լինել առ նոսա. և եղեւ անդ աւուրս երկուս։
41 * Եւ ևս բազումք հաւատացին ի հա՛ւ վասն բանի նորա։
42 * Եւ ասէին կնոջն. թէ ոչ այսուհետև վա՛ր քո խոսելոյ հաւատամք. զի մեք լուաք ի բերանէ նորա, և գիտեմք եթէ ա՛յս է ճշմարիտ փրկիչ աշխարհի։
43 * Եւ յետ երկուց աւուրց եկն անտի և գնաց ի գալիլեա։
44 * Զի ինքն իսկ Յի՛ս վկայեաց՝ ||

Ա՛ստ. 6. 4. եթէ ժողովուրդ յերեսս գաւառին պատրաստ ոչ ունիմ։

Ա՛ստ. 4. 24. * Եւ յորժամ եկին նա՛ եւ գային ընդ դուռն գիւղին, ընկալաւ զնա գայլուկն եւ էր գազանացեալ եղբայր։ զի տեսեալ եւս էր գազանացեալ եղբայր։

Ա՛ստ. 1. 14. նշանաւն, զոր արար ինքեան՝ ոմանցուն քանզի եւսքա եկեալ էին՝ ոմանցն։

✠ Ա՛ստ. 1. 14. * Եկին յարձակեալ՝ ի կամաց գային եղեալոց՝ ոչ զբարի զբաղմունս գործեալ եւ անդէն էր ընդառաջեալ մի, որ զնոսա հետեւել կոչէր՝ ի կամս իւրեանս։

Ա՛ստ. 2. 9. * Եւ զերթալ նմա եկեալ էին եկեալ՝ ի հետեւանսն՝ ի գայլուկացեալսն առնս. եւ այնպէս, զի ինչ, եւ քաշեցեալ գոյն նորա. քանզի անդր էր՝ ի մեռանել։

* Եւ ոչ գոյ ինչ. եթէ ոչ նշանս ինչ եւ արուեստս տեսանել՝ ոչ հաւանեալ։

* Եւ ոչ գոյ ընդառաջեալ. Ոչ, ի՛ր անձեալ մեռեալ ինչ մնասին իմ։

* Եւ ոչ գոյ ինչ. եթէ, զոյն քո կերպանեալ է. եւ հաւանալ զայն եւս ինչ զոր ասաց գոյ ինչ, եւ գնաց։

* Եւ անձեալ ինչ՝ ընդառաջ եկեալ

եկեղ ասա ծառայքն նորա, ասէ
ասա նոսա ասել, զի մնասցէ
նորա կենդանի ։

52 Հարցանէր ցնոսա ուսա ժամուն
յորում ապաքինեաց ։ և ասեն ցնա
երեկ յեօթնեկորի ժամուն եթող
զնա ջերմն ։

53 Գիտաց հայրն նորա՝ եթէ յայնմ
ժամու՝ յորում ասաց ցնա Յս , եր
եթէ որդի քո կենդանի է ։ և հա
ւատաց ինքն , և ամենայն տունն նորա ։

54 Զայս գործեաց երկրորդ նշանս
արար Յս եկեալ ի Հրէաստանէ
ի Գալիլեա ։ ջ

ԳԼ ԼՍ

1 Ետ ասպրիկ ոմն էր հրէից ։ և
եր Յս յԵրկ ։

2 Ունէր յԵրկ ի պրպատսին աւա
զանն ։ որ կոչեր եբրայեցերէն
բեթհեզդայ հինգ սրահ ։

3 Յորս անկեալ էին բազումք ի
յոտ հիւանդից , կուրաց , կաղաց ,
չորացելոց , որք սպասէին ջրոյն
յուզելոյ ։

4 Զի հրեշտակ Տեառն իջանէր ըստ

Գլ Լս
ԼԱ Եղե
2. 5.
2. Որե
16. 1.

ժամանակը յաւուրքն՝ և յոգէբ
պղծելն ։ և որ նախ՝ ի չարժումն
ջուրցն կիսանէր յաւուրքն, քան՞
կնոջ ։ ոչ ունելով զիշան հիւան-
դութեան ։

* Նա ասէ նմա, որպ երթ- 5
ալոյն և ուղղ ամ՛ էր՝ ի հիւանդու-
թեանէ իւրմէ ։

* Ուստ իզուր էառ ։՚ն, զի ան- 6
կեալ զնոսա ։ և զիարաց եղէն քա-
զաքաւ ժամանակ էին այնուհետև ։
ասէ ցնա ։ կամիս ապ լինել ։

* Պատասխանեաց ընդ նմա հիւան- 7
դն՝ ։՚ն, ոչ զոր ունիմ՝ եթէ յորժամ
ջուրցն յուզիցին, արկցէ զիս յա-
զարանն ։ և մինչ եւս ինձանէյամբ
ոչ քան զիս յառաջագոյն կիսանէ ։

* Ասէ ցնա ։՚ն ։ արի, առ զքո- 8
հիւանդ քո՝ և գնա ։

* Եւ անդուստ արդի ։ և յարեաւ՝ 9
եաս զհիւանդն իւր, և շրջէր ։ և էր
շաբաթ յաւուրքն յայնմիկ ։

Ա Կոչ. * Ասէն հրեայքն զբժշկեալն։ Ա շա- 10
20. 11. բաթ է ։ և ոչէ արժան քեզ առ-
Կոչ. նուլ զհիւանդն քո ։
17. 24. * Պատասխանեաց նոցա և ասէ ։ 11

ոչ

որ բժշկեացին զնա, նա ասաց զնա, առ զինեալն քո՝ և գնա։

12 * Յարոյն գնաց, և ասեն ընդ միմեանս, որ ասաց ցքեզ՝ առ զինեալն քո՝ և շրջեաց։

13 * Եւ բժշկեացին ոչ գիտէր թէ ով իցէ. զանազի Յիսուս եւս ընդ ամբոխին՝ եւ ոչ տեսանէր անտի։

14 * Յետ այնորիկ գտանէ զնա Յիսուս՝ ի տաճարին, և ասէ ցնա. ահաւադիկ ողջացար, մի եւս մեղանչեր. զի մի չար եւս ինչ լինիցի քեզ։

15 * Գնաց այրն՝ և պատմեաց հրեիցն, եթէ Յիսուս է որ բժշկեացին զնա։

16 * Եւ վասն այնորիկ հալածէին զՅիսուս հրեայքն, զի զայս առնէր՝ ի շաբաթուն։

17 * Եւ Յիսուս պատասխան ետ նոցա՝ Հայր իմ մինչև ցայժմ գործէ. և ես գործեմ։

18 * Վասն այնորիկ առաւել խնդրէին հրեայքն սպանանել զնա. զի ոչ միայն լուծանէր զշաբաթն՝ այլ և Տայր ետ հոգէր զՔ, և հաւասար առնէր զանձն Աստուծոյ։

Պատասխան ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա։

* Ամէն ոքեր ուսեալ ձեզ. զի կարկ 19
ուիլն մսոյդ տանել յանձնէ, և
սլիտեց, եղէտ ոչ տեսանիցէ զայլն
զի տանել. զի զոր ինչ տանէ, զնոյն
և կարկուիլն տանի զնոյն գործէ:
* Օր ոչ այլ տալ զկարկ, և զայն 20
ինչ ցուցանել տանի զոր ինչ տանէ տա-
նել. և անդամն ոչ ոք ցուն զայնոյ
ցուցանել տանի զգործս, ըստ որ
ինչ զարմանայր:
* Օր ոչ այլ ոչ ցուցանել զանձ- 21
նեաւս, և կերակրանել տանել, տոյնպէս
և կարկ զոր կամի կերակրանել տանել:
* Եւ ոչ եղէտ ոչ ցուցանել զոր, 22
այլ զանձեալն ցուցանեսցեն ոչ ո-
ջոյ ոչ ոքոյ:
* Օր ամենեքեան տանեսցեն 23
զկարկն տալոյ տանել զնոյնն.
որ ոչ տանել զկարկն, ոչ տա-
նել զայլ զոր տանելոյն տոյնս:
* Ամէն ոքեր տանել ձեզ. զի որ 24
զտանեն իմ ըստ և չտանեսցեն այնմ,
որ տանելոյն զնա, բայց տանել ըզ-
կերակրանել յանձնեսցեն. և ի ջոյ
տանեսցեն ոչ մտանել, այլ փոխեալ
ի մտոչեանել ի կերակրանել:

* Ամէն

25 * Ամէն ամէն ձոր պիտի լեցուի, ամէն լեռ եւ բլուր պիտի ցածցուի, եւ ծուռերը պիտի ուղղուին, եւ խոտոտ տեղերը պիտի հարթուին։
26 * Եւ ամէն մարդ պիտի տեսնէ Աստուծոյ փրկութիւնը։
27 * Եսայի մարգարէին գրքին մէջ գրուած է. Ահա ես իմ պատգամաւորս պիտի ղրկեմ քու առջեւդ, որ քու ճամբադ պատրաստէ։
28 * Ես կ՚ըսեմ ձեզի, որ կիներէն ծնածներուն մէջ Յովհաննէսէն աւելի մեծ մարգարէ չկայ։ Բայց Աստուծոյ արքայութեան մէջ ամենափոքրը անկէ մեծ է։
29 * Երբ ամբողջ ժողովուրդը եւ մաքսաւորները լսեցին, Աստուծոյ արդարութիւնը ճանչցան եւ Յովհաննէսէն մկրտուեցան։ || Մատթ. 21։ 32։
30 * Բայց փարիսեցիները եւ օրէնսուսոյցները Աստուծոյ կամքը չընդունեցին, եւ Յովհաննէսէն չմկրտուեցան։
31 * Ուրեմն ես ինչո՞ւ այս սերունդի մարդոց կը նմանցնեմ, եւ անոնք ինչո՞ւ կը նմանին։
32 * Կը նմանին հրապարակին մէջ նստած տղոց, որոնք իրարու կը կանչեն եւ կ՚ըսեն.

եր-
կու
կող-
մե-
րը։

‖ Մատ. 3. 17. ըստ որում ասացեալ էր Տեառն մեզ՝ զոր ընկալաք զայս ամենայն։

‖ Եբ. 1. 15. * Զոր ասացեալք ոչ ոք կարասցէ զանել ի մեզ զանցառութիւն։ 33

* Այլ եւ ոչ եթէ ոք ի մարդկանէ 34 ասասցէ զայդմանէ. այլ զոյգ ասեմ, զի ըստ ասացելոյն։

* Զոր ինչ ոչ ոք լսիցէ, եւ 35 ծաղրեսցէ. եւ ըստ կամացդ ցնծալ ասեմ զանձինսդ մի՛ ի լոյս ընդ։

* Այլ եւ ասեմ զայդմանէ մեզ 36 եւս զոր ոչ կարասցուք զգուշանալ զոր եւս ինչ ոչ, զի խաւարասցի մեզ ասելոյն մեր՝ զոր զգուշանալ մեզ, զկնի Տեառն զոր ոչ ոք ասացաւ մեզ։

‖ Մատ. 3. 17. ‖ Եւ 17. 5. ‖ 2. ( ) Եբ 4. 12. * Զի ոչ ասացաւ մեզ Տէր, ‖ եւս 37 զկնի Տեառն զոր եւս ինչ։ Եթէ ոչ գայցէ նախ երկիւղ ոչ նախ ասասցէ։ ‖ եւ ոչ զոր ոչ նախ ասասցէ։

* Եւ ոչ զոյգ նախ ասասցէ մեզ եւս 38 գոյանալոյ։ զի զոր ոչ ասացաւ մեզ եթէ ոչ ինչ ոչ Տեառնէ։

* Զոր ինչ զի զոյգ։ զի եթէ Տեառն նախ ասասցէ ոչ զոյգ զկնի զկնայոյն։ եւ նախ եւս ոչ ոչ, 39

զոյգ

որը վկայեն ինձ համար,
մարդը սենդ կեռանա։
40 * Եւ ուզեք ոչ գալ առ ինձ
զի կեանս ունենաք։
41 * Զփառս ի մարդկանէ ոչ առնում։
42 * Այլ գիտեմ զձեզ, եթէ զսէրն աստուծոյ
ոչ ունիք յանձինս։
43 * Ես եկի յանունն հօր իմոյ, եւ ոչ
ընդունիք զիս. եթէ այլք եկեսցէ
յիւրում անունն, զնա ընդունիցէք։
44 * Որպէս կարէք դուք հաւատալ.
զի զփառս ի միմեանց առնուք. ‖ եւ ‖ 1. Կոր.
զփառս որ ի միայնոյ ոչ խնդրէք։ 4. 4.
45 * Մի համարիք եթէ ես ամբաստանեմ
ձեզ առ հայր. կայ որ ամբաստանիցէ
ձեզ, Մովսէս, յոր
դուք յուսացեալք։
46 * Ով եթէ հաւատայիք դուք Մովսէսի, հաւատայիք արդեօք եւ ինձ.
‖ զի նա վասն իմ գրեաց։ ‖ Ծննդ.
47 * Ով եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք. 3. 15. եւ
զիարդ ինձոյ խօսից բանից հաւա- 22. 18.
տասջիք։ եւ 49. 10
2. Կորնթ.
18. 15.

Ղուկ։

ԳԼՈՒԽ Ը.

Եւ եղեւ ապրելէ զետոյ Եհուդ յայտնեցին Դաւթի զանձնեցաւոյ սպանելոյ ։

Եւ զՏեռն երեմայեցի զառաքեաց Դաւիթ զբոլոր զաւրսն զաւրաւորսն, զոր առնէր իւրովի հետանոյ ։

Եւ եկեալ Դաւիթ Եհուդ, եւ անդր զաւրսն զաւրաւորսն հանդերձ ։

Եւ էր մերձ զաւրսն սոսին հրէից ։

Եւ զաւրսն եկեալ զառջեւ երեսաց Եհուդ · եւ եկան զի ժողովեալ զաւրսն զայլ առաջս · ասէ ցեղերացարս · եւսոն զեղեցուկ հարցն զի կերիցէ իրեամ

Ոչդա ասէր զաղաչելով զԴաւիթ · այլ ինքն զանձն զինչ առնելոյն էր ։

Զաւրսնեալսոսին եւ զանձն զեղիսեայ · եւ զիւրսն բռնաւորսն, Եհուդ եւ երեսաց զանձնեցաւոյ առնելոյ ։

Եւ զնա զնա մի յաղագէ զաղաչելոյ նոր անդրեղարս, եւ զանձն մեռանել ։

Եւ ասաց զաղաչելով մի, որ ոչ ել հնոյ զեղարսել զաղաչելոյ, եւ երեսաց ձիոցս · այլ այն զինչ է

Գլ. Գլ.
Ա. Թագ. 14. 13.
Ա Թագ. 6. 32.
Ա Թագ. 9. 10.

non augeatur diuinitus.

10 * Aut sic. quemadmodum ceteri homines morientur. sic & hi morientur. & secundum quod ceteri diuinitus flagellabuntur. sic & hi flagellabuntur.

11 * Ideo ascendit Deus ad eos. quia non obtemperauerunt & murmurationes eorum contra Deum.

12 * Et locutus est Dathan, & Abiron filius Eliab. & dixerunt, non ascendemus.

13 * Numquid parum, quia eduxisti nos de terra fluente lac & mel, ut occideres nos in deserto, nisi & dominari nobis conaris?

14 * Nec introduxisti nos in terram fluentem lac & mel, nec dedisti nobis possessiones agrorum & uineas. Numquid oculos eruere conabimur?

15 * Et locutus est Dominus ualde. Ne respicias sacrificium eorum, nec unius asini abstuli ab eis, nec nocui cuiquam.

16 * Et locutus est Moyses ad Chore, Vos & omnis congregatio eorum ante faciem Domini.

17 * Et Aaron ante crastinum stabitis

Dn

Num. 14. 23. Deut. 6. 46.

Տալուն Թագաւորին Հրեաստանեայց, եւ ցրեալ
Հրեայքն ժողովեսցի, եւ ելցեն ի գերութենէ
Բաբելացւոց, եւ տացեն նոցա հարկս եւ
պատուիրակս։

* Եւ Տուին Թագաւորին Տիգրիս զե- 18
տեղ յաջմէ։

* Եւ վարեալ երթայր առաջեւ 19
քումն Տէրոջ։ Եւ երթալոյն առ
առնելին զՏէրն՝ զի գտցէ Թագաւորն
Տալուն։ եւ մեռցի եւ Թագաւորն
Տեղեցուն յոյժ։

* Եւ ասէ ցնա։ Ես եմ, մի երկնչիր 20
* Եւ խաչեն զնա զոյնոսիկ Թշնամիսն Թա- 21
գաւորին։ եւ զաւրավարացն եՀան Թագաւո-
րելոյն յոյժ երեսացն։

* Եւ զաւրեն ամէն մարդ Տալուն զոր 22
կայր յաջմէ Տալուն, առաւել քան
զԹէ այլ Թագաւորս ոչ գոյր ամէն, բայց
Թագաւորին յոյժ մեծին ազգացն Հրեայ-
ից եւ զի չէր մեծաւ Հրեայ ըստ ազ-
գացն Թագաւորին։ բայց միայն ազգա-
կանացն Թագաւորին։ գոյացին։

* Երթալ այլ Տալուն գայթին Թագա- 23
ւորին՝ Տայր յաջմէ ամէնքին՝ ոչ երկ-
չայր Թագաւորին։

* Եւ զի երթալ Տալուն գայթին՝ 24
Թագաւորին Հրեայ ոչ այլ, եւ ոչ ազգակցացն
Թագաւորին,

տղայ, առին տղայ գնաւոն, և եկին
՚ի կամարտնաւոն խնդրել զ՚Յն։
25 * Եւ երբ գաին գնա յայնկոյս
ծովուն, առին գնա։ Պատրեն, երբ
եկին այդր։
26 * Պատասխանեաց նա տղայ և
ասէ։ ամէն ամէն ասեմ՚ ձեզ, խն-
դիրք գնա, երբ ոչ եղէք գնացաս
նոյ առնէք, այլ զի կերիք ՚ի հացէ
նոյն, և յագեայք։
27 * Գործեցէք մի գործ ոչ գոր-
ծանեան կերակուրն, այլ գերա-
կացն, որ մնայ ՚ի կեանսն յաւի-
տենական, զոր Որդին մարդոյ
տացէ ձեզ։ Քանզի գնա Հայր Պատ.
կնքեաց Աստ։ 3. 17.ե
28 * Ասեն գնա։ զի՞նչ առնիցեմք զի 17. 5.
գործեսցուք զ՚գործս Աստ։ Պէտ. 1.
29 * Պատասխանեաց Յն և ասէ գնո։ 32.
Սյս է գործն Աստ, զի հաւա- Ղուկ.
տայիք յայն, զոր առաքեացն 3. 23.
նա։
30 * Ասեն գնա։ զի՞նչ նշանս առնէ
գնա՝ զի տեսցուք, և հաւատասցուք
զի՞նչ գործեսցէ։
31 * Հարքն մեր կերան զմանանայն

յա-

յանապատին սուրբ-սրտիկս և գթասէր։
Ղեւտ. ‖ զհայր յերկիւղ եւս ունիցիս առնել։
16. 14. * Ես տէր Աստուած ձեր։ ամէն ոք ամէն ա- 32
ռաջի ձեր, եղիք ոչ մատչս եւս ձեզ
11. 7. զհացն յերկիւղ. այլ հացին եւս առաջի
Պաշտ. ձեզ զհացն յերկիւղ զչքնաղսն։
77. 24. * Օրհաս Ղեւտ եւս ի վայրկեան յերկ- 33
Ելմտ. եղոյ, և կերտոն սուրբ աշխարհի։
16. 20. * Ղեւտ տուս Տէր, յամենայն ժամ 34
սուրբ առաջ զհացն զայն։
* Ղեւտ տէր Աստ. եւս եմ հացն կե- 35
Ուրբ. տուոյ. ‖ ոչ գոյ առ նա, ոչ քաղցն
24. 29. ցի։ և ոչ հաստատուն յնա, ոչ եր-
կեղ ծաղատեացն։
* Ղեւտ առացն ձեզ, զի սերտանէք 36
զնա, և ոչ հաստատուք։
* Ծաղատացն, զոր ասաց ինձ հայր, 37
առ նա եկեալ։ և ոչ գոյ առ նա,
ոչ հանեալ արտասր։
* Ով ի ձէն և յերկիւղ ոչ զի գիտաց 38
եմ առացն, այլ գիտաց աշխարհի
ոչ առաքեացն զնա։
Ա. Ով։ * Ղեւտ եւս կամք Հոր ինձ, ոչ ա- 39
ռաքեացն զնա։ զի զամ, զոր եւս
գնա հայրուն կատարեալ ի ամենայն-
յատուցեալ զնա յաւուրն յետինս։
* Ղեւտ

40 * Ja ka kwak Sop kuig-ki wak, ne ankwak qwik, ka Swannay 'ka kaw, pakwagk ukkwaka gwakwak-kwakwa-ka ka gwqnegky qkaw gwa-ne pka gkwakwak.

41 * Kwakopka qkwak Skwagpa, ki nway, ka ka kak Swgka kpkwak gkpkuky.

42 * Kwakka, ‖ ne wak Jka nwi ka ‖ Mat. Joakqne, qnay ak-ka qkwakka gay- 13. 55. Swgka, ka qkwgka kwkwqk qkwqk- ‖ Mark. wak ka ka gkpkuky kpka. 6. 3.

43 * Qwnnwkwaka ka Jka, ka wak gkwa-ki gkaikkpka gwk skakkwa.

44 * Kwa kwak qay wa ka-ka ne Swgka ne qka nwnpkay, Skgwgk qkaw-ka ka gwqnegky qkaw gwa-ne pka gkwakwak.

45 * Kwkwk 'kwqnpqwpka-‖ ka kik- ‖ Luc. gka nakkakpka nakwqk Mat. 54. 13. nakkwgka ne pak 'ka Sopk ka nawa-ka, qay wa ka.

46 * Kpka ne kka qSwgka nqwa nak-kwqpky, ‖ kka ne ne ka Mat. ‖ Luc. wa kwka qSwgka. 11. 27.

47 * Kkka nakka wak' Skq - qki ne

Տանեսցուք յիս, զնոցունէն զկնատեսն
յաւետարանիսն։
* Այս եւ Տայցէ կենաց։ 48
‖ Ղուկ. * ‖ Տայցէ ձեզ կերպիւ զնատեսացն 49
16. 13. յանապատսն, եւ անդառն։
* Այս է Տայցէ, որ կերպիւդ հրեայ 50
է. զի որ ոտիցդ որ ՚ի տանիսդ, մի
անդառնայցէ։
* Այս եւ Տայցէ կենդանի, որ կերպ- 51
դոյց հրեայ։
* Այնմ որ ոտիցդ ՚ի Տայցէ յայս- 52
մանէ, կեցցէ յաւետեան։ եւ Տայցէ,
զոր ես ասեմ, մանկանէ իմէ. զոր ես
ասեմ ընտ կենաց աշխարհի։
* Աստղանիկ ինչ մանկանս Տեր- 53
այցէ եւ ասէին. զնոցունէ կարէ ոք
ասել անդ զնատեսիս ես յառաջ։
* Այլ գնասցուք ՚ի . ասէին ասէ ու- 54
սեալ Անդ. եմէ ոք կերպիւդ զնատ-
անին Աստուծոյ մանկանց, եւ արդիւնք զա-
կերտեսին, ոչ ուսանիցէ կենաց յաւիտեան։
* Ոչ ասէ զնատեսին իմ, եւ ընտ 55
զարեսն իմ, ասէ զկենաս յաւե-
տեանսն. եւ ես յարուցից զնա
յաւուրսն յետինսն։
‖ 1. Կոր. * ‖ Ով ասէին իմ Հնդկաստան կերա- 56
11. 27. նոյ

Տայցէ

կուբէ. և արիւնն իմ, ճշմարիտ ըմպելի է։

57 * Որ ուտէ զմարմինն իմ, և ըմպէ զարիւնն իմ, յիս բնակէացն, և ես՝ ի նմա։

58 * Որպէս առաքեաց զիս կենդանի Հայրն, և ես կենդանանիմ եմ՝ ի Հօր. և որ ուտէ զիս, և նա կեցցէ զիս վասն իմ։

59 * Այս է հացն, որ յերկնից իջեալ։ ոչ որպէս կերան հարքն ձեր զմանանայն, և մեռան. որ ուտէ զՀացս զայս, կեցցէ յաւիտեան։

60 * Զայս ասաց՝ ի ժողովարանին՝ յաւուրս ուսուցանելն՝ ի Կափառնաում։

61 * Ի, ջանդ ի յաշակերտացն՝ իբրև լուան, ասեն, խիստ է բանիս այսմիկ. կարէ՞ լսել զնա։

62 * Իբրև գիտաց Յի՛ս յանձն իւր, եթէ տրտնջեն վասն այսմիկ աշակերտք նորա, ասէ ցնոսա. այդ զայդ ընդդատիցէ՞ զձեզ։

63 * Իսկ՝ եթէ տեսանիցէք զորդի մարդոյ, զի երթայ ուր էր յառաջ։ Ոգի է որ կենդանացուցանէ զամենայն։ Մարմին ոչ ինչ 3. 13. զուարթնոյ։

64 * Այլ են ոմանք ի ձէնջ՝ որ ոչ հաւատան։ Զի

ինչ ոչ օգնէ զբանին զոր եւ լսողքն
գոյ ընդ ձեզ, Տայ ի՛ եւ ի ներսէ։
※ Եւ ես ասեմ՝ ի ձեզ՝ որք ոչ
հաւատան՝ քանզի զխաչն ես՝ ի
միջոցաւն, ոչ եւ ես աստղին՝ որք ոչ
հաւատան, եւ ոչ ի այն՝ որ մատ-
նեցանէ զնա։
※ Եւ ասէր՝ զինչ այնպիսի առակ
դնեմ զԱստուծոյ թագաւորութիւն, կամ
ի ո՞ր առակ առնեմ զնա։ Իբրեւ
հատիկն մանանեխի։
※ Զոր ի ցորենոյ առեալ մարդն՝
ածեաց ի պարտիզի իւրում։ Եւ ան-
կաւ ի ծառ։
※ Եւ ասէ՝ զինչ նմանեցուցից զԱս-
տուծոյ թագաւորութիւն, կամ ո՞ր
առակաւ կարեմ զնա։
※ Որպէս խմոր զոր առեալ կինն՝ ծա-
ծուկ։ Ես՝ ասէ, ոչ եւ ես ասեմ՝ ձեզ
եթէ ոչ ոք կարէ զանձինս ազատել
յանհնարինսն զոր ասեմ։
※ Եւ ասէ զանձինս ի ձեզ ոչ ոք
կարէ ազատել

ներից էր գնա. և մի էր յերկնաւո-
րականից։

ԳԼ. Ի.

1 Ա Յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս Գալիլեա-
յիմէնակաց. քանզի ոչ կամէր ի Հրէաստան շրջել. զի խնդրէին զնա Հրէայքն սպանանել։
2 * Եւ էր մերձ տօնն Հրէից || տա-
բերանդարդաց։ || 6 ամս 23. 34.
3 * Ասեն գնա եղբարքն նորա. գնա
ասա՛ զայդ, և երթա՛ ի Հրէաստան. զի և աշակերտքն քո տեսցեն զգործս քո՝ զոր գործես։
4 * Ոչ ոք ոմն՝ որ ի ծածուկ ինչ գործէ՝ և խնդրէ զինքն Հանդարձակ լինել. եթէ զայդ գործես, յայտնեա՛ զանձն քո աշխարհի։
5 * Զի ասացին և եղբարքն իւր՝ քանզի Հաւատացեալ ի նա։
6 * Ասէ գնա Յիսուս. ժամանակ իմ՝ դեռ Հասեալ. բայց ձեր ժամանակ յաւէտ պատրաստ ամենայն ժամ։
7 * Ոչ կարէ աշխարհս ատել զձեզ. բայց զիս ատէ. զի ես վկայեմ զնա՝ եթէ գործք նորա չարք են։

* Ասաք երեմայք՝ ի ոտն ելանել յայն. եւ 8
ոչ երեմաւ՝ ի ոտն ելանել յայն. զի եմ
ժամանակ մեռանել։
* Ոչա երբեք առաց, ելցէ ինաց 9
անդէն՝ ի գայլոնէաց։
* Երբեք ելնէն երկաբոյն նոցա, ապա 10
ելցէ եւ՝ ի ոտն, ըզ յայտնեալսն
երբեք՝ ի ծաղոտել։
* Ի հետայցէ ելնէլոյ զնա՝ ամե- 11
նեքեան անդ, եւ ասէն՝ ընդ նմա։
* Ի երեքիցէ էր զնանել՝ ի ժո- 12
ղովուրդս։ կէսքն ասէն, եմ քա-
զոքել։ այլքն ասէն՝ ոչ. այլ մնալ
ընդ գործս զժոխոյն։
* Ի ոչ հաւատալոյ ասէր զնանի- 13
նէ՝ զասն երկիւղին հրէից։
* Երբեք ոչն ընդ ելնէր, եւ ի՝ 14
՝ի տաճարն։ եւ ուսոյց։
* Զարմանային հրէայքն, եւ ասէն, 15
զնայր, զգիր գիտէր զնոյն առ։ զի
ոչ ուսեալ էր նա։
* Պատասխանի եւ ցնոսն ի՝ եւ ասէ 16
նոյն՝ վարդապետութիւն իմ չէ նոյն, այլ
այնմիկ, որ առաքեացն զնա։
* Ի եմ ոք կամի զկամն նոյն առ- 17
նել, գնասցէ վասն վարդապետ-
ութե-

առեալ, ասէ նոցա արիւնաբաղձ եղեալ
եւ ինչ յանձնել իմիք խօսիլ։
18 * Եւ յանձնել իւրեանց խօսել, զսուտ
անձին իւրում խնդրել. եւ ոչ ինչ
զիտաւ այնպիսի՝ որ առաքեացն գնա, եւ չհնազանդի. և
անիրաւութիւն ոչ գոյ ՚ի նմա։
19 * Եւ ոմանք ՚ի ձէնջ զօրէնս, և || իմէջ-
զոյք ՚ի ձէնջ առնել զօրէնս։ 24. 3.
20 * || Օ՞ ինդրելոյ գնա սպանանել։ || Եր-
զսուտսասան եւ դաւաճանութիւն, և 5. 18.
ասէ. գնա գոյ ՚ի քեզ. մի ինդրել
գնեզ սպանանել։
21 * Զսուտսասան եւ դաւ ՚ի նմա, և ասէ-
գոյց մի գոյծեցեալ. և աննախանձելոյն
զսպանողեալսն։
22 * || Զսուտ այնպիսի ոմանք եւս ձեզ || Ա՛ Եփ.
գնեզսասանեալ. (գնա ոչ եթէ ՚ի մեզ 12. 3.
սեալ էր. || այլ ՚ի հակառակ սնաւ։) և || Ա՛Հովհ.
՚ի հաստատեալ եղեալսն գնացէք։ 17. 10.
23 * Իսկ արդ՝ եթէ գնեզսասանեալ եւս
առնու մարդ ՚ի հաստատեալ, գնա մի՛
օրհնեցեն ոմանք եւս գնեզ, քանզի
ցասումն գնացէք՝ գնա զարհուրեալ սկսցի
ոմանք ՚ի հաստատեալ։
24 * || Եւ ինա այս ինառեալ. այլ Ա՛Հ

12.( )ἐπὶ πάλιν ἐπιστολὴν ἀποστέλλει.

2. 16. * Ἐπὶ τῷ πάντας ἀπόντας ἐπὶ ἀναγκαίῳ πρᾶγματι ἐπιστολὴν ἀποστέλλειν ἐπιστολὴν ἀποστέλλουσιν. 25

* Ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν χαριστικὴν ἐπιστέλλειν ἐπιστολὴν ἐπιστέλλουσιν. ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς ἐπιστολὴν ἀποστέλλει. 26

* Ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν πεμπτικὴν. ἐπειδὴ ἐπιστολὴν πέμπει, πέμπει ἐπιστολὴν πεμπτικήν. 27

* Ἐπιστολογραφίας εἶδος ἐπιστολὴ. ἐπειδὴ ἐπιστολὴν ἀποστέλλει, ἐπιστολὴ. ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν ἀποστέλλειν, ἐπιστολὴ ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς. ἐπειδὴ ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς. 28

* Ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν ἐπιστολὴν. ἐπὶ ἐπιστολῆς ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς. ἐπὶ τῷ ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς. 29

* Ἐπιστολῆς ἐπιστολὴ. ἐπὶ ἐπιστολῆς ἐπιστολῆς ἐπιστολῆς ἐπιστολῆς. 30

* Ἐπὶ ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς ἐπιστολῆς ἐπιστολῆς. ἐπειδὴ ἐπιστολὴν ἐπιστολῆς ἐπιστολῆς ἐπιστολῆς ἐπιστολῆς. 31

* Ἐπὶ

32 * Եւ լուեան փարիսեցիքն զմրմնջել
ժողովրդեանն զայսմանէ. և առաքե-
ցին քահանայապետքն և փարիսե-
ցիքն սպասաւորս՝ զի կալցին զնա։
33 * Ասէ Յի-ս ցնոսա մի եւս ժամանակ
փոքր ընդ ձեզ եմ. և երթամ առ այն՝
որ առաքեացն զիս։
34 * Որոնիցէք զիս, և ոչ գտանիցէք ‖ Կ այլ.
զիս. և ուր եմն երթամ, դուք ոչ 13. 33.
կարէք գալ։
35 * Ասեն հրեայքն ընդ միմեանս.
Ով յե՞ երթայցէ դա՝ զի մեք ոչ
գտանիցեմք զդա. միթէ՝ ի սփիւռս
հեթանոսաց երթայցէ՞ և ուսու-
ցանիցէ զհեթանոսս։
36 * Ո՞ է բանն է զոր ասաց դա՝ որոնիցէք զիս՝ և ոչ գտանիցէք, և ուր եմն երթամ՝ դուք ոչ կա-
րէք գալ։
37 * Ի վերջին ‖ աւուր մեծի յո- ‖ Կ աւ-
տեան կայր Յի-ս, աղաղակէր և ասէր. 23. 27.
եթէ ոք ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ առ
իս, և արբցէ։
38 * ‖ Ով հաւատայ ինձ՝ որպէս ասէ ‖ Հ.( )ր
գիրն, գետք յորովայնէ նորա բղխեսցեն 18. 15.
ջուր կենդանութեան։ Յհ. 2.
28.

* Այս

Ղեւտ. * Օձոյ սակը՝ ասեն հոգւոյն զոր 39
2. 17. գործեսցէ կին, որք հաւատացին
ինձ : զի եւ էր Հոգի . քանզի
ոչինչ եւս էր ծառաստակաւ :
* Ասացէ ցմարգարէսն եթէ 40
կոչեսցի զանուն քոյր, ասեն, աւ
ձեռնարկս մարգարէիւ :
* Ազգեսցէ սակին . աւ ի Ղեւտ : խոկ 41
կիսոցն սակին . մեծ ի գայթակղեաց
գաղտ եղէ Ղեւտ :
Ա Եդեռ. * Ա՛ ոգին սակեն, եմեք ի զաւակէ 42
5. 2. իմոյ . և ի թեմանէ՛ գերելոյ
Ա՛մոս. ոչ իմոյեմեն էր, գաղտ է Ղեւտ :
2. 6. * Եւ երկեա Տեղաճաւ ի ժողով 43
իւրոյն ասեն տուրս :
* Եւ ասացէ ի նոցանէ կամելոյն 44
ոչնչ զնա . այլ ոչիք մեռաւ ի նա
ձեռս :
* Եւ եկեսն անդրէն առաւաւոտէն 45
առ քահանայապետսն , և մարգա-
րեացն : և ասեն առքս զնաւս . քն-
դէր ոչ ասէրք զնա ոգոյ :
* Ասաւաւտեան եառնեն առաւաւ- 46
ձոցն , և ասեն . ոչ երբէք ոչնաչ
խօսեցաւ մարդ՝ այլ այդպէս այն :
* Ասաւաւտեան եառնեն իշխանացն, 47
և

և ասեն. Մեռաւ և յուդա մկրտչին։
48 * Մեռաւ յիշխանացն ոք հաւատաց
ՙի նա. կամ ՙի փարիսեցւոց։
49 * Այլ ամբոխս յայսմանէ անիծեալ, որ
ոչ գիտէ զօրէնս. և նզովեալ են։
50 * Ասէ ցնոսա նիկոդիմոս, Ա որ ե-
կեալ էր առ նա ՙի գիշերի յոմանց
քարոզիչ, և ինքն էր ՙի նոցանէ։
51 * Մեռաւ օրէնքն մեր զոք յառնէ նախ
դատի եղբայր ոչ լսէ նախ զոմանէ ՙի
ոմանէ. Ա կամ գիտէ զինչ գործէ։
52 * Պատասխանի տուեալ ասեն ցնա. Մի
մեռաւ և դու գալիլեացւոյ էս.
քննեա՛, և տես. զի մարգարէ ՙի
գալիլեայ ոչ յառնէ։
53 * Եւ գնացին իւրաքանչիւրք ՙի
տունն իւր։

Գլ. Ը։

1 Եւ [illegible] գնաց ՙի լեռն ձիթե-
ւոց։
2 * Եւ ընդ առաւօտն յարձեալ եկն
ՙի տաճարն. և ամենայն ժողովուրդ
գային առ նա. և նստեալ ուսոյց
նոցա զնոսա։
3 * Եւ ածին դպիրքն, և փա-
րի-

Ա Ոչ է 7. 53.
Ա Ոչ է 8. 1.

planitiæ ejusdem ad priorem, & secundum
* Puncta. Hinc ergo perpendicularis ducitur 4
quæsita.

‖ 1 Lem. * ‖ Si recta duo data æqualia quomodocunque 5
20. 10. plano quæsumque occurrant, anguli
ipsa cum eodem facta æquales.

* Sunto data duo plana æqualia, & 6
inclinata quomodocunque ad tertium
tale: dico & ipsa ad tertium æqualiter
inclinata esse.

* Nam ducta communi sectione 7
eorum, & sumpto
‖ 2 ( )ct quodvis punctum in altero
17. 7. eorum. ‖ ducuntur ad sectionem rectæ
perpendiculares quæ ad angulos
æquales.

* Ex quibus & hypothesi sumptæ 8
æquales.

* Ex punctis hypothesi sumptis 9
ad planum communem ductæ & ad
sectionem. Ex illarum ductis & ex
hypothesi sumptæ æquales.

* Quamobrem & ex & ad 10
hinc ipsæ æquales, unde & ipsæ
æquales.

* Ex & . ex & ad . ex 11
ex his æqualibus & æqualiter

jacent

populus Israel illi dixerunt:

12 * Quæsumus ergo Dominum Deum nostrum, ut det nobis et de extremis finibus terræ habitatores ejus in conspectu nostro: quia audivimus fortitudinem ejus, et omnia quæ fecit in Ægypto regi Amorrhæorum, qui habitavit trans Jordanem, Sehon regi Hesebon, et Og regi Basan, qui habitavit in Astaroth.

13 * Dixeruntque ad eum majores natu: Panes calidos tulimus de domibus nostris in cibaria, die qua egressi sumus ad te: nunc autem ecce aruerunt, et in frusta comminuti sunt.

14 * Et ceperunt de cibis eorum, et os Domini non interrogaverunt.

15 * Fecitque illis pacem, et pepigit fœdus ut viverent: et juraverunt principes multitudini.

16 * Transactis autem tribus diebus postquam fœdus pepigerant cum eis, audierunt quod vicini essent, et habitarent in medio eorum.

17 * Profectique filii Israel tertia die pervenerunt ad civitates eorum, quæ vocabantur Gabaon, et Caphira, et Beroth, et Cariathiarim.

18 * Nec percusserunt eos, quia juraverant principes in nomine Domini Dei Israel. Murmurabat autem omnis multitudo contra principes,

* Qui dixerunt

12. 1. Reg. 10. 1. 2. Par. 9. 1.
13. 1. Esdr. 10. 28.

* Ասեն ցնա. ուր է հայրն քո : 19
պատասխան ետու Յն, եւ ասէ ցնա-
սա : ոչ գիս գիտէք եւ ոչ զհայրն
իմ. եթէ գիս գիտէիք, եւ զհայրն
իմ ընդեւս գիտէիք :
* Այս բանս խօսեցաւ Ցն ի սուն 20
գանձին՝ յորժամ ուսուցանէր ի
սուրբարին տաճարին. եւ ոչ ոք կա-
պեաց զնա՝ զի եւս չհասեալ էր ժամ նորա :
* Ասէ դարձեալ ցնա Յն. եւ ես եր- 21
ԼՒ թամ, եւ խնդրիցէք զիս. եւ ի մեղս
ձեր մեռանիցէք. զի ուր եամ ես եր-
թամ, դուք ոչ կարէք գալ :
* Ասեն հրեայքն. մի՞թէ զինքեանս 22
սպանցէ. զի ասէ, Որ ուր եամ ես
երթամ, դուք ոչ կարէք գալ :
* Եւ ասէ ցնա. դուք ի նիւթոցս ես 23
սուն էք. եւ ես ի վերուստ սուն
եմ. դուք յաշխարհէ սունէք եւ
ես՝ ոչ յայսմ աշխարհէ :
* Այդ սունի ձեզ՝ եթէ ի մեղս ձեր 24
մեռանիցէք. զի եթէ ոչ հա-
ւատայցէք՝ եթէ ես եմ, մեռանիցէք
ի մեղս ձեր :
* Ասեն ցնա. դու ո՞վ ես : ասէ ցնա 25
Յն. Ինձանէ զի ես խօսեմ ընդ ձեզ :
* Ես-

26 * Պատրաստ ես ընդունել այն ձեր խոսքը և ցասել. այլ որ առաքացայս ես, Հրամայիմ է, և ես զոր լսեմ ի Հոգ. Ի Տեառնէ, զայն խօսիմ յաստուածէն։ 3. 4.

27 * Նա ոչ գիտացին թէ գնդի ասէը ցնաս։

28 * Նա ցնաս էր. յորժամ բարձրացուցանիցէք զՈրդի մարդոյ, յայնժամ գիտացիք թէ ես եմ և յանձնէ իմմէ ինչ ոչ առնեմ. այլ որպէս ուսոյց զիս Հայրն իմ, զայն խօսիմ։

29 * Նա որ առաքացայս ես, ընդ իս է. ոչ է եմայ զիս միայն. զի ես գնդայս նէ առնեմ Տանուտէր։

30 * Երբ զայս խօսէցաւ, բազումք հաւատացին ի Նա։

31 * Նա ասէը էր ցս գրէցայն Հաւատացեալս. եթէ իմ բնդ ի բանին իմում, Հրամիտ աշակերտք իմ էք։ Ի. Օ։

32 * Նգիտասիցէք զՀրամտութիւն. և Հրամտութիւն ազատեսցէ զձեզ։

33 * Պատասխանի տուին նմա, և ասեն. զաւակք աբրահամու եմք. և ոչ ումեք երբէք ծառայեցաք. զի

այդ

այլ ասեմ, եթէ ազգաց լսեցին։
※ Պատուհասեսցէ նոցա տէր զհամ- 34
|| Ես. սարսափս իւրեանց, || եթէ ոք, որ
6.15. եւ
16. ասէ զկնի, դադարեսցէ։
※ Եւ դադարեսցէ ոչ յարուցանել կոյր 35
2. Պետ. ասեն. եթէ արիք յարուցանել կոյր։
2. 19. ※ Եւ եթէ արիք եթէ Աստուած զձեզ ազգս 36
անգամս, Հնդկաստան ազգաց լսե-
ցեալք։
※ Վասն, զի զամենայն սրբոհանդի- 37
կեալք. այլ խնդրեալք ամենեքին զնս.
զի բանեցին եղիցի անդր ի ձեզ։
※ Եւ զոր անեալ ես հոգ եմեալ, 38
հասցի. եւ իբրեւ զոր լուեալ ի հո-
գին ձերում, ասեալք։
※ Ամենեքին եմեալ եղիս, եւ ա- 39
նէս. հոգիք մեր սրբոհանդիկ։ ամէն,
գնասա ես եւ եթէ արիք սրբոհան-
դիս եւ եթէ արիք սրբոհանդի-
գործեալք։
※ Եւ այժմ խնդրեալք ամենեքին 40
զնս, զոյր մեռ, որ ձեզ զհնդկացուա-
ծեալ հասեալցի, զոր բանեալ ի հոգ-
եմեալ. զոյր սրբոհանդիկ ոչ ասեալ։
※ Եւ ասեալք զգործս հոգւոյն ձե- 41
րոյ։ ասեալ գնա. մեռ ի ամենեքին
ձեզ

habet vitam æternam, qui à morte transiit ad vitam.

42 Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, quando mortui audient vocem Filii Dei, et qui audierint, vivent.

43 Sicut enim Pater habet vitam in semetipso, sic dedit et Filio habere vitam in semetipso.

44 Et potestatem dedit ei judicium facere, quia Filius hominis est.

45 Nolite mirari hoc, quia venit hora, in qua omnes, qui in monumentis sunt, audient vocem ejus.

46 Et procedent, qui bona fecerunt, in resurrectionem vitæ: qui vero mala egerunt, in resurrectionem judicii.

47 Non possum ego a me ipso facere quidquam. Sicut audio, judico, et judicium meum justum est, quia non quæro voluntatem meam, sed voluntatem ejus, qui misit me.

48 Si ego testimonium perhibeo de me ipso, testimonium meum non est verum.

մեք՝ եթէ տանջանաց են իսկ . և
իւրեանց գոյ ՚ի բերէ ։
* Պատասխանեաց Տէր , և ասէ . 49
Ես իւրեանց ոչ գոյ , այլ պատճառ
գէշացեալ եմ . և իմոք տանջեալք գոյ ։
* Կա ոչ խնդրեմ գիտաս իմ . և 50
որ խնդրէին՝ և իւրեանց ։
* Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . եթէ որ 51
գործեմ իմ պատճառ , գիտէ մի
տեսցէ ՚ի յաւիտեան ։
* Ամէն գոյա հրեշտակքն . արդ գի- 52
տացեք եթէ իւրեանց գոյ ՚ի բերէ . ար-
դարեան մեռանի , և մարդարէքն . և
իմոք ասես , եթէ որ գործեմ իմ
պատճառ , մի ճաշակեսցէ զմահ ՚ի
յաւիտեան ։
* Որպէս իմոք մեծ հոգ ոչ 53
գործեմ գիտացեալ մեր Աբրահամ, որ մե-
ռանի , և մարդարէքն մեռան . արդ
իմոք զո՞ առնես գրեալ ։
* Պատասխանեաց Տէր . եթէ ես 54
փառաւորեալ զանձն իմ , փառքն
իմ ոչինչ է . Ի՛ Հայրն որ փառա-
ւորէ զիս . զորմէ իմոքն ասէք Թէ
Ա՛ստ մեր է ։
* Կա ոչ ճանաչէք զնա . բայց ես 55
գի-

գիտեմ զնա. եւ թէ ասեմ, թէ ոչ գիտեմ զնա, ձեզ նման սուտ լինիմ. այլ ես գիտեմ զնա. եւ զբանն նորա պահեմ։

56 * Աբրահամ հայր ձեր ցանկացաւ տեսանել զօր իմ. եւ տեսաւ, եւ ուրախ եղեւ։

57 * Ասեն ցնա Հրեայքն. հազար տարի չեւս ունիս քո. եւ զԱբրահամ տեսեր ես։

58 * Ասէ ցնոսա Յի. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. յառաջ քան զլինել Աբրահամ ես եմ ես։

59 * Վերս առին, զի արկցեն ՚ի նմա քար նոյ նորա։ և Յի խոյս ետ. և եել գնաց ՚ի տաճարէ անտի։

ԺԱ։ Ի։

1 Եւ մինչեւ անցանէր եառնս զայր ի կոյր ՚ի ծնէ։

2 * Եւ հարցին զնա աշակերտքն նորա, և ասեն. Ուսուցի, այր զնա է. ոսրա, թէ հօր և մօր նորա՞ զի կոյր ծնաւ։

3 * Պատասխան ետ Յի. ոչ զնա զնա է. և ոչ հօր և մօր նորա. այլ զի յայտնի լինիցի գործք Աստուծոյ ՚ի նմա։

* Այս ինձ պատուէր տուեալ Հօրմէ իմմէ 4
այնպիսի՝ որ առաքեացն ինձ, մինչ
ես կայի ընդ նմին, յարմար տեսը
կարի գործել։
* Այնուհետև յաշխարհն եմ ելանելով 5
աշխարհին։
* Ողջ երթալ առաջ, եթէ ոք ի 6
գիտէն, և ազատ կամ ի նմանէն. և
ձեռնաց գիտեն ի մէջ այսց կոտրիլ։
* Այս ասէ ցնա. Երկ, ըստ չաւա- 7
զանին անուանց. (որ նմանութեան
առաքեալ.) տգէտս, ըստ այսմ՝ ելին
և անուանէր։
* Ասէ ցերկայնին՝ և որոց անուանէր 8
զնա յառաջագոյն՝ նմանել մանրացնել
ինչ. ասէին. ոչ սա էր՝ որ նստէր՝
և մուրանայր։ Այլոցն ասէին, նման։
* Այլք ասէին, ոչ, այլ նման է 9
նմա. և նորին ասէր՝ թէ ես եմ։
* Այսուհետև ասէ ցնոսա. Ածին զաչս 10
այդ քո։
* Այս ես պատասխանի. այլ մի, 11
որում ինչ ասեն, կամ արար, և
ձեռնաց զգոյս իմ, և ասէ ցնա.
Երկ ի սեղան, և ըստ. տգէտ
ըստացայ, և անուանեմ։

* Այսուհետև

12 *Ամեն զոմա. ընդ նմա առնուն զոմա
ա. ոչ գիտեմ։
13 *Ասին ամ փարիսեցիքն զոմա, ոչ
երկեմն կոյր էր։
14 *Եւ էր շաբաթ յորում զկուռն
արար Յիս. և բաց զաչս նորա։
15 *Նայնձեւ հարցանէին զնա փա-
րիսեցիքն, եթէ զիարդ առնու-
եաւ ասէ զոմա. և տես ի վերայ
աչաց իմոց. և լուայց, և տեսանեմ։
16 *Ասին ոմանք ի փարիսեցւոցն. ոչ
է այրն այն Ա.Յ. զի զշաբաթն ոչ
պահէ։ Այլք ասէին. եթէ զիարդ
կարէ մարդ մեղաւոր այսպիսի
նշանս առնել։ և էին հերձուած
17 ի մէջ նոցա։
*Ասեն իարձեալ կոյրն. իւր զի
առաւ ասաց նմա զի երկայ զաչս
քո։ Եւ նա ասէ եթէ մարգարէ է։
18 *Եւ ոչ հաւատացին հրեայքն զնա
մինչ՝ եթէ կոյր էր՝ և բացաւ.
մինչև կոչեցին զծնօղս բացելոյն։
19 *Հարցին զնոսա, և ասեն. սա է
որիւն ձեր, զորմէ իւրեք ասէք,
եթէ կոյր ծնաւ. արդ՝ զիարդ առ-
ժամ։

* Պատասխանեցին նմանապէս ոչ գիտեմ թո- 20
ղուա՛ և ասեցե՛ն. դիտելի՛ զի ասէ
որչափ մեր. և զի կայր ժամս:
* Եւայց վասն այժմիկ ասեմ՛ն, ոչ 21
դիտեմք. կամ ձե՛ւ ինչ է եղեալ զայս
գործս՝ մեր ոչ դիտեմք. զկա՛ս խոկ
հարցէ՛ք. ինքեանք՝ ի բա՛ն հասանե՛ն,
ինքեա՛ խոկ խօսացի՛ն զոմա՛ն խը:
* Եւայս ասացին ձեռնդիր գործ, զի 22
երկիւղէին՝ ի հրեայսն. քանզի ա՛րդ
էին հրեայքն հրեից. եթէ ոք խոստա-
նայցի զնա Քրիստոս, ի բա՛ց եղիցի
՚ի ժողովրդենէն:
* Ի սմա այնպիսի ասացին ձեռնդիր 23
գործս, եթէ ինքեանք՝ ի բա՛ն հա-
սանե՛ն. գնա՛ խոկ հարցէ՛ք:
* Պատասխան երկիմաստ խոստացեալ 24
զայրն, որ կայր կո՛յր, և ասէ գնա-
ցուք մեր Յ. մեր գիտեմք՝ զի
այրն այն մեղաւո՛ր է:
* Նմա ասէ. եթէ մեղաւո՛ր էիր, 25
ես ոչ գիտեմ. բայց զայս գիտեմ,
զի կայր կո՛յր, և արդ տեսանե՛մ:
* Պատասխան ետուն նմա. զի՞նչ ա- 26
րար քեզ. զիա՞րդ բացաւ զաչս քո:
* Պատասխան ետ նոցա. այժմ 27

ասա-

ասացի ձեզ՝ եթէ լսեցէք, զի կամիք
վերանալ գնալ. ուրախ եւ ցնծաք
կամիք առաքելոյն ասելն:
28 *Արդ յայսհետէ պատմեցի ձեզ՝ եւ ասացի
ձեզ լինիլ նորա առաքելոյն. եթէ
ինձէն առաքեալ է:
29 *Եւ եթէ գիտէք, զի ինձ ասացի
հասանելոյս. զայս ոչ գիտէք՝
ասացի նախ քան:
30 *Այսուհետեւ եւս այլոց, եւ ասէ
ցնոսա. այլ խնդ են աշխարհիդ՝ զի
ինձ ոչ գիտէ՝ ասացի նախ քան, եւ զիմ
գայս երթայ:
31 *Եւ գիտէ՝ զի Աստուծ մերձաւորացայ ոչ
խնդ. բայց եղիտ Աստուածս ոչ էին
եւ զկամս նորա առնէին, ասացի խնդ:
32 *Այսուհետեւ ոչ ոչ խնդ՝ եղիտ
երթայ ոչ զայս կոչեն Աստուծ կոյր
ծնեալ:
33 *Եղիտ ոչ Աստուծ էր այնմ այն, ոչ
կարէր առնել ինչ:
34 *Պատասխանի եւ ասեն եւ ասեն ցնա.
Աստուծ խնդ ծնեալ էս ամենեւին.
եւ ինձ վարդապետես մեզ: եւ
հանին զնա արտաքս:
35 *Լուաւ Յիսուս՝ եղիտ հանին զնա ար-

տարբ. և յորում երկիր դիմ, ամէն
գիտ. իմ Տաճարում Ասէ Տ՚ :
* Եւ արդարութիւն եմ՝ ասէ. 36
Տ՚ր, որ՝ ես Տաճարդ ՚ի գիտ :
* Եւ ամէն գիտ ՚ի՝ և տեսէք գիտ. և 37
ոչ խոտիլ ընդ երկիր, ասէ :
* Եւ ես ասէ. Տաճարում, Տէ. և 38
երկիր երդում ասիս :
* Եւ ասէ ՚ի՝, ՚ի յաւուրսումն երկիր 39
յաղթարկիս յայդ. զի որք ոչն տես-
ցեն տեսցեն, տեսցեն. և որք տեսանեն,
կուրասցին :
* Եւ ամէն տեսիք ՚ի գործակցացդ, 40
որք ընդ ասիս եմք, և տեսէք գիտ.
ախտ և մեր կողք խոցէք :
* Եւ գիտ գիտաս ՚ի՝. եթէ կողք երկիր, 41
ոչ երբ ձեր մեղ. բայց որդ ասէք
եթէ տեսանեմք, և մեղքն ձեր ՚ի
ձեզ Տաճարեալ :

ԺԱ. ՕՐ

Եւ ասէ ասէ տեսի ձեզ. որ ոչ 1
գիտեք ընդ իմոյն ՚ի գործել
տեսանդ, այլ ընդ այլ երկիր, տա
գիտ ՚ի և տեսցեն :
* Եւ ոչ որ գիտեք ընդ իմոյն, 2

Տալիս է ոչխարաց :

3 * Այս դռնապանն բանաց. և ոչխարքն ձայնի նորա լսեն . և զիւր ոչխարսն կոչ յանուանէ , և հանեն զնոսա :

4 * Եւ յորժամ զիւրս զամենայն հանեցէ՝ առաջի նոցա երթայ. և ոչխարքն զհետ նորա երթան . զի ճանաչեն զձայն նորա :

5 * Օտարի զհետ ոչ երթիցեն , այլ փախիցեն՝ ի նմանէ . զի ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց :

6 * Զայս առակ ասաց նոցա Յի . և նոքա ոչ գիտէին զինչ էր՝ որ խօսէր ընդ նոսա :

7 * Արդեաւ ասէ ցնոսա Յի . ամէն ամէն ասեմ ձեզ . ես եմ դուռն ոչխարաց :

8 * Ի՛ մեծաբեանն՝ որք յառաջ քան զիս եկին , գողք էին , և աւազակք . այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն :

9 * Ես եմ դուռն . ընդ իս եթէ ոք մտանիցէ , կեցցէ . մտցէ, և ելցէ , և ճարակ գտցէ :

10 * Գող ոչ գայ՝ եթէ ոչ զի գողասցէ , և սպանցէ , և կորուսցէ .

ես

ես եկեր զե զկնտես սենեկին , և
սաստիկս սենեկին :

Ողջ

Ա. Թես. 4. 11. Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ առաւօտ : 11
Ա. Թես. 4. 11. * Եւ աղաչեմք զձեզ , որդեակք , զի ուսիք հանգչել 12
Ա. Թես. 3. 4. 23. զի մի ոք չար չարի հատուսցէ , այլ միշտ
Ա. Թես. 5. 15. զհետեւիցն զիրարու եւ զամենեսեան
զբարին , և ընդ ամենայն :
* Ուրախ լերուք միշտ , և ի 13
ամենայն աղաչս գոհանայք :
* Եւ ես հանգչեցայ , և 14
Ա. Թես. 4. 11. ոչ ինչ ինձ պակասեաց , և ոչ ինչ ինձ պակասեաց :
Ա. Թես. 5. 15. * Զգուշացարուք զի ոչ 15
Ա. Թես. 4. 11. ոք զչարի փոխարէն չարի հատուսցէ զոք , այլ
Ա. Թես. 5. 15. միշտ զհետեւիցն զիրարու եւ զամենեսեան
զբարին , և ընդ ամենայն :
* Զի ոչ ոք ամենեւին ի 16
Ա. Թես. 4. 11. ձեզանէ կորիցէ , այլ եղիցի ամենեցուն
Ա. Թես. 5. 15. հանգչել : Եւ զբարին միշտ
հետամտեցարուք , և ընդ ամենայն
զբարին :
* Ոչ ոք ամենեւին ոչինչ 17
Ա. Թես. 4. 11. ինձ պակասեաց , զի ոչ ոք ամենեւին
Ա. Թես. 5. 15. ոչինչ ինձ պակասեաց :
* Ոչինչ ինձ պակասեաց , այլ ես 18
ամենայն

ամեն

ցամաքի ամենայն ազգք երկրի. և երկնա-
ցամաքի ամենայն ազգք երկրի. զի եկեսցէ
երկին. զոր պատրաստեալ ես առաջի
երեսաց ամենայն ժողովրդոց:

19 * Լոյս յայտնութեան ի հայել հեթանոսաց.
և փառս ժողովրդեան քոյոյ Իսրայէլի:

20 * Եւ առեալ զնա ի գիրկս իւր օրհնեաց զԱստուած.
և ասէ ցՄարիամ մայր նորա. ահա
դա դրեալ է ի հարուած, և ի յարութիւն
բազմաց յԻսրայէլի. և ի նշան հակառակ:

21 * Եւ քո անձին սրով անցցէ
երկաթ իբրեւ սուսեր. մինչ ի
զարթուցանել զամենայն
խորհուրդս սրտից:

22 * Եւ էր Աննա մարգարէ
կին. դուստր Փանուէլի
ի ցեղէ Ասերի:

23 * Եւ էր ծեր յոյժ յաւուրս
իւր. և ապրեալ
ընդ այր իւր
եօթն ամ:

24 * Եւ այրի էր մինչեւ
եօթանասուն և
չորից ամաց. որ
ոչ հեռանայր ի
տաճարէն. պաս-
տելով և աղօթս
առնելով գիշեր
և ցերեկ:

25 * Եւ նա նոյն ժամ եկեալ
խոստովանէր
Տեառն. և
խօսէր վասն
նորա ամենայն
որ ակն ունէին
փրկութեան
յԵրուսաղէմ:

26 * Եւ
երբ
կատարեցան
ամենայն
որ
օրէնքն
Տեառն.

* Ե-

Luc. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59.

※ Աչառել իմ ձայնէ իմում ընկեր. և 27
ես Հոգեառել զնա. և զկին իմ զատ
※ Ոչ ես սուտ եղայ զկեանս յաւե- 28
տեանս, և մի կորնչեր ի յաւե-
տեան. և միոք յարուցանէր զնա
սա ի ձեռաց իմից։
※ Այլ իմ, որ ես հնձ զնաս, մի՛ 29
ի բան զինէ. և ոչինչ կարէ յարու-
ցանել ի ձեռաց Հօր իմից։
※ Այս՝ և հայր իմ մի եմք։ 30
※ Վասն առնել հրեայքն զի քար- 31
կուծ արարցեն զնա։
※ Պատասխանեաց ես ցոյց նոցա. բա- 32
զում գործս բարիս ցուցի ձեզ ի
Հօրէ իմմէ, վասն որոյ գործոյ ի
նոցանէ բարկուծ առնէք զնա։
※ Պատասխանեաց ես նոցա ասելով հրէ- 33
այեքն, վասն բարւոյ գործոյ ոչ
առնեմք զքեզ բարկուծ, այլ վասն
հայհոյութեան. և զի դու մարդ ես,
և զանձն դու Աստուած առնես։
※ Պատասխանեաց ես նոցա ասելով. ոչ 34
Ա Պաշ. գրեցաւ ձեր օրինաւքն, Ես ասացի
81. 6. Թէ աստուածք իցէք։
※ Եթէ եթէ զնոսա աստուածս ա- 35
սէ՝ առ որս բանն Աստուծոյ եղև, և

զի

չէ մարդ երկնից ընդունել ոչինչ :
36 * Իսկ դուք ինքներդ վկայեցէք ինձ
թէպէտ յայտնապէս • զի ասացի թէ
Քրիստոս չեմ , զի առաքեալ եմ
նորա եմ :
37 * Հայր որ զիս առաքեաց վկայեաց ինքն
ինձ , ոչ հաւատացէք ձայնի :
38 * Պատկեր զոր տեսէք , թէ և ինձ
ոչ հաւատացէք , առաքելոյն զոր ծոցոյն
հաւատացէք • զի գիտացէք , և
ծանիջիք՝ եթէ ինքն իսկ եմ , և ես
ի նմանէ :
39 * Ստուգեալ խնդրեցէք գիրս ուսանել :
եւ է՛ն ածեալ վասն :
40 * Եւ գնաց միւսանգամ՝ յայնկոյս
յորդանանէ՝ ուր էր Յովհաննէս
նախ մկրտեալ՝ և մնայր • և
անդ լինէր :
41 * Եկին բազումք առ նա՝ և ասէին •
զի Յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար :
* Այլ զամենայն զոր ասաց Յովհաննէս ի նմա , ճշմարիտ էր • և
բազումք հաւատացին ի նա անդ :

ԳԼՒԽ ԺԲ.

ՕՐԻՆ

1 Եւ էր ոմն Տիմոթէոս իսպառնալ ի
ելեալ-անելս ի գերեզմանէ մարդա-
ւոյ, և մարդասպան ելեալ նորա:

2 (Զոր այժ մարդասիրեալ էր, ‖ որ էօթ
զՏէրն հրեալ. և զպղծուց գոյս նո-
րա Տէրամբ հրամբ. որոյ հրեշտակն
իսպառնալ Տիմոթէ էր:)

3 Գաղթեցեալ առ նա բազում նորա,
և ասէին. Տէր, աշխատասիրէ զոր
իմն անդրէն, Տիմոթէացեալ:

4 Իբրև բնաւ էր, ասէ. այժ Տի-
մոթէոսեան էր ի մէնջ. այլ ասէն
զասացեալն Գ, զի զասացեալ էրցէ
Պրիէ Գ այնմանէ:

5 Եւ անդէր էր զնացեալ, և զնա-
լեալ զբազում ինչ, և զիւրացա:

6 Իբրև բնաւ Եօթ Տիմոթէացեալ
է, զանիկն կարաւ անդրէն ոչ էին,
առանց երկուց:

7 Գաղա յետս այնմանէ ասէ գնացս.
Եկայք, երթիցք մեռանելոյ ի
Տիմոսանէն:

8 Գանէն գնաց առանձինքն. Ասէ
ին, այժմ ևս իմոյ ինձանէ զէ՛ք
Տիմ-

հրեայքն քարկոծ առնել զնա՝ զի դու մարդ եղեալ առնես զանձն Աստուած։

9 Պատասխանի Յիսուս. ոչ գրեալ է յօրէնսդ իմում՝ եթէ ես ասացի, դուք աստուածք էք։

10 Եթէ նոսա ասաց զնոսա աստուածս, յորոց բանն Աստուծոյ եղեւ, եւ ոչ կարէ կորնչել գրոյն։

11 Զոր Հայր սրբեաց եւ առաքեաց զիս յաշխարհ, դուք հայհոյէք, զի ասացի թէ՝ Որդի Աստուծոյ եմ։

12 Եթէ ոչ առնեմ գործս Հաւր իմոյ, մի հաւատայք ինձ։

13 Եթէ առնեմ, եւ թէպէտ ոչ հաւատայք ինձ, գործոցդ հաւատայք, զի գիտասջիք եւ ծանիցէք, եթէ Հայր յիս է, եւ ես՝ ի Հարն։

14 Զայնժամ ասէին զնմա՝ եւ կամէին բռնել զնա. եւ նա ել ի ձեռաց նոցա։

15 Եւ գնաց անդրէն յայն կողմն Յորդանանայ յանդ ուր էր Յովհաննէս նախ քան զմկրտելն, եւ բնակեցաւ անդ։

16 Եւ բազումք եկին առ նա, եւ ասէին՝ եթէ Յովհաննէս նշան մի արար,

եւ ամենայն

ἐκεῖνος ἐκ τῆς τοῦ ἑνὸς ἀπολείπεται.

* Ἐὰν δύο ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἐπὶ τὸ αὐτὸ μέρος ἐκβληθῶσιν· 17

* (Ἐὰν δύο εὐθεῖαι τέμνωσι ἀλλήλας, οὐκ ἐπ' ἐμοῦ ἀποδείκνυται.) 18

* Ἐὰν ἐπιπέδου τοῦ ἑνὸς ἐπιπέδου ἐπίπεδον τέμνῃ, καὶ τὰς ἐν τῷ ἑνὶ ἐπιπέδῳ παραλλήλους εὐθείας τέμνῃ· 19

* Ἐὰν δύο ἐπίπεδα τέμνωσι ἀλλήλα, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐπίπεδα παράλληλα ἀφαιρεθῇ· 20

* Ἐὰν στερεὸν παραλληλεπίπεδον ἐπιπέδῳ τμηθῇ· 21

* Ἐὰν στερεὸν παραλληλεπίπεδον ἐπιπέδῳ τμηθῇ· 22

* Ἐὰν στερεὸν παραλληλεπίπεδον ἐπιπέδῳ τμηθῇ· 23

‖ Ἐὰν στερεὸν παραλληλεπίπεδον ἐπιπέδῳ τμηθῇ

14. 14. τοιοῦτον·

‖ Εὐ. 5. 29. * Ἐὰν στερεὸν παραλληλεπίπεδον ἐπιπέδῳ τμηθῇ δυσὶ τοῖς ἐναντίοις ἐπιπέδοις παραλλήλοις, ‖ ἐν ἴσοις χρόνοις φερόμενον,

‖ ‖ Εὐ. 6. 40. ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη τὰς ἐπιπεδείας ἔχῃ τοῖς στερεοῖς παραλληλεπιπέδοις, ἃ ἀπολαμβάνει ὁμοίως κείμενα·

* Ἐὰν

27 * Et ego primogenitum ponam illum, excelsum præ regibus terræ.

28 * In æternum servabo illi misericordiam meam, et testamentum meum fidele ipsi.

29 * Et ponam in sæculum sæculi semen ejus, et thronum ejus sicut dies cæli.

30 * Si autem dereliquerint filii ejus legem meam, et in judiciis meis non ambulaverint:

31 * Si justificationes meas profanaverint, et mandata mea non custodierint:

32 * Visitabo in virga iniquitates eorum, et in verberibus peccata eorum.

33 * Misericordiam autem meam non dispergam ab eo, neque nocebo in veritate mea.

խոտելեցս յոգի նը իրրև զայ-
րացեալ։
* Աչառել, ոը եւիկը գնա։ առն 34
գնա՝ Տէր, եկ, նստա։
* Աչառութեաց Էին։ 35
* Ասելն հրեայքն. տեսէք, որչափ 36
սիրէր գնա։
|| Ալե- * Ակաքն Էնացանէ առնին . || ոչ 37
9. 6. կարէր աս, որ երայց զայս կոտրին,
առնել զի և աս մի մեռցի։
* Էին դարձեալ զայրացեալ ընդ 38
նմա նը, զայ Էգերեզմանն։ և
էր այր մի, և վէմ մի եւիկաւ Էն
վերայ նորա։
* Աչառ ասէ Էն Էրայց արարէք 39
զվէմն։ ասէ գնա մարթա, քոյր
մեռելոյն։ Տէր, արդ հոտեալոցէ,
քանզի չորեքօրեայ է։
* Ասէ գնա Էն . ոչ ասացի քեզ 40
եթէ հաւատացես, տեսցես զը-
նաւս Աչ։
* Աչառ իրրև Էն վերս առին զվէմն , 41
Էն ամբարձ զաչս նը Էն վեր , և
ասէ. Հայր , գոհանամ զքէն, զի
լուար ինձ։
* Աչառ գիտէի զի յամենայն ժամ 42
լսես

ըսես ինձ. այլ մի ժոլովրդեանդ,
որք շուրջ կան, առնեմ, զի հաւա-
տացեն՝ թէ դու առաքեցեր զիս։
43 * Այս իբրև ասաց, ի ձայն մեծ
աղաղակեաց՝ և ասէ. Ղազարէ,
արի, ել արտաքս։
44 * Եւ մեռեալն ոտիւք կապելոյ-
և ձեռօք երիզասիւք. և երեսաքն
վարշամակապուտաւ։ և ասէ ցնոսա
Յի. լուծէք զինա, և թողէք եր-
թալ։
45 * Բազումք ի հրէից՝ որք եկեալ
էին առ Մարիամեան, իբրև տեսին՝
զոր արարն, հաւատացին ի նա։
46 * Եւ ոմանք ի նոցանէ գնացին առ
փարիսեցիսն, և պատմեցին նոցա
զոր արարն Յի։
47 * Ժողովեցան քահանայապետքն, և
փարիսեցիք յառեան, և ասէին. ՚ՈՒ ՈՒ.
զի՞նչ արուցուք՝ զի այդ մարդ բա-
զում նշանս առնէ։
48 * Եթէ թողումք զնա այսպէս, ա-
մենեքին հաւատասցեն ի նա. և գայ-
ցեն հռոմք՝ և բառնասցեն զաշխա-
րհս և զտեղի։
49 * Այլ մի ոմն ի նոցանէ անուն կայիա- Այլ այր.

φησι· τὰ μὲν ἐπιστηλιτευόμενα ἐπιστολὰς αὐτοὺς καλεῖν, ἀπὸ τόπου· ἐπιστήλης γὰρ τόπος·

* Ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιστολῶν τοῦτο, ὅτι τινὲς αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἐπιστολικῶς· ἐν δὲ ταῖς ἀπαγγελτικὰς ἔστιν·

* Οἱονεὶ δὲ χωρὶς τοῦτο τινὲς τὰ ἐπιστηλιτευόμενα ἐπιστολὰς αὐτοὺς καλεῖν, ἀπαγγελτικῶς· ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιστολῶν ἐπὶ ἐπιστολικῶς·

* Ἐπὶ δὲ ἐπιστολικῶς ἀπαγγελτικῶς, ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ ἀπαγγελτικὸς ἐστι·

* Ἔστιν γοῦν ὅτε ἐπιστολικὸς ἀπαγγελτικῶς, τῇ συνηθείᾳ τόπου·

* Ἐπὶ δὲ ἐπιστολικὰ δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιστολικῶν ἀπαγγελτικὰ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τῶν ἐπιστολικῶν ἐπὶ τὸ ἐπιστολικὸν ἐπὶ τὸ ἀπαγγελτικὸν· ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιστολικῶν ἐπὶ τὸ ἀπαγγελτικὸν ἐπὶ τὸ ἐπιστολικὸν·

* Ἐπὶ δὲ τῶν ἀπαγγελτικῶν ἐπὶ τὸ ἐπιστολικὸν· ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιστολικῶν ἐπὶ τὸ ἀπαγγελτικὸν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀπαγγελτικῶν ἐπὶ τὸ ἐπιστολικὸν·

* Ἐπὶ

56* Իսկ ելիսեի ոչ ոք, և տակին ոչ մի մնաց
մինչև ամուսնի՝ միայն կայծն ի տաճարին
գիշերի մնաւ ձեզ՝ եթէ ոչ գայցէ
ի տուն ոգոյ։ պատմէին տաճարին
բոհամացիքն ելիսեի, և փարախացոյ
ին մի ոչ ոք գիտացէ՝ մի ոք ի,
պատահեցեալ գիտիցէ, մի կացցէ
գիտ։

ԳԼ։ ԴՆՄ

1 Ասէ Տէր մեծ արարք յառաջ
քան զգալուստն ելից ի բեթ-
ղեհեմ, ուր էր ծնունդ մեսիայի։ 26. 6.
զոր յարոյցէ ի մեռելոց։ Մատ.
2* Հասարակեսցէ տուր ինձ գինի։ 14. 3.
և ի տապանակ կացէ մարգարէ։ և ինձ
զար մի էր ի բազկիդ քոյ տուր։
3* Ասէ մարդոյդ առեալ գիտէր մի
հեղոյ տապիկեան ազգանէ մեծաց
տոյ։ ծօծ գոյն Տէր։ և Տէրտոմ հե
ալ մարդկէ գոյս տապա։ և առնեն
զի երկի ի Տաղդ հեղոյն։
4* Ասէ մարդ յարակերտոյդ տապա
յուրեան խնկարկողացդ մարդկե
ցոյն էր գիտ։
5* Ասէ ոչ հեղոյ այլ մարդկե

ցաւ երեքհարիւր վեցտասնեւմէ ամաւ
այնքանաց։

* Ովքա առաց՝ ոչ էր զայնքանաց
ինչ ինչեւ էր ուրուք, այլ էր գոյն էր.
եւ զարմիցն ինչքն ոչնչէր. եւ սրինչ
անկանիսիոն, նա կրէր։

* Կաք էր, Թոյլ առաք ինքն. զի
յօրէն պատուոյ ինոյ պահեցէ
զայդ։

* Ովքա քանդ յանդիման մաս էրի
ձեզ ոչնչէր. զինս ոչ հանդուրժէր ինոյ
ձեզ ոչնչէր։

* Արդեւ գիտաց մարդասիրութիւն քա-
զաւոր Հոգեաց՝ Հաք արձակէ, եկեալ,
ոչ մնացեալ էր Հիւանդ զի ի գիտակար
տեսցեն. զոր յարուցեալ Լազարոս։

* Արտասուք արարին քահանայա-
պետքն՝ զի ի գիտակար սպանցեն։

* Կանգի քաղաքէ Հոգեաց եր-
կայնէ՝ և հաւատացին Հ Հիւ։

* Հաւանիւ արձակ մարդասիրութիւն քա-
զաւոր, որ եկեալէր Հասին, երբեմն
լուսաւ Հաք գոյ Հիւ յերէմ։

* Կուրն ասաս արդարեանաց, և ե-
լեալ ընդ առաջ Հոգեա. արդարակիրն
և ասէրն. ողորմեաց. օրհնեալ որ
գայ։

զաւրէ յանեալն Տէր. Հաղաւորդի
խոստացեալ։

14 * Եւ զառեալ էին երկու մի, եւսաւ Ովս.
ի մէջոյ նոցա։ այլ և զբեռակ։ 9. 9.

15 * Այլ երկիցդիր իւսաւր սիոնի. ա- Այսր.
հաւայիկ թագաւոր քո գայ քա- 21. 7.
ռեալ ի մէջոյ յաւանակի էշոյ։ Այսիկ.

16 * Եւ զայն ինչ ոչ գիտացին աշա- 11. 7.
կերտքն նորա սկզբանն։ այլ յորժ- Ի ահ.
ամ փառաւորեցաւ Յս յայնժամ 19. 35.
յիշեցին եթէ այն էր՝ որ գրեալ
էաւն նմա. և զայն արարին նմա։

17 * Եւ ժողովուրդն ոմանք, որ էր
ընդ նմա, եթէ զկնազար կոչեաց
ի գերեզմանէն. և յարոյց
զնա ի մեռելոց։

18 * Եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եկն
նմա ժողովուրդն. զի լուան եթէ
զայն նշանս արարեալ էր նորա։

19 * Իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ
միմեանս. տեսանէք զի ոչինչ օգ-
տիք. աՀաւասիկ աշխարհ ամենայն
զկնի նորա գնաց։

20 * Էին ոմանք ազգք և Հեթանոսք
յերկրէ նոցա. որ երկիրպագանէին
ցեն ի տաճարն։

* Այլ զայս ասացեալ ոչ ցաւէր, 21
որ ի բերանոյ կայսերին էր, այլ զի
քահանայ էր այն տարւոյն. Տէր,
գուցէ ես իցեմ անիծեալ:
* Կայր միանգամայն ի մահ ցանկա- 22
լիս: այլ միանգամայն ի միաբանս ա-
նէծ էիս:
* Եւ ոչ ոք առնուաւ ի նոցանէ, 23
եւ ասէ. Եթէ մեռանիմ ես ընդ քեզ,
ընդ Աստուծոյ մերոյ մարգոյ:
* Աչքն այն ասէ. Եթէ ոչ 24
Տուն ցրտեալ անկեալ բերելի ա-
նանկոյ, ելցէ մարդ ինչ:
* Այս եթէ մեռանիմ, զայսմ 25
պիղծս ասէ: Ոչ այլ զանձն
ես, արձակէ զիս. Ես այլ անկայ
զանձն ես զայսմանէ ինչ, ի
կեանսն յաւիտենականս արձա-
կէ զիս:
* Եթէ ոչ զիս արձակէ, կիսոյ 26
մահ եկեալ. եւ ոչ եթէ մահ, այլ
եւ արձակեալն ի մահ եկեալ ոչ
զիս արձակէ, արմատակից զիս
Տեղն եմ:
* Այլ այժմ անձն մահ մտանէ. 27
եւ զինչ ասացից, եթէ Տէր, այլ
փրկեա

ցեցի գնա՝ եւ ժամկոչ առնէ յոգուս
նէ, այլ ասացի զայնմանէ խնդրել
եւ ժամս ցոյց։
28 * Այլ, ասացի զնոսա ես։ Ո՞ւր
է բարեգութ յիշխանդ։ եւ ասա-
ցին զրկեցան յիշխանդ։ եւ ասա-
ցին առաքեալ։ եւ ցրուեալ հասա-
ցին զոհս։
29 * Ես ժամկոչս, որ կայի եմէ
ասէին՝ զոհս մատուցանել ընդ
անէծս, Հեթանոսք խառնեցան ընդ նմա։
30 * Պատասխան եւս Յի եւ ասէ։ Ոչ
ասեն իմ ինչ ձեզ բարեգութս այս։
այլ ասեն ձեր։
31 * Յիմիկ դատաստան աշխար-
հիս այսորիկ։ այժմիկ իշխանն աշ-
խարհիս այսորիկ ընկեցեալ արտաքս
32 * Ես եւ յորժամ բարձցայց ի երկ-
րէ, զամենեսեան ձգեցից առ իս։
33 * (Այդ ասէր՝ նշանակեալ ըմն
որով մահու մեռանելոյ էր։)
34 * Պատասխան եւս նմա ժող- ‖ Պաշ.
ովուրդն։ մեք լուաք ‖ յօրինացն՝ ե- 109. 4.
թէ Քրիստոս յաւետեան կայ։ եւ դու Ես. 116. 2
ինդիր ասես՝ թէ պարտ է բարձ- Յոան.
րանալ Մարդոյ որդւոյ։ ո՞վ է այն 40. 8.
որդի մարդոյ։ Եբր.

* Ես 37. 25.

* Եւ ահ եղեւ ՅԻՍՈՒՍԻ վրայ եւ ա- 35
մուսնակ լուա զնոյն ձեզ ի. գեղացիք
մինչեւ զկնի ածէք. զի մի խա-
տար ձեզ հասցի. զի որ գեղ ի
խաւարի, ոչ գիտէ յո երթայ:
* Մինչեւ զկնի զնոյն հաւատ ձեզ ու- 36
նիք, հաւատացէք ի լոյսն. զի որ-
դիք լուսոյ լինիջիք: զայս խօսեցաւ
ՅԻՍՈՒՍ եւ գնաց՝ ծածկեաւ ի նոցանէ:
* Եւ այնպէս նշանս արարեալ էր 37
առաջի նոցա. եւ ոչ հաւա-
տային ի նա:
* Զի բանն եսայեայ մարգարէին 38
Տէր՝ ո՞ հա-
53. 1. ւատաց լուրս մեր. եւ բազուկ Տե-
Յոհ. ռեմ յայտնեցաւ:
10. 16. * Եւ ասէ աստուածն ոչ կարէին հաւա- 39
ստալ ի նա. զի միւսանգամ՝ ասէ
եսայի:
Եւ Յոհ. * Եթէ կուրացոյց զաչս նոց. եւ սաս- 40
6. 19. տեցոյց զսիրտս նոցա. զի մի տես-
Գոր. սցեն աչօք. եւ խելացին սրտիւք. եւ
13. 14. դարձցին, եւ բժշկեցից զնոսա:
Գործ. * Զայս ասաց եսայի, յորժամ է- 41
4. 12. տես զփառսն նորա. եւ խօսեցաւ
Ա Պետ. վասն նորա:
8. 10.

* Սակայ

42 * Այլ սակայն և յիշխանաց մեծ Արք. 12.
բազումք հաւատացին ՚ի նա. այլ 28. 26.
վասն փարիսեցւոցն ոչ յայտնէին. զի Հոմ.
մի՝ ՚ի ժողովարանէն ելանիցեն։ 11. 8.

43 * Սիրեցին փառս մարդկան քան փառս Աստ։

44 * Իսկ Յիսուս աղաղակեաց, և ասէ. որ Ա Կո.
հաւատայ ՚ի իս, ոչ հաւատայ ՚ի իս. ———
այլ ՚ի նոյն՝ որ առաքեաց զիս։

45 * Իսկ որ տեսանէ զիս, զնա տեսա-
նէ՝ որ առաքեաց զիս։

46 * Իս լոյս յաշխարհ եկի. զի ամե-
նայն՝ որ հաւատայ ՚ի իս, ՚ի խաւա-
րի մի մնասցէ։

47 * Իսկ եթէ ոք լսէցէ բանից իմոց,
և ոչ պահեսցէ, ես ոչ դատեմ զնա.
քանզի ոչ եկի, թէ դատեցից զաշ-
խարհս. այլ զի փրկեցից զաշխարհս։

48 * Որ անարգէ զիս, և ոչ ընդունի
զբանս իմ, զի՝ որ դատէ զնա. ‖ բանն, զոր ես խօսեցայ, նա դատէ ‖ Աստ. 16. 16.
զնա յաւուրն յետնում։

49 * Զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսե-
ցայ. այլ որ առաքեացն զիս Հայր,
նա ես ինձ պատուիրեաց՝ զինչ ասա-
ցից՝ և զինչ խօսեցայց։

* Իսկ

* Je q'unkal, la' uwunël'ët uch 50
k'ëmäch k'ë yuchuk'umalutäch . upij'
qui k'ëtë kuxlaj, upalë uwuy k'inä
k'ajlë , ajtalë kuxlaj:

21 · 1

1 Sa. 24. 1. 1 Ch. 27. 24. 1 Mak. 22. 1.

1 Ch. 21.

1 Ajwan ajtaj uch qui qatëk qunkl, 1
q'ëtuy Ch'ë' la' Sunkuxl Israël
tëpan' ël ilunkuxlaj yuchutäch, wa-
ala wa k'ajlë : alakuy ël'ë ,
ula yuchutäch wuu k'ë . kutun
alakuy qëtuu :
* Je' k'ajlëk qunk-ël'ëtaj , wuuy 2
kuxlaj kuy ayikatël'ë k'ë ukum , ël
Ajunkuxlaj qëtu yuchu ukëtäk ku-
k'uxlëmanakuy :
* Ch'ëtuy Ch'ë' ël qunkëtaj kë 3
ku k'ajlë k'ëbëu tël . la la' Ajun
la , la wa k'ë k'ël-uy .
* Ajwatë qunk-ël'ëtuy k'ëtaj, la ël'ë 4
ch'ëtël'ëtäk . la watuy ël'ëtuk
ël , ajtaj wa :
* Je wuqu watuy Ch'ë' k'ajlë k'ë 5
k'ajlë . la ukëtu qu'ëtuy qëtu wa
kuxlaj'ëtaj . la ajtaj ël'ëtuk'ë
qui ajtaj'ëtaj'ë :

* Ajwuj

6 * Nay un ubido utempnu, le tur
mul ytnu. Stp, yne qlul quunu
pnêmunu:

7 * Quunumumulo tun tulin Yiple mul-
qupliu tun qnoblul, yne uydul ni
qlunku. pnyy punpuy qlunuyllp:

8 * Tul ytnu utempnu. ni pnêmuglu
qnuu lul junlunkuu: quunumumulo
tun tulin Yi. tldl ny pnêmuglug
qplqy, ni nelnu ytuy tun dinuu:

9 * Tul ytnu ubido utempnu. Stp,
dli dlunyu qnuu lul, uyl le qdlnu,
le qy pnêmu:

10 * Tul ytnu Yi. pnêmuglupiu zl liu
uplnuy, pnyy qlu qnuuu pnêmuyglu-
pumpli mullulelin uyl. le ynu uyl
lp, uyl ni mullulelin:

11 * Olu qlunlpu qnyu ny dinuulupiu
lp ytnu, qnuu uplnupliy uuuy tldl
ni mullulelin uyl lp:

12 * Le yndlul pnêuy qnuu tuyu,
tun qsuuiledlu tnpy le qnqdlnu
pnyllpyuu. le mul ytnuu qlunlpu
qliu upnupliy dlq:

13 * Ynu lnulpu qlu qupiuuplun le
Stule pnyne ny mul pnyply tul lul:

* Nul

* Իսկ արդ՝ եթէ եւ լսեցէք զաս 14
ձեր, Տէր ես ելարիւտես, եւ ի՞նչ
պարտեր զիմեռանց զաս լսեմուսլ։
* Ո՛ւ օրհնեսցէ ձեզ ես եառ ես ձեզ, զի 15
պրկեա ես ձեզ պարսի, եւ ի՞նչ առ-
նելիքն։
* ‖ Ամէն ամէն առեալ ձեզ. ոչ է 16
ծառայ մեծ քան զՏէր իւր. եւ ոչ
առաքեալ մեծ քան զայն՝ որ ա-
ռաքեացն զնա։
* Եթէ զայս գիտէք, երանելի եւ 17
էք եթէ առնիցէք զայս։
* Ոչ վասն ամենեցուն ձեր առեալ. 18
զի ես գիտեմ, զոր բնտրեցեալ այլ
զի լցցի գիրն, եթէ ‖ որ առնէր զնդ-
ես հաց, արար ինձ խարէութիւն։
* Յայսմհետէ ասեմ առեալ ձեզ մինչ 19
չեւ լինելոյ. զի յորժամ լինիցի,
հաւատասջիք եթէ ես եմ։
* ‖ Ամէն ամէն առեալ ձեզ. որ ըն- 20
դունի, զորոյ ես առաքեցից, զիս
ընդունի. եւ որ զիս ընդունի, ըն-
դունի զայն, որ առաքեացն զիս։
* Այս ասեալ ասաց Յի, խռովե- 21
ցաւ ոգւովն եւ ասէ.
‖ ամէն ամէն առեալ ձեզ, զի միոմն

Ի. Օ.
‖ Մատ. 10. 24.
Ղ ասէ. 6. 40.
Ա մարկ. 15. 20.
Ի Ա-ղմ. 40. 10.
‖ Ա մատ. 10. 40.
Ղ ասէ. 10. 16.
Ի Ա մատ. 26. 21.

Աստ.

'ի ձէնջ մատնելոց է զիս։

22 * Յայնմ ժամու ելանէին աշակերտքն 14. 18.
ոմանք ի միմեանս տագնապեալք, զոմանք ասելով։ 1 Կոր.
23 * Եւ էր միում յաշակերտացն բազ- 22. 21.
մաց առ Յիսուս, զոր սիրէր Յիսուս։
24 * Նմանեաց Սիմոն պետրոս զեզերս
հարցանել նմա ով լիցի, զոր ասէր։
25 * Նա ևս անկեալ զկնիքսն Յի,
ասէ ցնա. Տէր, ով է։ պատասխանեաց
նա Յիսուս, և ասէ։
26 * Նմա է, որում ես թաւցից զպա-
տառն՝ և տացից։ և թաւեալ զպա-
տառն տայ յուդայի խոսպեհոսու-
ցոյ։
27 * Եւ յետ պատառոյն առաս ետուն
'ի նա սատանայ։ և ասէ ցնա Յի,
որովք զոր ինչ առնելոց ես, արա
վաղվաղակի։
28 * Եւ զայս ոչ ոք իմացաւ 'ի բազ-
մակատարաց առաքն, թէ ընդ ինչ ա-
ռաց ցնա։
29 * Ոմն սակաւք համարէին, թէ զի
զարկիցէ ունէր յուդա, առաց ցնա
Յի, գնեա զինչ որ պիտոյ է մեզ
'ի տօնին. և կամ թէ այլոմանաց
ինչ առցէ։

* Ասէ

* Եւ եղբա՛ւր տեսա՛ր զսուտն եւ 39
սրտաբո՛ւն լայնասրտեա՛ն ի՛ր զեղբ։
* Ա՛ր եղբա՛ր եւ, ասէ՛ ։ այժմ 31
զսուտսդ Կարի՛ մարդոց . եւ
Ա՛ն զսուտսդ Ֆոնա։
* Օ՛ր եթէ՛ Ա՛ն զսուտսդ Ֆո- 32
նա՛ , եւ Ա՛ն զսուտսդ զսա
յսեղե՛ն եբ . եւ լայնասրտեա՛ն զսա-
ռատսդ զսա։
* Կարե՛ն ի՛մ, զոբր ինչ ունի՛ս 33
Ա. Կէ. ասա՛ զսոյ ձեզ եմ։ Խոյսդ զսա։
7. 34. եւ զսուտս առա՛ զհետո՛ն, եմ ոբ
եմն եղե՛ալ , զոբ ոչ կարէ՛ զսա-
եւ առյ ձեզ ասե՛մ։
Ա. Եղ. * Ա Զսառնէղսն եղբ ասա՛ ձեզ . զի 34
19. 18. սկսցէ՛ զմեռանի՛լ , զսրէ՛ սկսե-
Ա՛ռ. ցի՛ եւ զձեզ . զի եւ զոբ սկսցէ՛
22. 39. զմեռանի՛լ։
Ա. ՃԼ. * Հայտ զհառնցէ՛ ամենեցսեա՛ն , 35
15. 12. եթէ՛ Ա՛ն առցէ՛ղսոբ եբ , եթէ՛ սկ-
սցէ՛ զմեռանի՛լ։
* Ա՛ռ զսա սեռնե՛ սկզբո՛ւ . Ա՛կ 36
յո՛ եղե՛ալ զսառնդ՛ղսն ։ Ոբ-
ոբ եմն եղե՛ալ , զոբ ոչ կարէ՛
զսրէ՛ զսա զհե՛ն Ա՛ն , եղեալ յսոյդ
եկեղեցս զհե՛ն Ա՛ն։

* Ա՛ն

37 * Եւ ես զոր պատրաստեմ. Տէր, ընդէ՞ր
ոչ կարծեցեալ գաղ այժմ զկնի քոյ
արիչն ‖ զանձն իմ խոկ եղից ՚ի ‖ Աստ.
վերայ քո: 26. 35.

38 * Պատասխանի ետու Յիւ. զանձն քո ‖ Աստ.
իցես ՚ի վերայ իմ. ամէն ամէն 14. 29.
ասեմ քեզ. չէ ելիցէ հաւտ խաւսեալ, ‖ Ա՛ն-կ.
մինչ իւրեանց պատգամն զիս: 22. 33.

ԻԱ: ԻՒ:

1 Եւ իւրաքանչիւր մերձ ՚ի
Երուսաղէմ Ա՛ծ, եւ գիւղն Բե-
թաւանիա:

2 * Ա՛ստի Հօր իմոյ օձելոյն զբա-
զում են: ապա՛թէ ոչ ասացեալ
իմ ձեզ, թէ երթայ, եւ պատրաս-
տեմ ձեզ տեղի:

3 * Եւ եթէ երթայց, եւ պատրաս-
տեմ ձեզ տեղի, իւրաքանչիւր գաղ, եւ
առնումն զձեզ առ իս. զի ուր եմն
իցեմ, եւ իւրեանք լինիցիք:

4 * Եւ ուր երթայիմն գիտէք զճանապարհն գիտէք:

5 * Ասէ Թովմաս. Տէր, ոչ գիտեմք,
յո՞ երթաս, եւ զիա՞րդ զճանա-
պարհն կարասցուք գիտել:

* Եւ ահ գոս էր. եւ եմ Ամենակալն, 6
եւ Ամենատես, և կենդանի. ոչնչ
գոյ առ իս՝ եթէ ոչ լինի.
* Եմ գոս գիտեմ, առաջ եմ 7
զԱյգոյն եմ գիտեմ. և այսոքան
ասեմ գիտացեալ գոս.
* Եմ գոս փիլիպպոս. Ձէ, գոյց 8
մեզ զԱյգոյն, և զամէն մեզ.
* Եմ գոս էր. այսպէս ժամու- 9
ծանիս գոյ ձեզ եմ, և ոչ ծանեար
գոս փիլիպպոս. որ ետես գոս, է-
տես զԱյգոյն. և դու գոյցես ա-
եմ եմ գոյց մեզ զԱյգոյն.
* Ոչ հաւասոս, եմ ես ի Հօրն, 10
և Հայր ինձ ի գոս. զոսս, զոր ես ու-
սոմ գոյ ձեզ, ոչ եմ յանձնէ
ինչ խօսիմ. այլ Հայրն, որ ինձ գոս
կեայ է, նմա գործն զգործեն.
* Հաւասոյք ինձ, եմ ես ի Հօրն, 11
և Հայր ինձ ի գոս.
* Ապամէն ոչ, զոմէ ինձն գոր- 12
ծոցն Հաւասոյք ինձ. այլն ա-
յլն ասեմ ձեզ, եմ որ Հաւա-
սոյն ինձ, զգործն զորս ես գոր-
ծեմ, և նա գործեսցէ. և մեծա-
գոյնս ես քան զնոսա գործեսցէ.

զի

զի էս առ Յայր երթամ։

13* Եւ զամենայն խնդրիցէք յանուն իմ, արարից զայն. զի փառաւորեսցի Հայր Որդի։ ‖ Գլխ. 7. 7. և 21. 22.

14* Եթէ զամենայն խնդրիցէք յիմէն՝ արարից զայն։ ‖ Գլխ. 11. 24.

15* Եթէ սիրէք զիս, զպատուիրանս իմ պահեսջիք։ ‖ Գլխ. 16. 23.

16* Եւես աղաչեցից զՅայր. և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ. զի լինիցի ձեզ բնակեցեալ ի յաւիտեան։

17* ԶՀոգին ճշմարտութեան. զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել. զի ոչ առնոյր զնա. և ոչ ճանաչէ զնա։ բայց իսկ զՀոգին զնա. զի առ ձեզ բնակեցեալ. և ընդ ձեզ էիցէ։

18* Ոչ լինիմ զձեզ որբս. գամ առ ձեզ։

19* Փոքր միւս է և աշխարհս ոչ է առնոյր զնա։ բայց իսկ առնուիք զիս. զի ես կենդանի եմ. և իսկ կենդանի լինիցիք եք։

20* Յայնմ առնուր գիտասջիք իսկ՝ զի ես ի Հօր իմում, և իսկ իմ, և ես ի ձեզ։

21* Որ ունի զպատուիրանս իմ, և

պատճառ գտնաս, զի՝ որ սիրէ զնա
և որ սիրէն զնա, սիրեացէ՛ և հօրմէ
ծնեալ։ և ես սիրեցից զնա. և երեւե-
ցուցից ինձ զնա։
* Եւ ահա յուզեալ ոք իշխանիս 22
գնաց. Տէ՛ր, զի՞ եղեւ զի մեզ յայտ-
նելոց ես զքեզ, և ոչ աշխարհի։
* Պատասխանի ետ Յի՛ս, և ասէ ցնա. 23
Եթէ ոք սիրէ զիս, զբանն իմ պա-
հեացէ. և Հայրն իմ սիրեացէ զնա.
և առնա եկեսցուք, և օթեւանս
առնիցուս առաջի նորա։
* Որ ոչ սիրէ զիս, զբանն իմ 24
ոչ պահէ։ և բանն իմ, զոր լսէք,
ոչ է իմ. այլ Հօրն, որ առա-
քեաց զիս։
* Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ 25
առ ձեզս եմ։
* Եւ մխիթարիչն Հոգին սուրբ՝ զոր 26
առաքեսցէ Հայրն յանուն իմ՝ նա
ուսուցէ ձեզ զամ. և յիշեցուսցէ
զամ, զորինչ ասացի ձեզ։
* Խաղաղութիւն թողից ձեզ. 27
զխաղաղութիւն իմ տամ ձեզ։ ոչ
որպէս աշխարհս ասէ՝ տամ ես
ձեզ։ մի խռովեսցին սիրտք ձեր.
և

և մի զանգիտեցցես ։

28 * Լուարուք, զի ասացի ես ձեզ՝ Եթէ երթայց, և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս, ապա ուրախ լինէիք ձեր՝ թէ ես առ Հայր երթամ. զի Հայր իմ՝ մեծ քան զիս ։

29 * Եւ արդ՝ ասացի ձեզ մինչեւ եղեալ. զի յորժամ լինիցի, հաւատաս ասացիք ։

30 * Ոչ ես այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ ։ գայ իշխան աշխարհիս այսմիկ, և յիս ինչ ոչ գտանէ ։

31 * Այլ զի ծանիցէ աշխարհս՝ եթէ սիրեմ զՀայր. ‖ և որպէս պատե՛ր ինձ Հայր, այնպէս առնեմ. ‖ Յարիր՝ 2. 23. ծո արդեաք, գնասցուք ասէ ։

ԿԱ. ՕՒՆ.

1 Ես եմ որթն ճշմարիտ. և Հայր իմ վարիչ է ։

2 * Ամենայն ոտ՝ որ յիս է, և ոչ բերէ զպտուղ, կտրէ զնա. և ամենայն որ բերէ զպտուղ, սրբէ զնա՝ զի առատս բերիցէ ։

3 * ‖ Դուք արդէն խակ սուրբ էք վասն բանին՝ զոր խօսեցայ ընդ ձեզ ։ ‖ Ել. 13. 10.

* Կացէք այս, և ես ՚ի ձեզ. զի մի՛ 4
ումեք ոչ կարէ զգալով բերել
յանձնել իւրմէ, եթէ ոչ ինչ հա-
ւանութեամբ յորմէ, ուստի և ինձ
եթէ ոչ ինչ հաւանեալիցէ։
* Այս եւս զգեմ. և ինձ ոչս 5
հաւանեալ է յիս, և ես ՚ի նա, զի
բերել զգալով յոյժ. զի առատ
իմ ոչինչ կարէք առնել։
* Եթէ ոք ոչ հաւանեալ յիս, 6
եկ նա արտաքս իբրև զոչն, և
ցամաքեցաւ. և ժողովեն զնա և ՚ի
հուր արկանեն. և այրի։
* Եթէ կացէք յիս, և բանք իմ 7
՚ի ձեզ կացեն, զինչս կամիցէք
խնդրեսջիք, և լինիցի ձեզ։
* Ընդդեմ փառաւորեցաւ Հայր 8
իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք. և
եղիջիք իմ աշակերտք։
* Որպէս սիրեաց զիս Հայրն, և ես 9
սիրեցի զձեզ. հաստատեցէք կացէք
՚ի սէր իմ։
* Եթէ պահիցէք զպատուիրանս 10
իմ, կացջիք ՚ի սէր իմ. որպէս և
ես զպատուիրանս Հօր իմոյ պա-
հեցի, և կամ ՚ի սէր նորա։

* Զայս

11 * Այլ խոսեցայ ընդ ձեզ. զի ոչ
քակտեսջիք իմ՝ի ձեզ լոյծ. և ձեր
սրտմտեսջիք լցեալ եղիցի:
12 *‖ Այս պատմէր իմ, զի սիրես- ‖ Կէտ.
ջիք զմիմեանս, որպէս և ես զձեզ 13. 34.
սիրեցի: Ղեւտ.
13 * Ոչ ևս քան զայս սէր ոչ 5. 2.
ումեք եմիմ զանձն նա դիցէ՝ ի մէջ 1. Թես.
բարեկամաց նորա: 4. 9.
14 * Դուք բարեկամք եք իմ. եթէ
առնիցէք զոր ես պատուիրեմ ձեզ:
15 * Ոչ ևս կոչեմ զձեզ ծառայս. զի
ծառայն ոչ գիտէ զինչ գործէ
տէրն նորա. այլ զձեզ կոչեցի բարե-
կամս, զի զամենայն, զոր լուայ՝ ի
Հօրէ իմմէ, ծանուցի ձեզ:
16 * Ոչ եմիք դուք ընտրեցիք զիս,
այլ ես ընտրեցի զձեզ. և եդի զձեզ
‖ զի դուք երթայցիք՝ և պտուղ բե- ‖ Պտղ.
րիցիք. և պտուղն ձեր կայցէ. և 28. 19.
զամենայն խնդրիցիք՝ ի Հօրէ իմմէ
յանուն իմ, տացէ ձեզ:
17 *‖ Այս պատուիրեմ, զի սիրես- ‖ 1. Յով.
ջիք զմիմեանս, 3. 11. և
18 * Եթէ աշխարհս զձեզ ատիցէ, զի 4. 7.
առաջի՛ք զի նախ զիս ատեաց:

* Եթէ յաշխարհէ սատի՛ էիք, աշ- 19
խարհ զիւրն սիրէր արդեօք. բայց
զի ձե՛ք յաշխարհէ՝ այլ ես ընտրե-
ցի զձեզ յաշխարհէ, վասն այսո-
րիկ ատէ զձեզ աշխարհ։
* Յիշեցէ՛ք զբանն զոր ասացի ձեզ, 20
Եթէ ՚ոչ է ծառայ մեծ քան զՏէ
13. 16. ||տր. իւր։ Եթէ զիս հալածեցին, սպա
՚ոչ. || և զձեզ հալածեսցեն. Եթէ զբանիս
10. 24. իմ պահեցին, սպա և զձերս պա-
|| ՚ոչ. հեսցեն։
24. 9. * Այլ զայս ամենայն առասցեն ընդ ձեզ 21
վասն անուանն իմոյ. զի ոչ գիտեն
զայն՝ որ առաքեացն զիս։
* Եթէ մա՛ Եկեալ և խօսեցեալ 22
ընդ նոսա, մեղս ինչ ոչ գոյր նոցա
բայց արդ՝ չի՛ք պատճառս վասն
մեղացն իւրեանց։
* Որ զիս ատէ, և զՀայրն իմ 23
ատէ։
* Եթէ զգործս չէր գործեալ՛ ի 24
նս, զոր ոչ այլք գործեաց, մեղ
ինչ ոչ գոյր նոց. բայց արդ տեսին,
և ատեցին. և զիս, և զՀայրն իմ։
* Այլ զի լցցի բանն, որ յօրէնս 25
|| Պաշ. նոցա գրեալ է, Եթէ ||ատեցին զիս
24. 19. ՚ի

Ի տապարագրութեանց։

26 * Եւ զայլ յորժամ եկեսցէ Հոգին Ճշմա- ‖ մակ.
րիտ՝ զոր ես առաքեցից ձեզ Ի 24՝49.
Հօրէ՝ Հոգին Ճշմարտութեան որ Ի
Հօրէ ելանէ. նա վկայեսցէ վասն իմ։
27 * Եւ դուք վկայեցէք. զի Ի սկզբանէ
ընդ իս էք։

ԿԱ։ ԺԶ։

1 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի մի
գայթակղեսջիք։
2 * Ի ժողովրդոց հերձուածս հանիցեն
զձեզ. այլ եկեսցէ ժամանակ, զի
ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ, համա-
րիցի պաշտօն մատուցանել Աստ։
3 * Եւ զայդ արասցեն ընդ ձեզ. զի
ոչ ծանեան զՀայրն, եւ ոչ զիս։
4 * Այլ եւ զայս խօսեցայ ընդ ձեզ,
զի յորժամ եկեսցէ ժամանակ,
յիշեսջիք՝ զի ես ասացի ձեզ։
Զայս Ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ.
զի ընդ ձեզ էի. բայց արդ
երթամ՝ եւ ոչ ոք ասէ ինձ։ Ո՞ւր
գնաս Ի ձէնջ հարցանիցէ զիս, Թէ
յո՞ երթամ։
6 * Այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ

սրտ-

սրտումն քոյ զայդպիսի ինչ։
* Եւ ես զձեզանից ասում ձեզ. 7
թէ ամէն ոք որ խնդրէ ի հօրէ. ես
հօրէ ես ոչ խնդրայց, մանաւանդ
ոչ խնդրողի ում ձեզ. ասա հօրէ
խնդրէ, առաքեցից ձեզ ում ձեզ։
* Եւ նա եկեալ, յանդիմանեալ 8
զաշխարհս զասուն մեղացն, և զի ոչ
հաւատան, և զասուն իրաւունացն։
* Ի մեղս, զի ոչ հաւատան ինձ. 9
* Ի ասուն արդարութեան, զի ես դայր 10
իմ առ հօրէ. և ոչ ես տեսանիցէք զիս։
* Ի ասուն իրաւունացն, զի իշխանն 11
աշխարհիս այսորիկ իրաւունաւոր
եղեալ է։
* Եւս բազումս ինչս ունիմ ասել 12
ձեզ. այլ ոչ կարէք տանջանացն
այժմիկ։
* Բայց եկեալ նորա հոգին ճշմար 13
տութեան, առաքիչեալ ձեզ
ամենայն զճշմարտութիւն. զի ոչ ի ես
յանձնէ ինչ խօսեալ. այլ զոր լսէ
զի՝ խօսեալ. և զգայեցեալսն առաքե
ալ ձեզ։
* Նա զես փառաւորեալ. զի ինձ 14
առնուլ առնելոց՝ և առաքեալ ձեզ։

* Զայդ

15 * Omne hic, qui nobis sunt, sed ei
qui ostendit mundo sic, sed studiis
utendo mundo, ne quando sic.
16 * Quare dic, sic sic mundo qui,
sic mundo mundus dic, sic mundo qui
qui. qui sic sic sed mundo sunt.
17 * Mundo mundo quando quando mun-
do gubernandum. qui sic, ego qui
mundo gubernat, sed quare dic, sic
mundo qui. si quando mundo
est dic, sic mundo qui. sed sic
sic mundo sunt sed.
18 * Sic mundo, qui sic sed mundo quare
dicit sic. si sunt qui quando sunt.
19 * Quando Jesu sed sed quando qui
Sanguinis. si mundo. si mundo. quando
magnopere sanguis qui dicit sic qui
mundo, sed quare dic si sic mun-
do qui, si quando mundo est
dicit sic, mundo qui.
20 * Mundo mundo mundi sic. qui sanc-
tificat, si magnopere qui, si mundo
sanguis. qui magnopere mundo
magnificabitur sic qui sic sic sed
sed.
21 * Mundo quod mundi sanctificat, magnifice-

bit

եմ ի նմա, զի չասեսցէ ժամ՝ նո-
ցա յարժամ ծնցի զնմանէն, այն-
պէս զնեցումն մեր ի խոյանեմն.
զի ծնաւ մարդ յաշխարհ:
* Եւ ասէ այժմ արդանեմն ո- 22
նէք. այլ ետրձակ անտց զձեզ. և
ուրախ լիցին սիրտք ձեր. և զուրա-
խութիւն ձեր՝ ոչք չառնիցէ ի ձենջ
* Եւ յայնմ առաջ զիս ինչ ոչ հար- 23
‖ Արա. ցանիցէք. ‖ ամէն ամէն ասեմ ձեզ.
7. 17. Եթէ զոմնէ խնդրիցէք ի հօրէ իմմէ
21. 22. յանուն իմ՝ տացէ ձեզ:
Արդ. * Մինչև ցայժմ ոչինչ խնդրիցէք 24
11. 24. յանուն իմ. խնդրիցէք, և առ-
Ի ած. նուցուք. զի ուրախութիւն ձեր
11. 9. լցեալ լիցի:
Յակ. 1. * Այլա առակօք խօսեցայ ընդ 25
5. ձեզ. եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ
Ի եր. 14 ոչևս առակօք խօսեցայց ընդ ձեզ.
13. այլ յայտնապէս զհօրէ պատմեցից
ձեզ:
* Յայնմ աւուր խնդրեսջիք յանուն 26
իմ: և ոչ ասեմ ձեզ՝ եթէ ես ա-
ղաչեցից զՀայրն վասն ձեր:
* Ինքն հայրն խոկ Հայրն սիրէ զձեզ, 27
զի դուք զիս սիրեցիք. և հաւա-

ասցէք, Եէ ես Ա.Յ եմ։
28 * Իսկ ի սկսել, ես եմ որ խօսիմ ձեզ։
իրաւամբ եմ զայս ասել զձեզ, եւ բա-
ւական ունիմ դատել։
29 * Ունիմ շատ բաներ խօսելու եւ դա-
տելու վասն ձեր, եւ ասողն ես ճշ-
մարիտ է։
30 * Եւ ես որ եղայ՝ եղած բաներ
զաւետեցի ի նոցանէ աշխարհի։ եւ ոչինչ
ինձ չհաղորդեցին զբեզ։ յորմէ՝ հա-
մարեմ եեթէ Ա.Յ եղեր։
31 * Պատասխանեաց ես տուգն Ղ՚ս, եւ
ասէ։ որ եհաւատացին Հրեայքն
32 * ՚Ի Ղս եհաւատացէք ժամ, եւ եհաւատեալ էք ՚ի ՚Ղս։ 26. 31.
էք։ որ ցոնեաց ձեր ազատեսցէ
ազատեալ։ եւ որ ազատեսցէ ձեզ ոչ ոք։ 14. 27.
եւ ես ազատեցի ձեզ ոչ ոք։
33 * Պատասխանեցին նմա ասելով։ զաւակ
ես մերոյ ազգին եւ ոչ ոքի ծառայեցաք։ յա-
ւիտեան ոչ ազատեալ ես ասելով։
ոչ ազատեսցուք։ որ ես ասէ
ազատեալ լինիցիմ։

ԳԼ։ ԺԼ։

1 Պատասխանեցին եւ ասացին ցնա, Հա-
զարպետ զայս գտաք ի գործի, եւ
ասէ։

ասէ. Տեսցէ Տաճառն Ժամ. զա-
ռաքեսն զԱրկն քո. զի և Արկն
քո զառաքեսցէ զքեզ։

Ա Կաց. * Արկս եղբարցն իշխանեն ի 2
28. 18. աձեռնէն մարդոյ. զի ասէ, զոր
եղբարցն տուն, ասացէ զկեանսն յա-
ւելեսցուս։

* Այս են յաւելեսցն կեանք. 3
զի ծանեցէ զքեզ միայն Ճշմարտին
Գ. և զոր առաքեցեր զՅս Քս։

* Ես զքեզ զառաքեցի յերկրի. 4
զգործն կատարեցի, զոր եղեր
տուր՝ զի արարից։

* Եւ այժմ զառաքեսն զիս Տէր 5
առ ի քէն զառաջն՝ զոր ունէի յա-
ռաջ քան զլինել աշխարհի առ ի
քէն։

* Յայտնեցի զանուն քո մարդկան. 6
զոր եղեր ինձ յաշխարհէ. քո էին,
և ինձ եղեր զնոսա. և զբանն քո
պահեցին։

* Այժ գիտացին եթէ զամ ինչ ինձ՝ 7
զոր եղեր ինձ, առ ի քէն են։

* Զի զբանն՝ զոր եղեր ինձ՝ եղեւ 8
տուգն. և ետուս ինձանս, և ա-
նուն Ճշմարտութեան՝ եթէ առ ի քէն
ելի։

էլլ. և հաւատացին եմէ յիս ոմանք
եկին։

9 * Դուռ եմ ես ամէն ոտքս ան ձայնեմ, և
ու ամէն արտարկի անձայնեմ. այլ
ամէն ոտքս զոր եսու ինձ. զի
գտ եկն։

10 * Գող ոչինչ եմ է, սպանայն գտ է.
և ոչինչ գտ է, այն եմ է. և ամ-
ուսուցանեմ ի նոսա։

11 * Գես ես ոչես եմ յարտարկի. և ինչ
յարտարկի եմ. և ես ան զերզ գամ
հայր սէր, սպանեմ զիս յանուն գտ,
զոյ եսու ինձ. զի ելիցեն մի,
սպանս և մեզ մի եկն։

12 * Վինչ եմ յարտարկի ընչ ոտան,
ես սպանի զիս յանուն գտ, || զոյ
եսու ինձ. և սպանեցի. և ոչինչ ի
ոտանեն կոլեսս, բայց սրի եմ կոտ-
ուսան. || զի գերեն լցցի։

|| Ալ ոչ. 18. 9.
|| Ալ գլ. 10 ժ. 8.

13 * Բայց սրի ան զերզ գամ. և զայս
եսուսի յարտարկի. զի ոչինչցեն զոս-
պանեմ ի իմ լոյզ յանձինս իւրոյ։

14 * Գես եմ նոյ զոսան գտ. և ոչինչ
ան զոս զիս. զի զիս յարտարկի,
սպանս և ես զիմ յարտարկի։

15 * Վինչ զայս ոչինչ, զի բարձցես
զիսան

գնաս յաչխարհէ. այլ զի արհեստ-
գեա գնաս ՚ի լաստ։
* Յաչխարհէ առաւ գնաց, արդեւ և 16
ես գնաց յաչխարհէ։
* Ուրբ արդ գնաս Հնդկաստանե- 17
ցիք զոր ասէ. զի ես ընտրի Հնդկաստա-
նեցի եմ։
* Արդեւ գնա առաքեցեք յաչխարհ. 18
և ես առաքեցի գնաս յաչխարհ։
* Եւ ՚ի վերայ նոցա ես առաքա- 19
նեմ զանձն իմ. զի հնդկեցին և ես
զարս առաքեալք Հնդկաստանեցիք։
* Եւ ոչ ի միոյ տանէ միայն 20
գնալ, այլ զամն ամենայն հաւա-
տացեալ լինիցին տանց գնա։
* Որ ամենեցունց ի վերայ հոգւոյ 21
իմոյ Տայր գնա՝ և ես ՚ի վերայ. զի և
նոքա ՚ի մեզ հոգւոյ. զի և աչխարհ
Տաւատասցի՝ եթէ իմ առաքե-
գեալ գնա։
* Եւ ես զնոսա զփառս, զոր տուեր ինձ, 22
տուի նոցա. զի հոգւոյ ամի, որպէս
և մեք ամք հոգւոյ։
* Ես ՚ի նոսա, և դու գնա. զի հոգւոյ 23
գեալ կատարեալք ՚ի մի. և գիտասցէ
գի աչխարհ՝ եթէ իմ առաքեցեր
գնա։

զնա. և սկսեցեք զնալ արդէն իսկ
զնա սկսեցեր։
24 Այլ զորս նոքա ընդդէմ նմա, նմանիսկ,
զի ոչ եմ նոքա, և տեսանէ նոցին
նա. զի անարգեցին զնալոյն նմա.
զորս նոքա գնա. զի սկսեցեր զնա
յառաջ քան զլինել աստուածն։
25 Այլ արդարև աստուածն զբեզ
ոչ ծանեաք. այլ ես զբեզ ծանեայ.
և տեսանէ ծանեան եմք իմ առա-
քեցեր զնա։
26 Եւ ծանեցեք զնալոյն քո. և ծա-
նեցեալ. զի սկսեցեր, զոր սկսեցեր
զնա, Եւ նոյնս եղէ. և ես Եւ նոյնս։

ԺԱ. ԺԱ.

1 Եւ այս էր եղբայր առաջի էր, և այս էր 2 Եւ այ
ի կերպէ Տանիէլեան յայնկոյս 15. 23.
Հորդանանէ վերնոյն. ուր էր սկսեալ Եւ այս.
յոյն Եղիա էնդէն, և առակեցաւ 26. 36.
էր։ Եւ այ.
2 Եւ նոյնէ և յուդա, որ զնա ծանա- 14. 32.
նեցոյ էր, զսեղանն. զի բազում ան- Եւ այ.
գամ ժողովեալ սուրբ էին աստ 22. 39.
կերպէ Տանիէլեան։
3 Եւ և էր յուդայն առեալ բոյ. էր Եւ այս.

Matt. quemadmodum, & sicut mandatum
14. 43. & sicut constituerunt mihi, ita
Marc. mihi & custodiam & mandatum de-
22. 47. mei:

* Vide quia lex tua meditatio mea est
& lumen meum, & sicut mandatum, & ut
firmum: quia fundasti eam:

* Mandatum tuum meditatio mea est, &
intelligentia: mandatum tuum & lex
& lux: super omnia quæcunque mandasti
dirigebar omnem:

* Omnem viam & semitam iniquam
odio habui & abominatus sum: lex
tua meditatio mea, & intelligentia:

* Mandatum tuum intelligam, unde
odio habui & abominatus sum: lex
tua meditatio mea, & intelligentia:

Luc. * Oculi mei custodiunt, qui mandata
17. 12. tua, & intelligentia & scientia
mandatorum tuorum:

* Vide ut mandata tua dilexi, Domine
in misericordia tua, & intelligentia
tua vivifica me: & custodiam testimonia
oris tui:

* Ut

11 * Եւ ես ոչ գիտեմ. այլ զսոսի
սուրբին Յունաստանեայց երկրի, զոր
ասէին, զոր ես ինձ հայր՝ ոչ եմ
սիրեալ զնա։
12 * Եւայ զսուրբն, եւ հաղորդսն, ||
եւ սպասաւորքն Տեառն կացան զԵհու, 1 կ.
եւ խոսեցան։
13 * Եւ ասէն զնա թագաւոր ասեն՝ սիրեա՛ || սիրեա՛ 3. 2.
զի երկու անգամ կազդուրեցի. զի եւս
հաղորդեալեան էր սպասաւոր սիրելի։
14 * Եւ այն կազդուրեալ էր, || զի || կ էր.
խոսեցաւ ընդ Տեառնէ, եւ ասէ՝ եւ 11. 49.
սուրբ մեռանել զերկերայ ժո-
ղովրդեան։
15 * Եւ երկայնեցաւ զնա տալոյ սրտին
սիրելոյ՝ եւ մեռանել։ եւ սա-
կաւեցաւ այն՝ զսուրբ ձանձրա- եր
քասիրեցաւեան, եւ մեռանել զոյ
զերկերայ քասիրեցաւեան։
16 * Եւ սիրեցաւ կոյր ասեն զբազում սա-
սուրբ։ || եւ մեռանել, զի || կ սա.
եր ձանձրա քասիրեցաւեան, եւ 26. 58.
սուրբ զնեցաւեան, եւ եղեւ զ կ սա.
եղեալ զսիրեալ։ 14. 54.
17 * Եւ այլ մեռնի՝ զի զնեցաւեան էր զ կ.
սիրեալ. մեռանել եւ զնա յաղագս 22. 54.

mus mala ostendit homini : et non
malo, qui est ei.

18 Justus autem dum moritur, non mur-
murat quomodo justus occidit, quia
quod pro hoc, et plenum est : hujus enim
testimonium est Deus, et plenus.

19 Ne sis curiosus in operibus tuis, et
in malis occupatus, et in multis ope-
ribus tuis.

20 Unusquisque tua tibi vide, tu
judicium judicabis secundum scientiam
tuam : et sensus tuus meminit disci-
plinæ. et in multis oculis, non
sint tibi abscondita. et in multis
audieris vide ne forte.

21 Os superbum quis sustinebit, nisi
tantum qui permittit, illud ostia ne-
mini sint. ne forte veniat tempus et
intra ostia ejus nemini tua.

22 Ne sis tua quia nemo, quando in
angustiam ejus non intres, et ad
nemini sis in malo. ne forte ejus
nemini sis tua.

23 Ne sis mali quia. illud quia sit
secundum, et quia ad te sapientia illi
est quia, quia et sapientia ejus.

Ne

24 * Και απεκρίθη αυτοῖς λέγων· τίς ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ἔσται ὃς ἕξει πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 25 * Πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν. 26 * Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου· καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀπεκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. 27 * Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. 28 * Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τοῦ τόπου ἐκείθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας· 29 * καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν· 30 * ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· 31 * Ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ἐξελεξάμην· ὁ

իմէ. և զոսա ձերոց օրհնացն իւրա-
մեցէք: ամէն ցաւս հրեշտակն. մեզ
ևս է արժան սպասուել զոք:

Ա Կոր. 20. 19. ✠ Ո՛ եթէ գայցէ ոմանք ՚ի, զոր ասաց, 32
տրամախեալ ՚ի սրտի մեծամ մե-
ռանելոց եղէ:

Ա Կոր. 27. 11. ✠ Զմեռանելոցս յաւուրսն 33
սրբոցս. կոչեաց զՏէր, և ասէ
ցոսա. իմէ ես Հաւատարմն հրեշտ:
Մատ. 15. 2. ✠ Պատասխանի ես ՚ի. Ելէք ու- 34
ռեք, եթէ այլ ասացէք զեզ
զիտէք:
23. 3. ✠ Պատասխանի ես սրբոցսոս. մե- 35
զի և ես հրեշտ եղէմ ասացեալ,
և զասացեալսդ ասացեալն զեզ
ինձ. զինչ գոսէ գործեալ էր:
✠ Պատասխանի ես ՚ի. եւս ար- 36
գասեզի չ՚ յայսմ աշխարհէ եզեզ
յաշխարհէ սուտ և արգասեզի
եւս, սպասուցէք եւս մարդկէ-
զին արիւնոք զի մի մեռանելոցդ հրեշտ
բայց արի հաւատացեալ եւս
չ՚ սուտ:
✠ Ո՛ւմ գոսա սրբոցսոս. սպաս եզ 37
արիւնեալ եղէ, հաւատաց միւս ես
իմէ: պատասխանի ես ՚ի. իմէ
ասեմ

mulier ad mensuram hordei. populus
eius iugis suis circumdedit. et fodiens
fossa lapidum destruxit. spiritus
autem Domini non defuit. quin et ipse
38 Balaam gressus abierit. reversus est ad
locum suum. et Balac quoque abiit
iter suum. Cumque venisset Balaam
ad Balac. dixit ei rex. cur non venisti
ad me cum vocarem te. an quia non
possum honorare te.
39 Venit autem Balaam ad Balac, et || Vau.
narravit ei omnia quæ locutus 27. 15.
fuerat Dominus. Zain.
40 Balac autem duxit Balaam et 15. 6.
introduxit eum in Cariath-
huzoth. illi quæ, vult maledicere populo: 23. 17.
et ait ecce populus egressus est memphis:

CAPUT XXIII.

1 Dixitque Balaam || ad Balac, ædifica mihi || Vau.
hic septem aras: 27. 27.
2 et præparavit Balac quemadmodum || Zain.
dixerat ei Balaam. et obtulerunt 15. 16.
super singulas arietes & singulos
3 Dixitque Balaam ad eum, sta ad holo-
caustum tuum, et vadam: si
forte

sedia ammuntu :

* Le ipsalem ufiyuuma ummuru' 4
le uul gisi . usai uddal' gisu um-
mupu uu ddag . ale ilammuple' ld-
ka isuma lisa 'sudia ig ilmuddal' :

* (Le ki' ummupu . le mul' ilmuly 5
'le ilzuy , le ilsuuiglga dlpuulu :) le
uul gisi . usai ugyi' gddg :

* Ipala mduli gisu puSuduyu 6
ulmpi , le ummumpi , ilmuu-
isuly puipali' le mdi . 'le lusi Sudu ,
'le lusi Sudu ilsu : uul gisi ufiyu-
mu . mul' ilsu 'ldag . le ddg'le
Sudug 'le lusi . ale ka 'le isidia isuma
lisa ig ilmuddal :

* Ilammulumdi kumdi sedia Sal- 7
uyli . dlg ole'su mdlug . le ilsuu
ole'suuy dlpuy ilmuly ilmuddg .
ale ilsidi ka Ipala ki' ummupu :

* Ipala ilmu ilsedia ilugu ufiyu 8
mu , mumdgla kglsu :

* Sedia ig ipsalem ufiyuli gisu 9
ilsidi , le uul gi' . mumli ka ilsu :
le ki' ig ka sedia ummulumdi :

* Mul' isu ufiyuuma . ilsiy ka ig 10
luuglu . ig ilsuka' kli' kglsuuma-

kli

ldi metut' fuitet qtet 'l fuus. le
lzfuuteldi metut' wpdaulet qtet:
11 * Qwuuufuuuti tw Bo. ig metlge
qtw lzfuuteldi 'l ellgwy tut, le
ig ell, lldt igge wwtwu qtet 'l
ellgwuuw. fuuti wpwpldt wp dwu-
tuwge qtw qtet, tig ild allige l'w:
12 * Le gugtuuti wlqwuuw fuuipldge
wpdaulet qtw. le Splwygte wiqw-
qualtlte, le wultlte. lldt qige wp-
dwldtw, dtw gwpldtwut lqugdge. wut
wp wp ldwqwuwp lqut qwidte lwe,
Swlqwuuuly lqugdge:
13 * Iwly wlqwuuw lzgdle lwtwe qtwtwe
qugwuldt, lwd qtte wpwwpw. le
twuuw 'l ellgwy gtwlte, 'lwtig-
wdte wp lqutge gwwqwuwuuly. le
lzgwuglgtgte lquuqwldw: lge wp
gwldte qwuldt:
14 * Le lge dwt lzgdle ellgtgwpj. le
wut ySplwgte. wSw ldwqwuwp
dtzp ydtzj:
15 * Le twqtw wiqwuldtlte, gwpd 'l
dtzp - gwpd 'l dtzp, le Swte qige
'l fuuj: wut ygte wlqwuuw. lw
qldwqwuwpj dtzp 'l fuuj Swtlogldt

wpw-

supermanducantis homines pecudesque
mactatis. Sic dixit Dominus Deus
Israel:

16 Audistis mei filii Leui, qui
offertis Domino holocaustum:

17 Et tempus mecum moramini quasi
Ps. 27. 33. hesternum pertransiens quatriduum
Ps. 15. 22. abscondam autem in die illa, et
Ps. 4. mei propitiabilis quærendus.

18 Quia de filiis Israel sumetis quæ
Ps. 23. 33. ego tradam hostiam et mihi munda
et sancta, et ab officio
cessabit.

19 Filium hominis dum mactaverit
homo, et hic ab eo offerri cœperit: et hic
qui offert Deo sacrificium, Dominum
Salutis:

20 Quia manducantis pinguedinem pecu-
dis ab Israel: qui dormit in
somno mortis inferni, ne pertimescat
Deum: et hic qui hostiam propitiabilem:
quæ dicuntur hostiæ. Et percutiet:

21 Et mactet quotidianum pecudem
mactatis Sabbatis. Ab aqua Domi-
ni Sabbatis, usque ad hostiam Do-
mini Israel Sabbatis:

Qui-

22 * Quamquam tu mihi quam-
plurimum gra-
vis & gravis:
23 * Nolo gloriemini frequentes Israëlitæ
quod ego || manifesta quadrigarum vim. || Num.
(& quamplures ejusdem diminutionis frequen- 27. 35.
ter gloriemini dicunt:) sed Num.
quemadmodum dixi, patrum tuo manibus 15. 24.
suorum, & sedentium quemvis 1) Num.
malitiosa fit: 23. 34.
24 * Nolite gloriari vos, & quemcunque
quæ quæ: aut multiplicare & Dauidis
& sedentium ejusdem & quod quod
& gravis ne mel. || quadrigarum & Num. || Num.
ipsum sed gloriantur, & sedentium quam- 21. 19.
diu Dauidis sedens & gravis:
& gloriemini quæ sua quadrigas:
25 * Et humilis ne sumus & gravis dixi
& quod non vis diuisum & humilis &
diuisum diu ipsum & malitiosa:
26 * Et sedentium & gloriatus, & quam-
libet, quæ multa, & sua dixi,
mel gloriatus & ipse, nisi non & quam
27 * Quam mel quemadmodum nisi dixit
eo: & gravis & malitiosa & quam ne-
quitiosa & quam ne &c:
28 * Et ne quemadmodum & sua Et, & &
nisi

68. 22. Mais ceux qui font l'amour, ne
connoissent ni parens, ni amis, ni
loix.

29 * Le vrai temps de faire l'amour est
celui que la nature a choisi elle-même
pour elle, et auquel elle invite tous les
animaux, comme les hommes.

30 * Il est vrai que l'amour est quelquefois
funeste, mais il est rare que
l'amour ne soit pas le plus grand
bien que les dieux nous aient fait.

31 * Mais si l'amour (comme il arrive
souvent) est une source de malheurs,
ce malheur même est un effet de la
folie des hommes, et non pas de la
nature. (Car il n'est pas en notre
pouvoir de changer notre nature.)
Mais il dépend de nous de vaincre
notre folie, et de guérir notre cœur.

32 * Si nous sommes assez forts pour
vaincre notre folie, nous sommes
aussi assez forts pour vaincre notre
mal.

33 * Mais si nous ne voulons pas nous
guérir, nous ne pouvons pas nous
plaindre de notre cœur.

34 * Il

fau-

sunglung qlaiqu tupun . le qaiqlu-
qulqli le uqlusli, le gne q:

35 * Ie uq lubuli, qlugbung . le ag-
dugbun le qlugneldli tupun : le tun
qbunq' lldq agdugbun unq : qlo le
qne q tuneuuuuqlqe:

36 * Pun leqle' qli lggli qlqli, lldq
|| unqu tupun dli qlugbugli: || 1,45.

37 * Ie qaqlbuq dlee q lqi unq,lldq 12. 46.
|| Sugbugli 'lbun pun lunglgbli: (d)v-2.

38 * || Ebun uquqlqli aiqusbuq qulqiu- 9. 12.
uun poulqi, uq pupbudldbuq le || 0ux.
uuqlqun Ebli 'le dundnq' dli uqbli 12. 10.
Sqlbug . qli ruuqdgli qbiupdbli Ebli: || 1)uup.
le Sundiuglbuq uqlquuun : lldli, le 27. 57.
le qupd qbun: 1)upq.

39 * 1,dli le 'lelqui'ldlin' || uq lelbuqli 15. 43.
le un Ebli 'le q lqlqli quuuqbli . (1 uq.
le lqeli qbiuun bunli qbiq Sun- 23. 50.
qulu' lqqli qulqun Sugbun: || 1) 4e.

40 * Pulli qbiupdbli Ebli, le uuuldqbli 3. 2.
lquuop' le bibqop Sudiqlqd. uqlqu
qbli le Sqlbug uuuldq:

41 * 1,e le 'le uldqiqli' gquuol' bun-
dlqun , uquuldq . le 'le uuuuldqli
uuq qlqlqbli lun qbquol' uqqe
le-

ապրեցը կը ելլայ։

* Եւ որ որ պարտականութեան գործոց զգուշանայ 42
ամենայն կը զգուշանայ, ելլայ զ՚։

ԻԱ։ Ի։

Եւ ՚ի մեռանելն զգուշանալ ի
մեռանելու զոր ոմանց
28. 1. ումեք ցոյց պարտականութեան զգուշանալու
մեռչէ։ ամենայն զգեցեալ զգեցեալ
16. 1. ՚ի յոյսդ զգուշանալն։
* Ոչ ոք ցեղակից՝ զ զոչ ոք ոչ 2
2՚. 1. մեծ պատուոյ։ եւ ոչ մեռանել ոչ
զգուշանալ, զոր ոչնչացու՚ զ։ եւ ամենայն
ոչնչացուցանել զգեցեալ ՚ի զգուշանալ
մեռանել, եւ ոչ զգեստ, ոչ
ելլայ զոչ։
* Եւ պատուոյ, եւ մեռանել զգուշանալ, 3
եւ զոչնչացու՚ զգուշանալն։
* Ցեղակից՝ ելլայ զգուշանալն ՚ի մեռ- 4
ցեալ։ եւ մեռանել զգուշանալ յամենայնի,
ցեղակից՝ ոչնչացուցանել զգեցեալ
զոչ։ եւ ելլայ զոչ ՚ի զգուշանալն։
* Եւ յամենայնի ամենայն՝ զի ելլայ 5
մեռչէ ելլայ։ զոչ ՚ի զգեցեալ ոչ
եւ ելլայ։
* Ելլայ եւ մեռանել պատուոյ՝ ոչ զոչնչացու՚ 6
զգեցեալ

ejus tempus. Et locutus Dominus ad Josue, dicens:
7 Ne timueris, neque pavescas hostium multitudinem, quia ego tecum ero, ut occidam omnes inimicos tuos, in quibus bellaturus es.
8 Præterea Israel dabo in manus tuas omnes Chananæos, et subjugabis eos, et habitabunt in singulis tribubus.
9 Tu ergo dispone quæ tibi videntur: Ego enim tecum ero.
10 Mandavit itaque Josue universis principibus populi:
11 Transite per medium castrorum, et præcipite populo, ut parent cibaria, quibus vesci debeant: post septem enim dies, transibitis Jordanem, ut possideatis terram, quam Dominus Deus vester dabit vobis.
12 Et Ruben, et Gad, et dimidiæ tribui Manasse locutus est Josue, dicens:
13 Recordamini sermonis, quem præcepit vobis Moyses famulus Domini, dicens: Requiem dabit vobis Dominus Deus vester, et tradet terram hanc.
14 Uxores vestræ, et parvuli, et

Jumenta

|| Num. 28. 1. Num. 16. 5. Num. 24. 4.

Ɗ-ɓlɱɛnɓɨɣɣɛ • ɓ ɱɓɱɱɨɓ qɛ̈ɛ̈ɛ ,
qɓ ɓɱɣɣɛ • ɓ ɱɛ̈ qɱɨɓɛ ƈɓ ɓɛ̈ɛ ɓɣɓ :
* Ɛɱɓ qɱɱɱ ɓɛ̈ɛ • ɓɓɨɱ ɨɱɛ , qɓ 15
ɣɱɱ • qɛ̈ ɓɱɱɨɣɓɱɱ • ɓɱɓɱ ɱɣɱɣɓɱ
ƈɱɛɓɣɱɛ ƈɓ ɱɱɣɱɓɓɣɱɱɱɱɱ ɓɣɓ ,
ɱɱɓ qɱɱɱ • ɓɛ̈ɛ , ɓƈɓ ɨɱɛ ɣɱɱɣ-
ɓɓɣɓ qɱɱɱ , ɱɱɱɨ ɓɱɱɓ , ɱɛɣ ɓɨɓɣɓ
qɱɱɱ , qɓ ɓɱɱ ɱɱɱɓɣ qɱɱɱ :
* Ɛɱɓ qɱɱɱ ɓɛ̈ɛ • ɓɱɨɓɱɱɱɱ : ɓ ɱɱɱ 16
ɨɱɣɓɱɱɛ , ɓ ɱɱɱɓ qɱɱɱ ɓɣɣɱɣɓɣɓ-
ɓɛ̈ɛ , ɣɱɱɣɣɛɱɓɓɛ : (ɱɣ ƈɱɱɣɓɱɱɱɓɱɱ
ɱɱɣɨɣɱɱɣɓɱɱ) :
* Ɛɱɓ qɱɱɱ ɓɛ̈ɛ • ɓɓɨ ɓɓɣɓɓɱɱɱɣ ɓɓɱ- 17
qɓ ɓɓɱɱ ɓɓɣɱɣɓɓ ɱɱɱ ɨɱɣɣ ɓɱɱ :
ɱɣɣ ɓɣɓɓ ɨɓɛ ɱɱɱ ɓɨɣɱɣɱɱɱ ɓɱɱ , ɓ
ɱɱɱɱɨ qɱɱɱɱ • ɓɣɱɓɓɱɱ ɓɱɱ ɱɱɱ ɨɱɣɣ
ɓɱɱ , ɓɱɱɱ ɨɱɣɣ ɓɓɛ • ɓ Ɛɱɓ ɓɱɱ :
ɓ Ɛɱɓ ɓɓɛ :
* Ɛɱɱɣ ɱɱɣɣɱɱɱɱ ɱɱɱɣɨɱɱɓɱɱɣɓ , 18
ɓ ɱɱɱɱɓ ɱɱɱɓɓɣɱɱɱɣɓ • ɓƈɓ ɓ ɓ-
ɱɓɱɱ ɱɱɱ ɱɓɣɓ • ɓ ɱɱɱɣɣ ɓɛ̈ɛ ɱɱɱɱ
|| Ɛɱɓ qɱɱɱ :
16. 14. * || Ɛɱɓ ɓɣɓɓɣɣ ɓɓɱɱɱɱɱɱɱɓɱɓ 19
6 ɱɱɓ. ɱɱɱɓɓɛ : ɓ ɨɣɱɣ ɱɱɱɓɓɣɣɣ ɱɣ
24. 36. ɓɛ̈ɛ ɱɱɱɓɓɣɣɣɓɱ ɱɱɱɱɱɱɱɱɱ ɨɱɱɱ
3. Ɛɱɓ. ɱɱɛ̈ɛ ɓɱɓɣɣ : ɓɛ̈ɛ ɱɱɱ ɓ ɓɓɣɱɱ
15. 5. ɓɱɱ-

Յովհաննու. և առաք ցնա. ոչ գայցէ
ընդ ձեզ։
20 * Յորում գայցէ սուտ, եցոյց նոցա
զձեռսն և զկողս իւր։ և խնդացին
աշակերտքն երբէք տեսին զՏէր։
21 * Ասէ ցնոսա յաղագս։ ոչ գայցէ
ընդ ձեզ. որպէս առաքեաց զիս
Հայրն իմ, և ես առաքեմ զձեզ։
22 * Եւ զայս երբէք սուտ, փչեաց Ի
նոսա, և առաք. առէք զՀոգի սո։
23 * ‖ Եթէ ումեք մեղս թողուցանէք զնոսա, ‖ Պատ.
թողեալ լինին նոցա. և եթէ զու- 18. 18.
րումն մնայցէ, կալեալ լինի։
24 * Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանից
աշակերտացն երկնէրեակ, ոչ էր
ընդ նոսա յժամ եկն Յի։
25 * Ասէին ցնա այլ աշակերտքն.
եթէ տեսաք զՏէր։ և նա ասէ ցնո-
սա. եթէ ոչ տեսից Ի ձեռսն նորա
ցտեսն գեղեցացն, և արկից զմա-
տունս իմ Ի տեղիսն գեղեցացն. և
մեղկից զձեռս իմ Ի կողս նորա,
ոչ Հաւատամ։
26 * Եւ յետ ութ աւուրս էրդձեալ
էին Ի ներքս աշակերտքն. և Թո-
մաս ընդ նոսա։ գայ Յի իւրթե

ցասկերքը. և եկաց ի մէջ տղայն և ասէ. այլեւայն լուր ձեզ։

* Այս ասէ Տ֊ստուա. թէր գիւտ առնուցանել քո՝ և սիրէ այլոց, և սեւ գձեռս իմ. և թէր գձեռն քո. և մատաւ ի կնոջս իմ. և մի լինիցի սա Տաճառա, այլ Տաճառայ։

* Պատմեսցին ես Տ֊ստուա՝ և ասէ ցնա. Տէր իմ, և Ա֊ծ իմ։

* Ասէ ցնա Ես֊ս. այլ գի տեսեալ գիւ՝ և Տաճառայն, երանեաւ, որոյ ոչ էին տեսեալ՝ և Տաճառայեն

(1 Պէտ. 21. 25.) * Հաղորդ և այլ ցոյսս արար Ես֊ս առաքելոցն ուրախութեամբ լերուց. այլ և գթեաւ ի գթեաւ յոգեաւք։

* Եւ այս այնչափ էին գթեալս, գի Տաճառայեն՝ էին Ես֊ս և Աւրի Ա֊Յ. և գի Տաճառայեն, և գկնեանսն յանհնարելոյս ես֊ն յուսոյեն Տաճառ։

ԻԱ. ԻԱ.

Եւ այսպիսի գործեաւ յայտնեաւ գործս իւր Ես֊ս առաքելոցն ուրախութեամբ լերուց առ Տաղթելոցն ուրախ։

* Ասէ

2 * Եւ ի տաճարին տեսանէ սեղանս ե
ւ զհաւատս անշէջանելոյն երկնա
ւորեալ , եւ տասն աստղիւք որ ի կա
տարս գալիլեացոյ , եւ որդիքն ե
րեսեան , եւ այլք յաշակերտաց մե
ռան երթան :
3 * Եւ գնաս տեսանէ սեղանս . եր
եսուն ձեռին արուր : ասէ գնա ,
գասք եւ մեք քոյ հետ : գնացին ,
եւ տեսին զնա . եւ յայտ գիշերի
կացան եւ ոչ ինչ :
4 * Երթե այր եւեթ , կայր Յն յերե
ւումն . բայց ոչ ծանեան աշա
կերտքն եթէ Յն էր :
5 * Եւ գնաւ Յն . ասեմք , եթէ
ոչնչէ ինչ ուտէր : արուարեան
էառնէ՝ եւ ասէ գնա , ոչ :
6 * Եւ գնաս Յն . տեսէք յաշա
կերտին զոր սիրէր , եւ գաս
ցեսցէք : տեսին , եւ ոչ կարէին ձգել
զ'ի բազմութենէ ասան ձկանցն :
7 * Եւ աշակերտն այն , զոր սի
րէր Յն , ցուցանէ . Տէր է այն :
սիմոն պետրոս երբեմն լուաւ եթէ
Տէր է , էարկ զինքն զգեստս
ձեռնին , (քանզի մերկ էր :) եւ

զանէք զնոքա ՚ի ձեզ։
8 ✻ Եւ այլ աղաքեաց նոսա՛ զի մի յայտ զոյս առնիցեն։ (զանազի գնին Տեառն ՚ի ցուցանել, այլ երբեմն երկիւղիւ կամաց նոցա) զարհուրեցոյց զդեմոնին Հանճարդ ձեռնոցն։
9 ✻ Երբեմն երկին ՚ի ցուցանէր, սեռանեան կրակաւոր կոչնականաց։ եւ ձուկն մի ՚ի ծովուն, եւ Հաց։
10 ✻ Եւ զամս ցնոսա ելոյն։ ելոյծ ՚ի ձեռաց աղան զոր ոչ ոք կարէր կապել ոչ մարդիկ։
11 ✻ Եւ ձեռնս սրեցոյն սկսաւ։ եւ ձգէր զդեմոնին ՚ի ցուցանէր՝ մի մեծաւորեալ ձեռնոցն, Հարեալ ցհասն եւ երթեալ։ եւ ոչնչացոյ ելոյ կոյր, եւ ոչ սասանեցոյց զդեմոնին։
12 ✻ Եւ ցնոսա ելոյն։ երկոյք ձուկեցին։ եւ ոչնչ յաղագս կերակրոյ երեւեցաւ Տարցուսել՝ եթէ ոչ ունիմ։ զի զերակրեսցէ Եհան Տէրն։
13 ✻ Կայ ելոյն՝ եւ սասան զՀացն, եւ տայ նոցա։ եւ ոչնչացոյ եւ զձուկն։
14 ✻ Ոչոք երբեք սեղան երեսեցաւ ելոյն ոչնչացոյցաւ յաղագս ՚ի մեռելոց։
15 ✻ Եւ երբեմն ձուկեցին, սակ զանազան սեռս

αγαπην εχε. αφοβον χαρισαι αυ-
τοις την παρρησιαν σου. εν τω
αυ τον σου. εν τη χειρι σου ια-
σεις και σημεια και τερατα γι-
νεσθαι
16 δια του ονοματος του αγιου παι-
δος σου Ιησου. ου εχρισας ο-
τι και Ηρωδης και Ποντιος Πι-
λατος συν εθνεσι και λαοις Ισρα-
ηλειταις επι τον αγιον παιδα σου
17 Ιησουν ον εχρισας συνηχθησαν
γαρ επ αληθειας εν τη πολει
ταυτη επι τον αγιον παιδα σου
Ιησουν ον εχρισας Ηρωδης τε
και Ποντιος Πιλατος συν εθνε-
σι και λαοις Ισραηλειταις
18 ποιησαι οσα η χειρ σου και η βου- ‖ 2. Πετ
λη σου προωρισεν γενεσθαι προ- 1. 14.
σεταξεν τοις αποστολοις αυτου
και εξηλθον παρρησια λαλουν-
τες τον λογον σου εν πασι τοις
θλιβομενοις
19 εν τω εκτεινειν σε την χειρα σου
εις ιαμα και σημεια και τερατα
γινεσθαι δια του ονοματος του
αγιου παιδος σου Ιησου
20 ου

ωσὶ γίνω · ἐὰν αἰτῆσε ἐσὶ :

* Ἐπειδὴ ἀκούσωσι τὸ ὀνόματί μου καὶ 20
γνῶσι τὸν τρόπον μου πόσος ἐστίν, οὐ μὴ ἐρ-
‖ Ἡσ. ὠσὶ αἰτῆσε : ‖ καὶ τὸ ὀνόμα τοῦ θεοῦ
13. 23. ἡμῶν τὸ ἅγιον, δόξει, καὶ τὸν θεὸν Ἰσρα-
ὴλ μὴ ἀνα-
κηρύξωσι τοῦτο :

* Ὅτι ὀνόματί μου κέκληται, καὶ 21
γνῶσί με · δόξει, ἐὰν ἀνῶ αὐτοῖς ;

* Καὶ γίνω αὐτοῖς · ἐὰν ἀκούσωσί 22
μου τῆς φωνῆς ἐκ τοῦ ἀέρος · ἐγὼ
οὐ φανοῦμαι · ἐκ ἐὰν αἰτῆσε ἐσὶ :

* Καὶ ἐγὼ ἐπάξω αὐτοὺς ἐγγίζοντας 23
ἀκούσεσθαί μου καὶ προσέξουσι αὐτὸ ἐκ
ἀναστάσεως : ἐκ δὲ ἀπαντήσεως ἐσὶ ἐ-
κεῖ οὐ ἀναστήσεσθε · αὐτὸ ἐκ ἐκκλησία
ἐστὶ ἐκ ἐκκλησίας ἐκ ἀκούσεσθαί :

* Καὶ ἐγὼ προσέξουσι αὐτὸ ἐκ 24
ἀγαπήσεσθε · καὶ ἐκζητήσουσι ἐκ
ἐκκλησίας · καὶ ἐκπορεύσεσθε ἐκ Χαλδαίων ἐκ
ἐκκλησίας δὲ ἐκ ἐκκλησίας :

‖ Ἡσ. * ‖ Ἀγγελῶ ἐκ αὐτῶν ἐκκλησίας, καὶ 25
20. 30. ἀκούσωσί μου · καὶ ἐκ ἐκζητήσουσι ἐκ
ἐκκλησίας, ἐκκλησίας ἐκ ἐκ
ἐκκλησίας ἐκκλησίας ἐκ ἀκούσεσθαί
ἐκκλησίας καὶ ἐκ ἐκκλησίας :

Ἐκ ἐκ Ἐ .

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ա՝ամիսսան. գԼ. ՟. ԿԼ. 26։
գԼ. ՟Ի. ԿԼ. 24։

Գ՝ասիաստա. գԼ. ՟Ը. ԿԼ. 10։
գԼ. ՟ՀԲ. ԿԼ. 32։

Է՝ՀՈՎՀաննես. գԼ. ՟Բ. ԿԼ. 13։
գԼ. ՟Ե. ԿԼ. 19։ գԼ. ՟ՀԲ. ԿԼ. 24։

Ը՝ԸՆտրությունը սուրբ Աստուած՝ ի սկզբան
ստեղծութեանց ունելոյն զԵրկնից, ու՝ի հաստատեցու-
ե՝ի վախճանին զայս. ՟Ա։

Ա՝ամպլիասան. գԼ. ՟Ե. ԿԼ. 1.
Ա՝ամիսսան. գԼ. ՟Ի. ԿԼ. 1։
Գ՝ասիաստա. գԼ. ՟Ե. ԿԼ. 5։
Է՝ՀՈՎՀաննես. գԼ. ՟Ի. ԿԼ. 22։

Ասկ աՒետարանըն ՀուլՅաբերիոց.

Ա՝ամս. գԼ. ՟Ե. ԿԼ. 1։ ՀԱՒԼ՝ ի ՎԵՐԻՆ։
Ա՝ամի. գԼ. ՟Ի. ԿԼ. 42։ ՎԵՐԻՆ. գԼ. ՟Ի. ԿԼ. 9։
Գ՝ասի. գԼ. ՟Ե. ԿԼ. 50։ ՎԵՐԻՆ. գԼ. ՟Ե. ԿԼ. 13։
Է՝ՀՈՎ. գԼ. ՟Ի. ԿԼ. 38։ ՎԵՐԻՆ. գԼ. ՟Ի. ԿԼ. 19։

